Luyana Bible Translation

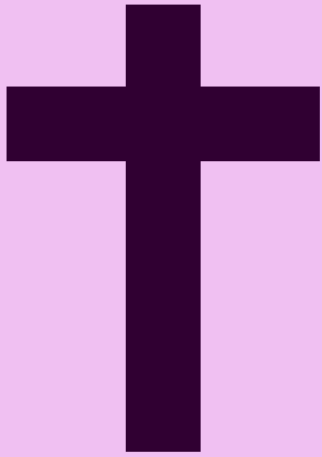

Luyana: Luyana Bible Translation (New Testament) for Zambia

Luyana Bible Translation

Luyana: Luyana Bible Translation (New Testament) for Zambia

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: (Luyana)

Contributor: The Word for the World Southern Africa

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source files dated 10 May 2025
b071328c-adc7-5e91-a867-254a1a2a7440

Contents

MATEU 1
MALEKA 39
Luka 63
Jowani 102
Tikezo 131
MALOMA 166
1 MAKOLINTE 181
2 MAKOLINTE 196
Magalata 206
Maefese 212
Mafilipi 217
Makolose 221
Mateselonika no matatekelo 225
MATESELONIKA NO WIILI . 229
Timoteya 231
Timoteya no wiili 236
TITE 239
Filimoni 241
Mahebelu 242
Jakobo 253
1Pitolosi 258
2 PITOLOSI 263
1 Jodani 266
2 Jodani 270
3 Jodani 271
JUDA 272
Sinulo 274

Eliywi no kuwaba lya Jesu Kilesite eli lina kuñoliwa kwa MATEU

Oku limukisa

Eliywi likukumanena ni Mateu ni injili ku tibuka tinee mu testamente eyi no ubya, eti titoloka oupilo wa Jesu Kilesite. Einjili ni injili kwa tonyene kama iisaniwa "Eliywi," eli litalusa "Etingambolo no kuwaba." Kama ina kuñoliwa mu nyima no lufu lwa Jesu kwa Mateu, Maleka, Luka ni Jodani. Asikukwiyeta ka limukile luli enako lina kuñoliwa eliywi eli likukumanena ni Mateu, kono kama kumonahala njineli mutinako no 60 AD. Kame, esibaka oko ina kuñoleliwa ka silimukilwe, konoano kupula kama anuha nji kama lina kuñolelwa mu Palestine mi mwendi simbamu muleneñoi wa Jelusalema Omuñoli ni.

Mateu, uyu neli mutelisi abo Jesu yoka simwisana oku tenda omweyetwa waye. Kama ana ku limukiwa kame ni litina lya Lebi. Mateu neli munjili no Atumiwa a Jesu ana kukwana likumi ni twiili mi kama na kuñolela abusisis no Majuda. Eyi kama itwesa okumonahala wino mu mañolo abitelela 60 mu Testamente no kale. Kama na kusinga okumonisa nji Jesu neli Kilesite omupulusi ona kuketiwa kwa Nyambe, uyu ona kwambiwa eyaye. Mateu kama na kuñola kame eyi nokupula eyi no mubuso wa Nyambe. Amajuda kama na kutatelela Kilesite oku tenda ombumu no mubuso no tipolitikisi. Mateu kama ana kushimba epabalelo inene okumana eyo tumelo muku talusa omubuso wa Nyambe no mebo.

Eliywi okukumanena kwa Mateu ni buka no kuwaba okutateka e Testamente no ubya mulibaka no ti buka nokupula eto tibapanyisizwe nayo okutunda mu Testsmente no kale. Kame iwaneka eti Testamente timbili. Aasi kukwiyeta nonyene nanahana nji Mateu kame aeteka okufekisa omukwa no tibuka ta Mushe, eto tikwana mutanu eti no matatekelo mu Testamente no kale. Etuto ya Jesu ba lilundu (5-7) kame itwesa okubapanywa kwa Nyambe abo yoba omulao kwa Mushe (Mulawo 19.3-23.33).

Emitwi no yambo

Mateu kame atateka eliywi mu kwaamba eyi no kuleiwa kwa Jesu Kilesite, ni matatekelo no situlo saye mu kauhanyo no weli okubala ba timana no unee. (1.4).

Esi sitatamako Mateu kame anakutoloka esitulo sa Jesu ni tituto taye no kupula mu kauhanyo no mutanu ba timana no makumi ayili ni mutanu. (5.25).

Ekalulo no mamaneneno ya Mateu kame yamba eyi no liluko lya Jesu mu lufu lwaye ni mukwinguka kwaye (26-28)

Olusika lwa Jesu
(Luka3.23-38)

1 Eyi ebuka no lusika lwa Jesu Kilesite mwanaye Dabida mwanaye Abulahama.
2 Abulahama na kuleya Isaka, mi Isaka na kuleya Jakobo, Jakobo na kuleya Juda na inaye,
3 Juda na kuleya Pelezi ni Zela, woyo inawaye neli Tama, Mi Pelezi na kuleya Heziloni, Heziloni nakuleya Alama,
4 Alama nakuleya Aminadabi, woyo onakuleya Nashoni, Nashoni nakuleya Salumoni.
5 Salomoni nakuleya Boazi, woyo inawaye neli Lahaba. Boazi nakuleya Obedi woyo inawaye neli Lusi, Obedi nakuleya Jese.
6 Cwale Jese nakuleya Mbumu Dabida, Dabida nakuleya Solomoni, woyo inawaye neli moyo waye Uliya.
7 Solomoni nakuleya Lehoboami, Lehoboami nakuleya Abiya, mi Abiya nakuleya Asa,
8 Asa nakuleya Jehosifati, Jehosifati nakuleya Jolami, Jolami nakuleya Uziya.
9 Uziya nakuleya Jotamu, Jotamu nakuleya Ahazi, Akazi nakuleya Ezekiya.
10 Ezekiya nakuleya Manase, Manase nakuleya Amoni, Amoni nakuleya Josiya.
11 Mi Josiya nakuleya Jekoniya, nainaye ba nako no mwendo woo ba nako ana kutwaliwa ku ukoba mu Babilona.
12 Munyima no kutwaliwa ku Babilona, Jekoniya nakuleya Shelutelo, Shelutelo nakuleya Zelubabele.
13 Zelubabele nakuleya Abihundi, Abihundi nakuleya Aliyakimu, Aliyakimu nakuleya Aza.
14 Aza nakuleya Zadoki, Zadoki nakuleya Akimi, Akimi nakuleya Elihudi.
15 Elihudi nakuleya Eliyaza, Eliyaza nakuleya Matani, Matani nakuleya Jakobo.
16 Mi Jakobo nakuleya Josefa munuwaye Maliya, Maliya inawaye Jesu woyo oisaniwa nji Kilesite.
17 Mi cwale, kame kuli amasika no kukwana likumi ni tunee (14), okutunda kwa Abulahama okutwala kwa Dabida likumi ni tunee (14) okutunda kwa Dabida okutwala ba kutwaliwa ku Babilona, mi likumi ni tunee (14) okutuda ba kutwaliwa ku Babilona okwiiya ba kuleiwa kwa Kilesite.

Okuleiwa kwa Jesu Kilesite
(Luka2.1-7)

18 Omu omuna kwiyela okuleiwa kwa
Jesu Kilesite. Maliya inawaye kame ana
kubeleziwa nji akwaliwe ku mulume
oisaniwa Josefa, kono abo kaasiku kukwata
kale, sebeli olimuka nji kame aimanine mu
mundi ku maata no Mebo No Kukena.
19 Josefa neli omunu no kuluka, mi
kasikusinga okwenisa Maliya balubala
no aanu. Kaba ana kulela oku mukana
kumukunda.
20 Abo yolemine okunahana nji atende
ngeeso, omone! Eliñeloi lya Mbumu
Nyambe sebeli liku monahaza kutulo ni
kwamba nji, "Josefa mwanaye Dabida,
olese kucila okukwata Maliya okumutenda
mukatowe, kakuli eso akushimbile kame
situnda ku Mebo No Kukena.
21 Mba leye omwana no ndumbana mi
mba umutumbu elitina lya Jesu, kakuli mba
yoyisa aanu aye kuuyi woo."
22 Eyi yonje nai kutendahala okwiy-
ateteta eyi ina kwambiwa kwa Mbumu
Nyambe ku munuhi waye.
23 "Komumone, omukatana no kwa
kuwana ni mulume mbaikala ba meyi no
ubya mi mba leye omwana no ndumbani,
mi mbamwisana nji Imanuwele." (Oku-
talusa nji, "Nyambe kame ali netu)."
24 Cwale Josefa abana inguka, sebeli
otenda kanyi omo linamu ambelele
elingeloi, mi sebeli omukwata.
25 Kono kasi kulangananga naye konji aba
ana kuleya omwana no ndumbana, mi se-
beli omutumba elitina lya Jesu.

2

Alume no Kushangama naku Upa

1 Jesu abana kuleiwa mu muleneñi no
Betelehema mu tolopo no Judeya, mu nako
no mbumu Heloda. Ba nako eyo alume
anjili no kushangama naku upa sebeli aiya
mu Jelusalema.
2 Cwale sebeli aibanguta nji, "Kubine ali
woyo ona leiwa ombumu no Majuda? Natu
mono olutungweti lwaye aba lunapi ku upa,
mi natwiyi nji tumu kubamene."
3 Cwale mbumu Heloda aba ana kuyupa
ngeeso, sebeli otina onene, bamweya
naanu onje na mu Jelusalema.
4 Cwale sebeli oisana akulu no apulisita
na iyeti no mulawo, sebeli waa ibanguta
nji, "Kubine oko afanena oku leyelwa woyo
Kilesite?"
5 Sebeli atambula nji, "Mu muleneñi no
Betelehema mu Judeya," kakuli yokame ina
kuñoliwa kwa munuhi wa Nyambe nji,
6 'Kono wene Betelehema mu naha ya Juda,
kame ukwite outokwa mukaci no
titolopo ta Juda,
kakuli mukaci no tolopo yowe mbaku
tundu omubusi
woyo so lisa aanu ange namu Isilaele.'
7 Cwale Heloda sebeli oisana alume no
kushangama ku mukunda ni kwaibanguta
enako luna kumonahala oweli olutungweti.
8 Mi sebeli waa tuma ku Betelehema nji,
"Mute muka saisise wino woyo olukeke.
Mi aba sa mumuwane munisimwete nji ni
mene nite nika mukubamene."
9 Cwale aba ana kuyupa oku tundelela
kwa mbumu, sebeli akutela endila yoo,
mi olutungweti olo ana kumono ku upa
sebeli lwaa enda ku lubala konji aba
luna kwimana ba sibaka aba ana kwikala
olukeke.
10 Aba ana kumona olutungweti, sebeli
awabelelwa onene.
11 Aba ana kwingena mu ndoo, sebeli
amona olukeke ni inawaye Maliya, mi se-
beli akubama banji ni kumulapela. Cwale
sebeli ayatulula mu mikotana yoo ni ku-
tundisamo etituwelo no Gauda, incense ni
Mala.
12 Munyima no kulemusiwa kwa Nyambe
mu tolo nji alese oku ukela kwa Heloda, se-
beli auka ku litunga lyoo oukutusisa endila
indina.

Okushotokela ku Engepita

13 Aba ana mana okuta ano kushangama,
ababo elingeloi lya Mbumu sebeli limon-
ahala kwa Josefa mu kulota. Mi sebeli
lyamba nji, "Inguka! Olonde olukeke
ni inawaye, oshotokele ku Egepita mi
okaikalako konji abasa ni kwambele nji
uuke kakuli Heloda mba saele olukeke nji
alwibae."
14 Josefa sebeli oinguka ni kulonda
olukeke ni inawaye mu nako no usiku ni
kushotokela ku Egepita.
15 Sebeli aka ikalakoko okubitela abo
ana kufela Heloda. Eyi yonje nai kuten-
dahala okwiyateteta eyo ina kwambiwa
kwa Mbumu, kutundelela kwa munuhi wa
Nyambe nji, "Inaisana mwanange no mu-
lume, okutunda mu Egepita."

Okwiibaiwa no Anukana

16 Cwale Heloda aba ana kulemuha nji
ano kushangama na moongo, sebeli otina
onene. Mi sebeli otuma aanu nji aibae
anuke no andumana onje mu Betelehema
mane sebeli aibaa naana no awo ana
kwikalanga noo awo ana kukeela ba myaka
yiili okutwala kunji, okukoñelela omo ana
kuyupela kwawo no kushangama enako
luna kumonahala olutungweti.
17 Mu ndila eyi yakwiyateteta kale
eyo ana kwamba omunuhi wa Nyambe
Jelemiya nji,
18 "Esitumena sebeli siyupahala mu Lama,
okulila ni kutenda esililo sinene.
Lahele yo lilela anaye,
mi ni mukana okumu omba-omba,

kakuli anaye naafu."

Okuuka Okutunda ku Egepita

19 Munyima no kufa kwa Heloda, ababo
elingeloi lya Mbumu sebeli liku monahaza
kwa Josefa ku tulo mu Egepita
20 ni kwamba nji, "Inguka, oshimbe
omwana ni inawaye, muukele ku litunga no
Isilaele, kakuli awo ana saelanga okwibaa
olukeke naafi."
21 Cwale sebeli oinguka, ni kushimba
olukeke ni inawaye, ni kuukela ku litunga
no Isilaele.
22 Kono Josefa aba ana kuyupa nji Ake-
lausi nashwana sitaye Heloda okutenda
ombumu no Judeya, sebeli ocila okutako.
Mulibaka no kubiwa emamela ku tulo, se-
beli ota mu sikiliti no Galileya.
23 Sebeli okayoya mu sibaka siisaniwa
Nazaleta, abonji kwiyatetetwe eyo ana
kwamba asikunuha a Nyambe nji,
"Mbaisaniwa omunazaleta."

3

Etuto ya Jowani Omukolobezi
(Maleka1.1-8; Luka3.1-18; Jowani1.19-28)

1 Ba nako eyo Jowani omukolobezi se-
beli ota mu lihalaupa no Judeya yo kutaza
eliywi yo amba nji,
2 "Mubake kakuli omubuso na kuwilu se-
beli oli beebi!"
3 Uyu yokame woyo ona kwambiwa kwa
munuhi wa Nyambe Isaya nji,
"Eliywi no munjili kame liisana mu liha-
laupa,
'Mulukise endila ya mbumu,
mutende endila no koloka yaye!' "
4 Eikumango ya Jowani kame ina ku-
tendiwa ba woya no tikamele, mane kame
ana kwikalanga ni lukanda no situmba yo
tingile mu mbunda yaye, Eilya yaye neli
timbimba ni uki namu mushitu.
5 Elikwanamunu sebeli liiya kwa
yonyene okutunda mu Jelusalema ni mu
Judeya, mane ni mwibaka yonje ikubapile
ni musindi no Jodani.
6 Oukwaamba ouyi woo, mi sebeli
wakolobeza mu musindi wisaniwa Jodani.
7 Kono aba ana kumona ano kupula
no Afalisi na Saduki aiya kwa yonyene
nji aakolobeze, sebeli wamba kwa onyene
nji, "Anyi aana no tinyoka! Anyine ona
kumyambela nji mushotoke okutweba kwa
Nyambe oku sakwiiye?
8 Cwalehe mutende einu eyi imonisa
okubaka ku uyi wenu.
9 Mi mulese oku nahana nji kame samu
yoyisiwe mukwamba nji kame muli ni Abu-
lahama kanyi sitenu. Kame ni myam-
bela nji Nyambe kame atwesa okufutula
amawee aa okwatenda anaye Abulahama!
10 Esamu kame silukisitwe ni kutatelela
okupatula emibisi no sitondo, cwale nji
esitondo sonje no kwabeeka embuya no
kuwaba, mbasi patuliwa ni kukondelwa
mu mulilo.
11 Kame ni mi kolobeza ni meyi oku-
monisa nji namu baka, kono munyima
yange mba kwiiyi woyo okwite amaata oku-
bita mene nji mane simba etikwele no tin-
jatangwa taye kani fanene okutinungutula
mbami kolobeze ni Mebo No Kukena mane
ni mulilo.
12 Enumbi yaye kame ili mu maoko aye
mi mba fiyele esibaka saye abo ana fulele
oubeke waye mi mba waneke ouloto mu
sishete ni kuciña omuuku ni mulilo no kwa-
tima."

Ekolobezo ya Jesu
(Maleka1.9-11; Luka3.21-22)

13 Ba nako eyo Jesu sebeli oiya okutunda
mu tolopo ya Galileya okwiiya ku musindi
wa Jodani okwiiya muku kolobeziwa kwa
Jowani.
14 Kono Jowani sebeli weteka okukana
nji, "Iikene aba wiiya kwa mene nji ni
ku kolobeze? Time nifanena okwiya kwa
wene!"
15 Kono Jesu sebeli otambula nji, "Ku-
tendiwe yongeso ba nako ino. Baku-
tenda ngeeso bokame satwiyatetetwe oku-
luka konje." Cwale Jowani sebeli opumena.
16 Ababo Jesu aba ana kumana
okukolobeziwa, sebeli otunda mu meyi.
Cwale eliwilu sebeli liyatuluka, mi se-
beli omona Emebo ya Nyambe eishetu-
muka musibumbiwa no Nkwilimba ni
kumwikala.
17 Cwale eliywii sebeli liyupahala oku-
tunda kuwilu okwamba nji, "Uyu yo mwan-
age woyo ni singa, kwa yonyene kame ni-
wabelwa."

4

Omuliko wa Jesu
(Maleka1.12-13; Luka4.1-13)

1 Cwale Emebo ya Nyambe sebeli it-
waletela Jesu mu lihalaupa mukwetekiwa
kwa Diyabulosi.
2 Munyima no ukuyumena eilya mu may-
waa no kukwana makumi anee ni usiku
no kukwana makumi anee, Jesu sebeli oy-
omba.
3 Cwale omweteki sebeli oiya kwa
yonyene ni kumwambela nji, "Nji kame uli
mwanaye Nyambe, wambele amawee aa
nji atende esinkwa."
4 Kono Jesu sebeli otambula nji, "Nakuku
ñoliwa mu mañolo nji, 'Omunu katamba
okuyoya kweyo no kulya fela, kono ku liywi
lyonje eli litunda mu kanwa ka Nyambe.' "

5 Cwale Diyabulozi sebeli omutwala mu
Jelusalema, omuleneñi no kukena, nuka
mutuleka ba mongola no Ndoo ya Nyambe,
6 ni kwamba kwa yonyene nji, “Nji kame
uli mwanaye Nyambe, omatukele banji.
Nakuku ñoliwa mu mañolo nji,
‘Mba laele amangeloi aye mulibaka lyowe,
nji akwakele mu maoko oo,
nji simba amakondo owe alese oukule-
meka ku mawee.’ ”
7 Cwale Jesu sebeli omutambula nji,
“Nakuku ñoliwa mu mañolo kame nji,
‘Ulese okweteka Mbumu Nyambe wowe.’
”
8 Kame Diyabulozi sebeli omutwala ba
lilundu no kuleba nukamumonisa emibuso
no litunga yonje ni uwa walyo,
9 sebeli omwambela nji, “Eyi yonje mbani
kubi, nji uni kubamena niku nilapela.”
10 Cwale Jesu sebeli otambula nji,
“Otunde kwa mene Satani, naku kuñoliwa
mu mañolo nji, ‘Olapele Mbumu Nyambe
wowe mi obelekele yonyene feela!’ ”
11 Cwale Diyabulosi sebeli omusiya, mi
amangeloi sebeli aiya muku mutusa.

Jesu Yo Tateka Omusebezi Waye mu Galileya
(Maleka1.14-15; Luka4.14-15)

12 Cwale Jesu aba ana kuyupa nji Jowani
nabekiwa mu mutolongo, sebeli oukela mu
tolopo no Galileya.
13 Jesu sebeli otunda mu Nazaleta,
nukayaka mu kapenauma omundi oli ku
munanga no lisa lya Galileya mwikiliti ya
Zebuloni ni Nafetali.
14 Nakutenda ngeeso okwiyateteta eso
sina kwambiwa kwa munuhi wa Nyambe
Isaya nji,
15 “Wene esikiliti no Zebuloni ni Nafetali,
mu ndila no liwate, mu linjaliya lya
Jodani,
Galileya, woyo no asimacaba!
16 Aanu awo ayoya mu uwi na mono eliseli
linene. Naawo ayoya mu naha no
mwinda no lufu, eliseli na limona-
hala kwa onyene.”
17 Kutunda eyo nako Jesu sebeli otateka
okukutaza nji, “Mubake, kakuli omubuso
na kuwilu sebeli uli beebi.”

Jesu Yo Isana Anduyi Anee
(Maleka1.16-20; Luka5.1-11)

18 Abo Jesu aba ana kwendanga kuny-
onga no Liwate no Galileya, sebeli omona
alume ayiili Simoni woyo wisaniwa nji
Pitolosi ni minaye Andiliasi. Kame ana le-
manga oku kondela otunyandi too mu Lisa
kakuli neli andui.
19 Jesu sebeli wamba nji, “Komwiye muni
koñe mi mbani mitende ayambi no aanu.”
20 Ababo sebeli asiya otunyandi too ni
kumu koña.
21 Cwale aba ana kusheteta ku lubala, se-
beli omona Jakobo ni minaye Jowani aana
a Zebedeya. Aikalile mu wato alemine oku-
lukisa otunyandi too, mi sebeli waa isana.
22 Cwale ababo sebeli asiya owato ni sitoo
okumu koña.

Jesu Yo Iyeta, Okukutaza ni Kubalisa Aanu
(Luka6.17-19)

23 Jesu sebeli ota mu Galileya monje, yo
lemine okusimweta mu tindoo no milapelo
ni kupaka eyi no ebangeli no kuwaba eyi no
mubuso. Mane kame ana kubalisa aanu ku
meeti oo onje.
24 Elibubo lyaye sebeli liyupahala mu
ibaka yonje no Siliya, mi aanu sebeli alita
kwa yonyene awo onje ana kutomanga
ameeti no kusiyana, awo ana kwikalanga
ni madimona, oweeti no kukwa ni awo no
kombola etinyutu mi sebeli waa balisa.
25 Eli kwanamunu eli lina kutunda, mu
Galileya, mu Dakapolisi, mu Jelusalema,
mu Judeya ni mu naha na mulinjaliya lya
Jodani sebeli amukoña.

5

Etuto no ba Lilundu

1 Cwale Jesu aba ana kumona elikwana-
munu elimukoña, sebeli ota ba lilundu
nuukekala banji, aiyetwa aye sebeli aiya
kwa yonyene.
2 Ababo sebeli otateka okwa iyeta.

Aanu ana Fuyaulwa luli
(Luka6.20-23)

3 “Embuyoti ni yaawo ashebile mu
micima, kakuli omubuso na kuwilu ni woo.
4 Embuyoti ni yaawo alila, kakuli mba
ombaombiwa.
5 Embuyoti ni yaawo aa sikukushuwa
kakuli mba yoola elitunga.
6 Embuyoti ni yaawo afile elishebo nawo
afile elinyotwa no kuluka, kakuli mba ikuta.
7 Embuyoti ni yaawo ali ni sishemo kakuli
mba shemubiwa.
8 Embuyoyi ni yaawo akenine mu micima
kakuli mba ka mono Nyambe.
9 Embuyoti ni yaawo alita ekozo, kakuli
mba isaniwa aana a Nyambe.
10 Embuyoti ni yaawo a yandisiwa
mulibaka no kuluka, kakuli omubuso naku
wilu ni woo.
11 Emboyoti ni yenu aba mwangoliwa,
muyandisiwa ni ku minungelela eyi no
mapwa neyi no kwiiba mu mifuta yayo
yonje mulibaka lyange.
12 Muwabelwe mi munyakalale, kakuli
omupuzo munene niwenu ku wilu.
Mundila imweya ana kuyandisa anuhi a
Nyambe awo ana kwikalako ba weli.

Omungwa ni Liseli
(Maleka9.50; Luka14.34-35)

13 "Kame muli omungwa no litunga. Kono
nji omungwa nau amuba, ngasibine sau
usetwe nji umamate kame? Kau kwite tuso
konji abasau yumbiwe feela banji mi aanu
alyatebo.
14 "Kame muli eliseli no litunga. Omule-
neñi ou uyakilwe ba lilundu kau kwangwa
okumonahala.
15 Kakwisa omunu otumbula elambi ni
kwibeeka munji no tubana. Abo cwale
kame saibeeke ba lutala lwayo nji ilite
eliseli kwaanu onje ali mu ndoo.
16 Mundila imweya mulesele eliseli lyenu
limonyeke kwa kwenu, nji amone ouwa
mutenda mi akanyise sitenu na kuwilu.

Jesu Yo Iyeta Eyi no Milawo ya Mushe

17 "Mulese oku yambuta nji kame ninaiyi
muku kandakanda emilawo ya Mushe
simba etuto no anuhi a Nyambe. Kani siiya
mukwa kandakanda kono muku iyateteta.
18 Niti luli kame nimyambela nji,
simba esipeleta sicana no mulawo mbasi
iyatetetwe mi kaitamba kusinyeha eliwilu
ni litunga ekayasibwa kale.
19 Abo cwale woyo yonje socola einjili
kweeti etitaelo ni kwiyeta akwaye oku-
tenda ngeeso mba tendiwa munyonyo mu
mubuso naku wilu. Kono woyo yonje
okuteka etitaelo ni ku simweta akwaye oku-
tenda ngeeso mba tendiwa no kuneneba
mu mubuso na kuwilu.
20 Kame ni myambela nji, okuluka kwenu
kame ku fanena okubita okuluka no aiyeti
no mulawo na Falisi, nji kasa ngeeso ka
mutamba kwingena mu mubuso na kuwilu.

Jesu Yo Iyeta Eyi no Kutina
(Luka12.57-59)

21 "Na muyupu nji nai kwambiwa kwanu
naku kale nji, 'Ule kwibaa mi woyo oibaa
mba fanene okwatuliwa.
22 Kono kame nimyambela nji omunu
kame atinena omukwaye, mba tuliwa. Nji
omunu kame angula omukwaye "Wene
omwelo!" mba atuliwa mu kuta ni kuyum-
beliwa mu mulilo no lihele.
23 Cwalehe aba ulita empo yowe ba
aletale, mi wapuluka kale nji nu foseze
omukowe,
24 usiye empo yowe ba lubala no aletale,
mi uuke oweli muka kuuse ni mukowe.
Cwale wiye obeeke empo yowe.
25 Nji omunu kame asinga oku kutwala
ku kuta mukwambote ababo anyi musili
mu ndila. Nji kamutende ngeseo mbaku
beeke mu maoko no mwatuli mi yonyene
aka kubeeke mu maoko no mupolisa woyo
ofanena okuku yumbela mu tolongo.
26 Luli kame ni myambela nji, ku-
tamba kutundamo konji aba sautenekele
omubonda wowe no mamaneneno.

Jesu Yo Iyeta Eyi no Kubuka

27 "Na muyupu naku kwambiwa nji,
'Mule kutenda owozwa.'
28 Kono kame ni myambela nji, omunu
yonje woyo waliketa omukati niku mu-
lakaza natende owozwa naye mu mucima
waye.
29 Cwale nji elitiyo lyowe no silyo kame
likutendisa ouyi oli tundise ni kuliyumbela
oku no kuleba. Mba kwikala wino nji
utaukelwe esilama simweya no lutu lowe,
kasa nji olutu lowe lonje lukayumbeliwe
mu lihele.
30 Cwale nji elyoko lyowe no silyo kame
likutendisa ouyi oli patuleko ni kuliyum-
bela oku no kuleba. Mba kwikala wino nji
utaukelwe esilama simweya kasa nji olutu
lowe lonje lukabeekiwe mu lihele.

Jesu Yo Iyeta Eyi no Kulukuluha
(Mateu19.9; Maleka10.11-12; Luka16.18)

31 "Naku kwambiwa nji, 'Omulume yonje
woyo olukulula omukataye kame afanena
okumuñolela eliñolo no tukuluho.'
32 Kono kame ni myambela nji, cwale
nji omulume kame alukulula omukataye
mulibaka no mubonda mundina kasa ou
no wozwa, kame ali ni mubonda ou noku-
mulitela nji atende omubonda no wozwa,
mi omulume woyo okwata omukati woyo
ona lukululwa, kame atenda owozwa.

Jesu Yo Iyeta Eyi no Ukwamanyinga

33 "Namuyupu kame nji aanu nakwambe-
liwa kunyima nji, 'Mulese kucola oukwa-
manyinga wenu, kono mwiyatetete oukwa-
manyinga wenu ou mutenda kwa Mbumu.'
34 Kono bano kame nimyambela nji, mule
oukutusisa oukwamanyinga aba mutenda
etisepiso tonje. Mule okweeta neyi no liwilu
kakuli ni lubona lwa Nyambe.
35 Mi kame mule okweeta neyi no litunga
kakuli ni sibaka aba lyatile amakondo aye,
mi kame mule okweeta neyi no Jelusalema
kakuli ni muleneñi ou no Mbumu munene.
36 Mule kweeta simba eyi no mutwi wenu
kakuli kamutwese okufutula etiñuki tenu
nji titende etino likena simba etino wiilu.
37 Mwambe felea eeni nji kame mu-
talusa 'Eeni' simba 'Kokuulwa' aba mu-
talusa kokuulwa kakuli aba mubitelela ok-
wamba eyo kame itunda kwa woyo no kwi-
iba.

Jesu Yo Iyeta Eyi no Kuuseta Ouyi ku Uuyi
(Luka6.29,30)

38 "Namu yupu nji, naku kwambiwa nji,
'Elitiyo ku litiyo, elyeo ku lyeo.'
39 Kono bano kame ni myambela nji,
mulese okulwisa omunu woyo ona mitende

ouyi. Kono nji omunu naku bakula olubaka
ku litama no silyo omube abakule kame neli
no simoo.
40 Mi nji omunu kame akutwala ku kuta
nji ashimbe ehembe, omulese ashimbe ni
baki yonje.
41 Cwale nji omunu kame aku kandimeka
okushimba omushimbo waye esibima
simweya, wene omushimbele eibima yiili.
42 Cwale omunu aba aku kumbela esinu,
omubeso, nji omunu kame asinga oku
kalima esinu kwa wene, omukalimise.

Elilato ku Ila
(Luka6.29,30)

43 "Namu yupu nji nai kwambiwa nji,
'Osinge alikani owe, mi otimbe eila yowe.'
44 Kono bano kame nimyambela nji,
'Osinge eila yowe mi olapelele awo alemine
oukuyandisa.
45 Aba utenda ngeeso mbutende
mwanaye sitowe naku wilu, kakuli eliywaa
lyaye kame libenya ku munu no kwiiba ni
woyo no kuwaba, ombula waye kame aloka
kwawo no kwiiba ni kwawo no kuwaba.
46 Iikene eyo samubelwe omupuzo nji
kame musinga felea awo amisinga? Na
telisi kame atendanga yongeso!
47 Cwale nji kame utambula alikani owe
feela, kubine obitela akowe? Asimacaba
mwatendela yongeso!
48 Kame mufanena okutenda ano kupeta-
hala kanyi sitenu naku wilu aba atendile
woyo no kupetahala.

6

Jesu yo iyeta eyi no kuba kwao kaakwite

1 "Mumamele! Aba mutenda einu no
kuwaba mulese ouku monisa kwaanu nji
amone eyi mutenda. Aba mutenda ngeeso
kamutamba kubiwa omupuzo kwa sitenu
naku wilu.
2 "Cwale aba muba kwawo aulwile
mulese ouku monisa nji nubi kanyi omo
atendela asikukuba mu tindoo no milapelo
nimu tindila nji abubekwe kwaanu. Niti
luli kame nimyambela nji, atambula kale
omupuzo woo.
3 Kono cwale aba muba kwawo aulwile
mumone nji elikaa lyenu no simoo lilese
okulimuka eyi litenda elikaa lyenu no silyo.
4 Cwale nji okuba kwenu kutende naku
mukunda, cwale abo sitenu woyo omwine
eyi itendahala ku mukunda mba mibi
omupuzo.

Jesu Yo Iyeta Eyi no Kulapela
(Luka11.2-4)

5 "Cwale aba mulapela mule kutenda
kanyi omo atendela asikukuba kakuli kame
asinga okwimana mu tindoo no milapelo ni
mu tindila okulapela nji amoniwe kwaanu.
Niti luli kame ni myambela nji atambula
kale omupuzo woo.
6 Kono aba mulapela mwingene ku
muzuzu ni kuyatilako esaandi cwale
mulapele kwa Sitenu woyo oli kumukunda,
woyo omwine eyi itendahala ku mukunda
mba mibi omupuzo.
7 "Mi aba mulapela mulese okwamba
amaywi no kupula no kwayupahala
kanyi omo atendela aanu no kwalimuka
Nyambe, kakuli kame ayabuta nji okubinda
sayupiwe aba amba amaywi no kupula.
8 Mulese okwaafeka kakuli Sitenu
kame limukile eyi musaela anyi akamwa
simukumbela kale.
9 Cwale kame mufanena okulapela
ngeesi,
'Sitetu naku wilu,
kulumbiwe elitina lyenu
10 kwiiye omubuso wenu,
esi sisaeliwa kwa wene sitediwe banji,
kanyi omo sitendeliwa kuwilu.
11 Otube balelo esilyanu setu eso tusaela,
12 Otulemene emibonda yetu,
kanyi omo tulemenanga awo sikutu foseza.
13 Ole kutu ingenyeka mu miliko,
kono utulamulele kwa woyo no kwiiba.'
14 "Cwale nji kame mulemena akwenu
kweyo no kwiiba ana mitende ni sitenu
naku wilu mba milemene.
15 Kono nji kamulemene akwenu, ni
sitenu naku wilu katamba kumi lemena
ouyi wenu.

Jesu Yo Iyeta Eyi no Kukuyumena Eilya

16 "Cwale aba muku yumena eyi no kulya,
mulese okusosobanisa mul ubala lwenu,
kanyi omo atendela asikukuba. Kame
amonisa nji kame ayandile nji alimukiwe
nji kame ali bouku yumena eilya. Niti
luli kame ni myambela nji atambula kale
omupuzo woo.
17 Cwale aba muku yumena eyi no kulya
mukuyowe kulubala, mushakule etiñuki
tenu,
18 nji akwenu alese okulimuka nji kame
muku yumena eyi no kulya, konji sitenu
woyo oli nenu ku mukunda. Mi sitenu woyo
omwine eyi itendahala ku mukunda mba
mibi omupuzo.

Oufumu no Niti
(Luka12.33-34)

19 "Mulese okuungekela oufumu na muno
mu litunga kakuli outwa mane ni mafumi
kame itwesa oku usinya, mane bamweya ni
ambuyi kame atwesa okucuula etindoo ni
kwiita.
20 Kono cwale mu kuungekele oufumu na
mu wilu oko outwa ni mafumi kaitwese oku
usinya, mane nambuyi katwese oku cuula
etindoo ni kwiita.

21 Kame nimyambela eyi, kakuli oko
kuli oufumu wenu ni micima yenu kosa
ikaikale.

Eliseli no Lutu
(Luka11.34-36)

22 “Amiyo kame fekile kanyi elambi no
lutu, nji amiyo owe kame amona wino,
olutu lowe mba lwikala mu liseli lonje.
23 Kono nji amiyo owe kamono wino,
olutu lowe lonje mba lwiyala ouwi. Mi nji
eliseli mwa wene ni uwi, babine saukume
ouwi mwa wene?

Nyambe ni Ufumu
(Luka16.13; 12.22-31)

24 “Kakwisa woyo otwesa oku belekela
ambumu ayiili, kakuli mba timbibo
mumweya mbasingi omunjili. Mba
sepehala ku mumweya mi mba shwaula
omunjili. Kautwese oku belekela Nyambe
ni mali.
25 “Cwale abo kame nimyambela nji,
mulese okubilaela neyo no kuyoya kwenu,
simba eyisa mulye neyisa munwe, simba
eyi no lutu lwenu eyisa mukumange.
Kasanji okuyoya ni kwautokwa onene
okubita esilya, simba olutu ni lwautokwa
onene okubita eyi kumango nji?
26 Kamumone otuyuni otu tutuka mu
wilu katu limi, katu yangula mi katu teula
mu ishete simba mu ituli kono sitenu naku
wilu kame atu babalela. Kasanji kame muli
ni tuso okubita otuyunyi?
27 Cwale mukaci kenu kwaali woyo
sotwesa okubeeka ehola imweya kukuyoya
kwaye mukubilaela?
28 “Cwale iikene aba mubilaela neyi no
kukumanga? Kamumone etipalisa na mu
mushitu omo tikulela. Kati beleke simba
okutenda eikumango tonyene.
29 Kono kame ni myambela nji simba
yonyene Solomoni ona kufuma onene mu
umbumu waye kakwite eikumango no
kuwaba kanyi eyinjili no tipalisa.
30 Nyambe yotwesa okufuka ngeeso
omoopu na mu musitu, omoopu uliko
balelo, byunda wakukuta kale ni kuuyum-
bela mu mulilo. Kandi katwese okumifuka
ngeeo naanyi mane ni kubitelela? Kandi
ngasibine omo icanibele etumelo yenu!
31 “Abo cwale mulese okubilaela ok-
wamba nji, ‘Iikene satulye ni eyo satunwe
neyi satu kumange.
32 Kame namba ngeseo kakuli awo nokwa
limuka Nyambe yasaela eyi yonje, mi
sitenu naku wilu kame alimukile nji kame
musaela inu eyi yonje.
33 Oweli musaele eyi no mubuso wa
Nyambe ni kuluka kwawo, cwale eyi yonje
mba mwiibiwi.
34 Cwale abo mulesele okubilaela eyi no
byunda, kakuli eyi no byunda mba iiyi ni
tipilaelo tayo. Eliywaa ni liywaa kame lili ni
ubamba walyo.

7

Okwatula Akwenu
(Luka6.37-38; 6.41-42)

1 “Mulese okwatula akwenu nji, nanyi
mulese okwatuliwa,
2 Mundila imweya aba mwatula akwenu
naanyi mba mwatuliwa, mi owiima
mukutusisa kwa kwenu mba ikutusisiwa
kwaanyi.
3 Cwale iikene aba waliketa esopu sili mu
litiyo lya mwabowe, kono kame ukwangwa
okumona omusumo uli mu litiyo lyowe?
4 Ngasibine wambela omwabowe nji ‘Ko-
tumone ni kutundise esopu sili mu litiyo
lyowe,’ kono enako yonje mu litiyo lyowe
kame kuli omusumo.
5 Wene osikukuba, oweli otundise
omusumo oli mu litiyo lyowe, okubinda
so mone wino mane ni kutundisa esopu sili
mu litiyo lya mwabowe.
6 “Mulese okuba einu no kukena
kwaambwa tamba auka ni kumyuuma, mi
mule kuyumbela einu yenu no utokwa ku
tingulube tamba tiilyatingela feela.

Mukumbele, Musaele mi Mungongote.
(Luka11.9-13)

7 “Mukumbele mi mba mubiwi, musaele
mi mba muwana mi mungongote omwelo
mbau yatuluka kwaanyi.
8 Omunu yonje woyo okumbela mba biwi,
woyo osaela mba wana, kwa woyo on-
gongota omwelo mbau yatuleliwa.
9 Anyine mukaci kenu woyo otwesa
okuba mwanaye eliwee aba amukumbela
esinkwa?
10 Simba oku muba enyoka aba akumbela
ondi?
11 Cwale nji anyi no kwiiba mulimukile
okuba anenu einu no kuwaba, ngasibine
onene cwale eyi no kuwaba saabe sitenu
nakuwilu kwawo amu kumbela?
12 “Mu inu yonje, mutende akwenu eyo
musinga nji amitendele naanyi, kakuli eyi
etaluso no mulawo wa Mushe mane ni tuto
no anuhi a Nyambe.

Omwelo no Kukumbana Onene
(Luka13.24)

13 “Mwingenene mu mwelo no kukum-
bana onene, kakuli omwelo simba endila
eyi itwala kukusinyeha niya kuyatuluka, mi
anokupula wa ingenenanga.
14 Kono omwelo ou utwala kukuyoya
ni wakukumbana, mi endila itako ni
yakubambaba mi niacana aiwana.

Esitondo ni Mbuya Yaso
(Luka6.43-44)

15 Mutokomele asikunuha no mapwa.
Kame aiya kwaanyi akuyawekile mu
situmba no mukoko kono mukaci kame
atendile amaakanyani.
16 Mbamwa limukele kweyo atenda.
Omukona kaubeeke embuya no beine mi
omukona kaubeeke etifenega.
17 Mu ndila imweya, esitondo no kuwaba
kame sibeekanga embuya no kuwaba kono
esino kwiiba kame sibeekanga embuya no
kwiiba.
18 Esitondo no kuwaba kasitwese
okubeeka embuya no kwiiba mi ni sitondo
no kwiiba kasitwese okubeeka embuya no
kuwaba.
19 Esitondo sonje nji kasibeeke embuya
no kuwaba kame sipatuliwa ni kuyumbe-
liwa mu mulilo.
20 Abo cwale anuhi no mapwa mbamwa
limukele ku mbuya yoo.

Kanisi kumi Limukile
(Luka13.25-27)

21 "Kasa omunu yonje woyo wamba kwa
mene nji, 'Mbumu, Mbumu' nji yoso ingena
mu mubuso na kuwilu, kono konji feela
awo atenda etato ya sitange na kuwilu.
22 Ba liywaa no katulo aanu no kupula
mbaamba kwa mene nji, 'Mbumu, Mbumu'
katwasiku nuhanga mu litina lyowe, mi
katwa sikutundisanga amandimona mu
litina lyowe, ni kutendanga etimakazo no
kupula-pula?
23 Cwale mbanaambele epatalaza nji, 'Ka-
nimi limukile mutunde kwa mene, anyi
asikutenda ouyi!'

Ayaki ayili no Ndoo
(Luka6.47-49)

24 "Cwale abo omunu yonje woyo oyupa
amaywi ange ni kwamamela, kame akufek-
ile kanyi omuyaki no kushangama ona
kuyaka endoo yaye ba liwee.
25 Abana kwiiya ombula sebeli oloka mi
emisindi sebeli iiyala ameyi, mi emebo se-
beli efuka onene ni kukafula abo ba ndoo,
kono kayasikwa kakuli kame ina kusumiwa
ba liwee.
26 "Kono omunu yonje woyo oyupa
amaywi ange mi kaamamele, kame
akufekile kanyi omuyaki no kweluba woyo
ona kuyaka endoo yaye ba lipumasheke.
27 Cwale ombula sebeli oloka emisindi
sebeli iiyala mi emebo sebeli efuka onene
ni kukafula ba ndoo mi sebeli ikwa ni
kusinyeha onene!"

Amaata a Jesu

28 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba
ngeeso amaywi aa, enyangela sebeli
ikomoka ekutazo yaye,
29 kakuli kame ana kwaiyetanga kanyi
woyo oli ni maata, kasa kanyi aiyeti no
mulawo.

8

Jesu Yo Balisa Omulume ona Kutoma Embingwa
(Maleka1.40-45; Luka5.12-16)

1 Cwale Jesu aba ana shetumukanga
okutunda ba lilundu, enyangela sebeli
imukoña.
2 Omulume ona kutomanga embingwa,
sebeli oiya ni kukubama kwa yonyene
ni kwamba nji, "Mbumu nji usinga
kamotwesa okuni balisa."
3 Jesu sebeli oolola elyoko lyaye ni ku-
mulema ni kwamba nji, "Nisinga, woom-
bole." Mi ababo sebeli obalisiwa ku mb-
ingwa yaye.
4 Cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene
nji, "Omone nji kautamba okwambela
aanu. Kono ote oka kumonahaze kwa
mupulisita mi okabe empo, eyo ana
kwamba Mushe nji aanu apumene nji
nubala."

Jesu Yobalisa Omubika no Mukulu no Masole namu Loma
(Luka7.1-10)

5 Cwale Jesu aba ana kwingena mu Kape-
nama, omukulu no masole sebeli oiya kwa
yonyene okukumbela etuso ni kwamba nji,
6 "Mbumu, omubika wange kame atoine
oweti no luñañali, kame alanganine feela
ku mundi.
7 Jesu sebeli omwambela nji, "Nikeyili
nimubalise."
8 Cwale omukulu no masole sebeli otam-
bula nji, "Mbumu kanifanene okukuisana
nji wiye mu ndoo yange. Kono waambe
eliywi feela mi omubika wange mbabala.
9 Kame nilimukile eyi kakuli ni mene
kame nili omunu woyo oli munji no maata
no akulu ange, mi kame nikwite amasole
awo nilaelela, aba nambela omunu nji ote,
kame ata. Ku munjili kame nji oiye, kamea
iya. Aba nambela omubika wange nji
otenda ngeesi mi kame atenda."
10 Cwale Jesu aba ana kuyupa ngeeso, se-
beli okomoka mi sebeli wamba kwaanu ana
mukoña nji, "Kame ni myambela nji, kana
siwana kale omunu woyo okwite etumelo
inene ngeesi muno mu Isilaele kanyi woyo.
11 Kame ni myambela nji ano kupula mba
tundu ku upa ni ku wiko mi mba ikala
bamweya ba mukiti ni Abulahama, Isaka ni
Jakobo mu mubuso na kuwilu.
12 Kono kwaawo afanena okekala mu
mubuso kame saka yumbelwe kundee ku
uwi oko cwale sakukekale okulila ni kuk-
weca amaeo."

13 Cwale Jesu sebeli wamba ku mukulu no masole nji, “Ote ku ndoo yowe, mi mbutendeliwa eyo upumena.” Mi ababo omubika waye sebeli obala.

Jesu Yobalisa aanu no Kupula
(Maleka1.29-34; Luka4.38-41)

14 Cwale Jesu aba ana kwingena mu ndoo ya Pitolosi, sebeli owana njemunwaye Pitolosi no mukati yo langanine mu mumbeta yokola elitomaapa.
15 Jesu sebeli omulema ku lyoko, ababo elitomaapa sebeli litunda, mi sebeli obala ni kwinguka oku mutendela eyi no kulya.
16 Mu nako no mangolwaa awo, aanu sebeli alita kwa Jesu anokupula asimandimona. Jesu sebeli otundisa emebo no kwiiba ni liywi ni kubalisa ana kukolanga oonje.
17 Esi neli okwiyateteta eyo ina kwambiwa kwa munuhi wa Nyambe Isaya nji, “Nalondo amayando etu onje, ni meeti etu.”

Outata oli mu Kukoña Jesu
(Luka9.57-62)

18 Cwale Jesu aba ana kumona enyangela no aanu imutingulukile, sebeli olaela aiyetwa aye nji, “Mute mu linjaliya no liwate.”
19 Cwale akasita kale omwiyeti no mulawo sebeli oiya kwa yonyene ni kwamba nji, “Mwiyeti, mba niku koño konje soute.”
20 Jesu sebeli omutambula nji, “Aluwawa akwite emina mi otuyunyi tukwite eiyaleto, kono Omwana no munu kakwite simba aba sasame omutwi waye.”
21 Omunjili omwiyetwa sebeli wamba nji, “Mbumu, mbani kukoño kono oweli nite ni kapumbeke sitange.”
22 Kono Jesu sebeli omutambula nji, “Muni koñe mi mulese aafu apumbeke aafu woo.”

Jesu Yo Ombota Amandinda
(Maleka4.35-41; Luka8.22-25)

23 Cwale sebeli oingena mu sisepe na iyetwa aye sebele ata naye.
24 Ababo akatile sebeli kwiiya emebo no kunenenba ni mandinda sebeli atateka okwingena mu wato, kono Jesu kame nalangananga.
25 Aiyetwa sebeli ata kwa yonyene ni kumwingula nji, “Mbumu, otuyoyise kame tufa.”
26 Jesu sebeli otambula nji, “Anyi asi tumelo icana, iikene aba mucila?” Cwale sebeli oinguka ni kukanena emebo ni mandinda mi sebeli koondoka onene.
27 Aiyetwa aye sebeli akomoka onene mane ni kwamba nji, “Ngasibine aikalile woyo mulume? Simba emebo ni mandinda kame imu yupa!”

Jesu Yobalisa Alume Ayiili akwite Amandimona
(Maleka5.1-20; Luka8.26-39)

28 Mi cwale Jesu aba ana kukeela mu naha no Magadaleni mu linjaliya no lisa, sebeli okuwana nalume ayiili asi mandimona akatundelele ku mabita. Alume awo kame ana kwikalanga ni mandimona no kucilisa onene nji mane kakwisa simba omunu ona kubitanga endila eyo.
29 Ababo sebeli akuwa ni kwamba nji, Siikene usaela okutende kwaaci, weene mwana Nyambe? Ninji kame uneyi mukutu yandisa enako eya kasikwana kale?
30 Bakatamba minwe kame kuna kwikala etingulube no kupula etilemine okulya.
31 Amandimona sebeli akumbela kwa Jesu nji, “Aba ututundisa utu citele muya mu tingulube.”
32 Jesu sebeli wamba ku mandimona nji, “Kamute! Mi ababo isitunda feela sebeli ikengena mu tingulube. Munyima omulaka wonje sebeli oshetumuka oka kuyumbela mu liwate ni kufela mu meyi.”
33 Alisana no tingulube sebeli aituka nikuta mu muleneñi, sebeli akambela aanu eyo ina tendahala yonje mane neyo yalume asimandimona.
34 Aanu namu muleneñi sebeli ata nuuka kuwana ni Jesu. Mi aba ana kumu mona sebeli amu kumbela nji atunde mu litunga lyoo.

9

Jesu Yobalisa Omulume noku Kukutela Oluñañali
(Maleka2.1-12; Luka5.17-26)

1 Jesu sebeli oingena mu wato ni kuta mu linjaliya mu muleneñi waye.
2 Cwale aanu sebeli amulitela omulume onaku kukutela oluñañali, yo langanine ba museme. Jesu aba namona etumelo yoo, sebeli wamba kwa woyo no kukola nji, “Oongote omucima mwanange, eibi yowe na wilemenwe.”
3 Ababo aiyeti anjili no mulawo sebeli amba mu micima yoo nji, “Uyu mulume kame anyefula Nyambe.”
4 Jesu aba ana ku lemuha emihupulo yoo, sebeli wamba nji, “Anyi iikene munahanela emihupulo no kwiiba mu micima yenu?”
5 Sibine esi sotobile, ni kwamba nji, ‘Eibi yowe nai lemenwe,’ ni kwamba nji, ‘Wimane weende?’
6 Mi cwale kame ni singa mu limuke nji Mwana no Munu kame ali ni tukelo bano banji noku lemena aanu eibi, ababo Jesu sebeli wambela omulume no kukutelanga oluñañali nji, “Imana olonde omuseme wowe ute ku mundi.”

7 Woyo mulume sebeli oimana nuu kutela
ku mundi waye.
8 Aanu no kupula aba ana kumona ngeeso
sebeli acila, mi sebeli alumba Nyambe on-
abi kwaanu etukelo no ngeeso.

Jesu yo isana Mateu
(Maleka2.13-17; Luka5.27-32)

9 Abo Jesu aba ana suweta okwenda, se-
beli omona omulume no litina lya Mateu yo
ikalile ba lubala no ndoo no mutelo. Sebeli
wamba kwa yonyene, "Oni koñe"
Ababo omulume sebeli oimana ni kumu
koña.
10 Ababo Jesu abana lyanga mu ndoo ya
Mateu, atelisi no kupula na sikutenda eibi
sebeli aingena ni kulya ni Jesu bamweya
naa iyetwa aye.
11 Afalisi aba ana kumona ngeeso, se-
beli aibanguta aiyetwa aye nji, "Iikene
omwiyeti wenu abalya naanu no ngeesi?"
12 Jesu aba ana ku yupa ngeeso sebeli
otambula nji, "Awo nokwa kolo kasaele on-
ganga, kono onganga kame asaeliwa kwa
asikukola.
13 Mute muka kwiyete eyo litalusa eliñolo
eli nji, 'Kame ni singa esishemo kasa esita-
belo no iyamana.' Kana siiya mu kwisa-
nena ano kuluka ku kubaka, kono asiku-
tenda eibi."

Epuzo no Oukuyumena Eilya
(Maleka2.18-22; Luka5.33-39)

14 Cwale aiyetwa a Jowani omukolobezi
sebeli aiya kwa Jesu ni kwamba nji, "Aci
na Afalisi kame tukuyumenanga eilya mu
nako injili. Cwale ngasibine aiyetwa owe
aba kaakuyumene eilya?"
15 Mi Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
"Ninji alikani no mukwati kame satwese
okulila, omukwati yo sili kwa onyene?
Kono eliywaa kame liiya, elyo omukwati
aba sa tundisiwe kwa onyene. bokame abo
saa kuyumene eilya."
16 "Ka kwisa omunu woyo so beeka esi-
manahani no ubya ba sikumango no kuku-
lubala, kakuli esimanahani eso kame sasi
kaule esikumango eso, kame sekeza abo no
ku kauka."
17 Kame aanu ka itele ewaine no ubya
mu singumbuli no kupangiwa ba itumba
no kale, kakuli eyitumba mbei kauka.
Mi cwale ewaine mba iitekele banji, mi
sonyene esingumbui no kupanga ba itumba
mbasi kauka. Kono ewaine no ubya
kame iitelwa mu singumbuli no kupanga
ba itumba no ubya, mi einu yiili kame
ibabalelwa.

Mwana no Nduna no Mukatana ni
Mukati Ona Kulema ku Mukanjo wa Jesu
(Maleka5.21-43; Luka8.40-56)

18 Cwale Jesu yosamba eyambo eyi, se-
beli kukeela onduna nikumu kubamena
nji, "Mwanange no mukatana okubinda afe
abano, kono wiiye, mu ku beeka elyoko
lyowe beulu yaye mi mba yoyo kame."
19 Jesu na iyetwa aye sebeli aimana ni
kumu koña.
20 Ababo omukati onaku katazeha ku
weeti no mweeya emyaka no kukwana
likumi ni yiili (12), sebeli oiya mu nyima ni
kulema ku mungundo no mukanjo waye.
21 Omukati sebeli okwambisa yonyene
nji, "Aba sanileme feela ba mukanjo waye
mbibala."
22 Jesu sebeli oku setuka, ni kumumona,
mi sebeli wamba kwa yonyene nji, "Oon-
gote omucima mwanange, etumelo yowe
nai kuyoyisa." Mi ababo ba nako eyo,
omukati sebeli obala.
23 Cwale Jesu aba ana kwingena mu ndoo
no nduna, sebeli omona aa alemine oku-
peta etipala, naanu no kupula alemine
okulila onene,
24 sebeli waambela nji, "Komu tunde,
kakuli omukatana ka sifa, kono kame alan-
ganine feela." Mi aanu sebeli a musheka.
25 Cwale ababo aanu aba ana kubanena
bandee, sebeli oingena ni kumu lema ku
lyooko, mi omukatana sebeli oinguka.
26 Cwale etaba eyo ana kutenda Jesu se-
beli ita elibubo mu naha yonje.

Jesu Yobalisa Alume Ayiili no Ibofu
27 Jesu aba nasiya esibaka eso, eibofu yi-
ili sebeli imukoña eyikuwa nji, "Mwanaye
Dabida otu yupele amakeke."
28 Aba ana kwingena mu ndoo, eibofu
eyo sebeli iiya kwa yonyene, mi Jesu sebeli
oiibanguta nji, "Kame mupumena nji kame
ni twesa okumi balisa?"Eibofu sebeli itam-
bula nji, "Ee Mbumu."
29 Cwale Jesu sebeli walema ba miyo ni
kwamba nji, "Ku tendwe okuta mu tumelo
yenu!"
30 Mi amiyo oo sebeli amona. Cwale Jesu
sebeli waa laela onene nji, "Mu mamele nji
mulese okwamba etaba eyi kwaanu."
31 Kono sebeli ata nu kambela aanu eyo
ana tende mu naha yonje.

Jesu Yobalisa Omulume no Simumu
32 Cwale awo alume ayiili asita feela, aanu
sebeli alita kwa Jesu omulume. Mi neli
esimumu kakuli kame ana kwikalanga ni
mebo no kwiiba.
33 Ababo emebo no kwiiba aba ina kutun-
disiwa, omulume sebeli otangisa okwamba,
mi aanu onje sebeli akomoka. Sebeli amba
nji, "Katwa simona kale esinu kanyi esi mu
Isilaele."
34 Kono Afalisi sebeli amba nji, "Kame
acita amadimona mu libaka no Mbumu no
madimona."

Jesu Kame Akwite Amakeke Kwaanu

35 Cwale Jesu sebeli ota yo enda mu mileneñi ni mu mindi yonje. Sebeli oiyetanga aanu mu tindoo too no milapelo, yo amba eliywi no mubuso, yo lemine oku balisa aanu awo ana kwikalanga ni meeti onje.

36 Aba ana kumona aanu no kupula sebeli waa yupela amakeke, kakuli nakuyanda onene okuulwa etuso kanyi emikoko nambulwa omulisani

37 Ababo sebeli wambela aiyetwa aye nji, "Ekutulo niyaku neneba, kono asiku kutula acana.

38 Cwale abo mu lapele kwa Mbumu no kutulo nji atume abeleki nji awaneke ekutulo yaye."

10

Aatumiwa no Kukwana Likumi na yiili (12)

(Maleka3.13-19; Luka6.12-16)

1 Jesu sebeli oisana aiyetwa aye, noku kwana likumi na yiili mi sebeli waaba amaata no kutundisa emebo no kwiiba, ni kubalisa ameeti onje.

2 Cwale amatina no atumiwa noku kwana likumi nayiili (12) aa okame. Woyo no weli ni Simoni woyo isaniwa nji Pitolosi ni Adiliyasi minaye, Jakobo ni minaye Jowani anaye Zebediya,

3 Filipi ni Batolome, Tomasi ni Mateu no mutelisi, Jakobo omwana Alufeya, ni Tandeya.

4 Simoni Omukanana ni Judasi isikaliyota woyo ona kubeteka Jesu.

Okutumiwa no Atumiwa no Kukwana likumi na Yiili (12)

(Maleka6.7-13; Luka9.1-6)

5 Jesu sebeli otuma ano kukwana likumi na yiili ni kwalaela nji, "Mulese kuta kwaa simacaba onje simba mu mindi ni mileneñi no Masamaliya.

6 Kono mute kwaanu no Isilaele, akufekile kanyi emikoko no kutauka.

7 Mute mi mukakutaze nji, 'Omubuso naku wilu sebeli oli beebi.'

8 Mubalise asikutoma mi mwingule anokufa, mubalise asikutoma oweeti no mbingwa ni kutundisa amandimona. Namuku tambula okuulwa okuteneka, cwale naanyi mube nambulwa okutenekiwa.

9 Mulese ku shimba egauda, silibela simba amali outale mu tipokoto tenu.

10 Cwale mulese kushimba emikotana, ehembe einjili, etinjatangwa tinjili simba olutaa. Abeleki kame afanena okubiwa eyi yaalukele.

11 Aba mwingena mu muleneñi simba mu mindi, mwi bangute woyo ofanena okumitambula mwikale kwa yonyene kubitela aba sa mutundemo.

12 Cwale aba mwingena mu ndoo, mukeete awo alimo.

13 Nji awo anu ali omo mu ndoo kame amitambula, musiye ekozo no kukeeta kwenu, kono nji kaamitambula, mulese okwasiyela okukeeta kwenu.

14 Nji mu ndoo ni mu muleneñi kami tambula ni kumi teeteta, mutundemo mi mututule elilili no tinjatangwa tenu.

15 Niti luli kame ni myambela nji, Nyambe mba monisa amakeke ba liywaa no katulo kwanau namu Sodoma ni Gomola okubita aanu namu mileneñi eyo.

Amayando Mbaiiyi

(Maleka13.9-13; Luka21.12-17)

16 "Kamumone! cwale kame ni mituma kanyi emikoko mukaci no maakanyani." Cwale mutende ano kushangama kanyi tinyoka mi mutende ano kukukokobeza kanyi otunkwilimba.

17 Mutokomele aanu, kakuli kwaali awo samitwale ba kuta, mi mbamifulu mu ndoo no milapelo.

18 Mulibaka lyange mba mutwaliwa muku zekisiwa balubala no abusisi ni kwaa mbumu. Mundila eyi mbamwamba eliywi no kuwaba kwa onyene ni kwa simacaba.

19 Cwale aba samilite mukumyeteka, mulese kubilaela neyo samwambe simba omusa mwitambulele, aba saiiye enako mbamubiwi eyo samwambe.

20 Cwale amaywi samwambe kasa enu, kono mbaatundu ku Mebo ya Nyambe Sitenu okwamba mwaanyi.

21 "Omwabae munu mbabeteke omwabae nji aibaiwe, ni ashemi mbatende ngeeso kwa noo mi aana mbafutukele ashemi oo mane aibaiwe.

22 Omunu yonje mbamitimbi mulibaka lyange. Kono woyo so tundamena okutwala ku mamaneneno mbayoyisiwa.

23 Cwale aba amiyandisa mu muleneñi umweya mushotokele mu unjili. Kame nimyambela luli nji, kamutamba okumana omusebezi mu mileneñi yonje no Isilaele abo Omwana no munu yokasiiya.

24 "Kakwisa omwiyetwa woyo obita omwiyeti waye, mi simba omubika obita molyaye.

25 Cwale omwiyetwa kame afanena okupumena okwikala kanyi omwiyeti waye, mi ni mubika kanyi molyaye. Nji omunya ndoo kame isaniwa nji Beezebule, asindoo yaye mbanyefulwa onene ni kubitelela ni kwiisaniwa amatina no kwiiba.

Anyine so Ciliwa?

(Luka12.2-7)

26 "Cwale mulese kucila aanu. Eyo yonje ifukilwe mbaifukulwa, mi simba eyi ishwekilwe yonje mbai limukiwa.

27 Eyi nimyambela mu uwi, kame mufanena okuyamba mu liseli, mi neyi muna yupu ku mukunda, kame mufanena okwikuweleza ba kashongwa no ndoo.
28 Mulese kucila awo aibaa olutu kono katwese okuibaa omooyo, kono mucile Nyambe woyo otwesa okusinya olutu bamweya ni mooyo mu lyangalilo.
29 Kasa nji etitaha timbili kame tiula akangwee kamweya, kandi kakwisa etaha simba imweya ikwela banji abo sitenu yo kasipumena.
30 Cwale Nyambe kame alimukile simba etiñuki tili ku mitwi yenu.
31 Cwale mulese kucila, kame mulukele okubita etitaha no kupula.

Okupumena ni Kukana Kilesite
(Luka2.8-9)
32 "Omunu yonje soamba patalaza kwaanu nji kame apumena kwa mene, ni mene kame sanambe kwa sitange naku wilu nji kame ali kwa mene.
33 Kono omunu yonje soni latula kwaanu, ni mene mbani mulatula kwa Sitange naku wilu.

Jesu Yolita Olutimbo kasa Kozo
(Luka12.51-53; 4.26-27)
34 "Mulese okuyabuta nji kame nina liti ekozo mu litunga, kokuulwa kanisi kulita ekozo kono olutimbo.
35 Kame nina kwiiya muku fapahanya omwana no ndubana ni sitaye, omwana no mukatana ni inawaye, mi onjemunwa ni njemunwaye no mukati.
36 Eila yowe mbatende asindoo yowe.
37 "Omunu woyo osinga sitaye simba inawaye onene okubita mene, kafanene okutenda omwiyetwa wange, mi omunu woyo osinga mwanaye no ndumbana simba mwanaye no mukatana okubita mene, kafanene okutenda omwiyetwa wange.
38 Mi woyo soulwa okushimba esifapano saye ni kuni koña, kafanene okutenda omwiyetwa wange.
39 Woyo obabalela omooyo waye mbautaukelwe, kono woyo osinyehelwa omooyo waye mulibaka lyange mbauwana.

Emipuzo
(Maleka9.41)
40 "Onje awo amitambula kame atambula mene, mi onje awo ani tambula kame atambula ni woyo ona ni tumu.
41 Mi woyo yonje so tambula omunuhi wa Nyambe mulibaka lyanji nimuhi wa Nyambe, mba wana omupuzo ou ufanena omunuhi wa Nyambe. Mi woyo yonje sotambula omunu no kuluka kakuli ni wakuluka mba wana omupuzo ou ufanena osikuluka.
42 Niti luli kame nimyambela nji, woyo yonje soba mumweya ameyi no kunwa ku mucana no aiyetwa ange kakuli ni mwiyetwa wange, luli mba wana omupuzo.

11

Atumiwa Ana kutunda kwa Jowani Omukolobezi
(Luka7.18-35)
1 Cwale Jesu osimana feela okuba etitaelo kwa iyetwa aye anaku kwana likumi na yiili, sebeli osiya esibaka eso ni kuta mukwiyeta ni mukukutaza mu titolopo tili beebi.
2 Cwale Jowani omukolobezi aba ana kuyupa yooli mu tolongo einu eyo Kilesite ana ku tenda, sebeli otuma aiyetwa aye kwa yonyene,
3 Cwale sebeli amwibanguta nji, "Yawene ana kwamba Jowani nji ukeile, nji mundina tufanena okutatelela?"
4 Jesu sebeli waa tambula nji, "Mute muka simwete Jowani eyi muna yupu neeyi muna mono,
5 eibofu kame imona, eiyanga kame yeenda, asi kutoma embingwa kame abalisiwa, ano kwa yupa kame ayupa, aafu kame aingulwa mi amaywi no kuwaba kame akutaziwa kwaanu no kusheeba.
6 Embuyoti ni yaawo aulwa okunikana mulibaka no eyo nitenda!
7 Aiyetwa a Jowani aba ana kuuka, Jesu sebeli otateka okwamba kwaanu eya Jowani nji, "Aba mu nakuta kwa Jowani mu lihalaupa iikene muna ku tatelela okumona? Nji neli olutaka olu lunyendaela mu mebo?
8 Iikene mu nakutela oka mona? Omulume woyo oku mangile eikumango no kutula? Kasa ngeeso! anu awo akumangile ngeseo kame ayoya mu tindoo no ambumu.
9 Mu nambele, iikene eyo muna kutela oka monako? Ninji neli omunuhi wa Nyambe woyo muna kutela oka mona? Ee, kame nimyambela nji, Jowani kame abita omunuhi wa Nyambe.
10 Yokame woyo aamba amañolo nji Nyambe kame ana kwamba nji, 'Omone! Kame sani tume onumwana wange balubala lowe nji akaku lukisete endila yowe.'
11 Kame ni myambela eniti luli nji, Jowani omukolobezi yo munene kwaanu onje ana yoya bano banji. Kono woyo mucana mu mubuso naku wilu yo munene okubita Jowani.
12 Oku tunda ba nako ya Jowani omukolobezi yoiyeta eliywi lyaye oku keela ni balelo lino omubuso naku wilu nau yandisiwa onene, alume no tindwaa kame aulwisa nji aukome.

13 Oku keela ba nako ya Jowani
omukolobezi anuhi a Nyambe onje ni
mulawo wa Mushe kame ana kwamba eyi
no mubuso.
14 Cwale nji kame musinga oku pumena
eyo namba, mbamu yupisisa nji Jowani yo
Eliya woyo anuhi a Nyambe ana kwamba
nji mbaiyi.
15 Woyo okwite amatwi yonje ayupe!
16 Jesu sebeli otwalelela okwamba nji,
“Ngaibi sani bapanye aanu no balelo?
Kame aku fekile kanyi anuke aikalile mu
sibaka no lyuliseto. Esikwata sinjili esi
kuweleza akoo,
17 Natumi futele epala kono kamwa
sinenga, natu miimbele etindimo no malilo
kono kamwa silila.
18 Cwele abo Jowani aba ana kwiiya,
kame ana kukuyumena eino kulya ni
kunwa kanyi aanu anjili, mi aanu onje
sebeli amba nji, ‘Kame ali ni mandimona!’
19 Cwale abana kwiiya Omwana no
munu, sebeli olya ni kunwa, mi aanu
onje sebeli amba nji, ‘Komumone woyo
mulume! woyo osikulya onene ni undal-
abangwana omulikani no atelisi ni awo
asikutenda eibi! Kono okushangama kame
kuku monahaleza ku tikezo.

Ekatulo no Aanu no Kwa Pumena
(Luka10.21,22)

20 Cwale Jesu sebeli otangisa okwayuta
emileneñi omo ana ku tenda etimakazo no
kupula, kakuli kaya sibaka.
21 Mba mumono oumai wenu anyi Ko-
lazini ni wene Betisaida! Kambe etimakazo
tina tendiwa kwaanyi kambe kame tina
tendahala mu Tile ni mu Sidoni, emile-
neñi eyo kambe naibaka mwiikumango no
masaka ni mute na ba litiko.
22 Kono kame ni myambela nji, ekoto no
Tile ni Sidoni kame sa itende eyi no kotoba
okubita eyenu mu liywaa no katulo.
23 Ni wene Kapenauma kame so
tulekelwe ku wilu? Kokuulwa kame
sobeekiwe kunji mu lyangalilo, kakuli
etimakazo tina tendahala kwa wene kambe
kame tinaku tendahala mu Sodoma, kambe
kwa tisili ni balelo lino.
24 Kono kame nimyambela nji ba liywaa
no katulo, ekoto no Sodoma kame sa itende
eyi no kotoba okubita yowe.

Mwiiye kwa Mene mi Mupumule
(Luka10.21-22)

25 Mu nako eyo Jesu sebeli wamba nji,
“Kame ni ku lumbeka Sitange, Ombumu
no litunga ni liwilu, kakuli na ushweeke
eyi inu kwasi kushangama naawo asiku
kwiyeta, mi kame ona tishootwele aana
acana.
26 Ee, Sitange, mo kwikalele, kakuli mo na
singele.
27 Cwale Jesu sebeli wamba kwaanu nji,
“Sitange nabi einu yonje kwa mene. Mi
kakwisa woyo olimukile Omwana konji
sitaye, kame kakwisa woyo olimukile
sitaye konji Omwana, naawo asingwa kwa
Mwana okwa taluseta.
28 Mwiiye kwa mene monje anyi mu
katalile naanyi mu imelwe, mi kame sani
mibe epumulo.
29 Muku tweke ecoko yange, mi mu
kwiyete kwa mene, kakuli kame nili ni
wikokobezo ni mucima no kotoba, mi mba
mu wanene Emebo yenu epumulo,
30 kakuli ecoko yange niya kotoba mi
omushimbo wange ka ukwite okulema.”

12

Okwibanguta Eyi no Sabata
(Maleka2.23-28; Luka6.1-5)

1 Ba nako eyo Jesu sebeli ota mu matema
elino Sabata. Aiyetwa aye kame ana kuy-
omba mi sebeli atangisa oku tola oubeke ni
kulya.
2 Kono Afalisi aba ana ku mona ngeeso,
sebeli amba kwa Jesu nji, “Komone, aiyetwa
owe kame atenda eyi no kwafanena ba liy-
waa no Sabata.”
3 Jesu sebeli otambula nji, “Kamu si
kubala mu mañolo eyo ana ku tenda Dabida
naanu aye abana ku yomba?
4 Sebeli wingena mu ndoo ya Nyambe,
mi yonyene nawo ana kwikala naye sebeli
alya esinkwa eso sina kulukisetwa Nyambe,
mi eyo kaya siku pumenenwa ku mulawo
oku tendiwa, kono konji apulisita anaku
pumenenwa okulya esinkwa eso.
5 Kame kamwa sikubala mu mulawo wa
Mushe nji, eli no Sabata apulisita mu Ndoo
ya Nyambe kame acolanga omulawo no
Sabata kono ka kwite omubonda?
6 Kame ni myambela nji esinu no
kuneneba okubita endoo ya Nyambe sino
sokame.
7 Kambe namu ku limuka eyo atalusa
amaywi a Nyambe nji, ‘Kame nilakaza es-
ishemo, kasa esitabelo,’ kambe kamwa sat-
ula ano kuluka.
8 Cwale abo Omwana no Munu yo
Mbumu no Sabata.”

Omulume no Kombola Elyoko
(Maleka3.1-6; Luka6.6-11)

9 Jesu aba ana kutunda omo mu sibaka
sebeli oingena mu ndoo yoo no milapelo,
10 omo kuna kwikala omulume no kom-
bola elyoko. Kame kuna kwikalamo aanu
ana kusinga okunyaza Jesu nji kame acola
omulawo, sebeli amwibanguta nji, “Kasa
okufosa okubalisa eli no Sabata?”
11 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
“Cwale nji kwaanyi kame kuli ni woyo oli ni

mukoko ona kwele mu wina ba liywaa no Sabata, kamu twese oku utundisamo?
12 Ka utokwa oli ba mukoko okubita omunu? Abohe ni mulawo kame otupumenena oku tenda wino ba liywaa no Sabata."
13 Cwale sebeli wamba ku mulume no kombola elyoko nji, "Oolole elyoko lyowe."
Cwale sebeli olyolola mi luli nali ku bala, kanyi omwa yupelanga elinjili.
14 Kono Afalisi sebeli ata bandee okalela omo saibaele Jesu.

Jesu Omubika ona Kuketiwa kwa Nyambe
15 Cwale Jesu aba ana kulimuka eyo ana kulela, sebeli otunda mu sibaka eso. Aanu no kupula sebeli amu koña , mi sebeli obalisa asikutoma onje.
16 Sebeli waaba emamela nji alese okambela akoo eyaye.
17 Eyi neli okwiyateteta eyo ina kwambiwa kwa omunuhi wa Nyambe Isaya nji,
18 "Woyo yo mubika wange woyo ni na kete,
woyo nisinga, woyo nikatelwe onene.
Mba ni beeke Emebo yange mwa yonyene,
mi mbaamba ku matunga eliñusa no uuwa no katulo yange.
19 Ka tamba okwauta simba okukuwa, kakwisa woyo so yupa eliywi lyaye mu tindila.
20 Ka tamba okucolelela olutaka luna funyuka mi katamba okutima olumonyi olu lusi tunya owise, konji eyi no kuluka aba sa ikome.
21 Mu litina lyaye asimatunga mba musepe.

Jesu Amaata Aye Kame Atunda kwa Nyambe
(Maleka3.20-30; Luka11.14-23)
22 Cwale aanu sebeli amu litela omulume osi madimona woyo no kwa mona ni kwamba, mi Jesu sebeli omubalisa, nji cwale amone ni kwamba.
23 Aanu onje sebeli akomoka ni kwamba nji, "Anyi! Uyu kasa mwanaye Dabida!"
24 Kono cwale afalisi aba ana kuyupa eyi, sebeli amba nji, "Uyu munu kame atundisa amadimona mulibaka no maata a Beeluzebule ombumu no madimona."
25 Jesu no limuka emihupulo yoo mi sebeli wamba kwa onyene nji, "Omubuso onje aba uku tabile wonyene mbau futuka amatota, mi omuleneñi simba endoo ikutaba yonyene mba ishandauka.
26 Nji Satani kame akulwisa yonyene, cwale ngasibine sa wikale omubuso waye?
27 Mi nji kame ni tundisa amandimona mulibaka lya Beeluzebule, cwale anyine aku tusisa anenu oku tundisa amandimona? cwale abo mba tende aatuli enu.
28 Kono cwale nji kame ni tundisa amandimona mulibaka lya Mebo ya Nyambe, cwale omubuso wa Nyambe na wiiyi kwaanyi.
29 "Nji kame, ngaibi saingenene omunu mu ndoo no mulume no kongola ni kwiita eibyana yaye, konji aba sa mu nunge oweli? Cwale okubinda sa ite einu yonje mu ndoo yaye.
30 Woyo yonje kasa kwa mene kame ani lwisa, mi woyo onje no kwanitusa okuwaneka kame ashandaula.
31 Mu libaka eli kame ni myambela nji, aanu kame atwesa okulemenwa eibi ni tinyefulo, kono okunyefula ba Mebo No Kukena kaku tamba oku lemenwa.
32 Yonje woyo wamba eliywi no ku lwisa Omwana no munu mba lemenwe, kono woyo yonje soamba eliywi oku lwisa Emebo No Kukena katamba ku lemenwa, simba muno mu nako ni mu nako eyo ikeyile.

Esitondo ni Mbuya Yaso
(Luka6.43-45)
33 "Esitondo aba sambiwa nji sa kuwaba ni mbuya yaso niya kuwaba, esitondo no kwiiba ni mbuya yaso ni yakwiiba, esitondo kame silimukelwa ku mbuya yaso sibeeka.
34 Anyi etinyoka! Ngaibi aba mwamba eyi no kuwaba me muli ano kwiiba? Kamutwese okwamba ngeeso kakuli akanwa kame kamba eyi iyalile mu mucima.
35 Omunu muwa kame alita einu no kuwaba oku tunda mu sitewelo saye no kuwaba, ni munu no kwiiba kame alita eyi no kwiiba oku tunda mu sitewelo saye no kwiiba.
36 Cwale kame ni myambela nji, "Omunu yonje kame sakutambwele ba liywaa no katulo ku liywi lyonje nambulwa tuso ana kwamba.
37 Amaywi enu mba kutusisiwa oku myatula. Eyi munamba mba imonisa nji kame mukenine simba nji kame mukwite emibonda.

Okukumbela Emakazo
(Maleka8.11-12; Luka11.29-32)
38 Cwale anjili no Afalisi na iyeti no mulawo sebeli aiya kwa Jesu ni ku mwibanguta nji, "Mwiyeti, kame tu saela oku mona esisupo no makazo oku tunda kwa wene."
39 Cwale sebeli otambula nji, "Anyi olusika no kwiiba ni wozwa kame musinga oku mona emakazo kono ka mu tamba kubiwa konji emakazo no munuhi wa Nyambe Jonasi.
40 Jonasi aba ana kwikala amaywaa aatu ni mausiku aatu mu lipumo no ndi no kuneneba. Mundila imweya Omwana no munu kame sa ikale mu libita amaywaa aatu ni mausiku aatu.
41 Beelyo eliywaa no katulo alume no Nanibe mba imana ba katulo noolu olusika

ni ku lunyaza, kakuli naaku baka aba ana kuyupa ekutazo ya Jonasi, mi bano esinu no kuneneba okubita Jonasi sino sokame.

42 Beelyo eliywaa Ombumu no mukati na ku mboela kame sa imane ba katulo ni olu olusika ni ku lunyaza, kakuli nakwiiya oku tunda ku mamaneneno no litunga mu ku teeteta kukushangama kwa Solomoni, mi bano esi no kuneneba okubita Solomoni sino sokame.

Okuuka no Mebo no Kwiiba
(Luka11.24-26)

43 Cwale emebo no kwiiba aba itunda ku munu, kame ikutela mu lihalaupa mu ku saela epumulo mi kaya siiwana.

44 Cwale kame yamba nji, 'Mbani uku ku ndoo nina ku siya, cwale aba ikeela, sebeli iwana endoo kakwisa eyi ilimo kame ikenine naifiyeliwa ni ku baakanyiwa wino.

45 Cwale kame ita oka shimba emebo injili ikwana mutanu ni twiili (7) no kwiiba okwibitelela, mi kame ingena ni ku yoya mo. Mi omwikalelo waye no mamaneneno kame sobambabe okubita ba weli. Mo sa lwikalele nolu olusika no kwiiba.

Inawaye Jesu na Inaaye
(Maleka3.31-35; Luka8.19-21)

46 Abo Jesu yo samba kwaanu, inawaye nainaye sebeli aimana ba ndee, okusaela okwamba naye.

47 Omunjili sebeli omwambela nji, "Inaowe na inowe kame aimanine bandee okusaela okwamba nowe."

48 Kono Jesu sebeli omutambula nji, "Inawange nanyine, mi na inange anyine?"

49 Yo yulekile kwa iyetwa aye, sebeli wamba nji, "Aa, amandi na inange!

50 Woyo yonje otenda esi asinga sitange naku wilu yo inawange ni minange ni mandange no mulume simba no mukati.

13

Enguli no Mukuni
(Maleka4.1-9; Luka8.4-8)

1 Ba liywa elyo, Jesu sebeli otunda mu ndoo nu kekala ba likamba no liwate.

2 Kame ana kwingena mu wato kakuli aanu ana kuungana kwa yonyene neli ano kupula. Sebeli oikala banji abo aanu aimanine ba likamba.

3 Cwale sebeli waambela eyambo no kupula mu tinguli nji, "Omukuni nakuta mukukuna.

4 Aba anaku kunanga ngeeso, einjili embuto sebeli ikwela mu ndila mi otuyunyi sebeli twiiya mukwilya.

5 Einjili embuto sebeli ikwela mu mawee, omo kuulwile omumbu no kupula, mi sebeli imena muwangu kakuli omumbu kawasitunga.

6 Kono eliywaa aba linakupa eimena sebeli iletuka, mi kakuli kaikwite emibisi, sebeli ikukuta.

7 Einjili embuto sebeli ikwela mu mikakani, mi emikakani aba ikula kame iyowelisa eimena.

8 Kono einjili embuto sebeli ikwela mu mumbu no kuwaba mi sebeli ikula ni kubeeka obeeke. Einjili embuto sebeli ibeeka omwaanda (100), einjili sebeli ibeeka amakumi mutanu ni likumi limweya (60), einjili makumi aatu (30).

9 Mi Jesu sebeli omanenena mu kwamba nji, "Woyo yonje oli ni matwi ayupe!"

Etuso no Tinguli
(Maleka4.10-12; Luka8.9-10)

10 Aiyetwa sebeli aiya kwa yonyene ni kumwibanguta nji, "Iikene aba wamba kwaanu mu tinguli?"

11 Jesu sebeli waatambula nji, "Anyi namubiwi okulimuka etikunutu no mubuso na kuwilu, kono onyene kasibiwa.

12 Woyo yonje okwite mbabiwi onene, mi mbakwiyala kwa yonyene, kono woyo oulwile simba kanyonyo mba byanguliwa nesi ali naso.

13 Eli elibaka naambela noo mu tinguli. Aa aanu mba mona, kono kamonisisa, mbayupu kono katamba kuyupisisa.

14 Mwa onyene nakwiyatetetwe eyi ana kwamba omunuhi wa Nyambe Isaya nji,

"Okuyupa mba muyupu kono kamutamba kuyupisisa,
mba mumono kono kamu tamba kumonisisa.
15 Emicima yaa aanu, kame inakulu muku timbiba,
amatwi oo kayupisisa mi kame ana kutimi ku miyo
nji alese okumona.
Amatwi oo kayupu,
emicima yoo kaiyupisisa
mi kafutukele kwa mene
nji naabalise.

16 Kono kwaanyi amiyo enu kame afuyolilwe, kakuli kame amona, ni matwi enu kakuli kame ayupa.

17 Niti luli kame nimyambela nji, asikunuha no kupula naa no kuluka no kupula kame anyolelwe okumona eyi mumona kono kasiimona ni kuyupa eyi muyupa kono kasiiyupa.

Jesu Yotoloka Enguli no Mukuni
(Maleka4.13-20; Luka8.11-15)

18 Cwale komuyupe etaluso no nguli no mukuni.

19 Embuto ina kuniwa mu ndila kame ikufekile kanyi omunu woyo ona yupu eliywi no mubuso mi kaliyupisisa, woyo

no kwiiba kame aiya kwa yonyene ni kumubyangula esisinakuniwa mu mucima waye.
20 Embuto ina kwele mu mumbu no mawee, kame ikufekile ni munu woyo oyupa eliywi mi ababo ni mulitambula mukuwabelelwa.
21 Abo omunu no ngeeso kakwite emibisi, kono kame atambula eliywi mu nako icana. Kono cwale amayando ni utata aba iiya mulibaka no liywii, kame aleluba okukwa.
22 Embuto ina kwele mu mikakani kame ikufekile ni munu woyo ona yupu eliywi, kono etipilaelo na mu litnga ni titakazo no ufumu kame tiyowelisa eliywi, cwale kabeeke embuya.
23 Kono embuto eyi ina kwele mu mumbu no kuwaba kame ikufekile kanyi omunu woyo ona yupu eliywi ni kuliyupisisa ni kuyoya nalyo. Cwale kame akufekile kanyi embuto eyi ibeeka oubeeka, einjili sebeli ibeeka omwanda (100), einjili makumi mutanu ni likumi limweya (60) mi einjili amakumi aatu (30) okubita eyo inaku kuniwa.

Enguli no Mufuka

24 Jesu sebeli waambela enguli einjili nji, “Omubuso na kuwilu kame ukufekile kanyi eso sina kutendahala ku munu ona kukuna embuto no kuwaba mu litema lyaye.
25 Kono aanu onje aba alanganine sebeli kwiiya esiila saye ni kukuna omufuka mu uloto nuu kutela.
26 Mi ouloto aba ona mana okumena ni kubeeka, omufuka ni wonyene sebeli okula.
27 Mi abika no munya ndoo sebeli aiya kwa yonyene ni kwamba nji, ‘Mbumu kasanji kame munakukuna embuto no kuwaba mu litema lyenu? Cwale kubine ona tundu omufuka?’
28 Sebeli otambula kwa onyene nji, ‘Esiila sange yo natende ngeesi, cwale sebeli amwiibanguta nji, ‘Kausingi nji tukautulemo?’
29 Kono sebeli waatambula nji, ‘Kokulwa! Kakuli aba samutule omufuka mwendi mba mutulelele bamweya ni uloto.
30 Mwilesele yonje ikulele bamweya okutwala ba nako no kuyangula mi cwale mbani ambele asi kuyangula nji, ‘Muungekemo omufuka muununge otuñata cwale muu ciñe okubinda samuyangule ouloto niku ubeeka mu sishete sange.”

Enguli no Mbuto no Masitete
(Maleka4.30-32; Luka13.18-19)

31 Kame Jesu sebeli waambela enguli injili nji, “Omubuso na kuwilu kame ukufekile kanyi embuto no masitete eyi ana shimbi omunu nuu kaikuna mu mutabo waye.
32 Naaba itendile icana kutimbuto tonje, kono aba imena, kame itenda esimena no kuneneba ku miloho yonje mi kame ifutuka esitondo, cwale abo eiyunyi kame iiya mukuyakelako eiyaleto ku mitai yaso.

Enguli no Mumena
(Maleka4.30-32; Luka13.18-19)

33 Jesu sebeli waambela kame enguli injili nji, “Omubuso na kuwilu kame ukufekile kanyi eso sitendahalanga abo omukati aba awaneka omumena ni unga no uloto no kupula okukanda, cwale eliñende lyonje kame litunduluka.”

Etuso ya Jesu Okutusisa Etinguli
(Maleka4.33-34)

34 Jesu sebeli wamba eyambo eyi yonje ku sicaba mu tinguli, kasi kwamba noo feela konji mu tinguli.
35 Naku tenda ngeesi okwiyateteta esi sina kwambiwa kwa munuhi wa Nyambe nji, “Kame sani yaamise akanwa kange ni kwamba mu tinguli, mbanamba eyi inaku shweekiwa, okutunda ku matatekelo no litunga.”

Jesu Yotoloka Enguli no Mufuka

36 Cwale Jesu aba ana kusiya aanu no kupula sebeli oingena mu ndoo. Aiyetwa aye sebeli aiya kwa yonyene ni kumu ambela nji, “Otu talusete enguli no mufuka mu mutabo.”
37 Jesu sebeli otambula nji, “Woyo ona kunu embuto no kuwaba, Mwana no Munu.
38 Omutabo wokame elitunga, embuto iwa okame aanu no mubuso wa Nyambe, omufuka okame aanu awo ali kwa woyo no Kwiiba.
39 Mi esila sina kukuna omufuka yokame Diyabulosi, ekutulo okame mamaneneno no litunga, mi asi kukutula okame amangeloi.
40 Kanyi aba kukutulwa omufuka ni ku uciña ni mulilo, mbakwikala ngeeso niku mamaneneno no litunga.
41 Omwana no munu kame satume amangeloi aye mi mbawaneke nikutundisa mu mubuso waya awo onje atendisa aanu okutenda esibi nawo acola emilawo ya Nyambe.
42 Mi mbaakondele mu mulilo no kuneneba no lihele omo sa kaikale alila ni kukweca amaeo.
43 Cwale asikuluka mba benye kanyi eliywaa mu mubuso wa sitoo. Woyo oli ni matwi ayupe.

Etinguli no Ufumu ona Kushweekiwa

44 Omubuso na kuwilu kame ukufekile kanyi oufumu ona shweekiwa mu mutabo, Omunu sebeli ouwana niku ushweeka

kame. Cwale muku wabelelwa kwaye sebeli ota okaulisa eyaye yonje ni kuula elyo litema.

Enguli no Tinyuma no Kutula (Etipelela)

45 Kame omubuso na kuwilu kame ukufekile kanyi eso sina kutendahala ku muulisi woyo aba ana kuta muku saaela etinyuma no kutula (isaniwa nji etipelela).
46 Aba ana kuwana eyi no utokwa, sebeli ota mukaulisa eyaye yonje nukuulela yo.

Enguli no Lituwa

47 Mi kame, omubuso na kuwilu kame ukufekile kanyi esisi tendahalanga abo elituwa aba likondelwa mu lisa ni kukoka etindi no mifutafuta.
48 Cwale aba lina kwiyala sebeli alikokela ba libamba, cwale sebeli aikala banji nikuketa etimdi no kuwaba ni kubeeka mu matanda, kono niku yumba etino kwiiba.
49 Yongeso mo sa kwikalele ku mamaneneno no litunga. Amangeloi mbaiyi mu kutaba ano kwiiba kwaawo no kuwaba
50 niku yumbela aanu no kwiiba mu mulilo no kuneneba no lihele, omo sa kwikale okulila ni kukweca amaeo.

Eniti no Kale neyo no Ubya

51 Jesu sebeli oibanguta aiyetwa aye nji, “Namu yupisisa eyi einu yonje?” Sebeli atambula nji, “Ee.”
52 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Abo cwale omwiyeti yonje no mulawo woyo ona tende omwiyetwa mu mubuso na kuwilu kame akufekile kanyi omunya ndoo woyo olita mu sitewelo saye eyi no kale neyi no ubya.”

Jesu yo Kaniwa ku Nazaleta
(Maleka6.1-6; Luka4.16-30)

53 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba eyi yonje mu tinguli, sebeli otunda mo.
54 Aba ana kukeela mu muleneñi waye sebeli otangisa okwiyeta aanu mu ndoo yoo no milapelo, mane sebeli akomoka ni kwamba nji, “Kandi uyu mulume kubine ana shimbi okushasngama no ngeesi ni maata no kutenda etimakazo?
55 Aaka! kasa kanaye osi kwaaya? Kasa nji inawaye ni Maliya, kasanji ainaye ni Jakobo, Josefa, Simoni ni Juda?
56 Kasanji amandaye onje kame ali naaci? Cwale kubine uyu mulume oko ana wana eyi inu yonje?
57 Mi sebeli afosezwa onene mane sebeli akana oku pumena kwa yonyene.

Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Mu sibaka feela omo omunuhi wa Nyambe aulwa okukutekiwa, mu muleneñi waye ni mu ndoo yaye.”
58 Mi kasi kutenda etimakazo no kupula muya mulibaka no kuulwa etumelo koo.

14

Olufu lwa Jowani mukolobezi
(Maleka6.14-29; Luka9.7-9)

1 Ba nako eyo ombumu Heloda namu Galileya, sebeli oyupa elibubo lya Jesu.
2 Mi Sebeli wambela abika aye nji, “Uyu ya Jowani omukolobezi na inguka kwaafu! Mulibaka elyo aa maata kame abeleka mwa yonyene okutenda etimakazo.”
3 Nakwamba eyi kakuli mu nako nakunyima, kame ana kumulema Jowani okumununga mane ni kumu beeka mu tolongo mulibaka lya Helodiyasi onaku kwaliwangwa oweli kwa mukulwaye Filipi,
4 kakuli Jowani kame ana kwambela Heloda nji, “Kasa etukelo nji weene omukwate.”
5 Heloda osaela okwibaa Jowani, kono kame ana kucila aanu, kakuli aanu kame ana ku yambuta nji Jowani neli munuhi wa Nyambe.
6 Kono ba liywaa no mukiti no kuleiwa kwa Heloda, omwana Helodiyasi no mukatana sebeli onenga balubala no angenda ni ku wabelisa Heloda onene,
7 cwale mane sebeli omusepisa ni kweeta nji, “Kame samube eso sonje sakumbele.”
8 Muku susuweziwa kwa nyinawaye, sebeli wamba nji, “Onibe muno mu siwana omutwi wa Jowani omukolobezi.”
9 Ombumu sebeli weena, kono mulibaka no kweeta naa ngenda, sebeli olaela nji abiwe eyi ana kumbele.
10 Heloda sebeli otuma amasole aye okapatula omutwi wa Jowani mu tolongo.
11 Omutwi waye nolitiwa mu siwana ni kuuba omukatana, mi sebeli oulita kwa nyinawaye.
12 Cwale aiyetwa a Jowani sebeli aiya ni ku shimba olutu lwaye okapumbeka, cwale sebeli ata nu kambela Jesu.

Jesu aba ana Fepa Aanu ana Kubitelela Eikiti Mutanu (5,000)
(Maleka6.30-44; Luka9.10-17; Jowani6.1-14)

13 Cwale Jesu aba ana kuyupa eya Jowani eyi ina kutendahala, sebeli ofuula esisepe ni kuta ku mukunda aka ikalako yomboci. Esicaba aba sina kuyupa ngeeso, sebeli simukoña ni makondo okutunda mu mileneñi.
14 Cwale Jesu aba ana ku fuweka sebeli omona aanu no kupula-pula, sebeli waayupela amakeke niku balisa awo ana kutomanga mukaci koo.
15 Cwale aba kuna kutenda amangolwaa, aiyetwa aye sebeli aiya kwa yonyene ni ku mwambela nji, “Kuno ku sibaka ni kwakuleba ni mindi mi eliywaa lyatakale, ouse esicaba sikutele mu mindi sikakuulele sonyene eilya.

16 Jesu sebeli otambula nji, “Kalukele
okuta. Mwaabe esinjili esi sa lye.”
17 Aiyetwa sebeli atambula nji, “Aci muno
katukwite esi no kwaaba konji feela einkwa
mutanu ni tindi timbili.”
18 Jesu sebeli wamba nji, “Mwilite kuno
kwa mene.”
19 Jesu sebeli olaela aanu okwikala banji
ba moopu. Sebeli oshimbe einkwa mutanu
ni tindi timbili ni kwaliketa ku wilu, sebeli
okutumela ni kupatoola einkwa. Cwale se-
beli oba aiyetwa aye einkwa, mi aiyetwa
aye sebeli aaba aanu einkwa.
20 Cwale onje sebeli alya ni kwikuta, mi
aiyetwa sebeli atola oungululwa ni kwiy-
ata amatanda no kukwana likumi ni twiili
kweyo ina kusiyalako.
21 Epalo yawo ana ku lyako kame ina kuk-
wana eikiti mutanu alume okutundisako
akati naa nukana.

Jesu yo Enda ba Meyi
(Maleka6.45-52; Jowani6.15-21)

22 Ababo Jesu sebeli wambela aiyetwa aye
nji aingene mu wato, aku tangete okuta mu
linjaliya no liwate yonyene abo yosi fun-
dula elikwanamunu.
23 Aba ana ku mana okufundula elik-
wanamunu, sebeli okambama ba lilundu
yomboci oka lapela. Cwale aba kuna ku-
tenda amangolwaa, Jesu yoliko yomboci.
24 Ba nako eyo owato omo ana ikalanga
aiyetwa owendela kule bakaci no liwate,
ouzukuzwa ku mandinda kakuli emebo ei-
fuka onene okulwisa owato.
25 Cwale amalungasiku Jesu sebeli oiiya
kwa iyetwa yo enda ba meyi.
26 Cwale aiyetwa aba anaku mumona
yoenda ba meyi, sebeli acila. Mukucila koo
sebeli akuwa nji, “Silumba!”
27 Kono ababo Jesu sebeli wamba kwa
onyene nji, “Moongole emicima! Meene.
Mulese kucila.”
28 Cwale Pitolosi sebeli wamba nji,
“Mbumu, nji yawene, olaele nji niiye kwa
wene ba meyi.”
29 Cwale Jesu sebeli wamba nji, “Wiiye!”
Cwale Pitolosi sebeli otunda mu wato ni
kweenda ba meyi, okuta kwa Jesu.
30 Kono cwale aba ana ku mona emebo
no kupula, sebeli ocila, mi sebeli otangisa
okutika. Cwale Pitolosi sebeli okuwa nji,
“Mbumu, uni yoyise.”
31 Muwangu Jesu sebeli oolola elyoko
lyaye ni kulema Pitolosi ku Lyoko, mi sebeli
wamba nji, “Wene ositumelo icana, iikene
aba wasepile?”
32 Ababo aba ana ingene mu wato, emebo
sebeli yondoka.
33 Cwale awo ana ikalanga mu wato se-
beli amukubamena ni kwamba nji, “Niti luli
yawene omwana Nyambe.”

Jesu abana Kubalisa Osikutoma mu Genesaleti
(Maleka6.53-56)

34 Cwale aba ana kukanduka elisa, sebeli
afuweka ba likamba kunyonga ni mundi no
Genesaleti.
35 Munyima no aanu nwaabo ba sibaka
aba ana kulimuka nji Jesu, sebeli a tuma
eliñusa mu sibaka sonje. Aanu sebeli alita
asikutoma onje kwa yonyene.
36 Cwale sebeli amu kumbela nji
apumenene asikutoma okulema feela ku
mungundo no sikumango saye, mi onje ana
kulemako sebeli abala.

15

Etituto no Sizo
(Maleka7.1-13)

1 Cwale afalisi na iyeti no mulawo sebeli
aiya kwa Jesu okutunda ku Jelusalema, ni
kumwibanguta nji,
2 “Iikene aiyetwa owe aba acola esizo no
akulu? Abo kakuyowanga ku maoko oo
akasilya kale!”
3 Jesu sebeli otambula nji, “Cwale iikene
mucolelanga etitaelo ta Nyambe mulibaka
no sizo senu?”
4 Nyambe na kwamba nji, ‘Okuteke
sitowe ni nyinawowe,’ mi ‘Omunu yonje
aba ashwaula sitaye simba inawaye mba
ibaiwa.’
5 Kono anyi kame mwamba nji, ‘Woyo
wambela sitaye simba inawaye nji, ‘Etuso
sa ni mibe, kame nina ibi Nyambe,’
6 mu ndila eyi kame mwiyeta nji
kafanene okukuteka sitaye ni inawaye
kame musinya omulawo wa Nyambe
mulibaka no sizo senu.
7 Anyi asikukuba, Isaya naku nuha wino
eyenu aba ana kwamba nji,
8 ‘Aa anu kame ani kuteka ni tunwa too,
kono emicima yoo kame ili oku no
kuleba ni Mene.
9 Kame ani kubamena oku nambulwa tuso,
kakuli kame aiyeta aanu emilawo
no unu ni kwamba nji titaelo ta
Nyambe!’

Einu Eyo Itenda Omunu uyu no Kwakena
(Maleka7.14-23)

10 Cwale Jesu sebeli oisanena aanu no
kupula kwa yonyene ni kwamba nji, “Mu
teetete ni ku yupisisa.
11 Kasa eso si ingena mu kanwa no
munu esi simusilafaza, kono esi situnda mu
kanwa kaye, sokame esi sisilafaza omunu.”
12 Cwale aiyetwa sebeli aiya kwa yonyene
ni ku mwibanguta nji, “Kauyii nji afalisi
nakufoseziwa aba ana kuyupa omwambelo
owe?”

13 Jesu sebeli otambula nji, “Esikunanu
sonje esi sasi kuniwa kwa sitange na kuwilu
mbasi tuliwa emibisi.
14 Mwa lesele nibofu eyi yendisa eyi-
bofu. Nji esibofu sitwaletele esibofu sinjili,
yoonje mba ikwele mu wina.”
15 Cwale Pitolosi sebeli wamba nji, “Otu
talusete eyo otalusa aba wamba eyi no inu
eyo itenda omunu woyo no kwakena.”
16 Jesu sebeli waambela nji, “Naanyi
musulwile oku yupisisa?
17 Kamu limukile nji esinu sonje esi siin-
gena mu kanwa, kame sita mu lipumo mi
cwale mba situndisetwe bandee?
18 Kono eliywi eli litunda mu kanwa no
munu kame litunda ku muchima waye, mi
yokame eyi isilafaza omunu.
19 Kakuli mu muchima mo kame omo
kutunda emihupulo no kwiiba, kwibaa,
ku buka, owozwa, oumbuyi, oupaki no
mapwa, ni nyefulo.
20 Yokame eyi isilafaza omunu. Kono
okulya ni maoko aasi yowisiwa, ka ku
silafaza omunu.”

Etumelo no Mukati no Macaba
(Maleka7.24-30)

21 Cwale Jesu sebeli osiya esibaka eso
nuukutela mu sibaka sili kunyonga ni mile-
neñi no Tile ni Sidoni.
22 Ababo sebeli kwiiya omukati no
mukanana, oyo ona kutunda mu sibaka
siya, sebeli okuwa nji, “Mbumu Omwana
Dabida, oniyupele amakeke, omwanange
no mukatana kame ayandisiwa ku mandi-
mona.”
23 Kono Jesu kasi kumu tambula nebe
eliywi. Aiyetwa aye sebeli aiya ni ku
mukumbela ni kwamba nji, “Omu cite,
kakuli kame atukoña munyima ni kutenda
elilata.”
24 Cwale Jesu sebeli otambula nji, “Kame
nina kutumiwa feela ku Mikoko no kutauka
eyi no Isilaele.”
25 Kono omukati sebeli oiya ni ku
mukubamena ni kwamba nji, “Mbumu, oni
tuse!”
26 Cwale Jesu sebeli otambula omukati
nji, “Ka ku fanene oku byangula anukana
eilya ni kwikondela ambwa.”
27 Omukati sebeli wamba nji, “Ee
Mbumu! Kono nonyene ambwa kame
alya ku ungululwa ou ukwa ku tafule no
molyoo.”
28 Cwale Jesu sebeli omutambula nji,
“Mukati, etumelo yowe niya kuneneba! Ku
tendiwe kwa wene omo usingela.” Mi
mwanaye no mukatana sebeli obala ababo.

Jesu Yobalisa Aanu no Kupula

29 Munyima ya Jesu okutunda mu sibaka
eso, sebeli obita ku mukenga no liwate lya
Galileya. Mi sebeli okambama ba lilundu,
nuu kaikalabo.
30 Aanu no kupula-pula sebeli aiya kwa
yonyene, oku mulitela eihole, eimumu, naa
no kutika amatwi naanjili ngeso, sebeli
aabeka ku makondo aye, mi sebeli waabal-
isa.
31 Aanu no kupula sebeli akomoka aba
ana ku mona eimumu eyamba, eihole eye-
nda, mi sebeli ayeema Nyambe no Isilaele.

Jesu Yofepa Aanu ana Kubitelela Eikiti Inee.
(Maleka8.1-10)

32 Cwale Jesu sebeli oisana aiyetwa aye
ni kwamba nji, “Kame ni yupela aanu no
kupula amakeke, kakuli sebeli maywaa
aatu aikalile ni mene, mi kakwite eyi no
kulya, mi okwa usa ni lishebo kani singi,
mba tamba awelela mu ndila.
33 Aiyetwa sebeli amba kwa yonyene nji,
“Kubine satu wane einkwa no kupula muno
mulihalaupa nji tufepe aanu no kupula
ngeesi?”
34 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Kame mukwite einkwa no kukuma
babine?” Sebeli amba nji, “Einkwa eyi ik-
wana mutanu ni yiili (7), ni tusi tu cana.”
35 Jesu sebeli olaela aanu no kupula nji
aikale banji.
36 Cwale Jesu sebeli oshimba einkwa mu-
tanu ni yiili (7) ni tindi, mi sebeli oku-
tumela, ni kwipatoola ni kuba aiyetwa, mi
aiyetwa sebeli aba aanu.
37 Cwale aanu sebeli alya onje ni kwikuta,
mi sebeli atola amatanda no kukwana mu-
tanu naa yiili (7) ku ilya ina ku siyalako.
38 Epalo no aanu awo ana kulyako neli
alume akuma ba ikiti inee, (4,000), ka ku
baliwa aana naakati.
39 Jesu aba ana kumana okuusa aanu no
kupula, sebeli aingena mu wato ni kukan-
duka eliwate ni kuta ku likamba ku nyonga
no muleneñi no Magadani.

16

Okukumbela Emakazo
(Maleka8.11-13; Luka12.54-56)

1 Cwale Afalisi anjili na Saduki sebeli aiya,
mukweteka Jesu oku mukumbela nji aa-
monise sisupo no makazo itunda ku wilu.
2 Kono Jesu sebeli waatambula nji, “Aba
ku tenda amangolwaa, kame mwamba nji,
‘Mba kupi wino, kakuli eliwilu nilya mu-
caa.’
3 Cwale ba nako no masiku kame
mwamba nji, ‘Balelo ombula mba pumu,
kakuli eliwilu kame limonahala amakumbi
no mbula.’ Kame mu limukile oku toloka
esisupo no liwilu, kono kamu twese oku
toloka esisupo no tinako.

4 Olusika no kwiiba no kwapumena kame
lukumbela esisupo, kono kakwisa esisupo
salu biwe, konji esisupo sa Jonasi." Mi se-
beli waa siya, oukutela.

Omumena no Afalisi na Suduki
(Maleka8.14-21)

5 Cwale aiyetwa aba ana kukeela mu lin-
jaliya, kame ana ku pulama okushimba
einkwa.

6 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, "Mu
tokomele mi mumamele omumena no Afal-
isi na Saduki."

7 Cwale sebeli akwambota mu kacikoo nji,
"Kame amba ngesi kakuli katwasi shimba
einkwa."

8 Kono Jesu naku limuka eyo ana
kwambanga aanu mi sebeli wamba nji,
"Anyi asitumelo icana, iikene aba mwamba
eyi no kwa shimba einkwa?

9 Ninji musili ano kwayupisisa? Ka mwa
sipuluka einkwa mutanu (5) eyi ina kufepa
aanu ana ku tenda eikiti mutanu (5,000) ni
palo no matanda mu na kwiyata oungu-
lulwa?

10 Simba einkwa mutanu ni yiili (7) eyi
ina kufepa aanu ana ku tenda eikiti inee
(4,000) ni palo no matanda muna kwiyata
oungululwa?

11 Ngasibine aba mukwangwa okuyupi-
sisa nji kanisi kwamba eyi no inkwa? Mu-
mamele omumena no Afalisi na Saduki."

12 Cwale aiyetwa sebeli ayupisisa nji
kaa si kwaambela nji amamele omumena
obekiwangwa mu sinkwa, kono neli nji
amamela etuto no Afalisi na Saduki.

Jesu Anyine?
(Maleka8.27-30; Luka9.18-21)

13 Cwale Jesu aba ana kukeela mu sibaka
no Sesaliya Filipi, sebeli oibanguta aiyetwa
aye nji, "Aanu kame amba nji Omwana no
munu nanyine?"

14 Cwale aiyetwa sebeli amba nji, "Anjili
kame amba nji tiwe Jowani omukolobezi,
anjili nji Tiwe Eliya, anjili nji, Tiwe
Jelemiya, simba omunjili no anuhi anjili
a Nyambe."

15 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
"Anyi, kame mwamba nji time anyine?"

16 Simoni Pitolosi sebeli otambula nji,
"Tiwe Kilesite, Omwana Nyambe noku
Yoya."

17 Cwale Jesu sebeli omu tambula nji,
"Kame oli ni mbuyoti, wene Simoni
omwana Jona!" Kakuli kasa nyama ni
unyinga, kono ni sitange na kuwilu ona ku
shootwele eyo.

18 Mi kame ni kwambela nji, tiwe Pitolosi
eliwe basa ni yake Ekeleke yange, mi
amaata no lufu katamba okwikoma.

19 Kame sani kube etinotolo no mubuso
naku wilu, mi esi so nunge sonje mu litunga,
mbasi nungiwa niku wilu, mi esi so lukul-
ule sonje mu litunga mbasi lukululwa niku
wilu.

20 Cwale Jesu sebeli olaela aiyetwa nji
alese okwambela omunu nji yokame Kile-
site.

Jesu yo Amba eyi no Mayando ni Lifu
Lyaye
(Maleka8.1-9-1; Luka9.22-27)

21 Ku tunda ba nako eyo, Jesu sebeli
otangisa okutoloka kwa iyetwa aye nji,
"Kame afanene okuta ku Jelusalema,
ayupiswe okukola no kuneneba mu makaa
no akulu na pulisita akulu na iyeti no
milawo, mi aibaiwe, mi ainguke ba liywaa
no waatu."

22 Cwale Pitolosi sebeli otwala Jesu ku
nyonga akamu kalimela nji, "Mbumu!
Nyambe akuyoyise kweyi einu ilese
okutendahala kwa wene."

23 Kono Jesu sebeli okusetuka ni
kwambela Pitolosi nji, "Otunde kwa mene,
weme osatani, kame oli esisitataliso kwa
mene, kakuli kaunahana omo anahanela
Nyambe, kono kame onahana kanyi omo
anahanela aanu."

24 Cwale Jesu sebeli wambela aiyetwa aye
nji, "Omunu aba asinga okuni koña, kame
afanena oku toboha, ashimbe esifapano
saye, mi ani koñe munyima.

25 Kwawo onje asinga oku yoyisa omooyo
woo, kame sau sinyehelwe, kono omunu
yonje woyo sosinyehelwa omooyo waye
mulibaka lyange, mbauwana.

26 Kame saku tuse iikene omunu aba
sa luwe elitunga lyonje, mi sebeli osinye-
helwa omooyo waye? Simba iikene sabe nji
ausetwe omooyo waye?

27 Omwana no munu kame saiye mu
kanya ya sitaye, ni mangeloi aye, mi mbabi
omunu ni munu omupuzo kwesi ana tende.

28 Niti luli kame nimyambela nji kwaa
aimanine muno, kame kuli anjili awo sa
ulwe okufa, konji amone oweli Omwana no
Munu yo keyile mu mubuso waye."

17

Okufutuka kwa Jesu
(Maleka9.2-13; Luka9.28-36)

1 Maywaa mutanu ni limweya (6) aba
ana kubwa, Jesu sebeli oshimba Pitolosi ni
Jakobo, ni Jowani minaye, mi sebeli waat-
wala ba lilundu no kuleba nji akaikalebo
omboci.

2 Cwale Jesu sebeli ofutuka bo lubala loo,
olubala lwaye sebeli lubenya kanyi eliy-
waa, mi eikumango yaye sebeli ifutuka oku-
tenda eyi no likena tooo.

3 Ababo sebeli kumonahala Mushe ni
Eliya alemine okwamba ni Jesu.

4 Cwale Pitolosi sebeli wamba kwa Jesu nji, “Mbumu, kame sa kuwabe aba sa twikale bano. Aba so singe kame sani tende eitebule yaatu, esinjili sitende sowe, esinjili sa Mushe, esinjili sa Eliya.”
5 Yo samba, ababo elikumbi no kubenya sebeli lyaa fuka, mi sebeli ku yupahala eliywi litunda mu likumbi, eli lyamba nji, “Woyo yo mwanange osingwa, woyo ni katelwa, mu muyupe.”
6 Cwale aiyetwa aba ana kuyupa eyi, sebeli acila onene mane nikukwa aalikete banji.
7 Kono Jesu sebeli oiya, ni kwalema, yo amba nji, “Mwimane, mi mulese kucila.”
8 Cwale aba ana kwaliketa ku wilu kasi kumona omunu konji Jesu feela.
9 Aba ana shetumukanga oku tunda ba lilundu, Jesu sebeli waa laela nji, “Mulese okwambela omunu eyi muna mono, konji Omwana no Munu aba sa inguke kwaafu.”
10 Cwale aiyetwa sebeli aibanguta Jesu nji, “Iikene asi kuñola aba amba nji, Eliya kame afanena okwiiya oweli?”
11 Jesu sebeli waa tambula nji, “Eliya niti luli kame afanena okwiiya oweli nji abaakanye einu yonje.”
12 Kono kame ni myambela nji, “Eliya na kwiiya, mi kasi kumu limuka, mi kame ana tende omu ana saelele monje kwa yonyene. Mundila imweya Omwana no munu niyonyene mba yandisiwa ngeeso kwa onyene.”
13 Cwale aiyetwa sebeli ayupisisa nji kame ana kwaambela eya Jowani omukolobezi.

Jesu Yobalisa Ondumbana osi Mandimona
(Maleka9.14-29; Luka9.37-43a)

14 Cwale Jesu na iyetwa aye aba ana kuuka kwaanu no kupula, omulume sebeli oiya kwa yonyene, sebeli omu kubamena balubala,
15 ni kwamba nji, “Mbumu, oyupele mwanange amakeke, kakuli kame akola oweti no kukwa, mi kame ayanda onene, kakuli aka no kupula kame akwelanga mu mulilo ni mu meyi.
16 Cwale Kame nina muliti kwa iyetwa owe, kono kasi twesa okumu balisa.”
17 Jesu sebeli otambula nji, “Anyi olusika no kwa pumena, no kwiiba, kame sani ikale naanyi enako ikuma babine? Kame kubambabile onene okwikala nimucima no kutatelela kwaanyi? Mu mulite kwa mene.”
18 Jesu sebeli okalimela onene emebo no kwiiba, mi emebo sebeli itunda mwa woyo ondumbana, mi sebeli obala mu yonyene enako eyo.
19 Cwale aiyetwa sebeli aiya kwa Jesu ku mukunda ni kwamba nji, “Iikene aci aba katwasi twesa okucita eyo emebo no kwiiba?”
20 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Kakuli etumelo yenu ni icana onene.” Niti luli kame ni myambela nji, “Kambe kame muli ni tumelo eyi ilikana ni mbuto no masitete ku kuneneba, simba aba sa mwambele elilundu elyo nji, ‘Otunde bano oshimbulukele baya,’ kambe kame lishimbuluka, mi kambe kakwisa esi sasi kwangwiwe kwaanyi.” [
21 Kono emebo no mufuta owo ka itundu, konji ni tapelo nuuku yumena eilya.”]

Jesu Yo Amba Eyi no lifu ni Kwinguka Kwaye
(Maleka9.30-32; Luka9.43b-45)

22 Aba akuwanine mu Galileya, Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Omwana no munu kame sa betekiwe, abiwe mu maoko no aanu
23 mi kame sa mwiibae, kono mu liywaa no waatu, mba inguka.”
Cwale aiyetwa sebeli aena onene.

Okutelela Ekeleke.
24 Cwale aba ana kukeela mu kapenauma, asiku telisa aanu amali no keleke sebeli aiya kwa Pitolosi, sebeli amba kwa yonyene nji, “Ninji omwiyeti wenu ka tele omutelo no Ndoo ya Nyambe?”
25 Cwale Pitolosi sebeli otambula nji, “Ee,” kame atelanga. Cwale Pitolosi aba ana kwingena mu ndoo, yo kasamba kale Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Iikene onahana Simoni? Kana ambumu no litunga kame ashimbanga omutelo kwanoo, nji kwa njili feela?”
26 Cwale Pitolosi sebeli otambula nji, “Kwaanu feela,” Cwale Jesu sebeli wamba kwa Pitolosi nji, “Aana kandi kame alukuluhile.
27 Nji cwale tulese okwafoseza, ote ku liwate, okakondele akashuto mu meyi, mi oshimbe ondi so leme oweli, aba omuyaamisa mu kanwa, kame so wane amali no muwayawaya. Wa shimbe mi waabe wo, otenda omutelo wange ni wowe.

18

Anyine no Kuneneba luli?
(Maleka9.33-37; Luka9.46-48)

1 Mu nako eyo aiyetwa sebeli aiya kwa Jesu ni kumwibanguta nji, “Uyu no kuneneba luli mu mubuso naku wilu anyine?”
2 Jesu sebeli oisana omwanukana, niku mu beeka bakaci koo
3 ni kwamba nji, “Niti luli kame ni myambela, nji kamufutuka okufeka kanyi mwanukana, kamu tamba okwingena mu mubuso naku wilu.

4 Cwale abo omunu yonje so kushuwa
kanyi omwanukana wuyo, yo munene mu
mubuso naku wilu.
5 Mi woyo otambula omwanukana kanyi
wuyo mu litina lyange, kame ani tambula.

Emiliko ku Sibi
(Maleka9.42-48; Luka17.1-2)

6 Kono woyo so sitatalisa omunjili kwa
nukana awo apumena kwa mene, esi no
kuwaba kwa yonyene nikumu nungelela
eliwee no kuneneba mu ndingo mi akon-
delwe aba no kutunga no liwate.
7 Oumai ku litunga, mulibaka no inu eyo
yasitatalisa, einu eyi isitatalisa aanu mbai
iyi, kono oumai niwa woyo otendisa aanu
okutenda esibi.
8 Nji elyoko lyowe simba elikondo, kame
liku sitatalisa, oli patule mi oli kondele
okuno kuleba. Esiwa kwa wene ninji oin-
gene mu mooyo ni lyoko limweya, simba
elikondo limweya, kasa wokwite amaoko
ayili, simba amakondo ayili ni kukondelwa
mu mulilo no kwa tima.
9 Mi elitiyo lyowe aba liku sitatalisa,
oli tundisemo, olikondele oku no kuleba.
Esiwa kwa wene naba so ingene mu mooyo
me oli ni litiyo limweya, kasa okwikala ni
miyo ayili niku kondelwa mu mulilo no
lihele.

Enguli no Mukoko no Kutauka
(Luka5.3-7)

10 Mu tokomele, mulese okunyefula
mumweya kwa nukana awo, kakuli kame
namba kwaanyi nji ku wilu amangeloi oo
kame a mona mu nako yonje olubala lwa
sitange woyo oli ku wilu.
11 Kame namba ngesi kakuli Omwana no
munu neeyi muku yoyisa esi si taukile.
12 Omu mu yambutela ni ngaibi? Nji
omunu kame akwite emikoko no kuk-
wana omwanda (100), mi sebeli kutauke
mumweya, kana katwese okusiya ba
malundu eyi no kukwana makumi mutanu
naanee ni mutanu ni tunee. (99) nji aka
saele owo ona tauka?
13 Niti luli kaama ni myambela nji, aba
sauwane kame sa wabelelwe onene mwa
yonyene okubita eyo no kukwana makumi
mutanu naane ni makumi mutanu ni tunee
(99).
14 Mu ndila imweya kasa omwasingela
Sitenu woyo oli ku wilu nji ku tauke
omunjili kwa anukana awo.

Omunjili Aba Atenda Esibi

15 Nji omukowe naku foseze, ote kwa
yonyene oka mwambele yoikalile yomboci.
Aba sa kuyupe, naumuusu okutenda
omukowe.
16 Kono nji kaku yupu, oshimbe kame
mumweya simba ayili ni wene, nji etaba
yonje ipakiwe kwaanu ayili simba aatu.
17 Cwale nji ka yupu awo, wambele
ekeleke mi aba akana okuyupa simba
ekeleke, atende kwa wene kanyi omunu
no kwa limuka Nyambe simba omutelisi.

Okununga ni Kulukulula.

18 Niti luli kame ni myambela nji, eyi sa
mununge yonje mu litunga, kame sa in-
ungiwe ku liwilu, mi eyi sa mu lukulule
yonje mu litunga, mbai lukululwa mu li-
wilu.
19 Kame nisi myambela nji ayiili kwaanyi
aba akuyupa banji einu yonje eyi akum-
bela, kame sabiwe kwa Sitange naku liwilu.
20 Kame namba eyi kakuli omo kuli ayiili
simba aatu aa aku wanine mu litina lyange,
kame nili noo mukaci koo.

Enguli no Mubika nokwa Lemena

21 Cwale Pitolosi sebeli oiya kwa Jesu ni
kwamba nji, “Mbumu, omwabange aba ani
foseza, kame sa ni mu lemene tunjinga?
Ninji ku tende mutanu ni twiili (7)?”
22 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Kani kwambele oku lemena mutanu ni
twiili (7), kono makumi mutanu na yiili (70)
aba itaimisiwa mutanu ni twiili (7).
23 Mulibaka elyo, omubuso naku wilu
kame ufekile kanyi abo Ombumu aba
asinga nji abika aye amuteneke amali aye.
24 Aba na tateka okushimba amali, sebeli
alita omunjili ona kumu kolotela amasaka
no mali akwana olule no mali no kupula.
25 Omubika owo kame ana kuulwa esi
sa teneke, ombumu waye sebeli olaela
nji aulisiwe, bamweya ni mukatayaye
naa naye, neyi akwite yonje nji ateneke
esikoloti.
26 Omubika sebeli omu kubamena
balubala lwaye ni kwamba nji, ‘Mbumu,
oni tende esishemo,’ mi mba ni ku usete
esikoloti sowe sonje.’
27 Ombumu sebeli omu yupela amakeke
ni kumu lukulula, mi sebeli omu lemena
esikoloti.
28 “Kono omubika woyo aba ana ku tunda
abo, sebeli okuwana ni mukwaye mubika
woyo ana ku luwiwa naye, ona ku mu
kolotela amali no kucaniba. Sebeli omu
lema niku moowa yoamba nji, ‘Oniteneke
esikoloti sange.”
29 Cwale woyo omukwaye mubika no
sikoloti saye sebeli okwa ni manwi, ni
kumu kumbela nji, ‘Onifele amakeke mba
ni kuteneke esikoloti sowe!’
30 Kono sebeli okana niku mwingenyeka
mu tolongo oku twala ba nako saka
tenekele esikoloti.

31 Cwale akwaye abika aba ana kumona
esi ana kutenda, sebeli aena onene, nukam-
bela ombumu woo eyi ina tendahala yonje.
32 Cwale ombumu waye, sebeli omu tu-
mena aanu okamwisana ni kumwambela
nji, 'Wene omubika no kwiiba, kame nina
kuleselele esikoloti sowe sonje kakuli kame
ona kuni kumbela.
33 Kame ona fanene okuyupela omukowe
amakeke kanyi omo nina kuku yupelela
amakeke.
34 Cwale mu kutina onene ombumu waye
sebeli omuba mu maata no atukufazi no
tolongo nji amu yandise oku twala ba nako
saka tenekele esikoloti sonje.
35 Eyo yasatende Sitange naku wilu ku
munu ni munu woyo oulwa oku lemena
omwabaye etifoso taye, okutundelela kunji
no mucima waye wonje.

19

Jesu yo Iyeta Eyi no Kulukulula
(Maleka10.1-12)

1 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba
amaywi aa, sebeli otunda mu Galileya mi
sebeli oiya mu tolopo no Judeya, eyi ili mu
linjaliya no Jodani.
2 Aanu no kupula onene sebeli amukoña,
mi sebeli waa balisa oko.
3 Afalisi nonyene sebeli aiya kwa Jesu
muku mweteka okwamba nji, "Ninji
omulume na pumenenwe okulukulula
mukataye, mulibaka no mubonda wonje?"
4 Jesu sebeli otambula nji, "Kamusibala
mu mañolo nji ku simuluho omuumbi
kame ana kutenda aanu omulume ni
mukati?
5 Mi Nyambe sebeli wamba nji, 'Mulibaka
eli, omulume mba siyi sitaye ni inawaye,
akumalele mukataye, mi ayili mba tende
enyama imweya.'
6 Cwale kasa ayili, kono sebeli nyama
imweya feela. Cwalehe, Nyambe eyi ana
waneke bamweya, omunu alese okwitaba."
7 Afalisi sebeli amba kwa yonyene nji,
"Cwale iikene Mushe aba ana kutu laela
okuba omukati eliñolo no kulukulula ni ku
mulukulula?
8 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, "Neli
mulibaka no koongola emicima kwenu,
nji mane Mushe sebeli omipumenena oku-
lukulula akatenu. Kono ku simuluho kak-
wasi ku tendiwangwa ngeeso.
9 Mi kame namba kwaanyi nji, "Woyo
yonje so lukulula omukataye ni kukwata
mundina kame abuka. Omulume kame
atwesa okulukulula mukataye nji kame na
waniwa yo tenda ouhule."
10 Aiyetwa aye sebeli amba kwa yonyene
nji, "Cwale nji mokwikalele ngeso omulume
kwa mukataye, ouwa ni kwaa kwata."
11 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, "Kasa aanu onje aa atwesa oku tam-
bula etuto eyi, kono konji feela kwaawo ana
pumenenwe kwa Nyambe okutambula.
12 Kame kuli amabaka no kupula abo
alume anjili katwese okukwata. Alume an-
jili kame ana kuleiwa yongeso nambulwa
okwikala naana. Anjili kame ana ku-
tendiwa ngeso kwakoo aanu, mi alume an-
jili kaakwata mulibaka no mubuso naku
wilu. Woyo otwesa yonje atambule etuto
eyi."

Jesu Yofuyola Anuke Anyonyo
(Maleka10.13-16; Luka18.15-17)

13 Cwale aanu sebeli alita aanuke any-
onyo kwa Jesu nji aabeeke amaoko, mi aa
lapelele. Aiyetwa aye sebeli aayuta ana kwa
lita.
14 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, "Mulesele anukana aiye kwa mene mi
mulese okwa kanisa okwiiya kwa mene,
kakuli Omubuso naku wilu, kame oli
kwaanu akufekile kanyi aa anuke."
15 Cwale Jesu sebeli waa beeka amaoko
nuukutela.

Ondumbana no Mufumi
(Maleka10.17-31; Luka18.18-30)

16 Cwale omulume munjili sebeli oiya
kwa Jesu ni kwamba kwa yonyene nji,
"Mwiyeti, esiwa sani tende ni sibine nji nika
wane omooyo no kwaabwa?"
17 Jesu sebeli otambula nji, "Iikene oni
ibanguteta eyi no uwa? Omuwa ni Nyambe
mumweya feela. Nji kame osinga okwin-
gena mu mooyo, omamele emilawo."
18 Ondumbana woyo sebeli oibanguta
Jesu nji, "Ibine emilawo eyo?" Jesu sebeli
wamba nji, "Olese kwibaa, Olese kubuka,
Olese kwiita, Olese ku paka eyi no mapwa,
19 okuteke sitowe ni inaowe, mi osinge
omukowe kanyi omo ukusingela wenyene."
20 Ondumbana sebeli wamba kwa Jesu
nji, "Eyo yonje kame ni imamele, iikene nisi
ulwile?"
21 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
aba usinga okutenda woyo no kupetahala,
ote mi okaulise eyi oluwile yonje, mi ota-
bele afuzana amali, mi mbuikala ni ufumu
naku wilu. Cwale oiye oni koñe.
22 Cwale ondumbana aba ana kuyupa
ngeeso, sebeli okutela yo enine, kakuli
kame ana kuluwa eyi no kupula onene.
23 Cwale Jesu sebeli wamba kwa iyetwa
aye nji, "Niti luli kame ni myambela nji,
mba kubambaba onene omunu no kuluwa
okuingena mu mubuso na kuwilu.
24 Kame nisi myambela nji, nikwa kwako-
toba ekamele aba saiingene mu litiyo no
ndonga, okubita osi kuluwa akaingene mu
mubuso wa Nyambe."

25 Cwale aiyetwa aba ana kuyupa ngeeso
sebeli akomoka onene ni kwamba nji, “Nji
mokwikalele ngeesi cwale anyine soka yoy-
isiwa?”
26 Jesu sebeli waaliketa ni kwamba nji,
“Kwaanu kame kukwangwiwa, kono kwa
Nyambe einu yonje kame itwisahala.”
27 Cwale Pitolosi sebeli omu tambula
nji, “Omone aci natu lesele einu yonje mi
natuku koño. Cwale iikene satuwane aci?”
28 Jesu sebeli otambula nji, “Niti luli kame
ni myambela nji, “Cwale elitunga aba sali-
tendiwe oubya, cwale Omwana no munu
aba saikale ba lubona no kanya yaye, anyi
muna nikoño kame sa mwikale naanyi ba
mabona likumi na yiili (12), mi mu atule
amasika no Isilaele likumi na yiili (12).
29 Cwale omunu yonje woyo onasiyi
etindoo, simba amandaye, simba inawaye,
simba sitaye simba aana ni matema aye
mulibaka no litina lyange, kame sa tambule
onene oku bitelela omwanda, mi kame
salye esanda no mooyo no kwaabwa.
30 Kono ano kupula ali ku lubala, mba
tende aa na munyima, mi aa na munyima
asatende aa na ku lubala.

20

Abeleki mu Litema no Beine

1 Jesu sebeli otwalelela okwamba omo
wikalele omubuso naku wilu nji, “Eliywaa
linjili amasiku omulume sebeli ota muk-
wisanena abeleki mu litema lyaye.
2 Munyima no kulumelelana nabeleki ok-
wabaanga etifo no baliywaa, mi sebeli waa
tuma mu litema lyaye no beine oka sebeza.
3 Cwale sebeli ota kame ba musika
amasiku enako aba ina kutenda mutanu
ni tunee (09:00) mi sebeli omona anjili
aimanine feela nambulwa omusebezi,
4 mi sebeli wamba kwa onjene nji, “Mute
naanyi mu litema no beine muka sebeze, mi
mbani mibi esi silukele.”
5 Cwale sebeli ata. Mi aba ana kuuka
kame ku musika mu nako no munji eliywaa
elili ba kaci no mutwi ni mangolwaa kuma
3 okoloko (15:00) sebeli otenda yongeso.
6 Mi aba ina kusinga okwana 5 okoloko
(17:00) sebeli ouka ku musika nuukawana
anjili aimanine, mi sebeli wamba kwa
onyene nji, ‘Iikene mwimanene bano eliy-
waa lyonje nambulwa esi mutenda?’
7 Cwale aanu sebeli amba kwa yonyene
nji, ‘Kakuli kakwisa woyo ona tubi omuse-
bezi. Mi sebeli waambela nji, ‘Mute naanyi
mu litema lyange no beine muka sebeze.’
8 “Enako no mangolwaa aba ina kukeela,
omunya litema no beine, sebeli wamba ku
mwendisi no musebezi waye nji, ‘Oisane
abeleki, mi waabe etituwelo too, otangise
kwaa ana ingene munyima, otwale kwaa
ana ingene ba weli.’
9 Cwale awo ana kwingena omusebezi,
aba ina kukwana enako no 5 okoloko
(17:00), omunjili ni munjili sebeli otambula
etuwelo yaye eyi no ba liywaa.
10 Cwale awo ana kwingena ba weli aba
ana kwiiya, kame ana ku yambuta nji kame
sa biwe onene, kono nonyene sebeli abiwa
kanyi akoo.
11 Cwale aba ana kumana okutambula,
sebeli ahalala ku munya litema no beine.
12 Cwale aanu awo sebeli amba nji, ‘Aa
ana ingene munyima, kame ana sebeze
ehola imweya feela, mi nwaabi kanyi aci
tuna shimbi okulema ni liywaa ni kubya
kwa lyo.’
13 Kono omunya litema sebeli otambula
omunjili no kwawo nji, ‘Mulikani, kani
sikoonga, ninji kawa siku kuyupa ni
mene nji mbubelekele amali no ba liywaa
limweya?
14 Oshimbe sowe esi sikulukele mi
okutele. Meene kame ni keta okuba woyo
ona kwisaniwa munyima kanyi omo nina
bele wene.
15 Kana kani sipumenenwa okutenda eso
nisinga okutenda ku mali ange? Nji kame
oyupa omuna kakuli kame nili ni lyoko no
koloka eli liba?’
16 Mumukwanongeso, “Aa na munyima
mba tende aa na ku lubala, mi aa na ku
lubala mba tende aa na munyima.”

Jesu Yoamba Eyi no Lifu Lyaye aka no Waatu
(Maleka10.32-34; Luka18.31-34)

17 Cwale Jesu yota ku Jelusalema, sebeli
oshimbela kunyonga aiyetwa no kukwana
likumi na yiili (12), mi sebeli wamba kwa
onyene nji,
18 “Komu mone, kame tu katile ku
Jelusalema, mi Omwana no munu kame sa
biwe mu maata no apulisita akulu, na iyeti
no mulawo mi mba mwa tulele elifu,
19 mi mba beekiwa mu maoko no macaba
nji mu shubule, amushape ni kumu
ngongotela ba sifapano, mi mba ingulwa
ba liywaa no waatu.”

Oku Kumbela kwa Inawoo
(Maleka10.35-45)

20 Cwale mukataye Zebedeya sebeli oiya
kwa Jesu na naaye ayiili no andumbana,
mi sebeli akubama niku kumbela simweya
kwa yonyene.
21 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Iikene osaela?” Omukati sebeli wambela
Jesu nji, “Oni sepise nji anange ayiili, ak-
wikale omunjili kulyooko lyowe no silyo,
omunjili kweli no simoo, mu mubuso owe.”
22 Kono Jesu sebeli otambula nji, “Ka
muyii esi mu kumbela.” Ninji kame mu
twesa oku nwena mu komoki no mayando
eyi ni tatelele oku nwena?

Sebeli amba kwa yonyene nji, “Kame tutwesa.”
23 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Luli mba mu nwene mu komoki yange, kono oku niikala kweli no silyo, simba kweli no simoo, kasa mene woyo so keta awo saniikale ku lyoko no silyo simba kweli no simoo, kono eyo eibaka niyaawo ana lukisetwe ngeeso kwa sitange.”
24 Cwale anjili aiyetwa aye aba ana kuyupa eyo, sebeli atinena Jacobo ni minaye.
25 Kono Jesu sebeli waisanena kwa yonyene ni kwamba nji, “Kame muyii nji abusi no macaba kame akwite amaata beulu yoo, mi awo ali mu itulo no kuneneba kame abusa mu kutweba.
26 Kono kaku fanene okwikala ngeeso mukaci kenu. Woyo yonje osinga oku tenda woyo no kuneneba mukaci kenu, atende omubika kwaanyi moonje,
27 mi woyo yonje osinga okutenda woyo no weli, atende omubika kwaanyi,
28 kanyi Omwana no munu kasiiya nji abelekelwe, kono abelekele aanu, ni kuba omooyo waye nji aanu no kupula aliululwe.”

Jesu aba ana Kubalisa Eibofu Yiili
(Maleka10.46-52; Luka18.35-43)

29 Ababo Jesu na iyetwa aye aatunda mu Jeliko, aanu no kupula-pula sebeli amu koña.
30 Eibofu yiili kame ina kwikalanga kunyonga no ndila. Aba ina kuyupa nji Jesu kame abita, sebeli ikuwa nji, “Mbumu, mwana Dabida, otu yupele amakeke!.”
31 Ano kupula sebeli aayuta nji aondoke, kono onyene sebeli aekeza okukuwa nji, “Mbumu, Mwana Dabida, otu yupele amakeke!”
32 Jesu sebeli oimana, nikwaisana, mi sebeli waibanguta nji, “Siikene musaela nji nimi tendele?”
33 Eibofu sebeli itambula Jesu nji, “Mbumu amiyo etu amone!”
34 Jesu sebeli waa yupela amakeke ni kwalema ba miyo oo. Mi mu wangu-wangu sebeli amona niku mukoña.

21

Jesu Yo Ingena mu Jelusama Kanyi Ombumu
(Maleka11.1-11; Luka19.28-40; Jowani12.12-19)

1 Cwale aba ana kukeela kunyonga no Jelusalema, sebeli aiya ku Betefage, ba lilundu no itondo no olibe, Jesu sebeli otuma aiyetwa aye ayiili,
2 ni kwaambela nji, “Mute mu mundi ou mwa likete, mi mu muwanguwangu mba mu wana embongolo ina fungiwa ni mwana yo, mutu fungulule, mi muni litele to.
3 Nji omunu yonje kame sa miibanguta, mu mwambele nji, ‘Ombumu kame atusaela, mi mu wangu mba mi pumenene okutu lita kwa mene.”
4 Etaba eyo na kame ina kutendiwa nji ku tendahale esi sina kwambiwa kwa munuhi wa Nyambe Isaya nji,
5 “Mwambele omuleneñi no Sione nji,
Omone, Ombumu wowe uno,
Uyu okukokobelize yo ikalile ba mbongolo
akana no kambongolo.”
6 Aiyetwa aye sebeli ata, nuu katenda eso ana kwaambela Jesu.
7 Sebeli a lita akambongolo ni mwana ko, sebeli ayala eikumango yoo ba tonyene, mi Jesu sebeli otinabo.
8 Cwale aanu no kupula sebeli ayala eikumango yoo mu ndila, anjili sebeli atema emitayi no itondo ni kwiiyala mu ndila.
9 Cwale aanu no kupula ana kwenda ku lubala, nawo ana kumu koñanga, sebeli akuweleza nji, “Hosanna kwa Mwana Dabida! Ku lumbekwe woyo oiya mulitina lya Mbumu! Etumbo ikale ku mawilu naku liwilu!”
10 Cwale Jesu aba ana kwingena mu Jelusalema, omundi onje sebeli wimana amaefe-efe, mi sebeli aibanguta nji, “Anyine wuyu?”
11 Cwale aanu no kupula sebeli amba nji, “Ya Jesu, omunuhi wa Nyambe mi kame atunda mu Nazaleta no Ngalilea.”

Jesu yo kanena aanu Emiulo yoo mu Lilapa no Ndoo ya Nyambe
(Maleka11.15-19; Luka19.45-48; Jowani2.13-22)

12 Jesu sebeli wingena mu lilapa no ndoo ya Nyambe, mi sebeli ocitela kundee aanu onje ana kuulisetangamo ni kuula, sebeli okwisa etitafule ta siku cinca amali, ni ipula no awo asi kuulisa otunkwilimba.
13 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Kame kuna ñoliwa mu mañolo nji,‘Endoo yange mba iisanwa endoo no milapelo,’ kandi anyi na mwitende amakundamo no ambuyi!”
14 Cwale sebeli kwiiya kwa yonyene mu lilapa no Ndoo ya Nyambe eibofu ni iyanga, mi sebeli waabalisa.
15 Kono apulisita no akulu na iyeti no milawo, aba ana kumone eyi no kukomokisa eyi ana kutenda, naana alemine oku kuwa mu lilapa no Ndoo ya Nyambe amba nji, “Hosanna kwa Mwana Dabida!” Mi sebeli atina onene.
16 Cwale sebeli amba kwa Jesu nji, “Ninji kame oyupa eyamba aamba?”

Jesu sebeli otambula nji, “Ee, anyi kamusi kubala mu mañolo nji, namwiyete aana nawo ayamwa okumiba emilumbeko?”
17 Cwale Jesu sebeli waasiya okutunda mu muleneñi nikuta ku Beteni, mi sebeli oka langanamo.

Jesu aba anaku Kuta Esitondo no Feiga (Maleka11.12-14; Maleka11.20-24)

18 Amasiku Jesu youka ku muleneñi, sebeli oyomba.
19 Cwale aba ana kumona esitondo no feiga ku nyonga no ndila, sebeli otako ku sitondo, kono kasiku wanako eyi no kulya, konji amamuna feela. Sebeli wamba ku sitondoo nji, “Ku lese oku monahala efeiga kwa wene, okuta oku no kwabwa!” Ababo esitondo no Feiga sebeli si kukuta.
20 Aaiyetwa aye aba ana ku mona ngeeso, sebeli akomoka ni kwibanguta nji, “Esi sitondo no Feiga ngasibine sina kukuta mu wangu-wangu?”
21 Cwale Jesu sebeli waa tambula nji, “Niti luli kame ni myambela nji, “Kambe kame muli ni tumelo no kwiyala, kambe kame mutwesa okutenda kanyi omo nina tendele ku sitondo eso mane ni kubitelela. Kambe simba aba mwambela elilundu eli nji, “Otunde aba, okaku kondele mu liwate, kambe mbaku tendahala ngeseo.”
22 Mi einu yonje eyi sa mu kumbele mu tapelo, aba muli ni tumelo, kame sa mwi biwe.

Epuzo Mulibaka no Tukelo ya Jesu (Maleka11.27-33; Luka20.1-8)

23 Cwale Jesu aba ana kwingena mu lilapa no Ndoo ya Nyambe ni kutangisa okwiyeta, apulisita akulu na kulu no sicaba, sebeli aiya kwa yonyene ni ku mwibanguta nji, “Otwambele oko itunda etukelo eyi okutusisa okutenda einu eyi? Mi anyine ona kubi etukelo eyi?”
24 Jesu sebeli waa tambula nji, “Ni mene mba nimi ibanguta, aba samuni tambule, ni mene, mba ni myambele oko itunda etukelo eyi nikutusisa okutenda einu eyi.
25 Kubine ana kuwana Jowani etukelo no kukolobeza, kwa Nyambe nji kwaanu? Sebeli akukananisa mukaci koo nji, “Iikene sa twambe?” Cwale aba satu tambule nji, Kame itunda kwa Nyambe, yonyene kame sambe nji, cwale iikene aba ka mu siku pumena Jowani?”
26 Kono aba sa twambe nji, ‘Kame ina kutunda kwaanu, kame tu cila anu no kupula, kakuli onje kame ana kolwa nji Jowani neli munuhi wa Nyambe.”
27 Cwale sebeli atambula Jesu nji, “Aci katu yii.” Mi ni yonyene sebeli wamba kwa onyene nji, “Ni mene, ka nitamba ku myambela mu tukelo yanyine eyo nikutusisa okutenda einu eyi.

Enguli no Aana Ayili no Andumbana

28 “Cwale iikene muyambuta okukumanenna neyi enguli? Omulume kame ana kwikalanga naana ayiili, sebeli wiiya ku woyo no weli ni ku mwambela nji, Mwanange, ote oka sebeze mu litema lyange no beine balelo.’
29 Cwale woyo sebeli otambula nji, “Sisingi.” Kono munyima nokukana sebeli obaka ni kuta.
30 Cwale sitoo sebeli ota ku mwanaye omunjili sebeli oamba esinu simweya. Mi woyo sebeli otambula nji, ‘Kame nita Sitange,’ kono ka sikuta.
31 Kwaa ayiili, woyo ona tende esi ana ku singa sitaye ubine? Sebeli amba nji, “Woyo no weli.” Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyenenji nji, “Niti luli, kame ni myambela nji, Asikutelisa naa kati no mahule mbaingene mu mubuso wa Nyambe okusiya anyi munyima.
32 Kame namba ngeesi kakuli Jowani nakwiya kwanyi mukumimonisa omo mufanena okwikalela ano kuluka, kono ka mwa siku mupumena, kono asikutelisa ni mahule nwa kati naa ku mupumena, kono anyi simba aba muna kumona ngeeso, ka mwa sikubaka nikumu pumena.

Enguli no Abeleki mu Litema no Beine (Maleka12.1-12; Luka20.9-19)

33 “Komu yupe enguli injili,” Kame kuna kwikalanga omunyaa litema woyo ona ku kuna elitema no beine mi sebeli oli sileleza ni lukwakwa, mi kame sebeli otombolamo elisima omo kuna kukamunenwanga eino okutunda kuitolwana, niku yaka etawala no mumameli. Sebeli olibeeka mu pabalelo nwo alimi, mi sebeli ota mu naha indina.
34 Enako no ku kutula aba ina kusheteta, sebeli otumena abika aye kwasi kulima nji aka mushimbele etuwelo yaye no kutulo,
35 kono asi kulima sebeli alema abika aye nikufulabo mumweya ni kwibaabo omunjili, mi woyo no waatu kame sebeli amu pobaula ni mawee ni kumwibaa.
36 Kame sebeli otuma anjili abika, aa na ku bitelela aa no weli ku kupula, mi asikulima sebeli aatenda kanyi akoo aya no weli.
37 Ku mamaneneno sebeli otumako mwanaye kwa onyene, ni kwamba nji, “Mwanange mbaka mukuteke.”
38 Kono asikulima aba ana ku mono mwanaye, sebeli akwambela nji, ‘Uno yokame oshwana, twendenyi tu ka mwibaye, mi mbatu yolo esanda saye.’
39 Sebeli amu lema, ni ku mu kondela ku ndee no litema no bine, mi sebeli a mwibaa.
40 Cwalehe, omunya litema no beine aba asa iye, asikulima awo ngaibi omu saatendele?

41 Sebeli amba kwa yonyene nji, “Kame sa
aibae ouyi aanu awo no lunya, mi elitema
no beine kame saa libeeke mu pabalelo ya
sikulima andina, awo asa mube etuwelo
yaye no kutulo.”
42 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
“Kamu sibala mu mañolo awo amba nji,
‘Eliwee ana yumbu asikuyaka,
lokame eli lina futuka eli lyongotite
elilulu no ndoo.
Kame lina tendiwa ngeeso kwa Mbumu,
Mm eyi mu miyo etu kame ikomokisa.
43 Mulibaka eli, kame namba kwaanyi
nji, “Mba mu byanguliwa omubuso wa
Nyambe, mi kame saubiwe esicaba sindina,
esi sasi beeke embuya yaso.”
44 Woyo so kwela ba liwee elyo, kame
sa coke mi kame sa li pyate woyo sali kwele
beulu.
45 Apulisita akulu na falisi aba ana
yupu etinguli eto, sebeli alimuka nji kame
ti yuleka onyene,
46 Kame ana kusinga okumuleme, kono
sebeli acila aanu nokupula, kakuli kame
ana kupumena nji, Jesu kame atendile
omunuhi wa Nyambe.

22

Enguli no Mukiti no Likwala
(Luka14.15-24)

1 Jesu kame sebeli otwalelela okwamba
kwa kulu no mulawo naakulu no macaba
mu tinguli nji,
2 “Omubuso na kuwilu kame uku fekile
kanyi eso sina kutendahala abo ombumu
aba ana kutendele mwanaye no mulume
omukiti no makwala.
3 Sebeli otuma abika aye nji aka isana awo
ana kwisanenwa ku mukiti no makwala,
kono sebeli akana okwiiyako.
4 Kame kabana tumako anjili abika nji,
‘Mukaambele ana kwisaniwa nji, “Naku-
lukisiwa omulalelo. Mi amapulu ange ni
tingombe etinjili no kusuwa nati ibaiwa, mi
einu yonje nai lukisiwa mwiye ku mukiti no
makwala.”
5 Kono kasitwalako etingana sebeli
akutele ku misebezi yoo, omunjili ku
matema aye omunjili ku miulo yaye.
6 Mianjili sebeli alema abika aye okwa
yandisa ni kwaibaa.
7 Ombumu sebeli otina mane ni ku tuma
etimpi taye no masole nji aka yundise aanu
no kwiiba nu ka ciña omuleneñi woo.
8 Cwale sebeli wamba kwabika aye nji,
‘Omukiti no makwala nau lukisiwa kono
aanu nina isana kawaafanene.
9 Cwale mute ba mangana ndila mi
mwambele omunu yonje sa muwane aiye
ku mukiti no makwala.’
10 Abika awo sebeli ata mu tindila, mi
sebeli aungeka aanu onje awo ana kuwana,
ano kwiiba naa no kuwaba mi endoo no
mukiti sebeli iiyala no angenda.
11 “Kono cwale ombumu aba anaingena
okamona ana memiwa ku mukiti, sebeli
olemuha omulume nokwa ku manga ol-
wambi no mukiti no makwala.
12 Mi sebeli wamba kwa yonyene nji, ‘Mu-
likani! ngaibi ona ingene muno me oulwile
olwambi no mukiti?’ Kono omulume kak-
wisa eyi ana kwamba.
13 Cwale ombumu sebeli wamba kwa
beleki aye nji, ‘Mumu nunge ku makondo
ni ku makaa, mumu kondele ku uwi na ku
ndee, oko sakwikale okulila ni ku kweca
amaeo.’ ”
14 Jesu sebeli omanenena okwamba nji,
“Aa no kupula naisaniwa, kono aa naketiwa
na cana.”

Epuzo Mulibaka no Kuneka Omutelo
(Maleka12.13-17; Luka20.20-26)

15 Cwale afaisi sebeli ata oka kuwana oku
lela omo samu swaseze mu maywi aye.
16 Cwale sebeli atuma aiyetwa awo kwa
yonyene, naanu a Heloda, sebeli amba nji,
“Mwiyeti, kame tu limukile nji weene kame
uli wa niti, mi kame wiiyeta endila ya
Nyambe okuta mu niti yayo, mi kaubilaele
neyo amba aanu mi kumonisa esaluluti
kwaanu.
17 Otwambele, omo uyambuteta? Kana,
kame ku lukela oku tundiseta Sezale
omutelo nji kakulukele?”
18 Kono Jesu muku limuka eminahano
yoo no kwiiba, sebeli wamba nji, “Anyi
asikukuba! iikene munetekela?
19 Muni monise omuwayawaya
mutenekanga ku mutelo.” Sebeli amu litela
wo.
20 Mi sebeli wamba kwa onyene nji, “Esi-
fateho ni litina ilibo yaanyine?”
21 Sebeli atambula nji, “Ya Sesale.” Cwale
sebeli wamba kwa onyene nji, “Cwalehe,
mube Sesale esi sili sa Sesale, mi mube
Nyambe esi sili sa Nyambe.”
22 Cwale aba ana kuyupu ngeeso, sebeli
akomoka niku musiya nuu kutela.

Epuzo Mulibaka no Kwinguka Kwaafu
(Maleka12.18-27; Luka20.27-40)

23 Kusili mu liywaa elyo Asaduki awo
amba nji kakwisa okwinguka nwaafu, se-
beli aiya kwa Jesu niku mwibanguta nji,
24 “Mwiyeti, Mushe kame ana kwamba
nji, ‘Omulume aba afa yoka kwite aana,
minaye simba mukulwaye kame twesa oku
kwata ombelwa, aleyeleko aana nji alitele
omwabaye olusika.’
25 Kwaaci naku kwikala aana no andum-
bana ana ku kwana mutanu na yiili (7),

woyo no weli sebeli okwata nikufa yo kakwite omwana, mi woyo nomu koñelela munyima sebeli okwata ombelwa.
26 Cwale sebeli kutendahala ngeeso nikwa woyo no wiili, nikwa woyo no waatu okutwala mane nikwa woyo no mutanu ni twiili (7).
27 Munyima yoo onje, omukati ni yonyene sebeli ofa.
28 Cwalehe, ba nako no kwinguka nwafu, omukati woyo kame sa tende waanyine kwawo noku kwana mutanu ni twiili (7) kakuli onje kame ana kumu kwatanga."
29 Jesu sebeli waatambula nji, "Kame mu fosa, kakuli kamu limukile amañolo, simba amaata a Nyambe.
30 Cwale Nyambe aba saingule aafu, kakwisa woyo so kwata, simba oku kwaliwa, kono kame sa tende kanyi amageloi naku wilu.
31 Mi kweyi no kwinguka nwaafu, kamwa sikubala esi anaku myambela Nyambe nji,
32 'Time, Nyambe wa Abulahama, Nyambe wa Isaka, Nyambe wa Jakobo?' Kasa Nyambe waa no kufa, kono wawo no kuyoya."
33 Mi enyangela aba ina kuyupa ngeeso, sebeli akomokiswa ku tuto yaye.

Omulawo Munene
(Maleka12.28-34; Luka10.25-28)

34 Cwale Afalisi aba ana kuyupa nji Jesu kame ana ondokisa Asaduki, sebeli akuwana onje.
35 Cwale omunjili kwa onyene omwiyeti no mulawo sebeli omweteka niku mwibanguta nji,
36 "Mwiyeti, kandi etaelo inene mu milawo, ibine?"
37 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, "Osinge Ombumu Nyambe wowe ni mucima wowe wonje, ni mooyo wowe wonje mane ni muku yupisisa kowe konje.'
38 Eyi etaelo inene neyi no weli.
39 Ou no wiili nou, owo ukufekile kanyi wonyene mi kame wamba nji, 'Osinge omwabowe kanyi omo uku singela wenyene.'
40 Ku titaelo eto timbili, oku beekilwe emilawo ya Mushe yonje ni tituto tonje no anuhi a Nyambe."

Epuzo ya Jesu Mulibaka lya Kilesite
(Maleka12.28-34; Luka10.25-28)

41 Afalisi aba ano kuwana, Jesu sebeli waa ibanguta nji,
42 "Anyi ikene munahana kweyi ya Kilesite? Wa lusika lwa anyine? Sebeli amba kwa yonyene nji,
"Kame ali wa lusika lwa Dabida."
43 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, "Cwale iikene Dabida aba amwisana nji Mbumu? Dabida kame ana kwambanga ni mebo aba ana kwamba nji,
44 "Ombumu Nyambe kame anamba kwa Mbumu wange nji oikale ku lyoko lyange no silyo, okutwala aba sa ni kabeekele eila yowe kunji no makondo owe.'
45 Nji Dabida kame aisana Kilesite nji Mbumu, cwale ngasibine satendele nji Kilesite wa lusika lwa Dabida?"
46 Kakwisa simba mumweya woyo ona kutwesa oku mutambula, simba okutunda ba liywaa elyo kakwisa woyo ona kwikala ni undume noku mwibanguta.

23

Jesu Yoba Emamela Mulibaka no Aiyeti no Mulawo na Falisi
(Maleka12.38-39; Luka11.43; 20.45-46)

1 Cwale Jesu sebeli wamba kwaanu no kupula ni kwa iyetwa aye nji,
2 "Aiyeti no mulawo na Falisi kame ali mu situlo sa Mushe.
3 Cwalehe mu tende ni kumamela eyi amiyeta, kono mulese okutenda kanyi omwatendela onyene, kakuli katende eyi aiyeta.
4 Kame abeeka emishimbo no kulema ba mafuti no anu eyo no kubambaba okwishimba. Kono onyene katende esinjili okwaatusa okushimba emitiyo eyo.
5 Kame atenda eyoo yonje nji imoniwe kwaanu. Mi kame atenda eikwama no mañolo inyonyo ni kwinunga mu lubala ni ba maoko ni kwitenda inene. Mi kame atenda amashamba no kuleba ku mikanjo yoo eyi akumanganga aba alapela nji amoniwe kwaanu.
6 Kame asinga eibaka no kukutekeha ba mikiti ni ipula eyi ili ku lubala mu tindoo no milapelo.
7 Kame asinga oku keetiwa mu likute mu misika ni ku isaniwa kwaanu nji 'Mwiyeti.'
8 Kono anyi mule kupumena oku miisana nji 'Mwiyeti,' kakuli omwiyeti wenu ni mumweya feela, mi moonje kame muli aiyetwa.
9 Mi mulese kwisana omunu bano banji nji 'Sitenu,' kakuli Sitenu ni mumweya feela, woyo oli ku wilu.
10 Mi mulese okupumena oku miisana nji 'Omwendisi,' kakuli kame mukwite omwendisi wenu mumweya feela, yonyene Kilesite.
11 Woyo no kuneneba onene mwaanyi, yosotende omubika wenu.
12 Awo onje aku nuneka kame sa kokobeziwe mi awo aku kokobeza kame sa nunekiwe.

Jesu yo Nyaza Asikukuba, Aendisi no Majuda
(Maleka12.40; Luka11.39-42; 20.47)

13 “Kono oumai ni wenu aiyeti no mulawo na Falisi, anyi asikukuba! Kame mu yatilela aanu omubuso naku wilu. Anyi ka mwingene, mi kamu pumenene awo asinga okwingenamo.
14 Oumai ni wenu Aiyeti no mulawo na Falisi, anyi asikukuba! Kame moonga etimbelwa ni kwaitela etindoo too. Cwale kame mulapela etitapelo no kuleba oku wabelisa aanu. Cwaleabo ekoto yenu mbaitende eyi no kuneneba ni kubitelela akwenu.
15 “Oumai ni wenu, Aiyeti no mulawo na Falisi, anyi asikukuba! Kame mweenda memu mana elitunga ni komboka amawate, nji mu wane omunu mumweya mi aba mu muwana, kame mu mufutula okutenda omwana lihele twiili kanyi anyi.
16 Oumai ni wenu anyi aendisi no kufa miyo, anyi mwamba nji, “Omunu aba aeta ni ndoo ya Nyambe kakwisa etuso, kono aba aeta ni gauda no ndoo ya Nyambe, na nungiwa mu kweeta kwaye.”
17 Anyi aelo no ibofu, esinene ni sibine? egauda nji endoo ya Nyambe eyo ina kenisa egauda?
18 Mi kame mwamba nji, “Omunu aba aeta ni aletale kakwisa etuso, kono aba aeta ni mpo eyi ili ba aletale kame anungilwe mu kweeta kwaye.”
19 Anyi alume no ibofu! cwale esinene ni sibine, empo nji ni aletale, eyo itenda empo okukena?
20 Cwale omunu yonje aba aeta ni aletale, kame aeta mu yonyene neyo ili ba aletale yonje,
21 mi woyo yonje oeta ni ndoo ya Nyambe, kame aeta kame ni Nyambe woyo oyoyamo.
22 Mi woyo oeta ni liwilu, kame aeta ni lubona lwa Nyambe, ni kwa woyo oikalilebo.
23 “Oumai ni wenu aiyeti no mulawo na Falisi, anyi asikukuba! Kame muba simweya kweyi itenda likumi eimena eyi itendisa eilya okumamata mi ka mu kwite taba ni inene namu mulawo, okuluka, amakeke ni usepahali. Eyi yokame mufanena okutenda nambulwa ketululo kwaa kwenu.
24 Anyi aendisi no kufa miyo, kame mutundisa otumbulumbulu mu ino yenu, kono kame mumina Ekamele.
25 “Oumai ni wemu aiyeti no mulawo na Falisi, anyi asikukuba! Kame muyowisa ekomoki ni siwana bandee, mi mukaci kame kwiyalile einu munawana mu umbuyi ni ulyangelino.
26 Wene Omufalisi no sibofu, oyowise ekomoki ni siwana mukaci oweli, cwale ni bandee mbakukene ngeeso!
27 “Oumai ni wenu aiyeti no mulawo na Falisi, anyi asikukuba! Kame mu fekile kanyi amabita noku basiwa elikena, amonahala okutenda ano kuwaba bandee, kono mukaci kame aiyalile eifuba no aanu no kufa neyi no kwiiba yonje.
28 Naanyi kame muli ngeso, bandee kame mu monahala okuluka kwaanu, kono mukaci kenu kame mwiyalile omwiipo ni ibi.

Jesu yo Amba eyi no Koto no Aendisi no Majuda
(Luka11.47-51)

29 “Oumai ni wenu aiyeti no mulawo na Falisi, anyi asikukuba! Kame mu yaka amabita no anuhi a Nyanbe, mi kame mu kabisa awo asikuluka,
30 mi kame mwamba nji, ‘Kambe natu kuyoya mu maywaa no anjekulyetu, kambe katwa siku kuwana noo mu kwiita ounyinga no anuhi a Nyambe.
31 Mukwamba eyi kame mukupaka mwenyene nji kame muli asilusika lwawo ana kwiibaa anuhi a Nyambe.
32 Cwale mutwalelele okumanenena eyo anaku tateka anjekulyenu.
33 Anyi etinyoka, aana no imili, ngasibine samu picuke ekatulo no lyangalilo?
34 Cwalehe kame nimi tumena anuhi wa Nyambe, nawo no kushangama, na iyeti no mulawo, anjili kame sa mwaibae ni kwa ngongotela, anjili mba mwa fulu mu tindoo no milapelo ni kwacita okutunda mu tolopo injili nikuta kwiinjili.
35 Cwale abo ounyinga wao ano kuluka onje mbau saelelwe ba mitwi yenu, okutunda ba unyinga wa woyo osikuluka Abele okutwala ku unyinga wa Zakaliya mwanaye Balakiya, woyo muna kwibaa mukaci no ndoo ya Nyambe ni aletale.
36 Niti luli kame ni myambela nji, anyi aanu muyoya muno mu nako mbamu wana ekoto ku inu eyi yonje!

Jesu yo Lilela Aanu no Jelusalema
(Luka13.34-35)

37 “Jelusalema, Jelusalema, omuleneñi onaibaa anuhi a Nyambe, nikwibaa ni mawee awo ana tumiwa kwa wene! Tunjinga ni lakazanga okuwaneka anowe bamweya kanyi oñuku no seke aba awanekanga anaye munji no maando, kono kawa sisinga!
38 Komone, endoo yowe nai siyala kwa wene kanyi matota.
39 Cwale kame ni myambela nji, “Ka mutamba kuni mona kame, konji aba sa mwambe nji, ‘Ku lumbekwe woyo oiya mu litina lya Mbumu.’ ”

24

Jesu yo Amba Eyi no Kushandaula Endoo ya Nyambe
(Maleka13.1-2; Luka21.5-6)

1 Jesu sebeli otunda mu lilapa no ndoo ya
Nyambe nukutela kundina, ababo aiyetwa
aye sebeli aiya kwa yonyene ni kumu
yulekela emiyako no tindoo ta Nyambe.
2 Kono sebeli waatambula nji, “Mumone
eyi yonje, mwimwine? Niti luli, kame
ni myambela nji, “Ka kwisa eliwee simba
limweya elyo sali siyale bano, eli lilemine
ba liwee elinjili, elyo sa liulwe okukwisetwa
banji.”

Outata ni Kuyandisiwa
(Maleka13.3-13; Luka21.7-19)

3 Cwale Jesu yoikala ba lilundu no itondo
no Olibe, aiyetwa aye sebeli aiya kwa
yonyene kumukunda, ni kwamba nji, “Ot-
wambele eyo abo saika monahalele, nesi
sasi tusimwete okwiiya kowe ni kubwa kwa
litunga.”
4 Cwale Jesu sebeli waatambula nji, “Mu
mamele nji omunu alese okumiyembulula
5 kakuli aanu no kupula kame saiye mu
litina lyange ni kwamba nji, ‘Mene time
Kilesite,’ mi kame sayembulule ano kupula.
6 Mi kame sa mu upe etindwaa ni mabul-
wati no tindwaa, kono mu mone nji mulese
kucila, kakuli einu eyo kame ifanene ok-
wiiya, kono abo amamaneneno kasi tenda-
hala kale.
7 Esicaba kame sasi lwise esicaba sin-
jili, omubuso olwise omubuso munjili, mi
olukupwe kame sa luikaleko ni tizikinyeho
mu ibaka no kupula.
8 Kono eyo yonje kame sa itende feela
amatatekelo no mayando.
9 “Cwale kame saminunge oku mitwala
oka yandisiwa ni kumiibaa. Mi kame samu
timbiwe ku matunga onje mu litina lyange.
10 Mi cwale aanu no kupula kame sa si-
tatale, mi kame sa betekane, mane nuuku-
timba.
11 Mi cwale anuhi no mapwa no kupula
mba iiyi, mi kame sayembulule aanu no
kupula.
12 Cwale kakuli ouyi kame sau ekezehe
onene, elilato no aanu no kupula mba libwi.
13 Kono woyo so tundamena okutwala ku
mamaneneno, yokame soka yoyisiwa.
14 Mi eliywi eli no kuwaba eli no mubuso
kame sa lyambiwe mu litunga lyonje, cwale
nji litende oupaki ku macaba onje, ba sak-
wiiye amamaneneno.

Okwiiya kwa Mwana no munu
(Maleka13.24-27; Luka21.25-28)

15 Daniele omunuhi wa Nyambe na
kwamba eyi nji, ‘Esinu no kwiiba eso
sisilafaza endoo ya Nyambe ni kusilokiwa.
Mbamu mono ouyi oimanine mu sibaka no
kukena.” (Osi ku bala alemuhe).
16 Cwale awo ali mu Judeya acilele ku
malundu.
17 Mi woyo oli ba situwa no ndoo, alese ku
shotokela mu ndoo akashimba esinu.
18 Mi woyo oli mu matema, alese
okuukela ku mundi oka shimba olwambi.
19 Oumayi ni waawo akati sawaniwe
akushimbile nawo sawaniwe ayamwisa
mu maywaa awo!
20 Mu lapele nji mule okashotoka mu
nako no mubebo simba mu liywaa eli no
Sabata,
21 kakuli ba nako eyo, amayando mbat-
ende ano kuneneba, awo kaa sitendahala
kale simba okutunda ku matakelo no
litunga ku lita bano, mi kame kakutamba
ku tendahala ngeeso.
22 Mi cwale nji amaywaa awo ka kusu-
faziwa, kakwisa simba mumweya woyo so
yoyisiwa. Kono cwale mulibaka lyaawo ana
ketiwa, amaywaa awo mba kusufaziwa.
23 Cwale nji omunu kame amba kwa wene
nji, ‘Omone, uno ya Kilesite!’ simba uya
yokame!’ mulese kupumena.
24 Kame namba eyi kakuli asi konga nji
aonyene asi Kilesite na nuhi no mapwa
kame samonahale ni kumonisa eisupo in-
ene ni timakazo nji kutwesahala, alyangan-
ise simba awo ana kuketiwa.
25 Kono mumamele! Kame nina myam-
bele oweli.
26 “Cwale, simba naba sa myambele nji,
‘Mumone, kame ali mu mushitu, mulese
kutako, simba aba saambe nji, ‘Mumone,
kame ali mu misusu no ndoo, mulese ku
pumena,
27 kakuli kanyi olumonyi aba lweesa
okutunda mu upa nikuka esela mu wiko,
mwasa iyele ni Mwana no munu.
28 Mba kumonahala ngeeso kanyi
amanoñu aba aungana, aanu kame
alimuka nji kame kuli esitupu.
29 “Ababo kusibwa feela eñalelwa no
maywaa awo, eliywaa kame sa li ilole, ok-
weti kame sa ulwe eliseli mi etitungweti
kame sa tikwe ku wilu, amaata na ku liwilu
kame sa nyanganye.
30 Cwale esisupo no Mwana no munu
mbasi monahala mu wilu aanu onje noba
litunga kame sa lile. Mi kame sa mone
Omwana no munu yokeyile mu makumbi
no liwilu mu maata ni mu kanya inene.
31 Cwale kame sa tume amangeloi aye ni
titolombita no mulumo no kuneneba, mi
kame sa ungeke aketwa aye mu maneku
anee okutunda ku mamaneneno no litunga
linjili okuta ku linjili.

Enguli no Sitondo no Mukuyu
(Maleka13.28-31; Luka21.29-33)

32 “Mu kwiyete ku tuto okutunda ba
sitondo no mukuyu, muwangu-wangu aba
mumona nji emitai yaso aba yotoba mi

kame ishoshela amamuna, mu limuke nji esilimwe kame sili beebi.
33 Mu ndila imweya, aba mu mona eyo yonje, mu limuke nji Omwana no munu sebeli oli beebi mi kame ali ba mwelo.
34 Niti luli kame ni myambela nji, lusika luno no balelo ka lu tamba okubwa, konji eyo naitendahala oweli.
35 Eliwilu ni litunga mbaibwe, kono amaywi ange ka tamba okubwa.

Kakwisa Woyo Olimukile Eliywaa simba Enako
(Maleka13.32-37; Luka17.26-30; 24.34-36)

36 "Kono eyi no liywaa ni nako eyo, kakwisa woyo wi limukile, simba amangeloi naku wilu kayii, simba Omwana, konji Sitange.
37 Omo kuna kwikalela mu maywaa a Nuwe, kame sa kwikale ngeeso ni mu kwiiya kwa Mwana no munu.
38 Mu maywaa awo omunda kawasiiya kale, aanu kame ana ku lya, oku nwa, oku kwata, oku kwalisa, konji eliywaa ana kwingena Nuwe mu Aleka.
39 Mi kasiku limuka esinjili konji omunda aba ona kwiiya mukwayundisa. Mi mosa kwikalele yongeso aba saiye Omwana no munu.
40 Ba nako eyo kwa alume ayiili aa saikale mu litema, omunjili mba shimbiwa, omunjili mba siyala.
41 Akati ayiili asa silange oubeeke, mumweya mba shimbiwa, omunjili mba siyala.
42 Cwale abo mutone, kakuli ka muyii eliywaa elyo saiye Ombumu wenu.
43 Kono mu limuke eyi, nji omunya ndoo kambe mba limuka enako no usiku aba saiye ombuyi, kambe kame satone mi kambe kaleselela ombuyi okucuula endoo yaye.
44 Cwalehe naanyi muku tukise, kakuli Omwana no munu kame saiye mu nako eyo mwa limukile.

Omubika no Kusepahala ni Woyo Nokwa Sepahala
(Luka12.41-48)

45 "Anyine cwale omubika no ku sepahala, ni kushangama, woyo sa beeke Ombumu okwendisa abika aye, okwaba eyi no kulya mu nako eyi ilukeele?
46 Embuyoti niya woyo omubika sawane Ombumu yo tenda omusebezi owo aba saiye.
47 Niti luli kame ni myambela nji kame samu beeke okwendisa kweyo aluwile yonje.
48 Kono iikene saitendahale nji woyo omubika ni wakwiiba mi kame ayambuta nji ombumu waye katamba okwiiya wangu,
49 mba tateke oku fula akwaye abika, alye, awee na cakolwa.
50 Ombumu no mubika woyo kame saiye mu liywaa elyo sa ulwe oku mu tatelela, ni mu nako no kwa limuka.
51 Mi kame sa mupatole eibindi, ni kumu beeka na asikukuba, oko sa kwikale okulila ni kukweca amaewo.

25

Enguli no Akatana noku Kwana Likumi
1 Ba nako eyo omubuso naku wilu kame sokufeke kanyi eso sina kutendahala abo akatana noku kwana likumi aba ana ku shimba amaboni oo ni kuta oka waniketa omukwati.
2 Ana kukwana mutanu kwa onyene neli aelo, mi mutanu neli ano kushangama.
3 Cwale aelo no kukwana mutanu kasiku shimbela amaboni oo amaati no kupula,
4 kono ano kushangama kame ana ku shimba amaati mwishimbelo yoo, bamweya ni maboni oo.
5 Cwale kakuli omukwati kame ana ku liyeha bakwiiya, sebeli akosa onje ni ku langana.
6 Kono bakaci no usiku omuhuwo sebeli o yupahala nji, 'Komumone, omukwati uno! Ko mwiiye mu mu wanikete!'
7 Cwale akatana awo sebeli ainguka onje ni kutateka oku lukisa amaboni oo.
8 Cwale ano kweluba sebeli amba kwaa ano kushangama nji, "Mu tube ku maati enu, kakuli amaboni etu kame atima."
9 Kono ano kushangama sebeli aa tambula nji, "Ka ku twesahala! katamba ku tu kwana aci naanyi. Mute kwa aulisi nji mu ka ku ulele eenu."
10 Mi cwale akatana no kweluba asita feela mukuula amaati, omukwati sebeli okeela, mi awo ana kuku tukiseta sebeli aingena naye mu mukiti no likwala, mi esaandi sebeli siyatiliwa.
11 Munyima nweyo, akatana anjili sebeli aiya nonyene ni kwamba nji, 'Mbumu, Mbumu! otu yatulwele.'
12 Kono omukwati sebeli otambula nji, "Niti luli kame ni myambela nji, kani mi yii."
13 Cwale mwikale anyi me mutona, kakuli kamu limuka eliywaa simba enako eyo saiye Omwana no munu.

Enguli no Abika Aatu
(Luka19.11-27)

14 Omubuso naku wilu kame okufekile kanyi eso sina kutendahala abo omulume aba ano kutukiseta okuta mu mwendo waye, sebeli oisana abika aye ni kwaambela nji ababalele ofumu waye.

15 Sebeli oba omunjili amasaka no mali
noku kwana mutanu, omunjili sebeli
omuba amasaka ayiili no mali, omunjili
esaka no mali imweya, sebeli oba omunjili
ni munjili oku faniketa nomo atwesela.
Cwale sebeli okutela.
16 Cwale woyo ona ku biwa amasaka mu-
tanu no mali, ababo sebeli oka belekisa ni
ku wanenabo kame no kukwana mutanu.
17 Mi kame ni woyo ona kubiwa amasaka
ayiili sebeli ota okabelekisa ni kuwanenabo
kame amasaka ayiili.
18 Kono woyo ona kubiwa esaka iweya no
mali sebeli ota, nuka tombola owina banji
niku shweeka amali no molyaye.
19 Cwale aba kuna kubita amaywaa no
kupula omolya abika awo sebeli oiya, mi se-
beli waisana nji amone omo ana belekisete
amali aye.
20 Cwale woyo ona kutambula amasaka
mutanu no mali sebeli oiya kwa molyaye
okulita amasaka no mali kame noku kwana
mutanu ni kwamba nji, 'Molyange kame
ona kuniba amasaka mutanu no mali,
komone, kame nina wanenebo kame
masaka mutanu no mali beulu.'
21 Omolyaye sebeli wamba kwa yonyene
nji, 'Nu tende wino, mi uli mubika no
kuwaba ni ku sepahala! Nu sepahala ku inu
no kucaniba, mba niku beeke okubusa eyi
no kupula. Wingene mu kuwabelwa kwa
molyowe!'
22 Mi ni woyo ona kubiwa amasaka ayi-
ili no mali, sebeli oiya kwa molyaye ni
kwamba nji, 'Molyange, kame ona kuniba
amasaka ayiili no mali, Omone! kame nina
wanenebo kame amasaka ayiili no mali.'
23 Omolyaye sebeli wamba kwa yonyene
nji, 'Nu tende wino, wene omubika no
kuwaba niku sepahala, nu twese oku sepa-
hala mu inu no kucaniba, mba niku beeke
okubusa eyi no kupula, wingene mu kuwa-
belwa kwa molyowe!'
24 Cwale ni woyo ona kubiwa esaka
imweya no mali, ni yonyene sebeli oiya ni
kwamba nji, "Molyange, kame niku limuk-
ile nji wene uli mulume noku bambaba,
woyo ukutula omu wasi kuna, mi kame
uungeka omu kausi kwaa embuto.
25 Cwale kakuli kame nina kucila, sebeli
nita okatombola owina banji niku pum-
beka esaka yowe no mali mu mumbu.
Esinu sowe sino sokame."
26 Kono omolyaye sebeli omu tambula
nji, 'Wene omubika no kwiiba ni kububa!
Kame wamba nji kame olimukile nji kame
ni kutula omo kanisi kuna, mi kame ni
ungeka omo kanasi kwaa embuto.
27 Cwale kame onaku fanena nji obeeke
amali ange mu Panga, mi aba ni nauku
kambe nonu sete amali ange niku beeke-
labo eñambekelo.
28 Cwale mu mu biangule esaka no mali,
mi mube kwa woyo okwite amasaka likumi
no mali.
29 Kwaawo akwite, mba beekelwa, mi
mba ikala neyi nokupula, kono kwaawo
aulwile mane kame sa byanguliwe neyo
akwite.
30 Kanyi kwa woyo omubika nambulwa
tuso, mu mu kondele ku uwi, oko salila ni
kukweca amaeo.

Eliywaa no Katulo

31 "Cwale omwana no munu aba saiye mu
kanya yaye, yoli ni Mangeloi aye onje, kame
saikale ba lubona no kanya yaye.
32 Mba ku ungana ba lubala lwaye
amacaba onje, mi mba kete aanu anjili
kwaa njili, kanyi omulisana aba ataba
omukoko mu tupuli.
33 Mi kame sa beeke omukoko ku lyoko
lyaye no silyo, mi abeeke otupuli kweli no
simoo.
34 Cwale molyoo kame saambe kwaawo
ali ku lyoko lyaye no silyo nji, 'Komwiye!
anyi muna fuyolwa kwa Sitange! Mu yole
omubuso ona ku lukisetwa anyi okutunda
ku matatekelo no litunga.
35 Ni wenu kakuli kame nina ku yomba,
mi sebeli muniba esi no kulya, mi kame
nina kufa elinyotwa, mi sebeli muniba esi
no kunwa, kame nina kutenda ongenda, mi
sebeli muni tambula,
36 kame nina kuulwa esikumango, mi se-
beli muniba esi no ukumanga, kame nina
kutoma, mi sebeli muni babalela, kame
nina kwikala mu tolongo, mi sebeli mwiiya
mukunilekula.
37 Cwale ano kuluka kame sa mu tambule
nji, 'Molyetu, ka mwaka tuna ku kumona
wo yombile, mi sebeli tu kuba esi no kulya,
simba wofile elilyotwa ni kukuba esi no
kunwa?
38 Mi cwale ka mwaka aba tuna kuku
mona o endile ongenda, mi sebeli tuku tam-
bula, simba oulwile esikumango, mi sebeli
tu kuba esi no kukufuka?
39 Mi cwale ka mwaka tu naku ku mona
me u tomine, simba ouli mu tolongo, mi
sebeli twiiya kwa wene mu kukupotela?
40 Mi molyowo mba atambula nji, 'Niti
luli kame ni myambela nji kwawo abange
acana muna kutendela ngeeso, yamene
muna kutenda ngeeso!'
41 Cwale kame saambe kwawo ali ku
lyoko no simoo nji, 'Anyi mu kutilwe kwa
Nyambe, mutunde kwa mene, mute mu
mulilo no kwaabwa, ou u lukisetwe Diabu-
losi ni mangeloi aye!
42 Kame ni tenda ngeesi kwaanyi kakuli
kame ni naku yomba, mi ka mwasiku niba
esi no kulya, kame nina kufa elinyotwa mi
kamwasikuniba esi no kunwa.

43 Kame nina kutenda ongenda, mi ka
mwasikuni tambula, kame nina kuulwa
esikumango, mi ka mwasi kuni fuka, kame
nina kukola, ni kwikala mu tolongo, mi ka
mwasi kwiiya mu kuni lekula.
44 Cwale nonyene kame samu tambule
nji, 'Molyetu, ka mwaka tuna kuku mona
woyombile, simba wofile elinyotwa, simba
wotendile ongenda, simba wo ulwile esiku-
mango, simba wotomine, simba mu to-
longo, mi sebeli tu kwangwa oku kuba-
balela?'
45 Cwale kame saatambule nji, "Niti luli
kame ni myambela nji aba muna kuk-
wangwa oku babalela omunjili kwaa acana
ngeeso, yamene muna kukwangwa oku ba-
balela ngeeso."
46 Mi awo kame saate mu koto no
kwaabwa, kono awo no kuluka kame saate
mu mooyo no kwaabwa.

26

Omulelo no Kwibaa Jesu
(Maleka14.1-2; Luka22.1-2; Jowani11.45-53)

1 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba
eyi yonje, sebeli wamba kwa iyetwa aye nji,
2 "Kanyi omo mulimuukele nji, omukiti
no paseka kwasiyala kale amaywaa ayiili
nji otendahale, mi cwale Omwana no munu
mba beekiwa mu maoko no aanu okumu
ngongotela."
3 Cwale apulisita akulu na akulu se-
beli akuwana mu ndoo no mupulisita no
mukulu woyo elitina lyaye neli Kefasi.
4 Mi sebeli ata oka lelisana omo salemene
Jesu muku shangama mane ni kumwibaa.
5 Kono sebeli amba nji, "Kuleswe oku ten-
dahala mu nako no mukiti, mwendi esicaba
mba sitende omufilili."

Jesu Yo Waiwa Amaati ku Betani
(Maleka14.3-9; Jowani12.1-8)

6 Jesu kame ana kwikalanga ku Betani mu
ndoo ya Simoni, ona kutomanga kunyima
oweti no mbingwa.
7 Cwale omukati sebeli oiya kwa yonyene
ni komoki no alabasita no maati no kutula,
mi sebeli waitela ku mutwi wa Jesu abo
yolemine okulya ku tafule.
8 Kono cwale aiyetwa aba ana kumona
ngeso, sebeli atina ni kwamba nji, "Iikene
akandakandelwa aa maati?
9 Amaati awo kame ana lukele oku
ulisiwa amali no kupula, nji abiwe kwaa
ashebile."
10 Kono Jesu sebeli olemuha eyo ana
kwambanga, ni kwamba kwa onyene nji,
"Iikene esi muyandiseta omukati woyo?
Kame ana tende ekezo no kuwaba kwa
mene.
11 Ano kusheba mba mwikala noo enako
yonje, kono mene ka mu tamba okwikala
nange enako yonje.
12 Na itele amaati awo ba lutu lwange
okulukisa okuteulwa kwange.
13 Niti luli kame ni myambela nji, oko
konje sa likutaziwe eliywi eli no kuwaba
mu litunga lyonje, kame sa kwambiwe nesi
ana tende, sitende eso sa pulukiwe naso."

Judasi Yo Pumena Okubeteka Jesu
(Maleka14.3-9; Jowani12.1-8)

14 Cwale omunjili no aiyetwa no kukwana
likumi na yiili woyo oisaniwa nji Judasi
isikalyota, sebeli ota kwa pulisita akulu.
15 Sebeli wamba nji, "Iikene sa mu-
niteneke aba sani beteke Jesu kwaanyi?"
Sebeli amuteneka amali ana kukwana
makumi aatu omuwayawaya no silibela.
16 Mi okutunda abo, Judasi sebeli osaela
omukwa no kubeteka Jesu.

Jesu Yolya Omulalelo no Paseka na Iyetwa Aye
(Maleka14.12-21; Luka22.7-13; Jowani13.21-30)

17 Ba liywaa no matatekelo no mukiti ou
no liñende nambulwa omumena, aiyetwa
sebeli aiya kwa Jesu ni kwamba nji, "Kubine
usinga nji tukalukise nji ukalyeleko omukiti
no paseka?"
18 Jesu sebeli wamba nji, "Mute mu tolopo
ku mulume munjili mi mu mwambele nji,
'Omwiyeti namba nji enako yange kame
ili beebi, mbanilyele omukiti no paseka na
aiyetwa ange ku ndoo yowe.' "
19 Cwale aiyetwa aye sebeli atenda omo
na kwaambelela Jesu oku lukisa omulalelo
no mukiti no paseka.
20 Jesu kame ana kwikalanga ba tafule na
iyetwa aye noku kwana likumi na yiili,
21 mi alemine okulya ngeeso, sebeli
wamba nji, "Niti luli kame ni myambela
nji, omunjili mwaanyi yosoni beteka."
22 Mi sebeli aena onene luli mi sebeli
atangisa oku mwibanguta, omunjili ni
munjili nji, "Mwendi mene, Mbumu?"
23 Jesu sebeli otambula nji, "Woyo ona
ingenyeke elyoko bamweya ni mene mu
siwana yosoni beteka.
24 Omwana no munu mbafu kanyi omo
kuñolelwe mu mañolo, kono oumai ni woyo
so beteka Omwana no munu! Esiwa ku
munu woyo ni nji kambe ka siku leiwa!"
25 Judasi, woyo ona kumu beteka, sebeli
otambula nji, "Mwendi mene, Mwiyeti?"
Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
"Nwaamba."

Omulalelo wa Mbumu
(Maleka14.22-26; Luka22.14-20; 1 Makolinte11.23-25)

26 Cwale abo alemine okulya ngeeso,
Jesu sebeli oshimba esinkwa, mi munyima
no okutumela, sebeli osi patola, nikuba
aiyetwa aye, sebeli wamba nji, “Mu shimbe
mi mulye, “Olu ni lutu lwange.”
27 Cwale sebeli oshimba ekomoki nuuku
tumela, ni kwaaba ni kwamba nji, “Mu
nwemo moonje,”
28 “Kakuli ou ni unyinga wange no ulikani
ona itekele ano kupula, mulibaka no kule-
meniwa eibi.
29 Mi kame namba kwaanyi nji, ku tunda
bano, kani tamba kunwa kwesi si bekilwe
ku sitondo no beine, mane kubitela kame
ba liywaa elyo sani nwe naanyi, konji esi
tendile esi no ubya mu mubuso wa Sitange.”
30 Cwale sebeli aimba olusimo, nukutela
ba lilundu no Olibe.

Jesu yo Nuha nji Pitolosi mba Mukana
(Maleka14.27-31; Luka22.31-34; Jowani13.36-38)

31 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Anyi moonje mba munishotoka
mulibaka lyange uno usiku, kakuli na ku
ñoliwa nji, ‘Kame sani fule omulisana, mi
omulaka no mikoko kame so hasane.’
32 Kono aba sani inguke kwaafu, mba
niku tangete kulubala lwenu okuta ku
Galileya.”
33 Pitolosi sebeli omu tambula nji, “Simba
nji onje kame saku shotoke mulibaka ly-
owe, “Mene, kani tamba oku kushotoka.”
34 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Niti luli kame ni kwambela nji, ouno
ousiku omukombwe owasilila kale, kame
soni latule twaatu.”
35 Pitolosi sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Naaba sani fanene okufa ni wene, ka nita-
mba okuku latula!”
Mi na iyetwa aye anjili onje sebeli amba
ngeeso.

Jesu yo Lapela mu Litema no Gesemani
(Maleka14.32-42; Luka22.39-46)

36 Cwale Jesu sebeli ota noo ku sibaka
siisaniwa Gesemani, mi sebeli wambela
aiyetwa aye nji, “Mwikale bano, mene
abani sita kuya oka lapela.”
37 Mi sebeli oshimba Pitolosi naana ayi-
ili a Zebedeya Jowani ni Jokobo, mi sebeli
otangisa okweena onene nu uku kalelwa.
38 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
“Emebo yange sebeli ili beebi ni kufa
mulibaka no likenyi. Mu siyale bano, mi
mutone ni mene.”
39 Mi sebeli ota ba lubala mbicana, sebeli
okwela banji ni kulapela nji, “Sitange, nji
kame ku twesahala, kambe esinweno no
mayando ni lufu ibitele aba no kuleba ni
mene! Kono kulese kutendahala omo ni
singela, ku tendiwe omo usingela wene.”
40 Cwale Jesu sebeli oiya kwa iyetwa aye
mi sebeli waa wana alanganine batulo, se-
beli wamba kwa Pitolosi nji, “Kandi kamu
twesa oku tona ni mene muhola imweya?
41 Mutone, mi mu lapele nji mulese kwin-
gena mu muliko. Emebo yonyene kame
isinga, kono olutu kame lufokola.”
42 Kame sebeli ota aka no wili oka lapela
nji, “Sitange, nji esinweno esi no mayando
ni lufu kasi twesahala okutunda konji aba
sani nwemo, ku tendahale esisi singwa kwa
wene.”
43 Mi kame sebeli oiya kwa onyene ni
kwaa wana alanganine, kakuli amiyo oo
kame ana kuyupahala okulema.
44 Cwale sebeli waasiya kame oka lapela
aka no waatu, ni kwamba amaywi kanyi aa
ana kwamba ba weli.
45 Cwale sebeli ouka kwa iyetwa aye
kame, mi sebeli wamba kwa onyene nji,
“Mu silanganine nuku katulusa? Komu-
mone! enako ya keela kale eyo Omwana no
munu kame abekiwa mu makaa no asiku-
tenda ouyi.
46 Ko mwimane tute. Komumone, woyo
osi kuni beteka wakeela kale!”

Okunungiwa kwa Jesu
(Maleka14.43-50; Luka22.47-53; Jowani18.3-12)

47 Ababo yosi lemine okwamba ngeeso,
Judasi omumweya kwawo noku kwana
elikumi na yiili sebeli okeela naanu no
kupula ashimbile etisabule ni milamu.
Kame ana kutumiwa kwaa pulisita no
akulu ni manduna no sicaba.
48 Cwale omubeteki na kwaaba esisupo,
okwamba nji, “Woyo sani tubete yokame,
mu mununge!”
49 Muwangu sebeli osheeteta kwa Jesu ni
kwamba nji, “Olumele Mwiyeti,” mi sebeli
omu tubeta.
50 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Mulikani, otenda eso ona iyele muku-
tenda!”
Cwale sebeli aiya mukumulema ni kumu-
nunga.
51 Ababo kwaawo ali kwa Jesu, omunjili
sebeli oshomona omukwale waye ni ku-
patula elitwi no mubika no mupulisita no
mukulu.
52 Cwale Jesu sebeli omwambela nji,
“Ouse emukwale wowe mu sipusu sawo,
kakuli awo onje akutusisa emikwale
mbaafi ku mikwale.
53 Kame oyambuta nji kani twese ok-
wisana kwa sitange, mi mu nako imweya
feela kame twesa okulita etimpi no man-
geloi likumi ni ayiili?
54 Kono ba kutenda ngeeso, Amañolo nga-
sibine sa iyatetetwe aa amba nji, Naku
fanene oku tendahala ngeeso?”

55 Ba nako eyo Jesu sebeli wamba kwaanu
nji, “Na mwiiyi ni mikwale ni milamu muku
nilema, kanyi mbili sikebenga? Amaywaa
onje nani kwikalanga mu ndoo no milapelo
okwiyeta, mi ka mwa siku nilema.
56 Kono eyi yonje na itendahala nji eyi ina
ñoliwa kwa nuhi a Nyambe iiyatetetwe.”
Cwale aiyetwa onje sebeli amusiya ni
kumu shotoka.

Jesu Yoli mu Kuta Inene no Majuda
(Maleka14.53-65; Luka22.54-55; 22.63-71; Jowani18.13-14; 18.19-24)

57 Awo ana kulema Jesu sebeli amutwala
ku ndoo ya Kayafa, omukulu no apulisita,
oko ana kuku wanena aiyeti no mulawo naa
kulu.
58 Kono Pitolosi kame ana ku mukoñanga
munyima aba no kuleba, sebeli oka keela
ku lilapa no mupulisita omukulu. Sebeli
oingenamo mi sebeli oikala na tateleli nji
amone etaba omo saibwele.
59 Cwale apulisita akulu nasi kuta onje se-
beli asaela oupaki no mapwa nji amwibae,
60 kono kasi kuuwana, simba naba ana
kwiiya apaki no mapwa no kupula. Ku
mamaneneno sebeli kwiiya ayiili
61 ni kwamba nji, “Uyu mulume
nakwamba nji, kame ni twesa oku kwisa
endoo ya Nyambe, ni kwiyaka kame mu
maywaa aatu.’ ”
62 Omupulisita omukulu sebeli oimana
ni kwambela Jesu nji, “Kukwite ekalabo
otwesa oku tambula? Kweyo alemine ooku
kandimeka?”
63 Kono Jesu kame ana koondoka. Cwale
omupulisita omukulu sebeli wamba kwa
yonyene nji, “Kame weeta ni Nyambe no
kuyoya, otwambele nji ya wene Kilesite
Mwanaye Nyambe.”
64 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Nwamba. Kono kame ni myambela
nji, oku tunda abano kame sa mu mone
Omwana no munu yoikale ku lyoko no
silyo lya Nyambe no Maata, mi yokeile mu
makumbi no liwilu!”
65 Cwale omukulu no mupulisita sebeli
otina onene ni kukaula eikumango yaye ni
kwamba nji, “Na nyefula! Iikene aba tusi
saelela oupaki? Na mu yupu akashwau
kaye!
66 Anyi ekatulo yenu niibine?”
Sebeli atambula nji, “Kame afanena ok-
ufa.”
67 Cwale sebeli amusibwela amate ba
lubala niku mufula efaindi, niku mufula
olubaka
68 amba nji, Kilesite! otu nuhe, Anyine
woyo ona kufulu?”

Pitolosi Yokana Jesu
(Maleka14.66-72; Luka22.56-62; Jowani18.15-18,25-27)

69 Ba nako imweya Pitolosi kame ana
ikalanga ku ndee no lilapa no kuta. Omu-
bika no mukatana sebeli oiya kwa yonyene
ni kwamba nji, “Ni wene nau kwikalanga ni
Jesu Omugalileya.”
70 Kono yonyene sebeli okana ba lubala
no aanu onje ni kwamba nji, “Silimukile eso
otalusa.”
71 Cwale abana iya ku mwelo, omubika
munjili no muskatana sebeli omumona ni
kwamba kwaawo ana kwikalangamo nji,
“Ni woyo kame ana kwikalanga ni Jesu no
Nazaleta.”
72 Mi kame sebeli okana ni kweeta nji,
“Mene kani mulimukile woyo mulume!”
73 Munyima no nako icana, awo ana
kwimana omo sebeli aiya ni kwambela
Pitolosi nji, “Niti luli ni wene kame oli
mumweya kwawo ana kwikalanga ni Jesu,
kakuli omwambelo wowe kame uku limuk-
isa kanyi omugalileya!”
74 Cwale Pitolosi sebeli kweeta nji,
“Nikukaule bakaci, kani mu limukile
omunu woyo!”
Mi ababo omukombwe sebeli okuwa.
75 Cwale ababo Pitolosi sebeli opu-
luka eyo anaku mwambela Jesu nji,
“Omukombwe owasikuwa kale mbunikana
twaatu.” Ababo sebeli ota bandee nuuka
lila onene.

27

Jesu Yotwaliwa kwa Mubusisi Pilato
(Maleka15.1; Luka23.1-2; Jowani18.28-32)

1 Kusili amasikusiku akulu no apulisita
onje na kulu no mulawo sebeli atenda
omulelo woo omo saibaele Jesu.
2 Mi sebeli amu nunga ku maoko ni ku
mutwala, nuuka mubeeka mu maata a Pi-
lato omubusisi no Maloma.

Olufu lwa Judasi
(Tikezo27.18-19)

3 Cwale Judasi omubeteki, aba ana ku-
mona nji Jesu na atulelwe olufu, sebeli
okunyaza ni kuusa amali no silibela ana
kukwana makumi aatu ano muwaya-waya
kwa kulu no apulisita ni kwa kulu.
4 Sebeli wamba nji, “Kame nina tende
ouyi aba nina beteke ounyinga nambulwa
omubonda.”
Kono sebeli amba nji, “Iikene eyo kwaaci?
Eyo ni taba yowe!”
5 Cwale Judasi sebeli oyumbela amali awo
no muwaya-waya mu ndoo ya Nyambe, mi
sebeli okutela nuuka kunungelela yonyene.
6 Kono akulu no apulisita sebeli ashimba
amali awo no muwaya-waya ni kwamba
nji, “Ka ku fanene okwa beeka mu sitewelo
no ndoo ya Nyambe, kakuli ni mali no un-
yinga.”

7 Munyima no kwambola onje, amali
awo sebeli akutusisa okuula elitema lya
muumbi no tucoo, esibaka no matutaeti no
angenda.
8 Mulibaka eli, elitema elyo kame li-
isaniwa nji, “Elitema no unyinga” okulita ni
balelo lino.
9 Cwale kame kuna kwiyatetetwa eyo
ina kwambiwa kwa munuhi wa Nyambe
Jelemiya, aba amba nji, “Mi kame ana
shimbi amali no silibela ana kukwana
makumi aatu, omuulo wamunu mumweya
ona kusumiwa kwaana no Isilaele,
10 mi sebeli akutusisa amali awo okuula
elitema no muumbi no tucoo, kanyi omo
ana kuni laelela Mbumu.”

Pilato Omubusisi no Maloma yo Ibanguta Jesu
(Maleka15.2-5; Luka23.3-5; Jowani18.33-38)

11 Cwale Jesu sebeli oimana balubala
no mubusisi, mi omubusisi sebeli
omwibanguta nji, “Kana ya wene Ombumu
no Majuda?” Jesu sebeli omutambula nji,
“Nwamba.”
12 Kono naba ana ku nungelelwa eyambo
kwa kulu no apulisita naakulu, kasi ku tam-
bula.
13 Cwale Pilato sebeli wambela Jesu nji,
“Kuyupile eyo yonje aku nungelela?”
14 Kono kasi kutambula simba simweya
kweyo anaku munungelela yonje, mi
omubusisi sebeli okomoka onene.

Jesu Yo Atulelwa Elifu
(Maleka15.6-15; Luka23.13-25; Jowani18.39; 19.16)

15 Cwale enako yonje ba mukiti no
Paseka, omubusisi kame anaku lukulwe-
langa esicaba omunjili no mapantiti, woyo
asinga aanu.
16 Mi cwale mu nako eyo, kame kuna
kwikalanga elipantiti no sikebenga ona ku
limukiwa onene, no litina lya Jesu Balabasi.
17 Cwale aanu aba ana kumana
oukuwana, Pilato sebeli waaibanguta nji,
“Anyine mu singa nji nimi lukulwele,
Jesu Balabasi nji Jesu woyo oisaniwa nji
Kilesite?”
18 Nakwaibanguta ngeeso kakuli naku
lemuha nji ni mulibaka no muna aba ana
muliti kwa yonyene.
19 Cwale ababo Pilato yoli ba situlo no kat-
ulo, mukataye sebeli omutumena amaywi
nji, “O lese kutenda esinjili kwa woyo omu-
lume nambulwa omubomda, kakuli balelo
kame ni a yanda onene okulota mu libaka
lyaye.”
20 Kono akulu no apulisita naakulu
nwaanu sebeli asusuweza aanu nji
akumbele okulukulula Balabasi, mi Jesu
yonyene aibaiwe.
21 Omubusisi kame sebeli waaibanguta
nji, “Kwaa ayili, ubine woyo mu singa nji ni
i lukulwele?”
Onyene sebeli atambula nji, “Balabasi!”
22 Pilato sebeli wamba kwa onyene nji,
“Cwale ngasibine sani tende kwa Jesu woyo
oisaniwa Kilesite?”
Oonje sebeli amba nji, “A ngongoteliwe!”
23 Cwale Pilato sebeli waibanguta nji,
“Iikene? ubine ouyi ana tende?”
Kono onje sebeli akuwa onene nji, “An-
gongoteliwe!”
24 Cwale Pilato aba ana kumona nji
katwese okutenda esinjili, kono kame
kutwesa okwiiya omufilifili, sebeli oku
yowa ku maoko ni meyi balubala no aanu
no kupula, ni kwamba nji, “Mene sikwite
omubonda mu unyinga wa woyo omulume!
Muku monene eyo ni taba yenu!”
25 Cwale esicaba sonje sebeli si tambula
nji, “Ounyinga waye wikale beulu wetu na
neetu!”
26 Cwale Pilato sebeli olukulula Balabasi
kwa onyene. Munyima no kushapa Jesu,
sebeli omuba mu maoko no masole nji
amungongotele.

Amasole abana Yandisa Jesu
(Maleka15.16-20; Jowani19.2-3)

27 Cwale amasole no mubusisi sebeli at-
wala Jesu mu lilapa no mubusisi, mi esitopa
no masole sonje sebeli simutinguluka.
28 Mi sebeli amutubula eikumango yaye
ni kumu fuka olwambi no mucaa.
29 cwale sebeli amutingela eñata no
myunguya nikumu fuka yo ku mutwi waye.
Sebeli amulemisa olutaka ku lyooko no
silyo ni kukubama okumusheka okwamba
nji, “Yoshoo uyoye, wene Ombumu no
Majuda!”
30 Cwale sebeli amusibwela amate ni
kushimba olutaka ni kumufula mu mutwi.
31 Mi cwale aba ana kumana oku muyan-
disa, sebeli amutubula olwambi no mucaa
ni kumufuka eikumango yaye. Cwale sebeli
amutwala oka mungongotela.

Jesu aba na Ngongotelwa
(Maleka15.21-32; Luka23.26-43; Jowani19.17-27)

32 Amasole aba na taanga ngeso ni Jesu se-
beli akuwana ni mulume oisaniwa Simoni,
omunu no muleneñi no Silene, mi sebeli
amukandimeka nji ashimbe esifapano sa
Jesu.
33 Sebeli akeela ba sibaka siisaniwa Golo-
gota, “Okutalusa nji esibaka no katendele.”
34 Sebeli atambeka Jesu ebeine ina ku
wanekiwa ni nyoko nji anwe, kono aba na
ku lupamo sebeli okana okwiinwa.
35 Mi cwale aba ana kumana okumu
ngongotela sebeli akutabela eikumango
yaye muku shebuluka.

36 Cwale sebeli aikala banji niku mu
tatelela.
37 Cwale beulu no mutwi waye kame ana
ku beekabo eliñolo no mubonda waye eli
lyamba nji, “Uyu ni Jesu Ombumu no Ma-
juda.”
38 Cwale sebeli angongotela ni isinyi yiili
ni yonye, esinjili ku lyoko lyaye no silyo ni
sinjili kweli no simoo.
39 Mi awo ana ku bitanga na ku munye-
fula ni kunyunga emitwi yoo,
40 ni kwamba nji, “Wene woyo utwesa
oku shandola endoo ya Nyambe ni kwiyaka
kame mu maywaa aatu! Okuyoyise
wenyene nji yawene Omwana Nyambe
Otuluke ba sifapano wiiye banji!”
41 Mi noonyene apulisita akulu sebeli
amuyandisa, ba mweya na iyeti no mulawo
nakulu, aamba nji,
42 “Kame ana kuyoyisanga akwaye, kono
katwese oukuyoyisa yonyene! Kame amba
nji ni Mbumu no Isilaele. Nji kame sa
kutulule ba sifapano mba tu pumene kwa
yonyene!
43 Kame ana ku sepanga Nyambe,
mulesele Nyambe amu lamulele cwale nji
Nyambe kame asinga ngeeso, kakuli kame
anamba nji, “Time Mwanaye Nyambe.”
44 Mi ni isinyi yiili ina ku ngongoteliwa
ni yonyene ba sifapano sebeli imunyefula
ngeeso.

Olufu lwa Jesu
(Maleka15.33-41; Luka23.44-49; Jowani19.28-30)

45 Oku tangisa mu nako no munji, ouwi
sebeli ufuka elitunga lyonje mu tihola taatu.
46 Mi aba ina kukwana enako no 3
okoloko Jesu sebeli olila ni liywi no
kuneneba ni kwamba nji, “Eloi, Eloi, lema
sabakatani?” Ninji, “Nyambe wange,
Nyambe wange iikene ona ni leselele?”
47 Cwale anjili ana kwimana omo aba ana
kuyupa eyo, sebeli amba nji, “Uyu mulume
kame aisana Eliya!”
48 Ababo omunjili kwa onyene sebeli
oituka oka shimba esiponji esi siiyalile
ebenega, sebeli osi beeka ku lutaka ni kumu
nwisa.
49 Kono anjili sebeli amba nji, “Tumusiye,
tumone nji Eliya mba iyi muku muyoyisa!”
50 Cwale Jesu sebeli olila kame ni liywii no
kuneneba, mi sebeli obwelwa Emebo.
51 Ba nako eyeyo olwambi namu Ndoo
ya Nyambe sebeli lu kauka bakaci, oku
tangisa ku wilu konji banji. Mi sebeli kwiiya
ezikinyeho, amawee sebeli akaoka.
52 Cwale amabita sebeli ayatuluka mi
eitupu no aanu no kupula a Nyambe ana
kufa sebeli inguka.
53 Nakutunda mu mabita munyima ya
Jesu okwinguka kwaafu, mi sebeli aingena
mu muleneñi no kukena ni kumonahala
kwaanu onje ano kupula.
54 Cwale omukulu no masole, nawo ana
ku tatelela Jesu noo, aba ana kumona
ezikinyeho neeyi ina kutendahala sebeli
acila onene ni kwamba nji, “Niti luli, woyo
mulume neli Mwanaa Nyambe!”
55 Akati no kupula mwa na kwikala omo,
aalikete, aali aba no kuleba, okame ana
kukoña Jesu aba ana kutunda ku Galileya,
amu belekela.
56 Kwa onyene kame kuna kwikala
omukati wisaniwa nji Maliya Magadalena,
ni Malia inawaye Jakobo ni Josefa, ni
mukataye Zebadeya.

Okuteulwa kwa Jesu
(Maleka15.42-47; Luka23.50-56; Jowani19.38-42)

57 Cwale mu nako no mangolwaa, sebeli
kwiiya omulume ona kufuma, na ku Al-
imateya, ona kwiisanwa nji Josefa, mini
yonyene neli omwiyetwa wa Jesu.
58 Sebeli ota kwa Pilato, nukakumbela
olutu lwa Jesu, cwale Pilato sebeli olaela nji
abiwe.
59 Cwale Josefa sebeli oshimba olutu, ni
ku lupungela mu lwambi no kukena ni
kuwaba,
60 Mi sebeli okabeeka esitupu mu libita
lyaye eli no ubya, eli ana ku cakula mu
liwee. Sebeli obeeka eliwee no kuneneba
ba mwelo no libita mi sebeli okutela.
61 Maliya Magadalena ni mukwaye
Maliya kame na ikalanga aalikete ku mwelo
no libita.

Asiku Tatelela ba Libita

62 Eliywaa lina kutatama elino Sabata,
apulisita akulu na Falisi sebeli aka kuwa-
nena kwa Pilato
63 sebeli amba nji, “Mbumu, tu si puluka
nji omoongi woyo yo si yoya, kame ana
kwamba nji, ‘Munyima no maywaa aatu,
mba ni inguka kame.’
64 Cwalehe olaele nji elibita li tatelelwe
onene, ku twala ba liywaa no waatu,
mwendi aiyetwa aye mba fanene okwiiya
mu kwiita olutu lwaye, aambele esicaba
nji, ‘Na inguka kwaafu.’ Abo okoonga no
mamaneneno kame sa kutende oku no
kwiiba okubita ba weli.”
65 Pilato sebeli wamba kwa onyene nji,
“Mushimbe atateleli no masole, mute mu ka
tatelele omo mu tweseta monje.”
66 Sebeli ata na tateleli nu kabeeka es-
isupo ba liwee no ba libita nji cwale kak-
wisa omunu sotwesa okuli sheeta.

28

Okwinguka kwa Jesu
(Maleka16.1-10; Luka24.1-12; Jowani20.1-10)

1 Munyima no liywaa no Sabata, elino
matatekelo mu sunda amasikusiku aba
lina kupa, Maliya Magadalena ni Maliya
munjili, sebeli ata muku mona ku libita.
2 Ababo sebeli kwikala ezikinyeho inene
luli, kakuli elingeloi no Mbumu na liku-
tunda kuwilu ni kwiiya muku pikulusa eli-
wee ba libita, ni kwikala ba liwee.
3 Kame lina kumonahala kanyi olumonyi
no mbula, ni ikumango yalyo no likena
kanyi elitwaa.
4 Atateleli sebeli acila ni kukuña, mi sebeli
amonahala kanyi omunu no kufa mulibaka
no kumona elingeloi.
5 Elingeloi sebeli lyamba kwakati nji,
“Mulese kucila,” “Kame ni limukile nji
kame musaela Jesu onaku ngongotelwa ba
sifapano.
6 Ka sako kuno, kakuli Nyambe na
mwingula kwaafu, kanyi omu ana
kwambela Jesu. Ko mwiye mumone mu
sibaka ana ku langana.
7 Cwale mute mu lelube, mi mu kam-
bele aiyetwa aye nji, ‘Nyambe namwingula
kwaafu, mi kame akatile balubala lwenu
okuta ku Galileya, okoko kwa samu ka mu-
mone. Aa amaywi nineyele muku myam-
bela.”
8 Cwale sebeli atunda muwangu ku libita
acilile ni kuwabelwa onene, sebeli aituka
nu kambela aiyetwa aye.
9 Cwale aba ana taanga mukwambela
aiyetwa aye, Jesu sebeli okuwana noo ni
kwa keeta mi sebeli aiya kwa yonyene, ni
kumulema ku makondo ni kumulapela.
10 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Mulese ku cila,” “Mute mukambele
abaange nji ate ku Galileya kwasa kani
mone.”

Eliñusa no Atateleli

11 Ababo akati akatile, atateleli anjiili se-
beli ata mu muleneñi okabihela apulisita
akulu eyi ina tendahala yonje.
12 Cwale apulisita akulu nakulu sebeli
akuwana ni kulelisana. Sebeli aba amasole
amali no kupula,
13 ni kwaambela nji, “Mwambe nji,
aiyetwa aye kame aneyi ousiku, mi naiiti
olutu lwaye, aci metu langanine.
14 Nji omubusisi aba sa yupe etaba eyo,
mba tu mu kolwisa, ni kumi tundisa mu
utata.”
15 Cwale sebeli ashimba amali ni kutenda
kanyi omo anaku laelelwa. Mi etaba eyi nai
kuhasana mukaci no Majuda mi isambiwa
ni balelo lino.

Jesu yo Kumonahaza kwa Iyetwa aye
(Maleka16.14-18; Luka24.36-49; Jowani20.19-23; Tikezo1.6-8)

16 Cwale aiyetwa ana kukwana likumi ni
mu mweya (11) sebeli ata ku Galileya, ku
lilundu elyo ana kwasimweta Jesu.
17 Cwale aba ana kumu mona, sebeli amu
kubamena, kono anjili alimbululile.
18 Cwale Jesu sebeli oiya kwa onyene ni
kwaambela nji, “Etukelo yonje namu wilu
ni mu litunga kame ina biwe kwa mene.
19 Mute cwale mu katende aiyeti no
macaba onje, mwa kolobeze mu litina lya
Sitange, ni lya Mwana, neli no Mebo No
Kukena.
20 Mi mwaiyete oku mamela einu yonje
nina milaelele. Mi mupuluke nji, kame
nili nenu mu nako yonje, okutwala ku ma-
maneneno no litunga.”

ELIYWI OKUKUMANENA KWA MALEKA

Okulimukisa

Okwamana ku Liywi lya Maleka.

Eliywi okwamana kwa Maleka ni injili notibuka tinee na mu Testamente no ubya eyo italusa oupilo wa Jesu Kilesite. Enjili ni injili kama iisanwa “eliywi” eyi italusa etingambolo no kuwaba. Kama ina ku ñoliwa munyima no lufu lwa Jesu kwa Mateu, Maleka, Luka ni Jodani. Eliywi okwamana ni Maleka ni lyakwibiba onene ku mañolo anee. Kama lilumelwa kame nji eli na ku ngoliwa oweli ku mañolo onje mutinako tinjili mukaci no 65-70 AD munyima noku leiwakwa Jesu. Aanokupula asikukwiyeta kama alumela nji kama ina ku ñoliwa mu Loma mulibaka no kususuweza oulapeli no maloma muya.

Maleka, kame alimukiwa nji yokame Jodani Maleka, kama ana kwendanga ni mutumiwa Paulusi ni Banabasi, kono omukwa waye neli owo no kwiiba abo abaana kwaasiya aba nakutazanga eliywi (Tikezo13.13). Munyima kame Maleka sebeli weenda ni Banabasi (Tikezo 15.37-39). Maleka kama ana kulimukiwa kame nji neli mulikani waye Pitolosi munene (1 Pitolosi 5.13). Simba nji Maleka kakwite oupaki no kumona ni miyo ku upilo wa Jesu, asikukwiyeta kama alumela nji Maleka kama ana kuñola onene eyambo ya Pitolosi eyi yamana ni upilo wa Jesu mi eso esitundo no liywi okwamana kwa Maleka. Mu liywi, Maleka kamaama onene eyi no aiyetwa ni tuto ya Jesu munako no mamaneneno.

Emitwi no yambo

Maleka kame alimukisa ebuka mu kauhanyo 1.1-13.

Cwale Maleka kama atoloka esitulo sa Jesu abo yooli mu Galileya mu kauhanyo 1.14, 8.21.

Eiitatamako kamaamba eino musipili wa Jesu ku Jelusalema (8.22, 10.52).

Maleka kamaamana okuñola enako ya Jesu mu Jelusalema, okwekeza olufu ni kwinguka kwaye (11.1-16, 8).

Okukutaza kwa Jodani omukolobezi
(Mateu3.1-12; Luka3.1-18; Jowani1.19-28)

1 Aa amaywi no Kuwaba a Jesu Kilesite Omwana Nyambe.

2 Kanyi omo ku ñolelwe mu buka no omunuhi wa Nyambe Isaya nji,

“Omone, ‘Kame ni tuma onumwana wange
balubala no lubala lowe
woyo so lukisa endila yowe,’

3 Eliywi lya woyo okuweleza mu lihalaupa,
Mu lukise endila no Mbumu,
mutende etindila no kooloka nji yonyene abitemo.”

4 Cwale Jowani omukolobezi sebeli omonahala mu lihalaupa, yo lemine okukutaza ekutazo no kubaka nji, “Mufutuke mi mu kolobeziwe cwale Nyambe mbami lemene ouyi wenu.”

5 Aanu no kupula ali mu tolopo no Judeya onje, naa ayakile mu muleneñi no Jelusalema onje, sebeli abanena kwa yonyene mukuteeteta, mi asimana okwamba etifoso too, sebeli akolobeziwa mu musindi wa Jodani kwa Jowani.

6 Jowani kame ano kufuka esikumango no woya no kamele, ni lukanda no situmba mu mbunda, mi kame ana kuyoya etimbimba ni uki mu mushitu.

7 Mi kame ana kwiiyeta aanu nji, “Mu nyima yange, kame kwiiya omunjili uyu unibita ku maata, mi kanilukela okwinama ni kunungutula etikwele no tinjatangwa taye.

8 Mene, kame ni mikolobeza ni meyi, kono yonyene kame sami kolobeze ni Mebo No Kukena.”

Jesu Aba Ana Kukolobeziwa ni Kwetekiwa
(Mateu3.3-4; 11; Luka3.21; 22; 4.1-13)

9 Ba nako eyo, Jesu sebeli otunda mu Nazaleta omundi na mu tolopo no Galileya, mi sebeli okolobeziwa kwa Jowani mu musindi no Jodani.

10 Ababo Jesu aba ana kukatunda mu meyi, sebeli omona eliwilu liyatuluka, mi Emebo No Kukena ifeka kanyi elikwici sebeli ishulumukela kwa yonyene.

11 Mi sebeli ku yupahala eliywi litundelela ku wilu, elyamba nji, “Wene yo mwana nge osingwa, uyu ni katelelwa onene.”

12 Ababo, Emebo No Kukena sebeli imutwala mu lihalaupa.

13 Jesu sebeli okaikala mu lihalaupa amaywaa makumi anee, yo etekiwa kwa Satani. Mi kame ana kwikalanga ni ibatana, mi amangeloi na ku mu babalela.

Jesu yo Iyeta Eliywi no Kuwaba mu Galileya
(Mateu4.12-17; Luka4.14,15; 5.1-11)

14 Cwale munyima no kunungiwa kwa Jowani ni kubeekiwa mu tolongo, Jesu sebeli oiya mu Galileya yo kutaza eliywi no kuwaba lya Nyambe.

15 Mi sebeli wamba nji, “Enako na ikwana, mi omubuso wa Nyambe kame uli beebi. Mubake, mi mu pumene ku liywi no kuwaba.”

Jesu Yo Isana Ayambi Anee (Mateu 4.18-22, Luka 5.1-11)

16 Cwale Jesu aba na endanga ku mu-
nanga no lisa no Galileya, sebeli omona
Simoni ni minaye Adiliyasi, ayamba otun-
yandi too mu liwate kakuli neli anduyi.
17 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
“Munikoñe, mi kame sa ni mitende asiku
yamba aanu.”
18 Mi ababo sebeli asiya otunyandi too ni
kumukoña.
19 Aba ana kusheteta kuusombicani, se-
beli omona Jakobo mwanaa Zebedeya ni
Jowani minaye, nonyene kame ana kwikala
mu wato, alemine okoongolola otunyandi
too.
20 Mi ababo sebeli waaisana mu wangu,
mi sebeli asiya sitoo Zebedeya mu
wato nawo ana kuteneka okwatusa ni
kumukoña.

Omulume no Mebo no Kwiiba (Luka4.31-37)

21 Mi sebeli ata mu Kapenauma, mi ababo
ba liywaa no Pumulo, Jesu sebeli oingena
mu Ndoo no milapelo no Majuda ni kwi-
iyeta.
22 Aanu sebeli akomoka onene mulibaka
no tuto yaye, kakuli kame ana kwiyeta
kanyi omunu oli ni maata, kasa kanyi aiyeti
no mulawo.
23 Ababo, aali mu Ndoo no milapelo omu-
lume no mebo no kwakena, sebeli wiiya
nikukuwa nji,
24 “Iikene usaela kwaaci wene Jesu no
Nazaleta? Ninji kame oneeyi mu kutu-
mana? Ni ku limukile nji tiwe anyine, tiwe
Woyo no Kukena omutumiwa wa Nyambe.”
25 Kono Jesu sebeli oikalimela nji, “On-
doka! Otunde mwa yonyene.”
26 Cwale emebo no kwakena sebeli
imukwiseta banji mu koongola, mi sebeli
itunda mwa yonyene yokuwa ni liywi no
ku neneba.
27 Mi aanu onje sebeli akomoka, sebeli
akwambisa mukaci koo nji, “Esi ni siikene?
Eyi ni tuto no ubya? Kame akwite amaata
no kulaela emebo no kwiiba, mi kame imu
kuteka!”
28 Ababo elibubo lyaye sebeli lita kule, mu
tolopo yonje no Galileya.

Jesu yo Balisa Aanu no Kupula (Mateu8.14-17; Luka4.38-41)

29 Cwale ababo Jesu aba natunda mu
Ndoo no milapelo no Majuda, sebeli oin-
gena mu ndoo ya Simoni ni Adiliyasi, yoli ni
Jakobo ni Jowani.
30 Cwale onjemunwaa Simoni no mukati
kame ana langananga, yotomine oweti
no fibele eyi ingangamisa, ababo sebeli
asimweta Jesu muwangu.
31 Cwale sebeli oshetetеta kwa yonyene,
niku mulema ku lyoko mi sebeli
omwingula, sebeli obala kuweeti no fibele,
mi sebeli waa sebeleza.
32 Amangolwaa, eliywaa aba lina kwiika,
sebeli ku litwa kwa yonyene asi kutoma,
naa aingenwe Emebo no kwiiba.
33 Aanu mu muleneñi wonje sebeli aun-
gana ba mwelo waye.
34 Mi cwale sebeli obalisa aanu no kupula
awo ana kutomanga ameeti no mifuta-futa,
ni kucita Emebo no kwiiba no kupula,
mi kasipumenena Emebo no kwiiba nji
yaambe kakuli kame imulimukile.

Jesu yo Iyeta mu Galileya (Luka4.42-44)

35 Amalungasiku, eliywaa elyakalisipa
kale, Jesu sebeli oinguka, ni kuta ku sibaka
no mbulwa aanu okuno kuleba yomboci
oka lapela.
36 Cwale Simoni naa ana kwikala naye mu
ndoo sebeli ata mu ku musaela.
37 Asimana oku muwana, sebeli
amwambela nji, “Aanu onje kame aku
saela.”
38 Cwale sebeli waatambula nji, “Twen-
deni kwibaka indina lili beebi ni mindi, ni
ka kutazeko kame, kakuli omusebezi nina
iyele.”
39 Mi sebeli ota ngeeso ni mu Galileya
monje, yo kutaza mu tindoo no milapelo no
Majuda, ni kucita Emebo no kwiiba.

Jesu Yobalisa Omulume osi Mbingwa. (Mateu8.1-4; Luka5.12-16)

40 Cwale omulume osi mbingwa sebeli wi-
iya kwa Jesu ni ku mukubamena ni manwi
okukumbela ni kumwambela nji, “Nji aba
usinga, kame utwesa okunibalisa.”
41 Jesu sebeli omufela amakeke, ni kolola
elyoko lyaye okumulema, ni ku mwambela
nji, “Ni singa, mi okene.”
42 Cwale ababo embingwa sebeli ibwa
kwa yonyene, ni kukenisiwa.
43 Cwale Jesu sebeli omulemusa mukon-
gota, ni kumuusa muwangu,
44 ni ku mwambela nji, “Omone nji olese
okwambela omunu esinjili, kono weende
oka ku monahaze kwa mupulisita, obe
esitabelo sowe mukukenisiwa kowe esi
silaelwe kwa Mushe, kutendiwe oupaki
kwaanu.”
45 Kono omulume woyo aba kuta sebeli
otangisa okutalusa etaba eyo yolukuluhile,
ni kwihasanya konje, mumukwanongeso
Jesu sebeli okwangwa okwingena mu
tolopo injili aanu amumwine, kono kame
ana kwikalanga ku mukunda, mi aanu no
kupula kame ana kutundanga mu mabaka
onje, ni kwiiya kwa yonyene.

2

Jesu Yobalisa Omulume no Kukutela Oluñañali
(Mateu9.1-8; Luka5.17-26)

1 Munyima no maywaa acana Jesu abana
ukela ku Kapenauma, aanu sebeli ayupa nji
kame ali mu ndoo.
2 Cwale aanu no kupula sebeli aun-
ganamo, mane sebeli akwangwa oku
kwanamo konji ni ba mwelo, mi yonyene
yokutaza eliywii kwa onyene,
3 cwale alume anee sebeli aiya kwa Jesu
ashimbile omulume no ku kutela oluñañali.
4 Kono sebeli akwangwa okusheteta kwa
Jesu mulibaka no aanu okupula, mi sebeli
ashuula esituwa no ndoo abo ana kwikalela
Jesu niku shulumukisetamo omuseme abo
ana kulangana omulume osi kukukutela
oluñañali.
5 Cwale Jesu aba ana kumona etumelo
yoo, sebeli wamba kwa woyo osi kukutela
oluñañali nji, “Mwana nge, eibi yowe na
wilemenwe.”
6 Aiyeti anjili no mulawo ana kwikala
omo, sebeli anahana mu micima yoo nji,
7 “Uyu mulume, ngaibi aba aamba
ngeesi? Kame anyefula! Woyo otwesa
okulemena eibi anyine konji Nyambe
yomboci!”
8 Jesu sebeli olimuka mu wangu ni mebo
yaye nji kame akengeela ngeeso, mi se-
beli waambela nji, “Iikene mukengeela mu
micima yenu?
9 Esi no kotoba ni sibine, okwambela osi
kutoma oluñañali nji, ‘Eibi yowe nwile-
menwe,’ ni ku mwambela nji, ‘Imana, os-
himbe oulangano wowe, mi wende?’
10 Cwalehe nji mu limuke nji, Omwana no
Munu kame ali ni maata bano banji no ku
lemena eibi, sebeli wambela osi kukukutela
oluñañali nji,
11 “Kame nikwaambela nji oimane, os-
himbe oulangano wowe, mi okutele ku
mundi wowe.”
12 Cwale woyo sebeli oimana, mi ababo
niku shimba oulangano waye nuukutela yo
monwa kwaanu onje, mi sebeli akomoka
onje ni ku lumba Nyambe nji, “Asimbak-
watanga, katu mono etaba no ngeesi!”

Jesu Yoisana Lebi
(Mateu9.9-13; Luka5.27-32)

13 Cwale Jesu sebeli ota kame ku mu-
nanga no lisa no Galileya, mi aanu no
kupula onje sebeli sisheteta okuungana
kwa yonyene, mi sebeli waaiyeta.
14 Mi yoenda mu ndila, sebeli omona
Lebi omwana Alufeya, yo ikalile ba ofisi
no mutelo, mi sebeli omwambela nji,
“Onikoñe.” Lebi sebeli oimana, niku
mukoña.
15 Mi Jesu yo ikalile ba tafule mu ndoo
ya Lebi, asikutelisa no kupula na sikutenda
eibi sebeli aikala naye ba tafule na iyetwa
aye, kakuli aanu no kupula kame ana ku
mukoña.
16 Cwale aiyeti no mulawo no afalisi aba
ana kumona Jesu yo lya na sikutelisa na
sikutenda eibi, sebeli aibanguta aiyetwa
aye nji, “Iikene Omolyenu aba alya ni
kunwa naanu no ngeeso?”
17 Mi cwale Jesu aba na yupa eyo, sebeli
waatambula nji, “Awo ayoya wino ka saele
onganga, kono kame asaelwa kwaa tomine.
Kani siiya nji ni isane awo alukile, kono
asikutenda eibi.”

Epuzo mulibaka no Oukuyumena Eilya
(Mateu9.14-17; Luka5.33-39)

18 Cwale aiyetwa a Jowani na Falisi kame
anooku yumenanga eilya, mi aanu sebeli
aiya kwa Jesu niku mwibanguta nji, “Iikene
aiyetwa a Jowani na Falisi aba aku yume-
nanga eilya, kono ikene aiyetwa owe abaka
ku yumenanga eilya?”
19 Jesu sebeli waatambula nji, “Kana
kame kutwesahala nji alikani no mukwati
aku yumene eilya, omukwati yo sili kwa
onyene? Omukwati yosili kwa onyene,
kakutwesahala nji aku yumene eilya.
20 Kono enako kame iiya, eyo omukwati
aba sa tundisiwe kwa onyene, abohe, kame
sa kuyumene eilya mu liywaa elyo.
21 “Kakwisa omunu so beeka esimana-
hanyi no ubya ba sikumango no kuku-
lubala, kakuli esimanahanyi no ubya mba
sikaula esi no kukulubala, mane kwikezehe
abono kukauka.
22 Kame kakwisa omunu so itela ewaine
no ubya mu singumbuli no kupangiwa ba
itumba no kukulubala, aba ku tendiwa
ngeeso, ewaine no ubya kame ikaula
esingumbuli sipangilwe ba situmba, mi
ewaine kame isinyeha bamweya ni singum-
buli sipangilwe ba situmba. Kono ewaine
no ubya kame itelwa mu singumbuli
sipangilwe ba situmba no ubya.”

Epuzo mulibaka no Liywaa no Pumulo
(Mateu12.1-8; Luka6.1-5)

23 Eliywaa linjili eli no Pumulo, Jesu yo
bita mu matema no uloto na iyetwa aye
alemine okucola ni kububula oubeke.
24 Cwale Afalisi sebeli amba kwa Jesu nji,
“Komone, aiyetwa owe ikene aba atenda
esi no kwapumenenwa mu liywaa no
Pumulo?”
25 Jesu sebeli waatambula nji, “Ka musi-
bala esi sinaku tendiwa kwa Dabida, enako
ana ku ulwa esi no kulya, mi yoyombile,
yonyene naa ana kwikala naye?
26 Omo ana kwingenena mu ndoo ya
Nyambe, omupulisita omukulu yoli Abi-
atale, mi nolya ku inkwa ina kubeekelwa

Nyambe, eyi ina kulukela okuliwa kwa pulisita feela, mane Dabida na kubako naa ana kweenda naye."
27 Mi Jesu sebeli wekeza nji, "Eli no Pumulo kame litendelwe aanu, kasa omunu okutendelwa eli no Pumulo,
28 Mihe, Omwana no Munu ni Mbumu neli no Pumulo."

3

Jesu yo Balisa Omulume no Kombola Elyoko
(Mateu12.9-14; Luka6.6-11)

1 Cwale Jesu abana kuukela kame mu Ndoo no milapelo no Majuda, mi omo kame kuna kwikalanga omulume no kombola elyoko.
2 Aanu sebeli aaliketa Jesu okumona nji, kana mba mubalisa mu liywaa no Pumulo, nji awane omo no kumunungelela eyambo.
3 Jesu sebeli wambela omulume no lyoko no kombola nji, "wiiye kuno ku lubala."
4 Cwale sebeli waaibanguta nji, "Esi sipumenenwa mu liywaa no Pumulo, okutenda wino nji okutenda ouyi? Oku yoyisa omunu nji oku mwibaa?"
Kono sebeli aondoka feela.
5 Cwale sebeli waaliketa onje ni miyo yo tinine ni kufilikana onene, mulibaka no micima yoo no kongola, sebeli wamba ku mulume nji, "Oolole elyoko lyowe." Sebeli olyolola, ababo elyoko lyaye sebeli libala.
6 Ababo Afalisi sebeli atunda mu ndoo no milapelo no Majuda okalelisana nasi Heloda omo sa ibaele Jesu.

Aanu no Kupula ku Lisa
7 Cwale Jesu na iyetwa aye sebeli ata ku lisa no Galileya. Mi aanu no kupula sebeli amukoña okutunda mu Galileya, mu Judeya,
8 mu Jelusalema, ku Idumeya ni mu naha na mulinjaliya no Jodani, ni mu naha ikubapile ni Tile ni Sidoni, aba ana kuyupa eyi ana tende yonje, sebeli aiya kwa yonyene.
9 Mi cwale Jesu sebeli wambela aiyetwa aye nji amu lukisete owato, mulibakano aanu okupula, nji alese oku sinanisiwa.
10 Kakuli kame ana ku balisa aanu no kupula, mi cwale awo onje ana kutoma ameeti kame ana lwelanga kwa yonyene oku mulema.
11 Cwale aanu ana kwikalanga ni mebo no kwakena aba ana kumumona, sebeli akwela mu makondo aye ni kukuwa nji, "Ya wene Omwana Nyambe!"
12 Cwale Jesu sebeli waalaela nji alese okumu limukisa.

Jesu abana Kuketa Atumiwa Likumi na Yiili
(Mateu10.1-4; Luka6.12-16)

13 Cwale Jesu sebeli ota ba lilundu nukaisana awo anaku singa onje, mi sebeli aiya kwa yonyene,
14 mi sebeli oketa ano kukwana likumi na yiili (12), awo ana kutumbiwa elitina no atumiwa, nji aikala naye ni kwatuma nji akakutaze aanu,
15 ni kwaaba amaata no kucita emebo no kwiiba.
16 Aa ana kukwana likumi na yiili (12) ana kuketa, neli Simoni uyu ona bekiwa elitina lya Pitolosi,
17 anjili naa, Jakobo ni minaye Jowani ana a Zebedeya, awo, nakwabeka elitina lya Boanegesi, ninji aana no mulumo no mbula.
18 Adiliyasi ni Filipi ni Batolome ni Mateu ni Tomasi ni Jakobo omwana Alufea, Tadeya ni Simoni no Mukanana,
19 ni Judasi Sakalyote ona ku mubeteka.

Jesu Yoisaniwa Beeluzebule
(Mateu12.22-32; Luka11.14-23; 12.10)

20 Cwale Jesu sebeli oukela ku ndoo, mi aanu no kupula sebeli aiya kame, mane Jesu na iyetwa sebeli akwangwa okulya.
21 Mi abaaye Jesu aba ana kuyupa nji mwaali, sebeli aiya nji amushimbe, kakuli aanu nakwamba nji, "Kame apulumuka."
22 Cwale aiyeti no mulawo aa na kutunda mu Jelusalema, ni kwamba nji, "Kame akwite amaata no Beeluzebule mwa yonyene, mi naaba acita emebo no kwiiba ni mu maata no mukulu no mebo no kwiiba."
23 Jesu sebeli waaisana, ni kwamba noo mu nguli nji, "Satani ngaibi sa twese okucita Satani?
24 Mi omubuso aba uku futukela ookulwisa, omubuso owo kame sa ukutabe bakaci mi kautamba okwimana.
25 Na asindoo imweya aba akulwisa, endoo eyo kaitamba kwimana.
26 Cwale nji Satani kame akulwisa, nuukutaba, ka twese okwimana, kono kame satende amamaneneno aye.
27 Cwale kakwisa woyo so ingena mu ndoo no ndume no koongola, nji ashimbe einu yaye, konji aba sa tangise okununga omulume woyo no ndume, mi cwale basatwese okumushimbela einu aye.
28 "Niti luli kame ni myambela nji eibi yonje no aanu mba ilemeniwa, bamweya ni tinyefulo too.
29 Kono omunu yonje so nyefula Emebo No Kukena, ka tamba oku lemenwa, kono kame ali ni mubonda no sibi no kwaabwa."
30 Jesu na kwamba ngeeso, kakuli aanu kame ana kwambanga nji, "Kame ali ni mebo no kwakena."

Inawaye Jesu na Inaaye.
(Mateu12.46-50; Luka8.19-21)

31 Inawaye Jesu na inaaye sebeli akeela ni
kwimana ba ndee, mi sebeli atuma omunu
okamwisana mu Ndoo.
32 Aanu no kupula aikalile, amu beekile
mukaci. Sebeli aambela Jesu nji, “Inaowe
na inoowe kame ali ba ndee, kame aku
saela.”
33 Kono Jesu sebeli waatambula nji, “In-
awange na inange anyine?”
34 Sebeli waliketa aanu ana kwikala naye
mu Ndoo amu beekile mukaci, mi sebeli
wamba nji, “Ko mumone, ainawange na
inange okame aa!”
35 Kakuli omunu yonje woyo otenda esi
sisingwa kwa Nyambe, yokame ominange,
ni mandange ni Inawange.”

4

Enguli no Mukuni
(Mateu13.1-9; Luka8.4-8)

1 Jesu sebeli otangisa kame okwiyeta
aanu ba likamba no lisa, mi kakuli aanu no
kupula kame anaku ungana kwa yonyene,
cwale sebeli oingena mu wato ni kuta mu
lisa, mi aanu mu kupula koo, sebeli aikala
ba likamba.
2 Cwale sebeli waaiyeta eno kupula mu
tinguli, mi mu tuto yaye sebeli waaiyeta nji,
3 “Komuteetete! Omukuni na kuta
okakuna,
4 mi yo lemine okukuna, embuto injili
sebeli ikwela mu ndila, mi otuyunyi sebeli
twiiya mu kwiilya.
5 Embuto injili na ikukwela mu mumbu
noku kukutela ni mawee, omo kuul-
wile omumbu no kupula, sebeli imena
muwangu kakuli ka yasi kwingena onene
mu mumbu.
6 Kono eliywaa aba lishashumuka, eyi ina
mene kame iletuka, mi kakuli kame yulwile
emibisi, kame ikukuta.
7 Einjili embuto sebeli ikwela mu
mikakani, emikakani aba ikula kame
iipukelisa, mi embuto sebeli yuulwa
okubeeka oubeke.
8 Embuto injili sebeli ikwela mu mumbu
no kuwaba, mi sebeli ikubeeka eilya no
kupula, naiku mena ni koongola, mi emb-
uto imweya sebeli ibeeka amakumi aatu,
einjili amakumi mutanu ni kamweya, ein-
jili kame sebeli ibeeka omwaanda.
9 Ku mamaneneno Jesu sebeli wamba nji,
“Woyo okwite amatwi ayupe mi ayupisise.”

Etuso no Tinguli
(Mateu13.10-17; Luka8.9,10)

10 Ababo Jesu yoli yomboci, awo ana
kwikala na iytwa aye, sebeli amwibanguta
etuso no tinguli.
11 Mi sebeli waambela nji, “Anyi na mu-
biwi oku limuka etikunutu no mubuso
wa Nyambe, kono aa ali kundee kame
abeekelwe einu yonje mu tinguli.
12 Nji cwale,
Asikumona mbamono,
kono katamba kuyupisisa,
ni kuyupa ayupe,
kono alese oku yupisisa,
Mane kame afanene oku siuluka, nji awane
okulemenwa.’ ”

Jesu yo Toloka Enguli no Mukuni
(Mateu13.18-23; Luka8.11-15)

13 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Ninji ka mu yupisisa enguli eyo?
Ngaibi cwale sa mu yupisise etinguli tonje?
14 Osikukuna, woyo okuna Eliywi.
15 Embuto ina kwele mu ndila kame
ikufekile kanyi aanu awo ayupa eliywi
kono ababo Satani kame aiya ni kulitundisa
mwa onyene.
16 Aanu anjili kame akufekile kanyi em-
buto ina kwele ba mumbu no mawee, aba
ayupa eliywi, ababo kame alitambula mu
kuwabelelwa,
17 mi kakwite emibisi, kono kame atun-
damena enako icana fela, mihe outata
simba amayando aba yiiya mulibaka no
Liywi, ababo kame akwa.
18 Anjili aanu kame akufekile kanyi em-
buto ina kwele mu mikakani, okame awo
ayupa eliywi,
19 kono etipilaelo no litunga ni kongiwa
ku ufumu niku lakaza einjili, aba ingena
kwa onyene kame ipukutisa eliywi, mi
kaibeeke embuya.
20 Kono anjili aanu kame akufekile kanyi
embuto ina kuniwa ba mumbu no kuwaba,
okame awo ana yupu eliywii ni kulita-
mbula ni kubeeka embuya, embuto injili
naibeeke eyi ikwana makumi aatu, injili
makumi mutanu ni kamweya, einjili ik-
wana omwanda.

Elambi munji no Tubana
(Luka8.16-18)

21 Cwale Jesu kame sebeli wamba nji,
“Aba mulita elambi kame ibeekiwa mu
tubana nji munji no mumbeta, kasa ok-
wibeeka aba ku monahala?
22 Cwale kakwisa esinu esi sishweek-
ilwe, konji si shootolwe, simba esinu sina
tendiwa ku mukunda konji siiye ba ngan-
daleza.
23 Nji omunu kame akwite amatwi no ku
yupisa, a yupe!”
24 Mi kame sebeli waambela nji, “Mu-
tokomele kweeyi mu yupa, omo mutendela
akwenu, mwasamu tendelwe naanyi, mane
niku bitelela.
25 Ku munu woyo okwite esinu sinjili mba
bekelwa mukupula, kame kwa woyo ul-
wile, nesi ali naso mba byanguliwa simba
eso alinaso.

Enguli omo Imenena Embuto

26 Jesu sebeli wamba kame nji, “Omubuso
wa Nyambe kame ukufekile kanyi omunu
okwaa embuto mu litema lyaye.
27 Simba alangane nji atone omunji ni
usiku, embuto kame ikula ni kubeeka, yo
kalimukile omo ina menene.
28 Kakuli omumbu onyene kame ubeeka,
oweli omutungo, okubinda omukuñu, basa
kwiiye oubeke ba mukuñu.
29 Kono oubeke aba wiimba, mu nako
imweya kame abeeka ecekesi, kakuli enako
no kutulo nai kwana.

Enguli no Mbuto no Masitete
(Mateu13.31,32,34; Luka13.18,19)

30 Cwale kame sebeli wamba nji, “Siikene
eso tutwesa oku faniketa ni mubuso wa
Nyambe, simba ka nguli eyo satukutusise
okwamba eyi?
31 Kame ikufekile kanyi embuto no Ma-
sitete, eyo aba ikuniwa mu mumbu, ni mb-
uto icana onene ku timbuto tonje na mu
litunga,
32 cwale aba ikuniwa kame ikula ni
ku tenda esimena sinene okubitelela
yonje eyi ikuninwe mu litema ni kubeeka
emitai inene, mane cwale otuyunyi na
kuwilu kame tutwesa okuyaka eiyaleto mu
mwinda waso.
33 Jesu na kwasimweta amaywi mu tin-
guli okukumanena mukuyupisisa koo.
34 Ka sikwaambela okuulwile enguli,
kono ku mukumda nakwa mbelanga
aiyetwa aye eyambo yonje.

Jesu yo Ondota Eliñungwa
(Mateu8.23-27; Luka8.22-25)

35 Mu liywaa elyo, mu nako no mangol-
waa, Jesu sebeli waambela nji, “Tulutelenyi
mu linjaliya no lisa.”
36 Aba ana kumana okuusa aanu no
kupula, aiyetwa sebeli akulonga mu wato
omo ana ikalanga Jesu, ni mato anjili kwana
kwikalanga.
37 Mi eliñungwa linene sebeli liinguka,
mi amandinda sebeli aiya nikufula ba wato
mane ni meyi sebeli atateka okwingena mu
wato, mane owato sebeli osinga okwiyala
ku meyi.
38 Kono Jesu yo langanine yoli mutulo
ku litusi no wato na kunyima ana kwikala
yosamine ba musamo, sebeli amwingula ni
kwamba kwa yonyene nji, “Mwiyeti, kauk-
wite taba naaba tufaa?”
39 Cwale Jesu sebeli oinguka ni
kukalimela emebo, ni kwambela elisa nji,
“Ondoka!” Mi ababo emebo sebeli yimana,
mi sebeli kwiiya okondoka kunene.
40 Cwale Jesu sebeli wambela aiyetwa aye
nji, “Iikene aba mu cila? Mu sikwangwa
okupumena ni mu nako ino?”
41 Aiyetwa aye sebeli acila onene, mi
cwale sebeli akwambisa nji, “Uyu anyine,
nji mane emebo ni lisa imu kuteke?”

5

Jesu abana Balisa Omulume osi Mebo no Kwakena
(Mateu8.28-34; Luka8.26-39)

1 Jesu na iyetwa aye sebeli akeela mulin-
jaliya no lisa mu sibaka no Magelaseni.
2 Ababo Jesu abana kutunda mu wato,
sebeli okuwana ni mulume osi mebo no
kwiiba,
3 uyu munu kame ana kwikalanga
mu mabita, ka ku sikwikala omunu ona
kutwesa okumununga simba ni mawenge.
4 Aka no kupula aba na kunungiwangwa
amawenge ku makondo ni ku maoko,
na kucolanga amawenge ni yoondo ku
makondo aye, mi kakwisa ni munu ona
kutwesa oku mubita ku maata.
5 Aka no kupula, ousiku ni munji
kame ana kwikalanga mu libita ni ba
malundu, yolemine okukuwa nukulemeka
ku mawee.
6 Aba ana kumona Jesu yosili kule, sebeli
witukela kwa yonyene, nikuka mukuba-
mena,
7 mi sebeli okuwa ni liywi linene nji,
“Iikene osaela kwa mene, Wene Jesu,
Omwana Nyambe? Omwambakani uli-
beulu? Kame ni ku kumbela weete kwa
Nyambe nji kautamba ku ni yandisa!”
8 Kakuli Jesu kame ana kwamba kwa
yonyene nji, “Wene Emebo no kwiiba,
otunde kwa uyu omulume.”
9 Cwale Jesu sebeli omwibanguta nji,
“Elitina lyowe tiwe anyine?” Emebo se-
beli itambula nji, “Elitina lyange, time Mpi,
kakuli kame tuli ano kupula!”
10 Mi sebeli omukumbela onene nji, alese
oku citela emebo eyo oku no kuleba ni
sibaka eso.
11 Cwalehe, kame kuna kwikala omutapi
munene no tingulube tinaku lyelanga kun-
yonga no lilundu elyo.
12 Amadimona sebeli akumbela Jesu nji,
“Otupumenene okwingena mu tingulube
tica, tuka ingenemo.”
13 Ababo Jesu sebeli oipumenena, mi
Emebo no kwakena sebeli itunda, nukain-
gena mu tingulube. Ababo omutapi sebeli
witukela ba liñope mi sebeli umatukela mu
lisa, eli lifanena okutenda eikiti yiili (2,000)
mi sebeli tikwela mu lisa ni kulwela.
14 Alume no alisana sebeli acilako, mi se-
beli ata mu ku simweta etaba eyo mu mundi
oli beebi. Mi aanu no kupula sebeli aiya mu
kumona eyi ina ku tendahala.
15 Cwale sebeli aiya kwa Jesu, ni ku
mona woyo onaku yandisiwa ku Mpi no

madimona, yoikalile yo kufukile mane yokuketile, sebeli acila.

16 Mi awo ana kumona esisina kutendahala, sebeli ambela akoo esi sina kutendiwa kwa woyo omunu no mandimona, niku tingulube.

17 Cwale sebeli atangisa oku kumbela kwa Jesu nji atunde mu naha yoo.

18 Mi Jesu yoingena mu waato, omunu no kwingenwa ku mebo no kwiiba sebeli oiya muku kumbela nji aikale naye.

19 Kono Jesu sebeli okana niku mwambela nji, “Ute ku ndoo yowe ni kwa boowe, mi okaambele monje omo ana kutendele Ombumu, noomo ana kufele amakeke.

20 Cwale sebeli ota, ni kukatangisa okendisa eyambo yonje eyo ana mutendele Jesu mu (Dekapolisi) okutalusa nji esibaka no mindi likumi mi aanu onje sebeli akomoka onene.

Omwana Jailosi no Mukatana ni Mukati woyo Ona Kulema ku Mukanjo wa Jesu
(Mateu9.18-26; Luka8.40-56)

21 Jesu aba na kuukela kame mu linjaliya no lisa mu wato, aanu no kupula sebeli aungana kwa yonyene ku nyonga no lisa.

22 Cwale sebeli kwiiya omunjili no akulu no sindoo no milapelo no Majuda, no litina lya Jailosi. Cwale aba anaku mona feela Jesu, sebeli okwela ku makondo aye.

23 Sebeli omukumbela onene nji, “Omwanange no mukatana kame ali beebi nikufa. Wiiye, omubeeke amaoko beulu, nji abale mi ayoye.”

24 Cwale Jesu sebeli ota naye, mi aanu no kupula onene sebeli amukoña amu umbelele.

25 Ababo kame kuna kwikala omukati ona kutoma oweeti no mweeya, ba myaka likumi ni yiili,

26 omukati kame anaku yanda onene mukubangiwa kwa nganga no kupula, mi na kusinyehelwa onene eiluwo yaye yonje, kakwisa ni tuso ana ku mona simba icana, mane oweti waye na ukweekezeha onene.

27 Cwale omukati woyo abana kuyupa eya Jesu, sebeli okukandimeka okwingena mwaanu no kupula, abana atumela Jesu munyima, mi sebeli omulema ba sikumango saye.

28 Abo sebeli okwambisa mu mucima waye nji, “Abasa nileme feele ku sikumango saye mbibala.”

29 Ababo omweeya waye sebeli wimana, mi kame ana kuyupa mu lutu lwaye nji nabala ku weeti waye.

30 Cwale ababo Jesu sebeli oyupa mukaci kaye nji amaata naatundu mwa yonyene, sebeli okutemuna mukaci no aanu no kupula ni kwamba nji, “Anyine onaleme ku ikumango yange?”

31 Aiyetwa aye sebeli amutambula nji, “Kumwine nji aanu no kupula kame akuumbelele, ngasibine aba wibanguta nji, ‘Anyine ona kuleme?”

32 Kono Jesu sebeli okusetuka nji amone woyo ona tende ngeeso nji anyine.

33 Omukati sebeli wiiya kwa Jesu yocilile ni kukuña, kakuli kame ana kulimuka esi sina kutendahala kwa yonyene, sebeli okukwiseta ku makondo aye, nikumwambela eniti yonje.

34 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Mwanange no mukati, etumelo yowe nai kuyoyisa. Ote ni kozo, mi obalelele luli ku weeti wowe.”

35 Jesu osamba eyo, sebeli kwiiya aanu ana kutunda ku ndoo ya Jailosi, okwiiya muku mwambela nji, “Mwanowe nafu. Sikene eso okataleza Omwiyeti kame?”

36 Kono Jesu na kuulwa oku mamela amaywi awo, mi sebeli wambela Jailosi nji, “Olese kucila, kono opumene feela.

37 Mi Jesu sebeli okanisa aanu okumukoña, konji Pitolosi ni Jakobo, ni Jowani minaye Jakobo sebeli ata naye.

38 Jesu abana kakeela ku ndoo ya Jailosi, sebeli omona aanu aimanine amaefe-efe ni kulila onene.

39 Mi cwale abana ingena sebeli wamba kwa onyene nji, “Iikene aba mwimanine amaefe-efe ni kulila? Omwana kasifa kono kame alanganine feela.

40 Cwale aanu sebeli amusheka, kono sebeli watundiseta bandee, sebeli oshimba sitaye ni nyinawaye nawo ana kwikalanga naye, ni kuta noo ku muzuzu oko kuna kulangana omwana.

41 Mukumu lema ku lyooko, sebeli wamba kwa yonyene nji, “Talita kumi” okutalusa nji, “Mwanuke munyonyo, kame namba kwa wene nji, inguka!”

42 Cwale ababo omwanuke sebeli oimana, mi sebeli weenda, mi kame ana kwikala ni myaka likumi ni yiili. Cwale ababo sebeli akomoka onene luli.

43 Cwale Jesu sebeli walaela luli nji kuulwe omunu soyupa etaba eyo, sebeli wamba nji, omwanukana abiwe eilya.

6

Jesu Yokaniwa mu Nazaleta
(Mateu13.53-58; Luka4.16-30)

1 Jesu aba na tunda omo mu sibaka, sebeli ota ku mundi waye, mi aiyetwa aye sebeli amwenda mu nyima.

2 Cwale elino Pumulo, sebeli otangisa okwiyeta aanu mu ndoo no milapelo no Majuda, mi ano kupula aba ana ku muyupa sebeli akomoka ni kwamba nji, “Kubine

ana itundisa eyi wuyu mulume? Kaku shangama oko anabiwi? Kubine ana wana amaata no kutenda etimakazo ni maoko aye?

3 Kasa yokame osikwaya omwana Maliya, omukulwaa Jakobo, Jose, Juda ni Simoni? Amandaye kasaa, tuli noo? Mi kame ana sitatala mu libaka lyaye.

4 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Omunuhi wa Nyambe omu aulwa okukutekiwa mu naha yaye felea, kwasi lusika lwaye na sindoo yaye.”

5 Omo kasiku twesa okutendamo omusebezi no koongola, konji okubalisa aanu acana ana kutoma, mukwabeeka amaoko aye beulu ni kwa balisa.

6 Mi kame anaku komoka okwa pumena koo.

Jesu Yotuma Aiyetwa ana Kukwana Likumi na Yiili (12)
(Mateu10.5-15; Luka9.1-6)

Cwale Jesu sebeli ota mu mindi ili beebi yoiyeta aanu.

7 Cwale Jesu sebeli oisana ano kukwana likumi na yiili, mi kame ana kwatuma mu wiili, mu wiili. Mi nikwaaba amaata beulu no mebo no kwakena,

8 sebeli walaela nji, “Mulese okushimba esinu sonje, konji omulamu, mulese okushimba esinkwa, omukotana, simba amali mu tipokoto tenu.

9 Mukumange einjatangwa yenu, mi mulese okushimba esikumango sinjili no wiili.”

10 Cwale kame sebeli waambela nji, “Mu ndoo yonje omo samwingene, mwikalemo okutwala aba sa mukatundemo.

11 Cwale omo mu ndoo sakane oku mitambula ni kumiyupa, mutundemo mututule amaluli ku makondo enu, otenda oupaki kwa onyene.

12 Cwale sebeli ata, mukwiyeta aanu nji abake.

13 Cwale sebeli acita amadimona no kupula, mi sebeli awaa amaati kwawo asikutoma no kupula, mane sebeli abala.

Olufu lwa Jowani Mukolobezi
(Mateu14.1-12; Luka9.7-9)

14 Cwale Ombumu Heloda aba ana kuyupa ya Jesu, kakuli elitina lyaye naliku bubaana mi aanu sebeli aamba nji, “Jowani mukolobezi nainguka kwaafu, elibaka aba atenda etimakazo mwa yonyene.”

15 Anjili sebeli amba nji, “Yo kame Eliya,”

Mi anjili nji omunuhi wa Nyambe, kanyi omunjili no anuhi a Nyambe na kukale.

16 Kono Heloda aba ana kuyupa ngeeso, sebeli wamba nji, “Yokame Jowani nina kupatula omutwi, nainguka kwaafu!”

17 Kakuli Heloda yona kutuma aanu okalema Jowani, ni kumununga okumubeka mu tolongo mulibkalya Helodiyasi omoywaa Filipi minaye, kakuli yonaku mukwata.

18 Jowani kame ana kwambela Heloda nji, “Katukelo yowe okukwata omoywaa minowe!”

19 Kakuli Helodiyasi kame ana kutimba onene Jowani mi sebeli osinga oku mwibaa, kono kame ana kukwangwa omusa mwibaele.

20 Kakuli Heloda kame ana kucilanga Jowani, mukulimuka nji mulume no kuluka, mi ni wakukena. Mi kame na ku musilelezanga. Aba ana kuyupanga yo amba, kasi kuwabelelwanga mu mucima simba nji kame ana kumu teetetanga.

21 Ku mamaneneno Helodiyasi sebeli otandala okuwana esibaka, Heloda abana kutenda omukiti no kuleiwa kwaye, mi sesbeli oisanenako amanduna no kuta yaye na kulu no masole na kulu namu Galileya.

22 Cwale omwana Helodiyasi no mukatana abana kukeela sebeli onenga onene niku wabelisa Heloda naa ana kwikala naye ba tafule. Cwale Ombumu sebeli wambela omukatana munyonyo nji, “Okumbele esi sosinge kwa mene sonje, mi mbani kubi so.”

23 Mane sebeli okununga oluci nji, “Esi so kumbele sonje, simba eseemba no mubuso wange mbani kubi.

24 Cwale omukatana sebeli ota okaibanguta inawawe nji, “Ni kumbele eikene?”

Inawawe sebeli omutambula nji, “Okumbele omutwi wa Jowani omukolobezi.”

25 Cwale ababo omukatana sebeli oukela kwa Mbumu muwanguwangu ni kukumbela nji, “Kame nisinga nji abano, onibe omutwi wa Jowani omukolobezi mu siwana.”

26 Cwale ombumu sebeli weena onene, kono mulibaka no kweeta oluci kwaye na ngenda awo ana kwikala naye, sebeli okwangwa okumatuka amaywi aye.

27 Ababo Ombumu sebeli otuma omunjili no masole no atateleli, niku laela nji akalite omutwi wa Jowani mukolobezi. Woyo sebeli ota nukapatula omutwi wa Jowani mukolobezi mu tolongo,

28 ni kulita omutwi mu siwana, ni kuuba omukatana, mi omukatana yonyene sebeli ouba inawaye.

29 Cwale aiyetwa a Jowani aba ana kuyupa etaba eyo, sebeli aiiya muku shimba esitupu saye oka siteula mu libita.

Jesu abana Kufepa Aanu no Kubitelela Eikiti Mutanu (5,000)
(Mateu14.13-21; Luka9.10-17; Jowani6.1-14)

30 Atumiwa sebeli auka kwa Jesu, oka mwambela yonje eyo ana kutenda neyi ana kwiyeta aanu.
31 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji, “Mwiiye, tute ku mukunda muka pumuleko mbicani oku kuulwile aanu. Kakuli kame ku nakwikala aanu no kupula aa na iyanga ni kuuka mane kame ana kukwangwa ni nako no kulya.”
32 Cwale sebeli ata mu wato okaikala omboci mu sibaka no kondoka.
33 Cwale aanu no kupula sebeli aamona akatile, ni kwalimuka nji anyine, mi sebeli aitukelako ni makondo okutunda mu milenerñi yonje, mi aanu sebeli aka keelako oweli Jesu na iyetwa aye asili munyima.
34 Cwale Jesu aba ana kutunda mu wato, sebeli omona aanu no kupula, mi sebeli wayupela amakeke, kakuli kame ana kufeka kanyi omukoko nambulwa mulisana. Mi sebeli otangisa okwaiyeta einu no kupula.
35 Cwale eliywaa aba lina kwiika, aiyetwa aye sebeli aiya kwa yonyene ni kwamba nji, “Sino ni sibaka no kondoka, mi enako yatakale.
36 Mwaa use, nji aka ku ulele eino kulya mu matema ni mu mindi ili beebi.”
37 Jesu sebeli waatambula nji, “Mwaabe eino kulya mwenyene,
Onyene sebeli amwibanguta nji, “Tukaule einkwa no mali a atenda emianda yiili no muwayawaya nji twaabe alye?”
38 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Injinga einkwa mukwite? Mute muka imone.
Cwale aba anaku imona, sebeli amba nji, “Kame kuli feela einkwa mutanu ni tindi timbili.”
39 Cwale sebeli olaela nji, “Aanu onje aikale mu ikwata, ba moopu no musuhela.”
40 Cwale aanu sebeli aikala banji mu ikwata, esinjili esikwata no aanu akwana omwaanda, anjili aanu ana ku kwana makumi mutanu.
41 Jesu sebeli oshimba einkwa mutanu ni tindi timbili, ni kwaliketa kuwilu, mi sebeli okutumela ni kupatola einkwa okuba aiyetwa aye nji atabele aanu, mi kame ni kutabela aanu etindi.
42 Cwale onje sebeli alya ni kwikuta.
43 Cwale sebeli ashimba amatanda likumi na yiili, ana kwiyala oubulumusi no inkwa, nou no tindi.
44 Mi awo ana kulya neli alume ana kukwana eikiti Mutanu (5,000).

Jesu aba na Enda ba Meyi
(Mateu14.22-33; Jowani6.15-21)

45 Ababo Jesu sebeli wambela aiyetwa aye nji aingene mu wato nji akutangete okuta mu linjaliya no lisa, ku Betisaida, yonyene yo suusa aanu.
46 Osimana felea okuusa aanu sebeli ota ba lilundu oka lapela.
47 Cwale enako no mangolwaa aba ina kukwana, owato owendela ba kaci no lisa, mi Jesu yoli yomboci ba likamba.
48 Mi sebeli omona nji kame apuwa me aziyelehile, kakuli emebo kame ina kwalwisa onene. Mi mu nako no malungasiku, Jesu sebeli oiya kwa onyene yo enda ba meyi, mi sebeli osinga okwabitelela.
49 Kono aba ana ku mumona yo enda ba meyi no lisa, sebeli akuwa onene nji ni silumba.
50 Cwale onje sebeli acila aba ana kumumona. Kono sebeli oleluba okwamba noo nji, “Mu koongote, ya meene, mu lese kucila.”
51 Cwale sebeli oku longa mu wato nonyene, mi emebo sebeli yondoka. Cwale aiyetwa aye sebeli akomoka onene.
52 Kakuli kasi ku yupisisa etaluso no kufepa aanu no kupula bokame abo emicima yoo kame ina koongola.

Jesu yo Balisa osi Kutoma mu Genesaleta
(Mateu14.34-36)

53 Cwale aba ana kumana okuluta elisa ni kuta ba likamba, mi sebeli akeela mu naha iisaniwa Genesaleta mi sebeli afuweka ku likamba.
54 Mi abana kutunda mu wato, ababo aanu sebeli amu limuka.
55 Cwale sebeli aitukela mu naha yonje ni kutangisa okalita asikutoma onje oko ana kuyupa nji Jesu kwaali.
56 Mi konje Jesu oku ana ku bita, mu mindi icana ni mu mindi inene, simba mwibaka no matema, asi kutoma kame ana kubeekiwa ba tipatelo, mi aanu kame ana kukumbela nji aa pumenene oku lema feela simba ku mungundo no sikumango saye, mi aa amulema onje kame abala.

7

Etuto no Alimu
(Mateu15.1-9)

1 Cwale Afalisi na iyeti no mulawo anjili ana kutunda mu Jelusalema, sebeli aiya ni kuungana kwa Jesu.
2 Sebeli alemuha nji aiyetwa anjili a Jesu kame alya eilya ni maoko no kwakena, okutalusa amaoko nokwa yowisiwa.
3 Kakuli Afalisi, ni aanu onje no Majuda kaali, konji akuyowe oweli ku maoko, okumamela esizo no akulu,

4 mi cwale naba auka okutunda ku
musika, kaali konji abasa kuyowe oweli.
Kusili eizo injili no kupula eyi imamela,
kanyi eno kuyowisa etikomoki ni tucoo, ni
injili no oukutusisa.
5 Cwale Afalisi na iyeti no mulawo se-
beli aibanguta Jesu nji, "Iikene aiyetwa owe
aba kayoyo ni sizo no akulu, kame alya ni
maoko nokwakena?
6 Jesu sebeli waatambula nji, "Anyi
asikukuba, Isaya kame ana kunuha wino
eyenu kanyi omo ku ñolelwe,

Aanu aa kame ani kuteka ni tunwa too,
kono emicima yoo kame ili okuno
kuleba ni mene.
7 Kame ani kubamena oku nambulwa tuso,
okwiyeta koo ni kwa milawo no aanu.
kanyi ni milawo yange!'

8 Kame munasiyi etaelo ya Nyambe, mi
kame mukuteka esizo no aanu."
9 Cwale Jesu sebeli wamba kame kwa
onyene nji, "Kame muli ni ndila noku
shangama no kukana emilawo ya Nyambe,
nji mongote esizo senu.
10 Kakuli Mushe kame ana kwamba nji,
'Okuteke sitowe ni inaowe' kame, 'Woyo
soshwaula sitaye simba inawaye, aibaiwe.'
11 Kono kame mwamba nji omunjili aba
ambela sitaye simba inawaye nji, "Etuso
sa ni mi tuse ni Kolobani", okutalusa nji
esitabelo sina biwi kwa Nyambe.
12 Cwale mu lese ku mu pumenena yo
tenda esinjili kwa sitaye simba kwa in-
awaye.
13 Mi kame mu mana eliywi lya Nyambe
mu sizo senu esi mongotite, mi kame mu
tenda einjili no kupula no ngeeso."

Einu eyi itenda Omunu Okwakena
(Mateu15.10-20)

14 Jesu sebeli oisana aanu no kupula kame
ni kwaambela nji, "Munitetete anyi moonje,
mi muyupisise.
15 Ku inu ili bandee eyi ingena ku munu,
kakwisa esi sitwesa oku musilafaza, kono
esi situnda kwa yonyene, sokame esi simu
silafaza." [
16 Nji omunu kame ali ni matwi no ku
yupisa, ayupe.]
17 Mi cwale aba ana kusiya aanu
okwingena mu ndoo, aiyetwa aye sebeli
amwibanguta etaluso no nguli eyo.
18 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, "Ninji naanyi kamu yupisisa? Kamu
lemuha nji esinu sili bandee aba siingena
ku munu kasimu silafaza?
19 Kakuli ka siingene mu mucima waye,
kono kame siingena mu lipumo, mi kame
situndela bandee." (Bokame abo ana ku-
laela nji eilya yonje niya kukena.)
20 Cwale Jesu sebeli wamba nji, "Esi
situnda ku munu, so kame esi sisilafaza
omunu.
21 Kakuli ni mu micima no aanu omo ku
tunda emihupulo no kwiiba, outanya, oum-
buyi ni kwibaa.
22 Okubuka, etitakazo no inu simba
amali, olunya, okoonga, okuyoya mu uhule,
omuna, okooba oukukumusa ni weelo.
23 Einu yonje eyi no kwiiba kame itunda
mukaci mi kame isinya omunu."

Etumelo no Mukati namu Silofenisiya
(Mateu15.21-28)

24 Cwale Jesu sebeli otunda mo nuukutela
mu sibaka sili mukaci no muleneñi wa Tile
ni Sidoni. Sebeli oingena mu ndoo, mi
ka sikusinga nji alimukiwe, kono na ku
kwangwa oukushweeka.
25 Kono ababo omukati ona kwikala ni
mwanaye no mukatana ona kwingenwa ku
mebo no kwakena, abana kuyupa eyi, se-
beli wiya mu kukwela ba makondo a Jesu.
26 Omukati neli Mugelike ona ku leyelwa
mu Silofenisiya. Sebeli okumbela Jesu
nji atundise emebo no madimona kwa
mwanaye no mukatana.
27 Cwale Jesu sebeli wambela omukati
nji, "Olesele oweli anukana alye eyi asinga
yonje, kakufanene okushimba esilya no
anukana ni kondela otumbwanana."
28 Kono omukati sebeli otambula nji, "Ee
Mbumu, simba otumbwanana munji no
tafule kame tulyanga oubulumusi ou ukwa
kwanukana."
29 Cwale Jesu sebeli wambela omukati nji,
"Mukutambula kowe ote emebo no madi-
mona naitundu mwa mwanowe."
30 Cwale omukati sebeli ota ku ndoo
nukawana mwanaye yo langanine ba
mumbeta, mi emebo no madimona
naitundu mwa yonyene.

Jesu Yobalisa Osusu no Sikukuma

31 Cwale Jesu sebeli otunda ku Tile ni kuta
ku Sidoni okushetumuka ku lisa no Galileya
ni kubita mu naha no Dakapolisi.
32 Mi aanu sebeli amulitela omulume
no susu ni umumu ni kukumbela Jesu nji
abeeke amaoko aye beulu yaye.
33 Cwale Jesu sebeli omutwala ku nyonga,
kule naanu, Jesu sebeli obeeka eminwe mu
matwi no mulume. Cwale sebeli osibula
amate ni kulema omulume ba lulimi.
34 Cwale Jesu sebeli waliketa ku wilu, ni
kutula emebo ni kwamba kwa yonyene nji,
"Effata!" Okutalusa nji, "Otikuke!"
35 Ababo amatwi no mulume sebeli
atikuka, olulimi lwaye sebeli lutangisa
okwamba wino.
36 Cwale Jesu sebeli olaela aanu nji alese
okwambela omunu yonje. Kono omo ana

kwakaniseta, mwana ku ongoteteta okwamba etaba eyo.

37 Aanu kame ana ku wabelelwa ni ku komoka onene. “Kame atenda einu wino sebeli aamba. Mane kame ayupisa aanu no kwayupa, ni kwambisa awo no kwatwesa okwamba.”

8

Jesu abana Kufepa Aanu no Kubitelela Eikiti Inee (4,000)
(Mateu15.32-39)

1 Mu maywaa awo kame aanu no kupula sebeli aungana, mi na kuulwa esi no kulya, cwale Jesu sebeli oisana aiyetwa aye ni kwaambela nji,

2 “Kame nifela amakeke aa aanu no kupula, kakuli kame ana ikala ni mene ba maywaa aatu mi kakwite esi no kulya.

3 Cwale nji nause ayombile ku mindi yoo, kame sa welele ba ndila kakuli anjili kame atunda oku no kuleba.”

4 Cwale aiyetwa aye sebeli amwibanguta nji, “Ngasibine omunu omo sa fepele aanu ni sinkwa muno nimu lihalaupa?”

5 Cwale Jesu sebeli waibanguta nji, “Kame mukwite einkwa ikwana bukai?”

Sebeli atambula nji, “Mutanu ni yiili” (7).

6 Cwale Jesu sebeli olaela aanu no kupula nji aikale banji. Cwale sebeli oshimba einkwa mutanu ni yiili (7) nuukutumela ni kwipatola ni kuba aiyetwa aye nji atabele aanu no kupula, mi sebeli atenda ngeeso.

7 Mi kame ana kwikala ni tusi tunyonyo no kucaniba, cwale sebeli otulapelela ni kulaelela nji ni tonyene otu mwaatabele to.

8 Cwale sebeli alya ni kwikuta ni kutola oubulumusi ou ona kusiyalako ni kwiyata amatanda ana kukwana mutanu na yiili (7).

9 Mi aanu kame ana kukwana eikiti inee (4,000).

10 Cwale Jesu sebeli waambela nji akutele, ababo yonyene sebeli oingena mu wato na iyetwa aye ni kuta mu sikiliti no Dalumanuta.

Afalisi abana Kukumbela Esisupo
(Mateu16.1-4)

11 Afalisi sebei aiya kwa Jesu niku tangisa okukanana naye, okumukumbela nji amonise esisupo situnda ku wilu, oku mweteka.

12 Jesu sebeli otula emebo onene ni kwamba nji, “Iikene aa aanu aba asaela esisupo? Niti luli kame ni myambela nji, kakwisa esisupo sasi biwe ku lusika olu!”

13 Mi sebeli waasiya kame, ni kwingena mu wato ni kuta mu linjaliya no lisa.

Omumena no Afalisi nou wa Heloda
(Mateu16.5-12)

14 Aiyetwa kame ana kupulama okushimba einkwa konji feela simweya ana kwikala naso mu wato.

15 Jesu sebeli waaba emamela nji, “Mutokomele omumena no Afalisi nou wa Heloda.”

16 Cwale sebeli akwambota mukaci koo ni kwamba nji, “Kakuli katu kwite einkwa.”

17 Jesu sebeli olemuha eyi anaku kwambota ni kwaambela nji, “Iikene aba mukwambisa eyi no kuulwa esinkwa? Anyi nibano kamu mono ni kuyupa? Emicima yenu iso ngolile?

18 Kame muli ni miyo kono ka mumono? Kame muli ni matwi kono kamu yupu? Mi ka mupuluka?

19 Aba nina kupatola einkwa mutanu baanu ana kukwana eitiki mutanu, amatanda muna kutolabo kame anaku kwana babukai no ubulumusi ona kusiyalako?”

Sebeli atambula nji, “likumi na yiili (12).”

20 “Mi cwale aba nina kupatola einkwa mutanu ni yiili, baanu ana kukwana eikiti inee bukai amatanda mu na kutolabo?”

Sebeli atambula nji, “Mutanu na yiili (7).”

21 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Nibano kame kamu yupisisa?”

Jesu Yobalisa Omulume no Kufa amiyo ku Betisaida.

22 Cwale sebeli aiya ku Betisaida, mi aanu sebeli alita omulume no kufa amiyo, ni kukumbela Jesu nji amuleme.

23 Jesu sebeli olema omulume no sibofu ni kumutundisa mu mundi. Mi cwale aba na mana okusibwela omulume amate ba miyo ni kubeeka amaoko beulu waye, Jesu sebeli omwibanguta nji, “Kame kuli eso mona?”

24 Omulume sebeli waaliketa ni kwamba nji, “Kame ni mona aanu, kono kame amonahala kanyi eitondo eyi yeenda.”

25 Cwale kame Jesu sebeli obeeka amaoko aye ba miyo no mulume. Mi omulume sebeli oukela oku mona, mi amiyo aye sebeli atateka okumona ni ku mona einu yonje wino-wino.

26 Jesu sebeli omwambela nji, “Ote ku mundi wowe, olese okuuka ku mundi ou.”

Pitolosi Yoamba ya Jesu nji Kilesite
(Mateu16.13-20; Luka9.18-21)

27 Cwale Jesu sebeli otunda mo na iyetwa aye, sebeli oingena mu mindi ya Filipi Sesaliya. Mi mu ndila sebeli oibanguta aiyetwa aye nji, “Aanu kame amba nji time anyine?”

28 Cwale aiyetwa sebeli atambula nji, “Anjili kame amba nji, tiwe Jowani omukolobezi, anjili nji tiwe Eliya, kono anjili kame aamba nji, kame oli omunjili no anuhi a Nyambe.”

29 Cwale Jesu sebeli waibanguta nji,
“Kono anyi kame mwamba nji time
anyine?”
Pitolosi sebeli omutambula nji, “Tiwe
Kilesite.”
30 Cwale Jesu sebeli waakanisa nji alese
okwambela omunu eyaye yonje.

Jesu Yoamba eyi no Mayando, Lifu ni Kwinguka Kwaye
(Mateu16.21-28; Luka9.22-27)

31 Cwale Jesu sebeli otangisa okwaiyeta
nji omwana no munu kame alukela oku
yandisiwa onene, akaniwe kwa kulu, akulu
no apulisita ni kwa aiyeti no milawo. Mi
aibaiwe, mi aingulwe munyima no may-
waa aatu.
32 Cwale Jesu sebeli waambela etaba eyo
patalaza. Cwale Pitolosi sebeli omushim-
bela ku nyonga ni kumwayuta.
33 Kono Jesu sebeli okutemuna okwa-
liketa aiyetwa aye, sebeli wayuta Pitolosi
ni kwamba nji, “Otunde kwa mene, wene
Osatani,” kakuli emihupulo yowe kasa mi-
hupulo ya Nyambe, kono ni yaanu!”
34 Cwale Jesu sebeli oisana aanu na
iyetwa aye ni kwaambela nji, “Nji omunu
yonje kame asinga okunikoña akutobohe
mi ashimbe esifapano saye anikoñe
munyima.
35 Kakuli omunu yonje woyo osinga okuy-
oyisa omooyo waye, kame sausinyehelwe,
kono woyo so sinyehelwa omooyo waye
mulibaka lyange ni liywi no kuwaba, kame
sayoyisiwe.
36 Cwale etuso ni ibine, omunu naba
sa luwe elitunga lyonje, mi yosinyehelwa
omooyo waye?
37 Abo siikene satende omunu nji ausetwe
omooyo waye?
38 Kakuli omunu yonje woyo soneenena
ni maywi ange, mu lusika olu no abuki
na sikutenda eibi, Omwana no Munu
ni yonyene kame samwenene aba saiye
mu kanya ya Sitange ni mangeloi aye no
kukena.”

9

1 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Niti luli kame ni myambela, kwaali
anjili aimanine bano awo katamba okufa
konji abasa mone omubuso wa Nyambe
abasa wiye ni maata wawo.”

Okufutuka kwa Jesu
(Mateu17.1-13; Luka9.28-36)

2 Cwale munyima no maywaa mutanu
ni limweya Jesu sebeli oshimba Pitolosi,
Jakobo ni Jowani ni kwaatwala ba lilundu
no kuleba , oko ano kaikala omboci mi
abana kwaliketa Jesu, sebeli ofutuka
balubala woo,
3 mi eikumango yaye sebeli ifutuka eino
likena onene mi kakwisa omunu sotwesa
okuyowisa esikumango saye nji sitende
elikena ngeeso.
4 Cwale sebeli amona Eliya ni Moshe
aamba ni Jesu.
5 Cwale Pitolosi sebeli wamba kwa Jesu
nji, “Labbi, esi no kuwaba kwaaci ninji
tuikalelele okuno, tuyake eitebule yaatu,
esinjili sitende sowe, esinjili sa Mushe, esin-
jili sa Eliya.”
6 Abo kasi kulimuka esi no kwamba
kakuli kame ana kucila onene.
7 Cwale elikumbi sebeli liiya ni kwafuka,
cwale eliywi sebeli liyupahala mu likumbi
elyamba nji, “Woyo ya mwanange ni singa
mumuyupe!”
8 Ababo abana kwaliketa kasi kumona
aanu ana kwimana noo konji Jesu yomboci.
9 Kono abana shetumukanga okutunda
ba lilundu, Jesu sebeli walaela nji alese ok-
wambela omunu eyi ana mono, konji enako
sainguke Omwana no munu kwaafu.”
10 Cwale sebeli ateula etaba eyo mu
micima yoo, nu kwaambota nji okwinguka
kwaafu iikene eyi italusa?”
11 Mi sebeli amwibanguta nji, “Iikene
aiyeti no mulawo aba amba nji Eliya yoso
ku tangeta okwiiya?”
12 Jesu sebeli waatambula nji, “Eliya
kame afanene okwiiya oweli nji alukise
einu yonje. Cwale iikene aba ku ñolilwe nji
Omwana no Munu kame fanene okuyan-
disiwa onene ni kukaniwa?
13 Kono kame ni myambela nji, “Eliya
nakwiiya mi nakutenda einu yonje kwa
yonyene omo ana kusingela okwiyateteta
omo iñolelwe eyaye mu mañolo.”

Jesu Yobalisa Ondumbana no Mebo no Kwakena
(Mateu17.14-21; Luka9.37-43a)

14 Mi cwale abana kukeela kwa iyetwa
aye sebeli amona aanu no kupula na iyeti
no mulawo akanana noo.
15 Cwale ababo aanu no kupula abana
kumona Jesu, sebeli akomoka onene ni
kumwitukela okamukeeta.
16 Cwale Jesu sebeli wibanguta aiyetwa
aye nji, “Iikene eyi muna kanananga noo?”
17 Mi omunjili mukaci no aanu no kupula
sebeli otambula nji, “Mwiyeti, kame nina
liti mwanange kwa wene, kakuli kame ak-
wite emebo no kwiiba katwese okwamba.
18 Aba imulemena booshe kame imuk-
wiseta banji ni kulita olufulo ku kanwa ni
kukweca amaeo ni ku kukutela. Kame ni-
nambele aiyetwa owe nji aitundise kono na
kwangwa okwitundisa.”
19 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Anyi olusika no kwapumena, kame
sani ikale nanyi enako ikuma babine?

Kanako ikuma babine eyi samuni yupisise?
Komulite ondumbana kwa mene."
20 Mi sebeli alita ondumbana kwa Jesi.

Cwale emebo aba ina ku mona Jesu,
ababo sebeli imukwiseta banji ni ku tundu
olufulo ku kanwa.
21 Jesu sebeli wibamguta sitaye ndum-
bana nji, "Ba nako no kukuma babine
yotoma eyi mebo no kwiiba?"

Mi sebeli otambula nji, "Okutundelela
kuwa nukana waye.
22 Etinako no kupula emebo kame imuk-
wesetenga mu meyi ni mulilo nji imwibae.
Kono nji kame utwesa okutenda esinjili
otuyupele amakeke mi otutuse."
23 Cwale Jesu sebeli otambula nji, "Nji
kame utwesa! Einu yonje kame itwisahala
ku munu woyo oli ni tumelo."
24 Ababo sitaye omwanuke sebeli okuwa
ni kwamba nji, "Kame nili ni tumelo kono
icana, onituse nji niikale neyi no kupula"
25 Cwale Jesu abana mona nji aanu
no kupula akeile kwa yonyene, sebeli
okalimela emebo no kwakena, ni kwamba
nji, "Wene emebo no umumu ni ususu,
kame ni kulaela nji, otunde mwa yonyene
mi olese okuukela mo kame."
26 Cwale emebo no kwiiba sebeli ikuwa
ni kumukwiseta ku makondo, emebo no
kwiiba sebeli itunda. Cwale ondumbana
sebeli osiyala kanyi omunu no kufa, cwale
anu onje sebeli aamba nji, "Wafakale."
27 Cwale Jesu sebeli omulema ku lyooko
ni kumutusa okwimana, mi sebeli oimana.
28 Cwale Jesu abana kwingena mu ndoo,
aiyetwa aye sebeli amwibanguta ku nyonga
nji, "Cwale iikene aci aba tuna kwangwa
okutundisa emebo eyi no kwiiba?"
29 Cwale Jesu sebeli waambela nji, "Eyi
mebo no mushobo ou kaitwesiwa okutun-
disiwa feela konji okulapela."

Jesu Yoamba Kame eyi no Lufu Lwaye
(Mateu17.22,23; Luka9.43b-45)

30 Cwale Jesu na iyetwa aye sebeli asiya
eso sibaka nikubita endila no Galileya. Mi
Jesu kasi kusinga nji aanu alimuke,
31 kakuli kame ana kwiyetanga aiyetwa
aye ni kwambela nji, "Omwana no munu
mbabekiwa mu maoko no alume amwibae,
mi abasa mane okwibaiwa, munyima no
maywa aatu mbainguka kwaafu."
32 Kono kasi yupisisa eyi ana kutalusanga,
mi sebeli acila oku mwibanguta.

Woyo no Kuneneba Onene Anyine?
(Mateu18.1-5; Luka9.46-48)

33 Cwale Jesu na iyetwa aye sebeli aiya
mu Kapenamu, cwale yo ikalile mu ndoo,
Jesu sebeli waibanguta nji, "Iikene muna
kananganga mu ndila?"
34 Kono aiyetwa aye sebeli aondoka,
kakuli kame anoku kananisanga nji cwale
munene ni anyine bano.
35 Cwale Jesu sebeli oikala banji ni
kwisana ano kukwana likumi na yiili ni
kwamba kwa onyene nji, "Nji omunjili
kame asaela okutenda uyu no weli, kame
afanena okutenda ono mamaneneno ni
kutenda omubika kwawo onje."
36 Cwale Jesu sebeli oshimba omwanuke
ni kumulita mukaci koo mane ni
kumwambeka ba maoko aye ni kwamba
nji,
37 "Woyo yonje sotambula omwanukana
mumweya kwaa anukana mu litina lyange
na tambula mene, mi yonje sonitambula,
kasi tambula mene, kono kame ana tam-
bula woyo onani tumu."

Woyo yonje Uulwa Okutulwisa ni Wetu
(Luka9.49,50)

38 Cwale Jowani sebeli wamba kwa Jesu
nji, "Mwiyeti, natu mono omunu ona
tundisa amadimona mu litina lyowe, mi
natu mukanisa kakuli kasa wetu."
39 Kono Jesu sebeli wamba nji, "Kam-
ufanene okumu kanisa, kakwisa omunu
otwesa okutenda etimakazo mu litina
lyange kame nji munyima aambe amaywi
no kwiiba kwa mene.
40 Kakuli omunu yonje woyo uulwa oku-
tulwisa ni wetu.
41 Niti luli kame ni myambela nji omunu
yonje somiba ekomoki no meyi nji munwe
kakuli kame mupumena mwa Kilesite
mbatambula omupuzo waye.

Emiliko Mulibaka no Sibi
(Mateu18.6-9; Luka17.1,2)

42 "Cwale mumweya nji kame atenda
esino kwiiba kwawo apumena kwa mene,
nji atende esibi, mba kwikala wino nji
omunu woyo amunungelele eliwee linene
luli mu ndingo ni kumuyumbela mu liwate.
43 Nji elyoko lyowe kame liku tendisa
eino kwiiba, olipatule kakuli esiwa kwa
wene nukaingena mu mooyo ni lyooko
limweya, kasanji okaingene ni maoko ayilii
nu ukayumbelwa mu liangalilo, omulilo no
kwaabwa.
44 Omo kaifi emibila yoo, nomo no kwa-
tima omulilo.
45 Mi simba nji elikondo lyowe kame
likutwala mukutenda ouyi, olipatuleko,
ouwa nu okaingena mu mooyo woli
ni likondo limweya, kasa nji oikale ni
makondo ayiili nji oka yumbelwe mu
liangalilo.
46 Omo kaifi emibila yoo, ni mulilo no
kwatima.
47 Mi nji elitiyo lyowe kame likusaeseta
nji otende eino kwiiba, olitundisemo, ouwa
nuukaingena mu mubuso wa Nyambe ni

litiyo limweya, kasa nji ni miyo ayiili nuka yumbelwa mu lyangalilo.
48 Omo emibila yoo kaifu, nomo no kwaabwa omulilo.
49 Omunu yonje mbaka lungiwa ni mulilo (kanyi esitabelo aba sina lungiwa omungwa.)
50 Omungwa ni wakuwaba kono nji waamuba kale okuwaba ngasibine sausetwe okumamata kwawo kame?
"Mwikale kanyi omungwa muno mwanyi mi mwikale ni kozo kwaa kwenu."

10

Jesu Yoiyeta eyi noku Lukulula
(Mateu19.1-12; Luka16.18)

1 Cwale Jesu sebeli osiya esibaka eso ni kuta mu naha no Judeya ni kuta mu linjaliya ya Jodan. mi aanu no kupula sebeli aiya okuungana kwa yonyene kame, mi sebeli otangisa okwaiyeta, kakuli neli omukwa waye.
2 Cwwale Afalisi anjili sebeli aiya kwa yonyene okumweteka oku mwibanguta nji, "Kana kame kufanena nji omulume alukulule omukataye?"
3 Cwale Jesu sebeli waatambula nji, "Ngasibine omo ana ku milaelela Mushe?"
4 Cwale sebeli atambula nji, "Mushe kame anaku pumenena omulume nji oñolele mukataye eliñolo no tukuluho ni kumulukulula nji akutele."
5 Kono Jesu sebeli waambela nji, "Mushe naku miñolela omulawo owo kakuli emicima yenu niyaku bambaba oyi.
6 Kono ku matatekelo no kumbiwa elitunga, "Nyambe sebeli oumba omulume ni mukati.'
7 'Mu libakaelyo mulume kame sasiye inawaye ni sitaye ni kwikala ni mukataye,
8 mi aanu awo ayili kame satende olutu lumweya.' Abo kasa tinyutu timbili kono sebeli lutu lumweya.
9 Cwale eso ana beeke Nyambe bamweya, mulese oku pumenena omunu okusitaba."
10 Cwale Jesu na iyetwa aye ali mu ndoo, sebeli amwibanguta kame etaba eyo.
11 Mi sebeli waambela nji, "Woyo yonje so lukulula omoyo waye ni kukwata mundina kame alwisa moyo waye mu kubuka.
12 Simba nji omukati okukana mbumwaye nji akwaliwe kundina kame abuka."

Jesu Yofuyola Anuke Anyonyo
(Mateu19.13-15; Luka18.15-17)

13 Cwale aanu sebeli alita anukana kwa Jesu nji aafuyaule, kono aiyetwa sebeli aayuta.
14 Cwale Jesu abana mona ngeeso, sebeli otina ni kwamba kwa onyene nji, "Komulesele anuke anyonyo aiye kwa mene, kakuli omubuso wa Nyambe niwoo.
15 Niti luli kame nimyambela nji, omunu yonje nji katambula omubuso wa Nyambe kanyi mwanuke, katamba okuwingena."
16 Mi Jesu sebeli waashimba nikwabeeka ba maoko mane ni kwafuyaula okubeeka amaoko aye beulu yoo.

Omulume no Kufuma
(Mateu19.16-30; Luka18.18-30)

17 Cwale Jesu abana tateka okwenda omwendo waye, sebeli kwiiya omulume yoitukela kway onyene ni kukwela ku makondo aye okukubama balubala lwaye ni kumwibanguta nji, "Weene omwiyeti no kuwaba, ngasibine sa nitende nji ni kawane omooyo no kwaabwa?"
18 Cwale Jesu sebeli otambula nji, "Iikene oniisanena nji mbili wa kuwaba? Kakwisa uyu no kuwaba konji Nyambe yomboci.
19 Olimukile emilawo, olese kwibaa , olese kubuka, olese kwiita, olese okupaka einu no mapwa, olese okoonga omukowe nji omubyangule esinu saye mi cwale okuteke inaowe ni sitowe.
20 Omulume woyo sebeli otambula nji, "Mwiyeti, eyi yonje kame nii mamele okutunda ku undumbana wange."
21 Jesu sebeli omwaliketa niku musinga ni ku mwambela nji, "Kosili esinu simweya onasiyi. Cwale ote okaulise oufumu wowe wonje cwale otabele awo ashebile, mbuwana oufumu kuwilu mi cwale wiiye onikoñe."
22 Omulume abana yupa ngeeso, sebeli okomoka ni kweena onene kakuli kame ana kwikalanga ni ufumu no kupula.
23 Cwale Jesu sebeli waliketa oku noku ni kwamba kwa iyetwa aye nji, "Ngasibine kubambabile nji afumi aka ingene mu mubuso wa Nyambe!"
24 Cwale aiyetwa sebeli akomoka onene amaywi aye. Kono Jesu sebeli wamba kame nji, "Anaange, kame ku bambabile ngaibi nji awo asepile oufumu akaingene mu mubuso na ku wilu!
25 Kwakotoba ekamele okwingena mu litiyo no Ndonga okubita omunu no kufuma okwingena mu mubuso wa Nyambe."
26 Aiyetwa aye sebeli akomoka onene, nuukwambota nji, "Cwale anyine so kayoisiwa?"
27 Jesu sebeli waaliketa ni kwamba nji, "Kwaanu kame ku pala, kono kwa Nyambe kame kutwesahala, einu yonje kame itwesahala kwa Nyambe."
28 Cwale Pitolosi sebeli wamba kwa Jesu nji, "Omone, na tusiyi einu yetu yonje okukukoña."

29 Jesu sebeli wamba nji, “Niti luli kame
ni myambela, kakwisa omunu ona siyi
endoo, simba amandaye, inawaye, sitaye,
anaaye, amatema mulibaka lyange ni liywi
no kuwaba,
30 woyo so kwangwa okutambula
omwanda muno mu nako ino, etindoo,
amandaye, inawaye, aana ni matema,
niku yandisiwa mba tambula omooyo no
kwabwa mu nako iiya.
31 Kono aanu no kupula no weli asaikale
ku mamaneneno, anaku mamaneneno asa
ikale ano weli.”

Jesu Yoamba eyi no Lufu Lyaye Aka no Waatu.
(Mateu20.17-19; Luka18.31-34)

32 Cwale Jesu na iyetwa aye sebeli akam-
bamena ku Jelusalema, Jesu yo twaletete
aiyetwa aye ku lubala, mi aiyetwa se-
beli akomoka okumona aanu awo ana
ku mukoña acilile. Kame sebeli oshim-
bela ana kukwana likumi na yiili kun-
yonga ni kwaambela eyo saikatendahale
kwa yonyene.
33 Jesu sebeli waambela nji, “Muteetete,
kame tukambamena ku Jelusalema,
Omwana no munu kame akabiwa mu
maoko no apulisita akulu na iyeti no
mulawo, mba mwatulele elifu ni ku
mubeeke mu maata ano macaba,
34 mi awo kame samu shubaule ni ku
musibwela amate, okumushapa ni ku
mwibaa, mi munyima no maywaa aatu
mba inguka kame.”

Okukumbela kwa Jakobo ni Jowani
(Mateu20.20-28)

35 Cwale Jakobo ni Jowani aana a Zebedia,
sebeli aiya kwa Jesu ni ku mwambela nji,
“Mwiyeti, kame tusinga nji otutendele eyo
tukukumbela.”
36 Cwale Jesu sebeli waibanguta nji,
“Iikene musinga nji nimi tendele?”
37 Sebeli amutambula nji, “Otupumenene
nji aba so ikale mu kanya yowe, tukwikale
omunjili nwaci ku silyo sowe omunjili ku
simoo.”
38 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Kamu limukile esi mu kumbela. Kame
samutwese okunwena mu sinweno sani
nwene? Simba oku kolobezwa ni kolobezo
sani kolobeziwe?”
39 Cwale sebeli amutambula nji, “Kame
tutwesa.” Mi Jesu sebeli wamba kwa
onyene nji, “Kame sa mu nwene mu sin-
weno sa ni nwene, ni ku kolobeziwa ni
kolobezo sa ni kolobeziwe,
40 kono okwikala ku lyoko lyange no silyo
simba kweli no simoo, kasa mene sa nim-
iba, kono kame sa ku biwe kwawo ana
lukisetwe ngeeso.”
41 Mi cwale aiyetwa no kukwana likumi
aba ana kuyupa okukumbela oko, sebeli
atinena Jakobo ni Jowani.
42 Cwale Jesu sebeli waaisana ni kwaam-
bela nji, “Kame mulimukile nji aa aliketiwa
nji ambumu no sicaba, kame atenda abika
oo, mi akulu kame aendisa ni maata oo.
43 Kono kwaanyi kakutamba kwikala
ngeeso, kono woyo yonje osinga okutenda
omunene kwaanyi, atende omubika wenu,
44 mi omunu yonje mwaanyi woyo osinga
okutenda uyu no weli, atende omubika
wenu moonje.
45 Kakuli Omwana no munu kasiiyela
nji abelekelwe, kono ninji abeleke mi abe
omooyo waye nji aliulula aanu no kupula.”

Jesu Yobalisa Esibofu siisaniwa Batimeya
(Mateu20.29-34; Luka18.35-43)

46 Cwale sebeli aiya mu Jeliko, mi Jesu
abana tunda mu Jeliko na iyetwa aye,
naanu no kupula, Batimeya omukumbeli
no sibofu omwana Timeya, yo ikalile kun-
yonga no ndila.
47 Mi cwale abana kuyupa nji Jesu no
Nazaleta, sebeli otangisa okukuwa nji,
“Jesu, wene omwana Dabida, oni yupele
amakeke.”
48 Mi aanu no kukupula sebeli amwayuta
nji aondoke, kono sebeli okuwa onene
nji, “Wene omwana Dabida oni yupele
amakeke!”
49 Cwale Jesu sebeli oimana ni kwamba
nji, “Mu mwisane.”
Sebeli aisana esibofu nji, “O koongote,
oimane, kame akwisana.”
50 Yonyene sebeli oyumba olwambi aye,
ni kwimana ni makondo, mi sebeli oiya kwa
Jesu.
51 Cwale Jesu sebeli omwambela nji, “Si-
ikene osinga nji niku tendele?” Esibofu
sebeli sitambula nji, “Molyange, ni biwe
okumona.”
52 Cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene
nji, “Ote, etumelo yowe naiku balisa.”
Ababo sebeli obiwa okumona, mi sebeli
okoña Jesu mu mukwakwa.

11

Jesu abana Ingena mu Jelusalema
(Mateu21.1-11; Luka19.28-40; Jowani12.12-19)

1 Cwale Jesu na iyetwa aye aba anaku
keela ku nyonga no Jelusalema, ku mindi
no Betefage ni Beteni, ba Lilundu lya Olibe,
Jesu sebeli otuma aiyetwa aye ayiili,
2 ni kwaambela nji, “Mute mu mundi oli
balubala lwenu, mi ababo musiingena feela
mu mundi omo mba muwana akambon-
golo kanungilwe, aka kakasiikaliwa kale
omunu, mukanungutule mu kalite kuno.

3 Nji omunu kame sa miibangute nji,
Iikene aba mutenda ngesi? Mwambe nji,
‘Ombumu kame akasaela mi kame tukausa
abano.”
4 Mi sebeli ata, nuukawana akambongolo
akanungilwe ku mwelo mu ndila, mi sebeli
akanungutula.
5 Cwale awo ana kwimananga oko sebeli
amba kwa onyene nji, “Iikene mutenda, aba
mununguttula akambongolo?”
6 Mi awo sebeli aambela eyo Jesu ana
kwaambela, mi sebeli aapumenena okuta.
7 Cwale aiyetwa sebeli alita akambon-
golo kwa Jesu, ni kubekabo eikumango yoo
beulu no kambongolo, mi Jesu sebeli oikal-
abo.
8 Mi aanu no kupula sebeli ayala eiku-
mango yoo mu ndila, anjili sebeli ayala
amamuna no mitayi no itondo ana kutema
mu matema.
9 Mi awo ana kwendanga ku lubala
naawo ana kwendanga munyima kame ana
kukuwelezanga nji, “Hosana! Kulumbekwe
woyo okeyile mu litina lya Mbumu!
10 Kulumbekwe omubuso wa Sitetu
Dabida owo okeyile! Hossana mu wilu
naku wilu!”
11 Jesu abana ingena mu Jelusalema, se-
beli ota mu Ndoo ya Nyambe, mi abana
kumana okumonamo einu yonje, abana
kumona nji kwaika kale, sebeli ota mu
Beteniya na iyetwa aye likumi na yiili (12).

Jesu abana Kukuta Esitondo no Mukuyu
(Mateu21.18,19)

12 Eliywaa linjili, abo Jesu na iyetwa aye
akatundelele ku Beteni, sebeli oyomba.
13 Jesu yo sili aba no kuleba sebeli
omona esitondo no mukuyu, sebeli
otako okamona nji nakubekiwa esino
kulya, mi kasikuwanako esinjili kono
konji amamuna feela aliko, kakuli kayasi
kukukwana enako no mukuyu.
14 Cwale Jesu sebeli waambela esitondo
nji, “Kuulwe omunu solya kame ku mbuya
yowe.” Na iyetwa aye ayupetete eyi aamba.

Jesu Yota mu Ndoo ya Nyambe
(Mateu21.12-17; Luka19.45-48; Jowani2.13-22)

15 Cwale aba ana kukeela mu Jelusalema,
Jesu sebeli oingena mu Ndoo ya Nyambe ni
kutangisa okucita asikuulisa naa asikuula,
ni kukwisa etitafule no asikucinca amali ni
ipula no asikuulisa otunkwilimba,
16 mi Jesu kasiku pumenena omunu yonje
okubita mu Ndoo ya Nyambe yoshimbile
esinu.
17 Cwale Jesu sebeli waaiyeta ni kwaam-
bela nji, “Kaku siñoliwa nji, ‘Endoo yange
kame saisaniwe nji ndoo no milapelo
no aanu onje? Kono aanyi namwifutula
amakundamo no ambuyi.”
18 Cwale apulisita akulu na iyeti no mu-
lawo abana kuyupa eyi, sebeli asaela omo
sa ibaele Jesu, kono kame anaku mucila
kakuli kame kuna kwikala aanu no kupula
ana kukomoka etuto yaye.
19 Cwale aba kuna kwiika, Jesu na iyetwa
aye sebeli atunda mu muleneñi.

Etuto okutunda ba Sitondo no Mukuyu
(Mateu21.20-22)

20 Eliywaa lina kutatamako amasiku
alemine okwenda, sebeli amona esitondo
no mukuyu esikukutile sonje kutangisa ku
mamuna okutwala niku mibisi yaso.
21 Cwale Pitolosi sebeli opuluka eyi ina
kutendahala ni kumwambela Jesu nji,
“Omone, Mwiyeti, esitondo ona kukuta nasi
kukuta.”
22 Cwale Jesu sebeli waatambula nji, “Mu
pumene kwa Nyambe.
23 Niti luli kame ni mwiambela nji, woyo
yonje so ambela elindu eli nji, ‘Otunde
aba okaku kondele mu liwate,’ mi kame
atenda yokashungula mu mucima waye,
kono kame apumena nji eyi aamba kame
itwesa okutendahala, mba itendahala kwa
yonyene.
24 Cwalehe kame ni myambela nji,
“Einu yonje sa mukumbele mu tapelo,
mupumene nji namwibiwi mi mbaitende
yenu.”
25 Mi aba mwimana okulapela, mu
lemene oweli akwenu anami foseze nji
kwaali, nji cwale sitenu na kuwilu atwese
okumi lenena emibonda yenu naanyi.” [
26 Kono cwale aba kamwa lemene, Sitenu
na kuwilu katamba okumi lemena emi-
bonda yenu.]

Epuzo mulibaka no Maata a Jesu
(Mateu21.23-27; Luka20.1-8)

27 Cwale sebeli aukela kame ku
Jelusalema, Jesu yoenda mu Ndoo ya
Nyambe, apilisita akulu na iyeti no mulawo
na kulu sebeli aiya kwa yonyene,
28 mi sebeli aibanguta Jesu nji, “Ot-
wambele amaata otenda nawo einu eyi?
Anyine ona kubi amaata awo nji otende
eyo?”
29 Jesu sebeli waatambula nji, “Kame sa
nimiibanguta epuzo, nji kame sa muni tam-
bule, ni mene mbani mitalusete amaata ni
tenda nawo einu.
30 Ekolobezo ya Jowani kame ina kutunda
kwa Nyambe nji ku munu? Muni tambule.”
31 Sebeli atangisa oukukananisa onyene
nji, “Abasa twambe nji kame itunda kwa
Nyambe,’ yonyene kame saambe nji,
‘Iikene, cwale, aba ka mwasiku pumena
Jowani?’
32 Kono aba sa twambe nji, ‘Kame ina
kutunda kwaanu,’ ” abohe kame ana ku-
cila aanu no kupula kakuli aanu kame

anaku pumena nji Jowani neli munuhi wa Nyambe.

33 Cwale sebeli atambula Jesu nji, “Katu yii.” Cwale Jesu sebeli waambela nji, “Ni mene kani myambele amaata ni tendisa nawo einu.”

12

Enguli no Abeleki mu Litema no Beine (Mateu21.33-46; Luka20.9-19)

1 Cwale Jesu sebeli otateka okwamba kwa onyene mu tinguli nji, “Kame kuna kwikalanga omulume munjili woyo ona kukuna elitema lyaye, mi sebeli obeeka olukwakwa okutingulusa elitema lyonje, ni kutombola owina nji abeeke mo ewaine mane ni kuyakabo etawala mi sebeli olisiyela alimi nji alimangemo ni kuta omwendo waya mu naha indina.

2 Cwale enako aba ina kukwana no kukutula, sebeli otumako omubeleki waye kwa limi nji akashimbe ku timbuya na mu litema.

3 Mi sebeli amu shimba ni kumufula ni kumucita mane ni kumuusa youlwile esi ana kushimba.

4 Kame sebeli otumako omubeleki mundina mi ni yonyene sebeli aka mulemeka mu mutwi, ni kumwenisa onene.

5 Cwsale sebeli otumako omunjiili kame, cwale woyo sebeli akamwibaa. Kame sebeli otumako ano kupula anjili sebeli akafuliwako anjili okwibaiwa.

6 Ku mamaneneno sebeli omutumako mwanaye ana kusinga onene ni kwamba nji, ‘Uyu mbaka mukuteke kakuli ni mwanange.’

7 Kono alimi sebeli akwaambela mukaci koo nji, ‘Uyu yoshwana okeile muya yo mwanaye omunya litema, twendenyi tu mwibae cwale nji oufumu waye utende wetu!’

8 Cwale sebeli amulema ni kumwibaa ni kuyumbela esitupu saye kundee no litema no beine.

9 Cwale Jesu sebeli waibanguta nji, “Iikene satende omunya litema? Mba iyi mukwiibaa alimi awo ni kubeeka elitema mu maata no anjili.

10 Kana kamwa sibala Eliñolo eli?

“Eliwee ana kukana ayaki
nali futuka okutenda eli no tuso onene
ku mawee onje?
11 Uyu neli Mbumu woyo ona kutenda
ngeeso,
mi kome ikomokisa mu miyo etu!’ ”

12 Cwale sebeli aeteka nji amununge, kono sebeli acila aanu, kakuli nakulimuka nji kame amba eyi nguli okwa lwisa, cwale sebeli amusiya nukutela.

Epuzo mulibaka no Kuteneka Emitelo (Mateu22.15-22; Luka20.20-26)

13 Cwale sebeli atuma kwa yonyene Afalisi anjili ni kalulo injili no anu a Heloda nji aka muswase mu etipuzo.

14 Mi sebeli aiya ni kwamba kwa yonyene nji, “Mwiyeti, tulimukile nji kame wambanga eniti, mi kaukwite etaba neyo aamba aanu, mi kukwite taba nomo aikalele omunu, kono kame osimweta etato ya Nyambe kwaanu. Kana naku pumenenwe okuteneka omutelo kwa Sizale nji kakwa sipumenenwa?

15 Twaa teneke nji tulese kuteneka?” Kono Jesu mulibaka no kukuba koo, sebeli waatambula nji, “Iikene aba muneteka? Komu nilitele amali no muwayawaya nji nimonebo.”

16 Sebeli amulitela imweya, mi sebeli waibanguta nji, “Esifateho ni litina ilibo aba niyaa nyine?”

Sebeli amutambula nji, “Ya Sizale.”

17 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Mube Sizale ya Sizale, ni kwa Nyambe ya Nyambe”

Cwale sebeli akomoka onene okutambula kwaye.

Epuzo mulibaka no Kwinguka kwaafu (Mateu22.23-33; Luka20.27-40)

18 Cwale Asaduki sebeli aiya kwa yonyene amba nji omunu abaafa kakwisa okwinguka, mi sebeli aiya kwa yonyene ni kumwibanguta nji,

19 “Omwiyeti, Mushe nakutu ñolela okwamba nji, Mukulowe abaafa mi kame asiya mukataye yokakwite omwana, minaye simba mukulwaye no mulume akwate woyo mukataye nji aleyeleko mukulwaye simba minaye aana.’

20 Nakukwikalanga andumbana no kukwana mutanu na yiili, omweeli sebeli okwata mukataye, mi cwale abana kufa kasikusiya omwana,

21 cwale ondundamweli sebeli okwata woyo mukati mi niyonyene sebeli ofa oku nambulwa omwana, mi sebeli kutendahala ngeeso nikwa woyo no waatu.

22 Mi onje mutanu na yiili naku mukwata kono sebeli afa oku nambulwa aana, mane kumamaneneno ni mukati sebeli ofa.

23 Cwale abo abasa inguke onje, anyine so tenda omunya mukati? Kakuli onje mutanu na yiili naku mukwatanga.”

24 Jesu sebeli waibanguta nji, “Kamu limukile nji namufoso? Kakuli kamuyii amañolo ni maata a Nyambe.

25 Abo cwale ano kufa abasa inguke kakutamba kwikala okukwata simba okukwalwa kono mbafeke kanyi amangeloi mu liwilu.

26 Cwale kweyi no kwingulwa kwafu, kamwa sibala mu buka ya Mushe, mu mubamba ou wamba eyino siputa, omo ana kwambelela Nyambe kwa yonyene nji, “Time Nyambe wa Abulahama Nyambe wa Isaka mane ni Nyambe wa Jakobo.’
27 Kasa Nyambe wawo no kufa kono Nyambe wawo asikuyoya. Na mufoso!”

Etaelo Inene Onene
(Mateu22.34-40; Luka10.25-28)

28 Cwale omunjili no aiyeti no mulawo na kwikalako abaana kukananisanga. Mi nakumona nji Jesu naatambula wino, ababo sebeli oiya kwa yonyene ni kumwibanguta nji, “Ibine etaelo inene ku titaelo tonje?”
29 Jesu sebeli otambula nji, Etaelo inene ino, “Oyupe, weene Isilaele! Ombumu Nyambe wetu ni mumweya.
30 Osinge Ombumu Nyambe ni mucima wowe wonje, ni mooyo wowe wonje, ni tingana towe mane ni maata owe onje.’
31 Eyi no wiili ino, ‘Osingi woyo oyakile naye kanyi omo okusingela weenyene.’ Kakwisa etaelo inene okubita eti.”
32 Cwale omwiyeti no mulawo sebeli wambela Jesu nji, “Kame wamba eniti, Mwiyeti! nwamba eniti aba wamba nji ni mumweya mi niyonyene feela kakwisa mundina.
33 Mi muku musinga onene ni mucima wowe wonje, mane muku yupisisa kowe konje ni maata onje, ni kusinga omukowe kanyi omo okusingela weenyene, ni yautokwa onene okubita etinubu no kuciña ni itabelo.”
34 Cwale Jesu abaana mona nji natambula mukushanganma, sebeli wamba kwa yonyene nji, “Kauli oku no kuleba ni mubuso wa Nyambe.” Mi munyima no eyo, kakwisa woyo no kuba okumwibanguta epuzo yonje.

Epuzo mulibaka lya Mwanaa Dabida
(Mateu22.41-46; Luka20.41-44)

35 Cwale abo Jesu abana iyetanga mu Ndoo ya Nyambe, sebeli wibanguta nji, “Cwale ngasibine aiyeti no mulawo aba amba nji Kilesite ni mwanaa Dabida?
36 Dabida yonyene yokame ona kwamba ni Mebo No Kukena nji,
‘Ombumu naamba kwa mbumu wange nji,
Oikale ku lyoko lyange no silyo,
konji aba sani beeke esiila senu ku nji
no makondo enu.’
37 Dabida yonyene luli kame amwisananga nji Mbumu, cwale Kilesite ngasibine satende mwanaye Dabida?”

Mi aanu no kupula kame ana kumuyupa wino.

Jesu yoba Emamela mulibaka no Aiyeti no Mulawo
(Mateu23.1-36; Luka20.45-47)

38 Cwale mukusimweta kwaye sebeli wamba nji, “Mumamele eyi no aiyeti no mulawo, ao asinga okuta mu tindila ni tinyambi no kuleba, mane ni kubiwa elikute mu ibaka no misika,
39 ni kwikala ba ipula no kuwaba mu tindoo no milapelo mane ni ibaka no kuwaba ba nako no mikiti,
40 aa kame alyela etimbakati einu yoo mulibaka no kwatendela etitapelo no kuleba. Mba tambula ekoto yoo inene.

Enubu no Mbakati

41 Cwale sebeli okaikalela abeebi ni sibaka no tinubu okumona omo ana kubeekelanga amali aanu mu siwana no tinubu. Afumi no kupula alemine okuyumbelanga amali no kupula mu iwana.
42 Mi cwale ombakati no kusheba ni yonyene sebeli oiya, ni kuyumbela mo otupene twiili no muwayawaya.
43 Cwale Jesu sebeli oisana aiyetwa aye ni kwamba kwa onyene nji, “Niti luli kame nimyambela nji, uyu mbakati no kusheba na beeke okubita onje alemine okubeeka amali mu siwana no tinubu.
44 Kakuli anjili kame atundisa abo bali esinjili, kono woyo yonyene kame ana tundisa abo kuulwile, kame nabi abo ayoyela omooyo waye wonje.”

13

Jesu abana Kwamba eyi no ku Shandola Endoo ya Nyambe
(Mateu24.1,2; Luka21.5,6)

1 Cwale Jesu abana kutunda mu Ndoo ya Nyambe, omunjili no aiyetwa aye sebeli wamba nji, “Mwiyeti! Komone, ouwa no mawee ni miyako eyi!”
2 Mi Jesu sebeli omutambula nji, “Wimwine emiyako inene? Kwa onyene kakwisa eliwee lyulwile okulema ba liwee elinjili, elisa lisiiwe okutwisetwa banji.”

Outata niku Yandisiwa
(Mateu24.3-14; Luka21.7-19)

3 Cwale Jesu yoikalile ba lilundu no itondo no olibe, amabapa ni ndoo ya Nyambe, Pitolosi, Jacobo, Jowani ni Adiliyasi sebeli aiya kwa yonyene ku mukunda ni kumwibanguta nji,
4 “Otwambele, kamwaka saika monahalele eyo,” mi kame otwambele eisupo saitendahale okutumonisa nji enako yakeela kale nji okutwa iiye einu yonje?”
5 Cwale Jesu sebeli otangisa okwaambela nji, “Mutokomele nji omunu alese okumyoonga.

6 Aanu no kupula kame saiye mu litina
lyange, aambe nji, Time Kilesite! mi kame
saonge aanu no kupula.
7 Mi cwale aba samuyupe emilumo no
tindwaa abeebi, ni liñusa no tindwaa kule,
mule kucila, kame ifanena yonje okumon-
ahala, kono kakutalusa nji amamaneno
aawo.
8 Kakuli esicaba sinjili mbasi lwisi esin-
jili, mi omubuso munjili olwise omunjili,
ezikinyeho mba imoniwa mu litunga, mu
mabaka no kupula, ni lukupwe ngeeso, eyo
kame saitende feela kanyi amatatekelo no
mayando.
9 "Kono anyi mutone. Kakuli kame samu-
nungiwe ni kutwaliwa ku tikuta, niku mi-
fula mu ndoo no milapelo, kame samut-
waliwe balubala no abusisi na Mbumu
mulibaka lyange mukatende etipaki tange
kwa onyene.
10 Kono eliywi no kuwaba kame lifanena
okukutaziwa kwaanu onje.
11 Mi cwale aba samileme ni kumitwala
ku kuta mulese kubilaela neyo samwambe,
kono mwaambe eyi samubiwe okwamba
mu nako eyo. Kakuli kasa anyi asambe,
kono ni Mebo No Kukena.
12 Mandaye munu kame sabeteke man-
daye nji aibaiwe. Sitaye munu atende
ngeeso kwa mwanaye. Aana kame safu-
tukele asitoo ni kwaaibaa.
13 Omunu yonje kame samitimbe
mulibaka no litina lyange. Kono woyo
sotundamena okutwala ku mamaneneno
mba yoyisiwa.

Ouyi owo Usilafaza Endoo ya Nyambe
(Mateu24.15-28; Luka21.20-24)

14 Kono cwale abasa mumone ouyi ou
usilafaza nji kame oli aba no kwafanena,
(omubali ayupisise) abohe aali mu Jundeya,
aitukele ku malundu.
15 Woyo oli ba situwa no ndoo yaye
alese okutundabo nji aingene mu ndoo
ashimbemo simba sinu simweya.
16 Mi kame woyo oli mu litema alese
okuuka ku mundi nji akashimbe omukanjo
waye.
17 Kono oumayi kame sawikale
kwakati awo sawaniketwe akushimbile ni
kuyamwisa otumbututu.
18 Mulapele kwa Nyambe nji einu eyi ilese
okutendahala omubebo.
19 Kakuli omo mu maywa awo eñalelwa
kame sainenebe. Okutunda ku matatekelo
elitunga abana kulyuumba Nyambe,
okulita bano, kakusi moniwa eñalelwa
inene ngeeso, mane ni ku lubala kaitamba
kumonwa.
20 Mi kwaulu Ombumu apatule kumay-
waa awo kambe kakwisa omunu yonje soka
yoyisiwa, kono mulibaka no aketwa, awo
ana kuketa, napatula ku maywaa.
21 "Nji cwale omunu kame amyambela
nji, Komumone, Kilesite uno yokame kuno
simba nji komumone uya yokame mulese
okupumena."
22 Asi Kilesite no mapwa na nuhi no
mapwa mbaku monahaza, ni kutenda
etiponiso ni timakazo nji kame kutwesa-
hala naawo ana isaniwa.
23 Kono mutokomele, kame nina kumile-
musa eyambo eyo yonge ba weli.

Okwiiya kwa Mwana no Munu
(Mateu24.29-31; Luka21.25-28)

24 Kono mu maywaa awo , eñalelwa aba
saibwe, eliywaa kame sa liilole, okweti
kame sakwangwe okulita eliseli.
25 Etitungweti mbatikwi kuwilu, mi
amaata naku wilu mba nyanganya.
26 Mi cwale kame samumone Omwana no
munu yo keile mu makumbi ni maata no
kuneneba ni kanya inene.
27 Cwale kame satume amangeloi aye,
mu maneku anee no litunga okuunganya
aanu anakete, okutangisa kumatatekelo no
litunga okuta ku mamaneneno no liwilu.

Etuto no Sitondo no Mukuyu
(Mateu24.32-35; Luka21.29-33)

28 Mukwiyete mu nguli no sitondo no
mukuyu. Emitai yaso aba itangisa okotoba
ni kushoshela amamuna mulimuke nji esil-
imwe kame sili beebi.
29 Cwale naanyi ngeeso aba samumone
eyambo eyo, sebeli itendahala mulimuke
nji Omwana no munu sebeli oli beebi ni
kwiiya.
30 Niti luli kame ni myambela nji, olusika
olu kalutamba kubwa einu eyi ekayasi tan-
dahala kale.
31 Elitunga ni liwilu mba ibu kono
amaywi ange katamba okubwa.

Kakwisa Omunu Olimuka Eliywaa simba Enako
(Mateu24.36-44)

32 "Kono kakwisa omunu olimukile eliy-
waa simba enako eyo aba saiye simba
Amangeloi naku wilu simba Omwana, konji
Sitange yolimukile yomboci.
33 Mutone, mutatelele mi mulapele,
kakuli kamu limukile enako aba saitenda-
hale.
34 Kame kukufekile kanyi omunu oli mu
mwendo okusiya endoo yaye okuta ku nd-
ina ni kusiya abika aye omunjili ni mujili
kame abiwa omusebezi waye, mi ni woyo
osikutatelela ba mweelo kame alaelelwa nji
atatelele.
35 Cwale mutatelele, kakuli kamu
limukile enako eyo sakauke omunya ndoo,
kana ni mangolwaa, simba bakaci no usiku,

simba ba mikombwe aba saikuwe, nji enako no masiku.

36 Cwale nji kame saiye mu sipundumukela alese kumiwana musi langanine.

37 Mi esi ni myambela, kame ni sambela naanu onje mene nji mutatelele!"

14

Omulelo no Kwibaa Jesu
(Mateu26.1-5; Luka22.1; 2; Jowani11.45-53)

1 Aba kunaku siyala amaywaa ayiili nji aingene mu mukiti no Paseka ni kulya kuliñende nambulwa omumena. Apulisita akulu na iyeti no mulawo ku mukunda sebeli saela omukwa no kulema Jesu nji amununge ni ku mwibaa.

2 Sebeli amba nji, "Katufanene okumulema bano ba mukiti kakuli aanu mbatende emifili-fili ni kutufutukela."

Jesu abana Waiwa Amaati ku Betaniya
(Mateu26.6-13; Jowani12.1-8)

3 Cwale Jesu yoli ku Beteniya mu ndoo ya Simoni osi mbingwa. Cwale Jesu yoikalile ku tafule, sebeli kwiiya omukati yoshimbile amaati no kunuka wino auliwa ba teko inene aisaniwa nadi. Sebeli ofukula ni kwitela amaati awo ku mutwi wa Jesu.

4 Kono aanu anjili ana kwikala omo ni Jesu sebeli atina nukwambisa mukati koo nji, "Iikene amaati aa aba asinyiwa ngeesi?

5 Kakuli kambe amaati aa naulisiwa amali no kubitelela emyanda yaatu ni kwaaba kwaanu no kusheba." Mi sebeli atongoka onene kwa yonyene.

6 Kono cwale Jesu sebeli waambela nji, "Komumu siye yomboci, iikene mumushupela? Uyu mukati kame ana tende wino kwa mene.

7 Mba mwikala naanu no kusheba enako yonje, mi abo musingela bonje mba mwatusu. Kono kamutamba okwikalanga ni mene enako yonje.

8 Uyu mukati natende eyi ana twese, na niwaa amaati no kunuka wino ba lutu lwange okululukisa mulibaka no kepelo yange.

9 Mi niti luli kame nimyambela nji, konje oko sakaiyetiwe amaywi no kuwaba mu litunga lyonje, eyi ana tende uyu mukati mba yambiwa mukumu puluka.

Judasi abana Pumena Okubeteka Jesu
(Mateu26.14-16; Luka22.3-6)

10 Cwale Judasi Isakalyota omunjili no aiyetwa aye no kukwana elikumi na yiili (12), sebeli ota kwa kulu no apulisita nji abeteke Jesu kwa onyene.

11 Mi cwale abana kuyupa eyo sebeli awabelelwa onene ni kumusepisa okumuba amali. Cwale Judasi sebeli osaela omukwa no kubeteka Jesu.

Jesu abana Kulya Omulalelo no Paseka na Iyetwa Aye
(Mateu26.17-25; Luka22.7-14; 22.21-23; Jowani13.21-30)

12 Cwale ba liywaa no matatekelo no mukiti no liñende nambulwa omumena, abo abana kwibaa emikoko no kulya ba mukiti no paseka, cwale aiyetwa aye sebeli amwibanguta nji, "Kubine osinga nji tukaku lukisete nji ukalyeleko omulalelo no Paseka?"

13 Cwale Jesu sebeli otuma aiyetwa aye ayiili ni kwaambela nji, "Mute mu tolopo, mi mba muwana omulume yo shimbile esindunga no meyi mi mumukoñe,

14 ku ndoo sakaingene, cwale mwambele omunya ndoo nji, "Omwiyeti naamba nji, kubine oli omusiyo wange oko sani lyele epaseka na iyetwa ange?'

15 Cwale mba mimonisa omusiyo naku wilu omunene ona lukisiwa wino, omo mosa mukalukise einu yetu yonje."

16 Cwale aiyetwa sebeli ata mu tolopo, mi sebeli awana einu yonje kanyi omo ana kwaambelela Jesu, mi sebeli alukisa eino kulya ba paseka.

17 Cwale aba kuna kutenda amangolwaa, Jesu sebeli oiya na iyetwa no kukwana elikumi na yiili (12).

18 Mi abaana lyaanga ba tafule, Jesu sebeli wamba nji, "Niti luli kame nimyambela nji, mumweya mukaci kenu mbani beteke mi kame nilya naye bamweya."

19 Aiyetwa sebeli aena, ni kutateka oku mwibanguta omunjili ni munjili nji, "Kana meene?"

20 Jesu sebeli waatambula nji, "Mbatende mumweya kwanyi no kukwana likumi na yiili, mi kame lemine okubeeka eliñende lyaye mu siwana simweya ni mene.

21 Omwana no munu mbafu kanyi omoku ñolelwe eyaye, kono oumayi ni wa woyo sobeteka Omwana no Munu! Ouwa kambe woyo mulume kasi kuleiwa."

Omulalelo no Mbumu
(Mateu26.26-30; Luka22.14-20; 1 Makolinte11.23-25)

22 Cwale alemine okulya ngeseo, Jesu sebeli oshimba esinkwa ni kulapela etapelo no oukutumela, ni kusipatola ni kuba aiyetwa aye, ni kwaambela nji, "Mushimbe, olu nilutu lwange."

23 Kame Jesu sebeli oshimba ekomoki mi cwale abana mana oukutumela ni kwaaba mi sebeli anwa onje.

24 Cwale Jesu sebeli waambela nji, "Ou ni unyinga wange no ulikani no ubya, ona itekelwe ano kupula.

25 Niti luli kame ni myambela nji, si tamba okunwa kame ku waine konji elyo liywaa

aba sani kanwe kame eyi no ubya mu mubuso wa Nyambe."

26 Cwale sebeli aimba olusimo ni kuta ku lilundu no itondo no Olibe.

Jesu Yoamba eyi no Kukana Kwa Pitolosi (Mateu26.31-35; Luka22.31-34; Jowani13.36-38)

27 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, "Moonje mba muni shotoka okuta oku no kuleba, kakuli kame kuñolilwe nji, 'Kame sani ibae omulisani mi emikoko yaye yonje mba ihasana.'

28 Kono cwale munyima no kwinguka kwange, mbanimi ende ku lubala okuta ku Galileya"

29 Cwale Pitolosi sebeli wamba nji, "Simba nji onje mbaku siiyi oukutela, mene nyaa sitamba kuku siya."

30 Mi Jesu sebeli wambela Pitolosi nji, "Niti luli kame nikwambela, balelo ouno usiku mbuni latula twaatu emikombwe ekayasilila kale twiili."

31 Kono Pitolosi sebeli wamba okongota nji, "Simba okufa ni wene, sitamba kuku latula!"

Cwale na kwaye aiyetwa onje sebeli aamba yongeso.

Jesu yo Lapela mu Gasemani (Mateu26.36-46; Luka22.39-46)

32 Cwale sebeli ata ku sibaka siisaniwa Gesemani, mi Jesu sebeli wambela aiyetwa aye nji, "Kamwikale bano aba nisilapela."

33 Cwale Jesu sebeli oshimba Pitolosi, Jakobo ni Jowani, sebeli otangisa oukushonda nuukukalelwa,

34 mi sebeli waambela nji, Omooyo yange kame wenine onene, okutwala balufu lwange, mwikale abano mi mutone."

35 Mi sebeli waasiya okusheteta oku no kuleba mbicani, ni kukwela banji ni kulapela nji, nji kame kutwesahala eyi nako no mayando kambe ilese okwiiya kwa mene.

36 Cwale Jesu sebeli olapela nji, "Abba," Okutalusa nji, "Sitange! Einu yonje kame itwesahala kwa wene, otundise ekomoki eyi kwa mene, kulese kutendiwa esi singwa kwa mene, kono esi osinga wene."

37 Cwale sebeli ouka kwa iyetwa aye ni kwawana alanganine, sebeli wambela Pitolosi nji, "Simoni, kame mulanganine? Kamutwese okutona simba ba hola imweya?

38 Komutone, mi mulapele nji mulese kwingena mu miliko kakuli Emebo kame isinga kono enyama kame ifokola."

39 Cwale kame sebeli ouka oka lapela, okaamba amaywi akufekile.

40 Cwale sebeli ouka kame ni kwawana alanganine, kakuli amiyo oo neli ano kulema onene mi kasi kulimuka neyi noku mutambula.

41 Kame sebeli oiya akano waatu, ni kwaibanguta nji, "Musilanganine nuuku katulusa? Nakubu, enako yakeela kale. Omwana no Munu wabekiwa kale mu maoko no asikutenda ouyi.

42 Mwinguke, twendenyi, mwalikete, osikunibeteka sebeli oli beebi!"

Jesu abana Nungiwa (Mateu26.47-56; Luka22.47-53; Jowani18.3-12)

43 Cwale ababo Jesu yosamba, Judasi omunjili kwawo no kukwana elikumi na yiili sebeli okeela. Kame ana kwiya naanu no kupula ashimbile emikwale ni milamu, ana kutumiwa kwa kulu no apulisita, aiyeti no mulawo ni kwa kulu no aanu.

44 Cwale omubeteki sebeli oba aanu esisupo, no kwamba nji, "Woyo sani tubete yokame omulume musaela. Mumuleme ni kumushimba wino nji alese kushotoka."

45 Mi cwale Judasi abana kukeela, sebeli osheteta kwa Jesu ababo ni kwamba nji, "Mwiyeti!" Niku mutubeta.

46 Cwale alume sebeli alema Jesu niku mununga.

47 Kono omunjili kwawo ana kwimananga ku manyonga sebeli oshomona omukwale waye ni kupatula omunjili omubika no mu Pulisita mukulu elitwi.

48 Cwale Jesu sebeli waambela nji, "Kame muneeyi ni mikwale ni milamu muku nilema kanyi mbili mbuyi?

49 Etinako tonje nani kwikalanga nanyi okwiyeta mu ndoo ya Nyambe kono kamwa sikuninunga. Kono amañolo kame afanene okwiyatetetwa."

50 Cwale aiyetwa aye sebeli ashotoka niku musiya.

51 Cwale kame kuna kwikalanga ondumbana onaku koñanga Jesu, yoku mangile feela olwambi ba lutu lwaye. Ni yonyene sebeli amushimba,

52 kono sebeli oshotoka yoli njeshe ni kusiya olwambi lwaye.

Jesu yo Twaliwa ku Kuta (Mateu26.57-68; Luka22.54,55,63-71; Jowani18.13,14,19-24)

53 Cwale Jesu sebeli otwaliwa ku ndoo no pulisita mukulu ni kwa pulisita ni kwakulu mane ni kwa iyeti no mulawo oko ana kuunganena.

54 Mi Pitolosi sebeli okoña Jesu munyima akatile mu lilapa no kuta no mupulisita mukulu, mi sebeli okaikala na tateleli yoyota omulilo.

55 Cwale apulisita akulu bamweya ni manduna no kuta no Majuda sebeli aibanguta Jesu nji awane omubonda

owo sa twese okumwibaela, kono sebeli akwangwa.
56 Cwale aanu no kupula sebeli aamba eyi no mapwa nji amuwanenebo omubonda, kono oupaki woo neli wa mapwa.
57 Cwale anjili sebeli aimana niku munungelela oupaki no mapwa nji,
58 "Natu kumuyupa yo amba nji, 'Kame nitwesa okushandaula endoo ya Nyambe eyi ina kuyakiwa kwaanu, mi munyima no maywaa aatu mbani twese okuyaka indina eyo kaitamba kuyakiwa kwaanu.' "
59 Kono simba abana kwamba ngeeso, oupaki woo kawasiku lumelelana.
60 Cwale omupulisita mukulu sebeli oimana ni kwibanguta Jesu nji, "Kakwisa eso otwesa okutambula eyo aamba aanu kwa wene?"
61 Kono Jesu sebeli wondoka feela, kasi kutambula esinjili. Mi kame apulisita akulu sebeli amwibanguta nji, "Yawene Kilesite omwana Nyambe ona fuyaulwa?"
62 Cwale Jesu sebeli otambula nji, " Yamene, mi mba mumono Omwana no munu yo ikalile ku lyoko no silyo no maata mi yo keile mu makumbi no liwilu."
63 Cwale omupulisita no mukulu sebeli okaola eikumango yaye ni kwamba nji, "Iikene eyo tusisaelela oupaki kame!
64 Namuku yupele enyefulo yaye. Cwale anyi iikene munahana bo?"

Mi cwale onje sebeli amwatula nji kame afanena okufa.
65 Cwale anjili sebeli atateka okumu sibwela amate, okumununga olwambi ba miyo, kumufula tiñindi mame ni kumwambela nji onuhe kwaaci Kilesite anyine ona kufulu mane na tateleli nonyene sebeli amubakula etimaka.

Pitolosi abana Latula Jesu
(Mateu26.69-75; Luka22.56-62; Jowani18.15-18,25-27)

66 Cwale Pitolosi yoli mu lilapa, omunjili no abika no mukatana no mupulisita mukulu sebeli oiya.
67 Mi abana kumona Pitolosi yoyota omulilo, sebeli omwaliketa ni kumwambela nji, "Ni wene kame ona kwikalanga ni Jesu no Nazaleta."
68 Kono Pitolosi sebeli okana ni kwamba nji, "Silimukile mane ni kuyupisisa eyi wamba," mi sebeli otunda okaimana ku mwelo [ababo omukombwe sebeli olila.]
69 Cwale omubika sebeli omumona mi sebeli wamba kame kwawo ana kwimananga naye nji, "Ni uyu omulume ni mumweya waawo ana kwikalanga ni Jesu."
70 Kono kame Pitolosi sebeli okana,

Mi munyima kame kwawo ana kwimananga sebeli aambela Pitolosi nji, "Niti luli ni wene, kame uli mumweya woo kakuli kame oli Omugalileya."
71 Kono Pitolosi sebeli otateka okweeta ni kwamba nji, "Uyu mulume mwaamba, mene simuyii."
72 Mi ababo omukombwe sebeli olila aka no wiili. Pitolosi sebeli opuluka eyo anaku mwambela Jesu nji, "Omukombwe owakasilila kale twiili mbunikana twaatu." Mi sebeli waliketa banji ni kulila onene.

15

Jesu yoli Balubala lwa Pilato
(Mateu27.1,2,11-14; Luka23.1-5; Jowani8.28-38)

1 Cwale amasikusiku, akulu no apulisita, na kulu na iyeti no mulawo na sikuta onje sebeli anahana emihupulo, mi sebeli anunga Jesu ni ku mu twala kwa Pilato.
2 Cwale Pilato sebeli oibanguta Jesu nji, "Ninji yawene Ombumu no Majuda?"

Jesu sebeli omutambula nji, "Kame wamba."
3 Cwale akulu no apulisita kame ana ku mununga einu no kupula.
4 Mi Pilato sebeli oibanguta Jesu kame nji, "Ku kwite ekalabo no kutambula? Komone, kame akununga eyambo no kupula!"
5 Kono Jesu kasi ku tambula, cwale Pilato sebeli okomoka.

Jesu yo Atulelwa Olufu
(Mateu27.15-26; Luka23.13-25; Jowani18.39; 19.16)

6 Cwale ba nako no mukiti Pilato kame anakwa lukulwelanga omupantinti woyo ana kukumbelanga aanu nji alukululwe.
7 Mi kwawo ana kunungiwa mu tolongo naku kwikala omulume no litina lya Balabasi ona ku lemiwa mu mubonda no kwibaa omunu ba mufilifili no kufutukela omubuso no naha.
8 Cwale aanu no kupula sebeli aiya niku tangisa okukumbela Pilato nji atendele kanyi omo ana kwatendelanga mu maywaa onje.
9 Cwale Pilato sebeli waaibanguta nji, "Kame mu singa nji ni milukulwele Ombumu no Majuda?"
10 Pilato kame ana ku limbulula apulisita no akulu nji aba ana kumu litele Jesu, neli feela omuna.
11 Kono apulisita akulu sebeli asusuweza aanu nji akumbele Pilato okwa lukulwela Balabasi.
12 Mi Pilato kame sebeli waibanguta nji, "Cwale ngasibine sani tende, ni woyo mwamba nji ni Mbumu no Majuda?"
13 Cwale aanu sebeli akuweleza nji, "Angongotelwe!"

14 Cwale Pilato sebeli waaibanguta nji,
“Siikene ana foso?” Kono sebeli akuweleza
onene nji, “Angongotelwe!”
15 Cwale Pilato mu kusinga oku wabelisa
aanu no kupula, sebeli waalukulwela Bal-
abasi, Jesu sebeli oshapiwa, ni kumuba kwa
onyene nji aka mungongotele.

Amasole abana Yandisa Jesu
(Mateu27.27-31; Jowani19.2,3)

16 Cwale amasole sebeli atwala Jesu
mukaci no Kuta no muleneñi no mubusisi,
mi sebeli oisana esitopa sonje no amasole.
17 Cwale Jesu sebeli amufuka omukanjo
no mucaa, ni ku mutingela eñata no myun-
guya ni kumufuka ku mutwi.
18 Mi sebeli atangisa kumukeeta muku
musheka aamba nji, “Yoosho Ombumu no
Majuda!”
19 Cwale Jesu sebeli amufula olutaka ku
mutwi ni ku musibwela amate ni kumu
kubamena ni ku musheka.
20 Mi cwale aba ana kumana oku
mushubaula ngeeso, sebeli amufukula
olwambi no mucaa ni ku mu fuka
eikumango yaye, cwale sebeli amutwala
oka mu ngongotela.

Okutakisiwa kwa Jesu.
(Mateu27.32-44; Luka23.26-43;
Jowani19.17-27)

21 Cwale sebeli akandimeka omulume
omunjili woyo ana kukubitelanga oku-
tunda ku matema mi woyo neli Simoni
Omusailini, sitoo Alekizanda ni Lufusi oku
shimba esifapano sa Jesu.
22 Mi sebeli atwala Jesu ku sibaka sina
kwisaniwa Gologota, okutalusa nji esibaka
no Katendele.
23 Cwale Jesu sebeli amu litela ebeine ina
kuwanekiwa ni Mila nji anwe, kono kasi
kuinwa.
24 Mi sebeli amu ngongotela, nuuku
tabela eikumango yaye muku shebuluka
nji alimuke omunu ni munu eso sa shimbe.
25 Cwale neli ku ma 9 okuloko amasiku
aba na kumu ngongotela.
26 Mi omubonda ana kwatulelwa olufu
kame una kuñoliwa ba liñolo eli lili beulu
lyamba nji, “Ombumu no Majuda.”
27 Cwale Jesu sebeli ongongotelwa ni
ikebenga yiili, simweya ku silyo esinjli
kweli no simoo.
28 Nakwiyatetetwe amañolo awo aamba
nji, “Kame ana baliwa na sikucola omu-
lawo”
29 Cwale aanu ana kubitanga mu ndila
sebeli akuweleza niku musheka, aanyunga
emitwi yoo ni kwamba nji, “Aha! Kayawene
otwesa okusinya endoo ya Nyambe ni
kwiyaka mu maywaa aatu!
30 Okuyoyise mi otuluke ba sifapano!
31 Cwale akulu no apulisita sebeli
amusheka ngeeso bamweya na iyeti
no mulawo, aamba nji, “Kame anaku
yoyisanga akwaye, kono yonyene katwese
oukuyoyisa!
32 Mu lesele uyu Kilesite Ombumu no Isi-
laele, atuluke ba sifapano cwale, nji tumone
mi tu pumene mwa yonyene!
Naawo ayiili ana ku ngongotelwa naye
sebeli amwaangola.

Elufu lya Jesu
(Mateu27.45-56; Luka23.44-49;
Jowani19.28-30)

33 Cwale omunji eliywaa aba lina kukela
bakaci no mutwi kuma 12 okuloko, sebeli
kwiiya ouwi ona kufuka enaha yonje oku
twala aba lina kusiuluka ba nako no 15
okuluko.
34 Cwale ba nako no 15 okuluko Jesu se-
beli okuwa ni liywi linene nji, “Eloi, eloi
lemasabakatani? Okutalusa nji, “Nyambe
wange, Nyambe wange, iikene aba oni lese-
lela?”
35 Cwale awo ana kwimananga ba ny-
onga aba na kuyupa ngeseo sebeli amba nji,
“Muyupe kame aisana Eliya!”
36 Mi omunjili sebeli oituka oka cupwa es-
iponji mu fenega ni ku litela Jesu nji anwe,
ni kwamba nji, “Cwale musiyenyi tumone
nji Eliya mba iiyi ku mu tulula ba sifapano!”
37 Cwale Jesu sebeli okuwa ni liywi linene,
mi sebeli obwelwa Emebo.
38 Cwale olwambi na mu Ndoo ya
Nyambe sebeli lukauka bakaci oku tangisa
ku wilu okutwala kunji.
39 Mi cwale omutateleli no musole ona
kwimana ba nyonga ya Jesu aba na kumona
omo ana fele, sebeli wamba nji, “Niti luli
omulume uyu neli Mwana Nyambe!”
40 Akati ana kwimana oku no kuleba
okumona, abo omunjili neli Maliya Maga-
dalena, Maliya inawaye Jakobo omwanuke
ni Jose okubeeka Salome.
41 Mu Galileya ana kwikalanga Jesu, akati
kame ana kumu koña ni kumu babalela.
Nakati anjili ano kupula ana kumukoña
oku tunda ku Jelusalema nonyene na
kwikalako.

Oku Pumbekiwa kwa Jesu.
(Mateu27.57-61; Luka23.50-56;
Jowani19.38-42)

42 Cwale aba ina kukwana enako no man-
golwaa neli eliywaa nou kutukiseta eliywaa
no pumulo,
43 Josefa no Alimateya omunjili no Kuta
no Majuda, woyo neli omunjili wawo
ana kutatelelanga okwiiya no mubuso wa
Nyambe, mu undume sebeli ota kwa Pilato
okamu kumbela olutu lwa Jesu.

44 Pilato sebeli okomoka abana kuyupa nji Jesu wafa kale. Sebeli oisana omutateleli, ni ku mwibanguta nji Jesu wafa kale?
45 Cwale aba na kuyupa kwa mutateleli nji mo kwikalele, sebeli oba olutu ku mukulu no masole.
46 Cwale Josefa sebeli oula olwambi, niku pungelamo Jesu niku mubeeka mu libita no liwee no kuchakuliwa. Sebeli opindumunenabo eliwee ba mwelo no libita,
47 Maliya Magadalena ni Maliya inawaye Jose kame ana kumona omo ana kumu langeka Jesu.

16

Jesu abana Kwinguka Kwaafu
(Mateu28.1-8; Luka24.1-12; Jowani20.1-10)

1 Mi cwale elino pumulo aba lina kubwa, Maliya Magadalena ni Maliya inawaye Jacobo, ni Salome, sebeli a ula amaati no kunuka wino, nji akawae olutu lwa Jesu.
2 Cwale amasiku luli ba liywa no weli mu sunda, sebeli ata ku libita abo eliywaa aba linakupa.
3 Mi sebeli akwambota mukaci koo nji, “Anyine osokatu tundiseta eliwee ba mwelo no libita?”
4 Kono aba ana kwaliketa, sebeli amona nji eliwee linene nali tundisiwabo ba libita.
5 Aba ana kwingena mu libita sebeli amona ondumbana yo kumangile olwambi no likena yoikalile ku silyo mi sebeli acila.
6 Mi sebeli waambela nji, “Mulese kucila, kame musaela Jesu no Nazaleta ona kungongotelwa. Na inguka! Kuno kasako. Mumone mu sibaka omo ana kumulangeka.
7 Kono mute, mukambele aiyetwa aye ni Pitolosi nji, ‘Kame akatile balubala lwenu okuta ku Galileya. Oko mbamu kamu mono kanyi omo ana ku myambelela.’ ”
8 Mi sebeli anjanjata ni ku komoko, cwale akati sebeli a tundako mukucila ku libita. Kasi kwamba esinjili kwaanu, kakuli kame ana kucila onene.

Jesu abana Kumonahaza kwa Maliya Magadalena
(Mateu28.9; 10; Jowani20.11-18)

9 Cwale Jesu aba ana kwinguka amasikusiku ba liywaa elino weli mu sunda, sebeli okumonahaza oweli kwa Maliya Magadalena, woyo ana kucita kwa yonyene Emebo no kwiiba mutanu ni twiili (7).
10 Sebeli ota nukambela awo ana kwikalanga ni Jesu, kakuli kame ana kwikala mu maswabi ni ku lila.
11 Kono abana kuyupa nji Jesu nainguka mi naamu mono, kasi kupumena.

Jesu yoku Monahaza kwa Iyetwa Aye Ayiili
(Mateu28.16-20; Luka24.36-49; Jowani20.19-23; Tikezo1.6-8)

12 Okutunda abo Jesu sebeli okumonahaza mumu monahalelo mundina kame kwa yiili. Eyi kame ina kutendahala aenda enda mu naha.
13 Awo ayiili aba ana kuuka sebeli ambela akoo, kono kaasi kwaa pumena.

Jesu yoku Monahaza kwa Iyetwa aye no Kukwana Likumi ni Mumweya

14 Cwale okutunda abo Jesu sebeli okumonahaza kwa iyetwa likumi ni mumweya (11), aali ba tafule alemine okulya, sebeli waanyaza mu kuulwa okupumena koo, ni ku micima yoo no koongola, kakuli kasi kupumena kwaawo ana kumumona munyima no kwinguka kwaafu.
15 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Mute mu litunga lyonje mwiyete eliywi no kuwaba ku munu yonje.
16 Omunu yonje woyo so pumena ni ku kolobeziwa mba yoyisiwa, kono omunu yonje woyo sokana okupumena mba biwi omubonda.
17 Eyi eyisupo no timakazo eto sate nato awo apumena, kame sa cite amadimona mu litina lyange. Kame saambe mu tipuwo no ubya.
18 Kame saleme etinyoka ni maoko oo. Mi naba sanwe omulyashinji, kautamba okwalemeka. Kame sabeeke amaoko kwasi kutoma mi aanu awo mbabala.

Jesu yo Twaliwa ku Wilu
(Luka24.50-53; Tikezo1.9-11)

19 Cwale Jesu aba na kumana okwamba noo, sebeli oshimbelwa ku wilu, ni ku kekala ku lyooko no silyo lya Nyambe.
20 Cwale aiyetwa sebeli ata muku kutaza mu litunga lyonje, abo Mbumu yo sebeza noo mukoongoteteta eliñusa mu libaka no timakazo ana kutendanga.

Eliywi okukumanena ni LUKA Okulimukisa

Eliywi okukumanena kwa Luka ni injili no tibuka tinee na mu Tesitamende no Ubya eto ti toloka omuyoyelo wa Jesu Kilesite. Einjili ni injili ku tibuka eti kame tiisaniwa nji, “Ebangeli” okutalusa nji “Eliywi no kuwaba”. Kame tina kuñoliwa munyima no kufa kwa Jesu kwa Mateu, Maleka, Luka mane ni Jodani. Luka kasi kuñola engambolo no muyoyelo wa Jesu fela, kono kame nakung’ola kame einu eyo ana kutenda aiyetwa a Jesu munyima no lifu lyaye mane ni kwinguka kwaye, ebuka iisaniwa nji Etikezo no Atumiwa. Kakwisa woyo olimukile enako luli eyo lina kuñoliwa Eliywi okukumanena ni Luka simba oko ina kuñoleliwa, kono asi kukwiyeta no kupula kame apuena nji mwendi kame ina kuñoliwa mu myaka makumi atanu na yiili munyima no kuleiwa kwa Kilesite

Omuñoli ni Luka, woyo neli mubangi mu sipatela. Omuñolelo waye kame omonisa nji wuyu munu neli omulume osi kukwiyeta. Luka kame ana kusinga okuñola wino etoloko no kukonda eyi no mooyo wa Jesu okwamba omo ina kutendahalela einu, abo nji cwale anjili awanebo etuso aba aibala. (1.1-3). Neli kasa mu Juda (Makolose 4.10-14) mi kame ana kuñola mundila itendile nji kakwisa simba omunu no Mujuda mumweya woyo otwesa okuyupisisa. Esi kame simonahala luli mu mukwa owo atolokelamo esizo no Majuda (1:8).

Eliywi okukumanena ni luka kame ikufekile onene ni buka ya Mateu ni Maleka, kakuli kame titoloka einu ikufekile ni mundila no kukufeka. Mukaci no tibuka tiñatu, Luka kame aba eliñusa mu kwiiyala okukumanena ni kuleiwa kwa Jowani Mukolobezi. Luka kame aiyateteta eyi no kulemena kame (etikauhanyo no 3.3; 11:4; 17.3-4; 23.34; 24:47) mane ni tapelo (3:21; 5:16; 6:12; 11.1-12; 22:32).

Emitwi no Titaba

1. Mu kauhanyo no 1.1-4; Luka kame alimukisa eliywi lyaye mane ni kutoloka eso ana li ñolela.

Okutunda abo kame atoloka okuleiwa kwa Jesu mane nomo ana kukutukiseta okwendisa esitulo simba ekeleke (1:5; 4:13)

Abo ekalulo no kuneneba yonje no liywi no kuwaba (4.14-21:38), Luka kame amba eino musebezi owo ana kutenda Jesu, onene etimakazo ana kutenda mane neyi ano kwiyeta.

Ku mamaneneno, mu tikauhanyo timbili no mamaneneno (22-24), kame atoloka omo ana kufela Jesu, naku teuliwa, mane nakwinguka kwaafu.

Amaywi no Matatekelo

1 Kanyi aka no kupula,

Aanu no kupula naeteke okuñola etitaba no inu eyi inaku tendahala mukaci ketu.

2 Kanyi omo ana kutwambelela awo ana kwikalanga kumatatekelo ana kwimona mi aambi no liywi.

3 Kame imonahala wino kwa mene muku koña einu wino mu nako ina kubwa, okuñola eliywi kwa wene no kutompeha Teufilasi.

4 Nji cwale olimuke ouniti okukumanena ni inu ona kwambeliwa.

Okuleiwa kwa Jowani Omukolobezi aba kuna Kulimukisiwa

5 Mu tinako ta Heloda ombumu no Judeya, kame kuna kwikalanga omupulisita no litina lya Zakaliya, woyo noikalanga mu sikwata no mupulisita no Abija. Mukataye neli osilusika lwa Aloni, mi elitina lyaye neli Elizabeta.

6 Onje neli ano kuluka balubala lwa Nyambe, okuyoya oku nambulwa okunyazahala okukumanena ku titaelo tonje ni milawo ya Mbumu.

7 Kono kasi kwikalanga ni mwana kakuli Elizabeta neli muumba, mi onje naku kulubala.

8 Cwale yo sebeza kanyi mupulisata balubala lwa Nyambe abo esikwata saye esili ba nako no kusebeza.

9 Okukumanena ku sizo no upulisita, kame ana kuketiwa okwingena mu keleke ya Mbumu okaciña eisense.

10 Cwale aanu no kupula kame ana kulapelelanga bandee ba nako no kuciña einsense.

11 Ababo cwale sebeli kumonahala kwa yonyene elingeloi lya Nyambe, eli imanine ku silyo no aletale no insense.

12 Cwale Zakaliya kame ana kuziyeleha aba ana kumona elingeloi, sebeli okucila.

13 Kono elingeloi sebeli lyamba kwa yonyene nji, “Olese kucila Zakaliya! Kakuli etapelo yowe naiyupiwa, mi mukatowe Elizabeta mbaku leyele omwana no ndumbana mi mbomu tumbu elitina lya Jowani.

14 Mi mbu wabelelwa nuukutumela mi ano kupula mba wabelelwe ba kuleiwa kwaye!

15 Kakuli mbatende woyo no kuneneba balubala lwa Mbumu. Mi katamba okunwa ewaine simba amalopu cwale mba iyala ni Mebo No Kukena simba okutunda mu lipumo lya inawaye.

16 Mi mba usu aanu no kupula no Isilaele
kwa Mbumu Nyambe woo,
17 mi mbati balubala lwaye mu mebo
ni maata a Eliya okuusa emicima no
ashemi kwaana ni awo nambulwa okukoña
okushangama no kuluka, oku baakanya
aanu ana kulukisetwa kwa Mbumu .”
18 Zakaliya sebeli wamba ku lingeloi nji,
“Ngasibine sani limuke eyi? Kakuli mene
nakulubala kale ni mukatange nakulubala
ku myaka.”
19 Elingeloi sebeli limutambula nji, “Time
Gabiliyele woyo oimanine mu sibaka sa
Nyambe mi kame nina tumiwa okwamba
kwa wene mane nuukulitela amaywi no
kuwaba.
20 Cwale komone, kame sondoke ni ku-
ulwa okwamba okutwala ba liywaa elyo
aba saiyele einu eyi. Kakuli kawasi pumena
amaywi ange awo saiyatetetwe mu nako
yawo.”
21 Cwale aanu sebeli atatelela Zakaliya ni
kukomoka okuliyeha kwaye mu keleke.
22 Cwale aba ana kubanena bandee kasi
kutwesa okwamba kwa onyene, mi sebeli
anahana nji namono epono mu keleke. Za-
kaiya sebeli wamba noo mu kuyuleka yooli
esimumu.
23 Cwale Zakaliya enako yaye no kuse-
beza aba ina kubwa, sebeli ota ku ndoo
yaye.
24 Munyima no maywaa awo mukataye
Elizabeta sebeli oimana mu mundi
(oukushimba) mi sebeli okushweeka mu
ndoo ba tikweti no kukwana titanu ni
kwamba nji,
25 “Eyi yokame ana tende Nyambe kwa
mene mu maywaa ona likete, okutundisa
elikenyi lyange mukaci no aanu!”

Okulimukisiwa no Kuleiwa kwa Jesu

26 Mukweti no utanu ni kamweya elin-
geloi Gabiliyele sebeli litumiwa okutunda
kwa Nyambe okuta ku muleneñi wisaniwa
nji Nazaleta.
27 Kwa mukatana no naluleya woyo ona
kubeleziwa ku mulume oisaniwa Josefa, no
lusika lwa Dabida. Woyo naluleya elitina
lyaye neli Maliya.
28 Mi selbeli oiya kwa yonyene ni
kwamba nji, “Olumele, wene no ku-
fuyaulwa! Nyambe kame ali ni wene!”
29 Kono kame ana komokisiwa ku maywi
aye ni kumakala kumukwa no kuketiwa
kwaye.
30 Cwale Elingeloi sebeli lyamba kwa
yonyene nji, “Olese kucila, Maliya, kakuli
nuwana omuhau kwa Nyambe.
31 Cwale komone kame sokushimbe mu
lipumo lyowe ni kuleya omwana no ndum-
bana, mi mbumu tumbu elitina lya Jesu.
32 Mba tende wuyu no kuneneba
mi mba isaniwa Omwana a Nyambe
OMWAMBAKANI onene mane Om-
bumu Nyambe mba mubi olubona lwa
nyakulyaye Dabida,
33 mba busu endoo ya Jakobo okuta oku
no kwaabwa mane ni mubuso waye no
kwaabwa!”
34 Maliya sebeli oibanguta elingeloi nji,
“Ngasibine saitendahale eyi kakuli mene
silimukile omulume?”
35 Elingeloi sebeli lyamba kwa yonyene
nji, “Emebo No Kukena mba iiyi kwa wene,
mi amaata a Nyambe OMWAMBAKANI
mba kufuku. Cwale abo omwana woyo
soleiwa mba isaniwa nji wa kukena
Omwana Nyambe.
36 Cwale komone, mwabowe Elizabeta
mu nako yaye no ku kulubala naku shimbi
omwana no ndumbana, mi okweti uno se-
beli ou no utanu ni kamweya, woyo ona
kutoiwa nji muumba.
37 Kakuli kwa Nyambe kakwisa esi sik-
wangwiwa”
38 Cwale Maliya sebeli wamba nji,
“Komone, mene uno, omubika wa Mbumu,
“sitendiwe kwa mene okukumanena ni
maywi owe.” Cwale elingeloi sebeli
limusiya.

Maliya yo Potela Elizabeta

39 Mu maywaa awo Maliya sebeli oku-
tukiseta okuta mu naha no malundu mu
muleneñi no Judeya.
40 Cwale sebeli okaingena mu ndoo ya
Zakaliya niku keeta Elizabeta.
41 Cwale Elizabeta aba ana kuyupa
okukeetiwa kwa Maliya, omwana sebeli
weenda mu lipumo. Mi Elizabeta sebeli
oiyala Emebo No Kukena
42 mi sebeli okuweleza ni liywi no
kuneneba nji, “Nufuyolwa mukaci no akati
onje, mi embuyoti nimbuya no lipumo
lyowe.
43 Mi iikene eyi aba ina tendahala kwa
mene, nji inawaye Mbumu wange aiye kwa
mene?
44 Kakuli komone, abo eliywi lyowe no
kuni keeta aba lina keela mu litwi lyange,
ababo omwana oli mu lipumo lyange sebeli
weenda mulibaka no kuwabelelwa.
45 Cwale embuyoti niya woyo opumena
nji mba kwiyatetwe eso sina kwambiwa
kwa yonyene okutunda kwa Mbumu.”

Olusimo lwa Maliya no Milumbeko

46 Mi Maliya sebeli wamba nji,
“Emebo yange kame ilumbeka Ombumu,
47 mi emebo yange kame iwabelelwa mwa
Nyambe omuyoyisi wange,
48 kakuli nalikete oukushuwa no mu-
bika waye!

Komumone okutunda bano amasika onje
mbani isana nji wuyu no kufuyolwa,
49 kakuli wuyu no kuneneba Nyambe
nani tendele esinu sinene.
Mi okukena lyokame elitina lyaye,
50 cwale amakeke aye kame ali kwaawo
amucila
okutunda ku lusika okuta ku lusika.
51 Namonisa amaata ni lyoko lyaye
nahasanya oukuyeema koo mu mi-
hupulo no micima yoo.
52 Natulula ano kuneneba ba mabona oo,
mi natuleke awo no ukushuwa.
53 Naiyata ano kuyomba ni inu no kuwaba,
ni kucita asikufuma oku nambulwa
simweya.
54 Natusu omubika waye Isilaele,
mu kupuluka amakeke aye.
55 Kanyi aba ana kwamba kwa njekulyetu
kwa Abulahama ni ku masika aye
okuta oku no kwabwa."
56 Cwale Maliya aba ana kusiyalelwa etik-
weti tiñatu sebeli ouka ku mundi waye.

Okuleiwa kwa Jowani Omukolobezi

57 Cwale enako sebeli ikeela eyi no kuleya
kwa Elizabeta, mane sebeli oleya omwana
no ndumbana.
58 Cwale awo ayakile noo ku nyonga
nabaaye aba ana kuyupa Ombumu namon-
isa amakeke no kuneneba kwa yonyene,
sebeli awabelelwa naye.
59 Cwale ba liywaa no mutanu ni twaatu
sebeli atwala olukeke ku mupato, mi kame
ana kusinga nji amutumbe Zakaliya elitina
lya sitaye.
60 Kono inawaye sebeli wamba nji, "Koku-
ulwa! mbaisaniwa nji Jowani."
61 Cwale sebeli aamba kwa yonyene nji,
"Kakwisa kwasi mukowa wowe oisaniwa ni
litina eli!"
62 Cwale sebeli ambela sitaye ni tiponiso,
nji aasimwete elitina elyo asinga okubeeka
mwanaye.
63 Zakaliya sebeli okumbela akabala ni ku
ñolabo nji, "Elitina lyaye ni Jowani." Mi
onje sebeli akomoka!
64 Cwale ababo akanwa kaye sebeli kay-
atuluka ni lulimi lwaye sebeli lunungutuka,
ni kwamba, oku lumbeka Nyambe.
65 Cwale awo onje ayakile amabapa noo
sebeli alemiwa okucila, mi etaba eyo sebeli
ihasana mu naha yonje no malundu no
Judeya.
66 Cwale onje awo ana kwiyupa sebeli ai-
teula mu micima yoo ni kwamba nji, "Cwale
uyu mwanukana kame sa kule oku tenda
anyine?" Kakuli elyoko lya Mbumu kame
lina kwikala ni yonyene.

Ounuhi wa Zakaliya

67 Cwale Zakaliya sitaye sebeli oiyala ni
Mebo No Kukena, ni kunuha okwamba nji,
68 "Ku lumbiwe Ombumu Nyambe no Isi-
laele!
Kakuli na poto ni ku liulula aanu aye.
69 Mi na tulitele omuyoyisi no maata,
mu ndoo ya mubika waye Dabida.
70 Kanyi omo ana kwambela ni tunwa no
anuhi aye no kukena oku tunda ku
kale
71 nji kame sa tuyoyisiwe ku ila yetu,
ni mu maoko no awo atu timbile.
72 Oku monisa amakeke ana kusepisiwa
kwa anjekulyetu
ni ku puluka oulikani waye no kukena
73 oluci ana kweeta kwa sitetu Abulahama
74 na ku tusepisa
nji aba tuna mana oku lamulelwa mu
maoko no iila yetu,
tu mu sebeleze mu kwaacila,
75 me tuli ano kukena ni kuluka balubala
lwaye amaywaa onje no mooyo wetu.
76 Cale weene, olukeke, kame soisaniwe
nji omunuhi wa Nyambe
OMWAMBAKANI
kakuli kame sote balubala lwa Mbumu
okalukisa endila yaye,
77 okuba ezibo no kuyoya kwaanu aye
mu ku lemenwa eibi yoo,
78 mulibaka no mukekecima wa Nyambe
wetu.
abo eliywaa aba saliiye beulu yetu oku-
tunda ku wilu
79 okuba eliseli kwawo ali mu uwi ni mu
mwiinda no lifu,
oku simweta amakondo etu mu ndila
no kozo."
80 Cwale omwana sebeli okula ni koon-
gola mu Mebo, mi kame ana kwikala mu
lihalaupa okutwala ba liywaa elyo ana ku-
monahala mu Isilaele.

2

Oku Leiwa kwa Jesu

1 Mu tinako tiya sebeli kwiiya etaelo ya
Sesale Augasitasi nji elitunga lyonje ku-
tendiwe esipalo.
2 Esi neli esipalo no weli, abo Kuiliniyasi
yoli omubusisi no Siliya.
3 Cwale onje sebeli ata okañoliwa, omunu
ni munu mu muleneñi waye.
4 Josefa ni yonyene sebeli otunda mu
Galileya, omuleneñi na mu Nazaleta okuta
ku Judeya, omuleneñi wa Dabida ona kwi-
isanwa nji Betelehema, kakuli neli osindoo
ni lusika lwa Dabida.
5 Sebeli oka ñoliwa ni Maliya, woyo ana
ku beeleza, woyo ona kwimananga mu
mundi
6 mi asili omo, enako yaye no kuleya se-
beli ikeela.
7 Cwale sebeli oleya mwanaye no mweeli,
ni ku mufuka eikumango no ukeke niku

mu langeka mu silyelo, kakuli naku kuulwa esibaka soo mu ndoo no angenda.

Alisana ni Mangeloi

8 Cwale mu sibaka omo kame kuna kwikala alisana mu matema oo, ana ku tonenanga emilaka no mitapi yoo ousiku.
9 Cwale elingeloi lya Mbumu sebeli liku monahaza kwa onyene, mi ekanya ya Mbumu sebeli yabeeka mukaci, mane sebeli acila onene,
10 kono elingeloi sebeli lyaamba kwa onyene nji, “Mulese kucila! kakuli komumone, kame nina militele eliywi no kuwaba eyo salilite oku wabelelwa no kuneneba oko sakwiiye kwaanu onje.
11 Balelo na mu leyelwe Omuyoyisi mu muleneñi wa Dabida, yokame Kilesite Ombumu.
12 Cwale eso sasitende esisupo kwaanyi sino, mba mukawana olukeke ona tingiwa etinyambi mi kame alangekilwe mu silyelo.”
13 Cwale ababo sebeli kwiiya empi na ku wilu no kupula, sebeli iiya ni lingeloi, ni kulumbeka Nyambe nji,
14 “Ekanya iikale kwa Nyambe mu mawilu
na ku wilu, ni banji
ni kozo iikale mu litunga mwaanu awo
sa shemubiwe!”
15 Cwale amangeloi aba ana kwasiya okuukela ku wilu, alisana sebeli akwambisa omujili ku munjili nji, “Twendeni ku Betelehema tu kamone etaba eyo ineeyi, eyo ana tu simwete Ombumu.”
16 Cwale sebeli atako mu kuleluba, mi sebeli akawana Maliya ni Josefa, ni lukeke ona langekilwe mu silyelo.
17 Cwale aba ana kumana okumona, sebeli ata alimukisa okwamba etaba eyo anambelwe no mwana.
18 Mi onje awo ana kwiyupa, sebeli akomoka etaba eyo ambeliwa kwa alisana.
19 Kono Maliya sebeli oteula eyo inu yonje, ni kwimamela mu mucima waye.
20 Cwale alisana sebeli auka alemine okukanyisa ni kulumbeka Nyambe kweyo ana yupu neyo ana mono, kanyi omo ana yambelelwe.

Jesu yo Beekiwa Elitina

21 Cwale ku mamaneneno no maywaa atanu naatu, aba ana kubeekiwa ku mupato, sebeli amubeeka elitina lya Jesu, elyo ana ku biwa ku lingeloi yo kasi kushimba kale.

Jesu yo Litiwa mu Keleke

22 Mi cwale enako aba ina kukwana no ku kenisiwa okukumanena ku mulawo wa Mushe, sebeli akambamiseta Jesu ku Jelusalema oka mu monahaza kwa Mbumu,
23 kanyi omo ku ñolelwe mu mulawo wa Mbumu nji, “Omwana no mweeli yonje kame saisanwe nji wa kukena kwa Mbumu.”
24 Cwale sebeli ata okaba esitabelo okukumanena mu mulawo wa Mbumu amakwici ayiili simba otwana no tunkwilimba twiili.
25 Cwale kame kuna kwikalanga omulume mu Jelusalema no litina lya Simoni, mi woyo mulume neli wa kuluka ni kucila Nyambe, yo tatelele omuyoyisi no Isilaele, mi Emebo No Kukena na ikwikala mwa yonyene
26 mi kame ana kusepisiwa ku Mebo No Kukena nji katamba oku mona elifu yo kasi mona kale Kilesite Ombumu.
27 Cwale sebeli osusuweziwa ku Mebo okwiiya mu Ndoo ya Nyambe. Mi cwale ashemi aba ana kulita omwana yonyene Jesu, nji ku tendahale kwa yonyene okuta mu sizo no mulawo,
28 Simoni sebeli omubeeka mu maoko aye ni ku lumbeka Nyambe nji,
29 “Mbumu, cwale olukulule omubika wowe afunduke mu kozo,
okukumanena ku liywi lyowe,
30 Kakuli amiyo ange na mono oku yoyisa kowe,
31 oko ona lukisa balubala no aanu onje,
32 Eliseli limonisa asimacaba
ni ku lita ekanya kwaanu owe no Isilaele.”
33 Sitaye ni inawaye sebeli okomokisiwa kweyo ana kwambiwa mulibaka lyaye.
34 Cwale Simoni sebeli waafuyola ni kwamba kwa Maliya inawaye nji, “Komone, wuyu mwana na beekelwe okufa ni kuyoya kwano kupula no Isilaele. Aikale kanyi esisupo eso sasi kananiwe
35 mi omukwale mba ukuyaa mu mooyo wowe, nji emihupulo itunda mu micima no kupula imonahale.”
36 Cwale kame kuna kwikala omunuhi no mukati no litina lya Anna, omwana Faniwelu no mukatana no lusika lwa Asele. Kame ana ku kulubala onene mi na kuyoya ni mbumwaye emyaka itanu ni yaatu oku tunda ba walanjo waye.
37 Yoli ombakati konji aba ana ku keela ba myaka makumi atanu ni aatu ni inee (84). Kasi kutunda mu Ndoo ya Nyambe, oku sebeleza Nyambe, ouku yumena eilya ni kulapela ousiku ni munji.
38 Mi sebeli oiya ba nako eyeyo nuukutumela kwa Nyambe ni kwamba ya Jesu kwaanu onje awo ana ku tatelela oku liululwa no Jelusalema.

Okuuka ku Nazaleta

39 Cwale aba ana kumanenena einu yonje
okukumanena ku mulawo wa Mbumu, se-
beli aukela mu Galileya ku Nazaleta omule-
neñi woo luli.
40 Mi omwana sebeli okula ni koongola,
ni kwiiyala okushangama, ni sishemo sa
Nyambe kame sina kwikala beulu yaye.

Ondumbana Jesu yoli mu Keleke

41 Cwale ashemi aye kame ana ku taanga
ku Jelusalema mu mwaka ni mwaka ku
mukiti no Paseka.
42 Cwale Jesu aba ana ku kwanisa emyaka
likumi ni yiili (12) sebeli akambamenako
okukumanena ku sizo.
43 Cwale omukiti aba ona kubwa sebeli
aukela kwaawo, ondumbana Jesu sebeli
osiyalela mu Jelusalema. Ashemi aye kasi
kulimuka eyo,
44 kono mu kupuluka nji ni yonyene na
kwikala mu sikwata, sebeli aenda eliy-
waa lyonje mi sebeli amu saela kwaboo ni
kwawo aku limuka noo.
45 Mi cwale aba ana kuulwa oku mu
wana, sebeli aukela ku Jelusalema oka mu
saela.
46 Munyima no maywaa aatu, sebeli
amuwana mu Ndoo ya Nyambe, yo ikalile
mukaci no aiyeti, okwa teeteta ni kwa
ibanguta etipuzo.
47 Cwale onje awo ana ku muyupa sebeli
akomoka mu ku yupisisa kwaye ni tikalabo
taye.
48 Cwale aba ana ku mu mona sebeli
akomoka onene, mi inawaye sebeli omwib-
nguta nji, “Mwanange, iikene ona tu ten-
dele ngeeso? Komone, sitowe ni mene
kame tu lemine oukusaela kame tu ziyele-
hile.”
49 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji. “Iikene mu ni saelela? Kamu limukile
nji kame ni fanena okwikala mu ndoo ya
Sitange?”
50 Mi onyene kasi ku yupisisa etaba ana
kwamba kwa onyene.
51 Cwale sebeli oshetumuka noo ni kwiiya
ku Nazaleta, kame anoku kokobeza kwa
onyene, cwale inawaye sebeli oteula einu
eyi yonje mu mucima waye.
52 Cwale Jesu sebeli wekeza mu
kushangama ni mu kukula, ni mu ku
wabelisa Nyambe naanu.

3

Ekutazo ya Jowani Omukolobezi
(Mateu3.1-12; Maleka1.1-8; Jowani1.19-28)

1 Mu mwaka no likumi ni mutanu mu
puzo ya Tibele Sesale, Ponse Pilato abo yooli
omubusisi no Judeya, Heloda neli omwen-
disi no Galileya, minaye Filipi yooli omwen-
disi no naha ya Ituliya ni Tilakonita, mi
Lisanyasi neli omwendisi no Abilene,
2 mi Annasi ni Kayafasi ali apulisita
akulu, eliywi lya Nyambe sebeli liiya kwa
Jowani omwana Zakaliya mu lihalaupa.
3 Cwale sebeli ota mu naha yonje eyo
ikubapile ni Jodani yo kutaza ekolobezo no
kubaka nji eibi ilemenwe.
4 Kanyi omo ku ñolelwe mu buka no
maywi a Isaya omunuhi wa Nyambe nji,
“Eliywi no munjili kame likuweleza mu li-
halaupa eli lyaamba nji,
mu lukise endila no Mbumu,
mubakenye endila yaye nji yoloke!
5 Omusindi onje mba wiyala,
mi akalundu ni lilundu mbei ulululiwa.
mi eyi ibetile mbei oloka,
ni tindila no ku tengama mbati luk-
isiwa.
6 Mi omunu yonje mba mono okuyoyisa
kwa Nyambe!’ ”
7 Cwalehe sebeli wambela aanu no
kupula awo ana kwiiya ku kukolobeziwa
kwa yonyene nji, “Anyi aana no tinyoka!
Anyine ona milemusa okucila okutweba
oko kwiiya?
8 Mu beeke etimbuya eto tifanena nji
na mubaka. Mi mulese oku tangisa ok-
wamba mukaci kenu nji, ‘Sitetu ni Abu-
lahama.” Kakuli kame ni myambela nji
Nyambe kame atwesa oku shimba amawee
aa okwaatenda aana a Abulahama!
9 Simba abano esamu kame si beekilwe
ba mibisi no itondo, mi cwale esitondo
sonje eso suulwa oku beeka embuya no
kuwaba kame sitemiwa ni ku siyumbela
mu mulilo.”
10 Cwale enyangela sebeli imwibanguta
nji, “Iikene cwale sa tutende?”
11 Jowani sebeli waatambula nji, “Woyo
yonje okwite eikumango yiili, aku tabele
ni woyo waakwite, ni woyo okwite esilya,
atende ngeeso ni yonyene.”
12 Atelisi nonyene sebeli aiiya kwa Jowani
mu kukolobeziwa, sebeli amwibanguta nji,
“Mwiyeti, iikene sa tutende?”
13 Cwale sebeli waambela nji, “Mulese
okutelisa oku bitelela eso mu nalaelelwe.
14 Amasole nonyene sebeli amwibanguta
nji, “Cwale aci iikene sa tutende?”
Cwale sebeli waambela nji, “Mulese ok-
witela omunu mu kukandimeka simba oku
mubyangula, mi musepe etituwelo tenu.”
15 Aanu atatelele, mi onje kame ano
kwibanguta mu micima yoo nji mwendi
Jowani yokame Kilesite.
16 Jowani sebeli waatambula onje nji,
“Mene, kame ni mikolobeza ni meyi, kono
woyo onibita ku maata kame akeile, simba
etikwele no tinjangwa taye sitwese okuti

nungutula, yonyene kame sa mikobeze ni Mebo No Kukena ni mulilo.
17 Enumbi yaye kame ili mu lyoko lyaye, mi kame sa fefule oubeke ba patelo niku ungeka ouloto waya mu sishete, kono omuuku kame sa uciñiwe mu mulilo no kwaabwa."
18 Cwale mu tindila tinjili no kupula, kame ana ku kutaza amaywi no kuwaba kwaanu.
19 Kono Ombumu Heloda, sebeli onyaziwa kwa Jowani mu taba no Helodiyasi omukataa minaye, ni mu inu yonje no kwiiba eyo ana ku tenda.
20 Cwale Heloda sebeli oekeza kweyo yonje no kwiiba mu kwingenyeka Jowani mu tolongo.

Ekolobezo ya Jesu
(Mateu3.13-17; Maleka1.9-11)

21 Cwale onje aanu aba ana ku kolobeziwa, ni Jesu ni yonyene sebeli okolobeziwa. Yo lapela, eliwilu sebeli liyatuluka,
22 mi Emebo No Kukena sebeli ishetumuka beulu yaye mu siumbiwa sikufeka kanyi elikwici, mi eliywi sebeli litunda ku wilu eli lyaamba nji, "Yawene mwanange woyo osingiwa, ni kukatelwa."

Olusika lwa Jesu

23 Jesu aba ana ku tangisa omusebezi waye yoli ni myaka makumi aatu. Yoli omwana, kanyi omo kuna kutendahalela, nji wa Josefa, omwana Heli,
24 omwana Matate, omwana Lebi, omwana Meleki, omwana Janai, omwana Josefa,
25 omwana Matatiyasi, omwana Amosi, omwana Nahumi, omwana Eseli, omwana Nagayi,
26 omwana Maate, omwana Matatiyasi, omwana Semeini, omwana Joseke, omwana Juda
27 omwana Joanani, omwana Lesa, omwana Zalubabele, omwana Shealutiele, omwana Neli,
28 omwana Meleki, omwana Adi, omwana Kosamu, omwana Elimadamu, omwana Ele,
29 omwana Joshuwa, omwana Eliezele, omwana Julimu, omwana Matate, omwana Libi,
30 omwana Simioni, omwana Juda mwana Josefa, omwana Jonami, omwana Eliyakimi,
31 omwana Meleya, omwana Mena, omwana Matasa, omwana Nasani, omwana Dabida,
32 omwana Jese, omwana Obedi, omwana Bowasi, omwana Salumoni, omwana Nashoni,
33 omwana Aminadabi, omwana Adamini, omwana Alini, omwana Heziloni, omwana Pelezi, omwana Juda,
34 omwana Jakobo, omwana Isaka, omwana Abulahama, omwana Tela, omwana Naholi,
35 omwana Selugi, omwana Leu, omwana Paleki, omwana Ebele, omwana Shela,
36 omwana Kainani, omwana Alifakasadi, omwana Sema, omwana Nuwe, omwana Lameke,
37 omwana Metusela, omwana Enoki, omwana Jalidi, omwana Mahalaele, omwana Kainani
38 omwana Enosi, omwana Seta, omwana Adama, omwana Nyambe.

4

Omuliko wa Jesu
(Mateu4.1-11; Maleka1.12-13)

1 Cwale Jesu aba ana kwiyala Emebo No Kukena, sebeli ouka ku Jodani, mi sebeli otwaliwa ku Mebo ku lihaupa,
2 sebeli oka ikalamo mu lihalaupa amaywaa makumi anee, yo etekiwa kwa Diyabulosi. Kasi kulya esilya mu maywaa awo, amaywaa awo aba ana kubwa, sebeli oyomba.
3 Odiyabulozi sebeli wamba kwa Jesu nji, "Nji uli mwana Nyambe, olaele amawee aa nji afutuke esinkwa."
4 Cwale Jesu sebeli omutambula nji, "Kame ku ñolilwe nji, 'Omunu katamba kuyoya ba sinkwa feela.' "
5 Cwale Diyabulozi sebeli omutwala aba kulumbiile niku mumonisa emibuso yonje no litunga mu nako eyeyo.
6 Odiyabulozi sebeli wamba kwa yonyene nji, "Kwa wene kame sa ni kube amaata onje ni kanya yawo yonje, kakuli yonje eye kame ina ibiwi, mi kame niiba kwa woyo ni singa.
7 Nji wene, cwale, kame soni lapele, yonje kame saitende yowe."
8 Cwale Jesu sebeli omutambula nji, "Kame ku ñolilwe nji, 'Olapele Mbumu Nyambe wowe ni ku sebeleza yonyene feela!' "
9 Kame sebeli omutwala mu Jelusalema nuukamu beeka ba monngola no Ndoo ya Nyambe, ni kwamba kwa yonyene nji, "Nji uli Mwana Nyambe, oku kondele banji wenyene okutunda bano,
10 kakuli kame ku ñolilwe nji, 'Nyambe mba laele amangeloi aye nji aku sileleze.'
11 Mi 'Ba maoko oo mba kwakele nji cwale amakondo owe aulwe oukulemeka ku liwee.' "
12 Cwale Jesu sebeli omutambula nji, "Kame ku ñolilwe nji, 'Ku twese okweteka Ombumu Nyambe wowe.' "

13 Cwale Diyabulosi aba ana kumana oku
mweteka mu mikwa yonje, sebeli otunda
kwa yonyene, oku twala ba nako injili.

Jesu yo Tateka Omusebezi Waye mu Galileya
(Mateu4.12-17; Maleka1.14-15)

14 Cwale Jesu sebeli oukela ku Galileya
mu maata no Mebo, mi elibubo lyaye sebeli
lita okakeela mu maneku onje no naha.
15 Cwale sebeli oiyeta mu tindoo too no
milapelo ni kububekwa ku munu yonje.

Jesu yo Kaniwa mu Nazaleta
(Mateu13.53-58; Maleka6.1-6)

16 Cwale sebeli oiya mu Nazaleta, omu
ana kulitiwa, mi sebeli ota mu ndoo no
milapelo kanyi omo ana kwikalela omukwa
waye ba liywaa no Pumulo. Sebeli oimana
okubala
17 mi omo sebeli obiwa ebuka no munuhi
Isaya. Yonyene sebeli ofukula ebuka ni
kuwana aba ku ñolilwe nji,
18 "Emebo ya Mbumu kame ili beulu yange,
kakuli nani kete oku kutaza eliywi no
kuwaba kwaa ashebile.
Kame anani tumu oku kutaza etukuluho no
awo ali mu ukoba
ni kubalisa amiyo no ibofu,
ni kulukulula awo ayandisiwa
19 mi naambe omwaka ona kupume-
nenwa wa Mbumu."
20 Cwale Jesu sebeli ofuka ebuka, ni ku
yuusa ku mubika, mi sebeli oikala banji.
Amiyo no awo onje ana kwikala mu ndoo
no milapelo sebeli amwaliketa.
21 Cwale sebeli otangisa okwamba
kwa onyene nji, "Balelo eliñolo eli nali
iyatetetwa, me mu kuyupela."
22 Cwale onje sebeli aamba wino eyaye,
ni ku komoka amaywi aye no musa ana ku
tunda mu kanwa kaye, sebeli aamba nji,
"Kana wuyu, kasa yokame Mwana Josefa?"
23 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, "Luli mba mu nambele enguli eyi, 'On-
ganga, oku balise wenyene.' Eyo tuna yupu
ona tende mu kapenauma, witende ngeeso
ni muno mu naha yowe.
24 Cwale sebeli wamba nji, "Niti luli
kame nimyambela nji, kakwisa omunuhi
okutekiwa mu naha yaye.
25 Kono niti luli, kame nimyambela
nji kame kuna kwikalanga ambakati no
kupula mu Isilaele mu maywaa a Eliya,
abo eliwilu aba lina ku fukiwa mu myaka
yaatu ni tikweti mutanu ni kamweya, mi
kame kuna kwikala elishebo linene mu
naha yonje.
26 Cwale Eliya kasiku tumiwa ku munu
yonje kono konji feela kwa Zalefasi, mu
naha no Sidoni ku mukati no mbakati.
27 Mi kame kuna kwikalanga asimbingwa
no kupula mu Isilaele mu nako ya munuhi
Elisha, mi kakwisa woyo ona kubalisiwa,
kono konji feela Naamani Omusiliya."
28 Cwale aba ana kuyupa eyi, onje mu
ndoo no milapelo sebeli atweba.
29 Cwale sebeli aimana ni ku mucita mu
muleneñi, ni ku mutwala ba liñope no
lilundu elyo ana ku yakela omuleneñi woo,
nji amu kwisete kunji.
30 Kono sebeli waabita mukaci koo
nuukutela.

Omulume ona Kwikala ni Mebo no Kwiba
(Maleka1.21-28)

31 Cwale Jesu sebeli ota ku Kapenauma,
omuleneñi no Galileya, mi na kwaaiyeta ba
liywaa no Pumulo.
32 Cwale kame ana ku komoka onene
etuto yaye, kakuli amaywi aye kame ana
kwikala ni maata.
33 Mi mu ndoo no milapelo kame kuna
kwikala omulume osi mebo no kwiiba,
cwale sebeli okuwa ni liywi no kuneneba
nji,
34 "Etaba yetu ni wene ibine, Jesu no
Nazaleta? Kame oneeyi muku tusinya?
niku limukile nji tiwe anyine, tiwe no
Kukena wa Nyambe!"
35 Kono Jesu sebeli omukalimela nji, "On-
doka, mi otunde mwa yonyene!" Mi cwale
emebo aba inaku mukwiseta banji mukaci
no aanu, cwale sebeli itunda mwa yonyene
eyulwile okumutenda esi no kwiiba.
36 Cwale onje sebeli akomoka nuuk-
wambisa omunjili ku munjili nji, "Eliywi
eli libine? Kame ali ni tukelo ni maata no
ku laelela emebo no kwakena, mi kame
itunda!"
37 Cwale elibubo lyaye sebeli lita mu
ibaka yonje itingulukile enaha eyo.

Jesu yo Balisa Aanu no Kupula
(Mateu8.14-17; Maleka1.29-34)

38 Jesu sebeli otunda mu ndoo no mi-
lapelo, ni kwingena mu ndoo ya Simoni.
Njemunwa Simoni yo langanine yotomine
onene elitomapa, mi sebeli aamba eyaye
kwa Jesu.
39 Cwale Jesu sebeli oimana ku nyonga
yaye ni ku kalimela litomapa, mi sebeli
litunda mwa yonyene, cwale ababo sebeli
oinguka ni kwaa sebeleza.
40 Cwale eliywaa aba lina kwiika, onje
awo ana kwikalanga naanu no meeti no
oukusiya-siya sebeli aalita kwa Jesu, mi se-
beli wabeeka amaoko aye beulu ni kwaa-
balisa.
41 Cwale emebo no kupula no kwiiba se-
beli itunda, eyi kuwa nji, "Tiwe Mwana
Nyambe!"
Kono Jesu sebeli oikalimela, ni kwilaela
nji ilese okwamba, kakuli naiku limuka nji
yokame Kilesite.

Jesu yo Kutaza mu Tindoo no Milapelo
(Maleka1.35-39)

42 Cwale eliywaa aba lina kupa, Jesu sebeli ofunduka ni kuta okaikala mu sibaka yomboci. Mi aanu sebeli amusaela ni kwiiya kwa yonyene nji amu kanise okwasiya.
43 Kono sebeli waatambula nji,"Kame nifanena okakutaza eliywi no kuwaba no mubuso wa Nyambe mu mileneñi injili ngeeso, kakuli sokame eso ina tumenwe."
44 Cwale sebeli okutaza mu tindoo no milapelo mu Judeya.

5

Jesu yo Isana Aiyetwa no Weeli
(Mateu4.18-22; Maleka1.16-20)

1 Jesu yoli ba likamba no lisa lya Genesaleta, aanu sebeli amusheeteta onene nji ayupe eliywi lya Nyambe.
2 Cwale sebeli omona amato ayiili mu lisa, kono ayambi natundumo mi alemine oku yowisanga otunyandi too.
3 Jesu sebeli oingena mu wato omunjili wa Simoni, sebeli omwambela nji aufule kanyonyo okutunda ba likamba. Cwale sebeli oikala banji ni kwiyeta aanu no kupula yoli mu wato.
4 Cwale aba ana kumana okwamba sebeli wambela Simoni nji, "Obeeke aba no kutunga onene mi oyambe otunyandi towe."
5 Cwale Simoni sebeli otambula nji, "Molyange, natu yamba ousiku wonje kono kakwisa esi tuna wana. Kono okuta mu liywii lyowe kame niyamba otunyandi."
6 Cwale aba ana kutenda ngeeso, sebeli akuuya elibunda linene no tindi, mane akanyandi sebeli ka kauka.
7 Cwale sebeli akobeta alikani oo nji aiye mukwaatusa. Cwale sebeli aiya ni kwiiyata amato ayiili mane sebeli atateka okutika.
8 Kono Simoni Pitolosi abana kumona ngeeso, sebeli okukwiseta banji ni manwi aye kwa Jesu ni kwamba nji, "Otunde kwa mene, kakuli mene kame nili osiku tenda eibi, Mbumu!"
9 Mulibaka elyo kame ana kukomoka onene naawo ana kwikala naye ba ku mona okupula no tindi anaku kuuya.
10 Cwale sebeli ku tendahala ngeeso ni kwa Jacobo ni Jowani aana a Zebedeya, alikani a Simoni, mi Jesu sebeli wambakwa Simoni nji "Olese ku cila, okutunda bano mbuyamba aanu."
11 Cwale aba ana kulita amato oo ku likamba, sebeli asiya einu yonje ni ku mukoña

Jesu yo Balisa Omulume
(Mateu8.1-4; Maleka1.40-45)

12 Jesu yoli mu muleneñi munjili, sebeli kwiiya omulume osi kutoma embingwa, mi aba ana kumona Jesu, sebeli okwela banji ni lubala lwaye ni kwamba nji, "Mbumu, nji kame osinga, kame otwesa okuni balisa!"
13 Cwale Jesu sebeli oolola elyoko lyaye ni ku mulema ni kwamba nji, "Nisinga, obale!" Mi ababo embingwa sebeli ibwa.
14 Cwale sebeli omulaelela nji alese okwambela omunu, "Kono ote oka kumonahalise kwa mupulisita, mi olite enubu no ku balisiwa kanyi omu ana ku laelela Mushe, itende oupaki kwaanu."
15 Kono cwale elibubo lyaye sebeli lihasana, mi aanu no kupula sebeli aungana oku muteeteteta ni ku balisiwa ku meeti oo.
16 Kono sebeli ota mu lihalaupa oka lapela.

Jesu yo Balisa osi Luñañali
(Mateu9.1-8; Maleka2.1-12)

17 Ba liywaa elinjili yo iyeta, kame kuna kwikala Afalisi na iyeti no mulawo awo nakwiiya okutunda mu mindi yonje no Galileya ni Judeya ni mu Jelusalema, mi amaata a Mbumu kame ana kwikala kwa yonyene oku balisa aanu.
18 Komumone, sebeli kwiiya alume ashimbile omulume ba saala osi luñañali, mi sebeli akumbela oku mwingenyika mukaci ni ku mu langeka ba lubala lwa Jesu.
19 Kono kasi kuwana esibaka no kwingena, mulibaka no aanu okupula, sebeli atina ba lituwa no ndoo ni ku mu shulumukiseta ni saala saye mukaci no aanu balubala lwa Jesu.
20 Cwale Jesu aba ana kumona etumelo yoo, sebeli wamba nji, "Mulume, eibi yowe na wilemenwe."
21 Cwale aiyeti no mulawo na Falisi sebeli atangisa okwibanguta aamba nji, "Anyine wuyu mulume woyo wamba mu malimbuluti? Woyo so twesa okulemena eibi konji feela konji Nyambe yomboci."
22 Cwale Jesu aba ana kulimuka etipuzo too, sebeli waatambula nji, "Ngasibine aba mukwibanguta mu micima yenu?
23 Sibine esi sootobile, okwamba nji, 'Eibi yowe nwilemenwe,' ni kwamba nji, 'Oimane mi weende?'
24 Kono nji mulimuke nji Omwana no munu kame akwite etukelo no kulemena eibi bano banji." sebeli wambela omulume osi luñañali nji, "Kame nikwambela nji, oimane, oshimbe oulangano wowe mi ote ku mundi!"
25 Cwale ababo sebeli oimana ba lubala loo onje, ni ku shimba oulangano waye, ni kuta ku mundi waye yo yeema Nyambe.
26 Sebeli akomoka onene onje, ni ku yeema Nyambe mane sebeli aiyala okucila aamba nji, "Balelo na tumono einu indina no ku komokisa!"

Jesu yo Isana Lebi
(Mateu9.9-13; Maleka2.13-17)

27 Eyo aba ina kubwa, Jesu sebeli otundamo, mi sebeli omona Lebi omutelisi yo ikalile ba ofisi no mutelo, mi sebeli omwambela nji, “Onikoñe.”
28 Cwale Lebi sebeli osiya einu yonje, ni ku mu koña
29 Cwale Lebi sebeli otendeliwa omukiti no kuneneba mu ndoo yaye, mi kame kuna kwikala atelisi anjili no kupula naanjili ana kwikala noo ku tafule.
30 Cwale Afalisi naa iyeti no mulawo sebeli añuñuta ni kwambela aiyetwa aye nji, “Iikene aba mulya ni kunwa na telisi na sikutenda eibi?”
31 Cwale Jesu sebeli waatambula nji, “Aanu awo ayoya wino kasaele onganga, kono awo atomine okame amusaela.
32 Kani siiya mu kwisana awo alukile, kono awo asikutenda eibi nji abake.”

Epuzo kweyo no ouku Yumena Eilya
(Mateu9.14-17; Maleka2.18-22)

33 Cwale aanu sebeli aamba kwa Jesu nji, “Aiyetwa a Jowani aka no kupula kame aku yumenanga eilya mi kame alapelanga, na iyetwa no Afalisi kame atendanga ngeeso, kono aiyetwa owe kame alya ni kunwa.”
34 Cwale Jesu sebeli waambela nji, “Kame ku twesahala nji alikani no mukwati aku yumene eilya omukwati yoli noo?
35 Amaywaa mba iiyi omukwati aba sa tundisiwe kwa onyene, mi cwale kame saaku yumene eilya mu maywaa awo.”
36 Jesu kame sebeli waambela enguli injili nji, “Kakwisa omunu otwesa oku tundisa esimanahanyi ba sikumango no ubya nji asi beeke ba sikumango no ku kulubala. Nji atende ngeeso, mba kaula esikumango no ubya, mi esimanahanyi no ubya kasi tamba oku lumelelana ni sikumango noku kulubala.
37 Kakwisa omunu otwesa oku beeka ewaine no ubya mu sindunga no ku umbiwa ba itumba no ku kulubala, nji atende ngeeso, ewaine no ubya mbai kaula eitumba mane ni kwiteka, ni itumba mbai sinyehe.
38 Kono ewaine no ubya kame ifanena okwibeeka mu indunga no kuumbiwa ba itumba no ubya.
39 Cwale kakwisa omunu so tateka okunwa ewaine no kale nji asinge eyi no ubya, kakuli kame saambe nji, ‘Ewaine no kale ya kuwaba okubita eyi no ubya.”

6

Epuzo okukumanena ni Liywaa no Pumulo
(Mateu12.1-8; Maleka2.23-28)

1 Ba liywaa linjili no Pumulo, Jesu yo bita mu matema no ubeke, aiyetwa aye sebeli ayangula amakunka no ubeke, ni kwapolola mu maoko oo ni kulya oubeke.
2 Kono anjili no Afalisi sebeli aamba nji, “Iikene aba mutenda eyi no kwafanena ba liywaa no Pumulo?”
3 Cwale Jesu sebeli otambula nji, “Kamwa sikubala eyo ana ku tenda Dabida yo yombile, yonyene naawo ana kwikala naye?
4 Omo ana kwingenena mu ndoo ya Nyambe, noomo ana kushimbela ni kulya esinkwa sina ku lukisetwa Nyambe, eyo nakwafanena okuliwa ku munu yonje konji apulisita, mi sebeli obako nawo ana kwikala naye.”
5 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Omwana no Munu ni Mbumu no Pumulo.”

Omulume osi Lyoko no Lunañali
(Mateu12.9-14; Maleka3.1-6)

6 Ba liywaa elinjili no Pumulo, Jesu aba ana kwingena mu ndoo no milapelo ni kwiyetamo, na ku kwikala omulume osi ku kukutela oluñañali ku lyooko no silyo.
7 Afalisi anjili na iyeti no mulawo sebeli aaliketa Jesu oku mona nji mba balisa omunu ba liywaa no Pumulo, nji cwale awane elibaka no kumununga eyambo.
8 Kono Jesu sebeli olimuka emihupulo yoo, mi sebeli wamba ku mulume osiku kukutela elyoko nji, “Wiiye wimane bano.” Cwale sebeli oimana ni kuta ba lubala no aanu.
9 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Kame nimi ibanguta nji, kakufanene eli no Pumulo okutenda eyi no kuwaba simba okutenda ouyi? Oku yoyisa omooyo nji okuusinya?”
10 Cwale sebeli waaliketa onje ni kwambela woyo mulume nji, “Oolole elyooko lyowe.” Mi sebeli otenda ngeeso, cwale elyoko lyaye sebeli libala.
11 Kono sebeli aiyala okutweba nuukwambisa mukaci koo eso sa fanene okutenda kwa Jesu.

Jesu yo Keta Atumiwa Aye no kukwana Likumi ni Twiili (12)
(Mateu10.1-4; Maleka3.13-19)

12 Mu maywaa aa Jesu sebeli ota ku lilundu oka lapela, mi usiku onje yotwalelela okulapela kwa Nyambe.
13 Cwale aba lina kupa eliywaa, sebeli oisana aiyetwa aye, ni kuketa mwa onyene aa no kukwana likumi na yiili, awo ana kubeekiwa nji atumiwa.
14 Simoni, ana kubeeka elitina lya Pitolosi, ni Adiliyasi minaye, Jakobo, ni Jowani, ni Filipi, ni Batolome,
15 ni Mateu, ni Tomasi ni Jakobo omwana Alufeya, ni Simoni wisanwa nji Zeloti,

16 ni Judasi Mwana Jakobo, ni Judasi
Isikaliota, omubeteki.

Jesu yo Iyeta ni ku Balisa
(Mateu4.23-25)

17 Cwale sebeli oshetumuka noo ni
kwimana ba saana, ni kupula no aiyetwa
aye naanu no kupula ana ku tunda mu
Judeya monje ni mu Jelusalema ni ba
likamba lya Tile ni Sidoni, ana kwiiya mu
kumuteeteta ni ku balisiwa ku meeti oo,
18 naawo ana ku ziyeleha ku mebo no
kwiiba naku balisiwa.
19 Cwale oundi no aanu sebeli ayeya nji
amuleme, kakuli amaata kame ana ku-
tunda kwa yonyene ni kwaa balisa onje.

Oku Wabelelwa ni Kweena
(Mateu5.1-12)

20 Cwale sebeli waliketa aiyetwa aye ni
kwamba nji,
"Embuyoti ni yenu anyi mushebile,
kakuli omubuso wa Nyambe ni wenu!
21 Embuyoti ni yenu anyi mu yombile bano,
kakuli mba mwikuta!
Embuyoti ni yenu anyi mu lila bano,
kakuli mba musheke!
22 "Embuyoti ni yenu aba mutimbiwa
kwaanu, naaba amicita, naaba amyangola,
ni kukana elitina lyenu kanyi lyakwiiba,
mulibaka lya Mwana no Munu!
23 Mu wabelelwe mu liywaa elyo, mu
nenge mu ku nyakalala, kakuli komone,
omupuzo wenu ni wakuneneba ku wilu,
kakuli anjekulyenu naaku tenda ngeeso
kwa nuhi a Nyambe.
24 "Kono oumai ni wenu asikufuma,
kakuli na mu tambula omooyo no ko-
toba!
25 Oumai ni wenu anyi mwiikutile bano,
kakuli mba muyombo!
Oumai ni wenu anyi musheka bano,
kakuli mbamweene ni ku lila.
26 "Oumai ni wenu, abo aanu onje aba
aamba ouwa wenu, kakuli anjekulyoo
kame ana kutenda ngeeso kwa nuhi no
mapwa.

Elilato ku Iila
(Mateu5.38-48; 7.12a)

27 "Kono kame namba kwaanyi muyupa,
mu singe eila yenu, mu tende wino kwawo
ami timbile,
28 mu fuyole awo amikuta, mu lapelele
awo ami timbile.
29 Woyo okufula ku litama limweya
omube akufule kame ku litama linjili, mi
omunu nji aku byangule ebaki yowe omube
mane ni hembe yowe.
30 Obe woyo okumbela kwa wene, ni
woyo oshimba einu yowe olese ku mubyan-
gulayo kame.
31 Cwale omu musingela nji aanu ami ten-
dele, naanyi mutende ngeeso kwa onyene.
32 "Nji kame musinga awo ami singa, kaw-
itumelo sa mu mone? Kakuli simba asiku-
tenda eibi kame asinga awo aasinga!
33 Cwale nji otenda ouwa kwaawo atenda
ouwa kwa wene, ka witumelo sau mone?
kakuli simba nonyene asi kutenda eibi
mwatendela ngeeso!
34 Cwale nji kame mukalima awo mu
sepile nji mba myusete, ka witumelo sa
mu mone? Simba asiku tenda eibi, kame
akalimana nawo atenda eibi, nji ausetwe
mukupula ngeeso.
35 Kono mu singe eila yenu, mwaa tende
wino, mwaa kolotise me mwabilaele nji
muusetwe esinjili, mi omupuzo wenu kame
saunenebe, mi kame sa mu tende aana a
Nyambe Oli Beulu, kakuli yonyene niwa
sishemo kwaawo no kwaku tumela naawo
akusinga onyene.
36 Mwikale ni makeke kanyi Sitenu aba ali
ni makeke.

Okwatula Akwenu
(Mateu7.1-5)

37 "Mu lese kwatula nji naanyi muulwe
okwatuliwa, mu lese oku nyaza nji naanyi
muulwe oku nyaziwa, mu lemene akwenu
nji naanyi mu lemenwe.
38 Mube, nji naanyi mubiwe, niti luli
kame sa mu tambule empo no utokwa
eyo saibeekwe mu makaa enu. Kakuli
esikala no kuwaba, mwetela banji mane
mwinyunge bamweya, mwituke beulu mi
mbaibekiwa ba yeelo yenu. Kakuli esikala
muba kwa kwenu, naanyi sokame eso sa
muwane."
39 Kame Jesu sebeli waambela enguli nji,
"Kana esibofu kame sitwesa oku twaletela
esibofu sinjili? Yonje kaitamba okukwela
mu wina?"
40 Omwiyetwa katwese okubitelela
omwiyeti waye, kono omunu yonje aba
ana mana okwiyetiwa kame safeke kanyi
omwiyeti waye.
41 Ngasibine waliketa esoopu sili mu
litiyo no mwabowe, kono wene kumono
omusumo oli mu litiyo lyowe?
42 Simba nji ngasibine so twesete ok-
wambela omwabowe nji, 'Mwabange, tu-
mone ni kutundise esoopu sili mu litiyo
lyowe,' abo weene kumono omusumo owo
oli mu litiyo lyowe? Wene osikukuba, ow-
eli otundise omusumo oli mu litiyo lyowe,
okubinda cwale somone wino oku tundisa
esoopu sili mu litiyo no mwabowe.

Esitondo ni Mbuya Yaso
(Mateu7.16-20; 12.33-35)

43 "Kakuli kakwisa esitondo no kuwaba
sibeeke embuya no kwiiba, simba nji kame

esitondo no kwiiba sibeeke embuya no kuwaba.
44 Mulibaka elyo esitondo sonje kame silimukelwa ku mbuya yaso sibeeka, kakuli etifeiga kati yangulwa ku mikakani, simba esisansa no beine kasi yangulwa ku mukona.
45 Omunu no kuwaba kame atundisa eyi no kuwaba mu sitewelo na mu mucima waye, mi omunu no kwiiba kame atundisa eyi no kwiiba mu sitewelo saye no kwiiba, kakuli akanwa no munu kame kaamba eso siiyalile mu mucima waye.

Ayaki Ayiili no Ndoo
(Mateu7.24-27)

46 "Ngasibine aba mu niisana nji 'Mbumu, Mbumu,' mi ka mutende eso ni myambela?
47 Omunu yonje woyo wiiya kwa mene ni ku teeteta ku maywi ange ni kwasebelisa, mbimi simwete eso aku fekile naso.
48 Kame aku fekile kanyi omulume oyaka endoo yaye, woyo ona kutungisa onene bakutombola, ni kuyaka omutomo waye ba liwee, mi cwale omuunda aba wiiya, ameyi aba afula onene ba ndoo, mi katwese okunyanganyisa endoo eyo, kakuli kame iyakilwe wino.
49 Kono woyo oyupa amaywi ange mi kaasebelisa, kame akufekile kanyi omulume oyaka endoo yaye ba mumbu feela aba nambulwa omutomo, mi ameyi aba afulabo onene ababo kame ikwa, mi oku sinyeha no ndoo eyo kame sakutende oku no kuneneba onene!"

7

Jesu yo Balisa Omubika no Mukulu no Masole no Muloma
(Mateu8.5-13)

1 Cwale Jesu aba ana kumana okwambela aanu sebeli oingena mu Kapenauma.
2 Cwale omukulu no masole kame ana kwikalanga ni mubika waye ona ku singiwangwa onene, ona ku tomanga mi kame ana kwikala abeebi ni kufa.
3 Cwale aba ana kuyupa eya Jesu, sebeli omutumena akulu no Majuda oka mukumbela nji aiye mu kubalisa omubika waye.
4 Mi cwale awo aba ana kwiiya kwa Jesu, sebeli amu kumbela onene mu likute aamba nji, "Kame ku fanena nji wene omutendele eyi ngeeso.
5 Kakuli kame asinga aanu etu, mane na tuyakele endoo no milapelo."
6 Cwale Jesu sebeli ota noo. Abana ka keela ku nyonga no ndoo, omukulu no masole sebeli omutumena alikani, sebeli aiya mukwamba kwa yonyene nji, "Mbumu olese oku kataza kakuli silukele nji wene wingene munji no lituwa no ndoo yange,
7 bokame nina ku mona nji simba oukumonahaza kwa wene sifanene. Kono waambe eliywi mi omubika wange mba bala.
8 Kakuli mene naba nili munji no maata no akwange, kame nili ni masole ange, mi aba naamba ku munjili nji, 'Ote!' kame ata, ni ku munjili nji, 'Wiiye!' kame aiya, ni ku mubika wange aba naamba nji, 'Otende esi!' mi kame asi tenda."
9 Cwale Jesu aba ana kuyupa eyi sebeli okomoka, niku siulukela kwaanu ana ku mukoña ni kwaambela nji, "Kame ni myambela, simba mu Isilaele kani siwana etumelo iku fekile kanyi eyi!"
10 Mi cwale awo ana ku tumiwa aba ana kuukela ku ndoo, sebeli aka wana omubika yooli wino.

Jesu yo Ingula Omwana no Mbakati
11 Munyima nweyo, Jesu sebeli ota mu muleneñi wisanwa Naine, na iyetwa aye ni undi no aanu sebeli ata naye.
12 Ababo yo keela feela ba mwelo no muleneñi, sebeli okwangana naanu ashimbile omufu, neli mwana mumweya no ndumbana kwa inawaye mi neli mbakati, naanu no kupula ana ku tunda mu muleneñi aenda naye.
13 Cwale Ombumu aba ana kumona omukati woyo, sebeli omuyupela amakeke ni ku mwambela nji, "Olese ku lila"
14 Cwale sebeli wiiya ni ku lema ba lukutu, mi awo ana ku lushimba sebeli aimana. Cwale sebeli wamba nji, "Ndumbana, kame naamba kwa wene nji, inguka!"
15 Cwale omunu ona kufa sebeli oimana ni kutangisa okwamba, mi Jesu sebeli omuusa kwa inawaye.
16 Cwale onje sebeli aingenwa okucila, ni kuyeema Nyambe aamba nji, "Omunuhi munene wa Nyambe na monahala mukaci ketu!" mi "Nyambe na potele aanu aye!"
17 Cwale elibubo lyaye sebeli lihasana mu naha yonje no Judeya ni mu tinaha tonje tiku bapile nayo.

Eliñusa Okutunda kwa Jowani Omukolobezi
(Mateu11.2-19)

18 Aiyetwa a Jowani sebeli amwambela einu yonje.
19 Cwale Jowani sebeli oisana aiyetwa aye ayiili, ni kwatuma kwa Mbumu nji akaibangute nji, "Kana yawene woyo fanene okwiiya, nji tu tatelele omunjili?"
20 Cwale alume awo aba ana kukeela kwa Jesu, sebeli aamba nji, "Jowani Omukolobezi natu tumu kwa wene mukwibanguta nji yawene onafanene okwiiya, nji tutalele omunjili?' "

21 Mu nako eyo Jesu na kubalisa aanu no
kupula ku meeti oo ni iyanga ni mebo no
kwiiba, ni ibofu no kupula sebeli oimonisa.
22 Cwale Jesu sebeli waatambula nji,
“Mute mi mukambele Jowani eyi muna
mono neyi muna yupu, eibofu kame
imona, eiyanga kame yeenda, asi mbingwa
kame akenisiwa, aafu kame aingulwa,
mi aa ashebile kame aambelwa eliywi no
kuwaba.
23 Cwale embuyoti niya woyo oulwa oku
sitatala kwa mene!”
24 Cwale awo ana kutumiwa kwa Jowani
aba ana kuuka, Jesu sebeli otangisa ok-
wamba eyi ya Jowani kwaanu no kupula
nji, “Iikene muno kamona aba muna kuta
mu lihaupa, neli olutaka luna ku nyanganyisiwa ku mebo?
25 Iikene cwale muna kutela oka mona?
Nji neli omunu ona kukufuka eikumango
no kotoba? Komumone, awo aku fukile eyi
no kubenya ni ku yoya wino kame ali mu
tindoo no Ambumu!
26 Cwale iikene muna kutela oka
mona? Neli omunuhi wa Nyambe? Ee,
kame nimyambela nji, mane okubitelela
omunuhi wa Nyambe.
27 Eyi yokame eyaye iñolilwe nji, ‘Ko-
mumone, kame nituma onumwana wange
ba lubala no lubala lowe yokame solukisa
endila yowe balubala lowe.’
28 Kame ni myambela nji, “Kwaaawo ana
leiwa kwaakati kakwisa woyo no kuneneba
kwa Jowani, kono woyo no kucaniba mu
mubuso wa Nyambe yo munene okubita
Jowani.”
29 Aanu onje aba ana kumuyupa na telisi
sebeli ayeema Nyambe ni ku kolobeziwa
mu kolobezo ya Jowani omukolobezi.
30 Kono Afalisi na iyeti no mulawo
sebeli akana omulelo wa Nyambe mu
kukolobeziwa mu kolobezo ya Jowani.
31 Cwale aanu no lusika olu kame sana
fanikete ni siikene? Mi iikene aku fekile
nayo?
32 Kame aku fekile kanyi anukana awo
aikalile mu sibaka no musika akwisana
omunjili ku munjili nji, ‘Natu mipetele,
kono kamwa sinenga! Natu miimbele
etindimo no malilo kono kamwa silila!
33 Kakuli Jowani nakwiiya yo kali
esinkwa ni kunwa ewaine, mi kame
mwamba nji, ‘Kame akwete emebo no
kwiiba!’
34 Omwana no Munu kame aneeyi yoolya
ni kunwa, mi kame mwamba nji, ‘Komu-
mone, kame alya ni kunwa, omulikani no
atelisi na sikutenda eibi!’
35 Kono oku shangama na kukenisetwe
anaye onje.”

Jesu yoli ku Ndoo ya Simoni Omufalisi

36 Omujili no Afalisi sebeli okumbela Jesu
nji akalye naye, mane sebeli ota mu ndoo no
mufalisi nukekala ba tafule.
37 Mi omukati na mu muleneñi, osi ku-
tenda eibi aba ana kuyupa nji Jesu kame ali
mu ndoo no Mufalisi, sebeli olita esitewelo
no maati siisaniwa alabasita
38 ni kwimana ku nyonga ya Jesu ku
makondo aye, sebeli olila ni kombisa
amakondo a Jesu ni myooti yaye. Cwale
sebeli otundisa emyooti ni tiñuki na ku
mutwi waye, ni kwatubeta, okwawaa ni
maati.
39 Cwale Omufalisi woyo ona ku mwisana
aba ana ku mona eyo, sebeli okwambisa
yomboci nji, “Kambe wuyu mulume
munuhi wa Nyambe luli, kambe kame
amulikile wuyu mukati omulema ni ku
limuka eyi atenda nji osiku tenda eibi!”
40 Cwale Jesu sebeli otambula ni kwamba
kwa yonyene nji, “Simoni, kwasili eso ni
singa okwamba kwa wene.”
Mi sebeli otambula nji, “Iikene eyo,
Mwiyeti?”
41 Omunu munjili kame ana ku kolo-
tisa alume ayiili amali, omunjili sebeli
omukolotisa amali no ku kwana ba
myaanda itanu, mi omunjili kame sebeli
omuba makumi atanu.
42 Cwale aba ana ku kwangwa oku teneka
sebeli walemena onje. Cwale kwaawo ayiili
anyine somu singa onene?”
43 Simoni sebeli otambula nji, “Kame ni
kakanya nji woyo ona lemeniwa onene.”
Cwale Jesu sebeli omwambela nji, “Nu
atula wino.”
44 Cwale Jesu sebeli ofutukela ku mukati
ni kwamba kwa Simoni nji, “Omwine
wuyu mukati, ine ingene mu ndoo
yowe, kausiniba ameyi no ukuyowa ku
makondo ange, kono wuyu mukati na
ombisa amakondo ange ni myooti yaye ni
kwitundisa ni tiñuki taye.
45 Kawasi nitubeta, kono oku tunda ba
nako ina ingene muno, kasi lesela oku tu-
beta amakondo ange.
46 Kausi waa omutwi wange ni maati,
kono yonyene na waa amaati ku makondo
ange.
47 Cwalehe kame ni kwambela nji, eibi
yaye eyo itendile nji yakupula, nai lemenwe
kakuli kame anisinga onene, kono woyo
olemeniwa mbicani kame asinga mbicani.”
48 Cwale Jesu sebeli wambela omukati nji,
“Eibi yowe nwilemenwe.”
49 Cwale awo ana kwikala naye ku tafule
sebeli atangisa okwambisa mu micima yoo
nji, “Anyine wuyu, wuyu otwesa simba oku
lemena eibi?”
50 Cwale Jesu sebeli wamba ku mukati nji,
“Etumelo yowe naiku yoyisa, weende mu
kozo.”

8

Akati ana ku Sindeketa Jesu

1 Munyima no eyo Jesu sebeli ota mu mileñi ni mu mindi yo iyeta Eliywi no kuwaba
no mubuso wa Nyambe. Aiyetwa aye no ku
kwana likumi na yiili aali naye
2 nakati ngeeso ana ku balisiwa ku mebo
no kwiiba ni ku meeti. Maliya ona kwi-
isaniwa nji Magadalena woyo ona ku tun-
disiwa emebo no kwiiba itanu ni yiili (7),
3 ni Joana omoywa Chuza, esikombwa
sa Heloda, ni Suzana, nanjili ngeeso ano
kupula, ana ku sebeleza Jesu ni ufumu woo.

Enguli no Mukuni
(Mateu13.1-9; Maleka4.1-9)

4 Cwale oundi no aanu aba ona ku-
mana oukuwana, naanu ana ku tunda mu
titolopo tonje sebeli aiya kwa Jesu, sebeli
waambela enguli nji,
5 "Omukuni nakuta muku kuna embuto
yaye, mi yo lemine okukuna ngeeso, injili
embuto sebeli ikwela mu ndila, mi sebeli
ilyatangiwa ni makondo, mi otuyunyi na
mu wilu sebeli iilya.
6 Injili sebeli ikwela ba mawee, eikula
sebeli iletuka, kakuli kakwa sikwikala
omukamo.
7 Cwale einjili sebeli ikwela mu mikakani,
mi emikakani aba ina kukulelela bamweya
sebeli iyowelisa embuto.
8 Cwale injili mbuto sebeli ikwela mu
mumbu no kuwaba niku kula wino ni
kubeeka omwaanda no etimbuto." Yo amba
ngeeso, sebeli okuweleza nji, "Woyo oli ni
matwi no ku yupisa, ayupe!"

Etuso no Tinguli
(Mateu13.10-17; Maleka4.10-12)

9 Cwale aiyetwa aye aba ana ku
mwibanguta etaluso no nguli eyo,
10 sebeli wamba nji, "Anyi na mubiwi oku
limuka etikunutu no mubuso wa Nyambe,
kono anjili kame atalusetwa mu tinguli, nji
cwale oku mona kame amona kono kayupi-
sisa.

Jesu yo Talusa Enguli no Mukuni
(Mateu13.18-23; Maleka4.13-20)

11 Cwale enguli kame italusa ngeesi nji,
embuto eliywi lya Nyambe.
12 Embuto ina ku kwela mu ndila okame
awo ana yupu eliywi, cwale Diyabulosi aba
aiya kame atundisa eliywi ana yupu mu
micima yoo nji alese oku pumena ni ku
yoyisiwa.
13 Embuto eyo ili ba liwee okame awo, aba
amana okuyupa eliywi, kame alitambula
mu kuwabelelwa, kono kakwite emibisi
mi kame alitambula mu nako icana feela,
cwale emiliko aba iiya kame akwa.
14 Mi kweyo ina kwele mu mikona,
okame awo ayupa eliywi, kono aba ata mu
ndila yoo kame akeshebiswa ni tipilaelo ni
ufumu, ni myelembo no mooyo, mi embuya
yoo kayiimbi.
15 Mi kweyo mbuto ili mu mumbu no
kuwaba, okame awo ayupa eliywi ni ku
litambula muwangu ni mu ku sepahala ni
micima no kuwaba, ni ku beeka embuya
mu ku tundamena.

Elambi munji no Siwana
(Maleka4.21-25)

16 Kakwisa omunu otwesa oku monyeka
elambi ni kwifukela munji no siwana,
simba okwibeeka munji no mumbeta, kono
ibeekiwe ba lutala nji omunu aba aingena
amone eliseli.
17 Kakuli kakwisa eso sishweekiwa eso
sasi ulwe oku shootolwa, simba esi sili ku-
uwi sasi ulwe oku limukiwa ni kwiiya ba
liseli.
18 Cwale mumamele omu muyupela,
kakuli woyo okwite eso ali naso, mba
beekelwa, kono awo aulwile esinjiili, simba
eso apuluka nji kame ali naso mbasi
byanguliwa."

Inawaye Jesu na Inaaye
(Mateu12.46-50; Maleka3.31-35)

19 Cwale inawaye Jesu na inaaye sebeli
aiya kwa yonyene, kono kasi ku twesa oku-
keela ku nyonga yaye, mulibaka no kupula
no aanu.
20 Cwale Jesu sebeli wambeliwa nji,
"Inaowe na inoowe kame aimanine
bandee, kame ashukele oukumona."
21 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, "Inawange na inaange okame awo
ayupa eliywi lya Nyambe niku libelekisa."

Jesu yo Ondota Eliñungwa
(Mateu8.23-27; Maleka4.35-41)

22 Eliywaa linjili Jesu sebeli okulonga
na iyetwa aye mu wato ni kwamba kwa
onyene nji, "Tu lutelenyi mu linjaliya no
lisa." Cwale sebeli afuula.
23 Alemine okuluta ngeeso, Jesu sebeli
olangana okutela ba tulo. Cwale emebo
no liñungwa sebeli iinguka ba lisa, mane
sebeli asinga okutika ku meyi mi kame ana
kwikala mu utata no kuneneba.
24 Aiyetwa sebeli ata kwa Jesu oka
mwingula aamba nji, "Molyetu, Molyetu!
kame tufa!"
Mi Jesu sebeli oinguka ni ku kalimela
eliñungwa ni mandinda, mi sebeli iimana
ni kondoka tuu.
25 Cwale Jesu sebeli wamba kwa iyetwa
aye nji, "Etumelo yenu ibine?"
Mi sebeli acila ni ku komoka nuuk-
wambisa omunjili ku munjili nji, "Anyine
cwale wuyu mulume? Nji mane
kame alaela emebo ni meyi, mi kame
imukuteka!"

Jesu yo Balisa Omulume no Mebo no Kwiiba
(Mateu8.28-34; Maleka5.1-20)

26 Cwale Jesu na iyetwa aye sebeli aka
fuweka mu naha no Magelasenesi, eyo
ikubapile ni Galileya.
27 Cwale Jesu yosi longoka feela okuta ba
likamba, sebeli okwangana ni mulume ona
ku tunda mu muleneñi osi mebo no kwi-
iba, ba nako no kuleba kasi kumanganga
eikumango mane kasi ku yoyanga mu ndoo,
kono mu mayumbelo.
28 Cwale omulume woyo aba ana ku-
mona Jesu, sebeli okuweleza ni liywi no
kuneneba ni ku mukubamena balubala
lwaye ni kwamba niliywi linene nji, "Iikene
osaela oku tenda ni mene, Jesu Mwana
Nyambe OMWAMBAKANI oli beulu? Kame
niku kumbela, olese oku ni yandisa!"
29 Kakuli Jesu kame ana ku laela emebo
no kwiiba oku tunda mwa woyo mulume.
Kakuli mu tinako no kupula kame ina ku
katazanga onene, mane kame ana ku ba-
balelwangwa yo nungilwe ni tungongolo,
ni yoondo ku makondo, kono kame ana
kucola otungongolo, mi emebo no kwiiba
sebeli imu twala mu lihalaupa.
30 Jesu cwale sebeli omwibanguta nji,
"Tiwe anyine elitina?"
Mi sebeli otambula nji, "Time empi,' "
kakuli emebo no kupula no kwiiba kame
ina ku mwingena.
31 Cwale emebo no kwiiba sebeli ikum-
bela Jesu nji alese okwilaela nji ite mu wina.
32 Cwale omulaka no kuneneba no an-
gulube kame ona ku lyelanga ba lilundu,
mi cwale emebo no kwiiba sebeli ikum-
bela Jesu nji iingene mu tingulube, sebeli
oipumenena okaingenamo.
33 Cwale emebo no kwiiba sebeli itunda
ku mulume nukaingena mu tingulube, mi
omulaka sebeli witukela mu liñope no lisa
ni ku mina ameyi.
34 Cwale aanu aba ana kumona eyo ina
tendahala, sebeli acila nuukabiha etaba eyo
mu muleneñi ni mu naha.
35 Cwale aanu sebeli ata oka mona eyo
ina tendahala, mi sebeli aiya kwa Jesu
nuukawana omulume ona ku tundisiwa
emebo no kwiiba yo ikalile ba makondo
a Jesu, yo ku fukile yo ku ketile wino ni
tingana taye, cwale sebeli acila.
36 Cwale awo ana ku mona eyo sebeli
aambela aanu omu ana ku yandisetwa ku
mebo no kwiiba nomo ana balisetwe.
37 Cwale aanu onje na mu manyonga no
naha no Magelesani sebeli akumbela Jesu
nji aasiye kakuli kame ana ku lemiwa ku
kucila onene, mi sebeli oingena mu wato ni
kuuka.
38 Omulume woyo ona ku tundisiwa
emebo no kwiiba sebeli okumbela Jesu nji
ate naye,
Kono Jesu sebeli omulukulula nji akutele
ni ku mwamba nji,
39 "Ouke ku mundi wowe, mi okaambe
einu no kuneneba ana tende Nyambe kwa
wene."
Mi woyo mulume sebeli okutela okaamba
eyo inene ana tendelwe kwa Jesu mu mule-
neñi monje.

Omwana Jailosi no Mukatana ni mukati ona ku Lema Jesu ku Mukanjo
(Mateu9.18-26; Maleka5.21-43)

40 Cwale Jesu aba ana kuuka, oundi no
aanu sebeli omu tambula, kakuli onje kame
ana ku mu tatelela.
41 Cwale sebeli kwiiya omulume no litina
lya Jailasi, omwendisi no ndoo no milapelo,
ni ku kwela ku makondo a Jesu, mi sebeli
omu kumbela nji ate ku ndoo yaye,
42 kakuli kame ana kwikalanga ni mwana
mumweya no mukatana, osi myaka likumi
ni yiili, mi kame ana kwiikala beebi ni kufa.
Cwale Jesu yo seenda, aanu sebeli
amuumbelela.
43 Cwale omukati ona ku tomanga oweeti
no mweeya mu myaka likumi ni yiili, kasi
ku twesahala oku balisiwa ku munu,
44 sebeli wiiya munyima ya Jesu, ni
kulema ku mungundo no mukanjo waye,
mi ababo sebeli obala ku weeti waye no
mweeya.
45 Cwale Jesu sebeli oibanguta nji, "Anyini
ona nileme?" Cwale aanu onje sebeli akana,
mi Pitolosi sebeli wamba nji, "Molyange,
oundi no aanu akuumbelele, mi kame aku
sinanisa."
46 Kono Jesu sebeli wamba nji, "Omunjili
nani leme, kakuli kame ni lemuha nji
amaata anjili naabu mwa mene."
47 Cwale omukati abana kumona nji
katwese oukushweeka, sebeli oiya kwa Jesu
yo cilile, ni ku mukubamena ni kwamba
balubala no aanu eso ana ku mulemena
noomo ana balele muwangu-wangu.
48 Cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene
nji, "Mwanange, etumelo yowe naiku yoy-
isa. Ote mu kozo."
49 Jesu yo saamba, sebeli kwiiya omu-
lume ona ku tundelela ku ndoo no mwen-
disi ni kwamba nji, "Mwanowe nafu, olese
oku kataza Omwiyeti."
50 Kono Jesu aba ana kuyupa ngeeso, se-
beli wambela Jailosi nji, "Olese ku cila, op-
umene feela, mi mwanowe mba yoyisiwa."
51 Cwale aba ana ku keela ku ndoo, kasi
ku pumenena omunu okwingena mu ndoo,
konji Pitolosi, ni Jowani, ni Jakobo, sitaye ni
inawaye omwanukana.

52 Cwale onje aanu kame anaku lilanga ni
ku musilisa, kono Jesu sebeli waambela nji,
“Mulese kulila, omwanukana kasifa, kono
kame alanganine feela!”
53 Cwale onje sebeli asheka Jesu, muku
limuka nji omwanukana nafu.
54 Jesu sebeli omulema ku lyooko ni ku
mwisana nji, “Mwanukana, inguka!”
55 Cwale emebo yaye sebeli yukela
mwa yonyene, mi ababo omwanukana
sebeli oinguka, cwale Jesu sebeli olaela nji
omwanukana alukisetwe esi no kulya nji
alye.
56 Cwale ashemi aye sebeli akomoka,
kono Jesu sebeli waalaelela nji alese ok-
wambela omunu eyo ina tendahala.

9

Jesu yo Tuma Aiyetwa ano Kukwana Likumi na Yiili (12)
(Mateu10.5-15; Maleka6.7-13)

1 Cwale sebeli oisana aiyetwa no kuk-
wana likumi ni twiili bamweya mi sebeli
waaba amaata ni tukelo beulu no mandi-
mona onje mane ni ku balisa ameeti.
2 Cwale Jesu sebeli waatuma nji akaiyete
eino mubuso wa Nyambe mane nuka balisa
awo akola ameeti,
3 mi sebeli wamba kwa onyene nji,
“Mulese okushimba esinu sinjili ba
mwendo, simba olusata, simba esipaupau,
simba esinkwa, simba amali, mane mulese
okushimba etihembe timbili.
4 Endoo yonje mwingena mi kame ami-
tambula, mwikalemo okubitela abo samu-
tunde mu muleneñi omo,
5 mi oko konje samwingene nji kamita-
mbula, aba mutunda mu tolopo omo, mu-
totomone amaluli na kumakondo enu nji
atende oupaki kwa onyene.”
6 Aiyetwa sebeli ata mu mindi yonje aka
iyete eliywi ni kubalisa asikutoma ameeti
mu ibaka yonje.

Okulyangana kwa Heloda
(Mateu14.1-12; Maleka6.14-29)

7 Cwale Heloda, omubusisi abana kuyupa
eyo ina kutendahala yonje, sebeli okomoka
onene kakuli anjili kame ana kwambanga
nji Jowani omukolobezi nainguka kwaafu.
8 Anjili kame ana kwambanga nji Eliya
wamonahala kale, mi anjili kame ana
kwambanga nji omunjili no anuhi a
Nyambe nakukale nainguka.
9 Heloda sebeli wamba nji, “Jowani woyo
nina kupatula omutwi, kono anyine woyo
niyupa eyaye?” Mi sebeli osaela okumona
Jesu.

Jesu yo Fepa Aanu no kukwana Eikitti Mutanu
(Mateu14.13-21; Maleka6.30-44; Jowani6.1-14)

10 Atumiwa aba ana kuuka sebeli am-
bela Jesu einu yonje ana tende. Cwale se-
beli washimba ni kuta noo ku muleneñi
oisaniwa Betisaida.
11 Cwale aanu no kupula aba ana kuyupa
ngeeso, sebeli amukoña mi sebeli waatam-
bula wino ni kwamba kwa onyene eyo no
mubuso wa Nyambe mane sebeli obalisa
awo ana kusinga okublisiwa.
12 Abo eliywaa elita mu kwiika, atumiwa
no kukwana elikumi na yiili sebeli aiya kwa
Jesu ni kwamba nji, “Ouse aanu nji akutele
mu mindi ni mwilalanda monje ili beebi
nji aka kusaelele oko sakalangane neso no
kulya kakuli muno tuli ni mu sibaka sikush-
weekile.”
13 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Anyi luli mwaabe eyi no kulya.” Cwale
sebeli atambula nji, “Kame tuli feela ni
inkwa itanu ni tindi timbili, konji aba satute
nji tukaa ulele eino kulya onje.
14 Oko kame kuna kwikalanga alume no
kukwana eikiti itanu (5;000)
Cwale Jesu sebeli wamba kwa iyetwa aye
nji, “Mwambele aanu aikale banji mu ik-
wata akwanine eititi makumi atanu mu sik-
wata ni sikwata (50).”
15 Cwale sebeli atenda ngeeso mane ni
kwikala mu ikwata ni kwikala onje banji,
16 cwale Jesu sebeli olonda einkwa itanu
ni tindi timbili, sebeli waliketa kuwilu ni
kuba etumbo mane ni kwipatola ni kwiiba
kwa iyetwa aye nji atabele aanu.
17 Cwale onje sebeli alya ni kwikuta,
mane sebeli atolabo amatanda no kuk-
wana likumi ni twiili no ubulumusi onaku
siyalako.

Pitolosi yo Amba eyi ya Jesu
(Mateu6.13-19; Maleka8.27-29)

18 Cwale Jesu yoli yomboci yolapela
aiyetwa sebeli aiya kwa yonyene mi sebeli
waibanguta nji, “Kandi aanu kame aamba
nji time anyine?”
19 Mi sebeli atambula nji, “Kame aamba
nji tiwe Jowani omukolobezi, aanjili nji
tiwe Eliya, mi anjili kame aamba nji
omunjili no anuhi naku kale nainguka.”
20 Cwale Jesu sebeli waibanguta nji,
“Cwale anyi kame mwamba nji time
anyine?” Mi Pitolosi sebeli otambula nji,
“Tiwe Kilesite wa Nyambe.”

Jesu yo Amba eyi no Mayando ni lifu Lyaye
(Mateu16.20-28; Maleka9.1)

21 Kono cwale Jesu sebeli waaba emamela
nji alese okwambela omunu yonje
22 nji, “Omwana no munu kame afanena
okuyanda einu no kupula, mi akaniwe kwa
kulu ni kwa kulu no apulisita mane na
sikuñola, mi aibaiwe mane nji ba liywa no
waatu aingulwe kwaafu.”

23 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
“Omunu yonje woyo osaela oku nikoña
akutobohe yonyene mi akutweke esifapano
saye mu maywaa onje cwale anikoñe.
24 Abo kwa woyo osaela okuyoyisa
omooyo waye mbau taukelwe, mi woyo
otaukelwa omooyo waye mulibaka lyange
mba yoyisiwa.
25 Siikene sawane omunu aba amuna eli-
tunga lyonje, ni kutaukelwa omooyo waye
simba okukomiwa?
26 Woyo yonje soni enene mane ni maywi
ange, ni yonyene Omwana no munu mba
mwenene aba saiye mu kanya yaye ni
mu kanya ya sitaye neyi no mangeloi no
kukena.
27 Kono kame ni myambela eniti luli
nji kwaali anjili aimanine bano awo
katamba okufa akasi mona kale omubuso
wa Nyambe.”

Okufutuka kwa Jesu
(Mateu17.1-8; Maleka9.2-8)

28 Munyima no maywaa atanu naatu Jesu
aba ana kumana okwamba eyi sebeli os-
himba Pitolosi, Jowani ni Jakobo ni kuta
noo ba lilundu okalapela.
29 Jesu yo lapela, sebeli omonahala olutu
ni ikumango yaye okufutuka mane sebeli
itenda eyi no likena too onene.
30 Ababo sebeli kumonahala alume ayiili
aambola ni Jesu. Awo neli Mushe ni Eliya
31 awo ana kumonahala mu kanya aamba
eyi no kuta kwaye eyo ana kufanena oka
manenena ku Jelusalema.
32 Cwale Pitolosi nawo ana kwikala noo
kame nalangananga onene ba tolo, cwale
aba ana kwinguka sebeli amona ekanya ya
Jesu na lume ayiili awo ana kwimananga
naye.
33 Cwale alume aba ana kusiya Jesu,
Pitolosi sebeli wamba kwa Jesu nji,
“Molyange, nikwakuwaba ngasibine nji
twikale feela bano! Tuyake eikuñwa
yaatu, esinjili sitende sowe, esinjili sa
Mushe mane esinjili sitende sa Eliya.”
Mukwalimuka eso ana kwamba.
34 Abo yo amba eyo, sebeli kwiiya
elikumbi ni kwafuka, mi sebeli acila aba
ana kufukiwa ku likumbi.
35 Cwale eliywi sebeli litunda mu likumbi
eli lyamba nji, “Wuyu ya Mwanange woyo
ni nakete, mumuyupe!”
36 Cwale eliywi aba lina kumana ok-
wamba, Jesu sebeli okumona nji kame ali
yomboci. Aiyetwa sebeli aondoka feela
nambulwa okwambela omunu kweyi ana
mono.

Jesu yo Balisa Ondumbana no Mebo no Kwiiba
(Mateu17.14-18; Maleka9.14-27)

37 Eliywaa linaku tatamako Jesu na
iyetwa aatu aba ana kushetumuka oku-
tunda ba lilundu, cwale aanu no kupula
sebeli akuwana ni Jesu.
38 Cwale komumone, omulume sebeli
okuwa okutunda mwaanu no kupula nji,
“Mwiyeti! Kame ni kukumbela nji oni mo-
nene mwanange, kakuli yomwanange nili
naye nisepile yomboci!
39 Cwale komumone emebo no kwiiba
kame imulemanga muwanguwangu ni
kulila onene ni kumoowa okutwala abo
sakatundele olufulo ku kanwa mane
ni kumukwiseta banji yonyakola eyisi
mulemine.
40 Cwale kame nina kumbele aiyetwa owe
nji aitundise kono nakwangwa.”
41 Jesu sebeli otambula nji, “Anyi aanu
nakwapumena ni lusika nakwayupa! Ba
nako no kukuma babine saniikale naanyi?
Ba nako no kukuma babine sani miiyete?
Kolite mwanowe kuno.”
42 Ababo ondumbana yokeyile, emebo
no kwiba sebeli ingena mwayonyene oku-
mulyanganisa. Kono Jesu sebeli olaela
emebo no kwiiba, sebeli obalisa ondum-
bana ni kumuba kwa sitaye.
43 Mi onje kame ana kukomoka amaata
no kuneneba a Nyambe.

Jesu yo Amba kame eyi no Lifu Lyaye
(Mateu17.22-23; Maleka9.30-32)

Kono abo aanu asikomokile kweyo yonje
anatende, sebeli wamba kwa iyetwa aye nji,
44 “Muteetete wino ku maywi awo
sanambe bano, Omwana no munu
mbabeekiwa mu maoko no aanu.
45 Kono kasi kuyupisisa omwambelo
ou, kakuli kame ona kushwekiwa kwa
onyene, nji alese okuyupisisa wino mi kame
ana kucilanga okumwibanguta etaluso no
mwambelo owo.

Anyine No Kuneneba Onene?
(Mateu18.1-5; Maleka9.33-37)

46 Cwale etiñananyi sebeli tiinguka
mukaci koo nji anyine no kuneneba mukaci
koo.
47 Kono Jesu aba ana kumona emihupulo
eli mu micima yoo, sebeli oshimba
omwanuke ni kumwimeka kunyonga yaye,
48 cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
“Woyo yonje sotambula wuyu mwanuke
mu litina lyange natambula mene, mi woyo
yonje sotambula mene natambula woyo
ona nitumu. Mi cwale woyo no mamane-
neno mukaci kenu yo munene kwaanyi.”

Omunu yonje nji Kakulwisi kame Ali ni Wene
(Maleka9.39-40)

49 Jowani sebeli otambula nji, “Molyange,
natumono omulume woyo otundisa

amandimona mu litina lyowe natu mukanisa, kakuli kasa wetu.
50 Kono cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Mulese okumu kanisa kakuli nji omunu kakulwisi woyo kame ali kwa wene.”
51 Cwale amaywaa aba ana kusheeteta abeebi nji atambuliwe ku wilu, sebeli okutukiseta okuta ku Jelusalema.
52 Cwale sebeli otuma atumiwa balubala mu mundi wisaniwa nji Samalitani nji aka mulukisete einu.
53 Kono aanu kasiku mutambula kakuli olubala lwaye kame luna kulukisetwa okuta ku Jelusalema.
54 Mi cwale aiyetwa aye Jakobo ni Jowani aba ana kumona ngeeso, sebeli aamba nji, “Mbumu, kame usinga nji aci tukumbele omulilo okutunda ku wilu nji wiiye mukwa ciña?
55 Kono Jesu sebeli ofutuka ni kwakalimela.
56 Cwale sebeli aekeza okuta mu mundi munjili.

Awo Afanena Okutenda Akoñeleli a Jesu (Mateu8.19-22)

57 Cwale akatile ngeseo mu mweendo woo, omulume munjili sebeli wamba kwa Jesu nji, “Kame sani kukoñe oko konje soote.”
58 Cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Aluwawa kame akwite emina, mi otuyunyi oto tutuka mu mebo kame tukwite eiyaleto, kono Omwana no munu kakwite naba no kusama omutwi waye.”
59 Ku munjili sebeli wamba nji, “Onikoñe.”
Kono sebeli wamba nji, “Mbumu oweli nite nika pumbeke sitange.”
60 Cwale Jesu sebeli otambula nji, “Mulesele aafu apumbeke aafu oo, cwale kono wene ote oka iyete eyi no mubuso wa Nyambe.”
61 Kame omunjili kwa onyene sebeli wambela Jesu nji, “Mbi kukoño, kono oweli nite nikalaane asi ndoo yange.”
62 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Kakwisa omunu olemine ku sikekele ni kwaliketa kunyima woyo kafanene mu mubuso wa Nyambe.”

10

Jesu yo Tuma ano kukwana Makumi Atanu na Yiili naanu Ayiili (72)

1 Munyima noeyi, Ombumu sebeli oketa ano kukwana makumi atanu nayili naanu ayiili, mane ni kwatuma balubala lwaye ayiili mu mileneñi yonje ni mu sibaka eso afanena yonyene okuta.
2 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji, “Kame kuli ekutulo inene kono asi kuyangula acana, mulapele nji Ombumu no kuyangula atume asikuyangula mu iyangulo yaye.
3 Mute cwale! Komumone kame ni mituma kanyi emikoko mukaci no andiwi.
4 Mulese okushimba esikwama no mali, simba esipaupau, simba etinjatangwa mi mulese kwimana nji mukeete omunu mu ndila.
5 Endoo samwingene yonje, oweli mwambe nji, ‘Ekozo iikale mu ndoo muno.’
6 Cwale nji omunu woyo osinga ekozo mwaali mwa onyene cwale ekozo yenu mbaiikala noo, kono nji kasamo ekozo yenu mbayuuku kwaanyi.
7 Cwale mwikale mu ndoo eyo mulye mane ni kunwa eyo samubiwe kakuli omubeleki kame afanena okubiwa okutenikiwa kwaye, mulese kuta endoo ni ndoo.
8 Aba mwingena mu tolopo mi kame amitambula, mulye eso samubiwe,
9 mubalise asikutoma omo mu ndoo mi mwambe kwa onyene nji, ‘ Omubuso wa Nyambe nawiyi abeebi kwaanyi.’
10 Kono aba mwingena mu tolopo nji kamitambula, mute mu mikwakwa yayo mi mwambe nji,
11 ‘Simba eliluli na mu tolopo yenu elyo lina kakatele ku tinjatangwa tetu, kame tumi totomonena lyo, kono cwale mulimuke nji omubuso wa Nyambe nawiyi abeebi!’
12 Kame nimyambela nji, ba liywaa no katulo, Nyambe mba monisa esishemo ku muleneñi no Sodoma okubita etolopo iya!
13 Oumai niwenu Asikolazini! Oumai niwenu kame asi Besesaida! Abo kambe etimakazo tina kutendiwa mwaanyi kambe nati kutendiwa mu Tile ni Sidoni, kambe naakubaka kale mane ni kukumanga eikumango no masaka ni kulangana ba mute!
14 Kono Nyambe mba monisa esishemo onene mu katulo no Tile ni Sidoni okubita aanyi.
15 Mane ni wene Kapenauma kame solumbekwe ku wilu? mbu kwisetwe banji mu lyangalilo.
16 “Cwale omunu yonje woyo omiyupa kame ayupa mene, mi kame woyo omikana kame akana mene, mi woyo okana mene kame akana ni woyo ona nitumu.”

Okuuka kwawo no kukwana Makumi Atanu na Yiili naanu Ayiili (72)

17 Ano kukwana makumi atanu na yiili naanu ayiili sebeli akauka awabelelwe onene, ni kwambela Jesu nji, “Mbumu, simba amadimona kame atuyupa aba twa kalimela mu litina lyowe!”

18 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Kame nina mono Satani yokwa okutunda ku wilu kanyi olumonyi no mbula.
19 Komumone! Kame nina mibi amaata no kwenda ba tinyoka ni tubanse, mane ni maata onje beulu no ila, mi cwale kakwisa eso sasi milemeke.
20 Kono simba kuli ngeeso mulese kuwabelelwa mwesi nji abo emebo kame imiyupa, kono muwabelelwe nji amatina enu nañoliwa mu wilu.”

Jesu yo Wabelelwa
(Mateu11.25-27; 13.16; 17)

21 Mu hola eyeyo luli Jesu sebeli owabelelwa mu Mebo No Kukena ni kwamba nji, “Kame ni kutumela kwa wene Sitange, Ombumu no liwilu ni litunga, kakuli namushweeke eyi inu kwawo no kushangama na sikukwiyeta mi namwi shootwele anuke acana. Eee, Sitange, kakuli mona kusingela nji kutendahalele.
22 “Einu yonje nai kubiwa kwa mene okutunda kwa Sitange. Mi kakwisa woyo olimukile Omwana konji Sitaye, simba woyo olimukile Sitaye konji Omwana, simba awo anakete Omwana okwaa shotwela Sitaye.”
23 Cwale Jesu sebeli osiulukela kwa iyetwa aye kunyonga ni kwamba nji, “Embuyoti niyawo amiyo awo amona eyi mumona!
24 Kono kame nimyambela nji, Anuhi no kupula na mbumu nashukele okumona eyi mumona, kono kasiimona, mane ni kuyupa eyi muyupa, kono kasiiyupa.

Enguli no Musamaliya no Musa

25 Cwale komumone! omwiyeti no mulawo sebeli oimana ni kweteka okulema Jesu mukwamba nji, “Mwiyeti,” ngasibine sanitende nji nikaingene mu mooyo no kwaabwa?
26 Cwale Jesu sebeli omutambula nji, “Sikene siñolilwe mu mulawo? Ngasibine mubalanga?”
27 Cwale sebeli otambula nji, “Osinge Mbumu, Nyambe wowe ni mucima wowe wonje, ni mooyo wowe wonje, ni maata owe onje, ni tingana towe tonje, mi osinge awo oyakile noo kanyi omo okusingela wenyene.”
28 Cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Nwaamba eniti,” “Otende ngeeso mi mbuyoyo.”
29 Kono yonyene omulume woyo nakushukela oukukenisa yonyene sebeli wambela Jesu nji, “Anyine woyo ni yakile naye kunyonga?”
30 Jesu sebeli otambula nji, “Omulume kame ana kuta ku Jeliko okutunda ku Jelusalema, mi ababo sebeli okuwana na mbuyi sebeli amubyangula eikumango ni kumufula mane sebeli akutela okumusiya yo langanine mu mandingwe no lifu.
31 Cwale omupulisita sebeli obita endila eyo, mi aba naku mumona sebeli oyauka ni kumusiya.
32 Mu mukwa mumweya owo, omulebi ni yonyene sebeli obita endila eyo mi sebeli omumona mi ni yonyene sebeli oyauka ni kumubitelela.
33 Kono Omusamaliya yo enda mu ndila eyo sebeli okeela abo ana kwikala omulume woyo ona kulemekiwa, aba ana kumumona omo aikalele, sebeli omufela amakeke.
34 Seli osheeteta kwa yonyene ni kwitela amaati ni waine ba itombo yaye mane ni kunungabo, mi sebeli omubeeka ba mbongolo yaye mane ni kumutwala ku ndoo no angenda oko ano kamu babalela.
35 Cwale eliywaa lina kutatamako sebeli olita amali no muwayawaya no silibela, ni kwaaba kwa babaleli ni kwamba nji, ‘Mubabalele wuyu munu, mi mbi miteneke kweyo samu sinyehelwe aba saniuke oku nikatile.’ ”
36 Cwale Jesu sebeli omana mukwamba nji, “Anyine mu waatu woo, woyo ona monisa nji mwabaye woyo mulume onaku fuliwa kwa mbuyi?”
37 Omwiyeti no mulawo sebeli otambula nji, “Woyo ona monisa amakeke kwa yonyene.” mi Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Ote mi okatende ngeeso.”

Jesu yo Singula Maleta ni Maliya

38 Cwale ababo Jesu na iyetwa aye aba ana kutaanga mu ndila yoo, sebeli aingena mu mundi omunjili mi omukati oisaniwa Maleta sebeli omutambula mu ndoo yaye.
39 Cwale kame ana kwikalanga ni minaye no litina lya Maliya woyo ona kwikala ku makondo a Mbumu okuteeteta ku kutazo yaye.
40 Kono Maleta yonyene kame ana kupatehanga okulukisa eyi no kulya, cwale sebeli ota kwa Jesu oka mwambela nji, “Mbumu, kumwine nji Maliya nanisiyi memboci okulukisa eyi no kulya? Omwambele nji aiye anituse!”
41 Kono Ombumu sebeli omutambula nji, “Maleta, Maleta! Kame unyolelwe ni kushupiwa kwiinu no kupula,
42 esinu simweya kame sisaeliwa. Maliya nakete esinu simweya no kuwaba eso kasitamba kubyanguliwa kwa yonyene.”

11

Jesu yo Iyeta omo no Kulapela
(Mateu6.9-13; 7.7-11)

1 Kame ana kulapelelanga mu sibaka sinjili, mi aba ana kumana, omunjili no aiyetwa aye sebeli wamba kwa yonyene nji,

“Mbumu, otwiyete okulapela kanyi Jowani aba ana kwiyeta aiyetwa aye.”

2 Cwale Jesu sebeli waambela nji, “Aba mulapela, mwambe nji,

‘Sitetu,
elitina lyowe liikale eli no kukena,
kwiiye omubuso wowe.
3 Otube balelo esilyanu setu omo otubelanga mu liywaa ni liywaa.
4 Otu lemene emibonda yetu kanyi omo tulemenanga akwetu awo atu foseza.
Ole kutu leselela okwingena mu miliko.’ ”

5 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji, “Anyine kwaanyi woyo otwesa okuta kwa mulikani waye bakaci no usiku nuka mwambela nji, ‘Mulikani, onibeko einkwa yaatu.

6 Omulikani wange naiyi mi sikwite esi no kumuyumbula.

7 Cwale kame satambule yoli mukaci nji, ‘Ole kunikataza esaandi nasi yatiliwa kale, mene na naange twalangana kale mi sitwese okwinguka okukuba eso osaela.’

8 Kame nimyambela nji, simba nji katamba okwiinguka okumuba eso asaela kakuli mulikani waye, kono mbainguka mane nikukuba eyo asaela yonje kakuli kaene okutwalelela okukumbela.

9 Cwale kame nimyambela nji, mukumbele mi mba mubiwi, musaele mi mba muwana, mungongote mi mba muyatulelwa.

10 Kwa woyo yonje okumbela mba biwi, woyo osaela mbawana mi woyo ongongota mba yatulelwa.

11 Anyine omushemi mukaci kenu, nji mwanaye kame akumbela ondi, kana kame atwesa okumuba enyoka okubita ondi?

12 Simba nji kame akumbela eliki kame otwesa okumuba esoowa?

13 Cwale nji anyi no kwiiba mulimukile okuba anenu eyi no kuwaba aba amikumbela, cwale mbakwikala ngasibine kwa Sitetu nakuwilu kwawo amukumbela Emebo No Kukena!”

Jesu ni Beluzibule
(Mateu12.22-30; Maleka3.20-27)

14 Cwale Jesu kame ana kutundisanga esidimona no umumu, cwale esindimona aba sina kutunda, omulume no simumu sebeli otateka okwamba mi aanu sebeli akomoka,

15 kono aanu anjili sebeli aamba nji, “Kame atundisa amadimona mulibaka lya Beluzibule, omukulu no madimona.”

16 Cwale anjili sebeli amweteka muku kumbela esisupo okutunda kuwilu.

17 Kono Jesu sebeli olimuka eyo ana nahananga, sebeli wamba kwa onyene nji, “Omubuso wonje owo okutabile wonyene, kame osinyeha, mi nji endoo kame ikutaba bakaci kame ikwa.

18 Mi cwale nji Satani kame akutabile yonyene, ngasibine sawongolele omubuso waye? Anyi kame mwamba nji kame nitundisa amadimona mulibaka lya Beluzibule.

19 Mi nji kame nitundisa amadimona mulibaka lya Beuzibule, cwale anenu kame tundisanga amadimona mulibaka lyaanyine? Abo cwale mbatende aatuli enu.

20 Kono nji ni mulibaka no munwe wa Nyambe aba nitundisa amadimona, cwale omubuso wa Nyambe nawiyi kwaanyi.

21 Cwale omulume no koongola okutukisete okumamela endoo yaye, eibyana yaye mbaikala mu kozo.

22 Kono cwale nji omulume no koongola okumubita aba aiya niku mukoma, kame atundisa eilwiso yaye eyo asepile ni kutaba oufumu waye.

23 “Woyo kasa kwa mene kame anilwisa, mi nji omunu kakuwana ni mene kame ashandola.

Okuuka kwa Mebo no Kwiiba
(Mateu12.43-45)

24 “Cwale emebo no kwakena aba ina tundu ku munu, kame ibita mu ibaka nambulwa meyi okusaela esibaka no kwikala. Nji kaiwana cwale kame yamba nji, ‘Mbiuku mu ndoo yange omo nina tundu ni kayoyemo.’

25 Cwale aba iiya sebeli iwana nji nai fiyeliwa ni kubeeka einu wino.

26 Cwale kame ita okashimba kame injili no kwiiba okubita ni yonyene no kukwana itanu ni yiili, mi kame iiya ni kuyoya mo. Cwale aba iyoya mo yonje omwikalelo wa woyo munu kame sawiibe onene okubita ba weli.”

Okuwabelelwa no niti

27 Jesu aba ana kwambanga ngeeso, omukati sebeli otumuka mukaci no aanu yokuweleza ni liywi no kuneneba ni kwamba nji, “Embuyoti niya lipumo elyo linaku kuleya mane ni maele owo ona kuyamwa!”

28 Kono Jesu sebeli wamba nji, “Embuyoti cwale niyawo ayupa eliywi lya Nyambe ni kuliteula!”

Oku Kumbela Emakazo
(Mateu12.38-42)

29 Cwale oundi no aanu aba ona kwekezeha, sebeli otateka okwamba nji, “Olusika olu nilwa kwiiba, kame akumbele emakazo kono kakwisa emakazo saibiwe kwa onyene konji feela emakazo ya Jonasi.

30 Kanyi Jona omo ana kutendela emakazo kwaanu a Nenibe, cwale ni

Mwana no munu mba tende emakazo ku lusika olu.
31 Ombumu no mukati naku mutulo mba imana ba katulo na lume no lusika olu nik wanyaza, kakuli kame ana kutunda ku mamaneneno no litunga mukuteeteta okushangama kwa Solomoni, mi komumone esinjili no kubitelela Solomoni sino sokame.
32 Alume no Nenibe mba inguka ba katulo ni lusika olu ni kulunyaza, kakuli nakubaka ba kutazo ya Jonasi, mi cwale komumone esinu no kuneneba okubitelela Jona sino sokame.

Elisebeli no lutu
(Mateu5.15; 6.22-23)
33 "Kakwisa omunu woyo otumbula elambi ni kwibeeka munji no tafule simba okwishweeka, kono kame aibeeka beulu nji cwale awo aingena amone eliseli.
34 Amiyo enu eliseli no lutu lwenu, cwale amiyo enu nji kame amona wino, olutu lwenu lonje kame lwiyalile eliseli kono cwale nji amiyo enu kamono wino, olutu lwenu kame lwiyalile ouwi.
35 Cwalehe mumamele nji eliseli lyenu lilese okufutuka ouwi.
36 Nji cwale olutu lwenu lonje kame lwiyalile eliseli mi kalukwite esilama no uwi, kame salubenye kanyi abo elambi aba iba eliseli."

Jesu yo Kandimeka Afalisi na Iyeti no Mulawo
(Mateu23.1-36; Maleka12.38-40)
37 Ababo yo sambola, Omulume no Mufalisi sebeli omukumbela nji alye naye, abo sebeli oingena nukekala ku tafule.
38 Omufalisi sebeli okomoka onene okumona nji Jesu kasiku kuyowa ku makaa aye yokasilya kale.
39 Abo Ombumu sebeli wamba kwa yonyene nji, "Cwale bano, anyi Afalisi kame muyowisa bandee no komoki yenu ni siwana, kono mukaci kenu kame kwiyalile ouyi ni ufokoli.
40 Anyi aelo! Kasa nji Nyambe woyo ona kuumba bandee yona kutenda ni mukaci kame?
41 Kono mube awo ashebile eyo inu ili mukaci, cwale komumone, einu yonje yakukena kwaanyi.
42 "Kono oumai niwenu Afalisi! Kakuli kame muba Nyambe esino likumi eso no Minta ni Lue ni miloho yonye ni kusheununa eniti ni lilato lya Nyambe eyi yamuna kufanena okutenda okuulwile okusheununa akwenu.
43 Oumai ni wenu Afalisi! Kakuli kame musinga eipula no utokwa mu tindoo no milapelo mane ni kuba elikute mu ibaka no misika.
44 Oumai ni wenu! Kakuli kame mukufekile kanyi amayumbelo no kwamoniwa mi aanu kame aenda beulu wawo nambulwa kulimukiwa.
45 Omunjili no mwimaneni no mulawo sebeli otambula nji, "Mwiyeti, mu kwamba ngeeso kame otwangula kame!"
46 Cwale Jesu sebeli wamba nji, "Oumayi ni wenu aimaneni no mulawo! Kakuli kame mushimbisa aanu ashimbo no kulema kono aanyi kame mukwangwa okushimba emishimbo yenu simba ni minwe.
47 Oumai ni wenu! Kakuli kame muyaka amayumbelo no anuhi a Nyambe awo ana kwibaiwa kwa njekulyenu.
48 Abo kame muli apaki naikaleli ku tikezo ta njekulyenu, kakuli naakwaibaa mi anyi kame muyaka amayumbelo oo.
49 Abo cwale kame okushangama kwa Nyambe kame kwamba nji, 'Mbi atumene anuhi ni atumiwa, anjili kwa onyene mbaa ibaa mane ni kwayandisa.'
50 Abo cwale olusika olu mba lubalelwe emibonda no ashemi oo no kwibaa anuhi okutunda ku matatekelo no litunga,
51 okutunda ku unyinga wa Abele okutwala ku unyinga wa Zakaliya, woyo ona kwibaelwa mukaci no aletale ni sibaka no kukena. Eee kame nimyambela nji olusika olu mba lubalelwe emibonda eyi yonje.
52 "Oumai ni wenu aimaneni no mulawo kakuli namushimbi etinotolo no tingana. Kamusi kwingenamo kono kame muna kukwangwesa awo ana kusinga okwingenamo!"
53 Abo Jesu yositunda abo, aiyeti no mulawo na Falisi sebeli amukandimeka ni kumutinisa nji aambe einu no kupula,
54 okumu tatelela nji aleme einu saambe.

12

Etemuso mulibaka no awo Asikukuba
(Mateu10.26-27)
1 Mu nako icana abo aanu no kukwana eikiti no lule aba anoukuwana bamweya akulyatangela omunjili ku munjili, Jesu sebeli otateka okwamba kwa iyetwa aye oweli nji, "Mumamele omumena no Afalisi, owo oli asikukuba.
2 Kakwisa eso sifukilwe eso sasiulwe okumonahala, simba eso sishweekilwe sasiulwe okulimukiwa.
3 Cwalehe eso sonje munaamba mu uwi mba siyupiwa mu liseli, mane neso muna obo ku kuuwi mu musiyo mba sambiwa beulu no ndoo.

Anyine otwesiwa Okuciliwa
(Mateu10.28-31)

4 “Abaange kame nimyambela nji, mulese
okucila woyo oibaa olutu, kono munyima
katwese okutenda esinjili kame.
5 Kono mbi milemusa woyo mufanena
okucila. Mucile woyo munyima no kwibaa
kakuli kame akwite amaata no kumi kon-
dela mu lyangalilo. Eee kame ni myambela
nji mumucile!
6 Kana kasa nji otutaha atanu kame
tuuliwa etipene timbili? Mi kakwisa simba
kamweya ako katwesiwa okupulamiwa
kwa Nyambe.
7 Ngasibine cwale nji simba etiñuki
tenu naku mutwi wenu tonje titwesiwa
okubaiwa. Cwale mulese kucila, anyi kame
muli ano utokwa onene okubita otutaha no
kupula.

Okupumena ni Kukana Kilesite
(Mateu10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 Cwale kame nimyambela nji, omunu
yonje woyo sotambula mene balubala
no aanu, Omwana no munu niyonyene
mbaka mutambula balubala no mangeloi
a Nyambe.
9 Kono omunu yonje oni kana balubala no
aanu, mbaka kaniwa niyonyene balubala
no mangeloi a Nyambe.
10 Mi omunu yonje woyo wamba eliywi
okulwisa Omwana no munu mba lemenwe,
kono woyo so nyefula ba Mebo No Kukena
katamba kulemenwa.
11 “Cwale aba amilita balubala no tindoo
no milapelo, simba kwabusisi ni kwasi mi-
lawo, mulese kubilaela kweso sa mutam-
bule simba eso samwambe.
12 Kakuli Emebo No Kukena mbai miiyete
eyo mufanena okwamba ba nako eyeyo.”

Enguli no Mufumi no Mwelo

13 Omunjili kwawo no kupula sebeli
wamba kwa Jesu nji, “Mwiyeti, wambele
mukulwange nji tukutabele oufumu ana
kusiya ashemi etu.”
14 Kono Jesu sebeli wamba kwa yonyene
nji, “Mulume, anyine ona nitende omwatuli
simba omutabi mwaanyi?”
15 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
onje nji, “Mutokomele mi mukubabalele
mu titakazo no ufumu kakuli omooyo no
munu aukutingile feela ba sifumu saye.”
16 Cwale sebeli waambela enguli nji,
“Omumbu no mulume no kufuma kame
ona kumulitela esifumu no kupula.
17 Mi sebeli onahana yonyene nji, ‘Cwale
iikene sani tende, kakuli sikwite omo no
kutewela etimbuto tange?
18 Cwale sebeli wamba nji, ‘Kame sani
shandole eishete yange ni kuyaka eyino
kuneneba mane nibeekemo embuto ni
ibyana yange.
19 Mi mbi aamba ku Mooyo wange nji,
mooyo, kame ukwite oufumu no kupula
ubeekelwe ba myaka no kupula, okukete
mu mooyo, olye, onwe mi owabelelwe!’
20 Kono Nyambe sebeli wamba kwa
yonyene nji, ‘Wene omwelo! Ouno ousiku
omooyo wowe mba utundisiwamo mwa
wene. Cwale eyo ona kutukisete yaanyine?’
”
21 Cwale kame kukufekile kanyi omunu
woyo oli ni ufumu waye , kono cwale kasi-
fuma ba miyo a Nyambe.

Okusepa mwa Nyambe
(Mateu6.25-34)

22 Jesu sebeli wamba kwa iyetwa aye nji,
“Cwalehe kame nimyambela nji mulese ku-
bilaela kweyi no mooyo wenu, eso sa mulye
simba olutu lwenu eso samukumange.
23 Kakuli omooyo niwa utokwa okubita
esilya, mane ni lutu nilwa utokwa okubita
eikumango.
24 Kamumone amañwalala, kakunu
mane ni kuyangula, kakwite endoo noku
tewela simba esishete, kono cwale Nyambe
kame aababalela. Cwale anyi kame muli
ano utokwa okubita otuyunyi!
25 Cwale anyine mwaanyi mukubilaela
woyo otwesa okwekeza ku nako yaye no
kuyoya?
26 Nji cwale kutwese okutenda ngeeso
kusinu simba sinyonyo, iikene aba obilaela
kwiinu yonje?
27 Komumone amapalisa omo akulela,
katingi owanda simba okutenda eiku-
mango. Kono cwale kame nimyambela,
simba Solomoni mu kanya yaye yonje
kasiku kufuka kanyi imweya no tipalisa eti.
28 Kono nji cwale Nyambe kame afuka
omoopu owo uyoya mu litema balelo mi
byuunda kame uyumbeliwa mu mulilo
okuuciña, cwale anyi tunjinga samifuke.
Anyi alume no tumelo icana!
29 “Cwale mulese kusaela eyi samulye
neyi samunwe simba okubilaela mu mina-
hano.
30 Kakuli aanu onje namu litunga kame
asaelanga einu eyi, mi Sitenu kame alimuk-
ile nji kame mwisaela.
31 Kono musaele oweli Omubuso waye mi
cwale einu yonje eyi mba itende yenu.

Oufumu na Kuwilu
(Mateu6.19-21)

32 “Anyi omutapi mucana, mulese kucila,
kakuli Sitenu naku wilu kame awabelelwe
okumiba Omubuso.
33 Muulise oufumu wenu wonje mi muta-
bele nawo ashebile, mi mukuunganyekele
oufumu owo nakwa kulubala, ni ufumu
naku wilu owo nakwa kwangwa, oko kak-
wisa ombuyi so wiita mane kakwisa ni
munu sou sinya.
34 Kakuli oko kuli oufumu wowe ni
mucima wowe kooli.

Abika no Kutatelela

35 “Mukutukisete mi etilambi tenu ti tumbuke.
36 Cwale mufeke kanyi alume atatelele omolyoo okutunda ku mukiti no likwala. Nji cwale atwese oku muyatulwela aba saiiye mukungongota.
37 Embuyoti niyawo abika sawaniwe kwa molyoo atona aba saiiye. Niti luli kame nimyambela nji, mba kunungu ni kwaikata ba tafule mane mbaiyi kwa onyene mukwabelekela.
38 Nji aba aiya akano wiili simba aka no waatu nikwawana asitona ngeeso, embuyoti niyoo awo abika!
39 Kono mulimuke eyi, kambe omunya ndoo nakulimuka enako ana kwiiya ombuyi, kambe kasi kusiya endoo yaye nji aitemo.
40 Naanyi mutatelele ngeeso kakuli Omwana no munu kame akeile mu nako no kwalimikiwa.”

Omubika no Kusepahala simba no Kwasepahala
(Mateu24.45-51)

41 Cwale Pitolosi sebeli oibanguta nji, “Mbumu, enguli eyi kame oyambela aci nji kwanu onje?”
42 Cwale Ombumu sebeli wamba nji, “Anyine cwale omubika no kusepahala ni kushangama woyo ombumu waye mbamubeeke ba ndoo yaye ni kumuba esemba saye no ilya ba nako no kufanena.
43 Embuyoti niya woyo omubika nji ombumu waye aba sauke mba muwana yotenda eyo ana ku musiyele nji atende.
44 Niti luli kame nimyambela nji, ombumu mba mubeeke okumamela esifumu saye sonje.
45 Kono cwale nji omubika woyo amba yonyene nji omolyange naliyehe okwiiya, ni kutateka okufula abika no alume naakati ni kulya ni kunwa mane ni kukoliwa,
46 cwale molyaye aba saiye ba liywaa elyo no kwalimukiwa nji kame aiya ba nako nokwa limukiwa kame samube omubonda bamweya nawo no kwasepahala.
47 Cwale omubika woyo ona kulimuka eso asaela molyaye, kono kasiku tukiseta mane nikutenda okukumanena nomo asingela molyaye mba shapiwa onene.
48 Kono woyo omubika ona kuulwa okulimuka kono sebeli otenda mukucila okufuliwa kame safuliwe kanyonyo. Omunu yonje ona biwi onene kwa yonyene mbaku saeliwa onene kwa yonyene. Cwale woyo ona siyeliwa einu no kupula kame saku saeliwe onene kwa yonyene.

Jesu Yonaliti Etifapahano
(Mateu10.34-36)

49 “Kame nineyi muku beeka omulilo ba litunga, cwale iikene nisi saela kame omulilo owatumbuka kale!
50 Kame nili ni kolobezo eyo nifanena okukolobezwa nayo, cwale kame nishukelwe nji itendahale!
51 Kame muyambuta nji kame nineyi okulita ekozo bano ba litunga? Kokuulwa, kasa ekozo kono etifapahano.
52 Kakuli okutunda bano mu ndoo imweya kame sakutabe atanu, aatu kame salwise ayiili mane ayiili kame salwise aatu.
53 Kame sakwikale oukutaba omushemi no mulume mba kulwisa ni mwanaye no ndumbana mane omushemi no mukati mba kulwisi ni mwanaye no mukatana, onjemunwa no mukati mba kulwisi ni njemunwaye no mukati.”

Okuyupisisa Enako
(Mateu16.2-3)

54 Jesu sebeli wamba kame kwaanu no kupula nji, “Aba mumona elikumbi eliyaluka okutunda mu wiko, mwambe bamweya nji ombula mbaloko, mi kame kutendahala ngeeso.
55 Cwale aba mumona emebo namu mbowela aba ifuka, kame mwambanga nji mbakwikala okwenya onene, mi kame kutendahala ngeeso.
56 Anyi asikukuba! kame mutwesa okutoloka omo limonahalela elitunga ni liwilu, kono cwale iikene aba kamwatwese okutoloka eyi itendahala ba nako ino?

Mukuuse nawo Amilwisa
(Mateu5.25-26)

57 “Cwale iikene aba mukwangwa oukuketa mwenyene okutenda eino kuluka?
58 Nji kame mukutwala ku kuta ni woyo ona foseze balubala no mwatuli, mweteke oukweleza mwenyene mu ndila yokasiku kutwala kale baubala no mwatuli mi omwatuli mba kubeeke mu maata no mubeleki no muuso mi omubeleki no muuso kame sakutwale ku tolongo.
59 Kame nikwambela nji kutamba kutunda mo konji aba sotenekelele omubonda no mamaneneno.”

13

Mufutuke Okutunda Kwiibi simba Mufa

1 Ba nako eyo kame kuna kwikalanga aanu awo ana kwambela Jesu eyi no Magalileya awo ounyinga woo Piloto kame ana kuwaneka ni matabelo.
2 Cwale Jesu sebeli watambula nji, “Anyi kame munahana nji Amangalileya aa ana kutenda esibi esinene okubita Amangalileya onje, mulibaka lya eyo ina kutendahala kwa onyene?

3 Kame ni myambela nji, kokuulwa, kono
konji aba samubake, monje mba mufi kanyi
onyene omo ana kufela.
4 Simba aanu awo no kukwana likumi ni
atanu ni twaatu (18) na mu Siloamu ana
kukweliwa ku tawala ni kwaaibaa, kame
munahana nji onyene ni asikutenda ouyi
no kuneneba okubita awo ana kuyoya mu
Jelusalema?
5 Kame nimyambela nji kokuulwa, kono
konji aba sa mubake nji kasa ngeseo mba
mufi moonje kanyi onyene."

Enguli no Sitondo no Feiga esi no Kwabeeka Embuya.

6 Cwale Jesu sebeli waambela enguli eyi
nji, "Omulume kame ana kwikalanga ni
sitondo no feiga eso ana kukuna mu litema
lyaye, cwale sebeli ota nji aka shimbeko
eilya kono kasi ukawanako simba simweya.
7 Cwale sebeli wamba kwa asikubabalela
elitema nji, 'Esitondo esi sebeli myaka yaatu
me niiya muku saelako eilya, kono Si-
wanako cwale bano musiteme feela! Iikene
aba sikutusisa feela omumbu?'
8 Cwale osikubabalela elitema sebeli
omutambula nji, 'Musisiye feela mu mwaka
uno mumweya nji nitomboleko nji mane ni
beekeko omununo,
9 Mi cwale nji mbasibeeke embuya
omwaka wiiya kwakuwaba, kono cwale
nji kasitamba kubeeka okubinda satu
sipatule.' "

Jesu Yobalisa Omukati no Siyanga ba Liywaa no Pumulo

10 Cwale Jesu kame ana kwiyetanga
mu ndoo injili no milapelo ba liywaa no
Pumulo.
11 Mukaci kame kuna kwikalanga
omukati no siyanga ba myaka no kukwana
likumi ni atanu ni twaatu (18), kame
anaku kupunganga mane kasi kutwesanga
okooloka.
12 Cwale Jesu aba ana kumumona sebeli
omwisana ni kwamba kwa yonyene nji,
"Mukati, nulukululwa ku weeti wowe!"
13 Cwale Jesu sebeli obeeka amaoko aye
beulu no mukati, mi ababo sebeli ooloka
mane sebeli oyeema Nyambe.
14 Kono omubusisi no ndoo no milapelo
sebeli otina onene kakuli Jesu nakubalisa
omunu ba liywaa no Pumulo, mi sebeli
wamba kwaanu nji, "Kame tuli ni may-
waa atanu ni kamweya (6) awo ana pume-
nenwe okutenda emisebezi, cwale mwiiye
mu maywaa awo nji mubalisiwe, cwale
kasa ba liywaa no Pumulo!"
15 Cwale Ombumu sebeli omutambula
nji, "Anyi asikukuba! Kana omunjili
kwaanyi nji kame afumine amapulu simba
ombongolo katwese oku munungutula ni
kumutwala mukunwa ameyi ba liywaa no
Pumulo?
16 Cwale uno yo mwanaye Abulahama
no mukati woyo ona kunungiwa kwa sa-
tani ba myaka no kukwana likumi ni itanu
ni yaatu (18) cwale katwese okulukululwa
mukunungiwa oku ba liywaa no Pumulo?"
17 Mukwamba ngeeso, eila yaye yonje se-
beli yeena, mi aanu onje sebeli awabelelwa
kwiinu eyo ana tende Jesu.

Enguli no Mbuto no Masitete
(Mateu13.31-32; Maleka4.30-32)

18 Cwalehe sebeli wamba nji, "Kana
omubuso wa Nyambe kame okufekile
niikene? Mi siikene saniubapise ni onyene?
19 Cwale kame ukufekile kanyi embuto no
Masitete eyo ana shimbi omulume ni kuka
kuna mu litema lyaye, mi sebeli ikula ni
kutenda esitondo sinene, mi otuyunyi na
mu mebo kame tutenda eiyaleto ku mitayi
yaso."

Enguli no Mumena
(Mateu13.33)

20 Jesu kame sebeli wamba nji, siikene
sani bapise ni Mubuso wa Nyambe?
21 Kame ukufekile kanyi omumena owo
ana kushimba omukati nukaushweka mu
ipimo yaatu eyi no unga no fulawa konji
aba una kumenena wonje."

Omwelo no Kukumbana
(Mateu7.13; Mateu14; Mateu7.21-23)

22 Jesu sebeli okutela mu mileneñi ni mu
mindi yo iyeta mane ni kwenda emyendo
mu Jelusalema.
23 Cwale omunu munjili sebeli wamba
kwa yonyene nji, "Mbumu, kana mba kuy-
oyisiwa felea aanu anyonyo?"
Mi sebeli waatambula nji,
24 "Mweteke omo mutweseta monje ok-
wingena ni mwelo no kukumbana, kame
nimyambela kakuli aanu no kupula mba
eteke nji aingene kono katamba kutwesa.
25 Cwale abo omunya ndoo aba sain-
guke ni kuyatila emyelo, mba mutateke ok-
wimana ni kungongota ba sandi ni kwamba
nji, 'Mbumu otu yatulwele!' Cwale yonyene
mba tambula nji, 'Simiyii, kubine mukatun-
delele!'
26 Cwale mba mutateke okwamba nji,
'Natu kunwa ni kulya ba lubala lowe, mi
nau kwiyetanga mu titolopo tetu!'
27 Kono mbaamba kame nji, 'Kame ni
myambela nji siyii oko mutunda kamu-
tunde kwa meene anyi asikutenda ouyi!'
28 Oko mbamu lili ni ku kweca amaeo aba
sa mumone Abulahama ni Isaka ni Jakobo
mane na nuhi onje mu Mubuso wa Nyambe
mi anyi mba muyumbelwe kundee.

29 Aanu mbaiyi okutunda ku upa ni ku
wiko, simba ku mutulo ni ku mbowela ok-
wikala ba tafule mu mubuso wa Nyambe.
30 Kamumone, anjili ali balubala mbat-
ende ana munyima, mi aali munyima mbat-
ende ana balubala."

Elilato lya Jesu ku Jelusalema
(Mateu23.37-39)

31 Ba nako eyeyo, Afalisi anjili sebeli aiya
ni kwamba kwa yonyene nji, "Otunde bano
kakuli Heloda kame asinga nji aibae wene."
32 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
"Mute mukambele oluwawa olo nji, 'Kamu-
mone, kame nitundisa amadimona mane
ni kutenda etimakazo no kubalisa balelo ni
byuunda mane mu liywaa no waatu mbi
mana omusebezi wange.'
33 Simba ngeeso kame nifanena okuta
mu mweendo wange kakuli kakufanene nji
omunuhi wa Nyambe aibaelwe ku ndina
okubita mu Jelusalema.
34 Jelusalema, Jelusalema, okwibaa anuhi
a Nyambe ni kupwacaula ni mawee awo
ana tumiwa kwa wene! Tunjinga ni na
kuwaneka anowe kanyi onasikuku woyo
owaneka anaye munji no maando aye, kono
kawasi nipumenena!
35 Komone, endoo yowe kame ikaninwe!
Mi kame nikwambela nji, kutamba kuni-
mona konji aba sowambe nji, 'Embuyoti
niya woyo oiya mu litina lya Mbumu!' "

14

Jesu Yobalisa Omulume Osikutoma

1 Eliywaa linjili no Pumulo abo Jesu aba
ana kuta mu ndoo no mubusisi no Afalisi
okalya esinkwa, onje amwalikete.
2 Kamumone, sebeli kwiiya kwa
yonyene omulume woyo ona kutimbanga
amakondo ni makaa.
3 Cwale Jesu sebeli wamba kwa simulawo
na Falisi nji, "Kana kame kufanena okubal-
isa eli no Pumulo?
4 Kono onyene sebeli aondoka feela.
Cwale Jesu sebeli oshimba omulume woyo
ni kumu balisa mane ni kumu lukulula nji
akutele.
5 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
"Cwale anyine kwaanyi woyo okwite
mwanaye simba opulu waye ona kwele mu
wina woyo sokwangwa okumu tundisamo
eli no Pumulo?"
6 Kono kasi kutwesa oku mutambula
epuzo yaye eyo.

Okukokobeza ni Kamuhelo

7 Cwale sebeli wambela awo ana
kwisaniwa ku mukiti enguli nji, aba ana
kumona omo ana kukuketela eibaka no
kukutekeha, sebeli wamba kwa onyene nji,
8 "Nji kame ona memiwa ku mukiti
no likwala, olese okwikala esipula no
kukutekeha. Kakuli kame kutwesahala nji
mwendi omunu no utokwa okubita wena
ni yonyene namemiwa,
9 mi cwale woyo ona mimeme monje
mbaiyi ni kwamba kwaanyi nji, 'Mube
wuyu mulume esipula esi cwale wene mb-
weene ba kwikala ba sipula no sibaka na
kundi.
10 Kono cwale nji numemiwa, okaikale ba
sipula na kunji nji cwale omunya mukiti
aba saiye kame saambe kwa wene nji, 'Mu-
likani ote okaikale ba sipula na balubala,'
mi cwale mbukutekehe mu miyo aawo
aikalile onje ba tafule.
11 Cwale omunu yonje woyo oku nuneka
mba kokobeziwa, mi woyo oku kokobeza
mba nunekiwa.
12 Cwale Jesu sebeli wamba ngeeso ku
mulume ona kumumema nji, "Cwale aba
uba omukushuko simba omulalelo, olese
okumema alikani owe, simba abowe, mane
simba awo oyakile noo ano kufuma, kakuli
nonyene mbaa kumeme eliywaa linjili
muku kuuseta mi watenekiwa kale.
13 Kono cwale aba otenda omukiti,
omeme awo ashebile, eiyanga, eihole mane
ni ibofu,
14 cwale mukutenda ngeeso mbu
fuyauliwa, kakuli katwese oukuuseta.
Mi mbu tenekiwa mu niti ba liywaa no
kwinguka no aafu."

Enguli no Mukiti no Kuneneba
(Mateu22.1-10)

15 Omunjili kwawo ana kwikala naye ba
tafule sebeli oyupa eyi, mi sebeli wamba
kwa Jesu nji, "Embuyoti niya woyo sokalya
esinkwa mu mubuso wa Nyambe!"
16 Kono Jesu sebeli wamba kwa yonyene
nji, "Kame kuna kwikalanga omulume
woyo ona kutenda omukiti no kuneneba,
mi sebeli omema aanu no kupula.
17 Cwale enako no mukiti aba inaku keela
sebeli otuma omubika waye okambela awo
onje ana kwisaniwa nji, 'Komwiye cwale
einu yonje yaluka kale!'
18 Kono cwale onje sebeli atateka okuba
amabaka. Woyo no weli sebeli wamba
ku mubika nji, 'Kame nina ulu elitema mi
kame nisinga nji nite ni kalimone, kame ni
lapela nji munilemene.'
19 Omunjili ni yonyene sebeli wamba nji,
'Kame nina ulu eipani no mapulu no kuk-
wana itanu mi kame nisinga nji ni kayeteke,
cwale muyupe okukumbela kwange.'
20 Omunjili kame sebeli wamba nji,
'Abano okubinda ni kwate, mulibaka elyo
sitwese okwiiya.
21 Cwale omubika sebeli oukamo
nukambele molyaye. Cwale omolyaye
sebeli ofilikana ni kwambela omubika
waye nji, 'Kandi cwale olelube ote mu

makululu mane ni misika mi okashimbe ano kusheeba, eiyanga, eihole mane nawo no kwa mona aiye ku mukiti.'
22 Cwale omubika sebeli wamba nji, 'Molyange eyi ona nambele naitendahala kono kame kusisiyalile esibaka.'
23 Cwale omolyaye sebeli wamba ku mubika waye nji, 'Ote mu mikwakwa ni mu mikulo okandimeke aanu aiye mukwingena, nji endoo yange iiyale.
24 Kakuli kame ni kwambela nji kakwisa kwaawo aanu nina kumema oweli awo saiye mukulya ku silya sange!' "
25 Cwale enyangela sebeli imukoña mi Jesu sebeli ofutukela kwaanu ni kwamba nji,
26 "Nji omunu kame aiya kwa mene mi katimbi sitaye, inawaye, mukataye, anaye mane nainaye nakulwaye, ee simba mane ni mooyo waye, katamba kutenda omwiyetwa wange.
27 Nji omunu yonje kashimbi esifapahano saye ni kuni koña katamba kutenda omwiyetwa wange.
28 Cwale anyine mukaci kenu woyo otwesa okuyaka etawala yokasiikala banji nji amone etisinyehelo taye eto satitwese okumana omusebezi waye?
29 Kono cwale aba abeeka amatatekelo no muyako, mi katwese oku umanenena, awo onje aumona kame atateka oku musheka.
30 Mbaamba nji, 'Wuyu mulume nakutateka okuyaka kono kame ana kwangwa okumanenena.
31 Simba anyine ombumu woyo ota okalwisa omukwaye woyo nokwatwesa okwikala banji ni kunahana nji kana kame atwesa okalwa ni sikwata saye no kukwana eikiti likumi nji aka kuwane ni woyo okwite esikwata no kukwana eikiti makumi ayiili.
32 Cwale nji otwesa abo omunjili yonyene kame amubita, mba tumu ondumeleti okakumbela ekozo asili kule.
33 Cwalehe omunu yonje kwaanyi kakutoboha oufumu waye katamba okutenda omwiyetwa waye.

Omungwa no Kwamuba
(Mateu5.13; Maleka9.50)

34 "Omungwa ni wakuwaba, kono nji waamuba kale, cwale ngasibine sausetwe nji mungwa kame?
35 Kaukwite etuso ku mumbu simba ku mununo, aanu kame auyumba. Cwale woyo okwite amatwi ayupe."

15

Omukoko no Kutauka
(Mateu18.12-14)

1 Cwale atelisi nasi kutenda eibi onje sebeli asheeteta abeebi okuteeteta Jesu.
2 Cwale Afalisi na iyeti no mulawo sebeli akushobotela aamba nji, "Wuyu mulume kame atambulanga asikutenda esibi mane ni kulya noo!"
3 Cwale Jesu sebeli waambela enguli eyi nji
4 "Cwale ngasine sakwikale nji omunjili kwaanyi kame akwite emikoko no kukwana omwanda nji nakutauka mumweya, kana katwese okusiya emikoko no kukwana makumi atanu nanee ni mutanu ni tunee (99) mu lihalaupa ni kuta okasaela owo ona tauka okubitela abo sakauwanene?
5 Cwale aba auwana kame aubeeka ba mafuti yo wabelelwe,
6 mi aba akeela ku mundi kame aisana alikani aye bamweya nawo ayakile naye, ni kwamba kwa onyene nji, 'Kamuwabelelwe ni mene kakuli inawana omukoko wange owo ona kutauka!'
7 Mukutenda ngeeso kame nimyambela nji mba kwikala okuwabelelwa kunene mu wilu abo osikutenda ouyi mumweya aba afutuka okubaka okubita awo no kukwana makumi atanu nanee ni mutanu ni tunee (99) awo nokwabaka.

Omuwayawaya no Kutauka

8 "Simba abo omukati woyo okwite emiwayawaya no kukwana likumi mi sebeli bataukabo kamweya, kana katwese okutumbula elambi ni kufiyela mu ndoo okusaela akamuwayawaya kamweya okutwala abo sakakawanene?
9 Cwale aba amana oukawana, sebeli oisana alikani aye nawo ayakile naye ni kwamba nji, 'Muwabelelwe ni mene kakuli inawana akamuwayawaya kange kana kutauka.'
10 Mukutenda ngeeso kame nimyambela nji kame kuli okuwabelelwa balubala no mangeloiloi a Nyambe abo osikutenda ouyi mumweya ona baka."

Omwana no Ndumbana no Kutauka

11 Cwale Jesu sebeli otwalelela okwamba nji, "Kame kuna kwikalanga omulume woyo ona kwikalanga naana no andumbana ayili.
12 Cwale omwanukana bo sebeli wambela sitaye nji, 'Sitange, mene munibeko ekabelo yange kweyo muluwile.' Cwale omulume sebeli waatabela oufumu waye.
13 Cwale munyima no maywaa feela acana, woyo mwanaye no mwanukana sebeli oungeka bamweya eyo ana kubiwa ni kwingena enaha muule mane oko sebeli oka kandakanda oufumu waye mukuyoya no kwiiba.
14 Cwale munyima no kumana oufumu waye onje, elishebo no kuneneba sebeli

liingena omo mu naha, mi sebeli otateka okusaela omo sayoyele.
15 Ababo sebeli ota okaingena omusebezi
ku mulume woyo ona kwikalanga omomo
mu naha mi sebeli oka mutwala mu litema
lyaye nuka muba omusebezi no kulisa an-
gulube.
16 Mu mukwa no lishebo cwale sebeli
olakaza fela okulya ku ilya no angulube,
kono kakwisa simba mumweya woyo ona
kumuba esi no kulya.
17 Kono cwale aba nausa etingana taye
sebeli wamba nji, ‘Kandi anjinga abika a
sitange awo akwite esinkwa simba esi no
kulya mane kame ateulanga, kono kame
nifa elishebo kuno!
18 Mbani inguka eliywaa linjili ni kuta
kwa sitange nukamba nji, “Sitange, kame
ina tende ouyi balubala lwa Nyambe mane
ni balubala lowe.
19 Cwale sifanene okuniisana mwanowe
bano, kono oniisane kanyi omunjili no
abika owe.’
20 Eliywaa linjili sebeli oinguka ni kuuka
kwa sitaye.
“Cwale yo sili kule sitaye sebeli omu-
mona ni kumulimuka mane ni kumufela
amakeke, sebeli omwitukela oka mukwela
musaali ni kumu tubeta.
21 Cwale omwana sebeli wamba kwa
sitaye nji, ‘Sitange, kame ina foso balubala
lwa Nyambe mane ni balubala lowe, cwale
sifanene okwiisanwa mwanowe.’
22 Kono sitaye sebeli wambela abika
aye nji, ‘Mulite muwangu wangu olwambi
no kuwaba mu mumangeke mane mu-
mubeeke elisala naku munwe naku lyooko
mane ni tinjatangwa ku makondo.
23 Cwale mulite olilole no kusuwa mwi-
ibae nji tutende omukiti tuwabelelwe!
24 Kakuli wuyu mwanange kame ana
kufa mi nayoyo kame, na kutauka cwale na
waniwa, mi ababo sebeli atateka omukiti.
25 Cwale omwanaye no mukulu kame ana
kwikalanga ku matema. Cwale aba ana
kusheeteta abeebi ni ndoo sebeli oyupa
etindimo ni kunenga.
26 Cwale sebeli oisana omunjili no abika
ni kumwibanguta nji, ‘Siikene sitendahala?’
27 Cwale sebeli omutambula nji, ‘Minowe
naiyi,’ mi sitowe naibaa olilole no kusuwa
kakuli namu tambula wino mi yokwanine.’
28 Kono cwale yonyene sebeli otina ni
kukana okwingena, ababo sitaye sebeli
oiya ni kumususuweza nji aingene.
29 Kono mwana sebeli otambula sitaye
nji, ‘Mumone, nani mibelekele ba myaka
no kupula nambulwa okwakuteka emilawo
yenu, kono kamwa siniba elilole nji nitende
omukiti na likani ange!
30 Kono cwale wuyu mwanenu woyo ona
kuta mukulya ekalulo no ufumu wenu ni
mahule aba aneeyi, namu mwibaele olilole
no kusuwa!’
31 Cwale sitaye sebeli wamba kwa
mwanaye nji, ‘Mwanange enako yonje
kame uli ni mene, mi eyo niluwile yonje
yowe.
32 Cwale kame kulukela nji nitendele
wuyu minowe omukiti mi owabelelwe,
kakuli wuyu minowe nakufa mi nayoyo,
mane naku tauka, kono cwale bano na
waniwa.’ ”

16

Omwendisi No Kwasepahala

1 Jesu sebeli wamba kame kwa iyetwa nji,
“Kame kuna kwikala omulume no kufuma
ona kwikala ni mubika waye. Cwale epiho
sebeli iiya kwa yonyene nji omunu woyo
kame ana kusinya esifumu saye,
2 mi sebeli omwisana ni kwamba kwa
yonyene nji, ‘Iikene eyi niyupa mulibaka
lyowe? Otunde ba sipula sowe no ubika
kakuli kufanene okutenda omubika
wange.’
3 Cwale omubika sebeli okwambisa
yomboci nji, ‘Iikene sani tende kakuli
molyange nani tundisa ba ubika? Songo-
lile onene okutombola mi kame neena
okukumbela.
4 Kame niyii esi sanitende! Nji cwale aanu
ani tambule mu tindoo too aba ina tundu ba
musebezi wange.’
5 Cwale sebeli oisana awo ana kukolotela
molyaye omunjili ni munjili. Sebeli
oibanguta woyo no weli nji, ‘Bukai ona
kolotele molyange?’
6 Sebeli otambula nji, ‘Omwanda no
sipimo no oli,’ cwale sebeli wamba kwa
yonyene nji, ‘Oshimbe esikoloti sowe mi
oikale banji muwangu oñole nji makumi
atanu 50.’
7 Cwale sebeli wamba ku munjili nji,
‘Bukai ona koloto?’ Sebeli wamba nji,
‘Masaka akwana omwanda no uloto,’ Se-
beli omwambela nji, ‘Oitundise mi oñole
makumi atanu naatu (80).’
8 Molyaye sebeli onyaza omubika
mulibaka no kwasepahala kwaye kakuli
aanu no litunga lino kame amonahala
okutenda wino eyi no lusika loo feela
okubita aanu no liseli.
9 Cwale kame nimyambela nji, “Muku-
tende oulikani mwenyene mulibaka no
kwaluka, nji cwale aba sai kwangwe kame
samitambule mu mundi no kuta oku no
kwaabwa.
10 Woyo no kusepahala kweyi no ku-
caniba mba sepahala kweyi no kupula,
mi woyo no kwasepahala kweyi no ku-
caniba katamba kusepahala ngeeso kweyi
no kupula.

11 Nji cwale kamusi sepahala mu inu no
kwaluka, anyine so misepa mu ufumu no
niti?
12 Cwale nji kamusi sepahala mu sinu no
mukowe, anyine sokuba eso sili senu?
13 Kakwisa omubika otwesa okusebeleza
ambumu ayiili, kakuli mbu timbibo
mumweya ni kusingabo munjili simba
oukubeeka onene kumumweya ni kukana
omunjili. Kutwese okusebeleza Nyambe ni
mali."

Emyambelo Injili ya Jesu
(Mateu11.12,13; 5.31,32; Maleka10.11,12)

14 Afalisi awo ana kusinganga amali aba
ana kuyupa eyi, cwale sebeli atimba Jesu.
15 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, "Anyi mukuyeema mwenyene balubala
no aanu, kono Nyambe kame ayii emicima
yenu kakuli eyo itendile eyi no utokwa
mukaci no aanu akwiiba mu miyo ya
Nyambe.
16 "Omulawo na nuhi konji ba nako ya
Jowani okutunda abo cwale eliywi no
kuwaba no mubuso wa Nyambe aba lina
kukutaziwa, mi omunu yonje sebeli weteka
onene okwingenamo.
17 Kono kwakotoba eliwilu ni litunga nji
ibwe okubita enombolo imweya no mu-
lawo nji ibwe.
18 "Munu yonje woyo olukulula mukataye
ni kukwata omunjili kame abuka mane ni
woyo okwata omukati ona lukululwa kwa
mbumwaye kame abuka.

Omulume no Kufuma ni Lazalo

19 "Kame kuna kwikalanga omulume no
kufuma ona kukumanganga eikumango no
undilu ona kulyanga eilya no kuwaba ba
liywaa ni liywaa.
20 Cwale ba mweelo waye kame kuna ku-
langananga omulume no kusheba no litina
lya Lazalo ona kwikalanga ni itombo olutu
lonje,
21 woyo ona kulakazanga okulya eyo ina
kukwanga ku tafule no mulume no kufuma,
cwale ambwa sebeli aiya ni kulasa ba ito-
mbo yaye.
22 Omulume no kusheba sebeli ofa mi
amangeloi sebeli amushimbela kwa Abula-
hama mu saali saye. Omulume no mufumi
ni yonyene sebeli ofa mane sebeli oteuliwa,
23 mi mu lyangalilo, yoli mu mayando
sebeli waliketa ni kumona Abulahama aba
no kuleba mane Lazalo yoli mu saali saye.
24 Cwale sebeli okuwa nji, 'Sitange Ab-
ulahama! Onifele amakeke, mi otume
Lazalo acupwe amamaneneno no munwe
waye mu meyi nji aombote olulimi lwange,
kakuli kame nili mu utata onene muno mu
mulilo!'
25 Kono Abulahama sebeli omutambula
nji, 'Mwanange opuluke nji mu nako no
kuyoya kowe nukutambulanga einu no
kuwaba, mi Lazalo kasi kwikalanga ni inu
no kuwaba. Kono bano kame ali wino kuno,
mi wene kame oli mu utata.
26 Cwale okwekeza kweeyi, mukaci ketu
ni wene kame kuli owina no kuneneba
onene, nji cwale awo ali muno katwese
okwiiya kwa wene mane kakwisa woyo
sotwesa okuta okutunda omo okwiiya
kwaaci.'
27 Cwale omufumi sebeli wamba kwa Ab-
ulahama nji, 'Kame ni kukumbela, sitange,
otume Lazalo ku ndoo ya sitange,
28 kakuli kame nikwite ainange atanu
nji cwale akaalemuse nji alese okwiiya mu
sibaka sino no mayando.'
29 Kono Abulahama sebeli wamba nji,
'Kame akwite Mushe na nuhi a Nyambe
cwale walesele aayupe.'
30 Cwale omufumi sebeli wamba nji,
'Kokuulwa, sitange Abulahama! Kono
nji kute omunjili kwa onyene ona tundu
kwaafu, mba baka.'
31 Cwale Abulahama sebeli wambela
omufumi nji, 'Nji katamba okuyupa Mushe
na nuhi a Nyambe, katamba okuyupa
simba woyo soingulwa okutunda kwaafu.' "

17

Esibi
(Mateu18.6; 7.21; 22; Maleka9.42)

1 Jesu sebeli wamba kwa iyetwa aye nji
emiliko ku kutenda esibi mu niti ikeeyile,
kono oumai ni kwa woyo ikeyele!
2 Nikwa kuwaba kambe kame sa nun-
gelelwe eliwee linene mu ndingo yaye niku
muyumbela mu liwate, okubita nji asaitete
anyonyo okutenda esibi.
3 Cwale mu kumamele mukaci kenu,
nji omwabowe kame atenda esibi
omukalimele, mi nji na baka omulemene.
4 Cwale nji kame ana kufoseze katanu
ni twiili mu liywaa limweya, mi ni kwa-
liketa kwa wene katanu ni twiili ni kwamba
nji, 'Nabaka kale,' kame ofanena oku mule-
mena."

Etumelo

5 Atumiwa sebeli aamba kwa Mbumu nji,
"Otwekeleze ku tumelo yetu."
6 Cwale Ombumu sebeli wamba nji,
"Kambe kame mukwite etumelo no
okufeka kanyi oubeke no mbuto no ma-
sitete, kambe kame mutwesa okwambela
esitondo no molobeni nji okutule mi
okakunwe mu liwate, mi mbasi mikuteke.

Omusebezi no Mubika

7 Anyine mukaci kenu woyo okwite omu-
bika olima simba okubabalela omukoko, so
amba kwa yonyene aba atunda mu litema
nji, 'Oiye muwangu kuno tulye ba tafule?'

8 Katamba kwamba kwa yonyene nji, ‘Oni
lukisete omulalelo, okuyumene mi oni se-
beleze, konji aba sa nilyele ni kunwa mi
munyima bosolye ni kunwa.’
9 Kana mba kutumele ku mubika ba ku-
tenda eso anambeliwa?
10 Naanyi yongeso nji aba mutenda yonje
mu nalaelwa, mwambe nji, ‘Tuli abika awo
no kwafanena, kame tuna tende eyo tufa-
nena okuteda.’ ”

Jesu yo Balisa Alume no kukwana Likumi (10)

11 Jesu abana kuta ku Jelusalema, sebeli
weenda mu museto mukaci no Samaliya ni
Galileya.
12 Cwale abana kwingena mu mundi,
sebeli okwangana ni aanu no kukwana
likumi asikutoma embingwa, aimanine
kule,
13 cwale sebeli akuweleza ni kwamba nji,
“Jesu, Molyetu! Otufele amakeke!”
14 Cwale aba ana kwamona sebeli waam-
bela nji, “Mute muka kumonahaze kwa
pulisita aka mitatube.”
Ba ndila alemine okuta, sebeli abala.
15 Cwale mumweya kwa onyene aba ana
kumona nji nabala, sebeli ouka ni kulum-
beka Nyambe ni liywi linene.
16 Cwale sebeli okwela banji ni lubala ku
makondo a Jesu nuukutumela. Omulume
woyo neli Musamaliya.
17 Cwale Jesu sebeli wamba nji, “Kasa
likumi awo ana balisiwa? Kanti kubine ali
awo akwana atanu nanee?
18 Ngasibine kasiuka nji alumbeke
Nyambe konji wuyu osi mushobo mund-
ina?
19 Cwale sebeli omwambela nji, “Oimane
okutele etumelo yowe nai kuyoyisa.”
20 Afalisi aba ana ku mwibanguta nji
omubuso na kuwilu kamwaka sawiye.
Sebeli waatambula nji, “Omubuso wa
Nyambe kautamba kwiiya ni imoniso.
21 Kautamba kwambiwa nji, ‘Komumone,
kuno kwauli, simba nji, Uya baya, kakuli
omubuso wa Nyambe kame uli mukaci
kenu.”
22 Jesu sebeli wamba kwa iyetwa aye
nji, “Amaywaa akeyile abo samushukele
okumona limweya eliywaa no Mwana no
Munu, kono kamutamba kulimona.
23 Mi kame saambe kwanyi nji, ‘Komu-
mone uno kuno, simba nji, ‘Komumone,
uya kuya! Mulese kuta simba okwakoña.
24 Kanyi olumonyi aba lumonyeka ni
kutumbuka mu liwilu ku maneku ayiili,
mwasa kukaikalele mu liywaa no Mwana
no Munu.
25 Kono ayande oweli kwiinu no kupula
mane ni kukaniwa ni lusika olu.
26 Kanyi mu maywaa a Nuwe mwasa
kuka ikalele ni mu liywaa no Mwana no
munu.
27 Kame ana kulya, ni kunwa, ni kuk-
wata, ni kukwalisa konji mane ba liywaa
elyo Nuwe aba ana kwingena mu wato no
aleka, mi ameyi no kupula sebeli aiya ni
kwayundisa onje.
28 Kanyi kame omo kuna kwikalela mu
maywaa a Lota, kame ana kulya, ni kunwa,
kame ana kuulanga ni kuulisa, kame ana
kukunanga ni kuyaka.
29 kono ba liywaa ana kutunda Lota mu
sondoma omulilo ni silufula sebeli iloka ku
wilu ni kwaibaa onje.
30 Cwale mwasa kukaikalele ni mu liywaa
no Mwana no munu aba sa monahale.
31 Ba liywaa elyo woyo oli ba situwa no
ndoo, ni ibyana yaye mu ndoo alese kutu-
luka nji aishimbe, mi kame ni woyo oli mu
litema alese okuuka ku mundi.
32 Mupuluke mukataye Lota.
33 Woyo yonje okununeka omooyo waye
mba utaukelwe, kono woyo otaukelwa
omooyo waye mba yoyisiwa.
34 Kame ni myambela nji mu usiku
owo kame sakwikale ayiili ba mumbeta,
mumweya mba shimbiwa omunjili mba
siiwa.
35 Akati ayiili satwe mu sinu simweya,
mumweya mba shimbiwa omunjili mba si-
iwa
36 Alume ayiili awo sa ikale mu litema,
omunjili mba shimbiwa munjili mba siiwa.
37 Cwale sebeli aamba kwa yonyene nji,
“Mbumu, kubine oko?” Jesu sebeli waam-
bela nji, “Oko kuli olutu ni manoñu kwa sa
kaungane bamweya.”

18

Enguli no Mbakati ni Mwatuli

1 Cwale Jesu sebeli waambela enguli
nji atundamene mu kulapela mi alese
kuzwafa.
2 Sebeli waambela nji, “Mu muleneñi
munjili kame kuna kwikalanga omwatuli
woyo kasi kucilanga Nyambe simba aanu.
3 Cwale kame kuna kwikalanga ni
mbakati woyo ona kwiyanga kwa yonyene
ni ku mwambelanga nji, ‘Onituse kwa wuyu
oni zekisa!’
4 Omwatuli sebeli okana ba nako no
kuleba, kono munyima sebeli wamba kwa
yonyene nji, ‘Simba nji sicili Nyambe simba
okukuteka omunu,
5 ee kakuli wuyu mbakati kame ani bi-
laeza, kame sani mutuse nji alese okuni
kataza okuni iyelanga!’ ”
6 Cwale Ombumu sebeli wamba nji,
“Muyupe eyo amba omwatuli nambulwa
niti.

7 Cwale Nyambe katamba okutusa
aketwa aye, awo alila kwa yonyene ousiku
ni munji? Kana mba liyehe mukaci koo?
8 Kame ni myambela nji, kame saatuse
muwangu, simbangeeso, Omwana no
munu aba saiye mbawana etumelo ba
litunga?"
9 Jesu sebeli wamba enguli eyi kwa njili
awo ana kukusepa onyene nji akukena
mane ni kushendaula akoo.
10 "Alume ayiili sebeli ata mu ndoo ya
Nyambe okalapela, mumweya neli Mufalisi
omunjili neli mutelisi.
11 Omufalisi sebeli oimana niku lapela
nji, 'Nyambe kame ni kutumela kwa wene
kakuli mene sikufekile kanyi aanu anjili
asikuyumena, nawo no kwa sepahala,
asikubuka, simba mane kanyi wuyu
mutelisi.
12 Kame niku yumenanga eyi no kulya
twiili mu sunda, kame nibanga esi no
likumi kweyo ni wananga.'
13 "Kono omutelisi yoimanine oku no
kuleba mane kasikutwesa okwinula amiyo
aye okwaliketa ku wilu, kono sebeli ofula ba
saali saye nikwamba nji, 'Nyambe, onifele
amakeke mene osikutenda eibi!'
14 Kame nimyambela nji," "Wuyu
mulume kame ana uku ku ndoo yaye yo
lukile okubita omukwaye. Kakuli omunu
yonje woyo okununeka yonyene mba
kokobeziwa, kono woyo oku kokobeza mba
nunekiwa."

Jesu yo Fuyola Anukana

15 Cwale sebeli amulitela anuke nji
aaleme amaka aye beulu. Cwale aiyetwa
aye aba ana kumona ngeeso sebeli aayuta.
16 Kono Jesu sebeli waisanena kwa
yonyene ni kwambela nji, "Mulesele anuke
aiye kwa mene, mi mulese okwakanisa
kakuli omubuso wa Nyambe niwoo.
17 Niti luli kame nimyambela! Omunu
yonje nji katambula omubuso wa Nyambe
kanyi mwanuke katamba kwingena mo."

Omulume no Kufuma
(Mateu19.16-30; Maleka10.17-31)

18 Cwale omubusisi sebeli oibanguta Jesu
nji, "Omwiyeti no kuwaba, siikene sa ni-
tende nji nika yole omooyo na kwaabwa?"
19 "Cwale Jesu sebeli wamba kwa
yonyene nji, "Iikene abonisana nji nili
muwa?" Kakwisa muwa konji Nyambe
yomboci.
20 Oyii etitaelo, 'Mulese okubuka, Mulese
kwibaa, Mulese kwiita, Mulese kuba
oupaki no mapwa, Mukuteke asitenu na
inawenu.' "
21 Mi sebeli wamba nji, "Yonje eyi ina
imamela okutunda ku wanuke wange."
22 Cwale Jesu abana kuyupa ngeeso sebeli
wamba kwa yonyene nji, "Kwasili esinu
simweya eso ulwile. Oulise einu yowe
yonje okwite mi otabele awo ashebile, mi
mbu wana esifumu na kuwilu, cwale oiye
oni koñe."
23 Kono abana kuyupa eyi, sebeli weena,
kakuli neli wakufuma onene.
24 Jesu sebeli omwaliketa ni kwamba nji,
"Ngasibine kubambabile nji awo akwite es-
ifumu akaingene mu mubuso wa Nyambe!
25 Kono ni kwa kotoba ekamele okwin-
gena mu litiyo no ndonga kasanji omufumi
okwingena mu mubuso wa Nyambe."
26 Awo ana kwiyupa sebeli amba nji,
"Cwale anyine so kayoyisiwa?"
27 Kono Jesu sebeli wamba nji, "Eso
sibambabile kwaanu ni sakotoba kwa
Nyambe."
28 Cwale Pitolosi sebeli wamba
nji, "Komone! natusiyi etindoo tetu
nuukukoña."
29 Cwale Jesu sebeli wamba kwa
onyene nji, "Niti luli kame nimyambela
nji, "Kakwisa omulume ona siyi endoo
simba omukati simba mukulwaye simba
ashemyaye simba anaye mulibaka no
mubuso wa Nyambe,
30 awo aulwile okuwana onene ba nako
ino, mi ba nako no mamaneneno mbawana
omooyo no kwabwa.

Jesu yo Amba aka no Waatu eyi no Lifu Lyaye
(Mateu20.17-19; Maleka10.32-34)

31 Cwale Jesu sebeli oshimba aiyetwa
aye no kukwana elikumi ni twiili (12), ni
kwamba kwa onyene nji, "Muteetete, kame
tukatile ku Jelusalema, mi eyo yonje ina
kuñoliwa eyi no Mwana no munu kwa nuhi
a Nyambe mba iyatetetwe.
32 Kakuli kame sa biwe kwa simacaba, mi
kame sa shendaulwe mane ni ku yandisiwa
no kwenisa mane ni kumu sibwela amate.
33 Kame sa mufule ni kumwibaa, mi ba
liywaa no waatu mba inguka."
34 Kono aiyetwa kasi kuyupa simba
simweya kweyo ana kwamba, omwambelo
ou kame una ku shweekiwa kwa onyene mi
kasi kulimuka eyo Jesu ana kwamba.

Jesu yo Balisa Esibofu sina ku Kumbelanga
(Mateu20.29-34; Maleka10.46-52)

35 Abo Jesu yoli beebi ni Jeliko, kame
kuna kwikalanga esibofu no mulume sina
kwikalanga ku nyonga no ndila, esikumbe-
langa
36 Cwale aba ana kuyupa aanu no kupula
abita, sebeli oibanguta nji, "Siikene esi?"
37 Sebeli amwambela nji, "Jesu no Naza-
leta yokame woyo obita"
38 Cwale sebeli okuwa nji, "Jesu! Omwana
Dabida! Onifele amakeke!"

39 Cwale awo ana kwikala balubala sebeli amukalimela nji aondoke. Kono sebeli okuwa onene nji, “Omwana Dabida oni yupele amakeke!”
40 Cwale Jesu sebeli oimana niku laela nji amulite kwa yonyene mi aba ana kukeela abeebi, sebeli omwibanguta nji,
41 “Iikene osaela nji niku tendele?” Sebeli otambula nji, “Mbumu, kame ni singa okumona.”
42 Cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Omone! Etumelo yowe naiku yoyisa.”
43 Cwale ababo sebeli omona niku mukoña yo kanyisa Nyambe, mi aanu onje aba ana kumona eyi, sebeli alumbeka Nyambe.

19

Jesu ni Zakiyasi

1 Jesu sebeli oingena mu Jeliko mi kame ana kubita feela.
2 Cwale kame kuna kwikalanga omulume no litina lya Zakiyasi, neli omukulu no mutelisi ni kufuma.
3 Cwale sebeli osaela nji amone Jesu nji anyine, kono sebeli okwanggwa mulibaka no aanu no kupula ni kwibiba ku siyema saye.
4 Cwale sebeli oitukela balubala nuukatina ku sitondo no sikamole nji amumone, kakuli Jesu nakubita endila eyo.
5 Cwale Jesu aba ana kukeela ba sibaka eso, sebeli waliketa ku wilu ni kwamba kwa yonyene nji, “Zakiyasi otuluke muwanguwangu kakuli kame nifanena okwikala mu ndoo yowe balelo.”
6 Cwale Zakiyasi sebeli oleluba ni kutulukela banji ni ku mutambula mu kuwabelelwa onene.
7 Cwale aanu aba ana kumona ngeeso sebeli añuñuta nji, “Kame anati okatenda ongenda no mulume osikutenda eibi!”
8 Cwale Zakiyasi sebeli oimana ni kwamba kwa Mbumu nji, “Komone, Mbumu, elicika no ufumu wange kame niba kwa sikusheba, nji kame nina byangula omunu esinu saye, kame nimuuseta etitikanyo no kukwana tinee.”
9 Cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Balelo okuyoyisiwa na kwiiyi muno mu ndoo, kakuli ni yonyene mwana a Abulahama.
10 Kakuli Omwana no munu neeyi muku saela ni kuyoyisa eso sinatauka.”
11 Aba ana kuyupa einu eyi, Jesu sebeli otwalelela okwaambela enguli. Kakuli kame ana kwikala beebi ni Jelusalema, mi kakuli kame ana ku yambuta nji omubuso wa Nyambe kame uli beebi oku monahala ababo.
12 Cwale Jesu ababo sebeli wamba nji, “Omulume no ku kutekeha sebeli ota ku naha oko no kuleba akatambula omubuso mi cwale sebeli ouka.
13 Sebeli oisana abika aye no kukwana likumi ni kwaaba etipondo likumi ni kwamba kwa onyene nji, ‘Mu fundote amali aa okutwala abo sanika ukele.’
14 Kono aanu aye naku mutimba mane sebeli atuma onumwana munyima yaye okaamba nji, ‘Ka tusingi wuyu mulume nji atubuse.’
15 Aba ana kuuka munyima no katambula omubuso sebeli olaela abika aye awo ana kuba amali nji aiye kwa yonyene nji alimuke eso anawana mukuulisa koo.
16 Ono weli sebeli oiya ba lubala lwaye ni kwamba nji, Molyange, epondo yowe naini wanene etipondo likumi beulu.’
17 Cwale sebeli wamba kwa yonyene nji, ‘Nutende wino, wene omubika no kuwaba! Kakuli nusepahala kwicana onene, mbu busu emileneñi no kukwana likumi.’
18 Omubika no wiili sebeli oiya ni kwamba nji, ‘Molyange, epondo yowe ina wanenebo etipondo titanu kame.’
19 Cwale sebeli wamba kwa yonyene nji, ‘Cwale mbu busu mileneñi itanu.’
20 Cwale omubika munjili sebeli oiya ni kwamba nji, ‘Molyange, ino yokame epondo yowe eyo nina kupungelanga mu lwambi.
21 Kakuli kame nina kucilanga wene kakuli uli munu no kubambaba. Kame oshimba omo kausi beeka mane kame okutula omo kausi kuna.’
22 Cwale sebeli wamba kwa yonyene nji, ‘Kame sani kwatule kweyo itunda mu kanw kowe! Wene omubika no kububa! Kame ona kulimuka nji mene nili omunu no kubambaba mene nishimba omo kanisibeeka mane niku kutula omo kani sikukuna.
23 Cwale iikene aba wasikubeeka amali ange mu panga? Cwale bakwiya kwange kambe kame nina ishimbi ni ñambeko yayo.’
24 Cwale sebeli wamba kwawo ana kwimana naye kunyonga nji, ‘Mushimbe epondo kwa yonyene mi mwiibe woyo okwite etipondo likumi.’
25 Cwale sebeli aamba kwa yonyene nji, ‘Mbumu kame akwite etipondo likumi!’
26 ‘Kame ni myambela nji, ‘Omunu yonje woyo okwite mbabiwi onene, kono kwa woyo oulwile simba neso akwite mba byanguliwa.
27 Kono kanyi kwiila yange awo ka sikusinga nji nabuse, mwalite kuno nikwaibaele balubala wange!” ’

Jesu aba ana Kwingena mu Jelusalema mu Umbumu
(Mateu21.1-11; Maleka11.1-11; Jowani12.12-19)

28 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba eyi, sebeli wekeza okuta ku Jelusalema.
29 Cwale aba ana kukeela ku nyonga no Betefage ni Betani ku lilundu elyo liisaniwa nji Olibeti, sebeli otuma aiyetwa aye ayiili balubala,
30 ni kwambela nji, “Mute mu mundi oli balubala lwenu, abasa mwingenemo mba muwana akana no mbongolo kanungilwe ako kaka sitiniwa kale ku munu. Mu kanungutule mi mukalite kuno.
31 Nji omunu kame sami ibangute nji, ‘Iikene aba muka fungutula,’ mu mwambele nji, ‘Ombumu kame aka saela.’ ”
32 Cwale awo ana kutumiwa sebeli ata nukawana akambongolo kanyi omo ana kwaambela Jesu.
33 Cwale alemine oku fungutula akambongolo, omunyako sebeli wamba kwa onyene nji. “Iikene aba mu fungutula akambongolo?”
34 Cwale sebeli aamba nji, “Ombumu kame aka saela,”
35 Cwale sebeli alita akambongolo kwa Jesu, ni kuyala eikumango yoo beulu no kambongolo ni kwikatabo Jesu.
36 Cwale yoenda, sebeli ayala eikumango yoo mu ndila.
37 Cwale aba ana kukeela abeebi ni Jelusalema, ba ndila ishetumuka ba liundu no Olibe, okupula no aiyetwa sebeli atateka okuwabelelwa ni kuyeema Nyambe ni liywi no kuneneba mullibaka no musebezi no kuneneba ana mono.
38 aamba nji, “Embuyoti ni yawoyo oiya mu litina lya Mbumu! Ekozo iikaleko mu wilu ni kanya mu liwilu.
39 Cwale Afalisi anjili mu kupula sebeli aamba nji, “Mwiyeti,” okalimele aiyetwa owe!”
40 Jesu sebeli otambula nji, “Kame ni myambela nji, aa nji aondoke, amawee mba kuwu.”

Jesu abana Lilela Jelusalema

41 Cwale aba ana kusheeteta abeebi ni muleneñi no Jelusalema sebeli oulilela,
42 ni kwamba nji, “Kambe na mukulimuka mu liywaa na balelo einu itenda ekozo! Kono cwale kame ishweekilwe ku miyo enu!
43 Kakuli amaywaa mbaiyi kwa wene abo eila yowe mbai kutinguluka ni lukwakwa no kwambeka ikuyatilele ku maneku onje.
44 Cwale kame sa kukwisete banji wene bamweya naanowe, mi katamba kusiya eliwee limweya beulu no likwayo mwa wene, kakuli kusilimuka enako ona poteliwa!”

Jesu Yota ku Ndoo ya Nyambe
(Mateu21.12-17; Maleka11.15-19; Jowani2.13-22)

45 Cwale Jesu sebeli oingena mu Ndoo ya Nyambe ni kutateka okucita awo ana kulisangamo,
46 ni wamba kwa onyene nji, “Kame kuñolilwe nji, ‘Endoo yange kame saitende eyi no tapelo.’ Kono aanyi namwifutula omo akushweeka ambuyi!”
47 Cwale Jesu nakwiyetanga mu Ndoo ya Nyambe amaaywaa onje. Apulisita akulu na ñoli, ni manduna no sicaba sebeli alela okumwibaa,
48 kono kasi kuwana esinjili eso ana kufanena okutenda, kakuli aanu onje kame ana ku teetetanga ku maywi aye.

20

Epuzo Okukumanena ni Maata a Jesu
(Mateu21.23-27; Maleka11.27-33)

1 Eliywaa linjili Jesu yoiyeta ni kukutaza eliywi kwaanu mu Ndoo ya Nyambe, apulisita akulu na ñoli bamweya na kulu sebeli aiya,
2 ni kwamba kwa yonyene nji, “Otwambele, ka maata awo otendisa einu eyi, simba anyini ona kubi woo.”
3 Jesu sebeli waatambula nji, “Ni mene kame sani mibangute epuzo nji munambele,
4 kana ekolobezo ya Jowani kame ina kutunda ku wilu nji neli kwaanu?”
5 Cwale sebeli akwambota mukaci koo, ni kwamba nji, “Aba satwambe nji, ‘Kame itunda kuwilu,’ kame saambe nji, ‘Cwale iikene kamwa sikumupumena?’
6 Kono aba satwambe nji, ‘Niya aanu feela, aanu onje kame satu pwacaule ni mawee, kakuli kame apumena nji Jowani neli munuhi.”
7 Cwale sebeli atambula nji, “Katuyii oko ina kutunda.”
8 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Ni mene simyambele amaata ni kutusisa okutenda einu eyi.”

Enguli no Abeleki na mu Litema
(Mateu21.33-46; Maleka12.1-12)

9 Cwale Jesu sebeli otateka okwambela aanu enguli eyi nji, “Omulume kame ana kukuna elitema no beine ni kulisiya mu maoko no abeleki, mi sebeli ota mu naha indina ba nako no kuleba.
10 Cwale enako aba ina kukwana, sebeli otuma omubika kwa beleki nji amube ku mbuya na mu litema no beine. Kono abeleki sebeli amufula ni kumuusa nambulwa esi ana kushimba.
11 Mi kame sebeli otuma omubika munjili, kono abeleki sebeli amufula ni yonyene ni ku muyandisa mu mukwa no

kwenisa mane ni kumuusa nambulwa esi ana kushimba.
12 Cwale sebeli otuma woyo no waatu, woyo sebeli amulemeka ni kumuyumbela kundee.
13 Cwale omunya litema sebeli wamba nji, ‘Cwale iikene sanitende? Mbi tumu mwanange woyo nisinga onene, mwendi mba ka mukuteke!’
14 Kono cwale abeleki abana ku mumona, sebeli akwambota mukaci koo nji, ‘Woyo yokame shwana twendenyi tu mwibae, nji cwale aci tu kayole esifumu!’
15 Cwale sebeli amuyumbela kundee no litema no beine niku mwibaa.

“Cwale siikene satende omunya litema kwa onyene?
16 “Kame saiye mukusinya abeleki ni kuba anjili.”

Cwale aanu aba ana kuyupa ngeeso sebeli aamba nji, “Nyambe otulemene!”
17 Kono Jesu sebeli waaliketa ni kwamba nji, “Iikene cwale eyo iñolilwe?

‘Eliwee elyo lina kukaniwa kwayaki
kame lina futuka omusumo no utokwa namu lilulu.’

18 Omunu yonje woyo so kwelabo mba patuka otubindi-bindi, kono cwale nji eliwee elyo likwele omunu mba limulemeke.”

Epuzo mulibaka no Kuteneka Imitelo
(Mateu22.15-22; Maleka12.13-17)

19 Aiyeti no mulawo na pulisita akulu sebeli aeteka oku beeka amaoko oo beulu ya Jesu ba nako eyeyo, kono sebeli acila aanu kakuli kame ana lemuha nji naambele enguli eyo yalwisa.
20 Cwale sebeli amwaliketa, ni kutumena amatwela awo ana kukumonahalisa nji akuluka, nji ayupe eyo saambe, nji amube mu maata ni mupuso no mubusisi.
21 Cwale amatwela sebeli aibanguta Jesu nji, “Mwiyeti, kame tuyii nji kame wamba ni kwiyeta wino mane kukwite esishweka, kono kame wiyeta endila ya Nyambe mu niti.
22 Kame tulukeele aci okuba omutelo kwa Sesale nji katulukeele?”
23 Kono Jesu sebeli omona etingana too ni kwamba kwa onyene nji,
24 “Komunimonise omuwayawaya. Sanyine esifateho neyi ina ñoliwabo?”

Sebeli aamba nji, “Ya Sesale.”
25 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Cwale mube Sesale eso sili sa Sesale, mi mube Nyambe eso sili sa Nyambe.
26 Cwale sebeli akwangwa mukaci no aanu okulema eso ana kwamba, kono sebeli akomoka ekalabo yaye, mi sebeli aondoka feela.

Epuzo Okukumanena eyi no Kwinguka Kwaafu
(Mateu22.23-33; Maleka12.18-27)

27 Cwale sebeli kwiiya Aduki anjili kwa Jesu awo ana kwamba nji kakwisa okwinguka kwaafu,
28 mi sebeli amwibanguta nji, “Mwiyeti, Mushe kame ana kutuñolela omulawo owo wamba nji mukulwaye munu nafi yo kwite omukati kono kakwite omwana, minaye kame afanena okukwata woyo mukati nji alitele mukulwaye aana.’
29 Cwale kame kuna kwikalanga alume atanu na yiili, wuyu no weli sebeli okwata omukati kono sebeli ofa nambulwa kuleyelako omwana.
30 Wuyu no wiili
31 mane wuyu no waatu sebeli omushimba. Mi onje atanu na yiili sebeli aafa nambulwa kusiya aana.
32 Cwale munyima yoo ni mukati sebeli ofa.
33 Cwalehe mukwinguka kwaafu anyine sotenda omunya mukati? Kakuli onje kame naku mukwatanga.”
34 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Aana namu nako ino kame akwata ni kukwaliwa,
35 kono awo sa biwe etukelo no kumona elitunga na kulubala ni kwinguka no aafu awo katamba kukwata ni kukwaliwa.
36 Cwale katamba kufa kame, kakuli kame afekile kanyi mangeloi mi aana a Nyambe, atendile aana no kwinguka.
37 Kono nji aafu mba inguka, simba Mushe ni yonyene na kwamba ngeeso ku liputa lina kutumbuka aba ana kwisana Mbumu nji Nyambe wa Abulahama, ni Nyambe wa Isaka mane ni Nyambe wa Jakobo.
38 Cwale ka Nyambe waa no kufa, kono wawo no kuyoya, kakuli kwa yonyene onje kame ayoya.”
39 Cwale añoli anjili sebeli aamba nji, “Mwiyeti nwamba wino!”
40 Kakuli kame ana kucila oku mwibanguta epuzo injili kame.

Epuzo mulibaka lya Jesu
(Mateu22.41-46; Maleka12.35-37)

41 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Ngasibine aba aamba nji Kilesite ni Mwana Dabida?
42 Kakuli Dabida yonyene kame ana kwamba mu buka no Lisamu nji,

‘Ombumu naamba kwa Mbumu wange nji,
Oikale ku lyooko lyange no silyo
43 okutwala abo sani tendele eila yowe eipula no kulyatabo makondo owe.

44 Dabida kame amwisana nji Mbumu, cwale ngasibine omo satendele nji mwanaye?

Jesu yoba Emamela kwa Iyeti no Mulawo
(Mateu23.1-36; Maleka12.38-40)

45 Jesu sebeli wambela aiyetwa aye aanu
onje ateetete.
46 Mucile añoli awo asinga oukumanga
mu ikumango no kuleba mane ni kusinga
okupota mu ibaka no misika ni kwikala mu
ipula no utokwa mu tindoo no milapelo ni
mu ibaka no kukutekeha ku mikiti.
47 Kame amana eiluwo no akati no am-
bakati aatendela etitapelo no kuleba! Awo
kame sabiwe ekoto no kubambaba onene ni
kubitelela!"

21

Enubu no Mbakati
(Maleka12.41-44)

1 Jesu sebeli waliketa ni kumona awo no
kufuma abeeka etimpo too mu sitewelo,
2 cwale sebeli omona ombakati no
kusheba yo beeka otumiwayawaya twiili.
3 Cwale sebeli wamba nji, "Niti luli kame
nimyambela nji wuyu mbakati na beeke
amali no kupula okubita aanu onje.
4 Kakulii onje kame ana tundisa aba no
kupula, kono yonyene mukusheba kwaye
nabeeke eso ana kwikalanga naso sonje eso
ana kufanena nji ayoyelebo."

Jesu yo Amba eyi no Kusinya Endoo ya
Nyambe
(Mateu24.1-2; Maleka13.1-2)

5 Cwale anjili alemine okwamba eyi no
Ndoo ya Nyambe omo ina kuyakelwa wino
ni mawee no kuwaba mane ni tinubu, se-
beli wamba nji,
6 "Kanyi einu yonje eyi mumona, enako
mba ikwana abo kakwisa eliwee elyo lis-
hangamine ba linjili elyo salikwangwe oku
kwisetwa banji."

Amatata ni Mayando
(Mateu24.3-14; Maleka13.3-13)

7 Cwale sebeli amwibanguta nji,
"Mwiyeti, kaliywaa sa itendahale eyi? Mi
kasisupo eso sasi monise nji abano okutwa
itendahala?
8 Cwale Jesu sebeli wamba nji, "Mu-
mamele nji mulese okoongiwa kakuli ano
kupula mbaiyi mu litina lyange ni kwamba
nji, 'Yamene Jesu!' mi 'Enako naikwana!'
Kono mulese kwa koña
9 Mulese kucila aba sa muyupe etindwa
ni tizikinyeho kakuli eyi kame ifanena oku-
tendahala oweli, kono kasanji amamane-
neno kame ali beebi."
10 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
"Amatunga kame saku futukele oukulwisa,
mi emibuso kame sai kufutukele oukul-
wisa.
11 Kame sakwikale etizikinyeho tinene
mane mu maneku no kupula kame sak-
wikale elishebo ni mafu mane kame saku-
tunde einu no kucilisa kuwilu
12 Kono eyi yonje eyakasitendahala kale,
kame sa mileme ni makaa oo mane amiyan-
dise ni ku mitwala mu tindoo no milapelo ni
mu titolongo mane niku mitwala balubala
no ambumu mane na busisi mulibaka no
litina lyange.
13 Eyo kame saimiiyele nji mube oupaki
wange.
14 Mukukete mu micima yenu nji mulese
kubilaele eyo samwambe.
15 Kakuli kame sanimibe eyi no kwamba
mane ni kushangama nji kakwisa kwawo
amitimbile satwese oku kanana naanyi.
16 Kame samubetekiwe simba kwa
shemyenu, kwabeenu, asi mukowa wenu
mane na likani enu mi anjili kwaanyi kame
saibaiwe.
17 Aanu onje kame samitimbe mulibaka
no litina lyange.
18 Kono kakwisa simba oluuki naku
mutwi wenu salu sinyehe.
19 Mukukoongota kwenu mbamu
kawana okuyoyisiwa.

Jesu Yoamba oku Sinyiha kwa
Jelusalema
(Mateu24.15-21; Maleka13.14-19)

20 "Kono abasa mumone nji Jelusalema
kame atingulukilwe ku masole mulimuke
nji oku sinyeha kwaye kame kuli beebi.
21 Cwale awo ali mu Judeya ashotokele ku
malundu, mi awo ali mukaci no muleneñi
atundemo, mi awo ali kundee no naha alese
kwingena kame.
22 Kakuli aa amaywaa no mayando, ok-
wiyateteta eyo yonje ina kuñoliwa.
23 Oumai kwawo saikale naana mane
nawo sayamwisa mu maywaa awo! Kakuli
outata unene kame sawikaleko mu litunga
mi okutweba kame sakwikale kwanuu aa.
24 Anjili mbaibaiwa ni kutweba no muk-
wale mi kame sa komiwe ni kutwaliwa
mukaci no asimacaba onje mi Jelusalema
kame sa lyatangiwe okubitela abo enako no
asimacaba aba saiyatetetwe.

Okwiiya kwa Mwana no munu
(Mateu24.29-31; Maleka13.24-27)

25 "Cwale kame sakwikale esisupo ba liy-
waa ni kweti ni titungweti, mi ba litunga eti-
naha kame sati cile ni milumo no mawate ni
mandinda.
26 Alume kame sa welele mukucila muku-
mona eyo ikeyile ba litunga, kakuli amaata
no liwilu kame sa nyanganyisiwe.
27 Cwale kame sa mone Omwana no
munu yokeyile mu likumbi ni maata ni
kanya inene.

28 Cwale einu eyi aba saitangise oku-
tendahala, mwalikete kuwilu mi mwinule
emitwi yenu kakuli okuliululwa kwenu se-
beli kuli beebi.

Etuto no sitondo no Feiga
(Mateu24.32-35; Maleka13.28-31)

29 Cwale Jesu sebeli waambela enguli nji,
“Komumone ku esitondo no Feiga ni itondo
injili yonje.
30 Aba itangisa okumena amamuna,
kame mu mona mwenyene mane ni
kulimuka nji embumbi sebeli ili beebi.
31 Cwale naanyi ngeeso aba mumona einu
eyi eitendahala, mulimuke nji omubuso wa
Nyambe sebeli oli beebi.
32 Niti luli kame nimwyambela nji olu
lusika kalutamba kubwa konji yonje yaten-
dahala kale.
33 Eliwilu ni litunga mba ibwi kono eliywi
lyange kalitamba kubwa.

Outokwa no Kutatelela

34 “Cwale mumamele nji emicima yenu
ilese oku kandakandiwa ni mikiti ni kunwa
ni tinongosi no litunga kakuli elyo eliywaa
kame saaliye mukwa limukiwa.
35 Kakuli kame saaliyele aanu onje awo
ayoya ba litunga lyonje.
36 Kono mutone enako yonje memu lapela
nji muwane amaata no ka banduka einu eyi
saitendahale mane ni kwimana balubala
no Mwana no munu.”
37 Cwale Jesu amaywaa onje kame ana
kwiyetanga mu Ndoo ya Nyambe, kono
ousiku sebeli ota okalangana ba lilundu no
itondo no olibe,
38 Amasikusiku onje aanu kame ana ku-
tanga ku Ndoo ya Nyambe oka muteeteta

22

Omulelo no Kwibaa Jesu
(Mateu26.1-5; Maleka14.1-2; Jowani11.45-53)

1 Cwale enako no mukiti no inkwa nam-
bulwa omumena aba ina kusheeteta owo
wisaniwa nji Paseka.
2 Cwale akulu no apulisita na ñoli sebeli
asaelanga omo saibaele Jesu kakuli kame
ana kucila aanu.

Judasi abana Kupumena Okubeteka Jesu
(Mateu26.14-16; Maleka14.10,11)

3 Cwale Satani sebeli oingena mwa Judasi
woyo oisaniwa nji Isikaliota, woyo ona ku-
tenda omunjili kwawo no kukwana likumi
na yiili.
4 Cwale Judasi sebeli ota nu kakwambota
na pulisita akulu na endisi omo sa twesete
okumubeteka kwa onyene.
5 Mi sebeli awabelelwa nji mane kame
atwesa okumuba amali.
6 Cwale Judasi sebeli opumena nji awane
ekolo no kumubeteka oku nambulwa aanu
no kupula.

Jesu yo Kutukiseta Okalya Omulalelo no Paseka
(Mateu26.17-25; Maleka14.12-21; Jowani13.21-30)

7 Cwale eliywaa no mukiti no liñende
nambulwa omumena abo cwale omukoko
no sitabelo aba sina kufanena okutenda-
hala.
8 Cwale Jesu sebeli otuma Pitolosi
ni Jowani ni kwamba nji, “Mute mi
mukalukise esibaka oko satukalyele
omulalelo no Paseka.
9 Sebeli aamba kwa yonyene nji, “Cwale
kubine satu kakulukisete?”
10 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Ko-
mumone, aba sa mwingene mu muleneñi
mbamu kuwana ni mulume woyo oshim-
bile ekomoki no meyi mi mumukoñe mu
ndoo eyo sakaingene,
11 cwale mwambele omunya ndoo nji,
‘Omwiyeti kame aamba kwa wene nji, ku-
bine oko kuli omusiyo no angenda oko sa
nilyele epaseka na iyetwa ange?’
12 Cwale mbami monise omusiyo munene
na kuwilu ona wabisiwa wino oko cwale
mukalukise einu yonje.”
13 Cwale sebeli aata nukawana kanyi omo
ana ambelele Jesu, mi sebeli alukisa eilya
no paseka.

Omulalelo wa Mbumu
(Mateu26.26-30; Maleka14.22-26; 1 Makolinte11.23-25)

14 Cwale enako aba ina kukwana sebeli
oikala ku tafuke na tumiwa aye.
15 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
“Kame niwabelelwe onene okulya epaseka
eyi naanyi abo me kani siyanda kale.
16 Kakuli kame nimyambela nji sitamba
kuulya kame konji aba saiiyatetetwe mu
muboso wa Nyambe.”
17 Cwale Jesu sebeli oshimba ekomoki, mi
aba ana kumana oukutumela sebeli wamba
nji, “Mushimbe esi mi mu kutabele mukaci
kenu,
18 kakuli kame nimyambela nji okutunda
balelo sitamba kunwa embuya no waine
konji omubuso wa Nyambe aba sa ukeyele.”
19 Cwale Jesu sebeli oshimba esinkwa mi
abana mana oukutumela sebeli osipatola
ni kusiba kwa onyene mane ni kwamba
nji, “Olu ni lutu lwange luna biwi kwaanyi.
Mutende esi memu ni puluka.”
20 Mi kame mundila imweya sebeli waba
ekomoki munyima no mulalelo ni kwamba
nji, “Eyi ekomoki no unyinga wange ina
itelelwe aanyi ni ulikani no ubya.
21 Kono komumone elyoko lya woyo oni
beteka kame lili ni mene ba tafule.

22 Kakuli Omwana no munu kame ata
kanyi omo kuñolelwe, kono oumai niwa
woyo omubeteka.
23 Cwale sebeli atangisa okwibanguta
mukaci koo nji anyine mukaci ketu woyo
ofanena okutenda eyi.

Etiñananyi nji Woyo no Kuneneba Anyine

24 Etiñananyi sebeli tiinguka mukaci koo
nji omunene nanyine.
25 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
“Ambumu no asimacaba kame akubabaza
nji kame akwite amaata mukaci koo, mi
abusisi kame aku babaza nji alikani no
aanu.’
26 Kono kasangeeso kwaanyi, cwale aanyi
mulesele awo no kuneneba mukaci kenu
atende kanyi anyonyo, mane omwendisi
kanyi woyo wasebeleza.
27 Cwale omunene naanyine woyo
oikalile ba tafule simba nji woyo wa-
belekela? Kana kasa nji woyo oikalile ba
tafule, kono kame nili naanyi kanyi woyo
omi belekela.
28 “Anyi kame muli awo ana kwikala
nange mu miliko yange,
29 mi cwale kame ni mituma kanyi sitange
omo ana ku nitumena mu litunga.
30 Kame sa mulye mane ni kunwa ba
tafule mu mubuso wange, mane ni kwikala
ba lubona lwange okwatula amasika likumi
na yiili no Isilaele.

Jesu aba Namba Eyi no Kukana kwa Pitolosi

(Mateu26.31-35; Maleka14.27-31; Jowani13.36-38)

31 “Simoni, Simon! Komone! Satani nai
saele nji amyuuluse kanyi uloto.
32 Kono kame nina milapelele nji etumelo
yenu ilese kubwa. Mi cwale abasa mwiye
kwa mene mongote abeenu.
33 Cwale Pitolosi sebeli wamba kwa
onyene nji, “Mbumu, kame nikutukisite
okuta nowe mu tolongo mane ni ku lifu.
34 Cwale Jesu sebeli wamba nji, “Kame
ni kwambela Pitolosi nji omukombwe kau-
tamba kukuwa balelo lino mbu nikana
twaatu.”

Esipusu, Esipaupau, ni Mukwale

35 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, Cwale aba nina kumituma oku nam-
bulwa esikwama simba esipaupau simba
etinjatangwa siikene muna kuulwa?
Seli amba nji “Kakwisa.”
36 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Woyo okwite esipusu asishimbe mane
ngeeso ni woyo okwite esipaupau ashimbe
mi woyo wakwite omukwale aulise esiku-
mango saye aule mumweya.
37 Kakuli kame nimyambela nji eliñolo eli
kame lifanena okwiiyatetetwa mwa mene
elyo lyamba nji, ‘Kame ana balelwe kwi-
isinyi, Kakuli eyange eyo ina ñoliwa sebeli
ikwiyateteta.”
38 Cwale sebeli aamba nji, “Omone!
Mbumu, ino emikwale yiili!”
Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
“Naku kwana!”

Jesu yo Lapela ba Lilundu no Itondo no Olibe

(Mateu26.36-46; Maleka14.32-42)

39 Cwale Jesu sebeli otunda, ni kuta kanyi
omo kuna kutendela nji omukwa waye, ku
lilundu no itondo no Olibe, aiyetwa aye
sebeli amukoña
40 Cwale aba ana kukeela ba sibaka Jesu
sebeli wamba kwa onyene nji, “Mulapele
nji cwale mulese okwingena mu miliko.”
41 Cwale sebeli osheeta okutunda kwa
onyene esibaka sikwana ba myeendo no
liwee aba likondiwa ni kukubama banji ni
manwi sebeli olapela nji,
42 “Sitange,” nji kame osinga, otundise
esinweno esi kwa mene, kulese okutendiwa
eso sisingwa kwa mene, kono eso sisingwa
kwa wene.”
43 Cwale elingeloi sebeli liiya okutunda
ku wilu mukumoongota.
44 Cwale yoli mu ñalelwa no kuneneba
sebeli otwalelela okulapela onene, mane
esitukutuku saye sebeli sitenda kanyi oun-
yinga wooyela banji.
45 Cwale aba ana kumana okulapela, se-
beli oiya kwa iyetwa aye nu kawana alan-
ganine mulibaka no kweena.
46 Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
“Iikene aba mulanganine? Mwinguke mu-
lapele nji mulese okwingena mu miliko.”

Okunungiwa kwa Jesu

(Mateu26.47-56; Maleka14.43-50; Jowani18.3-11)

47 Abo yo silemine okwamba sebeli kwi-
iya enyangela no aanu ni mulume oisaniwa
nji Judasi mumweya nwawo no kukwana
likumi na yiili, yoatwaletete. Cwale sebeli
osheeteta abeebi kwa Jesu ni kumutubeta.
48 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Judasi iikene aba obeteka Omwana no
munu okumutubeta?”
49 Cwale awo ana kwikala naye aba ana
kumona eyo ina kutendahala, sebeli amba
nji, “Mbumu tulwe ni mikwale yetu?”
50 Cwale omunjili mwa onyene sebeli
oyaa omubika no mupulisita omukulu niku
mupatula elitwi lyaye no silyo.
51 Kono Jesu sebeli wamba nji, “Kulese
kame okutendahala ngeesi! Cwale sebeli
olema elitwi lyaye ni ku mubalisa.
52 Cwale Jesu sebeli wamba kwa pulisita
akulu na endisi no ndoo ya Nyambe na kulu

awo ana kwiiya muku mulwisa nji, “Kame muneeyi kanyi kame mulwisa ombuyi ni mikwale mane ni milamu?
53 Kono aba nina kwikalanga naanyi amaywaa onje mu Ndoo ya Nyambe, kamu si kunilemanga. Kono ino enako yenu, ni maata no woyo no osiuwi.

Pitolosi yo Kana Jesu
(Mateu26.57-58; 26.69-75; Maleka14.53-54; 14.66-72; Jowani18.12-18; 18.25-27)

54 Cwale sebeli anunga Jesu ni kumutwala mu ndoo no mupulisita omukulu. Pitolosi yo mukoña munyima abano kuleba.
55 Cwale abana mana okutumbula omulilo mu lilapa no kuta ni kwikala banji bamweya, Pititolosi sebeli oikala mukaci koo.
56 Cwale omubeleki no mukati aba ana kumona yo ikalile mu liseli, sebeli omwaliketa ni kwamba nji, “Wuyu mulume ni yonyene mumweya wa Jesu!”
57 Kono sebeli okana ni kwamba nji, “Wene wo mukati, mene si muyii!”
58 Aba kuna kubita enako icana omunu munjili sebeli omumona ni kwamba nji, “Ni wene kame oli mumweya wa onyene!”
Kono Pitolosi sebeli wamba nji, “Wene we mulume, kasa mene!”
59 Aba kuna kubita enakao icana omunji kame sebeli oongoteta okwamba nji, “Ni yonyene wuyu mulume mumweya waye, kakuli ni yonyene, Mugalileya!”
60 Kono Pitolosi sebeli wamba nji, “Wene we mulume, siyii eso wamba!”
Cwale ababo yo samba omukombwe sebeli okuwa.
61 Cwale Jesu sebeli okusetuka ni kwaliketa Pitolosi, cwale Pitolosi sebeli opuluka amaywi ana kwamba Jesu kwa yonyene nji, “Omukombe owakasikuwa kale balelo mbuni kana twaatu.”
62 Cwale sebeli ota kundee nu kalila onene.

Jesu yo Shubaulwa ni Kufuliwa
(Mateu26.67-68; Maleka14.65)

63 Cwale alume awo ana kulema Jesu sebeli amuyandisa mane ni kumufula.
64 Cwale sebeli amununga ku miyo ni ku mwibanguta nji, “Onuhe! anyine ona kufulu?”
65 Cwale sebeli aamba amaywi anjili no kupula no kashwau kwa yonyene oku munyefula.

Jesu yo Litiwa balubala no Kuta
(Mateu26.59-66; Maleka14.55-64; Jowani18.19-24)

66 Cwale eliywaa aba lina kukeela omukopano no akulu no apulisita na ñoli sebeli akuwana bamweya. cwale sebeli atwala Jesu ba kuta yoo ni kwamba nji,
67 “Nji ya wene Kilesite, otwambele?”
Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Nji ni myambele, kamutamba kupumena,
68 cwale nji ni mibangute ka mutamba ku ni tambula.
69 Kono okutunda bano Omwana no munu kame saikale ku lyoko no silyo no maata a Nyambe.”
70 Cwale onje sebeli aamba nji, “Ya wene cwale Omwana Nyambe? Mi Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Na mwamba ya mene.”
71 Cwale sebeli aamba nji, “Ka upaki tusi saela kame! Natu kuyupele twenyene okutunda mu kanwa kaye!”

23

Jesu Yoli Balubala lwa Pilato
(Mateu27.1-2; 27.1-14; Maleka15.1-5; Jowani18.28-38)

1 Cwale esikwata sonje sebeli siimana ni kutwala Jesu kwa Pilato.
2 Cwale sebeli atateka oku mukandimeka aamba nji, “Kame tuna wana wuyu mulume yo yaulula aanu ni kutukanisa nji tulese okuba omutelo kwa Sesale mane ni kwamba nji yonyene yokame Kilesite Ombumu.”
3 Cwale Pilalto sebeli omwibanguta nji, “Kana ya wene Ombumu no Majuda? Cwale Jesu sebeli otambula nji, “Nwaamba.”
4 Cwale Pilato sebeli wamba kwa Pulisita akulu naanu no kupula nji, “Kanisiwana omubonda mwa wuyu omulume.”
5 Kono sebeli aongoteta okwamba nji, “Kame afilikanya aanau yo iyeta mu Judeya monje, okutunda mu Galileya mane ni kukeela kuno ku sibaka.”

Jesu yo Tumenwa kwa Heloda

6 Cwale Pilato aba ana kuyupa eyi, sebeli oibanguta nji, “Wuyu mulume neli Mugalileya?”
7 Cwale abana kuyupa nji Jesu kame atunda mu mubuso wa Heloda, sebeli omutumena kwa Heloda ona kwikalanga mu Jelusalema ba nako eyo.
8 Cwale Heloda aba ana kumona Jesu sebeli owabelelwa onene kakuli kame ana kushukelanga onenene oku mumona, kakuli na kuyupa eyaye mi kame ana kusepa nji atende emakazo injili.
9 Cwale Heloda sebeli oibanguta Jesu etipuzo no kupula, kono yonyene kasi kutambula.
10 Akulu no apulisita na ñoli sebeli aimana balubala lwa Jesu niku mukandimeka.
11 Heloda ni maslole aye sebeli ayandisa Jesu ni ku mushubaula mane ni kumufuka

olwambi no kubenya ni kumuusa kwa Pilato.
12 Okutunda ba liywaa elyo Heloda ni
Pilato sebeli akulema oulikani, naba ano
kutimbanga onene kunyima.

Jesu yo Atulelwa Elifu
(Mateu27.15-26; Maleka15.6-15; Jowani18.39; 19.16)

13 Pilato cwale sebeli oisana bamweya
apulisita akulu na busisi naanu,
14 ni kwamba kwa onyene nji, “Kame
muna liti wuyu mulume ni kwamba nji
kame ayembulula aanu. Cwale aba nina
mwibanguta balubala lwenu esawana
omubonda mu yaambo yenu mumu
kandimeka.
15 Simba Heloda ni yonyene namono
ngeeso, sana muusete kwaaci. Komumone,
kakwisa omubonda ana tende owo ofanena
elifu.
16 Cwale kame sa ni mufule ni ku mu
lukuluka.”
17 Kakuli Pilato na kufanena okwa lukul-
wela omunjili ba nako no mukiti.
18 Kono onje sebeli akuwa nji, Aibaiwe!
Otulukulwele Banabasi!”
19 (Omulume ona kubeekiwa mu tolongo
mulibaka no mifilifili ana kwingula mu mu-
leneñi ni kwibaa.)
20 Pilato sebeli wamba noo kame,
mukusinga nji alukulule Jesu.
21 Kono sebeli akuweleza onene nji, “An-
gongoteliwe! Angongoteliwe!”
22 Sebeli kame wamba noo aka no waatu
nji, “Iikene, eso no kwiiba ana tende? si-
ikene esiyi eso ana tende? Mene kakwisa
omubonda nina wana mwa yonyene owo
ofanena elifu, kame sani mufule ni ku mu-
lukulula.”
23 Kono onje sebeli amba mu kukuweleza
nji angongoteliwe, mi okusinga koo sebeli
kwiyatetetwa.
24 Cwale Pilato sebeli watula nji ku-
tendiwe omo mu singela.
25 Cwale sebeli olukuluka omulume ona
kubekiwa mu tolongo mulibaka no mifilifili
ni kwibaa, woyo ana kukumbela, kono se-
beli waaba Jesu mukusinga koo.

Jesu yo Ngongotelwa
(Mateu27.32-44; Maleka15.21-32; Jowani19.17-27)

26 Cwale aka mutwalile sebeli alema Si-
moni na ku Sillene, woyo ona kwiiya oku-
tunda ku naha indina. Sebeli amushimbisa
esifapano munyima ya Jesu.
27 Aanu no kupula sebeli amukoñanga
munyima na akati alila nukufula ba saali
mulibaka lyaye.
28 Kono Jesu sebeli okutemuna ni
kwamba kwa onyene nji, “Aana no akati
no Jelusalema, mulese ku lila mene, kono
mukulile mwenyene naanenu.
29 Kakuli komumone amaywaa akeyile
abo aanu saambe nji, ‘Embuyoti yawo
akati no kwaleye, ni mapumo awo
nokwa kushimba mane ni maele awo no
kwayamwisa!’
30 Cwale kame satateke okwamba ku
malundu nji, ‘Mutukwele beulu!’ mane ni
ku tulundu tucana nji, ‘Mutufuke!’
31 Kakuli nji atende eyi abo eitondo esili
eyi no kuyuba, ngasibine saku tendahale
aba saikukute?”
32 Eikebenga yiili no alume sebeli
aishimba bamweya naye nji akaibae ni
Jesu.
33 Cwale abana kukeela ba sibaka
siisaniwa nji Katendele ababo sebeli
amungongotela bamweya ni ikebenga yiili.
Mi esikebenga esinjili ku lineku no silyo
esinjili ku simoo.
34 Cwale Jesu sebeli wamba nji, Sitange,
waa lemene, kakuli kayii eso atenda.”
Cwale sebeli akutabela eibyana yaye mu
kushebuluka.
35 Cwale aanu sebeli aimana aalikete.
Kono abusisi sebeli anyefula Jesu ni
kwamba nji, “Kame ana ku yoyisanga aanu
cwale akuyoyise yonyene nji ya Kilesite wa
Nyambe, woyo ana kuketa!”
36 Amasole nonyene sebeli amuyandisa
ni kwiiya kwa yonyene ni kumuba ebeine,
37 ni kwamba nji, “Nji yawene Ombumu
no Majuda okuyoyise wenyene!”
38 Mi beulu yaye kame kuna kuñoliwa
eliñolo nji, “Wuyu ya Mbumu no Majuda,”
39 Esinjili no sikebanga eso sina kun-
gongoteliwa ni Jesu sebeli saamba nji,
“Kawene Kilesite? Okuyoyise mane naaci
otuyoyise!”
40 Kono esinjili sebeli simukalimela ni
kwamba nji, “Kucili Nyambe, kakuli wene
kame oli mu katulo imweya no kufanena
okufa.
41 Cwale kame tufanena kakuli kame tu-
tambula omupuzo no eyi tunatende, kono
wuyu mulume kasitenda esi no kwiiba.”
42 Cwale sebeli wamba nji, “Jesu oka nip-
uluke abo so kaingene mu mubuso wowe!”
43 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Niti luli kame ni kwambela nji balelo kame
so kaikale ni mene mu Paladaisi.”

Elifu lya Jesu
(Mateu27.45-56; Maleka15.33-41; Jowani19.28-30)

44 Kame ina ku kwana enako no munji mi
ouwi sebeli ufuka enaha yonje mane konji
okakeela ba hola no utanu ni tunee (9)
45 mi eliywaa sebeli liilola, cwale ol-
wambi luna ku tulekiwangwa mu keleke
sebeli lukauka bakaci.

46 Cwale Jesu abana mana okulila ni mulumo munene sebeli wamba nji, “Tate mu maoko owe mwa nibeeka emebo yange!” Cwale abana mana okwamba eyo, sebeli ooyela aka no mamaneneno.
47 Cwale omutateleli abana kumona eso sina tendahala sebeli oyeema Nyambe ni kwamba nji, “Niti luli wuyu mulume muwa kakwite omubonda!”
48 Cwale oundi ona kuungana ba sibaka aba ona kumona eso sina kutendahala, cwale sebeli auka ku mindi alemine ba yaali aenine onene.
49 Cwale onje awo ana kulimukanga Jesu nakati ana kumukoña okutunda ku Galileya sebeli aimana oku no kuleba alikete einu eyi.

Okupumbekwa kwa Jesu
(Mateu27.57-61; Maleka15.42-47; Jowani19.38-42)

50 Cwale kame kuna kwikalanga omulume no litina lya Josefa na ku Alimateya etolopo no Mujuda. Neli omunjili no manduna no Kuta, omulume no kuluka ni uwaa,
51 woyo kasi kutenda esi no kwiiba, kono kame ana kusaelanga omubuso wa Nyambe.
52 Woyo mulume sebeli ota kwa Pilato nuka kumbela olutu lwa Jesu.
53 Cwale sebeli oshimba olutu lwa Jesu ni ku lupungela mu lwambi no likena ni kumubeeka mu liyumbelo omo kaku sikupumbekiwamo kale omunu.
54 Mi neli eliywaa no ukutukiseta omukiti no Pumulo nji otateke.
55 Akati ana kumukoña Jesu okutunda ku Galileya sebeli amona eliyumbelo omo ana kulangeka Jesu.
56 Cwale sebeli auka okalukisa emitondo ni maati no kumuwaa ba lutu.

Ba liywaa no Pumulo sebeli apumula okukumanena ni mulawo.

24

Okwinguka kwaafu
(Mateu28.1-10; Maleka16.1-8; Jowani20.1-10)

1 Kono cwale ba liywaa no matatekelo no sunda amasikusiku akati sebeli ata ku liyumbelo, okutwala emitondo ana kuula.
2 Cwale sebeli akawana eliwee nali tundisiwa ba liyumbelo,
3 kono aba ana kwingena mu liyumbelo kasi kuwana olutu lwaye.
4 Asikomokile eyo sebeli amona alume ayiili aimanine aku mangile eikumango no kumyamyata.
5 Cwale asikomokike ni kwinamena etimala banji, alume sebeli amba kwa onyene nji, “Iikene aba musaela wuyu no kuyoya kwaafu?
6 Kamupuluke eyo ana kumyambela Jesu yosili mu Galileya.
7 ‘Nji Omwana no munu kame sabeekiwe mu maoko no aanu asikutenda esibi, mane angongoteliwe, mi liywaa no waatu ainguke.’ ”
8 Cwale akati awo sebeli apuluka amaywi aye,
9 mi aba ana kuuka okutunda ku liyumbelo sebeli ambela ano kukwana likumi ni mumweya ni kwaanu onje eyo ina tendahala.
10 Cwale neli Maliya Magdalena ni Joanna ni Maliya inawaye Jakobo na njili akati sebeli aamba eyi kwa tumiwa.
11 Kono amaywi aa kame ana kumonahala kwa onyene nji matangu mi kasi kwapumena.
12 Kono Pitolosi sebeli oimana ni kwitukela ku liyumbelo aka nangelamo, kono sebeli okawana feela olwambi ana kupungeliwamo mi Jesu kasamo. Sebeli ouka yo komokile esi sina tendahala.

Omwendo no Kuta ku Imause
(Maleka16.12,13)

13 Ba liywaa elyo ayiili kwawo ana ku koñanga Jesu sebeli ata ku mundi wisaniwa nji Emausi ibima ikwana itanu ni yiili okutunda ku Jelusalema,
14 alemine okwambota kwiinu yonje eyo ina tendahala.
15 Alemine okwamba nu kwambota bamweya, Jesu ni yonyene sebeli osheeteta ni kuta noo.
16 Kono amiyo oo sebeli akwangwwa oku mulimuka,
17 Jesu sebeli wamba nji, “Iikene mukwambota me mweenda?”

Cwale sebeli aimana ni kumonahala okweena.
18 Cwale omunjili mukaci koo, osilitina lya Kileopasi sebeli otambula Jesu nji, “Wene wemboci feela ongenda nokwalimuka eyo ina tendahala mu Jelusalema mu maywaa ano?”
19 Jeau sebeli wamba kwa onyene nji,

“Iikene einu eyo? mi sebeli aamba nji, “Okukumanena neyi ya Jesu no Nazaleta,” woyo ona kutendanga omunuhi wa Nyambe mu musebezi ni liywii balubala wa Nyambe naanu onje.
20 Omo apulisita etu no akulu na busisi omo ana kumutwalela nji aibaiwe ni kungongoteliwa.
21 Kono kame tuna kusepa nji yoso yoyisa Isilaele! Ee, mi komone munyima no eyi, sebeli maywaa aatu okutunda abo ina kutendahalela eyi.
22 Cwale akati no sikwata setu nakutu komokisa, kakuli kame ana kwikala ku liyumbelo amasiku-siku.

23 Kono kasi kuwana olutu lwaye, cwale
sebeli auka aamba nji kono kame ana ku-
mona epono no mangeloi awo ana kwamba
nji kame ayoya.
24 Mu sikwata setu anjili sebeli ata
ku liyumbelo nu kawana kanyi eso
ana kwamba akati, kono yonyene kasi
kumumona."
25 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, "Anyi alume no aelo no micima no
kwapumena wangu yonje eyo ana kwamba
anuhi a Nyambe!
26 Kana kasi kulukela nji Kilesite ayandele
einu ni kwingena mu kanya yaye?"
27 Cwale okutateka kwa Mushe nanuhi
onje a Nyambe na kwatolokela mu mañolo
onje okukumanena ni Jesu.
28 Cwale aba ana kusheeteta abeebi ni
mundi ana kuta, Jesu sebeli omonahala yoli
balubala loo,
29 kono sebeli amuusa ni kwamba nji,
"oikale naaci kakuli sebeli mangolwaa mi
eliywaa lyaika kale." Cwale sebeli ota
okaikala noo.
30 Cwale yoli noo ba tafule sebeli oshimba
esinkwa ni kusifuyola ni kusipatoola mane
ni kwaaba.
31 Cwale amiyo oo sebeli atona ni ku-
mulimuka nji ya Jesu, kono sebeli opicuka
mukaci koo.
32 Cwale sebeli akwambota mukaci koo
nji, "Kandi ngasibine emicima yetu kai
simatuka aba ana mbanga naaci mu ndila,
abo mane yo tubalela amañolo?"
33 Cwale sebeli aimana mu nako eyeyo
ni kuuka ku Jelusalema, nukawana ano
kukwana likumi ni mumweya aunganine
bamweya nawo ana kwikalanga noo,
34 ona kwamba nji, "Ombumu nainguka
luli mi namonahala kwa Simoni!"
35 Cwale sebeli aamba eyo ina tendahala
mu ndila, mane nomo ana kumu limukela
ba kupatoola esinkwa.

Jesu yo Kumonahaza kwa Iyetwa aye
(Mateu28.16-20; Maleka16.14-18; Jowani20.19-23; Tikezo1.6-8)

36 Asilemine okwamba eyi, Jesu yonyene
sebeli oimana mukaci koo.
37 Sebeli acila onene oku yambuta nji
mwendi silumba ana mono.
38 Sebeli wamba kwa onyene nji, "Iikene
eyo mukukataleza mane nuukwibanguta
etipuzo mu micima yenu.?
39 Komumone amaoko ni makondo nji
yamene, komuni leme kakuli esilumba
kasikwite olutu simba eifuba kakuli mene
mumwine nji nikwite."
40 Kame ana kwamba eyi ni kwamonisa
amakaa aye ni makondo aye.
41 Asiulwile okupumena, mulibaka no ku
wabelelwa, ni kukomoka, sebeli wamba
kwa onyene nji, "Mukwite esi no kulya?"
42 Sebeli amuba eseemba no ndi no
kukoñela,
43 mi sebeli oshimba ni kulya balubala
woo amwine.
44 Cwale sebeli wamba kwa onyene
nji, "Aa amaywi ange awo nina kwamba
kwaanyi meni sili nenu nji yonje eyo
iñolilwe mu mulawo wa Mushe nanuhi a
Nyambe ni mu lisamu iiyatetetwe."
45 Cwale Jesu sebeli oyatulula etingana
too nji ayupisise amañolo,
46 cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
"Esi sokame siñolilwe nji Kilesite afanene
okuyanda nji eli no waatu ainguke kwaafu,
47 mi nji okubaka ni kulemeniwa eibi iy-
itiwe mu litina lyaye mu tinaha tonje oku-
tateka mu Julusalema.
48 Aanyi muli apaki no inu eyi.
49 Cwale komumone, kame nituma es-
episo ya sitange kwaanyi, kono mwikale
mu muleneñi okutwala abo samu katam-
bulele amaata atunda ku wilu.

Jesu yo Shimbelwa Kuwilu
(Maleka16.19-20; Tikezo1.9-11)

50 Cwale Jesu sebeli washimba ni kuta ku
Betaniya, cwale sebeli oimeka amakaa aye
ni kwa fuyola.
51 Ababo yo lemine okwa fuyola sebeli
waasiya ni ku shimbelwa kuwilu.
52 Cwale sebeli auka ku Jelusalema awa-
belelwe onene,
53 cwale sebeli atwalelela mu Ndoo ya
Nyambe alumbeka Nyambe.

Eliywi Okukumanena ni JOWANI Okulimukisa

Eliywi okukumanena ni Jowani niinjili no tibuka tinee tili mu Tesitamente no ubya eti titalusa omooyo wa Jesu Kilesite. Einjili niinjili kame iisaniwa nji, “Eliywi” Okutalusa nji, “Eliywi no kuwaba.” Kame tina kuñoliwa munyima no lifu lya Jesu kwa Mateu, Maleka Luka ni Jowani. Eliywi okukumanena kwa Jowani kame lina kuñoliwa luli kwa Mutumiwa Jowani mu myaka no kukwana makumi atanu naanee munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Simba nji ebuka kayaamba nji Jowani yona kwiñola. Omukwa no muñolelo kame okufekile luli ni mañolo a Jowani no weli neli no wiili mane neli no waatu. Añoli anjili kame ana beeke Jowani oyoya mu muleneñi no Efese ba nako ino cwale kame kumonahala nji ebuka kame ina kuñolelwa mu Efese.

Jowani na kumonisa aba no kukena nji etuso no buka ni kutusa aanu okupumena nji Jesu ya Kilesite, Omwana Nyambe no kuyoya (20.31). Mukupumena eyi mwendi mbatwikala ni mooyo mu litina lyaye. Ebuka kame ina kuñolelwa aanu onje Amajuda nawo kasa Majuda. Eliywi okukumanena ni Jowani kalikufekile ni maywi anjili aatu. Yonyene kame atwala onene omuhupulo waye ku timakazo eto ana kutenda Jesu mi kasi kuñola onene ku tinguli ta Jesu. Einu injili no utokwa kanyi ekolobezo ya Jesu mane omuliko na mu lihalaupa yonyene kaya sikuñoliwa mu liywi lyaye.

EMITWI NO TITABA

Jowani kame atateka eliywi mu kauhanyo (1.1-18).

Cwale kame añola eino kupula no timakazo eto ana kutenda Jesu (1.19-12.50).

Esisitatamako kame atoloka etinako no kupula mu mooyo wa Jesu owo utwala mane konji ku lifu lyaye ni kukwinguka kwaye (13.1-20.31).

Jowani kame amana eliywi mu kauhanyo eyi no 21 okwamba einjili no tinako eyo ana kumonahala Jesu kwaanu munyima no kwinguka kwaafu, mi cwale niku monisa elibaka lyaye elyo ana kuñolela ebuka.

Eliywi sebeli litenda Omunu

1 Ku simuluho kame kuna kwikala Eliywi,
mi Eliywi kame lina kwikala ni Nyambe, mi Eliywi neeli Nyambe.
2 Kame ana kwikala ku simuluho ni Nyambe.
3 Einu yonje kame ina tendiwa mwa yonyene, mi kweyi ina tendiwa kakwisa esinu no kwaa tendiwa yonyene.
4 Mwa yonyene kame kuna kwikala omooyo, mi omooyo neli eliseli no aanu onje.
5 Eliseli kame libenya mu uwi, mi ouwi kawasikoma eliseli.
6 Kame kuna kwikala omunu ona ku tumiwa okutunda kwa Nyambe, mi elitina lyaye neli Jowani.
7 Kame ana kwiyela oupaki, mukupaka eyi no liseli, nji mwa yonyene aanu onje apumene.
8 Kasa nji yokame eliseli kono kame ana kwiiya mu kupaka eino liseli.
9 Neli eliseli no niti elyo limonyekela omunu yonje woyo oiya mu litunga.
10 Na kwikala mu litunga, mi elitunga kame lina tendiwa mwa yonyene, mi elitunga kalisi ku mulimuka kale.
11 Kame ana kwiiya ku naha yaye, mi aanu aye kasi kumu tambula.
12 Kono kwa onyene onje ana kumu tambula, awo ana kupumena mu litina lyaye, kame anaabi amaata no kutenda aana a Nyambe.
13 Awo na kwa leiwa ku unyinga, simba etakazo no unu, simba oku singa kwa munu, kono oku singa kwa Nyambe.
14 Cwale Eliywi sebeli litendiwa omunu ni kuyaka mwaaci, yo iyalile esishemo ni niti, mi kame tuna kubuha ekanya yaye, eili ekanya eyi ilukela Omwana no libanda woyo otunda kwa Sitange.
15 Jowani kame ana ku paka eyaye niku kuweleza nji, “Yokame woyo nina kwamba nji, ‘Woyo oniiya munyima kame anibita, kakuli kame ana kwikalako oweli kwa mene.’ ”
16 Cwale mu kwiyala kwaye kame tuna wana tonje, esishemo esi siekeza ba sishemo.
17 Kakuli omulawo na ukwiiya mu libaka lya Mushe, esishemo ni niti kame ineeyi mu libaka lya Jesu Kilesite.
18 Kakwisa omunu onaku monabo Nyambe. Konji Omwana feela, woyo oli ba saali sa Sitaye, yo kame woyo ona mutende nji alimukiwe.

Eliñusa lya Jowani Omukolobezi

19 Cwale uno oupaki wa Jowani, aendisi no Majuda aba ana kutuma apulisita ni Malebi okutunda ku Jelusalema okwiiya muku mwibanguta nji, “Tiwe anyine?”
20 Jowani sebeli opumena, kasikukana, kono sebeli wamba nji, “Kasa mene Kilesite.”
21 Cwale sebeli amwibanguta nji, “Iikene cwale?” “Tiwe Eliya?” Jowani sebeli wamba nji,

"Kokuulwa kasa mene,"
"Tiwe omunuhi wa Nyambe?"
Mi sebeli otambula nji, "Kokuulwa."
22 Cwale sebeli aamba kwa yonyene nji,
"Tiwe anyine, nji tu limuke omo sa tu tambwele awo anatu tumu. Ikene cwale wamba mulibaka lyowe?"
23 Jowani sebeli otambula nji,
"Time eliywi eli likuweleza mu lihalaupa,
eli lyamba nji,
Mu lukise endila ya MBUMU, kanyi
omo anambele omunuhi wa Nyambe
Isaya."
24 Cwale awo ana kutumiwa kame ana kutunda kwa Afalisi,
25 cwale sebeli aibanguta Jowani nji,
"Cwale iikene aba okolobeza nji kasa wene Kilesite, simba Eliya, simba omunuhi wa Nyambe?"
26 Jowani sebeli waatambula nji, "Mene kame ni kolobeza ni meyi, kono omo mwaanyi kame kwimanine omunu mwaayii.
27 Simba yonyene woyo oiiya munyima yange, ka nitwese oku nungutula etikwele no etinjangwa taye."
28 Eyo yonje kame ina ku tendahala mu Betani mu linjaliya lya Jodani, omo ana kwikala Jowani yo kolobeza.

Jesu Omukoko wa Nyambe

29 Eliywaa lina ku tatamako Jowani sebeli omona Jesu yoiya kwa yonyene, mi sebeli wamba nji, "Komumone, uno omukoko wa Nyambe woyo utundisa esibi no litunga!
30 Woyo yokame nina kwamba nji, 'Woyo oniiya munyima kame anibita, kakuli kame ana kwikalako oweli kwa mene.'
31 Ni mene kanisi kumu limuka, kono aba ni neeyi mu ku kolobeza ni meyi, neeli nji amonahale kwa Isilaele."
32 Mi Jowani sebeli omupaka nji, "Kame nina mono Emebo ina tundu ku wilu ikufekile kanyi elikwici mane sebeli liikala ba yonyene.
33 Mene kani sikumu limuka, kono woyo onani tumu muku kolobeza ni meyi kame ana nambele nji, 'Woyo so mone Emebo ishetumuka kwa yonyene niku mwikala beulu, yokame woyo so kolobeza ni Mebo No Kukena.'
34 Cwale kame nina mono, mi kameni paka nji yokame Omwana a Nyambe."

Aiyetwa a Jesu no Weli

35 Eliywaa lina kutatamako kame Jowani sebeli oimana na iyetwa aye ayiili,
36 mi aba anaku mona Jesu yoenda sebeli wamba nji, "Komumone omukoko wa Nyambe!"
37 Aiyetwa ayiili sebeli amuyupa yoamba eyi mane sebeli akoña Jesu.
38 Jesu aba ano kutemuna, cwale sebeli waamona amukoña, mi sebeli wamba kwa onyene nji, "Iikene mu saela?"
Cwale sebeli aamba kwa yonyene nji, "Labbi" (okutalusa nji Mwiyeti,) "Kubine wikala?"
39 Jesu sebeli waatambula nji, "Mwiiye mumone." Sebeli aiya niku mona oko ana kwikalanga, mi sebeli aikala naye eliywaa elyo, kakuli neli enako no likumi ni tutanu ni kamweya (4 okuloko) no mangolwaa.
40 Adiliyasi minaye Simoni Pitolosi, neli omunjili kwa iyetwa ayiili woyo ona kuyupa Jowani yo amba, mi sebeli amukoña.
41 Kame ana kutateka oweli okuwana Simoni omukulwaye ni kwamba kwa yonyene nji, "Kame tuna wana Mesiya" (okutalusa nji "Kilesite".)
42 Adiliyasi sebeli olita mukulwaye kwa Jesu.
Jesu sebeli omwaliketa ni kwamba nji, "Tiwe Simoni omwana a Jowani, kame soisanwe nji Kefasi." (Okutalusa nji, "Pitolosi.")

Jesu yo Isana Filipi ni Natanaele

43 Eliywaa lina kutatamako Jesu sebeli osinganyeka okuta ku Galileya. Cwale sebeli owana Filipi ni kwamba kwa yonyene nji, "Onikoñe!"
44 Cwale Filipi kame ana ku tunda ku Betisaida, omuleneñi wa Adiliyasi ni Pitolosi.
45 Filipi sebeli owana Natanaele ni kwamba kwa yonyene nji, "Natumu wana woyo ona ñoliwa eyaye kwa Mushe mu mulawo mane ngeseo ana kuñola anuhi. Jesu no Nazaleta, omwana a Josefa."
46 Natanaele sebeli omwibanguta nji, "Kwa sili esinjili no kuwaba esisa si tunde ku Nazaleta?"
Filipi sebeli wamba nji, "Wiiye, omone."
47 Jesu sebeli omona Natanaele yoiya kwa yonyene, sebeli wamba eyaye nji, "Komumone omwisilaele no niti, mi mwa yonyene kakwisa esi sinyazahala!"
48 Natanaele sebeli wamba kwa Jesu nji, "Ngasibine omo onani limukele?"
Jesu sebeli omutambula nji, "Filipi yokasi kwisana kale, me oikalile munji no sitondo no mukuyu kame nina kumono."
49 Natanaele sebeli omutambula nji, "Labbi, tiwe Mwana Nyambe! Ombumu no Isilaele!"
50 Jesu sebeli otambula Natanaele nji, "Kakuli kame nina kwambele nji kame nina kumono oikalile munji no sitondo no mukuyu, bokame aba opumena? Mbumono einu no kuneneba okubita eyi!"
51 Jesu sebeli omwambela nji, "Niti luli kame nikwambela nji mbumono eliwilu eliyatulukile, mi amangeloi a Nyambe

akambama mane niku shetumukela beulu ya Mwana no Munu."

2

Omukiti no Likwala mu Kana

1 Ba liywaa no waatu, sebeli ku tendiwa omukiti no likwala mu Kana na mu Galileya. Mi inawaye Jesu kwana kwikala,
2 Jesu ni yonyene sebeli oisaniwako ku likwala na iyetwa aye.
3 Cwale ewaine aba ina kubwa, inawaye Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, "Ewaine naibu."
4 Cwale Jesu sebeli otambula inawaye nji, "Inawange, etaba yange ni wene ibine? Enako yange kai sikeela kale."
5 Inawaye Jesu sebeli wambela abika nji, "Mutende eso asa myambele sonje."
6 Cwale kame kuna kwikala otucoo no mawee tuna kukwana tutanu ni kamweya (6) tu suminwe abo, otu tuyowelelwa mu mukwa no Majuda, akanjili ni kanjili kame kana ku shimba owima ukuma ba mwanda.
7 Jesu sebeli waambela nji, "Mwitelemo ameyi twiiyale." Mi sebeli atwiyata mane niku yubooka.
8 Jesu sebeli waambela nji, "Cwale mu tekulemo mi mu twalele osi kutaba eilya no mukiti." Mi sebeli amu twalela.
9 Cwale omutabi no ilya no mukiti aba ana kwetekako ku meyi ana ku futulwa ewaine, kakuli kasi kulimuka omo ina ku tunda, (kame kuna ku limukiwa feela abika ana ku tekula ameyi), omwendisi no mukiti sebeli oisana omukwati
10 ni kwamba kwa yonyene nji, "Omunu yonje kame abaanga ewaine no ku mamata oweli, mi cwale aanu aba mana okukoliwa onene, cwale okubinda aabe eyi no kwamuba, kono wene kame ona teula eyi no kuwaba konji abano!"
11 Yo kame emakazo no weli eyi ana kutenda Jesu mu Kana no Galileya, mi sebeli omonisa ekanya yaye, na iyetwa aye sebeli apumena mwa yonyene.
12 Aba kuna kubwa eyo, Jesu sebeli oshetumuka ku Kapenauma, ni Inawaye na inaaye, na iyetwa aye, mi omo sebeli aikalamo amaywaa no kucaniba feela.

Jesu Yoota ku Ndoo ya Nyambe
(Mateu21.12,13; Maleka11.15-17; Luka19.45-46)

13 Epaseka no Majuda aba ina kukeela abeebi, cwale Jesu sebeli okambamena ku Jelusalema.
14 Ba patelo no Ndoo ya Nyambe sebeli oka wanabo asi ku ulisa etingombe ni mikoko ni tunkwilimba, naasi kucinca amali aikalile ba myuulo yoo.
15 Cwale Jesu sebeli okutendela olunupa no mihala icana, mi onje sebeli waacitela ku ndee no patelo no Ndoo ya Nyambe, bamweya ni mikoko ni tingombe, ni kwitela banji amali no asikucinca mane ni ku kwisa etitafule too.
16 Cwale sebeli wambela asi kuulisa otunkwilimba nji, "Mu tundise einu eyi yonje! Kamufanene okutenda endoo ya Sitange okwifutula endoo no kuuliseta!"
17 Aiyetwa aye sebeli apuluka cwale esi sina kuñoliwa nji, "Kame ni liwa mu kutukufalelwa endoo ya sitange."
18 Cwale aendisi no Majuda sebeli aibanguta Jesu nji, "Ibine emakazo otu monisa nji kame oli ni maata no kutenda eyi no ngeesi?"
19 Jesu sebeli waatambula nji, "Mu yakulule Endoo eyi, mi mene mba ni ingula mu maywaa aatu."
20 Aendisi no Majuda sebeli aamba kwa yonyene nji, "Kame ina kwana emyaka makumi anee ni mutanu ni kamweya (46) ba kuyaka Endoo ya Nyambe eyi, cwale wene mbwiiyaka mu maywaa aatu?"
21 Kono kame ana kwamba Endoo ya Nyambe no lutu lwaye.
22 Abo cwalehe aba ana kumana okwiingulwa kwaafu, aiyetwa aye sebeli apuluka nji kame ana kwaambela eyo, mi sebeli apumena eliñolo ni liywi elyo ana kwamba Jesu.

Jesu kame Alimukile omo Aikalele Aanu

23 Cwale yooli mu Jelusalema ku mukiti no Paseka, aanu no kupula sebeli apumena mu litina lyaye aba ana kumona etimakazo ana kutenda.
24 Kono Jesu kaasi kwasepa,
25 kakuli kame ana kulimuka aanu onje, mi kasi kusinga oupaki no munu kakuli kame ana ku limuka esi sili mu munu.

3

Jesu ni Nekudemasi

1 Cwale kame kuna kwikalanga omulume no Mufalisi no litina lya Nekudemasi, omwendisi no Majuda.
2 Woyo mulume sebeli oiya kwa Jesu ousiku ni kwamba kwa yonyene nji, "Labbi, kame tuyii nji yawene omwiyeti woyo otunda kwa Nyambe, kakuli kakwisa omunu otwesa okutenda etimakazo eti otenda, konji Nyambe aba ali ni yonyene."
3 Jesu sebeli omu tambula nji, "Niti luli kame ni kwambela nji, omunu nji kaleiwa oubya, katwese okumona omubuso wa Nyambe."
4 Nekudemasi sebeli wamba kwa Jesu nji, "Ngasibine saleiwe omunu yowa kulubala kale? Ninji kame saukele kame mu lipumo lya Inawaye aka leiwe aka no wiili kame?"
5 Jesu sebeli otambula nji, "Niti luli kame ni kwaambela nji, konji omunu aba saleiwe

ni meyi ni Mebo, ka twese okwingena mu mubuso wa Nyambe.
6 Esi sina leiwa ku unu sa unu, mi esi sina leiwa ku Mebo sa Mebo.
7 Olese okukomoka aba ni kwambela nji kame ofanene okuleyiwa oubya.
8 Emebo kame ifukela omo isinga, mi kame oyupa omulumo wayo, kono kuyii oko itunda noko ita. Yo ngeeso ni ku munu yonje woyo oleilwe ku Mebo."
9 Nekudemasi sebeli oibanguta Jesu nji, "Ngasibine sa itendahale eyo?"
10 Jesu sebeli otambula nji, "Wene kame otendile omwiyeti no Isilaele, mi cwale eyi kawiyupisisa?
11 Niti luli kame ni kwambela nji kame twamba eyi tu limukile, mi kame tupaka esi tuna mono, kono kutambula oupaki wetu.
12 Aba nina kwambele eyi no litunga kausi pumena, ngasibine so pumene nji ni kwambela einu na kuwilu?
13 Kakwisa omunu woyo ona kambamene ku liwilu, konji woyo ona shetumuka okutunda ku liwilu, yonyene Omwana no munu."
14 Cwale kanyi Mushe omo ana ku tulekela enyoka mu lihalaupa, Omwana no munu ni yonyene kame afanena okutulekiwa ngeeso,
15 nji cwale omunu yonje woyo opumena mwa yonyene aikale ni mooyo no kwaabwa.
16 Kakuli Nyambe kame ana singi onene elitunga, mane kame ana libi Mwanaye no libanda, nji omunu yonje woyo opumena mwa yonyene alese okufa kono aikale ni mooyo no kwaabwa.
17 Kakuli Nyambe kasiku tuma Mwanaye mu litunga nji atule elitunga, kono neli nji elitunga liyoyisiwe mwa yonyene.
18 Woyo opumena mwa yonyene ka atuliwa, kono woyo nokwa pumena na atuliwa kale, kakuli kasi pumena mu litina lya Mwanaye Nyambe no libanda.
19 Cwale ino ekatulo, eliseli kame lineeyi mu litunga, kono aanu kame ana singi ouwi okubita eliseli kakuli emisebezi yoo niya kwiiba.
20 Kakuli omunu yonge woyo otenda esi no kwiiba kame atimbile eliseli mi kaiyi ku liseli nji emisebezi yaye ilese oku nyaziwa.
21 Kono woyo otenda eyi no niti kame aiya ku liseli, nji ku monahale emisebezi yaye nji kame itundelela mwa Nyambe.

Jesu ni Jowani

22 Aba kuna kubwa eyo, Jesu na iyetwa aye sebeli ata mu naha no Judeya. Omo sebeli oikala noo ni kwa kolobeza.
23 Jowani ni yonyene kame ana ku kolobeza mu Enoni, abeebi ni Salimi, kakuli ameyi kame ana kupula mo. Cwale aanu kame ana kwiyanga mane nikwakolobeza.
24 Kakuli abo Jowani yokasi bekiwa kale mu tolongo.
25 Cwale sebeli kwiiya etiñananyi mukaci no aiyetwa a Jowani ni Mujuda omunjili ba taba no kukenisiwa.
26 Cwale sebeli aiya kwa Jowani ni kwamba nji, "Mwiyeti, omunu ona kwikala naye mu linjaliya no Jodani, yonyene uya ona kupaka, uno yokame kame akolobeza, mi aanu kame ata kwa yonyene!"
27 Jowani sebeli otambula nji, "Omunu ka twese oku tambula esinu, konji esi ana biwi ku wilu.
28 Anyi mwenyene kame muli apaki ange, kame ninaamba nji, 'Kasa mene Kilesite, kono kame nina tumiwa balubala lwaye.'
29 Woyo oli ni mukwaliwa yo mukwati, kono omulikani no mukwati, woyo oimanine ni kuyupa, kame awabelelwa onene aba ayupa eliywi no mukwati, cwalehe oku wabelelwa kwange naku petahala.
30 Yonyene kame afanene okweekeza, mene ni tundise."

Woyo Wiiya okutunda ku Wilu

31 Woyo wiiya okutunda ku wilu kame ali beulu no akwaye onje. Woyo otunda mu litunga ni wa litunga, mi kame aamba kanyi woyo no litunga, woyo otunda ku wilu yonyene kame ali beulu no akwaye onje.
32 Woyo opaka eso ana mono neso ana yupu, kono kamu pumene oupaki waye.
33 Woyo ona pumene oupaki waye kame ana ongota nji Nyambe niwa niti.
34 Kakuli woyo ona tumiwa kwa Nyambe kame aamba amaywi a Nyambe, kakuli Nyambe ka mubi Emebo no kwetekela.
35 Sitange kame asinga Omwana, mi kame ana beeke einu yonje mu makaa aye.
36 Woyo opumena mwa Mwana kame ali ni mooyo no kwaabwa, mi woyo no kwakuteka Omwana katamba okumona omooyo, kono okutweba kwa Nyambe kame kuli beulu yaye.

4

Jesu ni Mukati no Musamaliya

1 Cwale Jesu aba ana kulimuka nji Afalisi kame ana kuyupa nji na kuwana ni ku kolobeza aiyetwa no kupula okubita Jowani,
2 simba nji kasa Jesu ona ku kolobeza, kono neli aiyetwa aye,
3 cwale sebeli otunda mu Judeya ni ku ukela kame ku Galileya.
4 Cwale kame ana kubita endila eyi no Samaliya.
5 Cwale sebeli okeela mu muleneñi no Samaliya wisaniwa nji Sikale, ou uli abeebi

ni litema lya Jakobo, elyo ana kuba Josefa mwanaye.
6 Ba kwikalile elisima lya Jakobo, mi cwale Jesu ona ku katala mu mweendo waye, sebeli oikala banji ku nyonga no lisima. Kame ina ku singa okukwana enako no hola no utanu ni kamweya (6) akamwii luli.
7 Cwale sebeli kwiiya omukati no Musamaliya mu kutekula ameyi, mi Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Onibe ku meyi ni nwee.”
8 Kakuli aiyetwa aye kame ana kuta mu muleneñi mu kuula eilya.
9 Omukati no Musamaliya sebeli wamba kwa Jesu nji, “Wene Omujuda, kame oni kumbela ameyi mene me nili omukati no Musamaliya?” (Kakuli Amajuda kasamo mu ukuwana ni Masamaliya.)
10 Jesu sebeli otambula omukati nji, “Kambe kame ona limuka empo ya Nyambe ni woyo wamba kwa wene nji, ‘Onibe ku meyi ni nwee,’ kambe kame ona mukumbele, mi kame sa kube ameyi no mooyo.”
11 Omukati sebeli wamba kwa Jesu nji, “Mbumu, ku kwite esitekuliso, mi elisima kame litungile. Kubine ona kuwana ameyi no mooyo?
12 Ninji kame oli no kuneneba okubita sitetu Jakobo woyo ona kutuba elisima eli, mane kame anwa mo, yonyene na naaye ni tingombe taye?”
13 Jesu sebeli otambula omukati nji, “Woyo onwamo yonje mu meyi aa, kame safe elilyotwa kame,
14 kono woyo onwa ku meyi awo sani mube, katamba okufa elilyotwa, mi ameyi sani mube kame sa futuke mwa yonyene eliweluwelu no meyi no kububa okutwala ku mooyo no kwaabwa.”
15 Omukati sebeli wamba kwa Jesu nji, “Mbumu, onibe ku meyi awo, nji nilese okufa elilyotwa simba okwiiya kuno muku tekula ameyi.”
16 Jesu sebeli wambela omukati nji, “Ote, okaisane mbumowe, mi uuke kuno.”
17 Omukati sebeli otambula nji, “Mene sikwite mbumwange.”
Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Esi wamba sokame aba wamba nji, ‘Sikwite mbumwange’
18 kakuli kame ona kwikala na mbumowe atanu, mi woyo oikalile naye bano kasa mbumowe kame ona amba eniti.”
19 Omukati sebeli wamba kwa yonyene nji, “Molyange, kame nina mono nji tiwe omunuhi wa Nyambe.”
20 “Asitetu kame ana ku lapelelanga ba lilundu aba, kono anyi kame mwamba nji mu Jelusalema esibaka omo afanena aanu okulapelela.”
21 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Mukati oni pumene, enako ikeyile abo sitange katamba oku lapelelwa ba lilundu aba simba mu Jelusalema.
22 Anyi kame mu lapela esi mwa limukile, Aci kame tu lapela esi tu limukile, kakuli oku yoyisiwa kame kutunda ku Majuda.
23 Kono enako ikeyile, mane ya iya kale, abo awo alapeli no niti kame sa lapele sitange ni mebo ni mu niti kakuli okame awo asaelwa kwa Sitange.
24 Nyambe nimebo, mi awo amulapela kame afanena oku mu lapela ni mebo ni mu niti.”
25 Omukati sebeli wamba kwa Jesu nji, “Kame ni limuka nji Mesiya kame aiya woyo oisanwa nji Kilesite. Aba sa keele, mba tu monisa einu yonje.”
26 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Mene woyo wamba kwa wene, ya mene.”
27 Mu nako eyo aiyetwa aye sebeli akeela, mi sebeli akomoka oku muwana yo amba ni mukati, kono kakwisa simba mumweya ona ku mwambisa nji, “Siikene eso osaela?” Simba nji, “Iikene eyo onaamba naye?”
28 Cwale omukati sebeli osiya esitekulo saye no meyi ni kuukela mu muleneñi, nuuka ambela aanu nji,
29 “Mwiiye mu mone omunu woyo ona nambele eyi yonje nina tende. Mwendi yokame Kilesite?”
30 Cwale sebeli atunda mu muleneñi ni kwiiya kwa Jesu.
31 Ababo asiiya feela, aiyetwa sebeli amu kumbela nji, “Labbi, olye esinjili!”
32 Kono Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Kame nili ni silya no kulya eso mwalimukile.”
33 Cwale aiyetwa sebeli akwambela omunjili ku munjili nji, “Kame kuli omunu ona mulitele esi no kulya?”
34 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Esilya sange ninji ni tende eso si singwa kwa woyo ona ni tumu, mi ni manenene omusebezi waye.
35 Esi kame mwamba nji, ‘Ku sili ni tikweti tinee, okutwala abo sakuka yangulelwe.’ Kono kame ni myambela nji, mu none amiyo enu, mwa likete amatema, kakuli sebeli aimba ouloto nji uyanguliwe.
36 Woyo oyangula kame awana mu musebezi waye, niku ungeka embuya no mooyo no kwaabwa, nji cwale woyo osikukuna ni woyo oyangula awabelelwe bamweya.
37 Mo kumonahalela eniti no taba eyi yaamba nji, ‘Omunjili kame akuna, omunjili kame ayangula.’
38 Kame nina mi tumu oka yangula eyo ka mwa si sebeza, anjili kame ana sebeze, mi na mwingene mu musebezi woo.”
39 Amasamaliya no kupula na mu muleneñi owo sebeli apumena mwa Jesu

mulibaka no mukati woyo ona kupaka nji,
“Kame ana nambele eyi nina tende yonje.”
40 Cwale Amasamaliya aba ana kwiiya
kwa yonyene, sebeli amu kumbela nji
aikale noo, mi sebeli oikala noo amaywaa
ayiili.
41 Mi anjili no kupula sebeli a pumena
kwa yonyene, mulibaka no liywi lyaye,
42 ni kwamba ku mukati nji, “Cwale
aba tu pumena, kasa mu liywi lyowe,
kakuli twenyene natu kuyupele, mi kame
tu limuka nji yokame luli Omuyoyisi no
litunga.”

Jesu yo Balisa Omwana no Nduna

43 Munyima no maywaa ayiili, Jesu sebeli
oukela ku Galileya.
44 Kakuli Jesu yonyene sebeli wamba
nji, “Omunuhi wa Nyambe kakutekiwa mu
naha yaye.”
45 Cwale Jesu aba ana kukeela mu
Galileya, sebeli oka tambulwa wino ku
Magalileya ana ku mona eyi ana kutenda
yonje mu Jelusalema ku mukiti, kakuli
nonyene kwana kuta ku mukiti.

46 Cwale Jesu sebeli oiya kame mu Kana
no Galileya, omo ana ku futula ameyi okwa-
tenda ewaine. Cwale mu Kapenauma kame
kuna kwikala onduna omunjili no molyaye
woyo mwanaye neli omweeti.
47 Aba ana kuyupa nji Jesu neeyi mu
Galileya okutunda ku Judeya, sebeli oiya
kwa yonyene, ni ku mukumbela nji ashetu-
muke muku balisa mwanaye no mulume,
kakuli kame ana kwikala abeebi ni kufa.
48 Jesu cwale sebeli wamba kwa yonyene
nji, “Konji aba sa mumone etiponiso ni
timakazo okubinda samu pumene.”
49 Onduna sebeli omu tambula nji,
“Mbumu, oshetumuke mwanange yo kasifa
kale.”
50 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Ote, mwanowe kame ayoya!”

Omulume woyo sebeli opumena eliywi
lya Jesu nuukutela.
51 Yosi shetumuka ngeeso, abika aye se-
beli amu waniketa ni ku mwambela nji,
“Mwanowe kame ayoya!”
52 Cwale sebeli waibanguta enako ana ku
tangisa omwana okwikala wino, mi sebeli
aamba kwa yonyene nji, “Bingolwa ba nako
no utanu ni twiili akamwii (13 okuloko)
elitomapa sebeli limu lesela.”
53 Cwale sitaye sebeli olimuka nji yokame
enako ana kwamba Jesu nji, “Mwanowe
kame ayoya.” Mi sebeli opumena yonyene
na sindoo yaye onje.
54 Eyo neli emakazo no wiili ana kutenda
Jesu aba ana kwiiya mu Galileya, okutunda
ku Judeya.

5

Oku Balisa mu Kasa

1 Aba kuna kubwa eyo, sebeli ku ten-
dahala omukiti no Majuda mi Jesu sebeli
okambamena ku Jelusalema.
2 Cwale mu Jelusalema abeebi ni Mwelo
no Mikoko, kame kuli akasa kaisanwa nji
Betizata mu Sihebelu, no myelo itanu.
3 Mu myelo eyo kame kuna kulangana
aeti no kupula, eibofu, eihole no makondo,
nasi luñañali.
4 [Kakuli abanjili elingeloi kame lina ku
shetumukelanga mu kasa, mi kame lina
kushelaulanga ameyi. Cwale omunu no
weli woyo oingena mu meyi aba amana
okushelauliwa, kame ana ku tuseha, simba
otoma oweti ubine nji ubine.]
5 Omulume mumweya kame ana
kwikalanga omo, ona kutoma oweti
emyaka makumi aatu ni mutanu ni twaatu
(38).
6 Cwale Jesu aba ana kumumona ni
kulimuka nji kame ana kulanganamo
enako no kuleba, sebeli omwibanguta nji,
“Kame osinga oku balisiwa?”
7 Omweeti sebeli omu tambula nji,
“Mbumu, sikwite omunu no ku ni beeka
mu kasa ameyi aba amana okushelauka,
aba nisinga nji niingenemo omukwange
wa nisiya kale oku shetumukamo oweli.”
8 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Imana, oshimbe oulangano wowe, mi
weende.”
9 Ababo omulume sebeli obala, ni ku
shimba oulangano waye, mi sebeli weenda.
Cwale eliywaa elyo neli elino Pumulo.
10 Cwale aendisi no Majuda sebeli ambela
woyo mulume ona ku balisiwa nji, “Lino ni
lya Pumulo, ka kupumenenwe nji oshimbe
oulangano wowe.”
11 Kono sebeli waatambula nji, “Omunu
woyo onani balisa na nambele nji, ‘Os-
himbe oulangano wowe mi weende.’ ”
12 Cwale sebeli amwibanguta nji, “Anyine
omunu woyo ona kwambele nji oshimbe
oulangano wowe mi weende?”
13 Kono omunu woyo ona ku balisiwa kasi
kulimuka nji anyine, kakuli Jesu kame ana
kwikiseta mu kupula no aanu ana kwikala
omo mu sibaka.
14 Kutunda abo, Jesu sebeli omu wana mu
Ndoo ya Nyambe ni kwamba kwa yonyene
nji, “Omone, nu bala kono olese okutenda
esibi kame, mwendi esi sicilisa oku bitelela
mba si kwiyele.”
15 Omulume woyo sebeli ota nu kambela
aendisi no Majuda nji neli Jesu ona mubal-
isa.
16 Cwale esi sokame eso aendisi no Ma-
juda ana kuyandiseta Jesu, kakuli na ku-
tenda eyo eli no Pumulo.

17 Kono Jesu sebeli waatambuta nji, “Sitange kame asebeza enako yonje, mi ni mene kame ni sebeza.”
18 Elibaka elyo aendisi no Majuda ana kusinga oku mwibaela okubita ba weli, kakuli kasi kumatuka feela omulawo no Pumulo, kono kame yonyene ni kwisana Nyambe nji Sitaye mane nuukubeeka ba siyemo simweya ni Nyambe.

Amaata no Mwana

19 Cwale Jesu sebeli waambela nji, “Niti luli kameni myambela nji, Omwana katwese okutenda esinu yonyene, konji ana kumona Sitaye yo sitenda. Kakuli eyo atenda yonje, ni yonyene Mwana kame aitenda ngeeso.
20 Kakuli Sitaye kame asinga Omwana, mane kame amu monisa eyo atenda yonje, mi mba mumonisa emisebezi no kuneneba okubita eyi nji mu komoke.
21 Kakuli kanyi Sitange aba aingula asikufa ni kwa yoyisa, ni Mwana yongeeso kame aaba awo asinga.
22 Sitange kaatula omunu, kono kame anabi Omwana etikatulo tonje,
23 nji onje awo akuteke Omwana kanyi omo akutekela Sitange. Woyo no kwakuteka Omwana ka kuteke ni Sitange ona mu tumu.”
24 “Niti luli kame ni myambela nji, woyo oyupa eliywi lyange ni ku pumena kwa woyo onani tumu, kame ali ni mooyo no kwaabwa. Ka tamba okwatuliwa, kono nabiti mu lifu okwingena mu mooyo.
25 Niti luli kame ni myambela nji, enako kame iiya, mane yaiya kale, abo aafu kame sa yupe eliywi lya Mwana Nyambe, mi awo aliyupa mba yoyo.
26 Kakuli kanyi Sitange aba ali ni mooyo mwa yonyene, ni Mwana ngeeso kame ana mubi okwikala ni mooyo mwa yonyene.
27 Mi na mubi ni maata no kwatula, kakuli yokame Omwana no Munu.
28 Mulese ku komoka ba taba eyo, kakuli enako kame iiya, abo aali mu mayumbelo onje mba yupu eliywi lyaye,
29 mi awo ana tende eino kuwaba aingukele omooyo, mi awo ana tende eino kwiiba aingukele ekatulo.”

Oupaki kwa Jesu

30 “Sitwese okutenda esinu mu maata ange, kanyi aba niyupa, kame na tula, mi ekatulo yange ya kuluka, kakuli sitende esisi singwa kwa mene, kono esisi singwa kwa yonyene onani tumu.”
31 “Nji kame ni kupaka menyene, oupaki wange kasa wa niti.
32 Kwaali omunjili woyo opaka eyange, mi kame niyii nji oupaki owo ani paka nawo niwa niti.
33 Kame muna tumu aanu kwa Jowani, mi na paka eniti.
34 Kasa nji oupaki nina tambula kame onatundu ku munu, kono kame naamba feela eyo nji mu kayoyisiwe.
35 Yonyene neli olumonyi lu tumbuka, ni lambi eyi imonyeka, mi anyi namu singi oku wabelelwa enako icana mu liseli lyaye.
36 Kono oupaki nili nawo ni wa kuneneba okubitelela wa Jowani, kakuli emisebezi ana nibi Sitange oku manenena, yokame emisebezi eyi nitenda, eini paka nji Sitange nani tumu.
37 Cwale Sitange ona nitumu, ni yonyene kame ana paka eyange. Eliywi lyaye ka musili yupa simba okumona omo aikalele,
38 mi eliywi lyaye kali siikala mwaanyi, kakuli woyo ona tumiwa kwa yonyene kamu mupumene.
39 Kame musaisisa amañolo, kakuli kame mu yambuta nji mba mu wanamo omooyo no kwaabwa. Amañolo awo okame apaka eyange!
40 Kono kame mukana okwiiya kwa mene nji mwikale ni mooyo no kwaabwa.
41 “Sitambula okububekwa oko kutunda kwaanu.
42 Kono kame ni yii nji kakwisa elilato lya Nyambe mwaanyi.
43 Mene kame nineyi mu litina lya Sitange, mi ka mu sini tambula, nji mundina aiye mu litina lyaye feela, yonyene mbamu mu tambula.
44 Ngasibine sa mu pumene woyo otambula emilumbeko itunda kwaanu, mi ka musaele emilumbeko itunda feela kwa Nyambe?
45 Mu lese oku yambuta nji kame sani mikandimeke kwa sitange, neli Mushe woyo ona kumikandimeka, ba yonyene bamuna kubeeka esepo yenu.
46 Nji kame mu na kupumena Mushe, ni mene mba muni pumene, kakuli yonyene na ñolo eyange.
47 Kono nji kamwa sipumena eyo ana kuñola, ngasibine sa mu pumene amaywi ange?”

6

Jesu yo Fepa Aanu no Kukwana Eikiti Itanu

(Mateu14.13-21; Maleka6.30-44; Luka9.10-17)

1 Aba kunabu eyo, Jesu sebeli ota mu linjaliya no liwate no Galileya, eliwate no Tibeliyasi.
2 Mi aanu no kupula onene sebeli amukoña, kakuli kame ana ku mona etimakazo eti ana kutenda kwa asikutoma.

3 Cwale Jesu sebeli okambamena ba
lilundu, mi abo sebeli okaikala banji na
iyetwa aye.
4 Cwale Epaseka, omukiti no Majuda
kame ona kwikala abeebi.
5 Jesu aba ana kwaliketa cwale sebeli
omona aanu no kupula onene aiya kwa
yonyene, mi sebeli wambela Filipi nji, “Ku-
bine sa tuule einkwa nji cwale aa aanu
awane esi no kulya?”
6 Eyi kame ana kuyamba ngeeso oku
mweteka, kakuli yonyene kame ana ku
limuka esi ana kufanena okutenda.
7 Filipi sebeli omutambula nji, “Emyanda
yiili (200) no muwaya-waya ka yuulu
einkwa no kupula nji omunjili ni munjili
awane esino kucaniba feela.”
8 Omunjili no aiyetwa aye, Andiliyasi
mina Simoni Pitolosi, sebeli wamba kwa
yonyene nji,
9 “Kame kuna kwikala ondumbana omo,
ona kwikala ni inkwa itanu ni tusi twi-
ili. Kono eyo ni iikene kwaanu no kupula
ngeeso?”
10 Jesu sebeli waambela nji, “Mwiikate
aanu banji.” Abo kame kuna kwikala
omoopu no kupula onene ba sibaka eso,
cwale alume sebeli aikala banji, mu palo no
kukwana eikiti itanu (5;000).
11 Cwale Jesu sebeli oshimba einkwa,
cwale aba ana kumana ouku tumela, sebeli
otabela awo ana kwikala banji, mi cwale se-
beli otenda ngeeso niku tindi, cwale sebeli
waaba omu ana kusingela.
12 Cwale aba ana kumana okwikuta, se-
beli wambela aiyetwa aye nji, “Mu tole
oubulumusi ona siyalabo, nji ku lese oku
yumbiwabo esinjili.”
13 Cwale sebeli autola mane ni kwiyata
amatanda likumi na yiili no inkwa itanu, ou
ona ku siiwa kwa sikulya.
14 Cwale aanu aba ana kumona emakazo
ana kutenda Jesu, sebeli aamba nji, “Niti
luli yokame omunuhi wa Nyambe ona ku-
fanena okwiiya mu litunga!”
15 Cwale Jesu aba na limuka nji kame
ana ku singa oku mulema nji atendiwe
ombumu, sebeli okutela kame yomboci ba
lilundu.

Jesu yo Enda ba Meyi
(Mateu14.22-33; Maleka6.45-52)

16 Cwale aba kuna kutenda amangolwaa,
aiyetwa aye sebeli ashetumuka ku liwate,
17 ni kwingena mu wato, niku tangisako
oku lutela mu linjaliya no liwate okuta ku
Kapenauma. Neli ousiku luli, mi Jesu yoka
sikeela kale kwa onyene.
18 Cwale sebeli kwinguka amandinda
mulibaka no mebo ina kufuka onene.
19 Aba ana kumana okupuwa etibima
taatu simba tinee, sebeli amona Jesu yo
enda ba liwate, ni kusheeteta ku wato,
cwale sebeli acila onene.
20 Kono sebeli wamba kwa onyene nji,
“Meene, mu lese kucila!”
21 Cwale sebeli awabelelwa ni kumulonga
mu wato, mi ababo owato sebeli ofuwama
ba likamba abo ana kulumba.

Aanu aba ana ku Saela Jesu

22 Ba liywaa lina ku tatamako, aanu awo
ana kusiyala mu linjaliya no liwate, se-
beli alemuha nji kakwa siku siyala owato
omunjili muya. Cwale Jesu kasi kwingena
mu wato na iyetwa aye, kono aiyetwa aye
kame ana kuta omboci.
23 Simbakulingeeso cwale amato anjili
ana ku tunda mu Tibeliya, me akeela kale
abeebi ni sibaka eso ana kulyela einkwa
Ombumu aba ana kumana ouku tumela.
24 Cwale aanu aba ana kumona nji Jesu
kasi kwikalamo, simba aiyetwa aye, onyene
sebeli aingena mu maato omo ni kuta ku
Kapenauma alemine oku saela Jesu.

Jesu Esinkwa no Mooyo

25 Cwale aba ana kuwana Jesu mu lin-
jaliya no liwate, sebeli amwibanguta nji,
“Labbi, ka mwaka oneyi kuno?”
26 Jesu sebeli waatambula nji, “Niti luli
kame ni myambela nji, aba mu ni saela,
kasa nji na mumono etimakazo, kono ninji
na muli einkwa mane na mwikuta.
27 Mu lese oku sebeleza esilya eso sibwa,
kono esilya eso simi twala ku mooyo no
kwaabwa. Eso Omwana no Munu asa mibe,
kakuli ba yonyene Nyambe Sitange kame
ana mubeeke eliswayo.”
28 Cwale sebeli amwibanguta nji, “Iikene
satu tende, nji tu tende emisebezi ya
Nyambe?”
29 Jesu sebeli waatambula nji, “Uno
omusebezi wa Nyambe nji mu pumene kwa
woyo ona tumiwa kwa yonyene.”
30 Cwale sebeli aamba kwa yonyene nji,
“Kaike emakazo sotende nji tumone, mi tu
pumene kwa wene? Kamwike omusebezi
otenda?
31 Asitetu kame anali amaana mu liha-
laupa, kanyi aba kuñolilwe nji, ‘Na kwaaba
esinkwa eso situnda ku wilu nji alye.’ ”
32 Jesu sebeli waambela nji, “Niti luli
kame ni myambela,” “Mushe kasi kumiba
esinkwa naku wilu, kono Sitange na mibi
esinkwa no niti naku wilu.
33 Kakuli esinkwa sa Nyambe sokame eso
situnda ku wilu mi kame siba omooyo ku
litunga.”
34 Sebeli aamba kwa yonyene nji,
“Mbumu, otube esinkwa eso mu nako
yonje.”
35 Cwale Jesu sebeli waambela nji, “Time
esinkwa no mooyo,” “Woyo oiya kwa mene

ka tamba okuyomba, mi woyo opumena kwa mene katamba okufa elinyotwa.
36 Kono kame nina myambele nji namu nimono kono kamu sipumena.
37 Sonje esi aniba sitange, kame sa siiye kwa mene. Cwale woyo oiya kwa mene sitamba oku mucitela kundee.
38 Kakuli kame nina shetumuka okutundu ku wilu kasa mu kutenda eso si singwa kwa mene, kono esi si singwa kwa woyo ona ni tumu.
39 Mi sokame eso si singwa kwa woyo ona ni tumu, nji ni lese oku taukelwa ku sinjili kweeyo ana nibi yonje, kono ni iingule mu liywaa no mamaneneno.
40 Kakuli sokame eso si singwa kwa Sitange nji omunu yonje woyo omona Omwana ni ku pumena mwa yonyene aikale ni mooyo no kwaabwa. Mi mba ni mwingula ba liywaa no mamaneneno."
41 Amajuda sebeli añuñuta mulibaka lyaye, kakuli kame ana kwamba nji, "Time esinkwa esi situnda ku wilu."
42 Cwale sebeli aamba nji, "Kasa yokame Jesu, omwana Josefa, woyo sitaye ni inawaye tu yii? Ngaibi aamba nji, kame ni tunda ku wilu?"
43 Jesu sebeli waatambula nji, "Mu lese okuñuñuta mukaci kenu.
44 Kakwisa omunu soiya kwa mene konji aba sakokiwe kwa sitange ona ni tumu, mi mene mba ni mwingula ba liywaa no mamaneneno.
45 Kame ina ñoliwa mwa nuhi a Nyambe nji, 'Omunu yonje mba iyetiwa kwa Nyambe.' Cwale omunu yonje woyo ona yupu mane ni kwiyetiwa kwa Sitange kame aiya kwa mene.
46 Kasa nji kame kuli omunu ona mono Sitange, konji yonyene woyo ona tundu kwa Nyambe yonyene ona mono Sitange.
47 Niti luli kame ni myambela nji, woyo opumena kwa mene kame ali ni mooyo no kwaabwa.
48 Time esinkwa no mooyo.
49 Asitenu naali amaana mu lihalaupa, mi naafu.
50 Kono sino esinkwa esi situnda ku wilu, nji omunu olyako alese okufa.
51 Time esinkwa no kuyoya, esi sina tundu ku wilu. Omunu nji alye esinkwa eso, kame sa yoye enako yonje. Mi esinkwa sa nibe oku yoyisa elitunga, enyama yange."
52 Cwale Amajuda sebeli aku kananisa mukaci koo nji, "Omunu uyu ngaibi sa tube enyama yaye nji twiilye?"
53 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, "Niti luli kame ni myambela konji aba sa mulye enyama no Mwana no Munu ni kunwa ounyinga waye, omooyo kausako mwaanyi.
54 Woyo yonje solya enyama yange ni kunwa ku unyinga wange, kame sa ikale ni mooyo no kwaabwa mane mbani mwingula ba liywaa no mamaneneno.
55 Kakuli enyama yange, silya luli ni unyinga wange wa kunwa luli.
56 Woyo olya ku nyama yange ni kunwa ku unyinga wange kame ali mwa mene, ni mene mwa yonyene.
57 Kanyi Sitange no kuyoya aba anani tumu, mane niku yoya mulibaka lya sitange, cwale woyo onilya kame sa yoye mulibaka lyange.
58 Esi sokame esinkwa sina tundu ku wilu, ka siku feke neso anali asitenu ni kufa. Woyo olya ku sinkwa esi mba yoyo enako yonje."
59 Jesu kame ana kwamba etaba eyo mu ndoo no milapelo kanyi omo ana kwiyetela mu Kapenauma.

Amaywi no Mooyo no Kwaabwa

60 Anjili no kupula kwa iyetwa aye, aba ana kuyupa eyo sebeli aamba nji, "Omwambelo uno niwa kubambaba. Anyine so uteeteta?"
61 Kono Jesu naku limuka mu mucima waye nji aiyetwa aye kame añuñuta ba taba eyo, sebeli wamba kwa onyene nji, "Ninji etaba eyo kame imi sitatalisa?
62 Cwale ngasibine saku tendahale abasa mumone Omwana no munu yo kambamena oko ana kwikala oweli?
63 Emebo yokame eyi iba omooyo, enyama ka itusu esinjili. Amaywi nina myambele okame mebo ni moyo.
64 Kono muno mwaanyi kwaali anjili no kwa pumena." Kakuli Jesu kame ana kulimuka ku matangiseto awo saulwe oku pumena, ni woyo somu beteka.
65 Cwale sebeli wekeza okwamba nji, "Lyo kame elibaka nina myambele nji kakwisa woyo soiya kwa mene konji woyo ona biwi ngeeso kwa Sitange."
66 Okutunda abo, ano kupula kwa iyetwa aye sebeli aukela munyima okulesa oku mukoña okweenda naye.
67 Jesu sebeli wamba kwawo ana kukwana likumi na yiili nji, "Naanyi kame musinga oukutela ngeeso?"
68 Simoni Pitolosi sebeli omu tambula nji, "Mbumu, kame sa tute kwa nyine? Kame oli ni maywi no mooyo no kwaabwa.
69 Cwale aci natu pumene ni kulimuka nji ya wene no Kukena wa Nyambe."
70 Jesu sebeli waatambula nji, "Kasa mene nina mikete moonje ano kukwana likumi na yiili? Cwale omunjili kwaanyi ni mudimona!"
71 Kame ana kwamba Judasi Omwana Simoni Isikalioti, kakuli yokame omunjili no

asikukwana likumi na yiili (12) yoso mu beteka.

7

Jesu na Inaaye

1 Aba ku nabwi eyo, Jesu sebeli ota yo
iyeta aanu mu Galileya, kasi kusinga okuta
mu Judeya, kakuli aendisi no Majuda kame
ana kusinga oku mwibaa.
2 Cwale omukiti no Majuda ona
kwisaniwa nji Tabanakele (eikuñwa) kame
ana kwikala abeebi,
3 cwale ainaye Jesu sebeli aamba kwa
yonyene nji, “Otunde muno mi ote ku
Judeya, nji aiyetwa owe amone emisebezi
eyi otenda.
4 Kakuli kakwisa omunu osebeleza ku
mukunda nji kame asinga okulimukiwa
wino. Nji kame otenda einu eyi, oku mon-
ahaze wenyene ku litunga!”
5 Kakuli simba onyene ainaye kasi
kupumena mwa yonyene.
6 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
“Enako yange ka isikeela kale, kono enako
yenu kame iliko enako yonje.
7 Elitunga kali twese oku mitimba, kono
kame litimbile mene, kakuli kame nipaka
emisebezi ya lyo nji niya kwiiba.
8 Anyi mute ku mukiti. Mene ka niti
ku mukiti owo, kakuli enako yange ka isi
petahala kale.”
9 Aba ana ku mana okwamba eyo, sebeli
osiyala mu Galileya.

Jesu yoli ku Mukiti no Ikuñwa

10 Kono munyima no ainaye okuta ku
mukiti, cwale ni yonyene sebeli otako,
kasa mu uku monahaza, kono mu kwa
limukiwa.
11 Cwale aendisi no Majuda ba mukiti se-
beli a musaela, ni kwibanguta nji, “Ku bine
ali?”
12 Mi oko kame kuna kwikala onene eyi
no kumooba. Anjili sebeli aamba nji, “Jesu
niwa kuluka,” Anjii nji, “Kokuulwa, kame
ayaukisa aanu.”
13 Mulibaka no kucila aendisi no Majuda
kakwisa omunu ona kwamba eyaye mu ku-
lukuluha.
14 Bakaci no Mukiti Jesu sebeli okamba-
mena ku Ndoo ya Nyambe nuuka iyetamo.
15 Aendisi no Majuda sebeli a komoka ni
kwamba nji, “Ngasibine aikalile uyu munu
aba alimukile, mi ka siku kwiiyeta?”
16 Jesu sebeli waatambula nji, “Etuto
yange ka itundu kwa mene, kono kame
itunda kwa woyo onani tumu.
17 Nji omunu omunjili kame asinga
okutenda esisi singwa kwa Nyambe kame
sa limuke etuto yange nji kame itunda
kwa Nyambe, nji kame ni kwambela feela
menyene.
18 Woyo okwambela mu maata aye
yonyene kame asinga ekanya yaye feela.
Kono woyo osinga ekanya ya woyo ona
mutumu niwa niti, mi kakwisa okwiiba
mwa yonyene.
19 Kasa nji Mushe kasi kumiba omulawo?
Kono kakwisa mwaanyi ona mamele omu-
lawo. Iikene mu saelela okuni ibaa?”
20 Aanu sebeli atambula nji, “Kame ok-
wite edimona.” “Anyine woyo osaela oku
kwibaa?”
21 Jesu sebeli waatambula nji, “Kame nina
tende omusebezi mumweya, mi moonje
kame mu na ukomoka.
22 Mushe na ku miba omulawo no mupato
(kasa nji kame utunda kwa Mushe, kono
kame utunda kwa Sitenu naku kale), mi
anyi kame mu beeka omunu mu mupato eli
no pumulo.
23 Nji cwale eli no Pumulo omunu kame
abekiwa mu mupato nji omulawo wa
Mushe omameliwe, iikene muni kaniseta
oku balisa omunu olutu lwaye lonje ba
liywaa elino pumulo?
24 Mu lese okwatula ni sobozi, kono
mwatule mu kuluka.”

Yokame Kilesite?

25 Cwale anjili aanu namu Jelusalema se-
beli aamba nji, “Kasa yokame uyu mulume
asaela okwibaa?
26 Mi yokame uno, kame aamba patalaza,
mi kakwisa esinjili esi aamba kwa yonyene!
Ninji aendisi no Majuda nalimuka nji luli
yokame Kilesite?
27 Kono kame tuyii oko atunda wuyu
munu, mi cwale Kilesite aba sa monahale,
kakwisa woyo so limuka oko sa tunde.”
28 Cwale Jesu sebeli wamba kanyi omo
ana kwiyetela ba patelo no Ndoo ya
Nyambe nji, “Kame muni limukile ni
kulimuka oko ni tunda? Kono kani siku
kulita menyene, woyo onani tumu niwa
niti, mi yonyene mwa limukile.
29 Mene ni muyii, kakuli kame ni tunda
kwa yonyene mi yokame onani tumu.”
30 Cwale sebeli aeteka oku mununga,
kono kame kuna kuulwa omunu no ku
mulema, kakuli enako yaye kaya si kukeela
kale.
31 Cwale aanu no kupula sebeli apumena
mwa yonyene ni kwamba nji, “Cwale Kile-
site aba sa iye, kame sa tende etimakazo
no kupula okubita eti anatende wuyu mu-
lume?”

Atateleli Atumiwa oka Nunga Jesu

32 Afalisi sebeli ayupa aanu no kupula
alemine okumooba, cwale apulisita akulu
na Falisi sebeli atuma amapolisa oka mu-
nunga.

33 Jesu sebeli wamba nji, “Ni sili naanyi
enakoicana, mi cwale kame sa nite kwa
woyo onani tumu.
34 Mba muni saele, kono kamu tamba ku
niwana, mi kamu twese okwiiya omu nili.”
35 Cwale aendisi no Majuda sebeli ak-
wambisa omunjili ku munjili nji, “Kubine
sate wuyu munu, nji tu kwangwe oku
muwana? Ninji kame sate ku Magelike, aka
iyete Amagelike?
36 Iikene eyo atalusa aba aamba nji, mba
muni saele kono ka mutamba kuni wana,
mi oko nili kamutwese okwiyako?”

Otusindi no Mooyo kame Tuba Ameyi

37 Ba liywaa noku manenena omukiti,
eliywaa no utokwa, Jesu sebeli oimana ni
kwamba nji, “Omunu aba afile elinyotwa
aiye kwa mene mi anwe,
38 mi woyo opumena mwa mene, kanyi
amañolo omo ambela nji, ‘Okutunda mu
mucima waye kame sa kububе emisindi no
meyi ayoyisa.’ ”
39 Cwale eyi kame ana kwamba eyi no
Mebo, eyo awo apumena mwa yonyene asa
fanene okwitambula. Kakuli abo Emebo
eka yasibiwa kale, mulibaka lya Jesu yo kasi
ku yeemiwa kale.

Oukutaba mukaci no Aanu mulibaka lya Jesu

40 Cwale aba ana kuyupa amaywi awo,
aanu anjili sebeli aamba nji, “Luli yokame
omunuhi wa Nyambe!”
41 Anjili sebeli aamba nji, “Yokame Kile-
site!”
Kono anjili sebeli aamba nji, “Ninji Kile-
site kame sa fanene okutunda mu Galileya!
42 Kasa nji eliñolo kame lyamba nji Kile-
site kame sa tunde mu lusika lwa Dabida mi
kame atunda mu Betelehema, omundi ana
kwikala Dabida.”
43 Cwale sebeli kwiiya oukutaba mukaci
no aanu mulibaka lyaye.
44 Cwale anjili sebeli asinga oku mu-
nunga, kono kakwisa ona kubeeka elyooko
ba yonyene.

Amaata no Aendisi no Majuda no kwa Pumena

45 Cwale amapolisa sebeli aukela kwa
pulisita akulu ni kwa Afalisi, awo ana
kwaibanguta nji, “Iikene aba kamwasi
mulita?”
46 Amapolisa sebeli atambula nji, “Simba
kwatanga kakwisa omunu onaamba kanyi
omunu wuyu!”
47 Cwale Afalisi sebeli aatambula nji,
“Ninji naanyi na moongiwa?
48 Kwa endisi no Majuda ni kwa Afalisi
kame kuli awo ana pumene mwa yonyene?
49 Kono aanu no kupula aa, awo no kwa
limuka omulawo, kame akutilwe!”
50 Nekudemasi ona kukutangeta okuta
kwa Jesu mi yoli omunjili kwa onyene se-
beli waambela nji,
51 “Kana omulawo wetu kame otwesa ok-
watula omunu yo kasi yupa oweli ni kuk-
wiyeta esi ana tende.”
52 Sebeli atambula nji, “Ni wene kame
otunda mu Galileya? Osingisise mi mbu
mono nji kakwisa omunuhi wa Nyambe so
imekwa okutunda mu Galileya.” [
53 Cwale omunjili ni munjili sebeli
okutela ku ndoo yaye.

8

Omukati ona ku Lemiwa yo Buka

1 Cwale Jesu sebeli ota ba lilundu no
itondo no Olibe.
2 Amasiku luli Jesu kame sebeli oukela ku
patelo no Ndoo ya Nyambe. Aanu onje se-
beli aiya kwa yonyene, cwale sebeli oikala
banji ni kwaiyeta.
3 Cwale aiyeti no mulawo na Falisi sebeli
alita omukati onaku waniwa yo buka ni
kumubeeka mukaci koo.
4 Sebeli aamba kwa Jesu nji, “Mwiyeti,
omukati wuyu kame ana waniwa yo buka.
5 Cwale mu mulawo, Mushe kame ana
tu laele okwibaa ni mawee aa no ngeeso.
Wene ngasibine wamba mulibaka lyaye?”
6 Esi kame ana kwamba ngeeso oku
mweteka, nji atwese oku mukandimeka.
Kono Jesu sebeli oinamena banji yo ñola ni
munwe waye.
7 Cwale alemine okwekeza oku
mwibanguta, Jesu sebeli oinumuka ni
kwamba kwa onyene nji, “Nji omunjili
mukaci kenu no kwatenda esibi atende
wuyu no matatekelo okukonda eliwee ba
yonyene.”
8 Cwale sebeli oinama kame ni kuñola ni
munwe waye banji.
9 Kono aba ana kuyupa eyo, sebeli akutela
omunjili ni munjili oku tangiseta kwa kulu
oweli. Jesu sebeli osiyala yomboci, omukati
yo imanine balubala lwaye.
10 Cwale Jesu sebeli oinumuka ni kwamba
kwa yonyene nji, “Mukati kubine ali aanu?
Kakwisa wuyu ona kubi omubonda?”
11 Omukati sebeli otambula nji, “Kakwisa
omunu, Mbumu.”
Cwale Jesu sebeli wamba kwa yonyene
nji, “Ni mene sikubi omubonda. Ote, mi
olese okutenda esibi kame.”]

Jesu Eliseli no Litunga

12 Jesu kame sebeli wamba kwa onyene
nji, “Time eliseli no litunga,” “Woyo oni
koña katamba okwenda mu uwi, kono
kame sa ikale ni liseli no mooyo.”
13 Cwale Afalisi sebeli aamba kwa
yonyene nji, “Kame okupaka wenyene,
oupaki wowe kasa wa niti.”

14 Jesu sebeli otambula nji, “Naba niku
paka menyene, oupaki wange ni wa niti
kakuli kame ni limuka omu ni tunda, nomu
nita. Kono anyi ka mulimukile omuni tunda
nomu nita.
15 Anyi kame mwatula ni unu, mene kani
atula omunu.
16 Cwale naaba sani atule, ekatulo yange
niya niti, kakuli kasa mene memboci nat-
ula, kono kame natula ni sitange ona ni
tumu.
17 Mu mulawo wenu kame kuñolilwe nji
oupaki no aanu ayiili niwa niti.
18 Time niku paka menyene, mi sitange
ona ni tumu kame ani paka ni yonyene.”
19 Cwale sebeli aamba kwa yonyene nji,
“Okwali Sitowe?” Jesu sebeli otambula nji,
“Kamu niyii, simba Sitange kamu muyii,”
“Nji kambe namu kuni limuka, kambe ni
sitange namu mulimuka ngeeso.”
20 Jesu kame ana kwamba amaywi aa yo
iyeta ba patelo no Ndoo ya Nyambe abeebi
ni ibaka omo kutewelwangwa enubu. Kono
kakwisa omunu ona ku mununga, kakuli
enako yaye kaya sikukeela kale.

Kamutwese Okuta Oko Nikatile

21 Jesu sebeli waambela kame nji, “Kame
ni kutela, mi mba muni saele, mi mba-
mufele mu sibi senu. Oko nita, kamu twese
okwiyako.”
22 Aendisi no Majuda sebeli akwibanguta
nji, “Ninji kame sa kwibae yonyene kakuli
kame aamba nji oko nita kamu twese ok-
wiyako?”
23 Jesu sebeli waambela nji, “Anyi kame
mu tunda banji, mene kame ni tunda ku
wilu. Anyi kame muli asi litunga lino mene
kasa nili wa litunga lino.
24 Kame nina myambele nji kame sa
mufele mu ibi yenu. Kakuli anyi mba
mufele mu ibi yenu konji aba samu pumene
‘esi nili so’.”
25 Sebeli amwibanguta nji, “Tiwe
anyine?”
Jesu sebeli waatambula nji, “Kanyi aba
nina myambele okutunda ku matatekelo.
26 Kame nili neyi no kupula eyi no
kwamba mulibaka lyenu neyi no kwatula,
kono woyo ona nitumu niwa niti, mi kame
nambela elitunga esi nina yupu okutunda
kwa yonyene.”
27 Kame ana ku kwangwa oku yupisisa nji
kame ana kwamba noo eya Sitaye.
28 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene
nji, “Aba sa mumane oku tuleka Omwana
no munu, cwale basa mulimukele esi nili so,
mi ka nitende esinjili menyene, kono kame
naamba esi anani iyete Sitange.
29 Cwale woyo ona nitumu kame ali ni
mene. Yonyene kasi nisiya memboci, kakuli
enako yonje kame nitenda eyi imu wa-
belisa.”
30 Yo lemine okwamba eyo, ano kupula
sebeli apumena mwa yonyene.

Eniti mbaimi Lukulula

31 Cwale Jesu sebeli wambela Amajuda
awo ana kupumena mwa yonyene nji, “Nji
kame mutwalelela mu liywi lyange, mba
mu tende aiyetwa ange no niti,
32 mi mba mulimuka eniti, mane eniti
mbaimi lukulula.”
33 Sebeli amu tambula nji, “Aci kame
tuli asi lusika lwa Abulahama, mi katusi
tendiwa kale abika ku munu. Iikene eso
sikwambisa nji, ‘Mba mu lukululwa’?”
34 Jesu sebeli waatambula nji, “Niti luli
kame ni myambela nji omunu yonje woyo
otenda esibi kame ali omubika ku sibi.
35 Omubika katwalelele okwikala mu
ndoo enako yonje, kono omwana kame
aikalamo enako yonje.
36 Cwale nji Omwana kame ami lukulula,
mba mu tende asi kulukululwa luli.
37 Kame ni yii nji aanyi olusika lwa Ab-
ulahama. Cwale kame musaela oku nibaa,
kakuli eliywi lyange kame lyulwile esibaka
mwaanyi.
38 Kame namba esi nina mono kwa Si-
tange, mi anyi kame mu tenda esi mu
nayupu kwa Sitenu.”
39 Cwale sebeli amutambula nji, “Abula-
hama Sitetu.”
Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Nji
kame muli aana a Abulahama, kambe kame
mu tenda emisebezi ana tende Abulahama.
40 Kono bano kame mu saela oku nibaa,
omunu ona myambele eniti nina yupu ok-
utunda kwa Nyambe. Esi kasokame ana ku-
tenda Abulahama.
41 Anyi kame mu tenda eso ana kutenda
Sitenu.”
Sebeli aamba kwa yonyene nji, “Aci
katusiku leyelwa mu unyazi Sitetu ni
mumweya, yokame Nyambe.”
42 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Nji
Nyambe neli Sitenu, kambe kame muni
singa, kakuli kame ni simuluha ni kwiiya
okutunda kwa Nyambe, kani siku kwiyela
menyene, kono yokame ona ni tumu.
43 Iikene aba kamwa yupisisa eyi ni-
naamba? Kakuli ka mupumene amaywi
ange.
44 Anyi kame mu tunda kwa sitenu Sa-
tani, mi kame mu singa okutenda etitakazo
ta sitenu. Neli omwibai okutunda ku
matangiseto, mi kakwisa eso atenda ni niti,
kakuli kakwisa eniti mwa yonyene. Aba
aonga, kame aamba esi ali so luli kakuli
niwa mapwa mi sitaye amapwa.
45 Kono kakuli kame ni myambela eniti,
kamuni pumene.

46 Anyine mwaanyi woyo soni monisa nji
kame nili ni sibi? Nji kame ni myambela
eniti, iikene aba kamwa nipumene?
47 Woyo oli wa Nyambe kame amamela
amaywi a Nyambe. Elibaka aba kamwa
mamele ninji kamutendile aa a Nyambe."

Jesu ni Abulahama

48 Amajuda sebeli atambula Jesu nji, "Kat-
wamba wino aba twamba nji kame oli
Omusamaliya mi kame okwite edimona?"
49 Jesu sebeli otambula nji, "Sikwite
amadimona, kono kame nikuteka Sitange,
mi anyi kamuni kuteke.
50 Cwale kani saele ekanya yange, kwaali
woyo oisaela mane kame satende omwat-
uli.
51 Niti luli kame ni myambela nji omunu
kame ateula eliywi lyange, ka tamba ok-
ufa."
52 Amajuda sebeli aamba kwa yonyene
nji, "Cwale kame tu limuka nji kame uli ni
madimona! Abulahama nafu kanyi omo
ana tendele anuhi a Nyambe, mi wene
kame wamba nji, Omunu aba ateula eliywi
lyange katamba okufa.
53 Kana kame onenebile okubitelela
sitetu Abulahama woyo onafu? Mane na
nuhi a Nyambe naafu. Wene kame oku
beeka anyine?"
54 Jesu sebeli waatambula nji, "Nji kame
niku kanyisa menyene, ekanya yange ka
ikwite tuso. Sitange yoni kanyisa, woyo
mwamba nji Nyambe wenu.
55 Kono kamwasi mulimuka mene ni
muyii. Nji nambe nji kani muyii kame
sani tende omoongi kanyi anyi, kono mene
kame nimu limuka mane kame ni mamela
eliywi lyaye.
56 Sitenu Abulahama naku wabelelwa nji
amone eliywaa lyange naku limona mane
naku wabelelwa."
57 Cwale Amajuda sebeli aamba kwa
yonyene nji, "Ka wasikwanisa kale emyaka
makumi atanu, mi nu mono Abulahama?"
58 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
"Niti luli kame ni myambela nji, Abula-
hama yokasiikalako kale, 'Me niliko'."
59 Cwale sebeli atola amawee ni kumu
konda, kono Jesu sebeli okushweeka, mane
ni kutunda ba patelo no Ndoo ya Nyambe.

9

Jesu yo Balisa Omulume ona Kuleiwa yo Kamono.

1 Jesu yobita, sebeli omona omulume ona
kuleiwa yoka mono.
2 Cwale aiyetwa aye sebeli amwibaguta
nji, "Labbi, anyine ona tende esibi kana
niyonyene nji ashemi aye, aba ana leiwa
yoka mono?"
3 Jesu sebeli otambula nji, "Kasanji wuyu
mulume kame ana tende esibi, simba
ashemi aye. Kono ninji emisebezi ya
Nyambe imonahalele mwa yonyene.
4 Kame tufanena okusebeza emisebezi ya
woyo ona nitumu, abo kusili omunji, ousiku
aba sowiiye kakwisa omunu sotwesa
okusebeza.
5 Kanyi aba nisili mu litunga, time eliseli
no litunga.
6 Jesu aba ana kumana okwamba ngeeso,
sebeli osibwela banji niku kanda endowa
no mate awo, mi sebeli olamba ba miyo no
mulume ni ndowa
7 ni kwamba kwa yonyene nji, "Ote oka
kuyowe mu kasindi no Siloamu" (okutalusa
nji kutumiwa). Cwale sebeli ota oka kuy-
owa ni kuukamo yo mona.
8 Aa ayoya naye nawo ana ku mu mo-
nanga yoli omukumbeli kunyima sebeli
aamba nji, "Kana wuyu kasa yokame omu-
lume ona kwikalanga mane yo kumbe-
langa?"
9 Anjili sebeli aamba nji, "Yo kame" Anjili
nji, "Kokuulwa, kono kame akufekile kanyi
yokame." Yonyene sebeli wamba nji "Ya
mene luli."
10 Sebeli amwibanguta nji, "Cwale nga-
sibine kuna kutendahala nji amiyo owe
afukuke?"
11 Sebeli otambula nji, "Omulume
wisaniwa Jesu kame ana ku kanda endowa
ni kunokela mu miyo ange ni kwamba kwa
mene nji ote ku kasindi no Siloamu, cwale
sebeli nita nukakuyowa sebeli nimona."
12 Sebeli amwibanguta nji, "Okwaali
yonyene?"
Sebeli otambula nji, "Siyii."

Afalisi aba ana Kusaisisisa oku Balisiwa oko

13 Cwale sebeli alita kwa Afalisi omulume
no kwamona.
14 Cwale neli eliywaa no Pumulo abo Jesu
ana kukanda endowa ni kuyatulula amiyo
aye.
15 Afalisi sebeli amwibanguta kame omu
ana kutendelwa nji amiyo aye amone.
Cwale sebeli wamba kwa onyene nji,
"Kame ana kubeeka endowa ba miyo ange
nukuyowa mi sebeli ni mona."
16 Cwale Afalisi anjili sebeli aamba nji,
"Wuyu mulume katundu kwa Nyambe,
kakuli kamamela Epumulo." Kono anjili se-
beli aamba nji, "Ngasibine omulume woyo
oli osikutenda eibi nji atende etimakazo
no ngeesi?" Kame kuna kwikala oukutaba
mukaci koo.
17 Cwale kame sebeli aibanguta omulume
no kwamona nji, "Iikene wamba mulibaka
lyaye, okutunda abo ana kuyatulula amiyo
owe?"

Omulume sebeli wamba nji, “Kame ali omunuhi wa Nyambe.”
18 Cwale aendisi no Majuda kasiku pumena nji omunu woyo kame ana ku leiwa yoli esibofu, mi nawana okumona kwaye, konji aba ana kwisana ashemi no mulume ona kutwesa okumona
19 ni kwaibanguta nji, “Wuyu mwanenu? Woyo mwamba nji kame ana kuleiwa yoli esibofu, ngasibine kuna tendahala nji bano amone?”
20 Ashemi aye sebeli atambula nji, “Mwanetu wuyu mi kame ana kuleiwa yoka mono.
21 Kono omo kunaiyele nji amone katuyii simba okulimuka woyo ona yatulula amoyo aye. Mu mwibangute, nakulu kame saambe yonyene!”
22 Ashemi aye kame ana kwamba ngeeso mu kucila aendisi no Majuda, kakuli Amajuda kame ana kupumena nji omunu aba sa pumene nji Jesu yokame Kilesite, kame sa kondelwe kundee no ndoo no milapelo.
23 Cwale ashemi aye sebeli amba nji, “Mukulu, mu mwibangute!”
24 Cwale aka no wiili sebeli aisana omulume ona kuleiwa yoka mono ni kwamba kwa yonyene nji, “Oyeeme Nyambe! Kame tuyii nji wuyu mulume ni osikutenda eibi.”
25 Yonyene sebeli otambula nji, “Simba nji ninatende esibi, siyii.” “Esinu simweya niyii ninji kame nina kutenda wuyu no kwamona, kono bano kame ni mona.”
26 Sebeli amwibanguta nji, “Iikene ana kutenda kwa wene?” “Ngasibine ana kuyatulula amiyo owe?”
27 Sebeli waatambula nji, “Kale aba nina myambele kono ka musi teeteta. Iikene aba musinga okuyupa kame? Kame musinga okutenda aiyetwa aye?”
28 Cwale sebeli amu nyefula ni kwamba nji, “Tiwe omwiyetwa waye kono aci kame tuli aiyetwa a Mushe.
29 Aci kame tuyii nji Nyambe kame ana kwamba kwa Mushe, kono kanyi ba wuyu mulume katu yii oko atunda!”
30 Omulume sebeli waatambula nji, “Iikene esi kame sikomokisa! Kamutamba okulimuka oko atunda mi cwale nani yatulula amiyo ange!
31 Cwale kame tuyii nji Nyambe ka yupu asi kutenda eibi, kono nji omunu kame ali omulapeli wa Nyambe mane nikutenda eso asinga, Nyambe kame amuteeteta.
32 Asimba kwatanga okutunda ku matatekelo no litunga kaku siyupiwa kale omunu ona yatulula amiyo no munu ona kuleiwa yoka mono.
33 Nji omunu wuyu kasi kutunda kwa Nyambe, kambe kakwisa esi ana twese okutenda.”
34 Seli amutambula nji, “Wene kame oleyelwe mu sibi no kumanenena, cwale kame wamba nji mbu twiyete?” Mi sebeli amucitela kundee.

Oubofu no Mebo

35 Jesu kame ana kuyupa nji namuciti, mi aba ana ku muwana sebeli wamba nji, “Kana kame opumena mwa Mwana no Munu?”
36 Omulume sebeli otambula nji, “Mi anyine woyo, Mbumu, nji ni pumene mwa yonyene!”
37 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Nu mumono, mi yokame wuyu wamba kwa wene.”
38 Omulume woyo sebeli wamba nji, “Kame ni pumena, Mbumu!” Mi sebeli omulapela.
39 Cwale Jesu sebeli wamba nji, “Kakuli ekatulo nina iyele muno mu litunga nji cwale awo no kwamona afanene okumona mane nji awo amona aulwe okumona.”
40 Anjili Afalisi ana kwikala ku nyonga ni yonyene aba ana yupa eyi, cwale sebeli amwibanguta nji, “Naaci kame tuli ano kwamona?”
41 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Nji kambe kame muli eibofu, kambe ka mu kwite ouyi no sibi, kono cwale kame mwamba nji kame tumona, ouyi wenu kwausili.”

10

Enguli no Mulisana no Mikoko

1 Jesu sebeli waambela nji, “Niti luli kame ni myambela nji, woyo no kwaingena omulaka no mikoko okutusisa omwelo kono kame atina beulu ni ku matukelamo okutusisa endila indina, woyo munu mbuyi ni sisinyi.
2 Kono woyo oingena okutusisa omwelo yokame omulisana no mikoko.
3 Kwa yonyene omutateleli no mwelo kame au yatulula, mi emikoko kame iyupa eliywi lyaye, mane nikwisana emikoko yaye ni matina ni kwitwala kundee.
4 Cwale aba amana oku tundisa emikoko yaye yonje, kame aitwaletela mi emikoko kame imu koña, kakuli kame ilimukile eliywi lyaye.
5 Mundina kaitamba oku mukoña, kono kame sai cilele oku no kuleba ni yonyene, kakuli kaiyii eliywi no andina.”
6 Jesu sebeli waambela enguli eyi, kono kasikuyupisisa eso ana kwamba kwa onyene.

Jesu Omulisana no Kuwaba

7 Cwale Jesu sebeli wamba kwa onyene kame nji, “Niti luli kame nimyambela nji, Time omwelo no mikoko.

8 Awo onje aneyi oweli kwa mene ambuyi
ni isinyi, kono emikoko kaisa yupa.
9 Time Omwelo. Nji omunu kame ain-
gena okutusisa mene mba yoyisiwa, mane
mba ingene ni kubanamo mi mba wana
amauyiseto.
10 Ombuyi kame aiyanga feela mu kwi-
ita, okwibaa ni kusinya. Mene kame nina
iyele nji iwane omooyo, mane iuwane mu
kupula.
11 “Time omulisana no kuwaba.
Omulisana no kuwaba kame aba emikoko
yaye omooyo waye.
12 Kono woyo oli omubeleki mi kasa
mulisana, woyo oluwile emikoko no
kwatenda eyaye, aba a mona ondiwi
yoiya, kame asiya emikoko mi kame acila
mane ondiwi kame alema emikoko ni
kwihasanya.
13 Omubeleki kame acila ngeeso, kakuli
yonyene kame ali omubeleki feela mi kaba-
balele emikoko.
14 Time omulisana no kuwaba, kame niyii
emikoko yange mane emikoko yange kame
iniyii.
15 Kanyi Sitange aba ani limukile, ni
mene kame ni limukile Sitange, mi omooyo
wange kame niuba emikoko yange.
16 Cwale kame nikwite emikoko injili eyo
kasa ya mu mulaka uno. Kame ni fa-
nena okwilita ngeeso, mi kame seiyupe
eliywi lyange, cwale kame sakwikale omu-
tapi mumweya ni mulisana mumweya.
17 Mulibaka eli Sitange yani singela,
kakuli kame nikutoboha omooyo wange,
nji ni uwane kame.
18 Kakwisa omunu woyo soushimba kwa
mene. Kono kame nina kutoboha wo
mukusinga kwange. Kame nili ni maata no
ukutoboha wo mane ni kuushimba kame.
Etaelo eyi kame nina itambula okutunda
kwa Sitange.”
19 Kame kuna kwikala oukutaba kame
mukaci no Majuda mulibaka no maywi aa.
20 Ano kupula mwa onyene sebeli aamba
nji, “Jesu kame akwite amadimona mane
kame atakana, iikene aba muteeteta kwa
yonyene?”
21 Kono anjili sebeli aamba nji, “Amaywi
aa kasa omwambelo no munu woyo oli ni
madimona. Kana edimona kame itwesa
okuyatulula amiyo no sibofu?”

Jesu yo Kaniwa

22 Cwale neli omukiti no kakulo ku
Jelusalema.
23 Neli omubebo mi Jesu yo enda-
enda ba patelo no Ndoo ya Nyambe, mu
makozwana no mwelo wa Solomoni.
24 Cwale Amajuda sebeli akuwana okumu
beeka mukaci ni kwamba nji, “Kanako
ikuma babine eyo sotu teule mu kwayupi-
sisa? Nji ya wene Kilesite otwambele wino
eniti.”
25 Jesu sebeli waatambula nji, “Na niku
myambela, mi ka mwasi pumena. Emise-
bezi eyi ni tenda mu litina lya Sitange
yokame eyi ini paka.
26 Kono ka muni pumene, kakuli kamula-
mata ku mikoko yange.
27 Emikoko yange kame iyupa eliywi
lyange, mi kame ni ilimukile mane kame ini
koña,
28 kame niiba omooyo no kwaabwa,
mi kaitamba okusinyeha, mane kakwisa
omunu so itundisa mu lyoko lyange.
29 Sitange ona kuniba yo, wa kuneneba
okubitelela einu yonje, mi kakwisa omunu
so twesa okwitundisa mu lyoko lya Sitange.
30 Mene ni Sitange kame tuli bamweya.”
31 Amajuda sebeli atola amawee kame, nji
amukonde oo.
32 Jesu sebeli waatambula nji, “Kame
ninami monisa emisebezi no kuwaba eyi
no kupula eyo itunda kwa Sitange. Ku
yonyene emisebezi eyo ubine omusebezi ni
ibaelwa?”
33 Amajuda sebeli amutambula nji,
“Katuku pwacaulele omusebezi no
kuwaba, kono ni mu kunyefula, kakuli
wene kame oli omunu mi kame okutenda
nji tiwe Nyambe!”
34 Jesu sebeli waatambula nji, “Kana
kaya sikuñoliwa mu mulawo wenu?, Kame
naamba nji, ‘Aanyi emilimu.’
35 Nji kame ana isana nji milimi,
kwanyine oko lina kwiiya eliywi lya
Nyambe, (mi amañolo ka coliwa.)
36 Kame mwamba ya yonyene woyo ona
sepiwa kwa Sitange ni kumu tuma mu
litunga. Kame mu nyefula kakuli kame
nina aamba nji time Omwana Nyambe?
37 Nji kani tende emisebezi ya Sitange,
cwale mulese oku nipumena.
38 Kono nji kame niitenda, simba nji anyi
kamuni pumene, mupumene amaywi awo
mufanena oku limuka niku yupisisa nji Si-
tange kame ali mwa mene mane ni mene
mwa Sitange.
39 Kame sebeli aeteka okununga Jesu,
kono sebeli obanduka mu maoko oo.
40 Jesu sebeli ota kame oka luta okuta
mu linjaliya lya Jodani ku sibaka eso ana
kwikala Jowani ba weli yo kolobeza mi omo
sebeli oka ikalamo.
41 Cwale ano kupula sebeli aiya kwa
yonyene ni kwamba nji, “Jowani kasiku
tenda emakazo.” “Kono einu yonje eyo
Jowani anaamba okukumanena ni wuyu
mulume neli ya niti.”
42 Cwale ano kupula sebeli apumena
mwa Jesu.

11

Elifu lya Lazalo

1 Cwale kame kuna kwikala omulume
munjili neli omweti ona kwisanwa Lazalo
no Beteni, omundi wa Maliya ni mukul-
waye Maleta.
2 Maliya yokame ona kushokona Om-
bumu amati no sende, ni kumu kuumuna
amakondo aye ni tiñuki taye, Lazalo ona ku
toma neli mandaye.
3 Cwale amandaye sebeli atuma
aanu kwa Jesu okaamba nji, "Mbumu,
omusingiwa wowe kame atomine."
4 Kono Jesu aba ana kuyupa ngeeso sebeli
wamba nji, "Ou weeti kasa wa kufa, kono
ni wa kuyeema Nyambe, nji cwale Omwana
Nyambe ayemiwe mu libaka lyawo."
5 Jesu kame ana kusinga Maleta ni minaye
ni Lazalo.
6 Cwale aba ana kuyupa nji Lazalo neli
omweti, sebeli oekeza okwikala amaywaa
ayiili kame mu sibaka omo ana kwikala.
7 Munyima no eyo Jesu sebeli wamba
kwa iyetwa aye nji, "Twendeni kame mu
Judeya."
8 Aiyetwa sebeli aamba kwa yonyene
nji, "Labbi, Amajuda kame ana kusinga
okukukonda amawee, cwale kosinga okuta
kuya kame?"
9 Jesu sebeli otambula nji, "Kasanji kame
kuli etihola likumi ni timbili mu liywaa?
Nji omunu kame aenda omunji kasisitala,
kakuli kame amona eliseli no litunga lino.
10 Kono omunu aba aenda ousiku kame
asitatala, kakuli eliseli ka lisako kwa
yonyene."
11 Aba ana mana okwamba eyo ni
kwaambela nji, "Lazalo omulikani wetu
nalangana, kono nisita nika mwingule."
12 Aiyetwa sebeli atambula nji, "Mbumu,
nji nalangana, mbaikala wino."
13 Cwale Jesu kame ana kwamba olufu
lwaye, kono onyene kame ana ku yambuta
nji kame aamba otulo feela.
14 Cwale Jesu sebeli waataluseta wino nji,
"Lazalo nafu,
15 mi mulibaka lyenu kame ni wabelelwa
aba nina kuulwako, nji mu pumene. Kono
cwale twendeni kwa yonyene."
16 Tomasi ona kwisaniwa Mbile sebeli
wamba kwa iyetwa nji, "Twendeni naaci, tu
kafe naye."

Jesu Okwinguka mane yo Mooyo

17 Cwale Jesu aba ana kukeela kame ana
kuwana nji Lazalo sebeli okwite amaywaa
anee yo teulilwe mu liyumbelo.
18 Cwale Betaniya neli beebi ni
Jelusalema omwendo ofanena eibima yiili,
19 mi Amajuda no kupula kame ana kwi-
iya kwa Maleta ni Maliya, muku silisa
mulibaka no lifu lya mandoo.
20 Cwale Maleta aba ana kuyupa nji Jesu
kame akeile, sebeli ota nukuwana naye, abo
Maliya yoikalile mu ndoo.
21 Maleta sebeli waambela Jesu nji,
"Mbumu, kambe na ukwikalako, kambe
mandange ka sifa!
22 Cwale simba bano niyii nji esi sonje so
kumbele kwa Nyambe, Nyambe mba ku-
biso."
23 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
"Mandowe mba inguka kame."
24 Maleta sebeli wamba kwa yonyene nji,
Nilimukile nji mba inguka kame mu nako
no kwinguka ba liywaa no mamaneneno.
25 Jesu sebeli omwambela nji, "Time
omooyo ni kwinguka. Woyo opumena mwa
mene, simba afe mba yoyo,
26 mi omunu yonje woyo oyoya mane ni
kupumena mwa mene, katamba okufa luli.
Kana kame opumena ngeeso?"
27 Maleta sebeli otambula nji, "Ee
Mbumu, kame nipumena nji ya wene
Kilesite omwana Nyambe, oneyi mu
litunga."

Jesu yo Lila

28 Aba ana kumana okwamba eyo, sebeli
ouka oka isana minaye Maliya yo aamba
mukondoka nji, "Omwiyeti kwaali bano, mi
kame akwisana."
29 Cwale Maliya osi yupa ngeeso, sebeli
oimana wangu ni kuta kwa Jesu.
30 Cwale Jesu yokasi ingena kale mu
mundi, kono yosili abo Maleta ana ku
muwaniketela.
31 Cwale Amajuda awo ana kwikala ni
Maliya mu ndoo a mongota, aba ana ku-
mona nji kame ana leluba okwimana ni
kubanena bandee, sebeli amukoña. Kame
ana ku yambuta nji kame ata ku liyumbelo
oka lila.
32 Cwale Maliya aba ana kukeela oko
Jesu ana kwikala, osimu mona feela, se-
beli okwela ba makondo aye, yo aamba
kwa yonyene nji, "Mbumu, kambe kona
kwikala, kambe mandange ka sikufa!"
33 Cwale Jesu aba ana kumumona yo lila,
ni Majuda amukoñelele alemine okulila
no nyene, sebeli oyaiwa mu mebo ni ku-
sisimuka.
34 Jesu sebeli oibanguta nji, "Kubine
muna mubeeke?" Seli aamba kwa yonyene
nji, "Molyetu, wiiye omone."
35 Cwale Jesu sebeli olila.
36 Cwale Amajuda sebeli aamba nji, "Ko-
mumone omo anaku musingela!"
37 Kono anjili sebeli aamba nji, "Yokame
wuyu ona kuyatulula amiyo no sibofu no
mulume, iikene kasi teula wuyu mulume
nji alese okufa?"

Lazalo abana Inguliwa Kwaafu

38 Jesu sebeli oyaiwa kame mu mebo, mi
sebeli ota ku libita, neli owina ona kuy-
atiliwa ni liwee.
39 Jesu sebeli wamba nji, “Mu tundise eli-
wee!” Maleta omandaa no mulume onafu,
sebeli wamba kwa Jesu nji, “Mbumu, ba
nako ino sebeli onuka, kakuli sebeli amay-
waa anee yofile!”
40 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Ka nisi kwambela nji aba opumena, mbu
mono ekanya ya Nyambe?”
41 Cwale sebeli atundisa eliwee. Jesu se-
beli waliketa amiyo aye ku wilu ni kwamba
nji, “Sitange, kame ni kutumela mwa wene,
kakuli nuni yupu.
42 Kame niyii nji kame oni yupa
enako yonje, kono kame naamba ngeeso
mulibaka no aanu no kupula aa ana nibeke
mukaci, nji apumene nji nuni tumu.”
43 Jesu aba ana kumana okwamba
ngeeso, sebeli okuwa ni liywi linene nji,
“Lazalo, otunde mu liyumbelo!”
44 Omulume ona kufa sebeli obanamo,
yo tingetilwe ku makondo ni ku maoko ol-
wambi, mi olubala lwaye olu fukilwe epen-
deka. Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
“Mu mununguture, mi mumu lesele akwen-
dele.”

Omulelo no Kwibaa Jesu
(Mateu26.1-5; Maleka14.1-2; Luka22.1-2)

45 Cwalehe Amajuda no kupula awo ana
kwiiya ni Maliya mi sebeli amona eyo ana
tende Jesu, sebeli apumena mwa yonyene.
46 Kono anjili kwa onyene, sebeli ata kwa
Afalisi mu kwaambela esi ana tende Jesu.
47 Cwale apulisita akulu na Falisi sebeli
awaneka aendisi no Keleke ni kwamba nji,
“Iikene satutende? Kakuli wuyu mulume
kame atenda etimakazo no kupula.
48 Nji tu muleselele yo tenda ngeeso, aanu
onje kame sa pumene mwa yonyene, mi
Amaloma kame saiiye mu kushandola esi-
baka setu no kukena ni sicaba setu.”
49 Kono omunjili kwa onyene, Kayafa,
omupulisita mukulu mu mwaka owo, se-
beli wamba kwa onyene nji, Kakwisa esi
mulimukile!
50 Ka muyupisisa nji kwakuwaba omunu
mumweya aba afela aanu, nji cwale esicaba
sonje silesele okusinyeha?
51 Ka sikwamba feela mukusinga kwaye,
kono bakutenda nji neli omupulisita
mukulu mu mwaka owo, kame ana kunuha
nji Jesu kame sa fele esicaba,
52 mi kasa esicaba feela, kono bamweya
naana a Nyambe awo ana hasana.
53 Cwale okutunda ba liywaa elyo, sebeli
alela nji a mwibae.
54 Jesu sebeli olesela okuta yoku mona-
haza mukaci no Majuda, kono sebeli otun-
damo oukutela mu naha ina kwikala ku
nyonga ni lihalaupa, mu tolopo isaniwa nji
Efalaimu, mi sebeli oikalamo na iyetwa aye.
55 Cwale omukiti no Paseka no Majuda
oli beebi, mi ano kupula sebeli atunda
mu naha okuta ku Jelusalema okutangeta
omukiti no Paseka owakasi tendahala kale
nji aka kukenise.
56 Kame ana kusaelanga Jesu akwambisa
omunjili ku munjili aimanine mu patelo no
Ndoo ya Nyambe nji, “Kame mu yambuta
ngasibine? Ninji katamba okwiiya ku muk-
iti?”
57 Cwale apulisita akulu na Falisi sebeli
alaela nji omunu olimukile omo ali Jesu,
kame afanena okwasimweta, nji cwale
amununge.

12

Maliya yo Waa Jesu Amaati mu Beteni
(Mateu26.6-13; Maleka14.3-9)

1 Aba kuna kusiyala amaywaa atanu ni
kamweya nji Epaseka itendiwe, Jesu sebeli
wiiya ku Beteni, omo ana kwikala Lazalo
woyo ona kwingulwa kwaafu.
2 Omo sebeli otendelwa omulalelo,
Maleta yo sikutaba eilya, mi Lazalo neli
mumweya kwa sikulya naye ku tafule.
3 Maliya sebeli oshimba amaati no sende
awo ali elicika mu katele, mane ni kuwaa
amakondo a Jesu. Mi sebeli watundisa ni
tiñuki taye. Mi endoo yonje mane sebeli
iiyala ni mumwee no maati.
4 Kono Judasi Isikaliota omunjili no
aiyetwa aye woyo so mubeteka, sebeli
wamba nji,
5 “Iikene esende eyo aba ka isiulisiwa
emyanda yaatu no muwayawaya, (300) mi
amali awo atabelwe awo ashebile?”
6 Kame ana kwamba ngeeso, kasa nji
kame ana ku tokomela awo ashebile,
kono mulibaka no kutenda nji neli mbuyi
yokame ona ku teulanga esikwama no mali,
mi kame ano ku shimbelanga eyo ina ku
bekiwangwa mo.
7 Kono Jesu sebeli wamba nji, “Mu mule-
sele yomboci, mu mulesele aateule konji ba
liywaa no kepelo yange.
8 Kakuli awo ashebile kame muli noo
enako yonje. Kono ka mutamba okwikala
ni mene enako yonje.”
9 Amajuda no kupula aba ana kuyupa nji
Jesu mwaali omo mi sebeli aiya, mi kasa
mulibaka lya Jesu feela, kono ni mu ku-
mona Lazalo ona kwingulwa kwaafu.
10 Apulisita akulu sebeli alela okwibaa ni
Lazalo,

11 kakuli Amajuda no kupula kame ana
kwa siya mulibaka lya Lazalo, mi sebeli
apumena mwa Jesu.

Jesu yo Ingena mu Jelusalema mu Umbumu.
(Mateu21.1-11; Maleka11.1-11; Luka19.28-40)

12 Aba kuna kupa okupula no ku neneba
no aanu aa ana kwiiya ku mukiti, aba ana
yupa nji Jesu kame aiya mu Jelusalema,
sebeli ashimba emitayi no tinzalu.
13 Cwale sebeli ashimba emitayi no
itondo no tinzalu ni kuta okamu waniketa
akuweleza nji, "Hosana! Embuyoti ya woyo
wiiya mu litina lya Mbumu, Ombumu no
Isilaele!"
14 Mi Jesu sebeli owana akana no mbongolo, sebeli oikala beulu wako kanyi aba
kuñolilwe nji,
15 "Olese kucila, wene Omwana Sione no
mukatana!
Komone, ombumu wowe okeyile,
yo ikalile beulu no kana no mbongolo."
16 Aiyetwa aye kasi kuyupisisa eyo ba
weli, kono Jesu aba ana kumana okukanyisiwa, cwale sebeli apuluka nji eyi kame ina
kuñoliwa eyaye mane namutendele yo.
17 Mi oundi no aanu awo ana kwikala
naye aba ana kwisana Lazalo okutunda mu
liyumbelo, mi sebeli omwingula kwaafu,
kame ana ku mupaka.
18 Mi elibaka elyo oundi no aanu aba
ana kuta okamuwaniketa, neli nji kame ana
kuyupa nji kame anatende emakazo.
19 Afalisi sebeli akwambisa omunjili ku
munjili nji, "Mu mone nji ka mutwese okutenda esinjili. Komumone, elitunga lyonje
na limukoño!"

Amagelike anjili Asaela Jesu

20 Cwale kame kuna kwikala Amagelike
anjili kwaa ana kwiiya mu kulapela ku
mukiti.
21 Seli aiya kwa Filipi na ku Betasaida na
mu Galileya, mi sebeli amu kumbela nji,
"Molyetu, kame tu singa oku mona Jesu."
22 Filipi sebeli ota nuka ambela Andiliyasi
mi cwale Andiliyasi ni Filipi sebeli akambela Jesu.
23 Jesu kame ana kwatambula nji, "Enako
naiyi eyo Omwana no munu eyi sa kanyisiwe.
24 Niti luli kame ni myambela nji, embuto
no uloto eyi ikunwa mu mumbu aba yulwa
okufa, mba ikala yomboci, kono aba ifa,
mba iliti eilya no kupula.
25 Woyo osinga omoyo waye, mba
utaukelwe, kono woyo otimbile omoyo
waye mu litunga lino, mba tewelwa omoyo
no kwaabwa.
26 Omunu aba ani sebeleza ani koñe, mi
omu nili, woyo oni sebeleza mba ikala mo
ni yonyene mi omunu aba ani sebeleza,
Sitange mba mukuteke.

Jesu yo Aamba Eyi no Lifu lyaye

27 "Cwale Omoyo wange kame ukalelwe
mi iikene sa naambe? 'Sitange onisileleze
mu nako eyi'? Kokuulwa mulibaka eli kame
ineyi ba hola ino.
28 Sitange okanyise elitina lyowe!" Cwale
eliywi sebeli litunda ku wilu eli lyaamba nji,
"Kame ninalikanyisa mi mbani likanyisa
kame."
29 Cwale oundi no aanu ona kwimananga
sebeli oyupa eliywi ni kwamba nji
nalilumu, anjili sebeli aamba nji, "Elingeloi
na lyamba kwa yonyene!"
30 Jesu sebeli otambula nji, "Eliywi elyo
kame lineyi mulibaka lyenu, kasa mulibaka
lyange.
31 Cwale ino ni katulo no litunga lino,
cwale ombumu no litunga lino mba citelwe
kundee.
32 Cwale mene aba sani none okutunda ba
litunga mba niliti aanu onje kwa mene."
33 Kame ana kwamba ngeso oku monisa
elifu elyo safe.
34 Ano kupula sebeli atambula nji, "Kame
tuna iyetwa ku mulawo nji Kilesite mba
ikala enako yonje. Ngasibine aba wamba
nji omwana no munu mba noniwa okutunda ba litunga? Anyine Omwana no
Munu?"
35 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
Eliseli kwa li sili mwaanyi enako icana fela.
Mweende aba mu sili ni liseli, nji ouwi olese
oku milema, kakuli woyo weenda mu uwi
ka limukile oko ata.
36 Aba mu sili ni liseli, mu pumene mu
liseli, nji mu futuke aana no liseli.

Okwa Pumena no Aanu

Jesu osi mana okwamba ngeso, sebeli
okutela mi sebeli okushweeka kwa onyene.
37 Simba nji kame ana kutenda etimakazo
no kupula ngeso balubala loo, kono aendisi
no Majuda kasi kupumena mwa yonyene.
38 Esi neli okwiyateteta amaywi ana
kwambiwa kwa munuhi Isaya, eli lyaamba
nji,
"Mbumu, anyine ona pumene etaba yetu?
Mi kwanyine oko ku monahalisa
elyoko lya Mbumu?"
39 Cwalehe kame ana ku kwangwa
okupumena, kakuli Isaya na kwamba kame
nji,
40 "Nyambe kame ana fofalisa amiyo oo
mi kame ana tatafalisa emicima yoo,
nji alese okumona ni miyo oo,
alese okuyupa ni micima yoo,
alese oku siulukela kwa mene,
nji nabalisa."

41 Isaya kame ana kwamba eyo kakuli
kame ana kumona ekanya yaye, mane se-
beli wamba eya Jesu.
42 Simba aba kulingeso, aa no kupula kwa
endisi no Majuda anjili kame ana pumene
kwa yonyene, kono kasiku kutoya, mu ku-
cila Afalisi nji alese oku citelwa ku ndee no
ndoo no milapelo.
43 Kakuli kame ana kusinga oku bubekwa
kwaanu, okubita oku bubekwa kwa
Nyambe.
44 Jesu sebeli okuweleza nji, “Woyo op-
umena mwa mene, ka pumene mwa mene,
kono kame apumena mwa woyo ona ni
tumu.
45 Mi woyo oni mona, kame amona ni
woyo ona ni tumu.
46 Kame ni neyi mu litunga kanyi eliseli
nji woyo yonje opumena mwa mene alese
okwikala muuwi.
47 Nji omunu kame ayupa amaywi ange,
mi yo ulwa okwa teula, mene kani mwat-
ula, kakuli ka ni siiya mu kwatula elitunga,
kono nji ni yoyise elitunga.
48 Woyo oni kana mi yo ka tambula
amaywi ange, kame akwite woyo so mu
atula, Eliywi ninaamba lyokame elyosa
limwatule mu liywaa no mamaneneno!
49 Kakuli ka ni kwambele mu maata ange
feela, kono Sitange woyo ona ni tumu,
yokame ona laele esi ni fanena okwamba,
ni mukwa owo naamba nawo.
50 Mi kame ni yii nji etaelo yaye ni moyo
no kwaabwa. Mi cwale esi naamba, kame
ni saamba kanyi Sitange aba ana nambele
so.”

13

Jesu yo Yowisa Eilyatiso no Aiyetwa aye

1 Cwale omukiti no Paseka waka sikeela
kale, Jesu naku limuka nji enako yaye no
kutunda mu litunga okuta kwa sitaye naik-
wana mukusinga aye awo ana kwikalanga
mu litunga, sebeli wasinga okutwala ku ma-
maneneno.
2 Cwale enako no kulya omulalelo aba ina
kukwana, abo cwale Odiabulozi yo wain-
gena kale mumucima wa Judasi Isikaliota,
omwana Simoni, oku mubeteka.
3 Jesu mu kulimuka nji Sitaye kame ana
kubeeka einu yonje mu maoko aye, ni nji
kame ana kutunda kwa Nyambe, mi kame
auka kwa Nyambe.
4 Seli oimana ba mulalelo ni kutubula
esikumango saye nabeulu, mane nuku
nunga olwambi mu mbunda.
5 Seli oitela ameyi ba siwana, mi sebeli
otangisa oku yowisa eilyatiso no aiyetwa
aye, ni kwa kuumuna ni taulo eyi ano ku-
nunga mu mbunda.
6 Seli oiya ngeso nikwa Simoni Pitolosi, mi
cwale Pitolosi sebeli wamba kwa yonyene
nji, “Mbumu, kame oyowisa eilyatiso yange
nji?”
7 Jesu sebeli omutambula nji, Esi ni tenda
ka usilimukile bano, kono mbu si yupisisa
ku lubala.
8 Pitolosi sebeli wamba kwa yonyene nji,
Ku tamba ku ni yowisa eilyatiso yange. Jesu
sebeli omutambula nji sikuyowisa kukwite
ekabelo ni mene.
9 Simoni Pitolosi sebeli wamba kwa
yonyene nji, “Mbumu! kasa eilyatiso yange
feela, kono ni maoko ange mane ni mutwi.”
10 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Woyo yonje ona ku yowo, kasaele okuy-
owa konji kuilyatiso, olutu lwaye lusike-
nine lonje. Mi anyi kame mu kenine, kono
kasa aanyi moonje.”
11 Kakuli kame ana kulimuka woyo so mu
beteka. Ni mulibakelyo aba ana kwamba
nji, “Ka mu kenine moonje.”
12 Aba ana kumana okwa yowisa kwily-
atiso, sebeli okumanga esikumango saye
nabeulu, sebeli oikala ba tafule kame, mi
sebeli wamba kwa onyene nji, “Kana kame
mu yupisisa esi nina mitende?”
13 Kame mu ni isana nji Mwiyeti ni
Mbumu, mi kame mwamba wino, kakuli ya
meene.
14 Mi cwale nji mene ombumu ni mwiyeti
wenu inayowisa eilyatiso yenu, naanyi
kame mu fanena ouku yowisa kwilyatiso.
15 Kakuli kame nina mimonisa omwanda
nji mutende omu nina mitendele.
16 Niti luli kame ni myambela nji, omu-
bika ka biti Ombumu waye, mi woyo ona
tumiwa ka biti woyo ona mutumu.
17 Nji kame mulimuka einu eyi, namu-
fuyaulwa nji kame muitenda.
18 “Kanaamba anyi moonje, nilimukile aa
ninakete, kono eliñolo kame saliiyatetetwe
nji, ‘Woyo ona kulya esinkwa sange nanifu-
tukele.’
19 Kame ni myambela etaba eyi bano
abo yakasiiya kale, nji aba saitendahale
mupumene nji yameene.
20 Niti luli kame ni myambela nji, woyo
otambula omunu yonje nituma, kame ana
tambula mene, mi woyo otambula mene,
kame atambula woyo ona nitumu.”

Jesu yo aamba eyi no Kubetekiwa kwaye (Mateu26.20-25; Maleka14.17-21; Luka22.21-23)

21 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba
ngeso, sebeli oshupeka mu mucima ni
kwambela aiyetwa aye nji, “Niti luli kame
ni myambela nji, omunjili mwaanyi kame
sani beteke.”
22 Cwale aiyetwa sebeli akwaliketa, abo
kalimukile woyo aamba.

23 Omunjili kwa iyetwa aye Jowani, woyo
ona ku singiwa kwa Jesu yo shendamine ba
saali saye.
24 Simoni Pitolosi sebeli omu kobeta nji,
“Otwibangutele woyo aamba.”
25 Cwale yonyene sebeli oshendamena ba
Saali sa Jesu, sebeli oibanguta nji, Mbumu
anyine cwale?
26 Jesu sebeli otambula nji, “Woyo sani be
esinkwa esi sina cupwiwa mu siwana.” Mi
aba ana kumana okusi cupwa, sebeli osiba
Judasi omwana Simoni Isikalyoti.
27 Aba ana kumana oku tambula esinkwa,
Satani sebeli oingena mu mucima wa
Judasi. Cwale Jesu sebeli wamba kwa
yonyene nji, “Esi osinga okutenda, ositende
wangu.”
28 Cwale kakwisa simba mumweya ba
tafule woyo ona kulimuka elibaka anam-
bele ngeso kwa yonyene.
29 Anjili kame ana ku yambuta nji, Judasi
aba ana kutenda nji yo kame osikuteula
esikwama, Jesu kame ana ku mwambela
nji, akaule esi tusaela ba mukiti simba nji
akabe aa ashebile esinjili.
30 Yonyene aba ana kumana okushimba
esinkwa, ababo sebeli otundamo. Mi neli
usiku.

Etaelo no Ubya

31 Judasi aba ana kumana oku bana,
Jesu sebeli wamba nji, “Cwale Omwana
no munu na kanyisiwa, mi mwa yonyene,
Nyambe na kanyisiwa.
32 Nji Nyambe na kanyisiwa mwa
yonyene, Nyambe kame mba kamu kanyisa
mwa yonyene, mi mba mu kanyisa ababo.
33 Anange, mbaniikala naanyi ba nako
inyonyo feela. Mba muni saele, mi kanyi
omo nina kwambela kwa aendisi no Ma-
juda, kame ni myambela naanyi ngeso, ‘Oko
nikatile ka mutwese kuni koña.’
34 Kame ni miba omulawo no ubya, ninji
muku singe kanyi omu nina misingele,
naanyi muku singe ngeso.
35 Mweesi aanu onje mbalimuka nji muli
aiyetwa ange, nji kame mukusinga omunjili
ku munjili.

Jesu yo Aamba Eyi no Kukana kwa Pitolosi

36 Simoni Pitilosi sebeli wamba kwa
yonyene nji, “Mbumu, kubine okatile?”
Jesu sebeli omu tambula nji, “Oko nikatile
ka mutwese okunikoña cwale, kono munyi-
ma mba muni koño.”
37 Pitolosi sebeli wamba nji, “Mbumu
iikene abo kani kukoño abano? Mene kame
sanife ni wene!”
38 Jesu sebeli omu tambula nji, “Kana
kame otwesa okutoboha omoyo wowe kwa
mene? Niti luli kame ni kwambela nji,
Omukombwe owa kasilila kale, kame soni-
latule twaatu.”

14

Jesu Endila ita kwa Sitetu

1 “Mulese okubilaela mu micima
yenu, mupumene mwa Nyambe mane
mupumene ni mwa mene ngeso.
2 Mu ndoo ya Sitange emizuzu ni
yakupula, kambe kasa ngeso kambe kanisi
myambela ngeso nji kame nikatile oka
milukiseta esibaka.
3 Cwale aba nita oka milukiseta esibaka,
mbani uku kame mukumishimbela kwa
mene nji mukaikale nange oko nili.
4 Kame mulimuka endila ita ku sibaka
oko nita.”
5 Tomasi sebeli wamba kwa Jesu nji,
“Mbumu, katuyii oko ukatile, cwale ngasi-
bine satu limuke endila itako?”
6 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji,
“Time endila, ni niti, mane ni moyo, kak-
wisa omunu sota kwa Sitange konji mwa
mene.
7 Nji namuku nilimuka, kambe namu
limuka ngeso ni Sitange, okutunda bano
namu mulimuka mane namumu mono.”
8 Filipi sebeli wamba kwa Jesu nji,
“Mbumu, otumonise Sitetu, mi mba
tukolwa.”
9 Jesu sebeli omwambela nji, “Kame nina
ikala naanyi enako no kuleba, mi kausi nil-
imuka Filipi? Woyo ona nimono kame ana
mono ni Sitange. Ngasibine aba wamba nji,
‘Otu monise Sitetu’?
10 Kaupumene nji kame nili mwa Sitange
mane ni Sitange kame ali mwa mene?
Amaywi awo naamba kwa wene kani
myambele oo mu maata ange, kono Sitange
woyo oli mwa mene yokame woyo otenda
emisebezi yaye.
11 Mu nipumene nji kame nili mwa Si-
tange mane Sitange kame ali mwa mene.
Nji kasangeso mu nipumene mulibaka no
misebezi eyo.
12 Niti luli kame ni myambela nji, “Woyo
opumena mwa mene mbatende emisebezi
nitenda mane kame sa tende minene niku
bitelela, kakuli kame nita kwa Sitange.”
13 Eyo yonje okumbela mu litina lyange,
kame sani itende nji Sitange akanyisiwe
mwa Mwana.
14 Nji kame mukumbela esinjili mu litina
lyange, mba nisi tende.

Esepiso no Mebo No Kukena

15 “Nji kame muni singa, mu mamele eti-
taelo tange.
16 Cwale mba nilapele Sitange, mi mba
mibi omuombaombi omunjili, nji aikale
naanyi okuta oku no kwaabwa.

17 Simba Emebo no niti, eyo elitunga
ka litwese okwitambula simba okwilimuka
kakuli kali imwine, mi kali ilimuka. Kono
anyi kame mu muyii, kakuli kame ali
naanyi mane mba ikala kwaanyi.
18 “Kani tamba ku misiya memuli
andiyala, mba ni uku kwaanyi.
19 Kusili enakoicana mi elitunga kali
tamba oku ni mona kame, kono anyi
mbamu nimono. Kakuli mene kame ni
yoya, naanyi mba muyoyo.
20 Mu liywaa elyo, mba mu limuka nji
kame nili mwa Sitange, naanyi kame muli
mwa mene mane ni mene mwaanyi.
21 “Woyo oli ni titaelo tange mane niku-
titeula, yokame woyo oni singa. Mi woyo
oni singa, mba singiwa kwa Sitange ni mene
mba nimu singi mane niku monahaze kwa
yonyene.”
22 Judasi (kasa Isikalioti) sebeli wamba
nji, “Mbumu, ngasibine wamba nji mbu
kumonahaza kwaaci, mi kasa ku litunga?”
23 Jesu sebeli omutambuta nji, “Omunu
aba ani singa, mba mamele eliywi lyange.
Mi Sitange mbamu singi, mi mbatwiyi kwa
yonyene mane tuyake omundi wetu ni
yonyene.”
24 Woyo no kwani singa ka teula amaywi
ange mi eliywi muyupa kasa lyange kono
lya Sitange ona nitumu.
25 Einu eyi kame nina myambele yo aba ni
sili nenu.
26 Kono Omombaombi, Emebo No
Kukena eyo Sitange mba itumu mu litina
lyange, mba imiiyete einu yonge mane
mbaimi pulukisa einu yonje eyo nina
myambele.
27 Kame nimi siyela ekozo, ekozo yange
nimiba, kaikufeke ni omo limibelanga eli-
tunga, omo nimibela. Emicima yenu ilese
okukatazeha simba okucila.
28 Na mukuyupa eyi nina myambele nji,
‘Kame nita, mi mba niiyi kwaanyi.’ Kambe
namukunisinga, kambe mbamu wabelelwe
kakuli kame nita kwa Sitange, kakuli Si-
tange wa kuneneba okubita mene.
29 Cwale kame nina myambele eyo ekaya
sitendahala, nji aba imana okwiiya, mu
pumene.
30 Sitamba okwamba eino kupula naanyi,
kakuli omubusisi no litunga lino okeyile. Ka
kwite amaata beulu yange,
31 kono kame nitenda kanyi Sitange omo
anani laelele, nji cwale elitunga lilimuke nji
kame ni singa Sitange.
Ko mwimane, twendenyi abano.

15

Jesu Ebeine no Luli

1 Time ebeine no niti, mi osi kulima ni
Sitange.
2 Omutayi onje uli kwa mene nokwa
beeka embuya, kame au temako mi omu-
tayi onje ou ubeeka embuya, kame au
kolela nji obeeke onene embuya.
3 Anyi namu kenisiwa mulibaka no liywi
nina myambele kale.
4 Mwikale mwa mene, kanyi mene aba
nili mwaanyi. Kanyi omutayi aba kautwese
okubeeka embuya wonyene, konji aba
okubeeka mu beine, kame kuli ngeso ni
kwaanyi, konji aba samukubeeke mwa
mene.
5 Time ebeine, anyi kame muli emi-
tayi. Woyo okubeeka mwa mene, ni mene
kame nili mwa yonyene, yokame woyo
obeeka embuya onene, kakuli nji sisako ka
mutwese okutenda esinjili.
6 Nji omunu kakubeeke mwa mene, kame
akoliwa kanyi omutayi ni kukukuta, mi
emitayi kame yungekiwa ni kukondelwa
mu mulilo mane ni kubya.
7 Nji kame mukubekile mwa mene mane
amaywi ange kame ali mwaanyi, mukum-
bele eso sonje musinga mi mbamu siten-
delwe.
8 Ba kutenda ngeso Sitange mba kany-
isiwa nji kame mubeeka onene embuya, mi
bokame aba samutende aiyetwa ange.
9 Kanyi Sitange aba ana nisingi ni mene
kame nimi singa ngeso, mu yoye mu lilato
lyange.
10 Nji kame muteula etitaelo tange, kame
sa mwikale mu lilato lyange, kanyi aba nina
mamele etitaelo ta Sitange mane kame ni-
ikalile mu lilato lyaye.
11 Kame nina myambele eyo nji okuwa-
belelwa kwange kwikale mwaanyi nji
cwale okuwabelelwa kwenu kwiyale.
12 Etaelo yange ninji muku singe omunjili
ku munjili, kanyi aba nina misingi.
13 Kakwisa omunu woyo oli ni lilato no
kuneneba okubitelela eli, konji omunu oku-
toboha omoyo waye mulibaka no alikani
aye.
14 Kame muli alikani ange nji kame mu-
tenda eyo nimi laelela.
15 Sitamba oku miisana nji muli abika,
kakuli omubika ka limuka eso atenda
Molyaye. Kono kame nimiisana alikani
ange, kakuli kame nina misimwete eyi nina
yupu yonje kwa Sitange.
16 Kasa anyi muna nikete, kono time nina
mikete ni kumi tuma nji mute mane muka
beeke embuya onene. Cwale embuya yenu
iikalelele, nji cwale esi sonje samu kumbele
kwa Sitange mu litina lyange amibe so.
17 Esi nimi laela ninji, muku singe
omunjili ku munjili.

Olutimbo no Litunga

18 Nji elitunga kame limi timbile,
mulimuke nji kame lina tateke okutimba
mene oweli ekalya sitimba anyi.
19 Kambe kame muli asi litunga, elitunga
kame lisinga esi sili salyo. Kono kakuli kasa
muli ano litunga, kono kame nina mikete
mu litunga, bokame abo elitunga aba limi
timbile.
20 Mu puluke eliywi elyo nina kumyam-
bele nji, 'Omubika kasa wakuneneba oku-
bitelela Molyaye.' Nji kame ani yandisa,
mba mi yandisa naanyi, nji kame ana
mamele eliywi lyange, mba mamele ngeso
ni lyenu.
21 Kono kame sami tende eyo yonje
mulibaka lyange, kakuli kayii woyo ona ni
tumu.
22 Kambe kani siiya mu kwaambela
kambe kakwite esibi, kono cwale kaku
tatula ku sibi soo.
23 Woyo onitimbile kame atimbile ngeso
ni Sitange.
24 Kambe ka ni sitenda mukaci koo emise-
bezi eyo kakwisa omunu ona itende, kambe
kakwite esibi kono cwale kame ana mono,
mane kame atimbile mene bamweya ni Si-
tange.
25 Neli okwiyateteta eliywi elyo lina
kuñoliwa mu mulawo woo nji, 'Kame ani
timbile feela okuulwile omubonda.'
26 Kono cwale Omombaombi aba saiye,
woyo sani tume kwaanyi okutunda kwa Si-
tange. Simba Emebo no niti eyo saitunde
kwa Sitange kame saibe oupaki kwa mene.
27 Cwale naanyi mba mwipaka, kakuli
namwikala ni mene okutunda ku
matatekelo.

16

1 Kame nina myambele eyo nji mulese
oku sitatala.
2 Mba mitundisa mu tindoo no milapelo
mane enako kame iiya eyo omunu yonje
oso miibaa, mba yambuta nji kame
abelekela Nyambe.
3 Cwale mbami tende einu eyo kakuli kasi
limuka Sitange simba mene.
4 Kono kame nina myambele einu eyi nji
cwale enako yoo aba saiye, mba puluka nji
kame nina ku myambela einu yoo.

Omusebezi no Mebo No Kukena

Ka nisi myambela einu eyi mu
matangiseto, kakuli kame nina kwikala
naanyi.
5 Kono cwale kame nita kwa woyo ona
kunituma, mi kakwisa kwaanyi woyo soni
ibanguta nji kubine ukatile.
6 Kono kakuli kame nina myambele einu
eyi, elikenyi naliyala mu micima yenu.
7 Simbakutendengeso kame nina myam-
bela eniti, kame kumi lukeele aba nita
kakuli aba niulwa okuta, Omuombaombi
katamba okwiiya kwaanyi. Kono aba nita,
mba nimu tumu kwaanyi.
8 Cwale aba saiye, mba kolwisa elitunga
mulibaka no sibi, okuluka mane ni katulo.
9 Okukumanena ni sibi kakuli ka pumene
mwa mene,
10 okukumanena ni kuluka kakuli kame
nita kwa Sitange, mi kamu tamba kuni
mona
11 okukumanena ni katulo, kakuli
omubusi no litunga lino na atuliwa.
12 Ni sili neyi no kupula no kumyambela,
kono kamu twese okwiyupisisa bano.
13 Emebo no niti aba saiye, kame sa mi
twale mu niti yonje kakuli ka tamba ok-
wambela yonyene, kono mba myambele
eyi ana yupu yonje mane ami lemuse neyi
isiiya.
14 Mba nikanyisa, kakuli mba shimbi
kweyi ili yange, mi mba myambele yo.
15 Esi sonje ali naso Sitange sange,
cwalehe kame ninaamba nji mba shimbi
kwesi sili esange, mi kame sami limukise
so.

Okweena ni Kuwabelelwa kwa luli

16 Kwesili enakoicana, mi ka mu tamba
kuni mona, mi kame enakoicana mba muni
mono.
17 Anjili kwa iyetwa aye sebeli akwamb-
ota omunjili ku munjili nji, "Iikene eyi
aamba wuyu kwaaci? Nji mu nako icana
feela kamutamba kuni mona, mi mu nako
icala kame mbamu nimono ni kwamba nji,
'Kame nita kwa Sitange.'
18 Seli aamba nji iikene aba aamba nji,
'Mu nako icana feela?' Katuyii esi atalusa."
19 Jesu muku limuka nji kame asinga
okumwibanguta, cwale sebeli wamba kwa
onyene nji, "Esi sokame mukwibanguta
mukaci kenu nji 'Mu nako icana feela kamu-
tamba kunimona, mi mu nako icana kame
mbamu nimono'?
20 Niti luli kame ni myambela nji mba
mu lili, mane kame sa mu bokolole, mi eli-
tunga mba linyakalala. Mba mweene, kono
okweena kwenu mba kufutuka okuwa-
belelwa.
21 Omukati aba aleya kame akukalelwa,
kakuli enako yaye na ikeela, kono aba
amana okuleya omwana, ka puluka
eñalelwa yaye, mulibaka no kuwabelelwa
nji omwana na leiwa mu litunga.
22 Naanyi ngeso, kame muli mu likenyi
bano, kono mba nimi mono kame emicima
yenu mba iwabelelwa. Mi kakwisa omunu
so mi byangula okuwabelelwa kwenu.
23 Ba liywaa elyo kamu tamba kuni
ibanguta simweya. Niti luli kame ni
myambela nji eso sonje sa mukumbele kwa
Sitange, mba mibi so mu litina lyange.

24 Kubitela bano ka mu sikumbela simweya mu Litina lyange. Mu kumbele mi mba musi biwi, nji okuwabelelwa kwenu kutende okuno kwiyala.

Okukoma Elitunga

25 “Kame nina myambele eyi mu tinguli. Kono enako kame iiya, eyi sa ni lesele okwamba naanyi mu tinguli, ni myambele eniti eyi ya Sitange.

26 Eliywaa elyo, kame sa mu kumbele mu Litina lyange, mi ka naamba nji mbani mi lapelele kwa Sitange.

27 Kakuli Sitange yonyene kame amisinga, kakuli namu nisingi, mi kame muna pumene nji kame nina tundu kwa Sitange.

28 Kame nina tundu kwa Sitange, mi kame ni neeyi mu litunga kono cwale kame ni siya elitunga okuuka okuta kwa Sitange.”

29 Aiyetwa aye sebeli aamba kwa yonyene nji, “Omone, cwale kame wamba wino, kasa okwamba mu tinguli.

30 Cwale na tu lemuha nji kame ulimuka einu yonje, mi ku saele nji omunu a kwibangute. Mumukwanongeso, kame tu pumena nji kame utunda kwa Nyambe.”

31 Jesu sebeli otambula nji, “Cwale bano kame mu pumena?

32 Enako kame ikeyile, mane naikeela, eyi sa muhasane, munu ni munu ku ndoo yaye mi mba mu ni siyi memboci. Kono ka nili memboci, kakuli Sitange kame ali ni mene.

33 Kame nina myambele eyo nji mwamene mwikale ni kozo mu micima mulibaka lyange. Kame sa muyandisiwe mu litunga kono mongole emicima, kame nina komo elitunga.”

17

Jesu yo Kulapelela Yonyene

1 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba amaywi awo, sebeli waliketa amiyo aye ku wilu ni kwamba nji, “Sitange, enako naikeela. Okanyise Mwanowe nji Omwana aku kanyise.

2 Kakuli kame ona mubi amaata beulu no aanu onje, okuba omoyo no kwaabwa kwa woyo yonje ona mubi.

3 Uno omoyo no kwaabwa, nji aku limuke, wene Nyambe no niti ni Jesu Kilesite woyo ona kutuma.

4 Kame ni kukanyisa mu litunga, mukumana omusebezi ona kuniba mu litunga nji ni utende.

5 Cwale bano Sitange, onikanyise ba lubala lowe ni kanya iya nina kwikala nayo ni weene abo elitunga ekalya sumbiwa kale.”

Jesu yo Lapelela Aiyetwa Aye

6 “Kame nina limukisa elitina lyowe kwaanu ona nibi mu litunga. Kame ali kwa wene mi nonibi woo mane na mamele eliywi lyowe,

7 cwale kame alimukile nji esinu sonje eso ona nibi, kame situnda kwa wene.

8 Kakuli kame ninaabi amaywi ona nibi, mi kame anaa tambula mane na limuka muniti nji kame ninatundu kwa wene, mi na pumene nji kame ona nitumu.”

9 Kame na lapelela. Silapelele elitunga kono kame nilapelela awo ona nibi, kakuli owe.

10 Yonje eyo nili nayo yowe, mi yowe yange, mi kame ni kanyisiwa mwa onyene.

11 Cwale bano silimo mu litunga, kono onyene kame ali mu litunga mi mene kame ni keyile kwa wene. Sitange No Kukena, wateule mu litina lyowe, elyo onanibi wene nji atende amweya kanyi aci.

12 Abo meni sili noo, kame nina kwateula mu litina lyowe, awo ona kuniba, mi kame nina kwa sileleza mi kwa onyene kakwisa woyo ona tauka, konji woyo anakulimuka nji mbatauka, nji eliñolo liiyatetetwe.

13 Kono bano kame ni iiya kwa wene, mi einu eyi naamba mu litunga, nji cwale aikale ni kuwabelelwa kwange nji iiyatetetwe mwa onyene.

14 Kame ninaambele eliywi lyowe, mi elitunga kame lyatimbile kakuli onyene kaa ano litunga, kanyi mene aba ka nili osi litunga.

15 Ka niku lapelele nji wa tundise mu litunga, kono nji wa sileleze kwa woyo no kwiiba.

16 Kasa ano litunga lino, kanyi mene aba ka nili osi litunga.

17 Wakenise mu niti yowe kakuli eliywi lyowe lyokame eniti.

18 Kanyi aba ona nitumu mu litunga, cwale ni mene kame ninaa tumu mu litunga.

19 Mi mulibaka lyoo kame ni kukenisa menyene, nji nonyene abiwe okukenisa mu yonyene eniti.

Jesu yo Lapelela Alupumena Onje

20 “Ka nilapelele onyene feela, kono kame ni lapelela ngeso nawo sa pumene mwa mene mu liywi lyoo.

21 Nji onje atende mumweya, kanyi wene Sitange aba uli kwa mene, ni mene kwa wene. Nonyene ngeso atende mumweya kwaaci, nji elitunga li pumene nji tiwe ona nitumu.

22 Ekanya eyo ona nibi kame ninaibi kwa onyene nji atende amweya kanyi aci aba tuli mumweya.

23 Mene, ni ikale kwa onyene, ni wene kwa mene, nji atendiwe asi kupetahala mu umweya, mi elitunga li limuke nji tiwe onani tumu, ninji kame onaa singi kanyi omu ona nisingele.

24 “Sitange, kame ni lakaza nji awo
onanibi aikale ni mene omo nili, nji amone
ekanya yange eyo onakuniba kakuli kame
ona kunisinga elitunga eka lyasitendiwa
kale.
25 Wene Sitange no kuluka! Elitunga
kalikuyii, kono mene nikuyii, mi nonyene
kame ayii nji nauni tumu.
26 Kame ninaa simwete elitina lyowe, mi
mba na simweta lyo, kakuli elilato ona
nisingi liikale mwa onyene, mane nimene
niikale mwa onyene.”

18

Okunungiwa kwa Jesu
(Mateu26.47-56; Maleka14.43-50; Luka22.47-53)

1 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba
amaywi aa, sebeli ota naiyetwa aye mu
linjaliya no Kasindi no Kediloni, omo kuna
kwikala elitema, mi sebeli oingenamo na
iyetwa aye.
2 Cwale Judasi woyo ona kumu beteka,
kame ana kulimuka esibaka eso, kakuli Jesu
mwana ku kuwanenanga na iyetwa aye aka
no kupula.
3 Cwale Judasi sebeli oshimba esikwata
no Masole ni tinumwana eti titunda kwa
pulisita akulu nafalisi, sebeli ata mu litema
ni tilambi ni mamonyi, mane neyi no kul-
wisa.
4 Cwale Jesu muku limuka eso sasi
mwiyele, sebeli wiiya kwa onyene ni
kwamba nji, “Anyine musaela?”
5 Seli amutambula nji, “Jesu no Nazaleta,”
Jesu sebeli wamba kwa onyene nji,
“Yamene.”
Judasi, ona kumubeteka, yo imanine noo.
6 Aba ana kwaambela nji , mene uno, se-
beli auka ngombemongo, ni kukwela banji.
7 Jesu sebeli waibanguta kame nji,
“Anyine mu saela?”
Seli aamba nji, “Jesu no Nazaleta.”
8 Jesu sebeli waatambula nji, “Kame nina
myambele nji, yamene uno,” “Nji kame mu
saela mene, mu lesele aa alume akutele.”
9 Neli nji kwiyatetetwe eliywi eli ana
kwamba nji, “Ka nisi taukelwa omunu
simba mumweya, kwawo ona nibi.”
10 Cwale Simoni Pitolosi ona kulema
omukwale, sebeli oushomona ni kuuyaa
omubika no mupulisita omukulu, mi sebeli
omu patula elitwi no silyo, Omubika woyo
kame ana kwisaniwa nji Malukuse.
11 Jesu sebeli wamba kwa Pitolosi nji,
“Ouse omukwale mu sipusu sao. Ninji
nikwangwe okunwa mu sinweno esi ana
nibi Sitange?”

Jesu yoli ba Lubala lwa Anasi

12 Cwale esikwata no masole ni mwendisi
waso ni tinumwana naendisi no Majuda,
sebeli alema Jesu ni kumu nunga,
13 mi sebeli amu twala oweli kwa Anasi,
kakuli neli njemunwaye Kayafa woyo
ona kutendanga omupulisita mukulu mu
mwaka owo.
14 Kayafa yokame ona kweleza aendisi
no Majuda nji kame kufanena nji omunu
mumweya afela aanu.

Pitolosi yo Kana Jesu
(Mateu26.69-70; Maleka14.66-68; Luka22.55-57)

15 Simoni Pitolosi kame ana kukoñanga
Jesu, bamweya ni mwiyetwa munjili.
Omwiyetwa woyo kame ana kulimukiwa
kwa mupulisita mukulu, cwale sebeli
oingena bamweya ni Jesu mu lilapa no
mupulisita mukulu,
16 ababo Pitolosi yo imanine kundee ba
mweelo. Cwale omwiyetwa munjili woyo
ona kulimukiwa kwa mupulisita mukulu
sebeli obanena kundee nukaamba ni mu-
tateleli naba mweelo, mi sebeli oingenyeka
Pitolosi mu lilapa.
17 Cwale omutateleli naba mwelo sebeli
wamba kwa Pitolosi nji, “Kana ni wene
kame uli omunjili nwaa iyetwa no munu
wuyu?”
Pitolosi sebeli otambula nji, “Kokuulwa,
kasa mene.”
18 Cwale abika ni tinumwana tina
kwikala omo sebeli atumbula omulilo,
kakuli kame kuna kombola mi kame ana
kwimana ayota omulilo. Ni yonyene
Pitolosi na kwikala noo yoimanine okuyota
omulilo.

Omupulisita mukulu yo Ibanguta Jesu
(Mateu26.59-66; Maleka14.55-64; Luka22.66-71)

19 Omupulisita omukulu sebeli oibanguta
Jesu mulibaka no aiyetwa aye ni tuto yaye.
20 Jesu sebeli otambula nji, “Kame ni-
naamba aba no kukena kwaanu, aka no
kupula kame nina kwa iyeta mu tindoo no
milapelo, omo anaku kuwanenanga Ama-
juda onje, mi kanasi kwamba esinjili ku
nyonga.
21 Iikene aba oni ibanguta? Oibangute
awo ana niyupu esi ninaamba kwa onyene
kame ayii eyi naamba.”
22 Cwale Jesu aba ana kumana okwamba
eyi, omunjili no atateleli ona kwimana
abeebi ni yonyene, sebeli omu fula ni lyoko
lyaye ni kwamba nji, “Mokame omo otam-
bulela omupulisita mukulu!”
23 Jesu sebeli omu tambula nji, “Nji kani
saamba wino, otaluse eso sinaibi, kono
nji kame ninaamba wino, siikene eso oni
fulela?”

24 Cwale Anasi sebeli omu tumena kwa Kayafa omupulisita omukulu yo nungilwe.

Pitolosi yo Kana Jesu Kame
(Mateu26.71-75; Maleka14.69-72; Luka22.58-62)

25 Cwale Simoni Pitolosi yo imanine oku-tutumuna ku mulilo. Seli aamba kwa yonyene nji, “Kasanji ni wene kame uli omunjili no aiyetwa aye?”

Pitolosi sebeli okana ni kwamba nji, “Kokuulwa kasa mene.”

26 Omunjili kwabika no mupulisita omukulu, omwabaye woyo ona ku patuliwa elitwi kwa Pitolosi, sebeli omwibanguta nji, “Kanisi ku kumona ni yonyene mu litema?”

27 Pitolosi sebeli okana kame mi ababo, omukombwe sebeli olila.

Jesu Yoli ba Lubala lwa Pilato
(Mateu27.1; 2; 11.14; Maleka15.1-5; Luka23.1-5)

28 Cwale sebeli atundisa Jesu mu ndoo ya Kefasi okumutwala ku kuta, neli amasiku. Kono onyene kasikwingena mu Kuta, nji cwale onyene aulwe ouku silafaza, kono atwese okulya Epaseka.

29 Cwale Pilato sebeli obanena kwa onyene ni kwaibanguta nji, “Iikene mu mukandimeka wuyu mulume?”

30 Sebeli amutambula nji, “Nji wuyu mulume kasitenda eyi no kwiiba, kambe katusi mulita kwa wene.”

31 Pilato sebeli wamba kwa onyene nji, “Mu mushimbe anyi, mi mu mwatule ni mulawo wenu.”

Aendisi no Majuda sebeli amu tambula nji, “Kasa etukelo yetu nji twibae omunu.” (

32 Esi neli okwiyateteta eliywi elyo ana kwamba Jesu okumonisa elifu safe.)

33 Cwale Pilato sebeli oingena mu Kuta kame ni kwisana Jesu ni kumwibanguta nji, “Tiwe Ombumu no Majuda?”

34 Jesu sebeli otambula nji, “Kana kame okwambela feela mu maata owe nji anjili onakwambele yo mulibaka lyange?”

35 Pilato sebeli otambula nji, “Kana mene kame nili Omujuda? Aanu owe napulisita akulu kame ana kuliti kwa mene. Iikene ona tende?”

36 Jesu sebeli otambula nji, “Omubuso wange kasa no litunga lino, kambe omubuso wange neli ouno litunga lino, kambe abika ange kame alwa ni kuulwa kuniba kwa endisi no Majuda. Kono cwale omubuso wange kasa wa litunga lino!”

37 Pilato sebeli oibanguta Jesu nji, “Kame uli Ombumu?”

Jesu sebeli otambula nji, “Kame wamba nji kame nili Ombumu. Sokame esi nina leyelwe, mane sokame nina iyele mu litunga nji nipake eniti. Omunu yonje woyo oli no niti kame ayupa eliywi lyange.”

38 Pilato sebeli omwibanguta nji, “Cwale eniti niikene?”

Jesu yo Atulelwa Elifu
(Mateu27.15-31; Maleka15.6-20; Luka23.13-25)

Munyima no kwamba eyi sebeli obanena kame ku Majuda ni kwaambela nji, “Kani siwana omubonda mwa yonyene.

39 Kono kame muli ni sizo senu nji kame nifanena okumi lukulwela omunu mumweya ba Paseka. Kame muni pumena nji nimi lukulwele Ombumu no Majuda?”

40 Cwale sebeli akuwa kame nji, “Koku-ulwa kasa wuyu mulume! Kono Banabasi!” Mi abo Banabasi neli sisinyi.

19

1 Cwale Pilato sebeli oshimba Jesu ni ku-mushapa.

2 Mi amasole sebeli atinga eñata no myunguya ikufekile kanyi omushukwe ni kwibeeka ku mutwi wa Jesu mane sebeli amufuka esikumango no undilu

3 cwale sebeli asheteta kwa yonyene ni kwamba nji, “Yoosho, Ombumu no Majuda!” Mi alemine oku mufula ni maoko oo.

4 Pilato sebeli obana kame ni kwamba kwa onyene nji, “Komumone kame ni mulita kwaanyi cwale mulimuke nji kanisiwana omubonda mwa yonyene.”

5 Cwale Jesu sebeli obana, yo ku fukile omushukwe no myunguya, ni sikumango no undilu. Pilato sebeli wamba kwa onyene nji, “Komumone wuyu munu!”

6 Cwale apulisita akulu naanu oo, aba ana kumumona, sebeli akuwa nji, “Omungongotele! Omungongotele!”

Pilato sebeli wamba kwa onyene nji, “Mu mushimbe anyi, mi mumu ngongotele, kakuli kani siwana omubonda mwa yonyene.”

7 Aendisi no Majuda sebeli amu tambula nji, “Kame tuli ni mulawo, mi mu mulawo wetu kame afanena okufa, kakuli kame ana kwamba nji Mwana Nyambe.”

8 Cwale Pilato aba ana kuyupa amaywi awo, sebeli ocila onene.

9 Seli oingena kame mu Kuta, mi sebeli oibanguta Jesu nji, “Kubine uka tundile?”

Kono Jesu kasiku mutambula.

10 Pilato sebeli wamba kwa Jesu nji, “Iikene aba ka wamba nange? Ka uyii nji kame nili ni maata no kuku lukulula, ni maata no kuku ngongotela ba sifapano.”

11 Jesu sebeli omutambula nji, “Kaukwite amaata beulu yange konji na wabiwi okutunda ku wilu, cwalehe woyo ona kubi mene kwa wene yokwite esibi no kuneneba.”

12 Mukuyupa amaywi awo, Pilato sebeli
osinga oku mulukulula. Kono aendisi no
Majuda sebeli akuwa nji, “Nji kame omu
lukulula, kau sepahala kwa Sesale kakuli
omunu yonje aba akutenda Oumbumu,
kame alwisa Sesale!”
13 Cwale Pilato aba ana kuyupa amaywi
aa, sebeli otwala Jesu kundee, ni kwikala ba
sipula no katulo, mu sibaka si isaniwa nji
“Liwee limakilwe.” Mi mu Sihebelu kame
italusa nji “Gabata.”
14 Cwale neli eliywaa no ukutukiseta
Epaseka, mi kame ina ku singa okutenda
enako no kamwii luli likumi ni twiili, (12
okuloko). Mi Pilato sebeli wamba kwa en-
disi no Majuda nji, “Komumone, Ombumu
wenu uno!”
15 Kono onyene kame ana kukuwa, nji,
“Atwaliwe! Atwaliwe! Omungongotele!”
Pilato sebeli wamba kwa onyene nji, “Ni
ngongotele Ombumu wenu?”
Kono apulisita akulu sebeli atambula
nji, “Ka tukwite Ombumu mundina, konji
Sesale!”
16 Cwale Pilato sebeli waaba Jesu nji an-
gongoteliwe ba sifapano.

*Jesu aba ana Kungongoteliwa ba Sifa-
pano.*

Mi sebeli ashimba Jesu, ni kuta naye.
17 Cwale sebeli ashimba Jesu ni kushim-
bisa esifapano saye nikuta ku sibaka si-
isaniwa nji Katendele, eso siisaniwa nji Gol-
ogota mu Sihebelu.
18 Abo sebeli amu ngongotela ba sifa-
pano, nanjili ayiili, omunjili kweeli elineku,
omunjili kweeli elineku, Jesu yoli mukaci
koo.
19 Pilato sebeli oñola eliñolo no kulimuk-
isa ni kulituleka ba sifapano. Kame kuna
kuñoliwa nji, “Jesu no Nazaleta, Ombumu
no Majuda.”
20 Amajuda no kupula sebeli abala beulu
no sifapano abo, kakuli esibaka ana ku
ngongotelwa Jesu ba sifapano, kame sina
kwikala abeebi ni muleneñi. Beulu kame
kuna kuñoliwa mu Sihebelu, mu Siloma, ni
mu Singelike.
21 Apulisita akulu no Majuda sebeli aiya
mu kwambela Pilato nji, “Olese okuñola
nji, ‘Ombumu no Majuda,’ kono oñole nji,
‘Yonyene ona kukwamba nji, Time Om-
bumu no Majuda.’ ”
22 Pilato sebeli otambula nji, “Esi nina
ñolo, na si ñoliwa.”
23 Cwale amasole aba ana kumana
oku ngongotela Jesu ba sifapano, sebeli
ashimba eikumango yaye, sebeli aitaba
etikalulo tinee, nji omunjili ni munjili
aikale ni saye. Seli ashimba ni sonyene
esikumango na kunji kono esikumango
eso kasi sikwikala ni mapeka, kame sina
kutungiwa ngeso esinu simweya feela.
24 Seli akwambota mukaci koo nji,
“Tulese okusikaula, kono tusi shebuluke, tu
limuke nji kame sa sitende sa nyine.” Neli
nji kutendahale esi sinambiwa mu liñolo
nji,
“Sebeli akutabela eikumango yange
mi kame ashebuluka esikumango
sange.”
Sokame ana tende Amasole.
25 Cwale abeebi ni sifapano sa Jesu kame
kuna kwikala Inawaye ni minaye Inawaye,
Maliya, omoywa Kulopasi, ni Maliya Maga-
dalena.
26 Jesu aba ana kumona Inawaye, ni
mwiyetwa ana kusinga, aimanine abeebi ni
yonyene, sebeli wamba kwa Inawaye nji,
“Mukati, omone mwanowe.”
27 Cwale Jesu sebeli wamba kwa
mwiyetwa nji, “Komone, Inaowe.” Mi
okutunda abo, omwiyetwa sebeli omu
twala ku lilapa lyaye.

Elifu lya Jesu
*(Mateu27.5-56; Maleka15.33-41;
Luka23.44-49)*

28 Eyo aba ina kubwa, Jesu ba kulimuka
nji einu yonje na ipetahala, sebeli wamba
nji, eliñolo liiyatetetwe “Kame nifile eliny-
otwa.”
29 Kame kuna kwikala esindunga sina
kwiyala ebenega omo, cwale sebeli abeeka
esiponji sina bekiwa mu benega niku
sishomeka ku lunupa no hisopa, mi sebeli
asi sheeteta ku kanwa kaye.
30 Cwale Jesu aba ana kumana okunwa
ebenega sebeli wamba nji, “Na kubu!”
Cwale sebeli okobeka omutwi mane niku
kuba Emebo yaye.

Jesu yo Yaiwa Embiinji ku Lubaci

31 Kakuli neli eliywaa no Ukutukiseta
omukiti no Paseka. Amajuda kasikusinga
nji olutu lwikale ba sifapano ba liywaa no
Pumulo kakuli Epumulo eyo neli eliywaa
no utokwa onene, cwale aendisi no Ma-
juda sebeli akumbela Pilato nji amakondo
nwawo ali ba sifapano simba acoka mi
mane kame atwesiwa okushimbiwa.
32 Cwale amasole sebeli aiya nikucola
amakondo no munu no weli ni wuyu no
wiili awo ana kungongoteliwa ni Jesu.
33 Kono aba ana kukeela kwa Jesu, sebeli
amona nji nafu, kasi kucola amakondo aye.
34 Kono omunjili no masole sebeli
omuyaa ku lubaci ni mbiinji, mi mu wangu
sebeli otunda ounyinga ni meyi.
35 Mi woyo ona mono eyo ni paki, mi
oupaki waye niwa niti, mi kame ayii nji
kame aamba eyi no niti, nji naanyi mu
pumene.

36 Kakuli einu eyi naitendahala nji eliñolo liiyatetetwe, eli lyaamba nji, “Kakwisa esifuba saye sasi coliwe.”
37 Kame eliñolo linjili kame lyamba nji, “Mba mono woyo ana yaa.”

Okupumbekiwa kwa Jesu
(Mateu27.57-61; Maleka15.42-47; Luka23.50-56)

38 Aba ku nakubwa eyi, Josefa no Alimateya omwiyetwa wa Jesu, kono kunyonga mukucila aendisi no Majuda sebeli okumbela Pilato nji ashimbe olutu lwa Jesu. Mi Pilato sebeli opumena okushimba olutu lwa Jesu.
39 Nekudemasi niyonyene ona kwiiya oweli ousiku kwa Jesu, sebeli oiya okulita milasi ni aloye inakuwanekiwa , inakukwana owima ukuma ba mwanda no tipondo.
40 Seli ashimba esitupu sa Jesu, ni kusipungela mu lwambi bamweya neyo ina kuwanekiwa, mu mukwa no sizo no Majuda owo anakupumbeka nawo afu.
41 Mi mu sibaka ana ku ngongoteliwa kame kuna kwikala elitema, mi mu litema elyo kame kuna kwikala eliyumbelo no ubya, omo mu na kuulwa okupumbeka mo kale omunu.
42 Cwale kakuli neli eliywaa no Majuda no Ukutukiseta omukiti no Paseka, mi kakuli eliyumbelo kame lina kwikala abeebi, sebeli apumbekamo Jesu.

20

Eliyumbelo muulwile Esinu
(Mateu28.18; Maleka16.1-8; Luka24.1-12)

1 Cwale ba liywaa no weli mu sunda, Maliya Magadalena sebeli omenekela ku liyumbelo kusiilolile mi sebeli omona nji eliwee na litundisiwa ba liyumbelo.
2 Cwale sebeli oitukela kwa Simoni Pitolosi ni ku mwiyetwa woyo ona ku singiwa kwa Jesu, ni kwamba kwa onyene nji, “Kame ana tundisa Ombumu mu liyumbelo, mi katuyii oko ana mubeeke!”
3 Cwale Pitolosi sebeli oimana ni mwiyetwa omunjili mi bamweya sebeli ata ku liyumbelo.
4 Kame ana kwituka onje ayiili, kono omwiyetwa omunjili sebeli oituka okusiya Pitolosi, mane nukakeela oweli ku liyumbelo.
5 Cwale sebeli onangelamo nikumona etinyambi ti bekilwe banji, kono kasi kwingena mo.
6 Cwale Simoni Pitolosi sebeli okeela ona kumukoña, mi sebeli oingena mu liyumbelo. Seli omona etinyambi tibekilwe banji,
7 ni lwambi luna kumufuka ku mutwi. Kono lonyene kalusi kubekiwa bamweya ni tinjili, kono lonyene kalu sikuwanekiwa ni tinyambi tinjili kono kame luna kupungiwa lomboci, olu bekilwe kunyonga.
8 Cwale omwiyetwa omunjili ona kutateka okakeela ku liyumbelo, sebeli oingena ni yonyene mane nikumona, mi sebeli opumena. (
9 Kakuli kasi kuyupisisa kale eliñolo eli lyamba nji Jesu kame ana kufanena okwinguka kwaafu.)
10 Cwale aiyetwa awo, sebeli aukela ku mindi yoo.

Jesu yo Kumonahaza kwa Maliya Magadalena
(Mateu28.9-10; Maleka16.9-11)

11 Kono Maliya sebeli oimana yo lila kundee no liyumbelo. Mi yolila sebeli obama ni kwaliketa mu liyumbelo
12 ni kumona amangeloi ayiili akufukile eyi no likena, aikalile omo ana kulangeka olutu lwa Jesu, elinjili ku mutwi elinjili kwilyatiso.
13 Mi sebeli amwibanguta nji, “Mukati iikene olila?”
Yonyene sebeli otambula nji, “Kakuli kame anashimbi Ombumu wange, mi kani yii omo ana mubeeke!”
14 Osamba ngeso sebeli okutemuna ni kumona Jesu yo imanine, kono kasi kulimuka nji neli Jesu.
15 Jesu sebeli omwibanguta nji, “Mukati, iikene olila?” “Anyine osaela?”
Yonyene ba kuyambuta nji niosi kulima elitema, sebeli wamba nji, “Molyange, nji wene ona mushimbimo, onambele omo ona mubeeke nika mushimbe.”
16 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Maliya!” Yonyene sebeli okutemuna ni kwamba kwa yonyene mu Sihebelu nji, “Labboni!” (Okutalusa nji, “Mwiyeti”.)
17 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Olese okunilema,” “Kakuli kani siuka kale kwa Sitange. Kono ote kwa singiwa ange okaambele nji, kame nita kwa Sitange yonyene Sitenu, kwa Nyambe wange yonyene Nyambe wenu.”
18 Maliya Magadalena sebeli ota nuka simweta aiyetwa nji kame ninamono Ombumu, ni kwaambela nji kame ana mwambele einu eyi.

Jesu yo Kumonahaza kwa Iyetwa aye
(Mateu28.16-20; Maleka16.14-18; Luka24.36-49)

19 Ba mangolwaa no liywaa elyo, eliywaa no matatekelo mu sunda emyelo eyi pakilwe omo ana kwikala aiyetwa okucila aendisi no Majuda, Jesu sebeli oiya mukwimana mukaci koo ni kwamba kwa onyene nji, “Ekozo ikale naanyi.”
20 Jesu aba ana kumana okwamba ngeso, sebeli waamonisa amaoko ni lubaci lwaye.

Cwale aiyetwa sebeli awabelelwa onene aba ana kumona Ombumu.
21 Jesu sebeli wamba kwa onyene kame nji, “Ekozo ikale naanyi. Kanyi omu ana ni tumene Sitange, ni mene kame ni mituma ngeso.”
22 Cwale aba ana kumana okwamba eyi, sebeli waoyelela beulu yoo mane nikwamba kwa onyene nji, “Mu tambule Emebo No Kukena.
23 Nji kame sa mulemene eibi no munu yonje, kame sa ilemenwe, nji kamwa lemene eibi yoo, katamba okwilemenwa.”

Jesu ni Tomasi.
24 Cwale Tomasi omunjili no kukwana likumi nayiili, (wisaniwa nji Mbile) ka sikwikala nonyene Jesu aba ana kwiiya.
25 Cwale anjili aiyetwa sebeli amwambela nji, “Na tumono Ombumu!”
Kono Tomasi sebeli wamba kwa onyene nji, “Konji aba sani mone mu maoko aye omo kunakuyaa esipikili mane nibeekemo omunwe wange mu liñiba muna kuyaa esipikili ni kulema amaoko ange ku lubaci lwaye, kani tamba kupumena.”
26 Munyima no maywaa atanu ni aatu (8) aiyetwa aye aali kame mu ndoo ni Tomasi yoikalile noo. Emyeelo eipakilwe, kono Jesu sebeli okeela ni kwimana mukaci koo ni kwamba nji, “Ekozo ikale naanyi.”
27 Cwale sebeli wamba kwa Tomasi nji, “Obeeke omunwe owe muno, omone ni maoko ange oshimbe amaoko owe obeeke ku lubaci lwange cwale olese oku tenda wuyu no kwapumena, kono opumene!”
28 Tomasi sebeli otambula nji, “Ombumu wange, ni Nyambe wange!”
29 Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Nupumene kakuli nu nimono? Embuyoti yawo ana pumene naba kasi mona!”

Etuso no Buka Eyi
30 Cwale Jesu natende etimakazo no kupula balubala no aiyetwa, eyo kaisi ñoliwa mu buka eyi.
31 Kono eyi nai ñoliwa nji mupumene nji Jesu yokame Kilesite, Omwana Nyambe, mi cwale okupumena kwenu mwikale ni moyo mu litina lyaye.

21

Jesu yo Kumonahaza kwa Iyetwa aye Atanu nayiili (7)
1 Munyima no eyi, Jesu sebeli oku monahaza kame kwa iyetwa aye, kunyonga no lisa no Tibeliya mi sebeli oku monahaza mu mukwa ou.
2 Simoni Pitolosi, Tomasi woyo ona kwisaniwa nji Mbile, Natanaele na mu Kana no Galileya, naana a Zebediya, na njili ayiili no aiyetwa aye kame ano kuwana.
3 Simoni Pitolosi sebeli wamba kwa onyene nji, “Kame nita mu kuyamba.”
Seli aamba kwa yonyene nji, “Naaci kame tuta niwene.” Seli ata mane nukaku longa mu wato, kono ousiku owo kasi kuuya esinjili.
4 Aba kuna kupatalala, Jesu sebeli oimana ba likamba, kono aiyetwa kasi kulimuka nji neli Jesu.
5 Jesu sebeli waaibanguta nji, “Anukana, kamu kwite ondi simba mumweya?”
Seli amu tambula nji, “Ka kwisa.”
6 Cwale Jesu sebeli waambela nji, “Muyambe akanyandi ku lineku no silyo no wato, mi mba muwana esinjili.” Seli ayamba, mi sebeli akwangwa okuyambula akanyandi, mulibaka no tindi okupula.
7 Cwale omwiyetwa woyo ona kusingiwa kwa Jesu, sebeli wamba kwa Pitolosi nji, “Mbumu wuyu!” Cwale Simoni Pitolosi aba ana kuyupa nji Mbumu wuyu, sebeli okufuka esikumango saye kakuli kame ana kutundisa yo sebeza, ni kumatukela mu liwate.
8 Kono aiyetwa anjili sebeli aiya ni wato alemine okuyambula akanyandi akaiyalile etindi. Kakuli kame ana kwikala abeebi kanyonyo ni likamba, neli amatambo no kukwana omwanda mumweya.
9 Cwale aba ana kumana okufuweka owato ba likamba, sebeli amona amakala no mulilo abo ni ndi yoboniwabo ni sinkwa.
10 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Mu lite ku tindi eti muna uyu.”
11 Simoni Pitolosi sebeli oingena mu wato nikukokela akanyandi ku likamba aka kaneyala etindi no kuneneba eti tina kukwana omwanda mumweya ni makumi atanu ni twaatu (153) cwale simba nji etindi kame tina kupula ngeso, akanyandi kaka sikukauka.
12 Jesu sebeli wamba kwa onyene nji, “Mwiiye mulye.” Mi kwa iyetwa ka kwisa wuyu ona kongola oku mwibangute nji, “Tiwe anyine?” Kakuli kame ana kulimuka nji Mbumu.
13 Cwale Jesu sebeli oshetetako, ni kushimba esinkwa mane bamweya ni ndi mi sebeli waaba.
14 Aka cwale neli aka no waatu ako ana kukumonhaza kwa iyetwa munyima no kwingulwa kwaafu.

Jesu ni Pitolosi
15 Cwale aba ana kumana okusuka, Jesu sebeli oibanguta Simoni Pitolosi nji, “Simoni Omwana Jowani, kana kame oni singa okubita aa?”
Seli otambula nji, “Ee Mbumu, kame uyii nji kame niku singa.”
Jesu sebeli wamba kwa yonyene nji, “Olise otwana no mikoko yange.”

16 Jesu sebeli omwibanguta kame aka no
wiili nji, “Simoni mwana Jowani kana kame
oni singa?”
Seli omu tambula nji, “Ee, Mbumu, kame
uyii nji kame niku singa.”
Jesu sebeli omwambela nji, “Olise
emikoko yange.”
17 Jesu sebeli omwibanguta kame aka no
waatu nji, “Simoni mwana Jowani, kana
kame oni singa?”
Pitolosi sebeli weena, kakuli Jesu kame
ana ku mwibanguta emyendo yaatu nji,
“Kana kame uni singa?” Mi Simoni sebeli
wamba kwa yonyene nji, “Mbumu kame
uyii einu yonje, kame olimukile nji kame
niku singa!”
Jesu sebeli omwambela nji, ‘Olele
emikoko yange.’
18 Niti luli kame ni kwambela nji, “Aba
ona kwikala osili wuyu no ubya, kame
onoku nunga olukanda wenyene, kame ono
kwendelanga omu osingela, kono aba so ku-
lubale, kame so olole amaoko, mi omunjili
kame sa kununge olukanda, mi kame sa
kutwale oko wasingi.”
19 Jesu kame ana kwamba ngeso okumon-
isa Pitolosi elifu safe okukanyisa Nyambe.
Munyima no eyi sebeli wamba kwa Pitolosi
nji, “Onikoñe!”

Jesu ni Mwiyetwa Woyo Ona Kusingiwa onene kwa Jesu

20 Pitolosi sebeli okutemuna, nikumona
omwiyetwa ona ku singiwa kwa Jesu
ywakoña, woyo ona ku shendamena ba
saali sa Jesu mu nako no mulalelo, mi
yokame woyo onakumwibanguta nji,
“Mbumu, anyine woyo so kubeteka?”
21 Cwale Pitolosi aba ana ku mumona, se-
beli oibanguta Jesu nji, “Mbumu, ngasibine
sakwikale kwa wuyu mulume?”
22 Jesu sebeli omutambula nji, “Nji
kame nisinga nji asiyale okutwala abo
sanikaiyele, kwa wene iikene siliko?
Onikoñe!”
23 Cwale elibubo sebeli lihasana mu
sicaba nji omwiyetwa wuyu katamba
okufa. Kono Jesu kasi kumwambela nji
katamba okufa. Kono nji nisinge nji aikale
okutwala aba sa nikeyele, cwale eso siikene
kwa wene?
24 Wuyu yokame omwiyetwa woyo opaka
etitaba eti, mi yokame ona tiñolo mi kame
tuyii nji oupaki waye niwa niti.

Amamaneneno

25 Kono kweeli einu injili no kupula
eyo ana kutenda Jesu. Kambe yonje
nai kuñoliwa kame nisepa nji elitunga
kalitwese okuteula eyo ina ñoliwa.

TIKEZO
no Atumiwa
Okulimukisa ku Tikezo

Ebuka no Tikezo ni buka no ngambolo no matatekelo no Keleke noomo inakuhasanyezwa okutunda mu Jelusalema okuta mu Judeya, mu Samaliya, mane ni mumaneku anjili ngeso, kanyi feela omo Jesu ana kwambelela aaiyetwa aye abo yo kasi kambamena kale ku wilu (1.8). Kama inakuñoliwa kwa Luka woyo kame yona kuñola Eliywi okwamana kwa Luka. Neli osikukwiyeta onene kona kuli kama anaku mamelanga onene mukuteula oulshanago wino. Nakulita etibuka tonje, ebuka yaye mane ni buka no Tikezo kwa Siofilasi woyo neli mu Gelike, kono eti buka tonyene kama tina kuñolelwa kumindi yao asikulapela bomweya ku ma Gelike mane ni ku ma Juda (1.1).

Ebuka no Tikezo kuti kama ina kuñoliwa mukaci ka myaka 60-64 munyima no kuleiwa kwa Kilesite kakuli ebuka kama ibwa abo Paulusi yoka situndisiwa kale mutolongo. Luka kame nakwendabo ni mutumiwa Paulusi mi mane kame ana kuñola eyi ebuka yooli mu Antiyoki. Cwale abo Etikezo ni kutwalelela ku buka ya Luka mi kama itateka ni Jesu yo Kamba mena kuwilu. Elibaka no kuñola eyi ebuka kama lukufekile kanyi eliba ana kuñolela ebuka ya Luka. Kama ana kusaelanga Siofilasi nji mane nipalo no asikulapela ikule ngeso kanyi omo ana kwiyeteta mi nakuñola okwamana ni kuyoya kwa Jesu mane ni kuhasana kwaa sikulapela.

Ebuka no Tikezo kama ituba omwanda no Tikeleke no matatekelo noomo tina kumonahalelanga okuyoya mu tumelo mwa Jesu. Omwanda no atumiwa kama utumonisa omo tufanena okusepela amaata no Mebo no kukena muku hasanya eliñusa kwaa kwetu.

Emitwi no yambo

Baweli e Mebo no kukena kama iiya kwaaiyetwa mane ni Tikeleke sebeli titateka okukula (1.1-8; 1).

Aka no wili etikeleke kama tiyandisiwa mi sebeli titateka okukutaba mwiibaka ili kundee ya Jelusalema (8.2-12; 23).

Munyima yeyo Paulusi sebeli ota mumusipili waye no matatekelo noulapeli (12.24-14; 28).

Cwale abo ekuta sebeli ikuwana ba Jelusalema okulelisana eso sifanena kwa sikulumela aano ubya (15.1-35).

Esisis tatamakao Paulusi sebeli ota mumusipili waye nowili noulumeli (15.36-18; 22).

Munyima yeyo sebeli okutela mumusipili waye nowatu noulumeli (18.23-20; 38)

Cwale abo Paulusi yo wanungiwa kale mu Jelusalema (21-26)

Bama maneneno sebeli otundisiwa mu Jelusalema okutwaliwa ku Loma (27-28).

1 Mutompehi Teofilasi, mu buka no matatekelo, kame nina kuñola etingambolo no inu yonje ana ku tenda Jesu ni kwiyeta
2 okutwala ba liywaa ana ku shimbelwa ku wilu, aba ana kumana okuba etaelo mu maata no Mebo No Kukena kwaa tumiwa awo ana kuketa.
3 Munyima no mayando aye sebeli okumonahaza kwa onyene yo yoya mu ukumonahaza aka no kupula mu maywaa anakukwana makumi anee (40) mi yo lemine okwamba eyi no mubuso wa Nyambe.
4 Yo ikalile noo, sebeli waaba etaelo nji mulese okutunda mu Jelusalema, kono mu tatelele esepiso ya Sitange eyo ana kwamba, eyi muna yupu kwa mene.
5 Kakuli Jowani naku kolobeza ni meyi, kono kakwisa amaywaa no kupula okutunda abano anyi mba mukolobeziwa ni Mebo No Kukena.

Jesu yo shimbelwa ku wilu
(Maleka16.19-20; Luka24.50-53)

6 Cwale atumiwa aba ana kukuwana ni Jesu, sebeli amwibanguta nji, “Mbumu, ninji ba nako ino kame so usete omubuso kwa Isilaele?”
7 Jesu sebeli waatambula nji, “Ka musibiwa okulimuka enako simba emiaka eyo ana beeke sitange mu maata aye.
8 Kono mba mutambula amaata aba saiiye Emebo No Kukena baanyi, mi kame samutende etipaki tange mu Jelusalema, ni mu Judeya ni mu Samaliya moonje, ni kutwala ku mamaneneno no litunga.”
9 Aba ana kumana okwamba ngeso, sebeli oshimbelwa ku wilu amwalikete, mi elikumbi sebeli limutundisa mu miyo oo.
10 Yo katile ku wilu, mi onyene aaliketile ku wilu, ababo alume ayiili akufukile etinyambi no likena, sebeli aiya mukwimana ku nyonga yoo.
11 Sebeli aamba nji, “Aanyi alume no Galileya, ngasibine aba mwimanine me mwaliketile ku wilu? Uyu Jesu, ona shimbiwa okuta ku wilu, mbaiyi mundila imweya kanyi omo mumumonena yo katile mu wilu.”

Matiyasi aba na Ketiwa nji ayole Judasi
(Mateu27.3-10)

12 Cwale atumiwa aba ana kuukela ku Jelusalema okutunda ba lilundu no itondo ya Olibe, eli lili beebi ni Jelusalema mi

omusipili wateni kame okukumanena ni liywaa no Sabata ba ku weenda.
13 Cwale aba ana kwingena mu muleneñi,
sebeli ata ku musiyo oli kuwilu omo ana
kwikalanga Pitolosi, ni Jowani, ni Jakobo, ni
Andiliyasi, ni Filipi, ni Tomasi, ni Batolome,
ni Mateu, ni Jakobo omwana Alufeya, ni
Simoni Zeloti, ni Judasi omwana Jakobo.
14 Onje aa muumweya sebeli aongoteteta
oku lapela, bamweya naakati, okubekabo
ni Maliya inawaye Jesu, na inaaye.

15 Mu maywaa awo Pitolosi sebeli oimana
mukaci no aasikupumena bamweya
naaanu no kupula aa akwana omwaanda
naanu makumi ayili (120), ni kwamba nji,
16 "Aalikani ange, eliñolo kame lifanena
okwiyatetetwa, elyo ku Mebo No Kukena
eli lina kwambiwa kwa Dabida, eli lyaama
oku kumanena eya Judasi woyo ona kut-
waletela aa ana kununga Jesu.
17 Kakuli neli omunjili mwaaci mi kame
ana kubiwa ekalulo mu musebezi wetu." (
18 Cwale wuyu mulume sebeli oula
elitema ni mupuzo no mali no uyii waye,
mi sebeli okwela banji ni kukauka bakaci
mi einu na mu lipumo lyaye sebeli itundela
bandee.

19 Cwale etaba eyi sebeli ilimukiwa
kwaanu onje ana kwikala mu Jelusalema,
mi elyo litema sebeli liisaniwa nji Hake-
ludama mu mushobo woo, okutalusa nji,
"Elitema no unyinga.")

20 "Kakuli kame ku ñolilwe mu buka no
Lisamu nji,

'Cwale esibaka saye sifutuke amatota,
cwale mi kuulwe omunu so yoya mo.'

Kame kuñolilwe kame nji,

'Mi esibaka saye no musebezi sishimbiwe
ku munjili.'

21 "Abakulingeso, omunjili kwa lume on-
akwendanga naaci mu nako yonje Mbumu
Jesu yoenda naaci,
22 okutangisa ba kolobezo ya Jowani
okulita ba liywaa ana ku shimbiwa kwaaci,
omunjili kwa lume aa kame afanena
okutenda opaki naaci ku kwinguka kwaye."
23 Cwale sebeli alita aanu ayili, Josefa osi
litina lya Basabasi, (nakwisaniwa kame nji,
Jusitasi) ni Matiyasi.
24 Cwale sebeli a lapela ni kwamba nji,
"Mbumu, weene olimukile emicima no
aanu onje, otumonise kwaa ayili anyine ona
kete
25 nji ashimbe esibaka mu situlo ni muu-
tumiwa owo ana tundu Judasi, ni kuta ku
sibaka saye."
26 Cwale sebeli ashebuluka oonje, mi se-
beli kulemiwa Matiyasi, woyo ona kwek-
iziwa kwao atumiwa likumi ni mumweya.
(11)

2

Okwiiya no Mebo No Kukena

1 Cwale eliywaa no Pentakota aba lina ku
keela, onje kame ana kuungana mu sibaka
simweya.
2 Ababo sebeli kuyupahala omulumo
ona kutundelela ku wilu kanyi Emebo no
liñungwa, mi sebeli iiyala endoo yonje omo
ana ikalanga.
3 Cwale sebeli ku monahala kwa onyene
eso sikufekile kanyi etindimi no mulilo,
awo aku tabile mi ni kwiiya mu kwikala
beulu yoo ba munjili ni munjili.
4 Onje kame ana kwiyala ku Mebo No
Kukena mi sebeli atangisa okwamba mu
tipuwo tindina, omo Emebo No Kukena ina
kwaa bela okwamba.
5 Cwale kame kuna kwikalanga aendisi
no Majuda mu Jelusalema, awo ana ku-
cilanga Nyambe aa atundelela mu tinaha
tonje na mu litunga.
6 Cwale omulumo owo aba una kuyupa-
hala aanu no kupula sebeli aunganako, mi
kame ana kukomoka, kakuli onje kame ana
kwayupa aamba mu tipuwo too.
7 Mi onje kame ana kukomoka onene, ni
kwamba nji, "Kasa nji aa onje aamba ni
Magalileya?
8 Cwale iikene aba twaa yupa aamba mu-
tipuwo tetu toonje?
9 Aaci Amapanta ni Mamede ni Mae-
lami naa ayakile mu Mesopotoniya, ni mu
Judeya ni mu Kapadosiya, mu Ponto ni mu
Esiya,
10 aa na ku Filikiya ni Panfiliya, Egepita
naa ali mu ibaka no Lebiya ikubapile ni
Silene naa atunda mu mindi no Loma, oonje
Majuda ni mapulosebelite,
11 Amakilete ni Maalabe, kame twa
yupa aamba mu malimi etu omusebezi no
kuwaba wa Nyambe!"
12 Mi oonje kame ana kukomoka ni ku
hakanyeha, akwambisa oonje nji, "Eyi taba
kame italusa iikene?"
13 Kono anjili sebeli aasheka okwamba
nji, "Kame akolilwe ni waine no ubya!"

Eliñusa lya Pitolosi

14 Kono Pitolosi sebeli oimana naa ak-
wana likumi ni mumweya ni kwamba ni
liywii no kuyupahala onene nji, "Anyi aanu
na mu Judeya naanyi monje muyoya mu
Jelusalema, mulimuke etaba eyi, mi mu-
teetete wino ku maywi ange.
15 Aa aanu kasikoliwa, omo mu hupulela,
kakuli ino isili ehola no (9 okoloko),
16 kono esi esi nakwambiwa kwa munuhi
wa Nyambe Jowele nji,
17 'Cwale enako no mamaneneno aba saiye,
kame kwamba Nyambe,
kame sani itele Emebo yange ba munu
yonje.

mi aanenu no ashimani naa no akatana
kame sa nuhe,
mi andumbana enu mba mono
etipono,
mi naa supali enu mbaa loto etitolo.
18 Ee, mi mane naabika ange no alume naa
no akati mu maywaa awo,
mba na itele Emebo yange mi kame sa
nuhe.
19 Kame sani tende etimakazo mu wilu
neyi saimonahale ba litunga bano
banji.
ounyinga, ni mulilo, ni wise
20 eliywaa kame saali futuke okutenda
ouwi
okweti afutuke kanyi ounyinga,
abo eliywaa lya Mbumu ekalya siiya
kale,
eliywaa linene eli lilimukiwa.
21 Mi cwale ao onje aisana ba litina lya
Mbumu kame sayoyisiwe.'
22 "Anyi alume no Esilaele, muyupe
amaywi aa! Jesu no Nazaleta omulume
muna limukisiwa kwa Nyambe ni emise-
bezi no kongola, ni timakazo, ni tiponiso
eyo ana kutenda Nyambe mwa yonyene
mukaci kenu, kanyi omo mulimukele
naanyi.
23 Wuyu Jesu ona kubetekiwa mu
muhupulo ni mukulimuka kwa Nyambe,
na muku mungongotela ni ku mwibaa ni
maoko aawo asiku tenda ouyi.
24 Kono Nyambe na ku mwingula kwaafu,
okumu lukulula kweeyi no kucilisa no aafu,
kakuli ka kwa siku twesahala nji anungiwe
ku lufu.
25 Kakuli Dabida abaamba okukumanena
ni yonyene nji,
"Kame ni monanga Ombumu balubala
wange enako yonje,
kakuli kame ali ku Lyoko lyange no
silyo mi kanitamba okunyanganyi-
siiwa.
26 cwale abo omucima wange kame onaku
wabelelwa, mi olulimi lwange kame
lunaku nyakalala.
mane ni lutu lwange mba luyoyo mu
sepo,
27 kakuli kautamba kuleselela Emebo yange
mu sibaka no afu,
simba nji oleselele woyo no kukena nji
aole.
28 Kame ona nimonisa endila ita ku moyo,
mi okumonahala kowe kame sakuni iy-
ate oku nyakalala."
29 "Abaange, kame ni myambela epata-
laza eyi no njekulyetu Dabida nji kame ana
kufa ni kupumbekiwa, mi elibita lyaye kwa
lisili kwaaci ni balelo lino.
30 Mu kutenda omunuhi wa Nyambe,
ni mu kulimuka nji Nyambe kame ana
musepisa mukweeta kwaye nji kame saku-
tunde omunjili ku lusika lwaye ni kwikala
ba lubona lwaye.
31 kame ana kumona eyi nakuuso ni
kwamba eyi no kwinguka kwa Kilesite nji,
'Katamba okuleselelwa musibaka no ao no
kufa,
simba nji olutu lwaye luole.'
32 Yokame Jesu ona ingulwa kwa Nyambe
kwaafu, mi mutaba eyo aaci toonje kame
tuli etipaki.
33 Munyima no kukambamisetwa ku Lyoko
no silyo lya Nyambe, mi sebeli otambula
Emebo No Kukena ana ku sepisiwa kwa
Sitaye, cwale na iitelwe kwaaci yo mumona
ni ku yupa.
34 Kakuli Dabida kasiku kambamena ku
wilu, kono yo kame onamba nji,
'OMBUMU naamba kwa Mbumu wange,
Oikale ku Lyoko lyange no silyo
35 konji aba sani tende eila yowe esipula no
malyatelo no makondo owe.'
36 "Cwale mulesele onje asi ndoo no Isi-
laele alimuke eniti nji Nyambe na mutende
oumbumu ni Kilesite wuyu Jesu woyo mu-
naku ngongotela!"
37 Mi cwale aba ana kuyupa eyi, kaa
sikukuyupa wino ku micima mi sebeli
aamba kwa Pitolosi ni kwa atumiwa onje
nji, "Abeetu, ngasibine sa tu tende?"
38 Cwale Pitolosi sebeli wamba kwa
onyene nji, "Mubake mi mu kolobeziwe
moonje mu litina lya Jesu Kilesite nji mu
lemenwe ku ibi yenu, mi mba mu tambula
empo no Mebo No Kukena.
39 Kakuli esepiso kame ili kwaanyi ni
kwaa nenu ni kwao ali oku no kuleba, awo
onje sa isaniwe kwa Mbumu Nyambe wetu.
40 Pitolosi kame ana kwa kutaza ni may-
wii amanjili no kupula ana kwa kumbela,
yo amba nji, "Mu ku babalele ku lusika olo
no kwiiba!"
41 Cwale awo ana ku tambula amaywii
aye sebeli akolobeziwa, mi kame sebeli
kwekeziwa aanu no kukwana eikiti yaatu
(3;000) ba liywaa elyo.

Oupilo Mukaci no Alumeli

42 Mi cwale sebeli aongoteteta onyene
mu tuto no atumiwa, ni muukuwana,
muukutabela esinkwa ni mu titapelo.
43 Mi okucila sebeli kwikala mwaanu
onje, mi etimakazo no kupula ni tiponiso na
ikutendahala mwa atumiwa.
44 Mi asikupumena sebeli aikala
bamweya nukutabela einu yoo yonnje.
45 Mi kame ana kuulisa amatema oo ni
ufumu woo ni ku tabela aanu onje, omo ana
kusaelela omunu yonje.
46 Mi mu liywaa ni liywaa kame ana
kwikalanga bamweya mu ndoo ya Nyambe,
nuukutabela esinkwa mu tindoo too, kame

ana kulya eilya yoo mu tabo ni micima no kuwabelelwa.
47 Aalemine okulumbeka Nyambe ni ku wabelelwa kwaanu onje. Mi mu liywaa ni liywaa Nyambe kame na kuekeza ku palo no awo anakuyoyisiwa.

3

Omulume no siyanga yo Balisiwa

1 Cwale Pitolosi ni Jowani kame ana ku kambemena ku ndoo ya Nyambe ba nako no milapelo, enako no munji eitenda eyi no waatu (15:00 okoloko).
2 Mi kame kuna kwikala omulume no siyanga okutunda ba kuleiwa kwaye kame ana kushimbiwangwa, woyo ona kubekiwangwa ba mwelo no limota lya Jeluslema mu liywaa, owo ona kwisaniwa nji wa kuwaba nji akumbele etuso kwaanu awo ana kwingenanga mu ndoo ya Nyambe.
3 Cwale aba na kumona Pitolosi ni Jowani aingena, sebeli waakumbela amali.
4 Mi Pitolosi sebeli omwaliketa, bamweya ni Jowani ni kwamba nji, “Otwa likete!”
5 Cwale yonyene sebeli waaliketa ni ku tatelela okutambula esinjili okutundelela kwa onyene.
6 Kono Pitolosi sebeli omwambela nji, “Mene sikwite esilibela ni gauda, kono kame ni kuba esi nikwite, mu litina lya Jesu Kilesite no Nazaleta, oimane wende!”
7 Pitolosi sebeli omushimba ni Lyoko no silyo ni ku mwimeka, mi ababo amakondo ni tingongo taye sebeli yongola.
8 Mi sebeli omatoka ni kwimana ni kweenda ni kwingena mu lilapa no ndoo ya Nyambe nonyene, yo enda ni ku matoka ni ku lumbeka Nyambe.
9 Mi aanu onje sebeli amumona yo enda ni ku lumbeka Nyambe,
10 sebeli amulimuka nji yokame osikukumbela etituso ba mweelo no kuwaba no ndoo ya Nyambe, mi kame ana kukomoka onene ni kumakala kweyo ina tendahala kwa yonyene woyo mulume.

Pitolosi yo Aamba Kwaanu

11 Abo yo situndamene Pitolosi ni Jowani, aanu onje sebeli aitukela kwa onyene mu sibaka no mukunda wa Solomoni, akomokile onene.
12 Mi cwale Pitolosi aba na mono ngeso sebeli waambela aanu nji, “Alume no Isilaele, iikene aba mu komoka etaba eyi, simba iikene aba mu twaliketile ngeso, kanyi ni mu maata etu simba ni mu kukuna kwetu kwa Nyambe aba tuna twese wuyu mulume nji aende?
13 Nyambe wa Abulahama ni wa Isaka ni wa Jakobo, Onyambe wa anjekulyetu, kame ana kanyisa omubika waye Jesu, woyo muna kuba ni ku mu kana balubala wa Pilato, naba ana kusinga nji amu lukulule.
14 Kono kame mu na kukana uyu no kukena ni kuluka, mi kame muna kukumbela omwibai nji alukululwe.
15 Namukwibaa omunya moyo, woyo ana kwingula Nyambe kwaafu, mi aaci kame tuli etipaki no taba eyi.
16 Mi elitina lyaye, mulibaka no tumelo mu litina lyaye, na li ongota wuyu mulume woyo mu mona ni ku limuka mi ni tumelo mwa Jesu na ibalisa wino wuyu mulume balubala wenu moonje.”
17 “Cwale bano, abange, Kame ni limukile nji kame mutenda mukwalimuka, kanyi omo anaku tendala aendisi enu.
18 Kono eyo ana kwamba Nyambe ni tunwa no anuhi aye onje, nji Kilesite waye mba yanda, naiyatetetwe cwale.
19 Mubake cwale, mi musiuluke kame, nji eibi yenu ilemeniwe, enako eyo sakwiiye okuwetuluka sakutunde kwa Mbumu,
20 mi cwale kame sa tume Kilesite ona ketelwe aanyi, yonyene Jesu.
21 Woyo eliwilu kame lifanena okutambula okutwala enako eyo einu yonje abasa itendiwe eyino ubya eyo Nyambe ana kwamba ni tunwa no anuhi aye nokukena okutunda ku kale.
22 Mushe na kwamba nji, ‘Mbumu Nyambe mba tumu kwaanyi omunuhi okutunda kwaabenu kanyi omo anakuni tumena. Kame samu tetete kwa yonyene mu inu yonje eyo samiambele.
23 Mi kame sakutende nji omunu yonje woyo soulwa oku teteta kwa munuhi wa Nyambe mba sinyiwa okutunda kwaanu.’
24 Cwale anuhi a Nyambe onje aa anamba eliñusa, okutunda kwa Samuele naa aneyi munyima, kame ana nuhu etinako eto.
25 Kame muli aana no anuhi a Nyambe ni ulikani owo Nyambe ana kuba kwanjekulyenu. Ana kwamba kwa Abulahama nji, ‘cwale mu lusika lowe aanu onje na ba litunga mba fuyauliwa.’
26 Nyambe nakutuma omubika waye kwaanyi oweli, okumi fuyola okufutula omunu yonje mwaanyi okutunda kuufokoli wenu.”

4

Pitolosi ni Jowani aali booso no Kuta

1 Cwale alemine okwamba kwaanu, apulisita ni omukulu no atateleli no ndoo ya Nyambe na Saduki sebeli aiya kwa onyene.
2 Atinine kakuli kame ana kwiyetanga aanu ni kupaka mwa Jesu eyi no kwinguka kwaafu.
3 Cwale sebeli aanunga ni kwabeka mu tolongo okutwala ba liywaa linaku tatamako, kakuli neli amangolwaa.

4 Kono anokupula anakuyupa eliywi
kame anaku pumena, mi epalo no aanu
kame inaku kwana eikiti mutanu (5;000).
5 Eliywaa linaku tatamako abusisi oo na
kulu, na iyeti no mulawo wa Mushe sebeli
aungana mu Jelusalema.
6 Aali ni Anna omukulu no apulisita ni
Kayafa, ni Jowani, ni Alekizanda, nanjili no
lubasi no apulisita akulu.
7 Cwale aba ana kumana okwaimeka
mukaci koo, sebeli aaibanguta nji, “Ka
maata simba ka litina lya nyine mukutusisa
okutendisa einu eyii?”
8 Cwale Pitolosi yo iyalile Emebo No
Kukena, sebeli wamba kwa onyene nji,
“Abusi no aanu na kulu,
9 nji balelo kame twiibangutiwa okuku-
manena kweyi no kuwaba ina tendiwa ku
mulume no sihole ni mumukwa ubine ana
balisetwe,
10 ilimukiwe kwaanyi moonje naanu onje
no Isilaele, nji mu litina lya Jesu Kilesite
no Nazaleta, woyo munaku ngongotela ba
sifapano, woyo Nyambe ana ingula kwaafu,
mwa yonyene uyu mulume kame aimanine
wino balubala wenu.
11 ‘Eli eliwee muna kukana anyi ayaki
kono kame lina futuka omutomo no
muyako.’
12 Cwale okuyoisisa kakusako ku munu
yonje, kakuli kakwisa elitina linjili munji
no liwilu eli libilwe kwaanu nji tuyoyiswe
mwa lyonyene.”
13 Cwale aba ana mona oundume wa
Pitolosi ni Jowani sebeli alemuha nji
kaasiku kwiyeta, mi neli aanu feela alume
no utokwa sebeli akomoka ni lemuha nji
kame na kwikalanga ni Jesu.
14 Kono ba kumona omulume onaku bal-
isiwa oimanine kunyonga yoo, sebeli aulwa
nesi ana kwamba.
15 Kono cwale aba ana kumana okwaa
laela nji atunde ba kuta, sebeli atangisa
okwaambisa mu kaci koo nji,
16 “Iikene sa tutende kwaa alume?”
Kakuli emakazo eyi ilimukiwa ina tendiwa
kwa onyene kame inayupahala kwaanu
onje aa ayakile mu Jelusalema, mi katu
twese okwilatula.
17 Kono nji etaba eyi yulwe oku yupa-
hala kwaanu, twaakanise onene okwamba
kame ku munu yonje mu litina lya Jesu.”
18 Cwale sebeli aaisana ni kwaambela nji
alese okwamba simba okwiyeta kame mu
litina lya Jesu.
19 Kono Pitolosi ni Jowani sebeli aatam-
bula nji, “Mu kwatule mwenyene nji kame
kulukile mu miyo a Nyambe okumikuteka ,
aanyi mwatule.
20 Kakuli aaci katutwese okulesela ok-
wamba eyi tuna mono neyi tuna yupu.”
21 Cwale aba ana kumana okwacilisa se-
beli aalukulula nji akutele. Kasikuwana
oufosi nji aabe ekoto, mulibakano aanu
onje kame anaku lumbeka Nyambe kweyo
inaku tendahala.
22 Kakuli omulume woyo inaku tenda-
halela emakazo no ku balisiwa kame ana
kwikala ni myaka ibitelela makumi anee.

Etapelo no Alumeli eyi no Undume

23 Cwale aba ana kumana oku lukululwa
sebeli ata kwaa likani oo ni kwaambela eyo
anaambele apulisita akulu na kulu.
24 Cwale aasikupumena aba ana kuyupa
eyi, sebeli atumusa ku maywii oo onje
oku lapela kwa Nyambe ni kwamba nji,
Mbumu, wene ona uumbu eliwilu ni
litunga ni liwate neyi ilimo!
25 Kame ona kwamba ni kanwa no
mushemi wetu Dabida, omubika wowe,
okwamba ni meyo no kukena nji,
‘Iikene amacaba aba atwebile,
mi aanu ikene alelela eyi na mbulwa
tuso?
26 aambumu no litunga kame ana lumele-
lana,
na endisi kame aku wanine bamweya
okulwisa MBUMU ni ku lwisa
Omuwabiwa waye.’
27 Niti luli mu mumuleneñi kame ana
kukuwana bamweya okulwisa omubika no
kukena woyo ona kuketa, onje Heloda ni
Ponse Pilato na simacaba naanu no Isilaele.
28 Kame ana tende einu yonje eyi mu maata
owe ni mulelo wowe eyo una kulela eyaka
sitendahala kale, nji itendahale.
29 Cwale bano, Mbumu, omone emihupulo
yoo, mi obe abika owe amaata no kwamba
eliywi lyowe mu undume.
30 Cwale wolole elyoko lyowe oku balisa, mi
etiponisa ni timakazo titendiwe mu litina
lya Jesu omubika wowe no kukena.”
31 Cwale aba ana ku mana oku lapela,
esibaka omo ana kukuwanena bamweya
sebeli sizikinyeha. Mi oonje sebeli aiyala
ni Mebo No kukena ni kwamba amaywi a
Nyambe ni undume.

Alumeli aba ana kukutabela Einu yoo

32 Cwale esikwata no aasikupumena
sinakukuwana neli sa mucima ni mebo
imweya. Kakwisa mukaci koo ona kwamba
nji esinu ali naso nisaye yomboci, kono
kame ana kuku tabelanga esinu akwite
omukoo onje.
33 Cwale mu maata no kuneneba atu-
miwa ana kupaka onene okwinguka kwa
Mbumu Jesu, mi esishemo sinene nasik-
wikala kwa onyene onje.
34 Kakwisa omunu ona kusinga esinjili
mwa onyene. kakuli ano kupula awo
anakwikala ni matema simba etindoo kame

ana kuyulisanga, ni kulita amali nweso sina ulisiwa,
35 mi ni kusibeeka ku makondo no atumiwa, mi munu ni munu kame ana kutabelwanga omo asingela.
36 Cwale Josefa ona kwisaniwa kwa atumiwa nji Banabasi (okutalusa nji, “Omwana no susuwezo”), neli Mulibi, onaku leyelwa mu Saipulisi,
37 sebeli oulisa elitema lyaye, ni ku lita amali, ni kwabeeka ku makondo no atumiwa.

5

Ananiasi ni Safila

1 Kono omulume wiisaniwa Ananiasi ni moywaye Safila sebeli aulisa esemba no litema lyoo.
2 Kono mu tingana no moyo waye sebeli oteulako amanjili amali awo anaku ulisako ni kulitako fela amanjili amali ni kwabeeka ku makondo no atumiwa.
3 Cwale Pitoosi sebeli wamba nji, “Ananiasi, ikene Satani aba ona mulumelele mu mucima wowe nji woonge Emebo No Kukena okuteulela ku mali ona ulisa elitema?
4 Abo owasiku ulisa kale elitema neli lyowe, mi naaba onamana okuli ulisa, amali asitendile owe. Kasa neli omuhupulo wowe? Iikene cwale ona tendele ngesi mu mucima wowe? Kausonga aanu, kono kame onaungo Nyambe!”
5 Cwale Ananiasi aba ana kuyupa amaywi aa, sebeli okwela banji ni kufa. Mi aanu onje ana kuyupa etaba eyi sebeli acila onene.
6 Andumbana sebeli aiya ni kufuka olutu lwaye ni kumutwala oka mu pumbeka.
7 Munyima no nako itenda etihola taatu moywaye sebeli okeela, yo kalimukile eyi ina tendahala.
8 Pitolosi sebeli omwibanguta nji, “Ona mbele nji kame muna ulisa elitema amali akuma aba?”

Mi sebeli otamula nji, “Ee, banakumu.”
9 Kono Pitolosi sebeli wamba kwa yonyene nji, “Ngaibi muna lumelelana moonje okweteka Emebo no Mbumu? Omone, amakondo aawo anati muku pumbeka mbumowe aa okame ba mwelo, mi kame saku sakutwale ni wene!”
10 Ababo sebeli okwela banji ku makondo aye ni kufa, mi sebeli amushimba nukamu pumbeka ku nyonga ya mbumwaye.
11 Cwale okucila kunene sebeli kwingena kwaanu no ndoo ya Nyambe ni kwaanu onje anakuyupa etaba eyi.

Etimakazo ni Tiponiso

12 Cwale etimakazo ni tiponiso no kupula kame tinaku tendahala kwaanu ni maoko no atumiwa. Mi kame ana kukuwanenga mu sibaka sinjili sa Salomoni siisaniwa nji Kozwana.
13 Kakwisa omunu onakutwesa oukuwana noo, kono aanu kame ana kwaalumba onene mulikute.
14 Cwale anokupula ana kupumena kwa Mbumu kame anakwekezeha, alume naakati.
15 Mane kame kuna litiwa asikutoma mu tindila ni kwalangeka ba mimbeta ni bamiseme nji Pitolosi abasabite anjili kwa onyene afukiwe ku mwinda waye.
16 Naanu kame sebeli akuwana okutunda mumindi mu Jelusalema, sebeli alita asikutoma nawo akwite Emebo nokwiiba, onje sebeli abalisiwa.

Atumiwa abaana kuyandisiwa

17 Kono omupulisita omukulu bamweya nawo akuyupa naye onje na njili no Masaduki, sebeli ayupa omuna.
18 sebeli anunga atumiwa ni kwaabeka mu tolongo no sicaba.
19 Kono ousiku eliñeloi lya Mbumu sebeli liiya mukuyatulula emwelo no tolongo nikwatundisamo ni kwamba nji,
20 “Mute mi mwimane mu ndoo ya Nyambe mi mwaambe kwaanu amaywi onje no moyo noubya.”
21 Mi cwale aba ana kuyupa eyi, sebeli aingena lilapa no ndoo ya Nyambe amasiku ni kwiyeta. Cwale omupulisita omukulu sebeli oiya naawo anakwikalanga naye ni kwisana bamweya ekuta naanu onje no Isilaele, ni kutumena ku tolongo mukwaalita.
22 Kono otupaso aba tunakukeela, kasitu kwaawana mu tolongo, mi sebeli tuuka kukuta okabiha,
23 “Natuwana etolongo iyatililwe wino natateleli aimanine ba mwelo, kono abatuna iyatulula katusiwanamo omunu mukaci!”
24 Cwale onduna no ndoo ya Nyambe napuliisita akulu aba ana kuyupa amaywi aa, sebeli aziyeleha ni kukomoka onene kweyo inatendahala kwa atumiwa, abilaela nji eyi taba ngasibine saitendahale.
25 Cwale sebeli kwiiya omunu ni kwaambela nji, “Alume munakubeka mu tolongo kame aimanine mu ndoo ya Nyambe mi kame aiyeta aanu!”
26 Cwale onduna ni tupaso sebeli ata okaashimba, kono kasa mukubambaba, kakuli kame ana kucila aanu okwakonda ni mawee.
27 Cwale aba anakumana okwaalita, sebeli aabeka balubala no Kuta, mi omukulu no mupulisita sebeli waibanguta nji,
28 “Natukumi laelela onene nji mulese okwiyeta mu litina lya Jesu, cwale bano namwiyata Jelusalema ni tuto yenu mi

kame musinga okulita ounyinga no munu woyo beulu wetu!"

29 Kono Pitolosi naatumiwa sebeli atambula nji, "Kame tufanena okukuteka Nyambe, kasa omunu.

30 Onyambe no ashemi etu naingula Jesu kwaafu woyo muna kwibaa okumu ngongotela ba sitondo.

31 Nyambe nakumukulisa ni Lyoko lyaye no silyo nji atende omubusi ni muyoisi, woyo oba Isilaele okubaka ni kulemenwa eibi.

32 Kame tuli aapaki kwiinu eyi, mi kame tukwite Emebo nokukena eyo anabi Nyambe kwaao amukuteka."

33 Cwale aba ana kuyupa eyi sebeli atina onene nikusinga okwaibaa.

34 Kono omufalisi munjili onakwisaniwa nji Gamaliele, omwiyeti no mulawo woyo olumbiwa ku sicaba sonje, sebeli oimana ni kulaelela nji aatumiwa atundisetwe bandee ba nako icana,

35 cwale sebeli wamba kwa onyene nji, "Alume no Isilaele, mutokomele eyi musinga kutenda kwaa alume.

36 Kakuli munyima no maywaa aa-Teudasi sebeli omonahala, nuukutoya nji nisinu sinene, mi aanu no kukwana emyanda inee sebeli akuwana naye, kono nakwibaiwa nawo onje anakumu koñanga sebeli ahasana ni kubwa.

37 Munyima ya woyo, Judasi omu Galileya sebeli omonahala mu nako no sipalo mi sebeli okoka aanu no kupula, kono ni yonyene sebeli ofa, mi naawo anakumu koñanga sebeli ahasana.

38 Cwalehe mu taba eyi, kame ni myambela nji, mutundeko kwalume aa mi mwasiye omboci, nji ni mulelo simba omusebezi otunda kwaanu, mbaukwangwa,

39 kono nji kame itunda kwa Nyambe, kamutamba okwatwesa. mba mumonahala nji naanyi kame mulwisa Nyambe.

40 Cwale sebeli asitokomela ekelezo yaye, mi cwale abana mana okwisana atumiwa, sebeli aashapa ni kwaalaela nji alese okuukela okwiyeta aanu mu Litina lya Jesu, sebeli aalukulula nji akutele.

41 Cwale sebeli asiya esibaka no Kuta awabelelwe, kakuli kame atendilwe aa alukela okwenisiwa mulibaka no Litina lya Jesu.

42 Mi amaywaa onje kasi kulesela okwiyeta mu Ndoo ya Nyambe ni mu tindoo nji Jesu yokame Kilesite.

6

Atusi anaku kwana mutanu nayili

1 Cwale mu nako eyo epalo no aiyetwa abainakwekezeha, aendisi no Majuda ao aamba esigelike sebeli atongokela aendisi no Majuda ao aamba esihebelu kakuli neli ambelwa ao kame anakuketululwa abaku biwa eilya no liywaa ni liywaa.

2 Cwale atumiwa likumi nayili sebeli aisana aiyetwa onje ni kwaambela nji, "Kakulukele nji tulese okwiyeta eliywi lya Nyambe nji tube eiyi no kulya ba titafule.

3 Abetu, abakulingeso, mukete alume mutanu nayili mwaanyi aa asepahala aa aiyalile Emebo niku shangama, mi twabeke mu musebezi ou.

4 Kono aci mbatukongota muku lapela ni mu sebelezo no Liywi."

5 Mi etaba eyo ana kwamba esikwata sonje sebeli siwabelelwa, mi sebeli aketa Setefani, omulume onaiyala etumelo ni Mebo No Kukena ni Filipi, ni Polokolasi, ni Nikolasi ni Timoni, ni Pamena, ni Nikolasi omupolosebelite na mu Antiyoke.

6 Esikwata esi sebeli asiimeka balubala no Atumiwa, sebeli alapela ni kwabeka amaoko oo beulu woo.

7 Cwale eliywi lya Nyambe sebeli lyekezeha okwambiwa, ni palo no aiyetwa sebeli yekezeha onene mu Jelusalema, mane ni palo no kupula no apulisita sebeli akubeeka ku tumelo.

Okunungiwa kwa Setefani

8 Setefani ona kwiyala esishemo ni maata, sebeli otenda etimakazo ni tiponiso no kupula mu sicaba.

9 Cwale aanu anjili no ndoo no milapelo eyi isaniwa nji no alukuluhi, naa naku Sileni, naa naku Alekizandiya, naa naku tolopo no Silisia ni ku Asiya sebeli atangisa okukanana ni Setefani.

10 Kono sebeli akwangwa okukanana okushangama kwaye ni mebo eyo ana kwamba nayo.

11 Cwale sebeli ashonga alume anjili anakwamba nji, "Natumuyupu yo amba amaywi noku nyefula Mushe ni Nyambe!"

12 Sebeli asususweza ngeso esicaba nakulu, naiyeti no mulawo wa Mushe, mi sebeli amupatisa okumulema niku mulita balubala no Kuta.

13 Sebeli alita apaki no mapwa ana kwamba nji, "Uyu mulume kalesele okwamba eyambo no ku nyefula endoo ya Nyambe ni mulawo wa Mushe.

14 Kakuli natumu yupu yo amba nji Jesu no Nazaleta wuyu mba sinyi esibaka eso, afutule ni mikwa no sizo eyi tunabiwi kwa Mushe!"

15 Aanu onje aa anakwikala ba Kuta aba ana kumulubukela, sebeli amona olubala lwaye nji kame lukufekile kanyi olubala no liñeloi.

7

Omwambelo wa Setefani

1 Omupulisita omukulu sebeli wibanguta nji, “Etaba eyo kana moikalele?”

2 Setefani sebeli otambula nji, “Abaange, naanyi asitange, muyupetete kwa mene! Nyambe no kanya nakumonahaza kwa sitetu Abulahama abo yosiikala mu Mesopotamiya yokasita kale okaikala mu Halani,

3 mi sebeli wamba kwa yonyene nji, ‘Osiye esibaka sowe ni lusika lowe mi ote mu sibaka saniku monise.’

4 Cwale sebelli otunda mu naha no Makaladeya ni kuta okaikala mu Halani. Munyima ya sitaye Abulahama okufa, Nyambe sebeli omutundisamo niku mulita mu naha ino muyoya nibalelo lino.

5 Ka simuba esanda omo, simba esibaka no kulyata elikondo, kono sebeli omusepisa nji yonyene ni masika aye mbaabiwa esibaka simba nji kakwite omwana.

6 Cwale Nyambe sebeli omwambela nji, ‘Aikulyowe mba kayoyo mu naha no akoo omo sakaikale mu ukoba niku yandisiwa mu myaka nokukwana emyanda inee. (400)

7 Kono kame sani atule aanu saabeeke mu ubika Nyambe sebeli wamba, mi munyima nweyo kame satundemo ni kwiya mukuni lumbekela muno mu sibaka.’

8 Cwale Nyambe sebeli omuba oulikani no mupato. Mi cwale Abulahama sebeli oleya Isaka, ni kumubeeka ku mupato ba liywaa no mutanu ni twaatu, mi Isaka sebeli oleya Jakobo, Jakobo sebeli oleya anjekulyetu nokukwana likumi ni twiili.

9 Kakuli anjekulyetu kame ana kufela minoo Josefa omuna niku muulisa mu Engepita, kono Nyambe nakwikala naye,

10 mi sebeli omulamulela mu mayando aye onje niku muba okukateleha ni kushangama, balubala wa Falo Ombumu no Engepita woyo onaku muba oubusisi no Engepita ni beulu no asindoo yaye yonje.

11 Cwale sebeli kwiiya olukupwe munaha yonje no Engepita ni mu Kanana, ni mayando manene mane na shemi etu sebeli akwangwa oku wana eilya.

12 Kono cwale Jakobo aba ana kuyupa eyo nji kame kuli eilya mu Engepita, sebeli otumako anjekulyetu akano weli.

13 Ba musipili no wiili Josefa sebeli okulimukisa kwakulwaye, mi olusika lwa Josefa sebeli lulimukiwa kwa Falo

14 Cwale Josefa sebeli otuma aanu okashimba sitaye Jokobo ni lusika lwaye lonje, anakukwana makumi mutanu na yili naanu mutanu (75).

15 Cwale Jakobo sebeli ota ku Engepita, nukafelako yonyene na njekulyetu.

16 Eitupu yoo kame inaku twaliwa mu Shekemu nukateuliwa mu libita anaku ula Abulahama ni mali kwaana aa Homoli namu Shekemu.

17 “Kono enako no sepiso aba inaku sheteta, eyo Nyambe anaku sepisa Abulahama epalo no aanu mu Egepita sebeli yekezeha onene.

18 Mane sebeli kuyola Ombumu munjili mu Engepita woyo nokwa limuka Josefa.

19 Woyo sebeli otenda omushobo wetu mu kushangama no kwiiba, na kuyandisa anjekulyetu, sebeli wataukisa anoo nji alese okupula afee.

20 Munako eyi Mushe sebeli oleiwa, neli omwana no kuwaba onene balubala wa Nyambe. Mi kame anaku litiwa ba tikweti taatu mu ndoo ya sitaye,

21 mi ababo yosi limukiwa fela, mwanaye Falo no musizana sebeli okutolelaye, ni ukukuliseta ye nji atende mwanaye luli.

22 Cwale Mushe sebeli oiyetiwa okushangama konje no Aengepita mi sebeli oikala ni maata mu kwamba ni mu misebezi.

23 “Cwale aba ana kukwanisa emyaka makumi anee (40), sebeli oiyelwa etakazo mu mucima waye nokuta oka potela abaye aana no Isilaele.

24 Cwale sebeli omona omunjili no abaye yo tendiwa ouyi, sebeli omulwela, okumu lamulela mukwibaa Omuegepita.

25 Nakuyambuta nji abaye kame sa yupisise nji Nyambe kame saayoyise mulibaka no Lyoko lyaye, kono kaasikuyupisisa.

26 Cwale liywaa linaku tatamako sebeli omumonahaza kwaonyene aalwa mi sebeli waaeleza nji, ‘Alume, kame muli omwabaye munu, iikene aba mukulwisa?’

27 Kono omulume woyo onakutenda omukwaye ouyi sebeli okasha Mushe, ni kumwibanguta nji, ‘Anyine onaku beeke omubusisi ni mwatuli wetu?’

28 ‘Kame usinga okunibaa kanyi omo unakwibaela Omuegepita bingolwa?’

29 Mulibaka no liywi elyo, Mushe sebeli otunda mu Engepita okuta mu naha no Mindiyani, omo anokaleyelamo aana ayili.

30 Cwale aba kuna mana emyaka makumi anee (40), eliñeloi sebeli likumonahaza kwa Mushe mu lihalaupa no lilundu no Sinai, mu lulimi no mulilo mu liputa.

31 Cwale Mushe aba anakumona ngeso sebeli okomoka, abana shetetako nji amonisise, sebeli oyupa eliywi lya Mbumu elyamba nji,

32 ‘Time Nyambe wa njekulyowe, Nyambe wa Abulahama Nyambe wa Isaka ni wa Jakobo.’ Cwale Mushe sebeli ocila ni kukwangwa okwaliketako.

33 Cwale MBUMU sebeli wamba kwa yonyene nji, ‘Otundise etinjangwa towe

ku makondo, kakuli esibaka wimanine ni sakukena.
34 Kame ninalikete mi kame nimono amayando no aanu ange mu Egepita mi nuyupu okutonga koo, mi kame nineyi mukwaa lukululа. Cwale wiiye, niku tume ku Egepita.'
35 "Mushe woyo ana kukana aamba nji, 'Anyine ona kubeeke omubusisi ni mwatuli?' Yokame ana beeke Nyambe omubusisi ni mulukululi woo mulibaka no lingeloi linaku monahala mu liputa.
36 Sebeli watundisa mu Egepita, yo tenda etimakazo neyi ikomokisa ni ba liwate no mucaa ni mu lihalaupa emyaka makumi anee (40).
37 Mushe yokame onakwambela aana no Isilaele nji, 'Nyambe wenu mba mi litele omunuhi mukaci no abenu kanyi omo ana kuni beekela.'
38 Yokame woyo onakukuwana mu lihalaupa ni lingeloi linakwamba kwa yonyene ku lilundu lya Sinai, yoli na njekulyetu, ni ku tambula amaywi a yoyisa nji atube oo.
39 Kono anjekulyetu sebeli akana okumukuteka, kono sebeli amukuteka ku nyonga mu micima yoo ni kuukela ku Engepita.
40 Cwale sebeli aamba kwa Aluni nji,'Otutendele emilimu eyi itwenda ku lubala, kanyi Mushe woyo onaku tutwaletela okutunda mu naha no Egepita, katu limukile esi sinamwiyele.'
41 Cwale mu maywaa awo sebeli aumba onamani, ni kutundiseta etinubu esiswaniso eso ni ku wabelelwa mu misebezi no maoko oo.
42 Kono Nyambe sebeli wafutukela ni kwaaba oku lapelela empi nakuwilu, kanyi omo kuñolelwe mu buka no anuhi nji,
'Anyi asi ndoo no Isilaele,
ninji kame munaku nilitela eiyamana no kuyonda ni matabelo,
emyaka inee mu lihalaupa.
43 Cwale kame munakushimba Endoo ya Nyambe ya Muloke,
ni lutungweti lwa Nyambe Lefani,
neli amaswaniso munakukuketela okulapelela
Cwale kame sanimitundise mu Babilona.'
44 "Anjekulyetu nakwikala ni tabanakele no upaki mu lihalaupa, simba kanyi woyo ona kwamba kwa Mushe nakumu laelela yonyene ona kwitenda, kanyi esiswaniso eso anaku mona.
45 Munyima anjekulyetu sebeli aiya mu naha ni Joshuwa ku sicaba anakucita Nyambe balubala wa anjekulyetu. Sebeli iikalamo okutwala ba maywaa a Dabida.
46 Dabida naku wana esishemo kwa Nyambe mi sebeli okumbela nji awanene Nyambe wa Jakobo esibaka.
47 Kono neli Solomoni ona kumuyakela endoo.
48 Kono Nyambe Omwambakani ka ikala mu tindoo tina yakiwa ni maoko, kanyi omunuhi aba anakwamba nji,
49 'Eliwilu lyokame olubona lwange,
mi elitunga lyokame esipula nilyatile amakondo ange
Mufuta ubine no ndoo muniyakela, kame kwamba MBUMU,
kamba kasibaka eso ni fanena oku pumulela?
50 Kasanji amaoko ange kasikuyaka einu yonje eyi?'
51 "Anyi anu no tindingo tisatalalile, aa ulwile okwingenyeka emicima ni matwi yenu mu mupato, enako yonje kame mukanisa Emebo No Kukena! Kanyi omo ana kwikalela anjekulyenu, naanyi momwikalele.
52 Anyine omunuhi wasiku yandisiwa kwa njekulyenu? mane kame anakwibaa awo anakwamba baweli nji kame sakwiye woyo no kuluka. Cwale woyo muna kubeteka niku mwibaa.
53 Aanyi munaku tambula omulawo wa Nyambe onaku lukululwa ku mangeloi kono kamusi kuuteula.

Okupwacauliwa kwa Setefani

54 Cwale aba ana kuyupa einu eyi sebeli atina, ni kukweca amaeo okumu lwisa.
55 Kono Setefani, yo iyalile Emebo No Kukena, sebeli omona ekanya ya Nyambe ni Jesu yoimanine ku Lyoko no silyo lya Nyambe.
56 Cwale sebeli wamba nji, "Komumone, kame nimona eliwilu eli liyatulukile ni Mwana no munu yoimanine kweli no silyo lya Nyambe!"
57 Cwale sebeli akuwa ni liywi linene ni kutika amatwi oo ni kwitukela kwa yonyene onje,
58 niku mukokela kundee no muleneñi niku mupwacula ni mawee. Etipaki sebeli abeeka eikumango yoo banji, ba makondo no ndumbana wisaniwa Saule.
59 Cwale alemine okupwacaula Setefani, sebeli olapela nji, "Mbumu Jesu otambule Emebo yange!"
60 Cwale sebeli okubama ni kukuwa ni liywi linene nji, "Mbumu, olese okwahupulela esibi sino!" Aba ana mana ngeso, sebeli okulanganena.

8

1 Saule naku pumena olufu lwa Setefani.

Saule yo yandisa Ekeleke

Cwale ba liywaa elyo sebeli kwinguka okuyandisiwa kunene mu Ndoo ya Nyambe mu Jelusalema, mi onje kame anakuhasanela mu naha no Judeya ni

Samaliya sebeli kusiyala fela Atumiwa omboci.
2 Alume anjili no aasikupumena sebeli ata oka pumbeka Setefani, niku mulila onene.
3 Kono Saule sebeli otateka okusisinya Endoo ya Nyambe, ni kwingena mu tindoo okukokamo alume na kati ni kwaaingenyeka mu tolongo.

Eliywi no Kuwaba sebeli likutaziwa mu Samaliya

4 Cwale awo anaku hasanyiwa sebeli ata alemine okukutaza eliywi.
5 Filipi sebeli ota mu muleneñi no Samaliya, nukaamba eyi ya Kilesite kwa onyene.
6 Aanu nokupula sebeli aikala ni mucima mumweya okutambula eyo anakwamba Filipi, Cwale sebeli amuyupa nikumona etimakazo ana kutende.
7 Kakuli Emebo no kwiiba sebeli inakutunda mwaanu nokupula awo anakwingeniwa yolemine okukuwa ni liywi linene, naanu asikukutela oluñañali ni iyanga no makondo sebeli abalisiwa.
8 Cwale okuwabelelwa noku neneba sebeli kwikalamo omo mu muleneñi.

Simoni onganga

9 Kono oweli kame kunakwikala omulume onakwisaniwa Simoni onakutendanga amabibo mu tolopo no Samaliya onaku komokisanga esicaba, yonyene kame ana kukyemanga nji munu nokuneneba,
10 mi onje kame anaku mukutekanga, okutangisa ku mwanukana okutwala ku mukulu, sebeli aamba nji, “Uyu mulume ni maata a Nyambe awo aisanwa nji, ‘Amaata no kuneneba.’ ”
11 Kame anaku mukolwa kakuli naku tangisa kale okwakomokisa ni mabibo aye.
12 Kono aba anaku pumena Filipi aba anakwaambela eliywi no kuwaba no muboso wa Nyambe ni litina lya Jesu Kilesite onje alume nakati sebeli akolobeziwa.
13 Simba yonyene Simoni naku pumena, mi munyima no ku kolobeziwa sebeli okumalela Filipi, mi aba mona etimakazo neyi ikomokisa, sebeli okomoka.
14 Cwale atumiwa ku Jelusalema abaana kuyupa nji amasamaliya kame anatambula eliywi lya Nyambe, sebeli atuma Pitolosi ni Jowani.
15 Awo abaana kukeela sebeli aalapelela nji abiwe Emebo No Kukena.
16 Kakuli Emebo No Kukena kaya siku shulumukela simba ku mumweya kwa onyene, kono kame anaku kolobeziwa fela mu litina lya Mbumu Jesu.
17 Cewale sebeli abeka amaoko oo beulu yoo mi sbeli atambula Emebo No Kukena.
18 Cwale Simoni aba aaku mona nji Emebo kame inabiwi mukubeka amaoko no atumiwa, sebeli waasepisa okwaba amali,
19 ni kwamba nji, “Munibe ku maata awo, nji omunu yonje sanibeeke amaoko mba tambula Emebo No Kukenaa.”
20 Kono Pitolosi sebeli omwambela nji, “Amali owe ofe nawo, kakuli kame onahana nji kame ofanena okula empo ya Nyambe ni mali!
21 Kakwisa esi sobiwe simba esemba, mu taba eyo, kakuli omucima wowe kausiluka mu miyo a Nyambe.
22 Obake mu uyi wowe, mi olapele Nyambe, mwendi mbufanene okulemenwa omuhupulo oli mu mucima wowe.
23 Kakuli kame ni mona nji kame oli mu mioti no kulula onene ni mu tolongo no sibi.”
24 Simoni sebeli otambula nji, “Muni lapelele kwa Nyambe, nji kakwisa esinjili kweyo mu naamba sasini kwele.”
25 Cwale aba anakumana okupaka eliywi lya Nyambe, sebeli aukela ku Jelusalema, okakutaza eliywi no kuwaba kwaanu no kupula no masamaya.

Filipi ni Nduna no Muisopiya

26 Kono eliñeloi lya Mbumu sebeli lyambela Filipi nji, “Oimane mi ote ku Mbowela, ku ndila ishetumuka ku Jelusalema okuta ku Gaza, no lihalaupa, eyo nokwa endiwangwa.”
27 Cwale sebeli oimana ni kutako, sebeli omona omulume no muisopiya, neli muumba, esikombwa sinene sa Kandasi, Ombumu no mukati no isopiya, neli omubabaleli no ufumu waye onje, neyi mu Jelusalema muku lapela
28 mi muku ukela kwaawo yoikalile mu koloi yaye yo lemine okubala mu buka no munuhi Isaya
29 Emebo No Kukena sebeli yamba kwa Filipi nji, “Otwalelelele, oshetete ku koloi eyi.”
30 Cwale Filipi sebeli oitukela kwa yonyene, niku muyupa yobala mu buka no munuhi Isaya, ni kumwibanguta nji, “Kame uyupa eyo olemine okubala?”
31 Onduna sebeli otambula nji, “Ngasibine sani yupisise, okuulwile omunu onisimweta?” mi sebeli omema Filipi okutina nji aikale naye.
32 Cwale ekalulo no liñolo anaku bala neli eyi,

“Kanyi omukoko utwaliwa mukwiibaiwa
simba akana no mukoko nokwalila
owoya wako aba upatuliwa,
kasi yaamisa akanwa kaye.
33 Mu kwenisiwa, mi ekatulo yaye sebeli
iimekiwa.

Anyine sotwesa okwa olusika lwaye,
kakuli omoyo waye nautundisiwa mu litunga."

34 Cwale onduna sebeli oibanguta Filipi nji, "Onambele, kame ni kulapela, omunuhi aba aamba eyi, kame akwamba yonyene nji kame aamba omunjili?"

35 Cwale Filipi sebeli oyamisa akanwa kaye ni kutangisa nelyo eliñolo okumwambela amaywi no kuwaba a Jesu.

36 Cwale alemine okuta mu ndila sebeli awana abakuli ameyi, mi onduna sebeliwamba nji, "Omone, bano kame kuli ameyi. sikene esi sasini kanise oku kolobeziwa?"

37 Filipi sebeli wamba nji, "Nji kame opumena ni mucima wowe wonje, kame kukonahala. Nduna sebeli otambula nji, Kame ni pumena nji Jesu Kilesite ni Mwanaa Nyambe."

38 Onduna sebeli olaelela ekoloi okwimana, onje Filipi ni Nduna sebeli aingena mu meyi, mi Filipi sebeli kolobeza onduna.

39 Cwale aba anakutunda mu meyi, Emebo ya Nyambe sebeli ishimba Filipi, mi onduna nakuulwa okumona Filipi kame, cwale sebeli otwalelela mu mwendo waye yo wabelelwe.

40 Kono Filipi nokakuwana mu Azoto, yo twalelela okukutaza eliywi no kuwaba mu titolopo tonje mane sebeli okakeela ku Sizeliya.

9

Okufutuka kwa Saule
(Tikezo22.6-16; 26.12-18)

1 Kono Saule yosi tukufalile okufumbela okwibaa aiyetwa no Mbumu, sebeli ota ku mupulisita omukulu

2 oka kumbela kwa yonyene amañolo no kuta nawo mu tindoo no milapelo naku Damaseka, nji abasa kawane anjili asi Ndila eyo, alume simba akati, aanunge ni kwalita mu Jelusalema.

3 Cwale Saule yo atumele okukeela ku Damaseka, ababo olumonyi lunaku tunda ku wilu sebeli lumubeeka mukaci.

4 Cwale sebeli okwela banji ni kuyupa eliywi elyaamba kwa yonyene nji, "Saule, Saule, iikene oniyandiseta?"

5 Sebeli oibaguta nji, "Tiwe anyine, Mbumu?" Mbumu sebeli wamba nji,

"Time Jesu woyo oyandisa."

6 "Cwale winguke oingene mu muleneñi, mi mbuka simwetiwamo eyo so fanene okutenda."

7 Alume anakwenda naye kame anakwimana ni kukomoka, kakuli kame anaku yupa eliywi kono kaasiku mona omunu.

8 Saule sebeli oinguka banji mi cwale amiyo aye abaana kutona nakukwangwa okumona omunu, cwale sebeli amulema ku Lyoko niku mulita mu Damaseka.

9 Mu maywaa aatu yoka mono, ni kulya simba okunwa.

10 Cwale kame kuna kwikala omwiyetwa mu Damaseka no litina lya Ananiasi. Ombumu sebeli omwambela mu pono nji, "Ananiasi." mi sebeli otambula nji, "Yamene yauno, Mbumu."

11 Ombumu sebeli omwambela nji, "Oimane mi ote mu ndila isaniwa nji eyi noku luka, okasaele mu ndoo ya Judasi omulume naku Tasusi no litina lya Saule. Kakuli kame alapela,

12 mi ni yonyene namono omulume wisaniwa Ananiasi mu pono yoiya niku beeka amaoko aye beulu yaya nji cwale amone kame."

13 Kono Ananiasi sebeli otambula nji, "Mbumu, kame nina yupu ya uyu omulume kwaanu nokupula eyi ana tende, omo ana yandisete ouyi aasikupumena owe mu Jelusalema.

14 Naaba aneyi kuno, kame ana biwi amaata okutunda kwa apulisita akulu ni kununga onje aa alapela elitina lyowe."

15 Kono Ombumu sebeli omwambela nji, "Ote, kakuli kame ninamukete okutenda esibelekiso sange nji atwale Elitina lyange kwaa simacaba na Mbumu naana no Isilaele.

16 Cwale kame sanimu simwete okuneneba no kukola oko sayupe mulibaka no kuyandisa elitina lyange."

17 Cwale Ananiyasi sebeli ota nuka ingena mu ndoo ni kubeeka amaoko aye beulu yaye ni kwamba nji, "Minange Saule, Ombumu onaku monahaza kwa wene mu ndila nani tumu, yonyene Jesu nji omone kame mi wiyale Emebo No Kukena."

18 Cwale ababo esinu sikufekile kanyi amayayu sebeli situnda mu miyo aye ni kumona kame. Cwale sebeli oimana ni kukolobeziwa.

19 Cwale sebeli olya ni kuukeliwa amaata

Saule yo Kutaza mu Damaseka

Saule sebeli oikala naiyetwa mu Damaseka amaywaa acana.

20 Mu ndoo no milapelo ababo sebeli okutaza nji Jesu ni Mwanaa Nyambe.

21 Onje anaku muyupa sebeli akomoka ni kwibanguta nji, "Kasa yokame onaku yandisanga ouyi anaku isananga ba litina Jesu mu Jelusalema? mane mulibaka elyo bokame aba aneyi kuno, mukwaanunga ni kwatwala kwa apulisita akulu?"

22 Kono Saule sebeli oekeza onene mu kongola kwaye, ni kukoma aendisi no Majuda okwamonisa nji Jesu yokame Kilesite.

23 Cwale amaywaa nokupula abaanakubwa, amajuda sebeli asinganyeka okwibaa Saule,
24 kono Saule sebeli olimuka omulelo woo. kame anaku mundamenanga munji ni ousiku ku myelo nji amwibae.
25 Kono aiyetwa aye sebeli amushimba ousiku oku mumatukiseta ba limota, amubekile mu litanda.

Saule yoli mu Jelusalema

26 Saule aba ana kukeela mu Jelusalema sebeli weteka nji akuwane naiyetwa, mi onje kame anaku mucila, kakuli kasiku pumena nji niyonyene neli omwiyetwa.
27 Kono Banabasi sebeli omushimba, ni kumu twala kwa atumiwa, ni kwataluseta omo anaku monena Ombumu mu ndila, woyo ona kwamba naye, nomo ana kutaleze ni maata mu Damaseka mu litina lya Jesu.
28 Cwale Saule sebeli oyoya noo mane nikukwendela oomo anakusingela mu Jelusalema,
29 yo kutaza mukuzwafisa mu litina lya Mbumu, ni kwamba muku kanana ni Majuda ao aamba esi Gelike onyene aafumba okumwibaa.
30 Cwale abaye aba anakuyupa eyo, sebeli alita Saule kwa Sesaaliya, ni kumu fundula okuta ku Tasusi.
31 Cwale etikeleke monje mu Judeya ni mu Galileya ni mu Samaliya sebeli tiikala mu kozo, ni kweenda mu kucila kwa Mbumu, mi kame tina kukula ni kususeziwa mu tuso no Mebo No Kukena.

Pitolosi yoli mu Lida ni mu Joppa

32 Pitolosi yo lemine okupotela eibaka yonje no naha, sebeli oiya ni kwa asikupumena aa ayakile mu Lida.
33 Omo sebeli okawana omulume no Litina lya Aneya, woyo onaku langana ba mumbeta yokola oweti no luñañali mu myaka mutanu ni twaatu (8).
34 Cwale Pitolosi sebeli wamba kwa yonyene nji, “Aneya, Jesu Kilesite kame akubalisa, oshimbe oulangano wowe.” Ababo Aneya sebeli oinguka.
35 Onje aa ayakile mu Lida ni Shaloni naku mumona, mi sebeli asiulukela kwa Mbumu.
36 Mu Jopa kame kuna kwikala omuiyetwa no mukati elitina lyaye neli Tabita, (okutalusa nji Dokasi) Kame ana kutendanga emisebezi no kuwaba ni tituso.
37 Mu maywaa ao sebeli okola ni kufa. Cwale aba anakumana okumu yowisa, sebeli akamu beeka mu musiyo na kuwilu.
38 Lida kakuli kame ina kwikala beebi ni Jopa, aiyetwa sebeli ayupa nji Pitolosi kwaali, sebeli atuma alume ayili okamu kumbela nji, “Shangwe, ulese ku liyeha wiye kwaaci.”
39 Cwale Pitolosi sebeli oinguka nikuta noo. Aba anaku keela, sebeli amutwala ku musiyo na kuwilu, etimbelwa tonje sebeli tiimana ku nyonga yaye alemine okulila, nikumu monisa eikumango ni misisi anaku tendanga Dokasi yo siyoya noo.
40 Kono Pitolosi sebeli watundiseta bandee onje, sebeli okubama ni manwi banji ni kulapela, cwale nikusiulukela ku situpu ni kwamba nji, “Tabita, oinguke!” sebeli otona, mi aba anaku mona Pitolosi sebeli oikala.
41 Pitolosi sebeli omulema ku Lyoko okumwimeka. Cwale sebeli oisana etimbelwa naa asikupumena ni kwaaba Tabita yo yoya.
42 Etaba eyo sebeli ilimukiwa kwaanu onje mu Jopa, mi anokupula sebeli apumena kwa Mbumu.
43 Cwale Pitolosi sebeli oikala mu Jopa amaywaa nokupula ku mulume oisaniwa Simoni, omusuhi no itumba.

10

Pitolosi ni Koneliyasi

1 Mu Sesaaliya, kame kuna kwikala omulume no litina lya Koneliyasi, omukulu no masole, no mpi iisaniwa nji, “Italiya.”
2 Neli omunu ona kukubeeka ni kucila Nyambe nia sindoo yaye onje, kame ana kutusanga onene anokusheba mi kame ana kulapelanga enako yonje kwa Nyambe.
3 Ba nako no waatu omunji sebeli omona wino mu pono eliñeloi lya Nyambe eliiya kwa yonyene ni kwamba nji, “Koneliyasi!”
4 Cwale Koneliyasi sebeli waliketa eliñeloi mukucila ni kwamba nji, “Etaba ni ibine, Mbumu?”

Eliñeloi sebeli limu tambula nji, “Etitapelo ni tituso towe kwawo ashebile nati kambamene kwa Nyambe, mi natipulukiwa.
5 Cwale otume alume ku Jopa akashimbe Simoni woyo oisaniwa Pitolosi.
6 Kame ali ni Simoni omusuhi no itumba, endoo yaye kame ikubapile ni liwate.”
7 Cwale eliñeloi lina kwamba naye aba linakuta, sebeli oisana abika aye ayili ni musole mumweya woyo ona kukubeeka kwa Nyambe kwawo ana ku mutatelelanga.
8 Munyima ya Koneliyasi okwaambela eyi inatendahala yonje sebeli waatuma ku Jopa.

Epono ya Pitolosi

9 Eliywaa linaku tatamako, awo asili mu ndila, aali beebi ni Jopa, Pitolosi sebeli otina ba situwa no ndoo oka lapela, ba nako aba ina kukwana likumi ni twiili (12) omunji.

10 Pitolosi sebeli oyomba ni kusaela esino
kulya, aasilemine okumu lukiseta eilya, se-
beli omona epono.
11 Cwale sebeli omona eliwilu liyatuluka
ni sinu siiya banji kanyi olwambi lunene
lunungilwe ku mamaneneno yalo anee.
12 Mukaci yalo kame kuna kwikala
emifuta yonje no iyamana neyi yenda ni
mapumo ni tuyunyi na kuwilu.
13 Cwale eliywi sebeli liiya kwa yoyene
lyaamba nji, “Imana, Pitolosi, wibae mi
olye!”
14 Kono Pitolosi sebeli wamba nji,
“Kokulwa, Mbumu, kakuli kanisilya kale
esinu sonje no kwakena neyo no litilo.”
15 Eliywi sebeli liiya kwa yonyene
kame akano wili nji, “Esi sikenisitwe kwa
Nyambe, olese okwamba nji nisaalitilo.”
16 Nakuku tendahala ngeso twaatu, esinu
eso sebeli susetwa ku wilu.
17 Pitolosi yosi nahana epono ana mono
nji iikene, komumone, alume ana tumiwa
kwa Koneliyasi munyima no kwibanguta
ku ndoo ya Simoni sebeli akeela ni
kwimana ba mwelo.
18 Cwale sebeli aisana ni kwibanguta nji,
“Kana mokame muno ana tibelele Simoni
wisaniwa Pitolosi?”
19 Pitolosi yo sinahana eyi no pono eyo,
Emebo sebeli yamba kwa yonyene nji,
“Omone, alume aatu kame akusaela.
20 Wimane mi oshetumuke, ote noo oul-
wile oku lindalinda, kakuli time ninaa
tumu.”
21 Cwale Pitolosi sebeli oshetumukela
kwaao alume ana tumeniwa kwa yonyene
ni kwamba nji, “Yamene mu saela.
Mulibaka libine aba muneeyi?”
22 Cwale sebeli atambula nji, “Koneliyasi,
omukulu no masole, kuluka, woyo ocila
Nyambe ni kukutekiwa ku sicaba sonje no
Majuda. Kame ana laeliwa ku lingeloi
no kukena okwisanena ku ndoo yaye, nji
ayupe eyo so wambe.”
23 Cwale Pitolosi sebeli waatambula ni
kwaingenyeka mu ndoo.

Pitolosi ku ndoo ya Koneliyasi

Eliywaa linaku tatamako Pitolosi sebeli
ota noo, nanjili abaye namu Jopa sebeli ata
naye.
24 Kweeli linaku tatamako eliywaa sebeli
aingena mu Sesaaliya. Koneliyasi kame
anakwa atatelela, mane kame anakwisana
bamweya aa asinga onene naabaye.
25 Cwale Pitolosi aba anakwingena,
Koneliyasi sebeli omuwaniketa niku kwela
banji ni manwi ku makondo aye niku
mukubamena.
26 Kono Pitolosi sebeli omwimeka ni
kwamba nji, “Imana,” “Nimene, kame nili
omunu fela.”
27 Pitolosi yo ambola ni Koneliyasi, se-
beli aingena mu ndoo ni kuwanamo aanu
nokupula aunganine.
28 Pitolosi sebeli wamba kwa onyene nji,
“Aanyi kame mulimukile nji ni kulwisa
omulawo omunu kakuli o Mujuda kalukele
okuwana nasimacaba andina simba
okulekula omunjili kwa yonyene. Kono
Nyambe nanikete nji nilese okwaliketa
omunu yonje nji kame aiyalile elitilo
kasikena.
29 Cwale aba nina kutumeniwa, kame
nineyi nambulwa mukwakana. Cwale
kame nimi ibanguta nji, iikene munani
isanene?”
30 Koneliyasi sebeli otambula nji,
“Kwabita kale amaywaa anee, Kame
naikalanga mundoo yange me nilapela
omunji ba nako no waatu (15:00) mi
sebeli nimona omulume onaku manga
eikumango no kubenya yo imanine
balubala wange
31 ni kwamba nji, ‘Koneliyasi okulapela
kowe naku yupahala mi ni tituso towe na
tihupuliwa kwa Nyambe.
32 Cwale otumene ku Jopa mi okaisane
Simoni no litina lya Pitolosi, kame ali mu
ndoo ya Simoni osikusuha eitumba, eyi ili
beebi ni liwate.’
33 Cwale bokame aba nina leluba ookutu-
mena, mi nutende wino aba uneyi. Cwale
tonje kame tuli bamweya balubala wa
Nyambe, oku yupa eyo ona laelwe yonje
kwa Mbumu okutwambela.”

Engambolo Ya Pitolosi

34 Cwale Pitolosi sebeli oyatulula akanwa
kaye ni kwamba nji, “Niti luli kame
nilemuha nji Nyambe kakete omunu omo
aikalele.
35 Kono mu sicaba ni sicaba munu yonje
woyo omucila ni kutenda eyi ilukile, kame
alumelelwa kwa yonyene.
36 Kame mulimukile eliñusa anaku tuma
kwaana a Isilaele, okwa kutaza eliywi no
kuwaba no kozo ya Jesu Kilesite Ombumu
no aanu onje.
37 Kame mulimukile eyo ineyi mu Judeya
monje eyi inaku tangisa mu Galileya muny-
ima ya Jowani oku kutaza ei no kolobezo.
38 Kame mulimukile Nyambe omo anaku
wabela Jesu wa Nazaleta ni Mebo no
Kukena ni maata, ao anaku tendisa einu no
kuwaba niku balisa aanu onje awo anakwi
kalanga munji no maata a Satani, kakuli
Nyambe kame ana kwikala naye.
39 Cwale kame tuli apaki kwiinu yonje
anaku tenda bamweya mu naha no Ma-
juda ni mu Jelusalema. Kame ana mwibaa,
okumu tuleka.
40 Kono Nyambe naku mwingula ba liy-
waa no waatu ni kumuba oku monahala,

41 kasa kwaanu onje kono kwaaci anaku yulekiwa kwa Nyambe okutenda apaki, awo anakulya ni kunwa naye munyima no kwinguka kwaafu.
42 Kame ana tulaelele okukutaza kwaanu ni kupaka nji yokame ona ketiwa kwa Nyambe oku tenda omwatuli no asikuyoya naa sikufa.
43 Kwayonyene anuhi a Nyambe onje kame apaka nji munu yonje so pumena kwa yonyene kame sa tambule okulemenwa eibi mu litina lyaye."

Asimacaba aba anaku tambula Emebo no Kukena

44 Abo Pitolosi yo saamba eyi, Emebo No Kukena sebeli ishetumuka beulu no aanu onje awo ana yupu eliywi.
45 Aasikupumena mwa onyene asimupato ana kwiiya ni Pitolosi sebeli akomoka, kakuli empo no Mebo No Kukena naitelwe simba kwaa siacaba.
46 Kakuli kame ana kwayupa aamba mu tipuo tindina oku lumbeka Nyambe. Cwale Pitolosi sebeli wamba nji,
47 "Kana kame kuli omunu so kanena aa aanu oku kolobeziwa ni meyi aa ana tambula Emebo No Kukena kanyi aaci?"
48 Cwale sebeli waalaela nji akolobeziwe mu litina lya Jesu Kilesite. Sebeli amukumbela okwikala noo amaywaa acana.

11

Epiho ya Pitolosi ku Keleke ku Jelusalema

1 Cwale Atumiwa naaasikupumena awo ali mu Judeya sebeli ayupa nji asimacaba nonyene kame ana tambula eliywi lya Nyambe.
2 Cwale Pitolosi aba nata ku Jelusalema, onyene asimupato sebeli amuzekisa nji,
3 "Iikene aba onati kwaalume aa kasita ku mupato ni kulya noo!"
4 Kono Pitolosi sebei otangisa okwaataluseta mu utungi nji,
5 "Kame nina kwikala mu muleneñi wa Jopa meni lapela, mi muku hapiwa sebeli ni mona epono no sinu simonahala okwiiya banji kanyi olwambi no kuneneba olu lunungilwe ku mamaneneno anee, mane ni kwiiya kwa mene.
6 Aba nishetetako okwaliketa, sebeli ni mona eiyamana ni ibatana neyi yeenda ni mapumo ni iyunyi naku wilu.
7 Cwale sebeli ni yupa eliywi elyamba kwa mene nji, 'Oimane, Pitolosi, oibae mi olye!'
8 Kono sebeli naamba nji, 'Kokuulwa Mbumu! Kakuli asimbakwatanga kakwisa esi no matilo simba nokwakena esi sina ingene mu kanwa kange.'
9 Kono eliywi sebeli litambula aka no wiili okutunda ku wilu nji, 'Eso ana kenisa Nyambe kaufanene okusi isana nji litilo.'
10 Esi kame sinaku tendahala kaatu, mi einu eyo yonje sebeli yukela ku wilu.
11 Ba nako eyo alume aatu sebeli akeela ku ndoo omo tuna kwikala, anaku tumenwa kwa mene okutunda kwa Sesaaliya.
12 Cwale Emebo sebeli inambela nji nite noo, okuulwile okuba elibaka. Abaange mutanu ni mumweya sebeli ata nange, mi nuukaingena mu ndoo no mulume woyo.
13 Cwale sebeli otwambela omo ana kumonena eliñeloi eli imanine mu ndoo yaye ni kwamba nji, 'Waatume ku Jopa mi akalonde Simoni woyo oisaniwa Pitolosi.
14 Kame saambe kwa wene eliñusa elyo saaliku yoyise, wene naasindoo yowe onje.'
15 Nji ni tangise okwamba, Emebo No Kukena sebeli ishulumukela beulu yoo kanyi omo ina kwiyela kwaaci ku matatekelo.
16 Cwale sebeli ni puluka eliywi lya Mbumu, omo ana kwambela nji, 'Jowani naku kolobeza ni meyi, kono anyi mbamu kolobeziwa ni Mebo No Kukena.'
17 Nji cwale Nyambe nakwaaba etimpo no kukufeka kanyi eto anakutuba aba tuna kupumena mwa Jesu Kilesite time anyine cwale nji nikanene Nyambe!"
18 Cwale aba anaku yupa eyi, sebeli akwa emicima ni ku kanyisa Nyambe aamba nji, "Cwale kwa simacaba Nyambe naabi ngeeso okubaka no moyo."

Ekeleke mu Antiyoki

19 Cwale awo anaku hasana mulibaka no mayando ana kwiiya ba nako ana kweenda Setefani okakeela ku Foenisiya ni ku Sipulasi ni ku Antiyoki, aulwile okwamba eliywi kumunu yonje konji ku Majuda omboci.
20 Kono kame kuna kwikala anjili kwa onyene, alume naku Sipulasi ni ku Sileni nakwiiyanga ku Antiyoki mu kwambola ni Mangelike, oku kutaza eliywi lya Mbumu Jesu kwa onyene.
21 Amaata a Mbumu na kwikala noo, mi ni palo no kupula awo ana kupumena sebeli asiulukela kwa Mbumu.
22 Eliñusa no eyi sebeli liiya mukuyupahala mu Ndoo ya Nyambe na mu Jelusalema, mi sebeli atuma Banabasi ku Antiyoki.
23 Cwale aba ana kukeela ni kumona esishemo sa Nyambe, sebeli owabelelwa ni kwasusueza onje nji aongotete kwa Mbumu ni mucima no ku tundamena.
24 Kakuli neli mulume no kuwaba, nokwiyala Emebo no Kukena ni tumelo. Cwale aanu no kupula sebeli aekezeha kwa Mbumu.

25 Cwale Banabasi sebeli ota kwa Tesasi
oka saela Saule.
26 Cwale aba anaku muwana, sebeli
omulita ku Antiyoki. Kame ana kwikalamo
omwaka aakuwana ni Ndoo ya Nyambe
ni kwiyeta aanu no kupula onene. Mu
Antiyoki aiyetwa neli ano weli okwisaniwa
nji aasikupumena.
27 Cwale mu maywaa aa, anuhi a Nyambe
sebeli aiya okutunda ku Jelusalema okuta
ku Antiyoki.
28 Cwale omunjili mwa onyene ona
kwisaniwa nji Angabusi sebeli wimana
ni kwamba ni Mebo nji kame sakwikale
elishebo linene mu litunga lyonje, mi
eyi kame inaku tendahala mu nako ya
Kilaundiyasi.
29 Aiyetwa sebeli alela oku twalela
aasikupumena ayakile mu Judeya etituso
omunu ni munu oku tundisa omwa tweseta
monje.
30 Cwale sebeli atenda ngeso, mi niku
tumena akulu no Ndoo ya Nyambe , mu
maoko a Banabasi ni Saule.

12

Amayando no Kupula

1 Mu nako eyo Ombumu Heloda sebeli
otangisa oku yandisa anjili no Ndoo ya
Nyambe.
2 Sebeli oibaa Jakobo minaye Jowani ni
sabule.
3 Cwale aba ana kumona nji aendisi no
Majuda na wabelelwa, sebeli wekeza oku-
nunga ni yonyene Pitolosi. Eyi neli mu
maywaa no inkwa na mbulwa omumena.
4 Cwale aba ana kumana okumununga,
sebeli omu beeka mu tolongo ni kumuba
mu maoko no ikwata inee no masole, mi
kame ana kulela oku mubeeka balubala
noanu munyima no Paseka.
5 Cwale Pitolosi kame ana kuteulwa mu
tolongo, kono Endoo ya Nyambe kaisiku
lesele oku mulapelela mukusepahala kwa
Nyambe.

Pitolosi aba nalukululwa mu Tolongo

6 Ousiku owo luli abo Heloda yo hupula
nji amulite bandee kwaanu, Pitolosi kame
nalangananga mukaci no masole ayili yo
nungilwe amawenge ayili, mi atateleli ayili
aali ba mwelo no tolongo.
7 Cwale komumone, eliñeloi lya Mbumu
sebeli limonahala, mi eliseli sebeli limona-
hala mu tolongo, mi sebeli likuba Pitolosi ku
timaci ni kumwingula okumwambela nji,
“Oinguke mu wangu.” Amawenge sebeli
akwa ku maoko aye.
8 Cwale eliñeloi sebeli limwambela nji,
“Okufuke mi okumange amakatulo owe.”
mi sebeli otenda ngeso, eliñeloi sebeli
limwambela nji, “Okufuke omukanjo wowe
mi onikoñe.”
9 Cwale sebeli obana ni kukoña eliñeloi,
kasiku limuka nji eliñeloi eyi litenda niya
luli, kono yonyene kame anaku nahana nji
kame amona epono.
10 Cwale aba anakusiya omutateleli no
weli ni uyu no wili, sebeli akeela ba mweelo
no sondo ou ota mu muleneñi. Omweelo
sebeli oku yatulula wenyene kwa onyene,
mi sebeli atundamo ni kwenda mu ndila,
cwale ababo eliñeloi sebeli limusiya.
11 Cwale Pitolosi sebeli olemuha yonyene
ni kwamba nji, “Bano cwale kame ni yii nji
ni niti! Mbumu na tumu elingeloi lyaye oku
nilukulula mu maoko a Heloda ni kweyo
yonje ana kutatelela aanu no Majuda.”
12 Cwale aba anaku lemuha sebeli ota ku
ndoo ya Maliya, inawaye Jowani no litina
linjili lya Maleka, omo ana kuungana ano
kupula alemine okulapela.
13 Cwale abana kokota ba saandi no
mweelo, omubika oisaniwa Loda sebeli
oiya mukutambula.
14 Aba ana kulimuka eliywi lya Pitolosi,
yo wabelelwe kasiku yatulula omweelo
kono sebeli oituka okuta mukaci okaamba
nji Pitolosi uno, kame aimanine ba mweelo.
15 Sebeli aamba kwa yonyene nji, “Kame
otakana!” Kono yonyene sebeli ongoteta
nji yokame. Sebeli aamba nji, “Ni lingeloi
lyaye.”
16 Kono Pitolosi sebeli otwalelela
okukokota, mi aba anaku yatulula sebeli
amumona mi sebeli akomoka.
17 Kono sebeli waakobeta ni Lyoko nji
aondoke, mi sebeli waatolokela omo ana
mutundisete Mbumu mu tolongo. Mi
sebeli wamba nji, “Mu simwete Jakobo
naaasikupumena etaba eyi.” Cwale sebeli
waasiya ni kuta ku sibaka sinjili.
18 Cwale aba kunakupa, sebeli kwikala
omufilifili munene mukaci no masole
kweeyo ina tendahala kwa Pitolosi.
19 Cwale Heloda aba ana kumusaela mi
sebeli okwangwa okumuwana, sebeli ozek-
isa aatateleli ni kulaela nji kame afanena
okufa. Cwale Heloda sebeli otunda mu
Judeya okuta mu Sesaaliya oka ikalamo.

Elifu lya Heloda

20 Cwale Heloda onaku tinena aanu
namu Tile ni Sidoni, cwale sebeli aiya
kwa yonyene aali muumweya onje mi
aba anaku twesa okususueza Bulasitasi
esikombwa sa Mbumu, sebeli akumbela
ekozo. Kakuli eilya yoo kame inakutun-
danga mu naha ya Mbumu.
21 Ba liywaa linaku ketiwa Heloda se-
beli okufuka eikumango no umbumu ni
kwikala mu lubona lwaye, mi sebeli wamba
kwaanu mu umbumu.

22 Aanu sebeli akuweleza nji, “Eliywi eli
lya mulimu, kasa lya munu.”
23 Ababo eliñeloi lya Nyambe sebeli limu-
fula, kakuli kasiku kanyisa Nyambe, sebeli
oliwa ku mibila ni kufa.
24 Kono eliywi lya Nyambe sebeli likula ni
kwekezeha.
25 Cwale Banabasi ni Saule sebeli auka ku
Jelusalema aba anakumana okwiyateteta
omusebezi woo, sebeli aiya ni Jowani no
litina linjiili lya Maleka.

13

Banabasi ni Saule aba anaku Ketiwa ni ku Tumiwa

1 Cwale mu Ndoo ya Nyambe namu An-
tiyoki kame kuna kwikala aanuhi naaiyeti,
Banabasi, Simyoni ona kwisaniwa Nija, Lu-
siusi namu Sileni ni Manaeni omunjili no
manduna no kuta ya Heloda omubusisi ni
Saule.
2 Abo alemine oku kubamena Ombumu
ni kukuyumena eilya, Emebo No Kukena
sebeli yaamba nji, “Muni ketele Banabasi
ni Saule atende omusebezi owo ninaa
isanene.”
3 Cwale aba ana kumana okuuyumena
eilya ni kulapela sebeli abeeka amaoko woo
beulu yoo ni kwaafundula

Mu Sipulasi

4 Cwale, bakutumiwa ku Mebo No
Kukena sebeli ata ku Selusia, mi okutunda
abo sebeli alutela mu Sipulasi.
5 Cwale aba anoka keela mu Salamisi,
sebeli aaka kutaza eliywi lya Nyambe mu
tindoo no ilapelo no Majuda. Kame ana
kweenda ni Jowani ona kwaatusanga.
6 Cwale aba anaende mu sooli mane oka-
keela ku Pafosi, sebeli akuwana ni mulume
no mabibo, omunuhi no mapwa no Majuda
no Litina lya Bal-Jesu.
7 Kame ana kwikalanga ku mubusisi Sel-
giusi Paulusi, omulume no kushangama.
Woyo sebeli oisana Banabasi ni Saule na
kulakaza okuyupa eliywi lya Nyambe.
8 Kono Elimasi no mabibo (kakuli neli
yonyene etaluso no litina lyaye) sebeli wa-
hanyeza, ni kweteka okukanisa omubusisi
nji alese okupumena.
9 Kono Saule, woyo wisaniwa kame nji
Paulusi, sebeli wiyala ni Mebo No Kukena
mi sebeli omwaliketa
10 ni kwamba nji, “Weene omwana no
kwiiba, wene esila no inu yonje nokuluka,
wene wiyalile ouyi onje, kaulesele okusinya
endila no kooloka ya Mbumu!
11 Cwale omone, elyoko lya Mbumu kame
lili beulu yowe, kame sotende esibofu mi
uulwe okumona eliywaa ba nako icana.”

Ababo okwilola ni uwi sebeli ifuka
amiyo aye, mi sebeli osaela omunu no
kumwendisa ni Lyoko.
12 Cwale omubusisi sebeli opumena aba
ana kumona esi sineeyi, kakuli kame ana
kukomokisiwa ku tuto ya Mbumu.

Mu Antiyoki namu Pisidiya

13 Cwale Paulusi naa ana kwenda noo
sebeli atunda mu Pafosi ni kuta okakeela ni
ku Pega namu Pamfiliya. Mi Jowani sebeli
waasiya ni kuuka ku Jelusalema.
14 Kono onyene sebeli atunda mu Pega
nuuka keela mu Antiyoki namu Pisidiya,
mi ba liywaa no Pumulo sebeli aingena mu
ndoo no milapelo nuu ka ikala banji.
15 Munyima no ku bala omulawo naanuhi
a Nyambe, aendisi no ndoo no milapelo
sebeli aatumena omunu ona kwamba
nji, “Abaange, nji kame muli ni liywi no
kususuweza aanu, mu lyaambe.”
16 Cwale Paulusi sebeli oimana, mi yo
kobetite ni Lyoko, sebeli wamba nji,
“Alume no Isilaele, naanyi mucila
Nyambe, komuteetete!
17 Nyambe no aanu aa no Isilaele kame
ana kukuketela asitetu ni kwaakulisa asi-
ikalile mu naha no Engepita, ni Lyoko no
kwimana sebeli waatundisamo,
18 cwale mu myaka no kukwana makumi
anee (40) sebeli oyanda noo mu lihalaupa.
19 Cwale aba ana kumana okuyundisa
amasika mutanu naayili mu naha no
Kanana, mi sebeli waaba enaha yoo kanyi
ayooli.
20 Cwale munyima nweeyo,
Sebeli waaba aatuli okutwala ba nako
no munuhi wa Nyambe Samwele, mi
kame sina kushimba emyaka ina kukwana
emwenda inee ni makumi atanu (450).
21 Cwale aba anaku kumbela nji abiwe
ombumu, Nyambe sebeli waaba Saule
omwana Kishi, omulume no lusika lwa
Benjamine, ni kubusa emyaka inakukwana
makumi anee (40).
22 Cwale aba ana kumana oku mutundisa,
sebeli oimeka Dabida okutenda ombumu
woo, yonaku pakiwa ni kwamba eyaye nji,
‘Kame nina wana Dabida omwana Jese,
omulume woyo okolwisa omucima wange,
woyo sotenda eyo nisinga yonje.’
23 Mu lusika no mulume uyu Nyambe
na liti omuyoyisi no Isilaele, yonyene Jesu,
kanyi omo ana kusepiseza.
24 Cwale Jesu yo kasiiya kale Jowani
yo wakutaza kale ekolobezo no kubaka
kwaanu onje no Isilaele.
25 Cwale Jowani yoli beebi niku mana
omusebezi waye, sebeli nji, ‘Ngasibine
muyambuta nji time anyine? Kasa mene
yonyene. Kokuulwa, kono munyima yange

omunjili okeile, simba etinjatangwa naku
makodo aye sitwese okwa nungutula.'
26 "Abaange, aanu no lusika lwa Abu-
lahama naanyi monje aa acila Nyambe,
kwaaci na kwiiyi eliñusa no kuyoyisa.
27 Kakuli awo ayoya mu Jelusalema naa
endisi oo, mulibaka nji kasi limuka Jesu
simba okwayupa amaywii no anuhi a
Nyambe aa abaliwa ba liywaa ni liywaa eli
no Pumulo, naiyateetete eyi no kumwatula.
28 Simba nji kasikuwana omubonda
owo ofanena elifu, sebeli akumbela Pilato
kwalukulwela yonyene nji aibaiwe.
29 Cwale aba ana kumana okwiiyateteta
eyo inakuñoliwa eyaye, sebeli amutundisa
ba sitondo ni kumu langeka mu libita.
30 Kono Nyambe naku mwiingula
kwaafu,
31 ni kumoniwa mu maywaa no kupula
kwaao ana kwiiya naye okutunda ku
Galileya okuta ku Jelusalema, awo atendile
cwale apaki aye kwaanu.
32 Cwale na tumilitele eliywi no kuwaba
elyo Nyambe ana kusepisa kwaa njekulyetu
nji,
33 esi ana iyatetete mwaaci anoo mu
kwingula Jesu, kanyi kame omo kuñolelwe
mu Lismu no wiili nji,
'Tiwe Mwanange,
balelo kame nina kuleye.'
34 Cwale esisupo no niti aba ana
mwingula kwaafu, nji katamba kuukela
okoola, ya naamba Nyambe nji,
'Kame sa nikube okukena
ni timbuyoti no niti tina kusepisiwa
kwa Dabida.'
35 Cwale ni mu lisamu linjili
nakwambiwa nji,
'Kutamba kupumenena woyo no kukena
wowe nji amone okoola.'
36 Kakuli Dabida aba ana kumana okuse-
beza mu maywaa aye eso sina kusaelwa
kwa Nyambe, sebeli ofa, ni kulangekwa
kwa sitaye, ni kumona okoola.
37 Kono woyo anaingula Nyambe, katamba
kumona okoola.
38 Cwalehe Abange, mu limuke nji, mwa
yonyene woyo mulume na mwambeliwa
oku lemenwa eibi yenu,
39 mwa yonyene omunu yonje woyo op-
umena kame alukululwa ku inu yonje eyo
kamutwese oku lukululwa mu mulawo wa
Mushe.
40 Mu tokomele nakubu, nji cwale mu lese
okwiyelwa kweyo inambiwa kwaanuhi nji,
41 'Komumone, anyi akamashungu, mu
komoke, mi mufe!
Kakuli kame ni tenda omusebezi mu may-
waa enu,
omusebezi samuulwe oku pumena,
naba sami talusete woo omunu!' "
42 Aba ana kusinga okubanamo, aanu se-
beli akumbela nji atalusete einu eyo afa-
nena okutalusetwa eli no Pumulo linjili.
43 Cwale asi mukopano aba ana kufun-
dulwa, aendisi no Majuda no kupula na
pulosebelite awo asebeleza Nyambe sebeli
akoña Paulusi ni Banabasi, awo sebeli aam-
bola noo, ni kwakutaza okongoteta mu
sishemo sa Nyambe.
44 Eli no Pumulo lina kutatamako omunu
yonje namu muleneñi sebeli oiya muku-
ungana bamweya mukuyupa eliywi lya
Nyambe.
45 Kono aendisi no Majuda aba ana ku-
mona elikwanamunu, sebeli ayupa omuna,
ni ku kanana eyo ina kwambiwa kwa
Paulusi, ni ku mushendoola.
46 Cwale Paulusi ni Bananbasi sebeli aam-
bela mukwacila nji, "Kame ku lukeele nji
eliywi lya Nyambe lyambelwe anyi ow-
eli. Kono aba mulikana kame mukwat-
ula mwenyene nji kamu fanenwe omooyo
no kwaabwa, komumone, kame tusiulukela
kwa simacaba.
47 Kakuli cwale Ombumu natu laelele nji,
'Kame nina kutumu nji otenda eliseli no
asimacaba,
nji olita oku yoyisa mu litunga lyonje
okutwala ku mamaneneno.' "
48 Cwale asimacaba aba ana kuyupa
ngeso, sebeli awabelelwa, ni kukanyisa
eliywi lya Nyambe, mi ano kupula aa
ana ketelwe omoyo no kwaabwa, sebeli
apumena.
49 Cwale eliywi lya Mbumu sebeli li-
hasana mu silalanda sonje eso.
50 Kono aendisi no Majuda sebeli
asusueza akati aa aketukiwa naalume
abusai no muleneñi, ni kwingulela Paulusi
ni Banabasi amayando, mi sebeli aacita mu
naha yoo.
51 Kono onyene sebeli atutula eliluli ku
makondo oo, ni kuta ku Ikoniyamu.
52 Cwale aiyetwa sebeli aiyala okuwa-
belelwa ni Mebo no Kukena.

14

Mu Ikoniyamu

1 Cwale mu Ikoniyamu sebeli aingena
bamweya mu ndoo no milapelo no Ma-
juda, aba ana kwambamo eliywi, epalo no
kupula sebeli ipumena bamweya ku Ma-
juda niku Mangelike
2 Kono aendisi no Majuda anokwa
pumena sebeli asusueza asimacaba,
mi ni kwafilikanya emicima okulwisa
aasikupumena.
3 Cwale sebeli aikalamo enako no kuleba,
aamba eyi no Mbumu mukwacila, awo
aaba oupaki ku liywi no sishemo saye,
mukutenda eisupo neyi ikomokisa ni
maoko oo.

4 Kono aanu namu muleneñi kame anokutaba, anjili ku lineku no Majuda anjili ku lineku no atumiwa.
5 Cwale omufilifili aba una kutendiwa ku Majuda bamweya na asimacaba, naa endisi oo, aba ana kusinga nji akatende asiku pumena ouyi ni kwaafula ni mawee.
6 Atumiwa aba anaku lemuha etaba eyo, sebeli acilela ku Lisitila ni ku Deba emuleneñi namu Likaoniya, ni mu naha ikubapile nayo.
7 Omo sebeli akutazamo eliywi.

Mu Lisitila

8 Cwale mu Lisitila kame kuna kwikalanga omulume onaku leiwa yoli esiyanga no makondo, neli esiyanga okutunda ba kuleiwa kwaye.
9 Yonyene kame ana kuteteta Paulusi yo aamba. Paulusi sebeli omwaliketa, mi sebeli omona nji kame ali ni tumelo nji abalisiwe
10 cwale sebeli omwambela ni liywi no kuneneba nji, "Oimane ni makondo owe!" mi sebeli omatuka ni kweenda.
11 Cwale enyangela aba ina kumona eyo ana kutenda Paulusi, sebeli atangisa okukuwa mu puo no Silikaniya nji, "emilimu kame ineyi kwaaci mu sumbiwa sikufeka kanyi aanu!"
12 Banabasi kame anaku mubeeka elitina lya Zeusi, Paulusi neli lya Hemasi, kakuli neli yonyene omukulu ku kwamba.
13 Omupulisita, no ndoo ya Zeusi onyambe woo eyo inakwikala balubala no muleneñi, sebeli olita amapulu akabisitwe ni tipalisa ba myelo kame anaku singa okutenda esitabelo bamweya naanu.
14 Kono atumiwa Banabasi ni Paulusi aba ana kuyupa eyo, sebeli akaola eikumango yoo, mi sebeli aitukela mukaci no aanu no kupula alemine okukuwa nji,
15 "Alume, ikene aba mutenda ngesi? naaci tuli alume kanyi aanyi, mi kame tuna militele amaywi no kuwaba, nji kame mufanena okusiuluka okutunda ku inu eyi no mbulwa tuso okuta kuwa Nyambe no kuyoya woyo ona kutenda eliwilu ni litunga, ni liwate, neyo yonje ilimo.
16 Mu tinako naku nyima kame ana ku lumelelanga aanu onje okwenda mu mikwa yoo.
17 Nabakulingeso, kasikulesela okuba oupaki kakuli kame anatende wino ni kumiba ombula na kuwilu ni tinako no kukutula, okumiba eilya ni kwiiiyata emicima yenu oku wabelelwa."
18 Mu maywi aa kasikutwesa aanu okwakanisa okwatendela eitabelo.
19 Kono sebeli kwiiya aendisi no Majuda ana kutunda mu Antiyoki ni mu Ikoniyamu, ni kusususweza aanu, sebeli afula Paulusi ni mawee ni ku mukoka oku mutundisa mu muleneñi mu kuhupula nji nafu.
20 Kono aiyetwa sebeli amubeeka mukaci mi sebeli oinguka ni kwingena mu muleneñi. Ba liywaa linaku tatamako sebeli ota ni Banabasi ku Deba.

Okuukela ku Antiyoki mu Siliya

21 Cwale aba ana kumana okukutaza eliywi mu muleneñi owo, ni kuwana aiyetwa no kupula sebeli aukela ku Lisitila ni ku Ikoniyamu ni ku Antiyoki.
22 Kame ana kongota emicima no aiyetwa ni kwaa susuweza nji atundamene mu tumelo, ni kwamba nji kame tufanena okwingena mu mayando no kupula nji twingene mu mubuso wa Nyambe.
23 Cwale aba ana kumana okuketa akulu mu keleke ni keleke, ni kulapela nuukuyumena eilya, sebeli aasiya mu sishemo no Mbumu woyo ana ku pumena mwa yonyene.
24 Cwale sebeli abita mu naha no Pisidiya ni kuta ku Pamfiliya.
25 Cwale aba ana kumana okwamba amaywi mu Pega, sebeli ata ku Ataliya,
26 cwale okutunda abo sebeli alutela ku Antiyoki, omo ana kubeekiwa mu sishemo sa Nyambe mu musebezi owo ana kwiyateteta.
27 Cwale aba ana kukeela, sebeli awaneka Ekeleke bamweya ni kwamba yonje eyo Nyambe ana tende noo, nomo ana yatulwele omweelo no tumelo no asimacaba.
28 Cwale sebeli aikala enako no kuleba naaiyetwa.

15

Omukopano ku Jelusalema

1 Kono anjili alume ana kwiiya oku tunda mu Judeya sebeli aiyeta aasikupumena nji, "Aba kamwaingene mu mupato okuta mu mulawo wa Mushe, ka mu tamba okuyoisiwa."
2 Cwale Paulusi ni Banabasi abaana kukanana noo onene, Paulusi ni Banabasi naanjili ngeso sebeli ayulekiwa nji ate ku Jelusalema kwaatumiwa naakulu akambole etaba eyo.
3 Cwale Endoo ya Nyambe sebeli yaafundula ngeso, sebeli ata endila no kubita mu Foenisiya bamweya ni mu Samaliya, alemine okwamba eyi no ku siuluka no asimacaba, mi sebeli aaba okuwabelelwa no kuneneba kwa asikupumena onje.
4 Cwale aba ana kwiiya ku Jelusalema, sebeli atambuliwa kwaatumiwa ni keleke, ni kwaakulu, mi sebeli atalusa yonje eyo ana kutenda Nyambe mwa onyene.
5 Kono aasikupumena anjili ao ali ku seemba no Afalisi sebeli aimana ni kwamba nji, "Esi sifanena ni kwatwala ku mupato,

ni kwaa laela nji akuteke omulawo wa Mushe."

6 Atumiwa naakulu sebeli akuwana bamweya okutatuba etaba eyi.

7 Cwale munyima no kwaambota onene, Pitolosi sebeli oimana nikwamba nji, "Abaange, kame mulimukile nji mu maywaa ana kubwa Nyambe na kuniketa mukaci kenu nji mulibaka no kanwa kange asimacaba kame afanena okuyupa eliywi lya Nyambe ni kupumena.

8 Cwale Nyambe woyo olimukile emicima yoo, kame aapaka mu kwaaba Emebo No Kukena kanyi omo ana tendele kwaaci.

9 Kasi tenda eshutano mukaci ketu nonyene, kono kame anaakenisa ni tumelo.

10 Cwalehe, iikene aba mweteka Nyambe mu kubeeka ecoko mu tindingo no aiyetwa eyo ana kwangwa anjekulyetu simba eyo natukutwesa okushimba?

11 Cwale kame tupumena nji kame satu yoyisiwe mu sishemo sa Mbumu Jesu, kanyi omo sayoyisetwe nonyene."

12 Cwale esikwata sonje sebeli sondoka mi kame ana kuyupeteta kwa Banabasi ni Paulusi aba ana kutalusa etiponiso ni timakazo eto Nyambe ana kutenda mwa onyene mukaci no asimacaba.

13 Munyima aba ana kumana okwamba, Jakobo sebeli otambula nji, "Abaange muteetete kwa mene!

14 Simoni sebeli otalusa omo Nyambe ana ku tangiseta oweli okupotela asimacaba, nji mukaci koo akuketele aanu aa afanena elitina lyaye.

15 Eyambo eyi kame ilumelelana ni maywi no anuhi a Nyambe, kanyi omo kuñolelwe nji,

16 'Munyima no eyi, kame sa nuuke,
mi kame sa ni yake esibaka ana kuyoya Dabida , eso sinakwi
Kame sani yake ba matota no kale,
mi kame sani wiimeke.
17 Nji aanu ana siyalako asaele Mbumu,
naa simacaba onje awo ana isaniwa mulibaka no litina lyange.
18 Kame kwamba Mbumu, woyo ona kutenda einu eyi nji ilimukiwe okutunda ku matatekelo.'

19 Abakulingeso, ekatulo yange ninji, "Katu fanene oku kataza asimacaba awo asiulukela kwa Nyambe.

20 Kono kame tufanena okwaañolela nji atunde kweyi no litilo no maswaniso, ni kuuhule, ni kweyi no kowiwa, ni ku unyinga.

21 Kakuli okutunda ku nako na kukale mu muleneñi ni muleneñi kame kuli ao akutaza eyi no milao ya Mushe eli no Pumulo neli no Pumulo mu tindoo no milapelo."

Eliñolo kwaa Simacaba no Alumeli Okutunda ku Kuta

22 Cwale kame kuli wino atumiwa naakulu ni keleke yonje, okuketa alume okutunda mwaonyene ni kwaatuma ku Antiyoki bamweya ni Paulusi ni Banabasi. Sebeli atuma Juda woyo oisanwa nji Banabasi, ni Sailasi, alume abusa mukaci no aasikupumena,

23 ni kwatumena eliñolo linjili eli lyamba nji, "Abaange, atumiwa bamweya naakulu, nikwaaasikupumena nwa simacaba mu Antiyoki ni mu Siliya ni mu silisiya, mulumele.

24 Kakuli na tuyupu nji aanu anjili ana tundu mwaaci kame ana mishupu ni maywi, oka mifilikanya emicima yenu, simba nji katwasikwa laela ngeso.

25 Naku monahala wino mwaaci, aba tuna lumelelana bamweya, okuketa alume okwatuma kwaanyi naa singiwa etu Banabasi ni Paulusi,

26 alume ana ku toboha omoyo woo mulibaka lya Mbumu wetu Jesu Kilesite.

27 Cwalehe natu mitumene Judasi ni Sailasi, awo onyene mbami talusete einu imweya mu liywi no kanwa.

28 Kakuli na kumonahala wino ku Mebo no kukena ni kwaaci okwamibeeka omushimbo no kuneneba okubita eyi einu no utokwa,

29 nji mukulya kweyo ina tendiwa esitabelo ku maswaniso neyi itunda ku unyinga ni kweyi no kowiwa neyi itunda mu uhule. Nji kame okuteula wenyene kweeyi, mbu tende wino. Musiyale wino."

30 Cwale aba ana kufundulwa awo, sebeli ata ku Antiyoki, niku waneka bamweya emikopano ni kwaaba eliñolo.

31 Cwale aba ana ku libala, sebeli awabelelwa onene ku maywi alyo no susuezo.

32 Cwale Judasi ni Sailasi, awo ana kutenda onyene aanuhi a Nyambe, sebeli asusueza aasikupumena ni maywi no kupula ni kwaaongota.

33 Cwale aba ana kwikalamo enako no kuleba, sebeli afundulwa mu kozo kwaaasikupumena awo ana kwafundula.

34 Kono Sailasi sebeli osinga oku siyala.

35 Kono Paulusi ni Banabasi sebeli asiyala mu Antiyoki, aiyeta ni kukutaza eliywi lya Mbumu, bamweya naanjili ano kupula.

Paulusi ni Banabasi aba ano Kutaba

36 Cwale munyima no maywaa anjili, Paulusi sebeli wambela Banabasi nji, "Wiiye, tuuke tukapotele aasikupumena mu muleneñi ni muleneñi omo tuna kwambanga eliywi lya Mbumu, ni kumona omo ayoyela."

37 Cwale Banabasi sebeli osinga okushimba Jowani woyo oisaniwa nji Maleka.

38 Kono Paulusi sebeli onahana nji alese okushimba omunu ona kwaasiya asili mu Pamfiliya, mi kasi kuta noo mu musebezi woo.
39 Cwale sebeli kwinguka efapano no kuneneba, mane sebeli akutaba, Banabasi sebeli oshimba Maleka ni ku lutela mu Sipulasi,
40 kono Paulusi sebeli oketa Sailasi ni ku funduka, yo beekilwe mu sishemo no Mbumu kwaaasikupumena.
41 Cwale sebeli ota mu Seliya ni mu Silisiya, yo ongota etikeleke namo.

16

Timoteya yota ni Paulusi ni Sailasi

1 Paulusi sebeli wiiya mu Deba ni ku Lisitila. Omo kame ku na kwikalanga omwiyetwa, no litina lya Timoteya. Omwana no mukati no Mujuda omuasikupumena, kono sitaye neli omungelike
2 Kame ana kupakiwa wino kwaa asikupumena na mu Lisitila ni mu Ikoniyamu,
3 Paulusi kame ana ku saela Timoteya nji amu sindekete, mi sebeli omushimba ni ku mubeeka ku mupato mulibaka no Majuda ana kwiikalanga mu ibaka eyo, kakuli kame ana kulimuka nji sitaye neli mungelike
4 Aali mu musipili woo okuta ku mileneñi, sebeli alaela aaasikupumena nji amamele omulawo ana kubeeka atumiwa naakulu awo ana kwikalnga mu Jelusalema.
5 Cwale etikeleke kame tina kongotiwa mu tumelo, ni kwekeza ku palo mu liywaa ni liywaa.

Epono ya Paulusi no mulume naku Mesodoniya

6 Cwale sebeli ata mu naha no Filinjiya ni mu Galatiya, kakuli Emebo No Kukena kame ina kwaakanisa okwamba amaywi mu Asia.
7 Cwale aba ana kwiiya okusheeteta amabapa ni Misiya, sebeli a saela okuta mu Betiniya, kono Emebo ya Jesu kaisikwa alumelela.
8 Cwale aba ana kumana okweenda mu naha no Misiya, sebeli ashetumukela ku Tulowasi.
9 Paulusi sebeli omona epono mu usiku, omulume naku Mesodoniya yo imanine yo mu kumbela ni kwamba nji, "Wiiye mu Mesodoniya mukututusa."
10 Cwale aba ana kumana okumona epono eyo, Ababo sebeli tuku tukiseta mu wangu okuta ku Mesodoniya, me tunahana nji Nyambe kame ana twisanene oka kutazamo eliywi kwa onyene.

Mu Filipi, Okufutuka kwa Lidiya

11 Aba tuna kufuula okutunda mu Tulowasi, sebeli tuta ku Samotilasi, eliywaa lina kutatamako sebeli tukafuweka mu Neyapolisi.
12 Aba tuna kutundamo sebeli tukaingena mu Filipi, omuleneñi no weli mu sikiliti no Mesodoniya, kame ni koloni no Maloma. Sebeli twiikalamo amaywaa no mupula.
13 Cwale ba liywaa no Pumulo sebeli tuta ku nyonga no musindi, oko tuna kuhupula nji kame kuli esibaka no milapelo, mi sebeli twiikala ni kwamba naakati ana ku unganako.
14 Omukati omunjili mwa onyene ona kutuyupa neli no litina lya Lidiya, ona kutunda mu muleneñi no Tiyatila, omuulisi no ibyana no undilu. Woyo olapela Nyambe, mi Ombumu sebeli oyatulula omucima waye nji atokomele eyo aamba Paulusi.
15 Cwale aba ana kumana okukolobeziwa, naasindoo yaye, sebeli otu kumbela nji, "Nji namwaatula nji mbili wa ku sepahala kwa Mbumu, mwiiye mu ndoo yange mwikalemo." Sebeli otu hapeleza okuta.

Mu Tolongo ku Filipi

16 Eliywaa linjili kame tuna tanga mu sibaka no milapelo, sebeli tukuwana ni musizana no mubika woyo oli ni mebo no unuhi, naku fumisa onene molyaye mu ku nuha.
17 Sebeli okoña Paulusi naaci yo kuweleza nji, "Alume aa nabika a Nyambe oli beulu! Kame amyambela endila no mooyo!"
18 Eyi kame ana kwitenda mu maywaa no kupula. Kono Paulusi sebeli otina, ni ku futuka ni kwamba ku mebo nji, "Kame ni ku laela mu litina lya Jesu Kilesite otunde mwa yonyene!" Cwale sebeli itunda mwa yonyene ababo ba nako eyeyo.
19 Kono aolyaye aba ana kumona nji naabwelwe esepo no ku fuma, sebeli alema Paulusi ni Sailasi ni kwatwala mu sibaka no musika balubala nwaa busisi.
20 Cwale aba ana kumana okwaalita bouso nwaatuli, sebeli aamba nji, "Alume aa, Majuda mi kame alyanganisa omuleneñi wetu.
21 Kame aiyeta emikwa eyo no kwafanena nji twiikoñe ni kwiitambula aaci Amaloma."
22 Enyangela sebeli itateka okwaalwisa,
mi aatuli sebeli akaola eikumango yoo ni kuba etaelo nji afuliwe ni pafa.
23 Cwale aba ana kumana okwafula emiupa no kupula, sebeli aaingenyeka mu tolongo, ni ku laela omutateleli nji aatatelele onene.
24 Woyo aba na laelelwe ngeeso, sebeli waabeeka mu tolongo na mukaci ni kwaabeeka amakondo oo mu itondo.

25 Kono ba kaci no usiku Paulusi ni Sailasi
sebeli alapela ni kwiimba etindimo kwa
Nyambe, mi amapantiti ateeteta.
26 Mu nako imweya fela sebeli kwiiya
ezikinyeho no litunga, cwale emitomo no
tolongo sebeli inyanganya mi ababo emyelo
sebeli iyatuluka mi amawenge onje sebeli
anungutuka ku munu yonje.
27 Cwale omutateleli aba ana kwinguka
ni kumona nji emyelo naiyatuluka, sebeli
oshomona omukwale waye nji akwibae,
ba kuhupula nji mwendi amapantiti onje
naatundumo.
28 Kono Paulusi sebeli okuwa ni liywi no
kuneneba nji, “Olese okwibaa, kakuli tusil-
imo toonje.”
29 Omutateleli aba ana ku kumbela eli-
bona, sebeli witukelamo, mu kucila sebeli
okakwela ku makondo a Paulusi ni Sailasi.
30 Cwale sebeli waatundiseta ba ndee ni
kwamba nji, “Alume, ngasibine sani tende
nji ni yoyisiwe?”
31 Cwale sebeli aamba nji, “Olumele mwa
Mbumu Jesu, mbuyoyisiwa, wene mane
naasindoo yowe.”
32 Cwale sebeli aamba amaywi no
Mbumu kwa yonyene ni kwao onje ana
kwikala mu ndoo yaye.
33 Sebeli waashimba mu nako eyeyo no
usiku, ni kwaayowisa ba miupa-upa yoo, mi
sebeli okolobeziwa ababo naasindoo yaye
onje.
34 Cwale sebeli waalita mu ndoo yaye,
ni kwaaba eilya balubala woo, ni ku wa-
belelwa naa sindoo yaya onje kakuli na
lumele mwa Nyambe.
35 Kono aba kuna kupa, aatuli se-
beli alaela omupolisa, ni kwamba nji,
“Waalukulule awo alume akutele.”
36 Cwale omupolisa sebeli osimweta
Paulusi amaywi awo, ni kwamba nji,
“Aatuli nani tumu nji mu lukululwe mu
kutele. Cwalehe na mulukululwa, mi
mweende mu kozo.”
37 Kono Paulusi sebeli wamba kwa
onyene nji, “Kame ana tufulu balubala
nwaanu, kono kasikutwatula oweli, aci
tutendile tuli amaloma, mi naatubeeke mu
tolongo. Cwale kame asaela oku tu tundis-
amo ku mukunda? Kokuulwa! Mwaalesele
onyene aiye muku tutundisamo.”
38 Amapolisa sebeli asimweta aatuli
amaywi ao, mi sebeli acila aba ana kuyupa
nji neli Maloma.
39 Cwale sebeli aiya nuuku kokobeza
kwaonyene. Sebeli aatundisamo, ni
kwakumbela nji asiye omuleneñi.
40 Cwale aba ana kutunda mu tolongo,
sebeli ata kwa Lidiya, mi cwale aba ana
kumana okumona naaasikupumena, ni
kwaaongota emicima, mi sebeli afunduka.

17

Mu Tesalonika

1 Cwale aba ana kubita mu Amfipolisi ni
mu Apoloniya, sebeli aiya mu Tesalonika
omo kuna kwikala endoo no milapelo no
Majuda.
2 Paulusi mu mukwa waye sebeli oin-
gena kwa onyene, mi mu tisunda taatu, yo
kanana noo okutunda mu mañolo
3 ni kwataluseta ni kwamonisa nji kame
kuna kufanena Kilesite oku yupisiwa
okukola ni kwinguka kwaafu, ni kwamba
nji, “Woyo Jesu nineeyi mu kwamba
kwaanyi eyaye, yokame Kilesite.”
4 Cwale anjili mukaci koo sebeli
asusuezwa, nuukuwana ni Paulusi ni
Sailasi bamweya naa nokupula no Mange-
like mane naakati no kupula ao akutekiwa.
5 Kono aendisi no Majuda kame ana
kwafelanga omuna, mi sebeli ashimba
aafokoli anjili anatoliwa, ni kwaawaneka
okwaatenda esitopa, ni kubeeka omuleneñi
mukaci, okutinguluka endoo ya Njasoni,
okwaasaela nji aalite kwaanu.
6 Cwale aba na kuulwa okwawana, sebeli
akokela Njasoni naanjili aasikupumena
balubala no abusisi no muleneñi alemine
okukuwa nji, “Alume awo ana liti outata
mu litunga, kame aneyi ni kuno,
7 mi Njasoni naatambula, mi onje kame
alwisa emilao ya Sizale aamba nji kame kuli
omunjili Ombumu yonyene Jesu.”
8 Cwale aanu naabusisi no muleneñi se-
beli ahakanyeha aba ana kuyupa eyi.
9 Cwale aba ana kushimba amali
kwa Josani ni kwaanjili, sebeli aalesela
nuukutela.

Mu Beliya

10 Ababo aasikupumena sebeli afundula
Paulusi ni Sailasi ousiku okuta ku Beliya, mi
aba ana kukeela sebeli aingena mu ndoo no
milapelo no Majuda.
11 Cwale aendisi no Majuda aa kame ana
kwikala ni micima no kuwaba okubita awo
na mu Tesalonika, kakuli kame ana tam-
bula eliywi mu kutukufalelwa, ni kusaisisa
mu mañolo mu liywaa ni liywaa okumona
nji einu eyi moikalele.
12 Ano kupula mwaonyene sebeli
apumena, naakati no kukutekeha no
Mangelike naalume ngeeso.
13 Kono cwale aendisi no Majuda na mu
Tesalonika aba ana kuyupa nji eliywi lya
Nyambe kame lyambiwa kwa Paulusi mu
Beliya, sebeli aiya mo mu kufilikanya esi-
caba.
14 Cwale aasikupumena ababo sebeli
afundula Paulusi, okumutwala ku liwate,
kono Sailasi ni Timoteya sebeli asiyalamo.
15 Awo ana sindeketa Paulusi sebeli
akakeela ku Atenesisi, abaana kuuka

sebeli aiya ni titaelo okutunda kwa Paulusi nji, Sailasi ni Timoteya ate kwa yonyene muwangu mi ababo sebeli afunduka.

Mu Atenesisi

16 Ababo Paulusi yosaatatelele mu Atenesi, sebeli otina aba ana kumona nji omuleneñi kame wiyalile eifekiso no milimu.

17 Cwale sebeli okanana ni Majuda mu ndoo no milapelo naanu awo acila Nyambe, sebeli otenda ngeso muliywaa ni liywaa ku munu yonje woyo ona kuwaninga mu musika.

18 Cwale a si Epikulini ni sitoiki filosofi sebeli aambola naye. Mi anjili sebeli aamba nji, "Osibuwabuwi uyu iikene aamba?"

Anjili sebeli aamba nji, "Kame amonahala kanyi omukutazi no milimu indina." kakuli kame ana kwaataluseta ya Jesu neyi no kwinguka kwaafu.

19 Cwale sebeli amushimba, okuta naye ku Aleopangasi ni kwamba nji, "Kame tusinga okulimuka eyi tuto no ubya eyi wamba iikene italusa?

20 Kakuli nuliti eyambo no kwatwaelwa mu matwi etu, cwale kame tusinga okulimuka eyi italusa."

21 Cwale Amaatenesi onje naanu andina ao ayoyanga mo kaasikutenda esindina konji okwamba simba okuyupa eyi no ubya.

22 Cwale Paulusi sebeli oimana bakaci nwa Aleopangasi ni kwamba nji, "Anyi alume no Atenesi, kame ni lemuhile nji mu ndila yonje kame muli ni tumelo.

23 Kakuli aba ninabiti kame nina mono outokwa wetu noo ku lapela, sebeli ni wana ealetale aba ku ñolilwe nji, 'Kwa Nyambe no kwalimukiwa.' Iikene cwale aba mu lapelela einu no kwalimukiwa, eyi yanamba kwaanyi.

24 Nyambe ona ku tenda elitunga niinu yonje ilimo, bakutenda Ombumu no liwilu ni litunga, ka yoyo mu tikeleke ti yakilwe ni maoko nwaanu.

25 Simba kame asebelezwa ni maoko nwaanu, kanyi nji kame asaela esinjili, kakuli yonyene kame aba aanu onje ouplo ni kooyela ni inu yonje.

26 Cwale kame ana kutenda mumweya mu matunga onje nwaanu oku yoya ba lubala no litunga longe, yokame ona lukisa etinako ni miseto no aanu omo ayayo.

27 Cwale nji kame afanena okusaela Nyambe, mu kuyambuta nji mba mubabatele ni ku muwana, mi yonyene kayoyo oku no kuleba naaci.

28 kakuli mwa yonyene kame,
'Tuyoya, ni kweenda, ni kwikala kwetu.'
Sokame anaamba asikuloka anjili nji,
'Naaci kame tuli anaaye luli.'

29 Cwale aba tuli ana a Nyambe, ka tulukele oku yambuta nji Nyambe mba feke kanyi gauda, simba esilibela, simba eliwee, eili eyi imanena esifekiso no mihupulo no munu.

30 Mu nako na kunyima Nyambe kame ana kwaliketanga aanu feela, kono bano kame alaela aanu onje okwaali nji abake.

31 Kakuli na kubeeka eliywaa elyo saatule elitunga mu niti mu mulume woyo ana kuketa, mi mweesi nabi aanu onje mu kumwingula kwaafu!"

32 Cwale aba na kuyupa eyi no kwinguka kwaafu, anjili sebeli asheka kono anjili sebeli aamba nji, "Kame satu kuyupe kame wamba ba tuto eyi."

33 Cwale Paulusi ababo sebeli waasiya.

34 Kono aanu anjili sebeli akoña ni ku pumena, mwaonyene Denisi no Aleopangasi ni mukati no litina lya Damalisi naanjili aanu.

18

Mu Kolinte

1 Aba kuna bwi eyo, Paulusi sebeli otunda mu Atenesi okuta ku Kolinte.

2 Cwale sebeli okawana Omujuda no litina lya Akila, kakuli Kulaude kame ana ku laela aendisi no Majuda okutunda mu Loma. Cwale sebeli ota okaamona,

3 kakuli neli omunu no musebezi umweya nonyene, sebeli oikala noo, mi kame ana ku sebezanga, kakuli neli asiku tenda amatende.

4 Cwale kame anakukanananga mu ndoo no milapelo eli no Pumulo lyonje, mi sebeli osususweza aendisi no Majuda ni Mangelike

5 Cwale Sailasi ni Timoteya aba ana kukeela okutunda ku Mesodenia, Paulusi yo patehile ni kukutaza, okuba oupaki ku Majuda nji Kilesite yokame Jesu.

6 Cwale aba ana ku mu sheununa, sebeli otutula eikumango yaye ni kwamba nji, "Ounyinga wenu wikale ba mitwi yenu! Mene sikwite omubonda ku onyene. Okutunda bano kame sanite kwaa simacaba."

7 Cwale sebeli otundamo ni kuta ku ndoo ya mulume no litina lya Tite Justusi omulapeli wa Nyambe, endoo yaye kame ina kwikalanga abeebi ni ndoo no milapelo.

8 Kilisipo omubusisi no tindoo no milapelo, ona ku pumena mwa Mbumu, bamweya naa sindoo yaye, mi Amakolinte ano kupula ana kuyupa Paulusi sebeli apumena mane niku kolobeziwa.

9 Cwale Ombumu sebeli wamba kwa Paulusi mu usiku umweya mu pono nji, "Olese kucila, kono waambe mi olese okondoka,

10 kakuli kame nili ni wene, mi kakwisa omunu so kulwisa simba okulemeka, kakuli kame nili naanu no kupula muno mu muleneñi."

11 Cwale sebeli oikala omwaka mu mweya ni tikweti mutanu ni kamweya, (6) yo iyeta eliywi lya Nyambe mwaonyene.

12 Kono cwale Galiyo yoli omubusisi no Akaya, aendisi no Majuda sebeli akuwana ni ku lwisa Paulusi ni ku mulita balubala no Kuta.

13 Sebeli aamba nji, “Wuyu mulume kame asusuweza aanu ku lapele Nyambe mu ndila eyo ilwisa omulawo!”

14 Kono Paulusi aba ana kusinga okwamba, Galiyo sebeli wambela aendisi no Majuda nji, “Kambe ni mulibaka no kufosa simba okutenda omubonda, kambe kame kuli elibaka elyo ni twesa oku miyupisisa anyi aendisi no Majuda.

15 Kono kakuli ni mulibaka no tipuzo no maywi ni matina ni mulawo wetu, mu kumonene mwenyene. Kame ni kana okwatula eyambo eyi.

16 Cwale sebeli waatundisa mu Kuta.

17 Cwale onje sebeli alema Sosiene, omwendisi no ndoo no milapelo ni ku mufula balubala no Kuta. Kono Galiyo kasi kutwalako omucima.

Okuuka ku Antiyoki

18 Munyima no eyi, Paulusi sebeli oikala amaywaa no kupula, ni kusiya akwaye ni kulutela ku Siliya, yo enda ni Pulisila ni Akila. Ku Senkiliya, sebeli okukuliwa etiñuki, kakuli kame ano kununga esinjili.

19 Cwale sebeli akeela mu Efese, mi sebeli waasiyamo, kono yonyene sebeli ota mu ndoo no milapelo mu ku kanana ni Majuda.

20 Cwale aba ana ku mukumbela nji aikale noo enako no kuleba, sebeli okana.

21 Kono aba kwaasiya, sebeli waambela nji, “Kame sani kauke kwaaci nji Nyambe mba singi.” Cwale sebeli oluta okusiya Efese.

22 Cwale aba ana kukeela mu Sesaaliya, sebeli ota okakeeta etikeleke mi cwale sebeli oshetumuka ku Antiyoki.

23 Munyima no kwikalamo enako, sebeli ota ku sibaka ni sibaka mu naha yonje no Galatiya ni Filigiya yo ongota aiyetwa.

Apolosi mu Efese ni mu Kolinte

24 Cwale Omujuda onakwisaniwa nji Apolosi, woyo ona kuleyelwa mu Alekizandiliya, sebeli wiiya mu Efese. Neli omulume no kulimuka okwamba wino ona kwiyeta eliywi.

25 Kame ana kwiyeta mu ndila ya Mbumu, ni kutenda omubika mu mebo, kame aamba ni kwiyeta wino-wino einu eyi yaama Jesu, kono eyo ana kulimuka yonyene neli kolobezo ya Jowani fela.

26 Sebeli otateka okwamba mu undume mu ndoo no milapelo, kono cwale Pulisila ni Akila aba ana ku muyupa, sebeli amutwala ku ndoo ni ku mutaluseta omo aikalele Nyambe wino.

27 Cwale aba ana kusinga okuta okulutela ku Akaya, aasikupumena sebeli amususuweza ni kuñolela aiyetwa nji amutambule. Aba ana kukeela, sebeli otusa onene mu sishemo awo ana ku pumena.

28 Kakuli kame ana kutwesa okwambela aendisi no Majuda mu maata no kuneneba mukwamonisa mu mañolo nji, Kilesite yokame Jesu.

19

Paulusi mu Efese

1 Apolosi yoli mu Kolinte Paulusi sebeli okaula enaha eyi ilumbile ni kwiiya mu Efese. Omo sebeli owana aiyetwa anjili.

2 Cwale sebeli waaibanguta nji, “Na mukutambula Emebo No Kukena aba muna ku pumena?” Mi sebeli atambula nji, “Kokuulwa, katwa siku yupa simba mbicana nji kame kuli Emebo No Kukena.”

3 Cwale sebeli waaibanguta nji, “Ka kolobezo mu na kukolobezwa nayo?”

Sebeli atambula nji, “Mu kolobezo ya Jowani.”

4 Cwale Paulusi sebeli wamba nji, “Jowani kame ana ku kolobeza ni kolobezo no kubaka, okwambela aanu nji apumene kwa woyo soiya munyima yaye, yonyene Jesu.”

5 Aba ana kuyupa eyo, sebeli akolobezwa mu litina lya Mbumu Jesu.

6 Cwale Paulusi aba anakumana okwabeeka amaoko aye beulu, Emebo No Kukena sebeli yaashulumukela beulu yoo, mi sebeli aamba mu tindimi no kwalimukiwa mane ni kunuha.

7 Oonje kame ana kukwana epalo ikuma ba likumi naayili (12).

8 Cwale sebeli oingena mu ndoo no milapelo mi mu tikweti taatu yo aamba mu undume, yo kanana noo ni kwakolwisa eyi no mubuso wa Nyambe.

9 Kono anjili kame ana kwikala ni mahanyi okwapumena, aamba eyi no kwiiba eyi no Ndila balubala no mukopano, sebeli otunda kwa onyene, ni ku shimba aiyetwa, yo ambola noo mu liywaa ni liywaa mu muyako no ndoo ya Tilanasi.

10 Eyo sebeli yekeza mu myaka yiili, nji cwale aanu no Asiya ayupe eliywi lya Mbumu aendisi no Majuda bamweya ni Magelike

Aana a Sikeba

11 Cwale Nyambe naku tenda etimakazo no ku komokisa mu maoko a Paulusi.

12 Etitaulo mane ni tinyambi naiku tundisiwa ba lutu lyaye sebeli ibeekiwa kwaa sikukola, ni meeti sebeli atunda, ni mebo no kwiiba sebeli itunda mwa onyene.

13 Cwale anjili no aendisi no Majuda
ana kwendanga atundisa Emebo no kwiiba,
kame ano kutusisanga okwamba elitina lya
Jesu nji, “Kame ni ku laela mu litina lya Jesu,
woyo ona kukutaziwa kwa Paulusi.”
14 Aana mutanu na yiili no mupulisita
mukulu no Majuda no litina lya Sikeba ana
kutenda ngeso.
15 Kono emebo no kwiiba sebeli yaatam-
bula nji, “Jesu ni muyii, ni Paulusi ni muyii,
kono wene tiwe anyine?”
16 Cwale omulume woyo ona kwingeniwa
ku mebo kwiiba sebeli waamatukela beulu
ni kwaakoma, mane sebeli atunda ku ndoo
eyo aali njeshe ni ku lemekiwa.
17 Cwale eyi yonje sebeli ilimukiwa
kwaanu onje na mu Efese, aendisi no
Majuda bamweya ni Magelike, mi sebeli
aingenenwa okucila onje, mi elitina lya
Mbumu Jesu sebeli lilumbiwa onene.
18 Aasikupumena no kupula kwaao ana
kupumena sebeli aiya, mu kuukunyaza ni
shongotola eyo no kwiiba ana kutendanga.
19 Cwale epalo nwao ana kutendanga am-
abibo sebeli alita etibuka too ni kuticiña
aanu onje amwine, mi sebeli abala eteko no
tibuka kame ina kwana eikiti makumi mu-
tanu (50; 000) no muwaya-waya no silibela.
20 Cwale eliywi lya Mbumu sebeli liyan-
duluka ngeso ni kukula.

Emifilifili mu Efese

21 Cwale eyo aba ina kubwako, Paulusi
sebeli olela mu muhupulo no mebo nji
abite mu Mesodeniya ni Akaya ni kuta ku
Jelusalema, yo aamba nji, “Munyima no
kwikala kuya,” sebeli wamba nji, “Kame ni
fanena okamona ku Loma.”
22 Cwale aba ana kumana otuma aiyetwa
aye ayili mu Mesodoniya awo amutusa,
Timoteya ni Elasito, yonyene yosili mu
Asiya mbicani.
23 Kusili mu nako eyo omufilifili no
kuneneba sebeli wiiya mulibaka no Ndila.
24 Kakuli omulume wisaniwa Demetil-
iusi, woyo ona kuumbanga endoo no sili-
bela no milimu no Atemisi, kame ana ku-
luwisa onene abeleki no musebezi owo.
25 Cwale sebeli waawaneka bamweya,
naawo anjili asebeza omusebezi kanyi woo,
ni kwamba kwa onyene nji, “Alume, kame
mulimukile nji aba mufuma ni mulibaka no
musebezi ou.
26 Cwale kame mu mona ni kuyupa nji
kasa mu Efese feela kono ni mu naha yonje
no Asia Paulusi kame ana susuweze ni
kukolwisa epalo no aanu, yo aamba nji,
emilimu itendiwa ni maoko kasa emilimu.
27 Ekozi eyo iiya, kasa nji omusebezi
wetu mbau shwauka, kono ngeso ni ndoo
no mulimu mukati otompeha oisniwa nji
Atemisi kame saya liketwe kanyi esinu
na mbulwa tuso, nji mane niku tompeha
kwaye kame saku sinyehe, yonyene woyo
olapelelwa mu Asiya ni mu litunga lyonje!”
28 Cwale aba ana kuyupa eyo, sebeli atina
onene ni kukuwa nji, “Woyo no kuneneba
ni Aetemisi no Maifese!”
29 Cwale omuleneñi sebeli wiyala ni ku
hakanyeha, mi sebeli aitukela bamweya
mu teatele nikulema Gayusi ni Alisitako
aanu na mu Mesodoniya awo ana ku sin-
deketanga Paulusi mu misipili.
30 Paulusi kame ana kusinganga oku
monahaza kwaanu no kupula, kono
aasikupumena kasi ku mulumelelanga.
31 Cwale ni manduna anjili na mu Esiya
awo anokusinga naye, sebeli amutumena
ni ku mukumbela nji alese okumonahaza
ba patelo.
32 Cwale anjili sebeli akuwa sinu
simweya, anjili sinjili kame, kakuli kame
ana kuungana mu kuhakanyeha, mi ano
kupula kasiku limuka eso ana kuunganena.
33 Anjili aanu mu nyangela sebeli
atundisa Alekizanda, woyo aendisi no
Majuda ana kubeeka kuuso. Cwale
Alekizanda sebeli okobeta ni Lyoko nji
akutambwele kwaanu.
34 Kono aba ana ku lemuha nji neli Mu-
juda, mu tihola timbili sebeli akuwa onje
mu liywi limweya nji, “Ounene ni wa
Atemisi no Maifese!”
35 Cwale omuñoli no Kuta no muleneñi
sebeli ondota enyangela ni kwamba nji,
“Aana no Efese!” anyine kwaanu no kwal-
imuka nji omuleneñi no Efese omubabaleli
no ndoo no mulimu no mukati no kutom-
peha Atemisi ni wa liwee no sitabelo no
kukena sinakwi ku wilu?
36 Cwale mumone nji einu eyo kailatulwa,
abakulingeso kame mulukela okondoka mi
mulese okutenda esinjili mu wangu.
37 Kakuli kame munaliti aa alume bano
nji kasi sinya endoo no mulimu wetu no
mukati simba nji asikunyefula emilimu
yetu.
38 Cwale nji Demetiliyasi naabeleki ali
kwa yonyene nji kame ali ni muzeko ni
munu, etikuta kame tiyatulukile, kame kuli
nasi kwatula, akutwale ku kuzeka.
39 Kono nji kame kuli ni taba indina
musaela, kame saiatulwe mu mukopano
ofanena.
40 Kakuli kame tuli mu utata no ku atulwa
mu mufilifili balelo, kakuli katu kwite
elibaka satwimane nalyo mulibakano
mukopano owo.
41 Cwale aba ana kumana okwamba eyo,
sebeli olukulula omukopano.

20

Ku Masedoniya ni mu Gelike

1 Cwale omufilifili aba una kubwa,
Paulusi sebeli owaneka aiyetwa, okwaa-
susueza ni kwaalana, niku funduka okuta
ku Mesodoniya.
2 Cwale aba ana kumana okumona enaha
eyo, ni kwaasusuweza onene, sebeli ota mu
naha no Magelike
3 Omo sebeli okaikalamo etikweti taatu,
mi aendisi no Majuda sebeli amukun-
damena abo anokutukiseta okuta mu
Siliya, sebeli onahana okuuka endila no
Mesodoniya.
4 Sopatele naku Beliya omwana Pilasi se-
beli oomu sindeketa, Alisitakasi ni Sekun-
dasi Amatesalonika, ni Gayusi na ku Debe
ni Timoteya, naa naku Asiya neli Tikikasi ni
Tilofimasi.
5 Onyene kame anoku tangeta, sebeli aka
twimanena mu Tulowasi.
6 Kono aci sebeli tu tunda mu Filipi mun-
yima no mukiti no Inkwa no mbulwa omu-
mena, munyima no amaywaa mutanu, se-
beli tu keela mu Tulowasi, omo sebeli twi-
ikalamo amaywaa mutanu naayiili (7).

*Paulusi aba ana Kupota aka no Mamane-
neno ku Tulowasi*

7 Ba liywaa no weli mu sunda, abo
me tukuwanine bamweya okulya esilyela,
Paulusi sebeli wamba noo, kakuli kame
na kufanena okufunduka amasiku eliywaa
linaku tatamako, mi kame ana kwambola
noo enako no kuleba mane konji bakaci no
usiku.
8 Kame kuna kwikala etilambi no kupula
mu ndoo na kuwilu omo tu nakukuwanena.
9 Cwale ondumbana no litina lya Eutikasi
kame ana kwikala mu lihaulo no ndoo, se-
beli olangana otulo no kuneneba luli abo
Paulusi yo twalelela okwambola ba nako no
kuleba, yoli mu tulo, sebeli okwela banji
okatunda ku ndoo na kuwilu no waatu. Se-
beli ononiwa yo file.
10 Kono Paulusi sebeli oshetumukela
banji ni kwinamena beulu yaye, ni
ku mufumbatela yo aamba nji, “Olese
kubilaela, kakuli omoyo waye osili mwa
yonyene.”
11 Cwale Paulusi aba ana kukambama
kame, sebeli okomauna esinkwa, aba ana
kumana okulya, sebeli wambola noo enako
no kuleba konji amasiku, sebeli ofunduka.
12 Ondumbana sebeli amutwala ku
mundi yo yoya, mi sebeliaombaombiwa
mu micima onene luli.

*Okutunda mu Tulowasi okuta mu Mile-
tasi*

13 Kono sebeli tuku tangeta ku sisepe,
sebeli tukulongamo ni ku fuula okuta ku
Asosi, omo kame tunaku singa okushimba
Paulusi, yonyene kame ana kukutukiseta
ngeso, kakuli yonyene kame ana kusaela
okweenda ni makondo.
14 Cwale aba ana ku tuwana ku Asosi,
sebeli tu mu longa, ni kuta naye ku Mitileni.
15 Aba tuna kufuulamo, eliywaa lina
kutatamako sebeli tukeela ba mabapa ni
Kiyosi, eli lina kutatamako kame sebeli
tukakeela ku Samosi, elinjili kame eliywaa
sebeli tukakeela ku Miletasi.
16 Kakuli Paulusi kame ana kulela nji
alese okufuweka mu Efese, nji cwale alese
oku liyehela mu Esiya kakuli kame ano ku
tukiseta okaikala mu Jelusalema nji kame
kutwesahala, ba liywaa no Pentakota.

Okulana kwa Paulusi Kwaakulu no Efese

17 Paulusi yoli mu Miletasi, sebeli otu-
mena ku Efese okaisana aakulu no keleke.
18 Cwale aba ana kukeela kwa yonyene,
sebeli waambela nji, “Kame mulimukile
omukwa nina yoyo mukaci kenu enako
yonje okutunda ba liywaa no weli elyo nina
kukeela mu Asiya.
19 Kame nina sebeleze Mbumu mu uku
kokobeza konje ni mu myooti ni mu miliko
ina kuniyela mu mifumbo no Majuda.
20 Omo ka nisi ukela munyima oku myam-
bela esinu sonje eso sina ku fanena oku
mitusa, ni ku miiyeta mu sicaba ni mu ndoo
ni ndoo.
21 Menilemine okupakela aendisi no Ma-
juda bamweya ni Mangelike kweeyi no
kubaka kwa Nyambe neyi no tumelo mwa
Mbumu wetu Jesu Kilesite.
22 Komumone cwale, kame nita ku
Jelusalema, meni nungilwe mu mebo, mu
kwalimuka eyo saika tendahaleko kwa
mene.
23 Esi ni limukile ninji mu muleneñi ni
muleneñi Emebo No Kukena kame ina kuni
pakela nji okunungiwa ni ku yandisiwa
kame initatelele.
24 Kono kani bilaele eyo, mi kanibalele
omoyo wange nji niwautokwa kwa mene,
esi nisinga feela ninji ni manenene omusip-
ili ni musebezi wange ananibi Ombumu
Jesu, no kupaka eliywaa no sishemo sa
Nyambe.
25 Cwale komumone, kame ni limukile nji
aanyi monje awo inendele emisipili oku-
mikutaza eyi no mubuso wa Nyambe kamu-
tamba okumona olubala lwange kame.
26 Cwalehe kame ni myambela eniti
balelo nji, kani kwite omubonda no
unyinga wenu moonje.
27 Kakuli kani siuka munyima mu kumi-
taluseta omulelo wonje wa Nyambe.
28 Cwale aanyi muku babalele, mi mu
lise omutapi mu nabiwi oku ubabalela mu
Mebo No Kukena oku babalela Endoo ya
Nyambe ya Nyambe eyo ana kuulele ni un-
yinga wa Mwanaye.

29 Kakuli kame ni limukile nji aba sani misiye, kame sakwiiye aandiwi no kucilisa mukaci kenu, awo saulwe okuyupela omutapi amakeke.
30 Cwale mukaci kenu luli kame sakutunde alume asaambe einu no mapwa nji aiyetwa aakoñe.
31 Cwalehe mutokomele, muhupule nji mu myaka yaatu kani lesele okweleza ni myooti ousiku ni munji ku munu ni munu.
32 Cwalehe bano kame ni mibeeka kwa Nyambe ni ku liywi no sishemo saye, elyo saali miyake ni kumiba esanda naa akenine onje.
33 Kanisi lakaza esilibela ni gauda ya munu simba esibyana.
34 Aanyi mwenyine kame muyii omo ina belekele ni maoko ange okuwana omu no kuyoyela mane nawo ana kwikalanga nange.
35 Mu inu yonje kame nina mi monisa nji mu sebeze ngeso, kame mu fanena okutusa asiku fokola, me muhupula amaywi ana kwamba Jesu nji, 'Embuyoti kame ili onene mu kuba kasa muku tambula.' "
36 Cwale aba ana kumana okwamba ngeso, sebeli okubama ni manwi banji ni kulapela noo onje.
37 Cwale onje sebeli alila niku kwela mu mbando ya Paulusi ni kumutubeta.
38 Kame ana kutomoha onene emicima onje mulibaka no maywi aye ana kwamba nji kaatamba kumona kame olubala lwaye. Cwale sebeli amusindeketa okamukeeta ku sisepe.

21

Paulusi Yoota ku Jelusalema

1 Cwale aba tuna mana oukutaba noo mu ku bambaba feela, sebeli tufuula, mi sebeli tulumba ku Kosi, mi liywaa linakutatamako sebeli tukeela mu Lodesi, okutunda omo sebeli tuta ku Patala.
2 Cwale aba tuna kuwana esisepe silumbile ku Foenisiya, sebeli tukulongamo ni kuta.
3 Cwale aba tuna keela mu sibaka no Sipulasi, sebeli tusi yupela ku simoo okuta mu Silia, sebeli tuka fuweka mu Tile, kakuli omo esisepe kame sina kulongola etutu.
4 Cwale sebeli tuwanamo aiyetwa, ni kwikala noo amaywaa mutanu ni twiili (7). Mu mebo sebeli aambela Paulusi nji alese okuta ku Jelusalema.
5 Cwale amaywaa etu aba ana kubwa, sebeli tu funduka okwekeza omusipili wetu ni kutu sindeketa onje, naa moyo oo naanoo, ni ku tulita konji aba ana kutu siisa omuleneñi, sebeli tu kubama ni manwi ba likamba okulapela ni ku kulana omnjili ni munjili okuwaba.
6 Cwale sebeli tukulonga mu sisepe, onyene sebeli aukela ku mundi.
7 Cwale aba tuna kumana omusipil wetu okutunda mu Tile, sebeli tuta ku Tolemaisi ni kukeeta aasikupumena ni kwiikala noo eliywaa limweya.
8 Eliywaa lina ku tatamako sebeli tu funduka nuukakeela mu Sesaaliya, mi sebeli twiingena mu ndoo ya Filipi omwaambi no mikopano, woyo ona kutenda omunjili noao mutanu ni twiili (7) ni kwikala kwa yonyene.
9 Kame ana kwikala naanaye anee nwa sizana no kwaakwaliwa, ana ku nuhanga.
10 Aba tuna kwikalamo amaywaa mbicana, sebeli kwiiya omunuhi no litina lya Agabusi ona ku tunda ku Judeya.
11 Cwale aba ana kukeela kwaaci, sebeli okununga olukanda lwa Paulusi ku maoko ni ku makondoo ni kwamba nji, "Eesi, so kame esinaambiwa ku Mebo No Kukena nji, aendisi no Majuda mu Jelusalema mwasanungele omunya lukanda olu, ni ku mubeeka mu maata ano macaba."
12 Cwale aba tuna kuyupa ngeso, aaci naanu sebeli tu mukumbela nji alese okukambama okuta ku Jelusalema.
13 Cwale Paulusi sebeli otambula nji, "Iikene aba mulila ni kucola omucima wange? Kakuli mene kame ni kutukisite kasa okwingena mu tolongo feela, kono simba okufa ku Jelusalema mulibaka no litina lya Mbumu Jesu."
14 Sebeli okana okukolwisiwa kwaaci, sebeli toondoka ni kwamba nji, "Ku tendahale eso sisingwa kwa Mbumu."
15 Munyima no maywaa ao, sebeli tuku tukiseta okuta ku Jelusalema.
16 Cwale naiyetwa anjili ana ku tunda ku Sesaaliya sebeli ata naaci, oku tutwala ku ndoo ya Nasoni, omwiyetwa no kale na ku Sipulasi, oko tuna ku fanena okwikala.

Paulusi yo Potela Jakobo

17 Cwale aba tuna ku keela mu Jelusalema, aasikupumena sebeli atu tambula wino mu ku wabelelwa.
18 Eliywaa lina ku tatamako Paulusi ota naaci kwa Jakobo, mi onje akulu sebeli aikalako.
19 Munyima no kwakeeta, sebeli otalusa wino einu eyo Nyambe ana tende kwaasimacaba mu musebezi waye.
20 Cwale aba ana kuyupa eyo, sebeli akanyisa Nyambe. Mi sebeli aamba kwa yonyene nji, "Omwabetu, esi omwine nji, aendisi no Majuda aa ana lumele sebeli eikiti no kupula, mi aanu onje kame atukufalelwe omulawo.
21 Kame anaambelwe eyowe nji wene kame wiyeta aendisi no Majuda onje awo ayoya mwano asimacaba nji afulalele

Mushe, okwaambela nji alese okutwala anoo ku mupato simba okukuteka eizo yoo.
22 Cwale ngasibine saitendahale? Kame saayupe nji nwiyi.
23 Otenda eyo tukwambela. Kame tukwite alume anee awo ali munji no sepiso noutokwa.
24 Waashimbe aa alume okakukenise noo, mi waatenekele nji cwale aka beulise emitwi yoo. Cwale aanu onje kame saalimuke nji kakwisa esinjili eso ana yupu kweyo inambiwa mulibaka lyowe kono nji ni wene kame oyoya mu ku tokomela omulawo wa Mushe.
25 Kono kweeyo no asimacaba ana lumele, kame tunaatumene eliñolo no mulelo wetu nji kame afanena okukana kweeyo ina tendelwe emilimi, ni ku unyinga, ni kweyo ina owiwa, ni uhule.
26 Cwale Paulusi sebeli oshimba aalume awo, mi ba liywaa linaku tatamako sebeli okukenisa noo ni kwingena mu ndoo ya Nyambe, okwamba amaywaa no kukenisa koo aba saiyatetetwe ni nubu nai kubiwa eyi no munu ni munu woo.

Okunungiwa Kwa Paulusi mu Ndoo ya Nyambe

27 Cwale amaywaa mutanu naayili aba ana kwatumela okubwa, aendisi no Majuda na ku Esiya awo ana kumumona mu ndoo ya Nyambe, sebeli asusuweza enyangela ina kukuwana mu kupula, ni ku mulema.
28 Cwale sebeli akuwa nji, “Alume no Isilaele, komutuse! Uno yokame omutu ona kwiiyetanga aanu onje mu ibaka yonje okulwisa aanu ni mulawo ni sibaka sino, abakulingeso osilita kame Amagelike mu ndoo ya Nyambe, mi na silafaza esibaka sino no kukena.
29 Kakuli kame ana kumumona oweli yo enda ni Tolofimo Omwiifese mu muleneñi, mi sebeli anahana nji Paulusi mwendi namu liti mu ndoo ya Nyambe.
30 Cwale omuleneñi onje sebeli oimana amaefe-efe, mi aanu sebeli aituka ba bamweya, okalema Paulusi ni ku mukoka okumutundisa mu ndoo ya Nyambe mi ababo emyelo sebeli iyatiliwa.
31 Cwale aba ana kweteka nji amwibaye, eliywi sebeli liiya ku mwendisi no masole no Maloma nji Jelusalema yonje naimana ni mufilifili.
32 Mu nako imweya sebeli oshimba amasole na shebuluki oo, ni kwiitukela kwa onyene, cwale aba anakumona omwendisi ni masole, sebeli alesela okumufula.
33 Cwale omwendisi sebeli osheteta ni kulema Paulusi, ni ku laela nji anungiwe ni mawenge ayili. okubinda aibangute eyaye, nji yokame anyine, neeyo ana tende.
34 Anjili mu nyangela sebeli akuweleza sinu simweya, anjili sindina, mi sebeli okwangwa okulimukabo eniti mulibaka no lilata, sebeli nji Paulusi atwaliwe mu ndoo no kongola.
35 Cwale aba ana kukeela ba matulameno, konji oku shimbiwa ku Masole mulibaka no kutweba no nyangela.
36 Kakuli okupula nwaanu kame ana ku mukoñanga, akuweleza nji, “Aibaiwe!”

Paulusi Yoku Sileleza Yonyene

37 Paulusi yoli beebi ni kwingenyekwa mu ndoo no kongola, sebeli wamba ku mwendisi no masole nji, “Kame ni kumbela okwamba nowe?”

Woyo sebeli omwibanguta nji, “Kame olimukile okwamba Esigelike?”
38 Kana kasa wene Omwengepita, uya, ona liti omufilifili mu maywaa aya anabu ni kwetelela aibai alume ana ku kwana eikiti inee (4;000) okuta noo mu lihalaupa?”
39 Paulusi sebeli otambula nji, “Mene kame nili Omujuda, okutundelela ku Tasusi mu Silisia, omuleneñi noutokwa, Kame ni kumbela kwa wene nji naambe kwaanu.”
40 Cwale aba ana ku mulumelela, sebeli oimana aba noku tinena, mi sebeli okobeta aanu ni Lyoko, cwale aba kuna kondoka onene tuu, sebeli wamba noo mu puo no Sihebelu nji,

22

1 “Abaange naa sitange, muyupe aba ni kutambwela balubala wenu!”
2 Cwale aba ana kuyupa nji kame aambela mu puo no Mahehelu sebeli aondoka onene luli, mi sebeli wamba nji,
3 “Kame nili Omujuda, ona leyeliwa ku Tasusi mu Silisiya, kono kame nina kulele omuno mu muleneñi ku makondo a Gamaliele, mi kame nina iyetiwa no kupetahala okuta mu mukwa nwaa njekulyetu, ni kutukufalelwa eyi no Nyambe, kanyi omo mwiikalele balelo naanyi.
4 Kame nina lwisi onene Endila eyo mane oku twala ku lifu, kame nina kununganga alume bamweya naakati okwaa ingenyeka mu tolongo.
5 Omupulisita mukulu ni kuta no akulu onje kame ani paka. kame nina ku shimba amañolo okutunda kwaa onyene okutwala kwaabange, mi sebeli ni funduka okuta ku Damaseka nuukashimbamo aawo ana kwikalangamo ni kwaalita mu tololongo mu Jelusalema nji abiwe ekoto.

Paulusi Yoamba Einokufuktuka kwaye

6 “Cwale abo meni lemine okweenda nji nishetete kunyonga ni Damaseka, omunji ba 12 okolokoluli olumonyi no kuneneba luna kutuda ku wilu ababo sebeli lunifuka.

7 Cwale sebeli nikwela banji ni kuyupa
eliywi lyaamba kwa mene nji, ‘Suaule,
Saule! Iikene oni yandiseta?’
8 Sebeli ni tambula nji, ‘Tiwe anyine,
Mbumu?’ Cwale sebeli oni tambula nji,
‘Time Jesu no Nazaleta, woyo o yandisa.’
9 Cwale awo nina kwikala noo kame ana
kumona olumonyi kono kasi kuyupa eliywi
lya woyo ona kwamba kwa mene.
10 Cwale sebeli naamba nji, ‘Iikene ni-
fanena okutenda, Mbumu?’ Mi Ombumu
sebeli onambela nji, ‘Oimane, mi ote mu
Damaseka, cwale omo kame soka ambelwe
yonje eyo ofanena okutenda.’
11 Kakuli cwale kanisiku mona
mulibakano kanya no lumonyi olo, kame
nina kulemiwa ku Lyoko kwaao nina
kweenda nooo okwingena mu Damaseka.
12 “Ananiasi, omulume onaku kubeeka
kwa Nyambe okuta mu mukwa no mulawo,
woyo opakwa kwaanu onje awo ayoyamo.
13 Cwale sebeli oiya kwa mene, ni kwi-
imana kunyonga yange, ni kwamba nji,
‘Saule minange, obiwe okumona kame!’ Mi
mu nako eyeyo, sebeli ni mona ni ku mwa-
liketa.
14 Cwale ni kwamba nji, Nyambe nwaa
njekulyetu nakukete nji olimuke eso asaela,
okumona woyo no kuluka ni kuyupa ku
liywi litunda mu kanwa kaye.
15 Kakuli kame sotende opaki waye
kwaanu onje kweeyo ona mono ni kuyupa.
16 Cwale bano siikene osi tatelele?
Oimane mi okolobezwe, mi oyowisiwe ku
ibi yowe, wisane ba litina lyaye.’

Okwiisanwa kwa Paulusi oka Kutaza Kwaasimacaba

17 “Aba nina kumana okuukela ku
Jelusalema ababo meni lapela mu ndoo ya
Nyambe, sebeli ni mona epono,
18 ni ku mona Ombumu yo aamba kwa
mene nji, ‘Olelube mi muwangu otunde
mu Jelusalema, kakuli katamba ku tambula
oupaki so ni pake.’
19 Cwale sebeli ni tambula nji, ‘Kame al-
imukile nji time nina kwiingenyekanga mu
tolongo mu ndoo ni ndoo no milapelo ni ku-
fulanga awo ana kupumenanga kwa wene.
20 Cwale ababo ounyinga wa Setefani
opaki wowe aba ona kwiiteka, kame
nina kwikalako, ni kupumena okwiibaiwa
kwaye, ni kubabalela eikumango ya awo
ana ku mwiibaa.’
21 Cwale sebeli wamba kwa mene nji,
‘Ote, kakuli kame sani kutume oku no
kuleba kwaasimacaba.’ ”

Paulusi Omuloma

22 Sebeli amuteeteta okutwala abo
ana kwambela eliywi elyo, ababo sebeli
atangisa okukuwa ni liywi lili beulu nji,
“Omunu nongeso mu mutundise mu
litunga, kafanene okuyoya!”
23 Sebeli akuwa ni kututula eikumango
yoo ni ku tunyisa eliluli mu wilu.
24 Omwendisi no masole sebeli olaela
nji alitiwe mu ndoo no kongola, nji aka
mwibangute yo fuliwa nji alimuke eso
amukuwela.
25 Kono aba ana kumana okumununga ni
mihala no itumba, Paulusi sebeli oibanguta
omwendisi ona kwimananga ba nyonga nji,
“Kana nitukelo okufula omunu no Muloma,
yo kasi atuliwa kale?”
26 Cwale onduna aba ana kuyupa ngeso,
sebeli ota ku mweendisi no masole ni
kwamba kwa onyene nji, “Siikene eso
osinga okutenda? Kakuli omunu uyu ni
Muloma!”
27 Cwale omwendisi no masole sebeli wi-
iya kwa Paulusi ni kumwibanguta nji, “On-
ambele, niti luli kame oleilwe ku Maloma?”
Paulusi sebeli otambula nji, “Ee.”
28 Omwendisi no masole sebeli otambula
nji, “Kame nina teneke amali no kupula nji
nu kuulele etukelo eyo.”
Paulusi sebeli otambula nji, “Kono mene
ni mu kuleiwa.”
29 Cwale awo ana ku singa oku mufula se-
beli amusiya ababo, omwendisi no masole
ni yonyene sebeli ocila aba ana kuyupa nji
Muloma, kakuli kame ana ku mununga.

Paulusi yooli booso no Kuta

30 Kono eliywaa aba lina kupa, mu
kusinga oku limuka elibaka no niti eyo
amuzekiseta aendisi no Majuda, omwen-
disi no masole sebeli onungutula Paulusi,
ni ku laelela apulisita akulu naa sikuta onje
nji akuwane, sebeli ota ni Paulusi ni ku
mubeeka balubala woo.

23

1 Paulusi yo alikete onene asi Kuta no
Majuda sebeli wamba nji, “Abaange, kame
ninaende ni lizwalo no kuwaba koonje
balubala wa Nyambe, okulita ba liywaa no
balelo lino.”
2 Cwale Ananiyasi omupulisita mukulu
sebeli olaela awo ana kwimananga kuny-
onga yaye nji amupobole ba kanwa,
3 Cwale Paulusi sebeli wamba kwa
onyene nji, “Nyambe mba ku pobola,
wene elimota libasizwe elikena! Kandi
aba oikalile bano ni ku naatula okuta mu
mulawo, kandi aba olaela nji nipoboliwe,
kame ocola omulawo!”
4 Awo ana kwimananga ku nyonga yaye,
sebeli aamba nji, “Weene kame okuta
omupulisita mukulu wa Nyambe?”
5 Paulusi sebeli otambula nji, “Abaange,
kanisi limuka nji mupulisita mukulu kakuli
kame ku ñolilwe nji, ‘Olese okwamba eyi no
kwiiba ku mwendisi no aanu owe.’ ”

6 Cwale Paulusi mu kulimuka nji anjili
neli Asaduki mi anjili neli Afalisi, sebeli
okuwa mu Kuta nji, “Abaange, mene kame
nili omufalisi, o mwana no mufalisi, kame
naatulwa mulibakano kwinguka nwaafu
kame nili mu muliko!”
7 Cwale aba ana kumana okwamba eyo,
omufilifili sebeli winguka mukaci no Afal-
isi naa Saduki, mi esikwata sebeli sikutaba
bakaci.
8 Kakuli Asaduki kame aamba nji kak-
wisa okwinguka kwaafu, simba eliñeloi,
simba Emebo, kono Afalisi kame apumena
eyo yonje.
9 Cwale sebeli kwinguka elilata no
kuneneba luli, mi anjili aiyeti no mualao aa
aimanena Afalisi, sebeli aimana ni kwamba
nji, “Ka tusiwana esi sifosahalile kwa
yonyene uyu mulume! Mwendi ni mebo
simba eliñeloi yaamba mwa yonyene!”
10 Cwale Omufilifii aba onaku ekezeha,
omwendisi no masole sebeli ocila nji
Paulusi mba kaolwa mu ibindi kwa
onyene, ni ku laela amasole okushetumuka
okashimba Paulusi mukaci koo ni ku mulita
mu ndoo no kongola.
11 Ousiku ona kutatamako Ombumu se-
beli oimana kunyonga yaye ni kwamba nji,
“Olese kucila, kakuli kanyi aba ona paka
eyange mu Jelusalema, cwale ni mu Loma
kame ofanena okanipaka ngeso.”

Omulelo no Kwibaa Paulusi

12 Cwale eliywaa aba lina kupa, Amjuda
anjili sebeli akuwana okulela ni kweeta nji
katamba kulya simba okunwa konji aba
saibae Paulusi.
13 Awo ana ku tenda omulelo owo, neli
aanu ana kubitelela makumi anee.
14 Cwale sebeli ata kwa mupulisita
omukulu ni kwaakulu, ni kwamba nji,
“Kame tuna kunungu oluci nji ka tutamba
kulya esinjili konji aba satwiibae Paulusi
oweli.
15 Abakulingeso, anyi naasi Kuta mu
simwete omwendisi no masole amulite
kwaanyi, mi munise kanyi kame musinga
okusaisisa etitaba taye. “Cwale aci kame
tukutukisite oku mwibaa yo kasikeela kale
kwaanyi.”
16 Kono omwana mandaye Paulusi no
mushimani aba ana kuyupa emifumbo yoo,
sebeli ota mu ndoo no kongola okasimweta
Paulusi.
17 Cwale Paulusi sebeli oisana omunjili no
abaleki ni kwamba nji, “Otwale uyu ndum-
bana ku mwendisi no masole, kakuli kame
ali nesi asaela okumwambela.”
18 Cwale sebeli omushimba ni kumut-
wala ku mwendisi no masole ni kwamba
nji, “Paulusi omupantiti kame anani isana
ni kuni kumbela nji nilite uyu ndumbana
kwa wene, kakuli kame kuli eso asaela ok-
wamba kwa wene.”
19 Omwendisi no masole sebeli omulema
ku Lyoko, ni kuta naye ku nyonga ni ku
mwibanguta nji, “Siikene eso osaela oku
naambela?”
20 Cwale sebeli wamba nji, “aendisi no
Majuda kame ana kuyupu nji aku kumbele
nji byuunda waalitele Paulusi ku Kuta yoo,
atende kanyi kame asaele okusaisisa etaba
yaye.
21 Kono olese okwaa lumelela, kakuli
alume no kubitelela amakumi anee awo
ana mukundamene, kame akunungile oluci
nji katamba okulya simba oku nwa esinjili
koonji aba sa ibae Paulusi oweli. Cwale
kame aku tukisite, ni kutatelela esepiso
okutunda kwa wene.”
22 Cwale omwendisi no masole sebeli
ousa ondumbana, ni ku mulaela nji, “Olese
okwambela omunu nji nunambele etaba
eyi.”

Paulusi yo tumiwa kwa Mubusisi Felikisi

23 Cwale sebeli oisana aendisi ayiili no
masole ni kwamba nji, “Ba nako no 9
okoloko (21) ousiku mu kutukisete mu
shimbe amasole akwana emyanda yiili
(200) ni timbii makumi mutanu naayili,
(70) naalume akwana emyanda yiili (200)
asikulwisa etimbi nji ate ku Sesaaliya.
24 Mulukise ni tipeleswa eto sa titiniwe
kwa Paulusi, mi mumutwale wino kwa Fe-
likisi omubusisi.”
25 Cwale sebeli oñola eliñolo eli lyaamba
nji,
26 “Mene Kilaudiyasi Lisiyasi kwa Felikisi,
omubusisi okutekiwa onene, mulumele.
27 Omunu woyo kame ana kulemiwa ku
Majuda, mi kame ana ku singa oku mwibaa,
cwale mukuyupa nji ni muloma sebeli niiya
ni masole oku muyoyisa.
28 Cwale mu kusinga nji ni limuke eyo
amulwiseta, sebeli ni mutwala ku Kuta yoo.
29 Omo sebeli ni wana nji kame amu zek-
isa mu yambo no mulawo woo, kono kak-
wisa omubonda owo ofanena elifu simba
okunungiwa.
30 Cwale aba nina kumana okuyupa
nji munu woyo kame ana kundamenwa,
ababo sebeli ni mutumena kwa wene, mi
kame nina laelele awo amuzekisa nji eyo
amuzekiseta ailite kwa wene .”
31 Cwale amasole, sebeli atenda omo ana
laelelwe, okushimba Paulusi ni kumulita
ousiku ku Antipatilisi.
32 Cwale eliywaa aba lina kupa sebeli
aukela ku ndoo no kongola, okusiya
asikutina etimbii aata ni Paulusi.
33 Cwale aba anaku keela mu Sesaaliya,
sebeli aba omubusisi eliñolo, mane niku lita
Paulusi kwa yonyene.

34 Omubusisi aba ana kumana okubala eliñolo, sebeli oibanguta Paulusi nji kame atunda ku tolopo ibine. Cwale aba ana kuyupa nji kame atunda mu Silisiya,
35 sebeli wamba nji, “Kame sani yupe eyowe aba sakeele awo akuzekisa.” Cwale sebeli olaela nji atatelelwe mu ndoo ya Heloda.

24

Paulusi yo Zekisiwa

1 Munyima no maywaa mutanu omupulisita mukulu Ananiyasi sebeli oiya nakulu anjili nimutalusi wisanwa Tetulusi. Mi sebeli akumonahaza kwa mubusisi oku talusa eyi ya Paulusi.
2 Cwale aba ana ku mwiisana, Tetulusi sebeli otangisa oku muhapeleza okwamba nji,
“Aba tu yoya mu kozo no kuneneba ni mwa wene, mu kubiwa kwetu kwa wene, wene Felekisi no kukutekeha, einu no kupula kame itandahala mwa wene muno mu litunga.
3 Mundila yonje ni kubine konje kame twiitambula mu witumelo no kuneneba.
4 Kono nji nilese oku sinyeza enako, kame niku kumbela mu sishemo sowe otutetete kweyo tu kwambela.
5 Kakuli kame tu nawana woyo mulume nji mususwezi omunya tiputeho no Majuda onje mu litunga lyonje, yokame omutwi no tuto no kukeluha no Anazaleta.
6 Kame ana eteke mane okusilafaza Endoo ya Nyambe, kono natu muleme.
7 Kono omwendisi no masole Lisiasi, sebeli okeela ni ku mushimba mu maata no kuneneba, okutu byangulaye.
8 Mu ku mwibanguta mwenyene mba mulimuka okutundelela mwa yonyene einu yonje eyo tu munyaza.”
9 aendisi no Majuda noyonyene sebeli apumena nji eyo amunyaza ni yaniti.
10 Cwale omubusisi aba ana kwamba kwa yonyene, Paulusi sebeli otambula nji,
“Mu ku limuka nji mu myaka no kupula kame ona tende omwatuli no litunga eli, kame ni wabelelwe okuba oupaki wange.
11 Kanyi omo olimukele nji kakusibita amaywaa likumi naayiili aba nino katunda ku Jelusalema mu kulaapela.
12 Kono kasikuniwana meni kanana naanu simba okususweza esicaba, simba mu keleke, simba mu tindoo no milapelo, simba mu muleneñi.
13 Simba mane okulita kwa wene esisupo kweeyo aamba eyange.
14 Kono kweeyi kame ni pumena kwa wene, nji okukumanena ni Ndila eyo aisaniwa kunyefula, kame ni lapela Nyambe no asitetu ni kupumena einu onje eyo ina lyatisiwa mu mualao simba eyi ina ñoliwa kwaanuhi a Nyambe.
15 Mulibaka nokwikala ni sepo kwa Nyambe neyo nonyene apumena, nji okwinguka kwao no kuluka nawo nakwaluka,
16 mi cwale kame netekanga onene nji ni ikale ni lizwalo kuneku la Nyambe ni aanu.
17 Aba kuna kubita emyaka sebli ni lita etituso ni timpo ku Jelusalema kwaanu no kusheba.
18 Meni lemine okutenda eyi, sebeli aniwana me kenine mu Ndoo ya Nyambe, okululwile esicaba ni mifilifili. Kono aendisi no Majuda anjili ana kutunda ku Esiya
19 kame afanena okukeela kwaanyi nji kame anyaza nji kame kuli esinjili eso nina foso.
20 Abakulingeso mu lesele aa alume onyene aambe eso nina kufosa aba nina kwimana balubala no Kuta,
21 konji esinu simweya eso nina kwamba meni imanine mukaci koo, ‘Ni ku kuteka okwinguka nwaafu eyo ni zekisiwa mu liywaa no balelo lino.’ ”
22 Kono Felekisi woyo ona kulimuka wino Endila, sebeli wamba kwa onyene nji, “Aba sa keele Lisiyasi omendisi, okubinda sani nahane etaba yenu.”
23 Cwale sebeli oba etaelo ku mwendisi no masole nji iakale mu kutateleliwa nji mu kulukuluha mi aalikani aye abiwe ekolo no kumulitela eyo asela.
24 Munyima no maywaa, Felekisi sebeli oiya ni moyo waye Dulusila ona kutenda Omujuda, mi sebeli otumena Paulusi ni kuyupa yo aamba mu tumelo mwa Jesu Kilesite.
25 Yo lemine okwambola eyi no niti neyi no kuluka ni nuukulema mane ni katulo na kuuso, Felekisi yonyene sebeli ocila ni kwamba nji, “Ba nakon ino ote oweli. Cwale aba sani wane esibaka mba ni kwiisana.”
26 Ba nako imweya sebeli ohupula nji kame sabiwe amali kwa Paulusi. Cwale sebeli omutumena aka no kupula nikamba kwayonyena.
27 Kono aba ina kubwa eilimo yiili, Felekisi kame ana kuyoliwa kwa Polosiusi Festusi, ni ku laekaza okutenda aendisi no Majuda ouwa, Felekisi sebeli osiya Paulusi mu tolongo.

25

Paulusi yo Kumbela kwa Sizale

1 Cwale Fesitasi aba ana keela aye, munyima no aywaa aatu, sebeli okambamena ku Jelusalema okutunda mu Sesaliya.
2 Omupulisita mukulu naakulu no majuda sebeli akumonahaza kwa yonyene, mi sebeli abiha kwayonyene okukumanena neya Paulusi.

3 mi sebeli akumbela nji atende mukwaawabelisa nji aatumene Paulusi ku Jelusalema, okulela okumu kundamena nji amwibae ba ndila.
4 Fesitusi sebeli otambula nji, Paulusi kame ali mu Sesaaliya, ni kwamba nji ni yonyene okutwa atemo abano.
5 Cwale sebeli waamaba nji, “Mu lusele alume aali ni tukelo mukaci kenu ashetumuke ni mene, mi nji kame kuli eso sina fosahala mwa yonyene, aiye mukumuhapeleza.”
6 Cwale aba ana ku mana okwikala noo mu maywaa no kwaakwana mutanu ni twaatu simba likumi, sebeli oukela ku Sesaaliya. Ba liywaa lina kutatamako sebeli oikala ba situlo no katulo, mi sebeli olaelela nji Pulusi alitiwe.
7 Cwale aba ana kwiiya, aendisi no Majuda ana kutunda ku Jelusalema sebeli amubeeka mukaci, ni ku hapeleza emibonda no kupula eyo akwangwa okulita oupaki wayo.
8 Paulusi yonyene sebeli okutambwela nji, “Kanisifoseza omulawo no Majuda, simba Endoo ya Nyambe, simbsa Sesale kanisi mufoseza simba kanyonyo.”
9 Kono Fesitusi muku singa oku wabeliswa aendisi no Majuda, sebeli wamba kwa Paulusi nji, “Ninji kame osaela okuta ku Jelusalema, mi omo oka atulwemo eyambo eto balubala wange?”
10 Kono Paulusi sebeli wamba nji, “Kame niimanine balubala no Kuta ya Sesale, moni lukela okwatulwela, Ku Majuda kanisifoza simba simyeya, kanyi omo olimukele wino ni wene.
11 Nji cwale kame nina matuka omulawo, nikutenda esinjili eso sifanena elifu, sikana okufa, kono nji kakwisa eniti mu yambo eyo aninungelela, kakwisa woyo sonibeeka mu maata oo. Kame niku lilelela kwa Sesale.”
12 Cwale Festusi aba ana ku kwaambota nasikuta yaye, sebeli otambula nji, “Kame ona bilaelele kwa Sesale, kame soote kwa Sesale.”

Paulusi booso wa Agipa ni Benisi

13 Cwale munyima no maywaa acana aba ana kubwa, Aglipa ombumu ni Belunice sebeli akeela mu Sesaaliya mu kutambula Felstusi.
14 Cwale aba ana kwikalamo amaywaa no kupula, Festusi sebeli wambela Ombumu eyambo ta Paulusi nji, “Kuno kame kuli omulume ona siiwa mu tolongo kwa Felekisi.
15 Aba nina kwikala ku Jelusalema, apulisita akulu naakulu no Majuda kame ana kwiiya kwa mene mukuni simweta eyambo ya Paulusi, ni kukumbela nji aatulelwe elifu.
16 Kono sebeli naatambula nji kasa tukelo no sizo no Maloma okulumelela okwatuliwa abo omuzeki ni muzekisi kaasikuwana kale olubala ni lubala mane ni kubiwa okolo noukutambwela mu yambo yaye eyo amuzekisa.
17 Cwalehe abo aneeyi bamweya kuno, kanasiku liyeha, kono eliywaa linakutatamako sebeli niikala ba situlo no katulo ni ku laela nji alitiwe balubala no Kuta.
18 Cwale azekisi aye aba ana kwiimana, kasaamba esinjili no mibonda yaye eyo ana ku mununga, kanyi eyo nina kutatelela nji niiyupe.
19 Kono kame ana kwikala ni ngambolo naye eyi no tumelo yoo neyi no munjili woyo wiisaniwa nji Jesu, woyo ona kufa, kono Paulusi kame aongota nji kame ayoya.
20 Mulibaka no kuziyeleha mu yambo no ngeso, sebeli ni mwibanguta nji kautwese okuta ku Jelusalema nji okaatulelweko etaba eyi.
21 Kono cwale Paulusi sebeli okumbela nji abekiwe mu sitokisi okutatela ekatulo no Mbumu omukulu, sebeli ni laela nji ababalelwe okubitela aba sanimu tumene kwa Sesale.”
22 Cwale Aglipa sebeli wamba kwa Festusi nji, “Kame ni singa okuyupa wkwa woyo mulume.”

Festusi sebeli otambula nji, “Mbumumono byuunda,”

Paulusi Booso wa Aglipa

23 Cwale eliywaa aba lina kupa Aglipa ni Belunice sebeli aiya mu umbumu no kuneneba ni kwiingena mu Kuta aali naendisi no masole, naanu akulu no muleneñi. Cwale mu taelo ya Fesitusi, Paulusi sebeli olitiwa.
24 Cwale Fesitasi sebeli wamba nji, “Mbumu Aglipa nawo onje aikalile naaci muno, mumumwine omulume woyo aneyele aendisi no Majuda no kupula kwa mene mu ku muzekisa, bamweya mu Jelusalema ni muno, sebeli akuweleza nji kalukeele okuyoya kame.
25 Kono kame nina wana nji kakwisa omubonda anatende owo ofanena elifu, yonyene kame ana kubilaeze okuta kwa Sesale, kame ni nawana oku mutumenako.
26 Kono sikwite eso ni lukela okuñolela kwa Sisale eso no niti mu taba yaye. Cwalehe kame nina muliti balubala lwenu, onene balubala lowe wene luli Ombumu Aglipa, nji munyima no kwamba etaba yaye, ni limuke eso sani twese okuñola.
27 Kakuli kwa mene ni taba nokwa yupahala aba sa ku tumiwe omunu no kunungiwa, ka kumonisiwa eyambo ana zekisiwa.”

26

Paulusi yoku Tambwela balubala lwa Aglipa

1 Aglipa sebeli wamba kwa Paulusi nji,
“Kame opumenenwe nji waambe.” Cwale
Paulusi sebeli olola elikaa lyaye ni kwamba
nji,
2 “Kame ni kwite etitonolo okwikala
balubala lowe wene ombumu Aglipa, mi
kame sa nibe oupaki wange wonje ku
yambo eto anitamilikeza a majuda.
3 Kakuli wene olimukile emilao ni yambo
eyo kasingi a majuda, cwale kame ni
kukumbela nji oni tetete wino.
4 “Omooyo wange okutunda ku wanuke,
inaikala okutunda kumatatekelo mu sicaba
no abaange mane ni ku Jelusalema, kame a
ulimukile oonje a majuda.
5 Kakuli kame au limukile, nji kame saela
okupaka eniti, nji okukumanena ni ulapeli
kame inakuyoya kanyi mufalisi.
6 Mi bano kame ni imana kuti ni atulwe
mu sepo eyo a na ku sepisa Nyambe kwa
sitetu,
7 eyo emishobo yetu likumu ni yiili
asepile okawana, abo sa lapele mu niti
omunji ni usiku, mi musepiso eyi ya ni
nyaza nayo aendisi no Majuda.
8 Aanyi nji nisinu sikwangwiwa oku
pumena nji Nyambe kame atwesa ok-
wingula asikufa?
9 “Mene menyene, niti luli kame nina
yambuta nji kame nina kufanena okutenda
einu no kupula mu kulwisa elitina lya Jesu
no Nazaleta.
10 Kame nini ku tenda ngeso mu
Jelusalema, oku yatilela aasikupumena mu
tolongo, oku tunda mu maata nina kubiwa
kwa apulisita akulu, kono cwale aba ana
kwaatulela elifu, ni mene sebeli ni pumena
okwaalwisa.
11 Aka no kupula mu tindoo no milapelo
tonje kame nina kwakandimekanga nji
anyefule, mi kakuli kame nina kwaatwe-
bela ouyi, sebeli nikaayandisa mu mileneñi
indina.

Pauluso yooba oupaki waye
(Tikezo9.1-19; 22.6-16)

12 “Mane sebeli nita ku Damaseka mu
maata ni mu taelo no apulisita akulu.
13 Omunji luli Molyange, sebeli ni mona
olumonyi menili mu ndila luna kutunda ku
wilu, no ku benya onene okubitelela eliseli
no liywaa, sebeli linibeeka mukaci na nina
kweenda noo.
14 Cwale aba tuna kukwela banji tonje,
sebeli ni yupa eliywi elyaamba kwa mene
mu mushobo no Sihebelu nji, ‘Saule,Saule,
iikene oniyandiseta? Kame olemana aba
olaha ku muwayo.’
15 Cwale sebeli ni ibanguta nji, ‘Tiwe
anyine, Mbumu?’ Ombumu sebeli otam-
bula nji, ‘Time Jesu woyo olemine okuyan-
disa.
16 Kono oinguke mi wimane ni makondo
owe, kakuli kame nina kumonaha kwa
wene mulibaka eli, oku kuketa nji osebeze
nikuba oupaki mweyo ona mono ni kweyo
saniku monahaze nayo mwa wene otenda
opaki no inu ino.
17 Kame sani ku lamulele kwaanu aa
ni kwasimacaba oko ni ku tumena kwa
onyene.
18 Nji otonise amiyo oo, nji afutuke oku-
tunda mu uwi okuta mu liseli ni mu maata
no Satani ni kusiulukela kwa Nyambe, ni ku
lemeniwa ku iibi yoo, mi ni sibaka saawo
akenine ni ku pumena mwa mene.’

Paulusi yo ambaa eyi no musebezi waye

19 “Okutunda abo, Molyange Mbumu
Aglipa, kani sikana oku yupa ku pono na
kuwilu.
20 Kono sebeli olemusa oweli ali ku
Daseka, cwale ni mu Jelusalema ni mu naha
yonje no Judeya, mane ngeeso ni kwaa
simacaba, nji kam e afanena oku baka
ni ku futukela kwa Nyambe ni ku tenda
emisebezi eyo ilukela awo ana baka.
21 Mulibaka elyo aendisi no Majuda
lyokame anani nungele eyambo mu Ndoo
ya Nyambe elyo asinga okuni ibaela.
22 Mu liywaa no balelelo kame nina
wana etuso okutunda kwa Nyambe, mi
cwale kame niimana bano okuba oupaki
kwaakkulu bamweya naanyonyo, kakwisa
eso naamba kono eyo anaamba anuhi a
Nyambe ni Mushe mbaitendahala,
23 nji Jesu mbayanda, mi cwale yokame
no weeli okwinguka kwaanu, mi kame
saambe eliseli kwaanu ni kwaasimacaba.”
24 Cwale Paulusi yooba oupaki waye, Fe-
situsi sebeli wamba ni liywi linene nji,
Paulusi, kame olyangana, oukwiiyeta kowe
no kuneneba kame ku kupulumukisa!”
25 Kono Paulusi sebeli wamba nji, “Mene,
sitakana, molyange Fesitasi, kono kame
naamba eniti luli.
26 Kakuli Ombumu oilimukile eyi inu,
mi kwayonyene kame naamba meni luku-
luhile, kakuli kame ni pumena nji einu eyi
kakwisa eso kalimukile. kakuli eyo kaisiku
tendahalela ku mukunda.
27 Mbumu Aglipa, kana kame opumena
kwaanuhi a Nyambe? Kame nilimukile nji
kame opumena!”
28 Cwale Aglipa sebeli wamba kwa
Paulusi nji, “Mu nako ino inyonyo kame
osinga nji ni futuke omuasikupumena?”
29 Paulusi sebeli otambula nji, “Simba
enako inyonyo simba no kupula, kame
ni twesa kwa Nyambe nji kasa wene

feela kono nawo onje aniyupa mu liywaa lino kame safeke kanyi mene, konji fela amawenge."
30 Cwale Ombumu sebeli oimana, ni mubusisi ni Benisi, naao ana kwikala noo,
31 mi cwale aba ana kumana okunda ba Kuta, sebeli akwambisa mukaci koo nji, "Uyu mulume kakwisa eso ana tende nji aatulelwe elifu simba okunungiwa mu tolongo."
32 Cwale Aglipa sebeli wamba kwa Festusi nji, "Uyu mulume kame afanena oku lukululwa kambe kasi ku litiwa balubala wa Sesale."

27

Paulusi Yota ku Loma

1 Cwale abo abaabna kulumelelana nji ate mu Italiya, sebeli atwala Paulusi ni mapantiti anjili ku mukulu no masole Juliusi no sikwata no Augusto.
2 Aba ana kumana okwingena mu sisepe no Adlamiti, eso sina kufunduka ku likamba lya Asia sebeli tu fuula aaci ni Alisitako na mu ku Tesalonika omundi na mu Mesadoniya.
3 Eliywaa lina ku tatamako sebeli tu kakeela mu Sidoni, mi Juliyasi sebeli obabalela wino Paulusi, ni ku mufundula nji ate kwaabaye aka mu babalele.
4 Cwale sebeli amubeeka mu sisepe sina kuta ku Sipulasi, kakuli Emebo kame ina ku tulwisa.
5 Cwale aba tunakumana okuluta eliwate eli lita ku Silisia ni Pamifilia, sebei tu keela mu Mila mu Lisiya.
6 Omwendisi no masole sebeli owanamo esisepe sa Alekizanda eso sina kuta ku Italia sebeli otubeekamo.
7 Kame tuna kweenda mu kwaleluba mu maywaa no kupula, mi sebeli tu kakeela ku Silisia mu ku bambaba, mikanyi Emebo aba ina kutukanena oku luta sebeli tu kulisa ku nyonga ya Kilete ku lineku lya Salumoni.
8 Me tu kulisa elikamba mu kubambaba, sebeli twiiya mu sibaka siisaniwa Feya Habenisi, abeebi ni muleneñi no Lasea.
9 Mu kusinya enako no kupula, mi omusipili sebeli ocilisa kakuli okweti kame ina kubwa, cwale Paulusi sebeli waaeleza nji,
10 "Aolyange, kame ni mwene nji omusipili kame so ikale ni tikolofalo ni kusinyehelwa onene, kasa eibyana fela ni sisepe, kono bamweya ni moyo wetu."
11 Kono omwendisi no masole sebeli obeeka etingana ku mwendisi ni munya sisepe okubita eyo ana kwamba Paulusi.
12 Cwale mulibaka no likamba okwa lukela oku fuwekelamo ba nako no mubebo, aanu no kupula sebeli aaeleza nji afuwekela fela mu liwate, mu litohonolo nji mba twese okakeela ku Fenekasi mu likamba no Kilete, elyo lyalikete ku mutulo ni upa, ni mbowela ni upa, okapumulelamo omubebo.

Eliñungwa ba Liwate

13 Cwale Emebo naku mbowela aba ifuka wino, sebeli ahupula nji, omulelo woo mbaukondo, niku mona Ankola, sebeli afuula okukulisa amakamba no Kilete ao ali beebi ni likamba.
14 Kono kuuso mbicana sebeli kwinguka Emebo no liñungwa elyo lisaniwa Eulakilo.
15 Cwale esisepe ba si nakushimbiwa ku mebo, sebeli sikwangwa oku yaliketa, sebeli tusi lesela sita nayo.
16 Cwale sebeli tu kashetwa kunji no sooli no Kilauda, ni kusinga okukwangwa oku kokela esisepe sicana.
17 Aba ana kumana okanona, sebeli ongota esisepe mu kusinunga emihala eyo ikeela kunji, mi mulibaka nji kame ana kucila okukashetwa ba muuwa naku Silete, sebeli akwisa amaseili ni kukuka yongeso.
18 Kakuli kame tuna ku lwisiwa ku mebo no liñungwa, mu liywaa lina kutatamako sebeli atateka okukondela etutu yoo mu liwate eyo ina longiwa mu sisepe,
19 mi ba liywaa no waatu sebeli tu kondela ni maoko etu, einu eyo yendisa esisepe nayo.
20 Cwale eliywaa simba etitungweti kaisiku moniwa mu mywaa no kupula, mi eliwate kame lina bifi ouyi ku mebo, mane sebeli tuulwa esepo nji mbatu yoisiwa.
21 Cwale aba ana kwikala amaywaa no kupula aulwile esi no kulya, Paulusi cwale sebeli oiya kwa onyene ni kwaamba nji, "Alume, kambe kame muna kuni pumena oweli me musi fuula kale ku Kilete, kambe kamusiilwa okulemana ni ku sinyehelwa.
22 Kono cwale kame ni mi kutaza, mu koongote, kakuli kakwisa woyo so sinyehelwa omoyo kono kame sa ku sinyeha fela esisepe.
23 Kakuli ouno usiku eliñeloi lya Nyambe nali kumonahaza kwa mene nili waye woyo ni sebeleza
24 mi sebeli lyaamba nji, 'Paulusi olese okucila, kame so kaimane balubala lwa Sesale, mi omone, Nyambe nakubi onje awo oluta noo mu sisepe.'
25 Cwale mongole emicima, alume! Kakuli kame nili ni tumelo mwa Nyambe nji kame sa ku tendahale kanyi omo nina ambelwe.
26 Kono kame sa tu twaliwe ku yooli injili."

Okulwela No Sisepe

27 Cwale eliywaa no likumi ni tunee aba lina kukeela, me tu twaliwa oku nooku ku mebo mu liwate no Andilia, mu kaci no

usiku aapuwi no sisepe sebeli akakanya nji natu keela ku naha injili.
28 Cwale aba aana kweteka ouliba no meyi sebeli awana eibima makumi aatu ni twiili, kuuso mbicana sebeli aeteka kame sebeli awana eibima makumi ayiili ni mutanu ni twiili.
29 Kame ana kucila nji mwendi mba tu twaliwa ku mebo ba mawee, sebeli akwisa amanjanga anee na mu litusi na kunyima nji esisepe siimane, mi kame ana ku lakaza nji kupee.
30 Cwale aapuwi no sisepe sebeli asaela oku luta okutunda mu sisepe, okwingena mu sisepe sicana mu liwate kanyi kame akakwisa atiankola na ku litusi na ku uso.
31 Paulusi sebeli osimweta omwendisi no masole ni masole nji, “Konji aa alume aba saikale mu sisepe, okubinda samu yoye.”
32 Cwale amasole sebeli apatula omuhala no sisepe, ni kuulesela okutela.
33 Cwale eliywaa ekalya sipa kale, Paulusi sebeli waakumbela onje nji alye eilya, ni kwamba nji, “Balelo yakwana kale amywaa likumi ni anee me mutatelele nuuku yumena eilya, memu ulwile esi no kulya.
34 Cwalehe kame ni mikumbela nji mulye esilya, mbaimibi okongola, kakuli kakwisa oluuki na ba mutwi no munu ni munu kwaanyi olo salu sinyehe.”
35 Cwale aba ana kumana okwamba eyi, sebeli oshimba esinkwa, nuukutumela kwa Nyambe balubala woo onje ni ku sipatola ni ku tangisa okulya.
36 Cwale sebeli aongola emicima ni kulya eilya nonyene.
37 Kame tunaku kwana epalo ikuma ba myaanda yiili ni makumi mutanu naayili ni mutanu ni kamweya (276) aanu mu sisepe.
38 Cwale aba ana kumana okulya wino, sebeli afukuza kukulema no sisepe oku yumbela ouloto mu liwate.
39 Cwale aba lina kupa eliywaa, kasi kulimuka enaha eyo nji ibine, mi sebeli alemuha esiko sili ni likamba, cwale sebeli asinga nji aba kukonahala atwalemo esisepe.
40 Cwale sebeli apatula emihala ina nungu etinkola ni kwisiya mu liwate, mi mu nako imweya ni kusheputula emihala eyo inungile amabala no ku siululisa esisepe, mi ni ku imeka eseili no kuneneba ba libala no sisepe nji cwale Emebo aba ifulabo yaatwale ku likamba.
41 Kono sebeli tu fuwama bamwalala no mushekesheke eso sili ni meyi oku nooku. Elitusi nakunyima sebeli licoka, cwale eli nakuuso sebeli likakatela ba mushekesheke
42 Omuhupulo no masole neli nji aibae amapantiti, okwaa sileleza nji alese okuyowa ni ku sila.
43 Kono omwendisi no masole mu ku singa okuyoisa Paullusi, sebeli waakanisa, mi ni ku laele nji aa atwesa okuyowa, amatukele oweeli mu liwate ate ba likamba,
44 mi anjili aku tusise amabala, anjili baibindi ina coko no sisepe. Cwale mokame omo ana ku keelela ba likamba, aayoya.

28

Mu Melita

1 Munyima no kuyoya ngeso, okubinda cwale tu limuke nji esooli eso kame siisaniwa nji Melita.
2 Ni mañeke aa alimo sebeli atutenda mu sishemo no kuneneba, ni kutu tambula toonje omunu ni munu, mi sebeli atumbula omulilo no kuneneba, mulibaka no mbula ona kuloka ni mulibaka no seenge.
3 Cwale Paulusi sebeli ocaa eñata no wandilala no itondo no kuku kuta ni kwibeeka ba mulilo, omo sebeli kutunda esibili mulibaka no kweenya, sebeli siku tingeta ba Lyoko lyaye.
4 Cwale amañete aba ana ku mona enyoka ilepelela ba Lyoko lyaye, sebeli akwambisa mukaci koo nji, “Luli omunu uyu ni mwiibai, kakuli naaba aba bandukamu liwate, ouku faniketa ku wilu kalukele okuyoya.
5 Kono Paulusi sebeli otutulele fela enyoka mu mulilo kaisimu tenda ouyi.
6 Aanu kame ana kutatelela okumona nji kame sa timbe simba okukwela banji ababo nji afe, kono kame ana kutatelela ba nako no kuleba onene, mi sebeli amona nji kakwisa esi sitendahala kwa yonyene, sebeli afutuka okwamba nji neli nyambe.
7 Abeebi ni sibaka eso tuna kwikala kame kuna kwikala onduna no sooli wisaniwa nji Pubuliyasi, ni yonyene sebeli otu tambula wino, niku tushimba ku ndoo yaye amaywaa aatu.
8 Sitaye Publiusi kame ana ku langana okukola efibele ni ku sulula ounyinga. Pausi sebeli otako oka mulekula ni kulapela, sebeli omu beeka amaoko aye beeulu niku mubalisa.
9 Eyo aba ina kubwa, onje aanu asikutoma ba sooli sebei aiya, mi kame ana ku balisiwa.
10 Cwale sebeli atuba etimpo no kupula, mi aba tuna ku fuula, sebeli atubeekela mu sisepe eyo tuna ku saela.

Oku tunda mu Malite okuta ku Loma

11 Munyima no tikweti taatu sebeli tu funduka ni sisepe sina ku fuwekelanga musoli, esisepe na ku Alekizandiliya, mi balitusi ababekilwe esiswaniso no aana no mambile
12 Aba tu na kukeela mu Silakuze sebeli twi ikalamo amaywaa aatu.

13 Mi aba tu na kufundaka sebeli twenda
ku nyonga no liwate mi sebeli tu kakela
ku Lihegiomu, mi munyima no liywaa
limweya Emebo naku mboela sebeli ifuka,
mi ba liywaa li no wiili sebeli tu kafuweka
mu Petiyoli.
14 Omo sebeli tu ka wana aasikupumena,
mi sbeli atumema njintwiikale noo mu
maywaa ana kukwana mutanu naayiili.
15 Cwale aasikupumena omo aba ana
ku tuyupa sebeli aiya okutunda oku no
kuleba ku Folamu mu sibaka no Appiusi ni
ku mahotela aatu mukutu waniketa. Mu
kwaamona, Paulusi sebeli oku tumela kwa
Nyambe nikuongola omucima.

Paulusi yo kutaza mu Loma munji no atateleli

16 Cwale aba tuna kukeela mu Loma,
Paulusi sebeli amu lumelela nji aikale
yomboci ni masole awo ana ku mu sileleza.
17 Munyima no maywaa aatu, sebeli
oisana aendisi no Majuda, mi cwale aba
anokuwana sebeli wamba kwa onyene
nji, “Abaange, naaba kanisi tenda esinjili
okulwisa aanu simba esizo sa Sitetu, kono
kame nina kubeekiwa mu tolongo mu
Jelusalema mu maata no Maloma.
18 Cwale aba ana kumana okuni ibanguta,
sebeli asinga nji ani lukulule, kakuli kame
ku nakuulwa omubonda no lifu mu taba
yange.
19 Kono aendisi no Majuda aba ana
kukana, cwale sebeli ni ku bilaeza kwa
Sesale, simba nji kani sikwikala ni
mubonda no ku lwisa enaha yange.
20 Cwalehe mulibaka elyo kame nina
kumbele nji ni kumone, kakuli ni mulibaka
no sepo no Isilaele eyo inisaiseta oku
nungiwa amawenge.”
21 Cwale sebeli aamba kwa onyene nji,
“Katu sitambula amañolo okutunda ku
Judeya aa aamba eyowe, mi kakwisa
aasikupumena ana tundu oko aneeyi mu
kubiha simba okwamba eyi no kwiiba ona
ku tenda.
22 Kono kame tu singa okuyupa kwa wene
eso onahana, kakuli okwamana ku tuto
no Ndila kame tu limuka nji kame ilwisa
koonje.”
23 Cwale aba ana kumana oku lukisa
eliywaa nookuwana naye, sebeli aiya oko
ana kwikalanga mu kupula. Cwale se-
beli waatolokela eyaye yonje oku tunda
amasiku konji ku mangolwaa, okupaka
eyi no mubuso wa Nyambe, nikweteka
nji alumele eyambo ya Jesu bamweya oku
tunda ba mulawo wa Mushe naanuhi a
Nyambe.
24 Cwale anjili sebeli apumena eyo ana
kwamba, mi anjili sebeli akana.
25 Cwale mu kukana okuyupa mukaci
koo, sebeli afunduka, munyima ya Paulusi
okwamba eliywi limweya nji, “Emebo No
Kukena kame ina kwamba eniti kwa sitenu
okubitela mu munuhi wa Nyambe Isaya nji,
26 ‘Mute kwaanu aa, mi mu kaambe nji,
luli mba mu yupu kono kamutamba ku
yupisisa
mi luli mba mu mono kono kamutamba
oku monisisa,
27 kakuli emicima no aanu aa, kame yongo-
lile,
ni matwi oo kaayupu
mi amiyo oo kame akutimine,
kono amiyo oo kame ana fanene okumona,
amatwi oo kame afanena okuyupa,
mane ni kuyupisisa ni micima yoo,
mi kame afutukela kwa mene,
nji naabalise.’ ”
28 Cwale mulimuke nji, “Okuyoisa
kwa Nyamba kame kuna ku tumenwa
asimacaba mi kame sayupe!”
29 Aba ana kumana okwamba amaywi
ao, aendisi no Majuda sebeli amusiya, mi
sebeli kwikala etiñananyi no kuneneba
mukaci koo.
30 Cwale Paulusi sebeli oikala eilimo yiili
mu ndoo eyo ana kutenekanga amali, ni ku
tambulanga aanu onje awo ana kwiyanga
kwa yonyene.
31 Kame ana ku kutazanga eyi no mubuso
wa Nyambe ni kwaiyeta eyi ya Mbumu Jesu
Kilesite epatalaza no kwaulwa okushweka
simba simweya.

ELINOLO LYA PAULUSI KU MALOMA OKULIMUKISA

Ebuka no Maloma kama ina kuñoliwa mwendi kwa mutumiwa Paulusi enako na kunyima mukaci no myaka makumi atanu ni ilimo inee ni makumi atanu ni ilimo itanu ni yaatu (54-58) munyima no kuleiwa kwa Jesu Kilesite. Paulusi yo kasipotela kale ku Loma sebeli otuma eliñolo eli, oku taluseta alapeli eyi no kutenda mu Loma, onje Amajuda nawo kaasa Majuda. Kame ana kuñola eli liñolo oku tundelela mu Kolinte oko ana kwikalanga ba nako eyo. Paulusi na kuñola nji cwale etinaha mu litunga lyonje atwese oku lumela ni ku kuteka Jesu Kilesite (16.26.)

Ebuka no Maloma ni buka eyo ikwite outokwa onene kwaa sikulapela konje-konje mane ni mu nako yonje mulibaka omo iyupahalela nomo Paulusi atolokela winowino oku yoyisiwa satuwane mwa Jesu Kilesite. Paulusi kame ana kuwaneka eliywi no kuwaba lya Jesu Kilesite ku Testamente no kale. Asi ku kwiyeta no kupula kame akanana nji ekauhanyo noutokwa onene mubuka eyi ni (1.16) eyo yaamba nji, “Senisiwa mulibaka no eliywi no kuwaba, kakuli ni maata a Nyambe ba ku yoyisiwa kwaao alumela onje. Oweli ku Majuda, cwale kwaa no macaba.” Ekalulo no matatekelo no Maloma (1-11) ni yao asi ku kwiyeta mane ni kalulo no wili (12-15) kama ikwite eyi no kutenda eyino titaelo no kupula ku kuyoya kwao asi kulapela.

Emitwi no yambo

- Paulusi kame atateka eliñolo lyaye abo mu ukulimukisa yonyene mane ni kwamba kwa woyo ana liñolele. (1.1-15)
- Aka no wiili kama añola eyi no mwikalelo no munu mane ni kutwesahala no ku yoyisiwa mwa Jesu Kilesite (1.16-11; 36).
- Munyima nweyi, Paulusi sebeli oba etitaelo no kutenda no kupula ku kuyoya no asiku lapela. (13.1-15; 13).
- Kame amana eliñolo no Maloma mukuba etitumeliso no kupula kwaanu mu keleke na ku Loma (16).

1 Mene Paulusi, omubika wa Jesu Kilesite ona isaniwa oku tendiwa omutumwa nji aambe eliywi no kuwaba lya Nyambe.

2 Eliywi no kuwaba ana kusepisa kale Nyambe mwanuhi aye mu mañolo no kukena.

3 Eliywi no kuwaba okukumanena kwa mwanaye, ona kuleiwa mu lusika lwa Dabida mu lutu no unu,

4 cwale naku monahalisiwa ni maata nji Mwanaa Nyanbe luli okukumanena ku mebo no kukena aba ana kwingulwa kwaafu, Jesu Kilesite Ombumu wetu.

5 Mwayonyene Jesu, Nyambe na kutuba esishemo no kutendiwa omutumiwa nji mulitina lyaye tu monise ano macaba etuso no ku kuteka.

6 Cwale okwekeza naanyi munaisaniwa kwa Nyambe nji mwikale kwa Jesu Kilesite.

7 Kwaanyi moonje aasikupumena muli mu Loma anyi musingiwa ni kwiisaniwa kwa Nyambe nji mutende esicaba saye.

Mubiwe esishemo ni kozo kwa Nyambe Sitetu ni kwa Mbumu Jesu Kilesite.

Etapelo no Kuba esi no Kutumela

8 Kame ni tateka oukutumela kwa Nyambe wange mwa Jesu Kilesite mulibaka lyenu moonje, kakuli etumelo yenu kame yambiwa mu litunga lyonje.

9 Kakuli Nyambe ni paki wange woyo ni belekela ni mebo yange mu liywi no kuwaba lya Mwanaye nji ni lesele oku mipuluka,

10 enako yonje abani lapela, kame ni kumbela nji mukusinga kwaye Nyambe alukise einu yonje nji ni lukisetwe omusipili no kuwaba aba niiya kwaanyi.

11 Kakuli kame nilakaza onene oku mimona, nji ni mibe empo imweya no mebo no kukena nji ni shukelwa

12 abo cwale kame tufanena oukususuweza toonje omunjili ku munjili mu tumelo yetu.

13 Anyi abange kame ni singa nji mulimuke, etinako no kupula kame ni singanga okwiiya mu ku mi mona kono kameni kwangwanga, kakuli kame kwiyanga indina eyi ini kwangwisanga. Kame ni naasingi nji niiye mu ku yangula etimbuto mwaanyi kanyi omo nina tendele kwa simacaba anjili.

14 Kakuli kame nili ni sikoloti ku Mageleke ni kwasi mishobo indina onje, bamweya kwasiku shangama naaelo.

15 Cwale kame ni shukelaoka kutaza eliywi no kuwaba lya Nyambe ni kwaanyi kame muyoya mu Loma.

Amaata no Liywi no Kuwaba

16 Kakuli seene oku kutaza eliywi no kuwaba lya Nyambe, kono ni maata a Nyambe no kuyoyisa onje awo asi ku pumena, oweli ku Majuda okubinda okuta ku Mangelike

17 Kakuli mwasonyene okuluka kwa Nyambe kame kuna shootolwa, oku tunda ku tumelo ni kuta ku tumelo kanyi omo ku ng'olelwe nji, “Woyo no kuluka, mbayoyo mu tumelo yaye.”

Omubonda no Masika no aanu

18 Kakuli okutweba kwa Nyambe kame
kutundelela kuwilu, mi okulwisa ouyi ni
ufokoli onje no alume awo ana lyatelele
eniti mutikezo too no kwiiba.
19 Kakuli eso sitwesahala oku limukiwa sa
Nyambe kame sina hupulelwa kwa onyene,
kakuli Nyambe naimonahaza kwa onyene.
20 Kakuli oku tunda ku simuluho no
litunga eyi ya Nyambe no kwamoniwa,
amaata aye ni Unyambe waye kame imon-
ahala wino-wino mu inu yaye ana tende.
Cwale abakulingeso kakwisa omo sakutat-
ulele.
21 Kakuli simba nji kame alimukile
Nyambe, kaasimukuteka kanyi yokame
Nyambe simba okutumela kwa yonyene,
kono kame ana futuka aa nambulwa tuso
mu mihupulo yoo ni micima yoo eyi isaela
oku yupisisa sebeli iilola.
22 Kame ana singi nji atende anoku
shangama, cwale sebeli afutuka aaelo,
23 ni kufutula ekanya ya Nyambe na
kwaafa okwitenda amaswaniso no kuumba
kanyi omunu, simba otuyunyi simba eiya-
mana, simba eyi yeenda ni mapumo.
24 Cwalehe, Nyambe naaleselele oku-
tenda eyino titakazo no micima yoo na
kwakena, nji ashubule etinyutu too mukaci
koo.
25 Kakuli kame ana futula eniti ya
Nyambe okwitenda amapwa ni ku-
lapelela ni kusebeleza eyumbiwa okubita
omuumbi, woyo olumbiwa enako yonje
okuno kwabwa! Ameni
26 Mulibaka eli, Nyambe naaleselele okut-
walelela mu titakazo too atenda eyi no kwi-
iba. Mane akati sebeli alangana ni akoo
akati.
27 Mukutenda ngeso alume ni onyene se-
beli alesela emikwa no kulangana naakati
kono sebeli alangana nalume akoo.
28 Kakuli kasi tokomela oku limuka
Nyambe woyo no niti, Nyambe naabi ku
minahano na kwanahana wino.
29 Kame aiyalile eino kwiiba yonje mi
kame ali ni matalu, ni lutimbo, mane kame
ashukela eyi no akoo, ni muna nuukwibaa,
ni tiñananyi ni tindwaa mane ni kooba
30 asimapwa, aa atimbile Nyambe, asi
kunyefula, asi ku kuhumusa, asi kutateka
eyi no kwiiba mi kakuteke ashemi oo.
31 Kaakwite etingana, kaasepahala, kaak-
wite elizwalo ni kuulwa amakeke.
32 Naaba alimukile ekatulo ya Nyambe
eyi yaamba nji, Aanu onje ayoya ngeso,
kame afanena okufa. Cwale kaitende fela,
kono kame alumelela awo aitenda.

2

Ekatulo ya Nyambe

1 Cwalehe weene omunu wakwite okule-
mena aakowe mi kame watula, kame ok-
watula wenyene. Kakuli wene watula kame
otenda eyi atenda.
2 Tulimukile nji ekatulo ya Nyambe niya
niti kwao atenda eyi no kwiiba.
3 Cwale wene omunu feela aba watula
akowe, kono ni wene otenda eyi atenda,
kame onahana nji mbupicuka ekatulo ya
Nyambe?
4 Kamba nji kame oshwaula esifumu no
sishemo saye, nu ukukuteka kwaye, ni
mucima waye no kuwaba kono kulemuha
nji esishemo sa Nyambe kame sikutwala
kukubaka?
5 Kono mulibaka no kwaayupa kowe
ni mucima wowe no kwabaka kame
okutewela okutweba muliywa lya Nyambe
abo cwale ekatulo yaye no kuluka aba
saimonahale.
6 Kakuli Nyambe kame sabe omunu
ni munu omupuzo okukumanena kweyo
atenda.
7 Kwao atwalelela okutenda wino
einu, okame awo asaela okuyemiwa, ni
kukutekiwa na kwaafa, asabiwe omoyo na
kwaabwa.
8 Kono kwao aku tendela eyoo ni kukana
eniti yaye ni kutenda ouyi, kame sa tambule
okutweba ni kutina kwaye.
9 Kame sakwikale amayando ni kukola
kwaanu onje awo atenda eyi no kwiiba,
oweli ku Majuda ni ku Mangelike
10 Kono Nyambe mbabi ekanya ni tumbo
ni kozo ku munu yonje woyo otenda wino,
oweli ku Majuda okubinda ku Mangelike
11 Kakuli kwa Nyambe kakwisa esaluluti.
12 Awo onje ana tende esibi nambulwa
mulawo wa Mushe kame saatuliwe no
mbulwa omulawo. Mi awo onje anatende
esibi alimukile omulawo mbaatuliwa ku
mulawo.
13 Abo kasa awo ayupa omulawo wa
Mushe awo akenine balubala wa Nyambe,
kono awo akokong'elela omulawo wa
Mushe asa kayoyisiwe.
14 Cwale asimacaba aba kaakwite omu-
lawo kono alemine okutenda eso sisaeliwa
ku mulawo wa Mushe, ni onyene ni mu-
lawo kwaonyene, simba kwakwite omu-
lawo.
15 Kame amonisa nji eso omulawo wa
Mushe osaela kame sing'olilwe ku micima
yoo, abo emihupulo yoo kono elizwalo lyoo
kame lyaapakela mi emihupulo yoo kame
yaanyaza abanjili kame yaimanenanga.
16 Ba liywaa elyo, okukumanena ni liywi
lyange no kuwaba, Nyambe kame saatule
etikunutu no aanu mwa Jesu Kilesite.

Amajuda ni Mulao wa Mushe

17 Cwale weene wisaniwa nji uli Mujuda
kame oku sepisa ba mulawo wa Mushe mi
kame oku lumba mwa Nyambe,
18 ni kulimuka etato yaye ni kwekeza oku-
tenda wino kakuli kame ona iyetiwa mu
mulawo wa Mushe,
19 mi kame olimukile nji yawene ot-
waletele eibofu, eliseli kwawo ali mu uwi,
20 tiwe omusiululi no aelo ni mwiyeti no
awo ali mu uwi mu mulawo wa Mushe,
kakuli kame okwite esisupo no kulimuka
eniti.
21 Cwalehe, wene olemine okwiyeta
akowe, ikene aba wasiku kwiyeta
wenyene? Kame okutaza nji kakufanene
okwiita, cwale ikene aba wiita?
22 Wene aba wamba nji kakufanene oku-
tenda ouhule, cwale ikene aba utenda
ouhule? Kame utimbile aafu no kuumba,
cwale kame wiitanga mu tindoo no ku
lapelela aafu
23 Wene kame oku nuneka bakwikala ni
mulawo wa Nyambe, kono kame oshwaula
Nyambe mukucola omulawo waye!
24 Kakuli kame ku ng'oliwa nji, “Elitina
lya Nyambe kame linyefulwa mwa asi-
macaba mulibaka lyenu aendisi no Ma-
juda.”
25 Omupato wowe ni waniti nji kame
okuteka omulawo, kono nji kame ocola
omulawo, omupato wowe kautendile mu-
pato luli.
26 Cwalehe nji omunu no kwaingena mu
mupato, kame ateula etitaelo no mulawo
wa Mushe, kame kukufekile kanyi nain-
gene mumu pato.
27 Cwale woyo nakwaingena mu mupato
kono kame amamela omulawo kame sami
atule anyi muna ng'olelwe eyi no mulawo ni
mupato kono kame mucola omulawo.
28 Kakuli woyo na kwatenda Omujuda luli
oli bandee, simba nji omupato no niti sinu
sinjili sili bandee ni lutu
29 Omujuda luli woyo mukaci, mi omu-
pato luli ni wa mu mucima owo otendiwa
ni mebo kasa feela. Okulumbiwa kwaye
kakutundu kwaanu kono kwa Nyambe.

3

1 Cwale ouwa ana wana aendisi no Ma-
juda ubine? Simba etuso no mupato ibine?
2 Onene ku maneku onje! Mu ku tateka,
Nyambe na ku sepa omusebezi waye ni
kubeeka amaywi aye ku Majuda oweli.
3 Cwale ngasibine nji anjili kakwite
etumelo? Ninji okuulwa koo etumelo kame
kutwesa oku shwaula etumelo ya Nyambe?
4 Kokuulwa! Kasangeso, mulesele
Nyambe no niti simba nji aanu onje ni
amapwa. Kanyi omo kuñolelwe mu mañolo
nji,

“Kame ufanene oku monahala woyo no niti
mu yambo wamba,
Nji ushowelele woyo nakukunungelela
eyambo aba uzekisiwa.”
5 Kono cwale nji okufosa kwetu kame
kumonahala okuluka kanyi kwa Nyambe,
abohe iikene sa twaambe? Cwale mbat-
wamba nji Nyambe kame afosa aba alita
okutweba kwaaci? (Kame naamba ngeso
mu mukwa no unu.)
6 Kokuulwa! kakuli kambe Nyambe kasa
wakuluka, kambe ngasibine saatwese ok-
watula elitunga?
7 Kono cwale nji okuulwa eniti kwange
kame kutusa oku monisa wino eniti ya
Nyambe, mane ni kwekeza ekanya yaye,
iikene saniatulelwe kanyi osi ku tenda
ouyi?
8 Cwale iikene aba twaatende eyi no kwi-
iba nji eyi no kuwaba iiye?” Kanyi aanu
anjili aba aninyaza nji kame ni tenda ouyi!
Oku nyaza koo na kuluku.

Kakwisa Woyo no Kuluka

9 Iikene cwale! Ninji aaci aendisi no Ma-
juda kame tuli wino okubita ano Magelike?
Kokulwa kasangeso! Kakuli kame inaamba
kale nji aendisi no Majuda ni Magelike
kame ali mu maata no sibi.
10 Kanyi aba kuñolilwe nji,
Kakwisa omunu simba mumweya uyu no
kuluka.
11 Kakwisa uyu uyupisisa
simba uyu osaela Nyambe.
12 Onje kame a yaukile, bamweya naafu-
tuka aa no kwiiba
mi naafoso
kakwisa uyu otenda esi nokuluka,
simba mumweya.
13 Emilyu yoo ni libita liyamine,
kameonga ni tindimi too, nimaywi
nokwiiba kanyi esifanu no sibili,
aatunda mutunwa too.
14 Mutunwa too kame kuiyalile
etingangu, ni ikuto no kulula.
15 Amakondo oo nakuleluba ba kwiita oun-
yinga.
16 Mutindila too kame kuli oku sinya ni
mayando.
17 Kaalimukile endila no kozo,
18 Mi mu miyo oo kaacili Nyambe.”
19 Cwale kame tulimukile wino nji eiyam-
biwa mu mulawo yonje kame yambeliwa
aayoya munji no mulawo, nji otunwa
tonje tondoke mi aanu onje awaniwe ni
mubonda balubala wa Nyambe.
20 Kakuli kakwisa omunu somoniwa nji
niwakuluka mu miyo aye mu musebezi no
mulawo, kakuli omulawo kame otulimuk-
isa esibi.

Omo tubeekelwe ouwa kwa Nyambe

21 Kono cwale okutundisako omulawo
okuluka kwa Nyambe naku limukisiwa, me
upakiwa ku mulawo ni unuhi.
22 Okuluka kwa Nyambe kame kutun-
delela mutumelo mwa Jesu Kilesite kwao
apumena onje, kakuli kakwisa efapahano
mukaci koo.
23 Kakuli onje kame ana tende esibi mi
kame ana kauhelwe ku kanya ya Nyambe.
24 Mi kame ana beekiwa fela ano kuluka
mu sishemo saye kanyi omupuzo mu kuliu-
luliwa kwa Jesu Kilesite.
25 Woyo ona kubekiwa balubala kwa
Nyambe okutenda esitabelo mulibaka no
unyinga waye nji otambulwe mu tumelo.
Esi kame sina kumonisa okuluka kwa
Nyambe, naaba kasi kwaliketa ku ibi no
kale.
26 Neli oku monisa mu nako no balelo lino
nji yonyene niwakuluka, ninji woyo oli ni
tumelo mwa Jesu, Nyambe kame amubeeka
ono kuluka.
27 Cwalehe, ikene satukulumbe nayo?
Kakwisa! Mulibaka libine? Mulibaka no
musebezi? Kokuulwa! Kono mulibaka no
tumelo.
28 Kakuli kame tukolwa nji omunu kame
abeekiwa ono kuluka mulibaka no tumelo
kasa mu misebezi no mulawo.
29 Cwale Nyambe, ni Nyambe no Majuda
feela nji? Kasa nji ni Nyambe no macaba?
Ee, ni Nyambe waa no macaba nonyene.
30 Kaksuli Nyambe ni mumweya, mi aa
ali ni mupato kame wabeeka ano kuluka
mulibaka no tumelo yoo, nawo aulwile
omupato ni mulibaka no tumelo yoo.
31 Cwale kame tucola omulawo mulibaka
no tumelo? Kokulwa kasangeso, kono kame
tongota omulawo.

4

Omwanda wa Abulahama

1 Cwale iikene satwambe, Abulahama
njekulyetu, siikene ana kuwana kuneku no
unu?
2 kakuli nji Abulahama kame na beekiwa
wa kuluka mulibaka no misebezi, abo,
kame ali neso sakulumbe naso. Kono kasa
balubala wa Nyambe.
3 Cwale eling'olo iikene lyamba? “Abula-
hama kame ana kupumena kwa Nyambe,
mi okupumena kwaye, Nyambe kame
amubalela nji wa kuluka.”
4 Cwale ku munu woyo otenda omuse-
bezi, omupuzo waye kawaliketiwa nji ni
mpo, kono ni tifo.
5 Cwale ku munu no kwa tenda
omusebezi kono kame apumena fela
kwa Nyambe, woyo oba aano kwiiba
okubeekiwa ono kuluka, yonyene etumelo
yaye kame ibaliwa nji kuluka.
6 Esi sokame Dabida esa aamba embuyoti
no munu woyo waliketiwa kwa Nyambe
nji ni wakuluka, oku ulwile emisebezi aba
aamba nji,
7 “Kame ali ni mbuyoti awo ana lemenwa
etifoso too,
Awo ana fukeliwa eibi yoo!
8 Embuyoti ni ya munu woyo uulwa okupu-
lukelwa eibi yaye kwa Nyambe.
9 Embuyoti eyo kana kame ibiwa feela aa
anati ku mupato, nji naa kasita ku mupato?
kakuli kame twamba nji, “Abulahama naku
pumena kwa Nyambe mi mu tumelo yaye,
Nyambe naku mu pumena nji wa kuluka.”
10 Cwale ngasibine aba ana kubalelwa
ngeso, yoli ngaibi? Abo yowa ingena kale
mu mupato, nji yokasi ingena kale? Neli
abo yokasi ingena kale, kasa nji yowa in-
gena kale kokulwa.
11 Sebeli ota ku mupato, neli esisupo no
kumonisa nji wakuluka mu tumelo yaye
anakwikala nayo yokasita kale ku mupato.
Elibaka neli nji atende Sitoo onje kwawo
apumena kwa Nyambe onje, nawo aulwile
okuta ku mupato nji nonyene abalelwe
etumelo nji nikuluka. mi kame a tambulwa
kwa yonyene kakuli ni wa kuluka, simba nji
kaa sita ku mupato.
12 Kame osili Sitoo kwao a tambulwa kuta
ku mupato, kasa kwao fela anati ku mu-
pato, kono nawo aenda mu mwanda no
tumelo ya Sitetu Abulahama yokasita kale
ku mupato.

Esepiso ya Nyambe kame Itambulwa mu Tumelo

13 Esepiso ya Abulahama na ikulyaye
noku yola elitunga, kayasikwiiya mu mu-
lawo kono neli mukuluka no tumelo.
14 Cwale nji okuyola kame kuyoliwa ni
mulawo, ulimuke nji etumelo ni sepiso
kaikwite tuso.
15 Kakuli omulawo kame ulita okutweba,
kono aba kuulwile omulawo kakutamba
kwikala okucola omulawo.
16 Mulibaka no ngeso, esepiso kame ina
kwiya mu tumelo, nji itende mu sishemo,
nji yongotetwe mu lusika lwa Abulahama,
kasa kwao fela asi mulawo kono ni kwao
akwite etumelo ya Abulahama. Yo sitetu
toonje,
17 kanyi omo ku ñolelwe nji, “Kame inaku
tende Sitoo no matunga no kupula.” Mu
miyo a Nyambe, mwayonyene apumena,
woyo oba omoyo kwaanokufa ni kwiisana
einu nji kame iyoya eyo nokwayoya.
18 Abulahama sebeli opumena
mukusepa, naba kuna kuulwa esepo, mi
sebeli otenda ngeeso Sitoo nomacaba no
kupula, kanyi omo kuna kwambelwa kwa
yonyene nji, “Kanyi olusika lowe omo
salwikalele.

19 Mi kakuli kasi kufokola mu tumelo,
mane kasi kwaliketa nji olutu lwaye kame
lukulubalile, kakuli emyaka yaye kame
inakwana omwanda (100), ni kunahana nji
moyo waye Sala katwese ku leya kame.
20 Kakuli kakwisa esinu simba simweya
sinaku mutongokisanga okukumanena ni
sepiso ya Nyambe, kono sebeli okongota mu
tumelo yaye muku lumbeka Nyambe.
21 Kame ana kolwa nji Nyambe mbatwese
okutenda eso anaku musepisa.
22 Ababo etumelo yaye sebeli oibalelwa
nji kuluka,
23 kono amaywi anaku ng'olelwa kasa aye
fela yomboci.
24 Kono naaci ngeso kame sabalelwe
ni kwaaci tu pumena kwa woyo ona
kwingulwa kwaafu Jesu Ombumu wetu.
25 Woyo ona kwibaiwa mulibaka no ibi
yetu, ni kwingulwa nji tubekiwe ano ku-
luka.

5

Ouwa ni Nyambe

1 Cwale aba tuna tendiwa anokuluka mu
tumelo, kame tuli mu kozo ni Nyambe
mulibaka lya Mbumu wetu Jesu Kilesite.
2 Mwa yonyene tunawana etumelo mu
sishemo omo tuwaniwa, mi kame tuwa-
belelwa mu sepo no kanya ya Nyambe.
3 Cwale kasa ngeso fela, kono kame tuwa-
belelwa mu mayando etu, kakuli kame
tulimukile nji amayando kame atulitela
okongoteta,
4 Okutundamena kame kulita emikwa no
kuwaba mi emikwa no kuwaba kame ilita
esepo.
5 mi esepo kaitwenisa, kakuli elilato lya
Nyambe nali kwitelwa mu micima yetu, mu
mebo no kukena, eyo ina kubiwa kwaaci.
6 Kakuli abo metu sifokola, ba nako
inakufanena Kilesite nakufela asikutenda
ouyi.
7 Iikene aba kubambabile nji omuunu
afele aa nokuluka, mwendi omunjili abasa
kongote omucima okufela aano kuluka.
8 Kono Nyambe kame amonisa elilato
lyaye kwaaci nji nabo tusilemine okutenda
eibi, kakuli Kilesite nakutufela!
9 Cwalehe abo, aba tubeekilwe anoku-
luka ni unyinga waye, mbatu yoisiwa
mwa yonyene ku kutweba kutunda kwa
Nyambe.
10 Kakuli naba tusili eiila, kame tuusetwa
kwa Nyambe muibaka no lufu lwa
Mwanaye, aba tuna usetwa kwa yonyene,
kame satu yoisiwe onene mulibaka no
moyo waye!
11 Kasangeso fela, kono tusi wabelelwa
mwa Nyambe mulibaka lya Jesu Kilesite
Ombumu wetu, kakuli aba tuna usiwa
ngeso ni mulibaka lyaye.

Elifu mwa Adama Oupilo mwa Kilesite

12 Mulibakaelyo esibi nasikwiiya mu
litunga mulibaka no munu mumweya
mi elifu ni mulibaka no sibi, mu muk-
wanongeso elifu naliyi kwaanu onje kakuli
kame anatende esibi onje.
13 Esibi luli kwasina kwikalanga oweeli
mu litunga omulawo akawa sisumiwa kale,
kono esibi kasi baliwa aba kuulwile omu-
lawo.
14 Nabakulingeso elifu nali kubusa oku-
tunda kwa Adama okutwala kwa Mushe,
simba kwao ana kwatenda esibi kame li-
ikalako noku matuka omulawo mu mukwa
oku fekile kanyi anakutenda Adama,

Yonyene oli esifekiso sa woyo soiya.
15 Kono empo no sishemo kaikufekile
kanyi esibi sa Andama. Kakuli aano kupula
kame anafu mulibaka no munu mumweya,
esishemo sa Nyambe ni mpo itunda mu
sishemo no munu mumweya yonyene Jesu
Kilesite yonyene kame ipulele aano kupula
niku bitelela!
16 Mi empo kai kufekile kanyi esibi sina
kwiiya mulibaka no munu mumweya,
kakuli ekatulo no munu mumweya kame
ina liti ekatulo no kuba aanu no kupula
omubonda, kono empo no sishemo kame
inatundu ku tifoso no kupula mi kame ina
bwele mu kututenda aa no kuluka!
17 Nji mulibaka no mubonda no munu
mumweya elifu kame linabusu mulibaka
lya woyo omunu mumweya, onene awo
nambula esishemo mukupula kwaso, ni
mpo no kutenda aa no kuluka, kame
saabuse mu moyo mwa yonyene woyo
mumweya Jesu Kilesite.
18 Cwalehe, kanyi omubonda no munu
mumweya aba ona liti ekatulo eyi iba aanu
no kupla omubonda, mu mukwanongeso,
okuluka no munu mumweya kame kulitela
aanu onje okuluka oko kuba omoyo.
19 Mi kanyi aanu no kupula aba
anabeekiwa asi kutenda esibi mulibka
no kwaluka kwa munu mumweya, mu
mukwanongeso mukuluka kwa munu
mumweya aanu no kupula kame satendiwe
aa no kuluka.
20 Omulawo nawiyi nji etifoso tipule,
kono oko okupula no esibi, esishemo sa
Nyambe kame sipula onene ni kubitelela.
21 Nji cwale esibi aba sina busu ni puso
no lifu, mu mukwanngeso esishemo sibuse
oku tutenda aa no kuluka, ni puso no omoyo
no kwaabwa, mwa Jesu Kilesite Ombumu
wetu.

6

Elifu kame litunda ku Sibi kono Okuyoya kame kwiiya mwa Kilesite

1 Cwale iikene satwambe? Cwale
tusiekeza okuyoya mu sibi nji esishemo
simonahale mukupula.
2 Kokuulwa! Natukufa kulineku no sibi,
cwale ngasibine satuyoye musibi?
3 Cwale kamulimukile nji aaci tonje tuna
kolobezwa mwa Jesu Kilesite kame tuna
kolobeziwa mu lifu lyaye?
4 Natu pumbekiwa cwale naye mu
kolobezo no lifu, nji cwale abo Kilesite
aba saingulwe kwaafu mu kanya ya Sitetu,
naaci kame mba twende mu moyo no ubya.
5 Kakuli nji natu kuwana naye mukufa
noku kufeka kanyi kwaye, mbatu kuwana
naye mukwinguka kwaye.
6 Cwale tulimukile nji ounu wetu no kale
kame una kwiibaiwa ni yonyene, nji cwale
olutu no sibi lubwe nji tulese okutenda
aabika no sibi kame.
7 Kakuli nji omunu nafu kame alukuluhile mu sibi.
8 Nji natufi ni Kilesite kame tupumena nji
mbatwinguka ni yonyene kame.
9 Kakuli kame tulimukile nji Kilesite
abana kwinguka kwaafu katamba kufa
kame, mi elifu kali tamba okwikala ni
maata kwa yonyene.
10 Elifu anafu kame anafu kamweya ku
sibi sonje, kono omoyo a yoya, kame ayoyela kwa Nyambe.
11 Yongeso ni kwaanyi, muhupule nji namukufa ku sibi, mi kame muyoye kwa
Nyambe mwa Jesu Kilesite.
12 Esibi silese okubusa mu tinyutu tenu
nokufa, mulese okuteteta ku titakazo no
sibi.
13 Kame mulese okuba esibi kwilama no
lutu lwenu nji itende kanyi eyitusiso no
kutendisa eyi no kwiiba, kono mukubeeke
kwa Nyambe kanyi awo ana tundisiwa ku
lufu okuta mu upiplo, nikuba ekalulo no
ilama yenu kwa Nyambe nji itende eitusiso
no kuluka.
14 Kakuli esibi kasitamba oku tenda Ombumu wowe, kakuli kausamo munji no mulawo wa Mushe kono munji no sishemo.

Aabika no Kuluka

15 Iikene, cwale? Kana mbatutende esibi kakuli kame tuli munji no mulawo wa
Mushe kono kakuli kame tuli munji no
sishemo? Kakukonahala!
16 Cwale kamulimukile nji aba mukutenda aabika no munu oku muyupa, kame
muli aabika aye yonyene woyo muyupa,
simba abika no sibi esi sitwala ku lifu,
simba ku likute eli litwala ku kuluka.
17 Kono kame tukutumela kwa Nyambe
simba nji kame tuli aabika no sibi kame
muna kukuteka etuto eyo muna kubiwa.
18 Namu lukululwa ku sibi mi sebeli muli
aabika kweyi no kuluka.
19 Kame naamba mu mukwa no ounu,
mulibaka no kufokola mu ku yupisisa
kwenu. Ba weeli namu kutenda aabika
kweyi no kwiiba, oku yoya omoyo no
kwiiba. Cwalehe mukutende aabika no
kuluka nji mukenisiwe.
20 Aba muna kwikalanga aabika no sibi,
namu kulukuluha kweyi no kuluka.
21 Cwalehe omupuzo muna kuwanabo
munako eyo ubine ku inu eyo imyenisa
bano? Einu eyo kame imitwala ku lufu!
22 Kono cwale namukulukululwa kusibi,
sebeli muli aabika a Nyambe, mi omupuzo
munawana kame umitwale ku kukena, mi
amamaneneno ni moyo na kwaabwa.
23 Kakuli omupuzo no sibi nikufa, kono
empo no sishemo sa Nyambe nikuyoya nokwabwa mulibaka lya Jesu Kilesite Ombumu
weetu.

7

Omwanda no Likwala

1 Abange kamulimukile, kakuli kame
naamba kwaawo alimukile omulawo nji
omulawo kame obusa omunu abo yosiyoya.
2 Mulibakaelyo, omukati no ku kwala
kame anungilwi kwa mbumwaye mulibaka
no mulawo yosiyoya, kono nji mbumwaye
nafu, na lukululwa ku mulawo owo umununga kwa mbumwaye,
3 cwale kame saisaniwe omubuki
aba sakwale ku mulume mundina nji
mbumwaye yosiyoya. kono nji mbumwaye
nafu, na lukuluka ku mulawo owo, mi nji
akwale ku mulume mundina kaisanwa nji
mubuki.
4 Abange naanyi ngeso, namufu kulineku
no mulawo mu lutu lwa Kilesite nji cwale
mutende ano munjili, awoyo yonyene ona
ingulwa kwaafu nji tubeekele Nyambe
emiselo.
5 Kakuli abo tusiyoya mu nyama, etikezo
tetu no kwiiba kame tina ku sebezanga mu
ilama yetu, mi naiku litanga elifu.
6 Kono cwale, natu lukuluha ku mulawo,
kakuli natufu ku onyene onakutu nunganga, nji tusebeleze Nyambe mu mukwa
no ubya no mebo, kasa mu mukwa no kale
no taku ina ng'oliwa.

Omulao wa Mushe ni sibi

7 Cwale iikene satwambe? nji omulawo
ni sibi? Kokuulwa! Kono kwaulu omulawo kambe kanisi limuka esibi. Kwaulu
omulawo waambe nji, “Olese oku lakaza,”
kambe kanisi limuka oku lakaza.
8 Kono esibi nasiwana omukwa mi nasiingene mwa mene mukulaelwa, etitakazo
tonje. Kakuli oko kuulwile omulawo, esibi
nasifu.

9 Mene kame ina kuyoya okuulwile omulawo, kono etaelo aba ina kwiiya, esibi sebeli siinguka, mi mene sebeli nifa.
10 Etaelo inakuni sepisa omoyo, sebeli iwaniwa nji kame initwala ku lifu.
11 Kakuli esibi nasiwana esibaka oku nionga mu taelo, mi sebeli nifa mwa yonyene eyo etaelo.
12 Onyene omulawo niwakukena, niyonyene etaelo niyakukena, no kuluka, no kuwaaba.
13 Cwalehe, esinu no kuwaba nasiliti olufu kwa meme? Kokuulwa! neli esibi sina sebeze elifu kwa mene mu sinu esi no kuwaba nji simonahale nji ni sibi, nji mulibaka no taelo esibi nasi futuka esinu no kwiiba oku manenena onene luli.

Endwaa mukaci Ketu

14 Tulimukile nji omulawowa Mushe niwa mebo, kono mene kaniwa mebo, kame nina ulisiwa kanyi omubika no sibi.
15 Siyupisisa eso ni tenda, kakuli sitende eso ni saela, kono kame nitenda eso ni timbile.
16 Cwale nji ni tende eso ni ulwa okusinga, kame ni pumena nji omulawo niwa kuwaba.
17 Abo cwale kasa mene luli nitenda ngeeso, kono ni sibi eso sili mwa mene.
18 Kakuli kame nilimukile nji ouwa kausako mwa mene, mi mbili muunu feela, kakuli okusinga mwakuli mwa mene, kono sitwese okutenda ouwa.
19 Kakuli sitende ouwa ni singa, kono ouyi nitimbile wani twalelela oku tenda.
20 Cwale nji kame nitenda eyo nitimbile, kasa mene otenda ngeeso, kono ni sibi eso sili mwa mene.
21 Cwale kame niwana nji aba nisinga okutenda esino kuwaba, ouyi wokame oli kwa mene.
22 Kame ni lakaza omulawo wa Nyambe mu munu woyo oli mukaci no mucima wange.
23 Kono kameni mwine omulawo wa Mushe mundina mu ilama yange owo ukulwisa ni mulawo no ku yupisisa kwange, mi kame unitwala mu ubika no mulawo no sibi owo oli mu ilama yange.
24 Mbili munu no umayi no ngasibine? anyine soni tundisa mu lutu luno lunitwa ku lifu?
25 Kame niku tumela kwa Nyambe mwa Jesu Kilesite Ombumu wetu!

Cwale simba mene, kame ni sebeleza omulawo wa Nyambe muku yupisisa kwange, kono mu nyama kame ni sebeleza omulawo no sibi.

8

Oupilo mu mebo no kukena

1 Kakwisa katulo cwale kwaa aikalile kwa Jesu Kilesite.
2 Kakuli omulawo no mebo no omoyo ou uli kwa Jesu Kilesite kame unani liulula ku mulawo no sibi ni lifu.
3 Kakuli Nyambe natende eso sina kukwangwiwa ku mulawo wa Mushe, mulibaka no kufokola ku unu. Kame ana atula esibi muunu mu kutuma Mwanaye mulibaka no sibi, woyo ona kwiya mu unu kanyi omukwa wetu no sibi.
4 Nyambe nakutenda ngeeso nji esi silaelelwa mu mulawo wa Mushe siiyatetetwe mwaaci aa aendisiwa ku Mebo kasa mumukwa noun.
5 Kakuli awo ayoya mu mukwa nounu kame atwala emihupulo yoo kweyi nounu, kono ao ayoya mu mebo kame atwala emihupulo yoo kweyi no mebo.
6 Kakuli awo ayoya mu mukwa nounu kame ku twala ku lifu, kono awo ayupa eyi no mebo kame ku twala ku omoyo ni kozo.
7 Kakuli awo ayupa eyi nounu kame atimbile Nyambe, kakuwana ni mulawo wa Nyambe, mane kaatwese luli.
8 Cwale awo aendisiwa muunu katwese oku wabelisa Nyambe.
9 Kono anyi kamufanene okuyoya muunu, kakuli kame muli mu mebo, mi luli Emebo ya Nyambe kame ili mwaanyi. Omunu yonje nji kakwite Emebo ya Kilesite kaasa waye.
10 Kono nji Kilesite kame ali mwaanyi, simba nji etinyutu tenu natifi mulibaka no sibi, Emebo yenu kame iyoya mulibaka no kuluka balubala wa Nyambe.
11 Cwale Emebo ya woyo ona ingula Jesu kwaafu nji kame ili mwaanyi, yonyene woyo ona ingula Jesu Kilesite kwaafu mbabi omoyo ku tinyutu tenu eti tifa mu mebo yaye eyi iyakile mwaanyi.
12 Cwalehe, abaange, kame tufanena okuyoya kanyi Emebo omo itu ambelela okuyoya, kono kasa okuyoya omo tusingela aaci.
13 Kakuli aba mu yoya mu ku koñelela etitakazo no lutu lwenu, mba mufu, kono nji kame mwibaa emisebezi no lutu mulibaka no mebo, mba mu yoyo.
14 Kakuli onje awo aendisiwa ku mebo ya Nyambe, ao naana a Nyambe.
15 Abo kamwasi tambula Emebo eyo imiingenyeka mu ubika nji mucile, kono kame muna tambula Emebo imi tenda aana a Nyambe, kakuli na mutambula Emebo eyi yang'ula, eyo mwa yonyene aba tulilaa nji, “Abba, Sitetu!”
16 Yo kame Emebo eyi ikupakela ni mebo yetu nji kame tuli aana a Nyambe.
17 Mi cwale nji kame tuli aana a Nyambe, mba tuli naaci esanda, tulye esanda sa

Nyambe ni Kilesite nji kame tuyanda naye nji tuwane ekanya ni yonyene.

Ekanya Eyi Iiya

18 Kame ninahana nji amayando no ba nako ino kalukele okubapanywa ni kanya eyo saimonahale kwaaci.

19 Kakuli eyumbiwa yonje kame itatelele mu kushukela onene okushotolwa no aana a Nyambe.

20 Kakuli eyo ina ku umbiwa, kame ina ku bekiwa mu puso eino mapwa, ka sa mu ku singa kwayo, kono mu kusinga kwa woyo ona kuibeekamo mu sepo,

21 nji eyumbiwa ni yonyene kame sailukululwe mu ubika no koola nji ibiwe etukuluho no kanya ya aana a Nyambe.

22 Kame tu limukile nji eyumbiwa yonje kame itonga bamweya naaci mi kame iyupa okukola no kuleya ni balelo lino.

23 Mi kasa eyumbiwa fela, kono naaci, aa ali omuselo no weeli no mebo naaci kame tutonga me tu tatelele onene okutenda aana, mane ni kuliululwa ku tiyutu tetu.

24 Kakuli mu sepo eyi natu yoyisiwa. Cwale esepo eyo imonahala cwale sebeli kasa sepo, kakuli anyine so sepa eyi amona?

25 Kono aba tu sepa eyi twasimona, kame tu si tatelele onene mu kukoongota.

26 Mu mukwanongeso Emebo no kukena kame itutusa mu kufokola kwetu, kakuli katuyii omo tufanena okulapelela, kono Emebo yonyene kame itu lapelela mu sitongo ni maywi ao ka twesiwa okutaluswa.

27 Cwale yonyene woyo otatuba emicima no aanu, kame alimukile emihupulo no mebo kakuli Emebo kame ilemine oku lapelela aanu a Nyambe, okukumanena ni tato ya Nyambe.

28 Kame tu limukile nji einu yonje kame ibelekisana bamweya okulita ouwa kwaawo asinga Nyambe, onyene awo ana isaniwa okwamana mu mulelo waye.

29 Kakuli awo ana kuketa oweli, nakwataba kame okwatenda aa afekile kanyi Mwanaye, nji atende yokame omweeli kwaainaye no kupula.

30 Cwale awo ana ku ketiwa, na kwaaisana, mi awo ana kwisaniwa nakwabeeka ano kuluka, mi awo abeekilwe okuluka, naabi ekanya yaye.

Elilato lya Nyambe mwa Jesu Kilesite

31 Cwale ikene sa twaambe kweeyi? Cwale nji Nyambe kame ali kwaaci, anyine sotu lwisa?

32 Yonyene woyo wasikukatwa mwanaye luli kono nakutubaye aaci toonje, cwale ngasibine satende, kana katamba okutuba einu yonje ni yonyene?

33 Anyine so lita ekatulo okulwisa awo ana ketiwa kwa Nyambe? Yonyene Nyambe onaa tende aa sikuluka!

34 Anyine, cwale so twesa okwaatula? Kasako, kakuli Jesu Kilesite ona kufa, eeni, mane naingulwa kwaafu, woyo oli ku lyoko no silyo lya Nyambe, mi kame a tu lapelela.

35 Anyine so tu taba ku lilato lya Kilesite? Nji kame sa kutende amayando, simba oubamba, simba eng'alelwa, simba elishebo, simba okusheeba, simba ekozi, simba omukwale?

36 Kanyi omo ku na ku ñolelwa mu mañolo nji,

“Mulibaka lyowe kame twibaaiwa eliywaa lyonje,
kame twaliketwa kanyi omukoko ota mukwibaaiwa.”

37 Kokuulwa, mu inu eyo yonje kame tumatuka niku bitelela mwa yonyene woyo ona kutusinga!

38 Kakuli kame ni kolwa nji simba elifu, simba omoyo, simba amangeloi, simba eyi ibusa, simba einu eyi iliko bano, simba einu eyo esiiya, simba amaata,

39 simba beulu, simba kunji, simba esinu sinjili mu yumbiwa yonje, sasitwese okututaba okutunda ku lilato lya Nyambe mwa Jesu Kilesite Ombumu wetu.

9

Nyambe naanu aye

1 Kame naamba eniti mwa Kleste, mi soongo. Elizwalo lyange kame lini paka mu mebo no kukena,

2 kame neenine onene, ni kukola nokwa pumula mu mucima wange

3 Kakuli kame ni singe nji, mene luli! ni kutiwe kwa Nyambe ni kutundisiwa kwa Kilesite musibaka no asimukowa wange.

4 Onyene luli a Maisilaele, mi okwang'ulwa ni koo, ni kanya, ni ulikani, ni kubiwa omulawo wa Mushe, ni sebelezo, ni ku sepisiwa,

5 onyene kame ali asi mukowa munene omo ina tundu emikowa yonje mane ni Kilesite mwana leiwa muunu, Nyambe woyo oli beulu no inu yonje, alumbekwe okuta oko nokwaabwa! Ameni

6 Kono kasa nji esepiso ya Nyambe naikwangwa, Kakuli kasa anu onje aa anatundu ku Isilaeli kame ali Amaisilaele.

7 Simba awo ali olusika lwa Abulahama, kasa ana a Nyambe onje, kono kame kunaambiwa nji, “Mboliteliwa olusika mwa Isaka aikulyowe.”

8 Esi kame sitalusa nji kasa aana mu nyama ao ali aana a Nyambe, kono aana a Isaka awo ninakusepisa okame aa aliketiwa nji olusika.

9 Kakuli esi sokame sinakwambiwa mu
sepiso nji, “Mu nako eyi ifanena kame sani
uke, mi Sala kame saikale ni Mwana no
mushimani.”
10 Mi kasa eyo feela, kono ni Lambeka
ngeso aba anakwikala naana no ambuyu ku
mulume mumweya yonyene sitetu Isaka.
11 Abo aana no ambuyu akasi leiwa kale
mi kaasi tenda ouwa simba ouyi, nji cwale
omulelo wa Nyambe no kuketa utendahale,
12 Lambeka nakwambeliwa kwa
Nyambe nji, “Omukulu mba sebeleze
omwanukana,”
13 Kanyi omo ku ñolelwe nji, “Kame
nisinga Jakobo, kono kame nitimbile Esau.”
14 Cwale iikene eyo satwaambe? Kana
Nyambe wa saluluti? Kokuulwa!
15 Kakuli na kwamba kwa Mushe nji,
“Kame sanifele amakeke woyo sani fele
amakeke, mi kame sani shemube woyo sani
shemube.”
16 Cwale kasa mulibaka lya eyo a saela
omunu simba kweyo atenda, kono kame
iimanine feela ba makeke a Nyambe.
17 Kakuli mu eling'olo Nyambe
nakwambela Ombumu na mu Engepita nji,
“Esi ninaku imekele ni mu libaka linene
no kumonisa amaata ange mwa wene nji
cwale elitina lyange lyambiwe mu litunga
lyonje.”
18 Cwale abo, kame ashemuba woyo a
singa mi kame atatafalela woyo asinga.

Okutweba ni Makeke a Nyambe

19 Cwalehe kame so aambe kwa mene,
“Ngasibine satunyaziwe kwa Nambe?
Kakuli anyine so kana etato ya Nyambe?”
20 Kono tiwe anyine wene omunu, aba
okanana Nyambe? Kana esiumbiwa iikene
sa saambe ku muumbi, “Iikene aba munani
tende ngeesi?”
21 Kana omu umbi no tucoo kame ak-
wite etukelo no ku ku tusisa elimaa omwa
singila? Ba siñomoto si mweya no limaa
kame twesa oku umbabo otucoo twiili, eijili
nokuwaba einjili no kwakutekeha.
22 Cwalehe nji Nyambe asinge okumonisa
okutweba kwaye ni kulimukisa amaata aye,
kono sebeli otatelela ba nako no kuleba
mane ni kuyanda kwao ana kwaliketa ni
kutweba kwao ana kusinga oku sinya sinya.
23 Nji Nyambe asinge oku monisa oufumu
no kanya yaye mulibaka no makeke, aaci
ana kulukisetwa ekanya ba weeli.
24 Bokame abo ana kwisana ka sa ku Ma-
juda feela kono ni kwa simacaba.
25 Kanyi eyo anaamba Nyambe mu buka
ya Hosea, aba aamba nji,
“Awo ana kutenda nji kasa aanu ange,
mbanaisana ‘anange mi aanu nasi-
isana aanu ange.’ mbaisaniwa aanu
ange,
mbanaisana aasingiwa.’
26 Mi omo Nyambe ana kwamba nji, ‘anyi
kamu tendile esicaba sange,’
kame saisaniwe nji aana a Nyambe no
kuyoya.”
27 Mi Isaya kame aamba kwaanu a Isilaele
nji, “Aanu no Isilaele simba aba sa ikale
ano kupula kanyi omushekesheke no ba
likamba no liwate, Mba ku yoyisiwa ano
kwetekela feela
28 Kakuli Ombumu kame satende ekat-
ulo yaye anaamba mu litunga, aitende
muwangu okwimanenena.”
29 Mi kanyi Isaya aba anakwamba nji,
“Kambe Ombumu no timpi kasikutu siyela
aana, kambe kame tukufekile kanyi Son-
doma ni Ngomola.”

Isilaele ni liywi no kuwaba

30 Cwale iikene sa twambe? Nji ano
macaba awo kaasiku singa okukong'a oku-
luka nawana, okuluka kutunda mu tumelo,
31 Kono aanu no Isilaele awo ana
kusuweza omulawo wa Mushe no kuluka
kasikuuwana.
32 Cwale mu libaka lya iikene? Kakuli ka
si kuutenda mu tumelo kono kame anakuu-
tenda mu misebezi no mulawo, kame ana
sitatala ba “liwee eli li sitatalisa”
33 Kanyi omo kung'olelwe nji,
“Kamu mone, kame ni beeka mu Sione eli-
wee elyo saali sitatalise aanu,
eliwee elyo salyakwise.
Mi woyo yonje so pumena kwa yonyene
katamba okwenisiwa.”

10

1 Aanyi akwange, esi nilakaza mu
mucima wange mane ni tapelo yange kwa
Nyambe ninji aanu ange akayoyisiwe!
2 Kame naapaka nji, kame atukufalelwe
eyi ya Nyambe kono kasa muku yupisisa.
3 Kakuli mukwalimuka okuluka kwa
Nyambe, mane ni muku saela okuluka
koo, kasiku kubeeka kunji no kuluka kwa
Nyambe.
4 Kakuli Kleste bokame aba kubwela
omulawo wa Mushe, nji omunu yonje woyo
opumena amubeeke ono kuluka.

Okuyoisiwa ni Kwaanu Onje

5 Mushe nañolo eyi nji, “Omunu woyo
okong'elela okuluka oko ku tunda ba mu-
lawo mbayoyo nawo.”
6 Kono okuluka ku suminwe ba tumelo
kame kwambiwa nji, “Olese okwamba mu
mucima wowe nji, anyine so kambamena
ku wilu?” (abo ni ku lita Kilesite banji).
7 Simba nji, “Anyine so shetumukela mu
sibaka saano kufa?” (abo, ni kwingula Kile-
site kwaafu).
8 Kono iikene esi sambiwa? “Eliywi kame
lili beebi ni wene, ba kanwa kowe ni mu

mucima wowe" (esi, ni liywi no tumelo elyo tukutaza)
9 Kakuli nji kame wamba ni kanwa kowe nji, Jesu ni Mbumu niku pumena mu mucima wowe nji Nyambe naku mwingula kwaafu, mbuyoisiwa.
10 Kakuli omunu kame apumena ni mucima waye nji abeekiwe uyu no kuluka, mi kame apaka ni kanwa nji ayoisiwe.
11 Amang'olo kame aamba nji, "Awo onje apumena kwa yonyene katamba kwenisiwa."
12 Mihe ka kwaliketiwa nji kame kuli eshutano mukaci no Majuda ni Mangelike, kakuli Ombumu no aanu onje ni mumweya, mi niwakufuma mwao aisana kwa yonyene onje.
13 Kanyi omu aambela amañolo nji, "Awo onje aisana ba litina lya Mbumu mbayoisiwa."
14 Kono ngasibine sa isane kwa yonyene woyo kaasipumena? mi ngasibine sa lumele kwa yonyene woyo kasiyupa kale? mi ngasibine sa yupe eliywi oku ulwile osiku kutaza?
15 Mi ngasibine aanu abaka kutaza aka situmiwa? kanyi omo kung'olelwe nji, "Ngasibine awabile amakondo aawo akutaza eliywi no kuwaba!"
16 Kono kasa onje ana kuteke eliywi no kuwaba. Kakuli Isaya naamba nji, "Mbumu, anyine ona pumene eyo ana yupu kwaaci?"
17 Cwalehe, etumelo kame itunda ba kuyupa, mi okuyupa kame kwiiya mu ku kutaziwa eyi ya Kilesite.
18 Kono nisi ibanguta, ninji kasiyupa? Kokuulwa nayupu,
"Eliywi lyoo nalihasana mu litunga lyonje,
mi amaywi oo nakakeela ku mamaneneno no litunga."
19 Kame niibanguta nji, Amaisilaele kaasiyupa? Mushe yono tateka okutambula nji,
"Mbanikutusisa aano macaba nambulwa tuso okumitenda asimuna, awo kalimukile onyene mane
ni lusika no weelo kame sanimi twebise."
20 Mi Isaya sebeli okongota okwamba nji,
"Kame nina waniwa kwawo ana kuulwa oku nisaela,
kame nina kumonahaza kwaawo ana kuulwa okwiibanguta eyange."
21 Kono aba aamba Isilaele nji, "Kame ina olola amaoko ange eliywaa lyonje kwaanu no kwaayupa mi naakana okupumena."

11

Amakeke a Nyambe kwaanu a Isilaele

1 Kame ni ibanguta, Nyambe na kana aanu aye? Kokuulwa! kakuli mene luli kame nili mwiisilaele, no lusika lwa Abulahama, no mushobo wa Benjamine.
2 Nyambe kasi kana aanu aye awo ano kuketela okutunda ku matatekelo. Kamulimukile eling'olo omu lya mbela, omo Eliya omu ana kukumbelela kwa Nyambe kweyi no Isilaele nji,
3 "Mbumu, kame anaibaa anuhi owe, kame ana kwisi etialetale towe, mi time memboci nina siyala, mi kame asaela omoyo wange."
4 Kono siikene ana tambula Nyambe kwa yonyene? Neli nji, "Kame nina kutewele alume noku kwana eikiti mutanu ni yiili (7;000) awo kaasikubama amanwi kwa Baale."
5 Mi ni mu nako ino kusili aa asi siyalele kwao ana kete Nyambe mulibaka no sishemo saye.
6 Kono nji ni mulibaka no sishemo, abo kasa mu misebezi, kambe ni mu misebezi kambe esishemo kasa sishemo.
7 Abo cwale ni ngasibine? Eso ana kusaela Isilaele kasikusiwana. Anokuketiwa nakusiwana, kono anjili nakukwangwa.
8 Kanyi omo kung'olelwe nji, "Nyambe kame anakwaaba Emebo no mandingwe, ni miyo nokwaamona ni matwi no kwaayupa okulita ba liywaa na balelo lino."
9 Ni Dabida kame aamba nji,
"Mulesele etafule yoo ifutuke elilaba ni katwa,
esisitataliso ni koto eyi yafanene!
10 Mulese amiyo oo ailole nji aulwe okumona,
mi emyongo yoo iobame okuta oku nokwaabwa."
11 Cwale kame niibanguta nji, cwale aba ana sitatala naakweelele nji? Kokuulwa! Kono okufosa koo, okuyoisiwa kame kuneyele aasimacaba, nji Amaisilaele abusiwe mukwaafela omuna.
12 Cwale nji okufosa koo kame kuna litele elitunga esifumu, mi oku kwangwa koo kame kuna litele asimacaba esifumu, abo cwale babine sasikume esifumu soo!

Okuyoisiwa no Macaba

13 Cwale kame naamba kwaanyi asimacaba, mi kame ni tumisa omusebezi wange kakuli kame nili omutumiwa no macaba.
14 Kubita nji nitendele anjili aasimushobo wange omuna, kono ni yoyise anjili kwaaonyene
15 Kakuli nji okukaniwa koo kame kutalusa okuusiwa no litunga, okutambulwa koo kame sakutaluse ibine? Kandi kasa kwanyi okwingula aafu!

16 Nji enkwilimba ina kutendiwa esitabelo kwa Nyambe baweli neli omuselo owu
no kukena, ni mukoko wonje niwa kukena,
mi cwale nji omubisi kame ukenine, ni mitai kame ikenine ngeso.
17 Kono nji emitai injili naicoko, cwale
wene esitondo no olibe namunaheng'i,
kame ona beekiwa mu sibaka saso
okutabela oufumu no sitondo no olibe.
18 Abo olese okukuumuseta emitai eyo.
Nji kame okukuumusa, ohupule nji kasa
wene ona ongota omubisi, kono omubisi
wokame owu ukongota.
19 Kame so wambe nji, "Emitai aba ina
coko neli nji nibeekiwemo mu sibaka sayo."
20 Eyo ni niti. Kame ina temiwa kakuli
kaasiku pumena, mi wene nuimana mu
tumelo yowe. Cwale okongote mi olese
okukuumusa, kono ocile.
21 Cwale nji Nyambe nakuulwa
okusileleza emitai luli no sitondo, ni wene
katamba okufela amakeke.
22 Mulemuhe cwale esishemo sa Nyambe
ni kutweba kwaye. Okutweba kwao
anakwi, ni sishemo sa Nyambe kwawene,
nji kame otundamena mu makeke aye nji
kasangeso niwene mbutemiwa.
23 Mi nonyene akowe aba kaatwalele
mu kupumena koo, kame saa beekiwemo
nonyene, kakuli Nyambe kame ali ni maata
nokwaabeekamo kame.
24 Kakuli nji wene ona patuliwa kweyo ili
nji ya luli no sitondo no olibe, ni kubeekiwa
mu mukwa nji kasa wa luli, mu sitondo
no olibe silimilwe luli, cwale tunjinga
saiusetwe okubeekiwa mo eyi emitai na
mumushitu no itondo no olibe.

Amakeke a Nyambe baanu onje

25 Abange, sisingi nji mushwekelwe eniti
eyi, kame nisinga nji mulimuke einu no ku
bambaba. Outata kame oneyi ba kalulo
injili no Isilaele, okubitela epalo no asimacaba sonje aba saiiye kwa Nyambe.
26 Mi cwale Amaisilaele onje mbayoisiwa,
kanyi omo kung'olelwe nji,

"Omuliululi kame satunde mu Sione
kame sa tundise eibi mu lusika lwa
Jakobo.
27 Mi ou wosotende oukwamanyinga wange
nonyene
Abo sani tundise eibi yoo."
28 Mulibaka no ku kana eliywi no kuwaba
aendisi no Majuda nafutuka eiila ya
Nyambe, mulibaka lyenu aanu no macaba.
Kono okwaliketa omu ana kwaaketela
Nyambe, nafutuka alikani aye mulibaka
no ashemi oo no kale.
29 Kakuli etimpo ni kwisana kwa Nyambe
eyo kaifutuka.
30 Kanyi aanyi omo muna kuulwela elikute
kwa Nyambe, kono bano na muwana esishemo kakuli kame mukwite elikute.
31 Cwale kaasikukuteka kwa Nyambe nji
amakeke ana monisiwa kwa wene nonyene
nji atambule amakeke.
32 Kakuli Nyambe nanungu aanu onje no
kuulwa elikute, nji aafele amakeke onje.

Etumbo kwa Nyambe

33 Outungi no ufumu ni kushangama ni
unangu wa Nyambe! Etikatulo taye kati
twesahala okusaisisiwa, mane ni tindila
taye kati twesahala okuwaniwa!
34 Kanyi omu kuna kung'olelwe nji,
"Anyine woyo olimukile emihupulo no
Mbumu?
Anyine woyo sotwesa okumweleza?
35 "Simba nji anyine woyo onabi Nyambe
empo,
nji ausetwe esinjili?"
36 Kakuli einu yonje kame itunda kwa
Yonyene, kame inaiyi mwa Yonyene, mi
kame itendelwa Yonyene. Kwa Yonyene
kwikale ekanya mu nako ni nako! Ameni.

12

Oupilo mu Misebezi ya Nyambe

1 Aabange, kame ni milapela cwale mu
sishemo sa Nyambe mutende etinyutu tenu
esitabelo no kuyoya, okukena niku tambulwa kwa Nyambe nji itende okulapela
kwenu no mebo.
2 Mulese okukubeeka onene kweyi no
litunga, kono mufutulwe mu kumishemuna mukuyupisisa kwenu nji mulemuhe
esi singwa kwa Nyambe nji sibine, esi no
kuwaba nesi silumelelwa ni kupetahala.
3 Cwale mulibaka no sishemo sina biwi
kwa mene kame ninunga omunu yonje
mwanyi nji alese okukununeka onene
okubita omu ahupulela aakwaye, kono
akuhupule wino kweyo imulikana, omunu
ni munu mu tumelo ana biwi kwa Nyambe.
4 Kakuli kanyi omu twikalele ni ilama
nokupula mu lutu lumweya, mi eilama kaitende omusebezi mumweya,
5 kamekulingeso ni kwaaci naba tuli
ano kupula, kame tuli esilama simweya
kwa Kilesite mi toonje kame tuna bekiwa
bamweya kanyi lutu lumweya.
6 Cwale aba tuli ni timpo eti tishutana,
okuta mu sishemo tunabiwi, tuku tusise
yoo, nji niunuhi tunuhe okuta mu tumelo
yetu.
7 Nji nisebelezo, tubeleke ngeso, nji
nikwiiyeta twiiyete ngeso.
8 Nji nikususuweza tususweze ngeeso,
woyo oba, abe yo lukuluhile, woyo otwaletela atwaletele wino, woyo otenda
etikezo no makeke, atende yo wabelelwe.

Emilao no Lilato

9 Elilato lyuulwe okukutendela. Mutimbe
ouyi, mukumalele ouwa.
10 Mu kusinge omunjili ku munjili kanyi
omunu ni minaye, mi mukubeeke okumon-
isa okukutekana.
11 Kweyi nouku kataza mulese okufokola,
mutukufalelwe mu mebo, mubelekele Om-
bumu.
12 Mu wabelelwe mu sepo, mukongote
mu mayando mi mutundamene mu ku-
lapela.
13 Mutabele aasikupumena ku inu aba
aulwile, mutundamene mu kutambula an-
genda.
14 Mufuyole aa amiyandisa, mufuyole mi
mulese okukuta.
15 Muwabelelwe nawo awabelelwa,
mulile nawo alila.
16 Mutende asimucima mumweya anjili
ku kwanjili, mulese oukukuumusa kono
mu lumele okwikala nawo kaakwite einu,
mi mulese oukumona oku shangama.
17 Mulese okuusa ouyi ku uyi, kono mu-
tokomele okusinga eino kuwaba mu miyo
no aanu onje.
18 Nji kame ku twesahala, simba
mwaanyi, mu yoisane mu kozo naanu onje.
19 Asingiwa, mulese okuusa ouyi
mwenyene, kono mube okutweba kwa
Nyambe esibaka, kakuli kame kung'olilwe
nji, “Okufaniketa ni kwange, time sani usa,
kame kwamba Ombumu.”
20 Cwale, “Esiila sowe aba siyombile, os-
ibe esino kulya, nji kame sifile elinyotwa,
osibe esi no kunwa, kakuli mukutenda
ngeso, kame wenisa esiila sowe.”
21 Olese oku lumelela ouyi nji okukome,
kono okome ouyi ni uwa.

13

Oku Kuteka Asikubusa

1 Cwale omunu yonje aku beeke kunji no
maata no ao asikubusa elitunga. Kakuli
kakwisa amaata ao kaatundu kwa Nyambe,
mi amaata no kuneneba aliko kame ana
kusumiwa kwa Nyambe.
2 Cwale abo woyo okana amaata aa kame
akana eso sinaketiwa kwa Nyambe, mi ao
atenda ngeeso kame saatuliwe.
3 Aa busisi kaacilisa kwao atenda wino,
kono kwao atenda eyi nokwiiba. Nji mulese
kucila woyo oli mu mubuso, Cwale mu-
tende eyi no kuwaba mi mbamuwana oku-
lumbiwa kwa yonyene,
4 woyo ni mubika wa Nyambe kuuwa
wenu. Kono nji kame mutenda eyi no kwi-
iba mumucile, kakuli amaata aye no kubak-
isa nia niti, ni mubika wa Nyambe woyo
omonisa okubambaba kwa Nyambe kwao
asikutenda ouyi.
5 Abo cwale omunu kame afanena
okukong'elela amaata, kono kasa feela
mukucila okutweba kwa Nyambe kono
kame ni mulibaka no lizwalo.
6 Elibaka elyo naanyi kame mutenekanga
omutelo, aano mulawo kame abelekela
Nyambe abo aba aiyateteta emisebezi yoo.
7 Mwateneke onje einu yoo, muteneke
omutelo kwao ufanena, elikute kwao lifa-
nena, mukuteke ao afanena okukutekiwa.

Emisebezi ku munu ni munu

8 Mulese kuteula esikoloti no munu konji
oku kusinga omunjili ku munjili, kwa woyo
osinga omwabaye kame aiyateteta omu-
lawo wa Mushe.
9 Etitaelo eto taamba nji, “Mulese oku-
tenda owoozwa, mulese kwiibaa, mulese
kwiita, mulese okulakaza einu no akwenu”
mane ni titaelo etinjili kame tikuumbele
mou omulawo ou wamba nji, “Musinge
ao muyakile noo kanyi omu mukusingela
mwenyene.”
10 Nji kame musinga aa muyakile noo
kamutwese okwaatenda ouyi, abo cwale
elilato nikwiiya teteta emilao ya Mushe.
11 Kame mufanena okutenda ngeeso
kakuli mulimukile nji enako yakeela kale
abo nji mwinguke batulo. Abo enako eyo
satuyoyisiwe sebeli ili beebi bano okubita
omo ina kwikalelanga baweli aba tuna
kutateka oku pumena.
12 Ousiku wata kale kule, mi cwale
omunjii sebeli uli netu. Abo cwale
tutundise emisebezi no uwi mi tukufuke
eilwiso tuku tusisanga mu liseli.
13 Tweende wino kanyi aanu aa ayoya mu
nako no munji, kasa mukulya ouyi, simba
oundalabangwana, eyi no woozwa simba
eyi no uhule, simba eting'ananyi ni muna.
14 Kono mukufuke Mbumu Jesu Kilesite
mi mulese okutenda etindila no lutu okwi-
iyateteta etitakazo talo.

14

Olese Okwatula Omukowe

1 Kanyi ku munu noku kesheba
mu tumelo, atambuliwe, kono mulese
okukanana naye oku kumanena ni
mihupulo yaye.
2 Omunu munjili kame apumena nji alye
eilya yonje, abo woyo no kukesheba kame
alya fela emiloho.
3 Woyo olya esilya sonje alese okunyaza
woyo no kwaailya, mi woyo no kwaailya
alese okwatula woyo oilya, kakuli natam-
buliwa kwa Nyambe ni yonyene.
4 Tiwe anyine nji watule omubika no
mukowe? Naba sa ongole simba okukwa
nitaba no molyaye. Kono mba ongola,
kakuli omolyaye mbamuongota.

5 Omunu munjili kame aaliketa eliywaa
limweya nji nilyautokwa okubita amay-
waa anjili, mi omunjili omunu kame aa-
liketa nji onje kame alikanelela. Mulese
omunu yonje atende esi akolwa wino mu
muhupulo waye.
6 Woyo omamela eliywaa, kame ali-
mamela mukukuteka Ombumu. Woyo
olya esilya sonje, kame akuteka Ombumu,
kakuli kame akutumela kwa Nyambe, mi
woyo no kwaalya eilya yonje, kame atenda
mukukuteka Ombumu nuukutumela kwa
Nyambe.
7 Kakwisa kwaaci woyo okuyoyela
yonyene fela, mi kakwisa woyo okufela
yonyene fela.
8 Cwale aba tuyoya kame tuyoyela kwa
Mbumu, mi aba tufa, kame tufela kwa
Mbumu. Mi cwale, aba tufa naaba tuyoya,
kame tuli kwa Mbumu.
9 Kakuli Kilesite aba ana kufa, mi kame
sebeli oyoya neli nji atende Ombumu no
asikufa naa ayoya.
10 Cwale iikene aba watula omwabowe?
Simba wene, iikene aba onyaza
omwabowe? Kakuli toonje kame satu-
imekwe balubala no situlo sa Nyambe no
katulo.
11 Kanyi omo kung'olelwe nji,
“Luli aba ni yoya, kame kwamba Ombumu,
munu yonje kame sakubame balubala
wange,
mi omunu yonje kame sa lumbeke
Nyambe.”
12 Abakulingeso, omunu yonje kame sabe
ekalabo yaye kweyi anatende kwa Nyambe.

Tulese Okukwisa omunjili ku munjili

13 Cwale tulese okwatula akwetu kame.
Kono onene muhupule nji omunu alese
okubeekela omwabaye esi simukwisa,
simba esi simu sitatalisa.
14 Niyii, mi kame nikolwa mwa Mbumu
Jesu nji kakwisa esinu siku silafaza
sonyene, kono omunu aba aaliketa esinu
nji sa kusilafala, abohe esinu eso kame
sisilafalile kwa yonyene.
15 Cwale nji minowe simba mukulowe
kame omwenisa ba sinu eso olya, abo
kwende mu lilato. Olese okulumeleza eso
olya nji sisinye omukowe woyo ana kufe-
liwa kwa Jesu.
16 Cwale mulese oku lumelela ouwa wenu
okwambiwa nji kwiiba,
17 Kakuli omubuso wa Nyambe kasa
wakulya ni kunwa kono okuluka ni kozo
ni kuwabelelwa mu mebo no kukena.
18 Kakuli woyo osebeleza Kilesite kame
awabelisa Nyambe mi kame alumelelwa
kwaanu.
19 Abohe tu tundamene kweyi ilita ekozo,
neyi satu yakisane nayo.
20 Olese okusinya omusebezi wa Nyambe
mulibaka no silya sowe no kwakena. Sinu
sonje kame sikenine, kono ouyi ni munu
aba alya esilya eso sisitatalisa omukwaye.
21 Ouwa ninji mulese okulya enyama
simba okunwa ewaine, simba okutenda
esinu eso si sitatalisa minowe.
22 Etumelo eyo oli nayo, oiteule mukaci
kowe ni Nyambe. Embuyoti niya woyo
nambulwa elibaka no kukwatula yonyene
kweeyo analemuha.
23 Kono woyo obilaela kame anyaziwa
nji kame alya, kakulli katende mu tumelo.
Kakuli esinu sonje eso sasitendiwa mu
tumelo, ni sibi.

15

*Muwabetwe aakwenu kasa okukuwa-
betwa Mwemboci*

1 Aaci no kongola mu tumelo kame tu-
fanena okutusa nawo noku fokola oku
shimba emishimbo yoo. Katufanene okuku
wabetwa twemboci.
2 Cwale omunjili ni munjili kwaaci awa-
betwe woyo ayakile naye kuuwa woo, ok-
waa kulisa mu tumelo yoo.
3 Kakuli simba Kilesite kasikukuwabetwa
yomboci, kono kanyi omo kung'olelwe
nji, “Okwangoliwa kwaao amyangolanga
kwaiya kale kwa mene.”
4 Eyo yonje ina kung'oliwa kunyima kame
ina kung'oliwa mu mukwa no kulaela aci,
nji mukoongoteta ni muku susueziwa mu
liywii mbatu wana esepo.
5 Cwale Nyambe no kongoteta ni
susuwezo amibe okuyoya wino mukaci
kenu omunjili ku munjili bamweya ni
Kilesite Jesu,
6 nji bamweya ni liywi limweya mutwese
oku kanyisa Nyambe yonyene sitaye
Mbumu wetu Jesu Kilesite.

Amaywi no kuwaba kwao no macaba

7 Abo cwale mutambule omunjili ku
munjili kanyi omo ana kumitambulela
Kilesite mu kanya ya Nyambe.
8 Abo kame nimyambela nji Kilesite naku-
tenda omubika kwao ana kuta ku mupato
oku monisa eniti ya Nyambe, okuongoteta
esepiso inakubiwa kwaa shemi oo.
9 Mi abo nji aano macaba akanyise
Nyambe ku sishemo kumusa waye, kanyi
omo kung'olelwe nji,
“Abo cwale mbani lumbeke yonyene
mukaci no asimacaba,
Mbaniimbi okulumbeka elitina lyowe.”
10 Mi kame nakukwambiwa nji,
“Muwabelelwe aano macaba onje naanu
aye!”
11 mi kame,
“Mulumbeke Mbumu, aano macaba onje,
mi mulese aanu onje amulumbeke!”

12 mi kame okutunda abo, Isaya nakwamba nji,
“Emibisi ya Jese mbaimene,
Mbainguka okubusa aano macaba,
mi asimacaba mbaabeke esepo yoo kwayonyene.”
13 Cwale Nyambe no sepo, amiiyate okuwabelelwa mukwiyala ni kozo muku pumena kwenu, nji cwale mulibaka no mata no Mebo no kukena mwiyale esepo inene.

Elibaka lya Paulusi mukung'ola ngeeso mukuzwafa

14 Meene luli kame naniyupisisa kwaanyi, aabange, nji anyi kame mwiyalile ouwa ni tingana tonje mi kame mutwesa okuku laela omunjili ku munjili.
15 Kono banako injili kame ninaku ming'olela mukuzwafa mumukwa no kumi pulukisa, mulibaka no sishemo sinakubiwa kwa mene okutunda kwa Nyambe,
16 okutenda omubika wa Kilesite Jesu kwaa no macaba mu situlo nou pulisita no Liywi no kuwaba lya Nyambe, nji cwale etinubu no ao asimacaba atwese oku tambuliwa ni kenisiwa ku Mebo no kukena.
17 Mwa Kilesite Jesu, kame nikwite elibaka no oukukuhusa ku misebezi yange kwa Nyambe.
18 Kakuli kanitamba okwingena okwamba nambulwa eso anawana Kilesite mwa mene muku endisa aano macaba nji akong'elele Nyambe mulibaka lyaeyo ninaamba neyo nitenda.
19 Mu maata no timakazo ni yambo no kukomokisa, mu maata no Mebo nokukena, nji cwale okutunda ku Njelusalema mane ni kutunda musibaka soonje no Ililiko kame nina kutaza mukwiyala eliywi lya Kilesite.
20 Mane ni kwiitenda etakazo yange okukutaza eliywi oko kasikulimukiwa kale Jesu, nji cwale nilese okuyaka abo ana tateke omukwange okuyaka.
21 Kono kanyi omo kumg'olelwe nji,
“Mbamono woyo kasi kwambeliwa kale eyaye,
mi mbaa yupisisa woyo kasi kwambeliwa kale eyaye.”

Omulelo wa Paulusi no kupotela ku Loma

22 Eli elibaka elyo enako yonje kame nina ku kani siwangwa okwiiya kwaanyi.
23 Kono bano kumona nji sikwite esibaka no kubelekela muno muti tolopo, mi ba myaka no kupula kame ninyolelwe okwiiya kwaanyi,
24 kame nisepile nji mbani mimono aba sanibite okuta ku Sipaini, mane nji munituse mu musipili wange kuya, munyima no oku kolwesisa oku nikong'a kwenu kanyonyo.
25 Kono bano kame nikatile ku Jelusalema mu musebezi waanu a Nyambe.
26 Kakuli asi Mesodoniya ni Akaya naawabelelwa okutundisa eyi no kuba kwaashebile mukaci kaanu a Nyambe ku Jelusalema.
27 Kame anakuwabelwa okutenda ngeeso mi niti luli kameli ni sikoloti kwa onyene, kakuli nji aano macaba naiyi mukukutabela kweyo no timbuyoti too no mebo, kame afanena ngeeso okwatusa mwibelekiso no timbuyoti.
28 Cwale abo abasa ni mane eyi mi naaba kale eyo ina litiwa, mbaniekeze okuta mu musipili wange ku Sipanishi
29 Mi ni limukile nji aba saniiye kwaanyi mbaniiyi meni iyalile etimbuyoti ta Kilesite.
30 Kame ni kumbela kwanyi aabange, mulibaka lya Mbumu wetu Jesu Kilesite mane ni mulibaka no lilato no Mebo, mu nilwele naanyi bamweya mu milapelo mulibaka lyange kwa Nyambe,
31 nji niikale wino kwao no kwa pumena mu Judeya mane nji omusebezi wange mu Njelusalema upumeniwe kwaanu a Nyambe.
32 Nji cwale mukusinga kwa Nyambe ni twese okwiiya kwanyi mukuwabelelwa nji mane niiye nitusiwe mukukuwana kwetu.
33 Nyambe no kozo aikale nanyi monje. Ameni

16

Okulumelisa kwange

1 Kame ni limukisa kwaanyi mandetu Febe ondikoni mu Ndoo ya Nyambe ya Senkiliya
2 nji mu mutambule mwa Mbumu kanyi aanu a Nyambe, mane nikumuba etuso yonje eyo sasaele okutunda kwaanyi, Kakuli nakwikalanga omutusi kwaanu no kupula mane ni kwamene luli.
3 Oasikupumenase Pulisika ni Akwila aakwange ni beleka noo mwa Kileste Jesu,
4 awo ano ku tombola omoyo woo mulibaka lyange. Kame ni kutumela onene kwa yonyene mane kasa meene feela kono ni tikeleke tao aa no macaba tonyene.
5 Oasikupumenase Endoo ya Nyambe eyo ikuwanenanga mu ndoo yoo.

Oasikupumenase omusingiwa wange Epainetasi woyo neli omutamuno no weli okupumena mwa Kilesite mutolopo ya Asiya.
6 Oasikupumenase Maliya kame woyo ona kubeleka mukongola mukaci kenu.
7 Oasikupumenase Andilonikasi ni Njuniyasi aakwange ni mapanditi nina kwikalanga noo mu tolongo, ni alume no kukutekeha mukaci no atumiwa, mi kame ana kwikala kwa Kilesite oweli kwa mene.

8 Muasikupumenase Ampuliyatasi
omusingiwa wange mwa Mbumu.
9 Muasikupumenase Ambanasi omwa-
betu mu musebezi mwa Kilesite ni
musingiwa wange Sitakisi
10 Muasikupumenase Apele woyo ona
lumelelwe mwa Kilesite. Muasikupume-
nase ao awaniwa mulusika lwa Alisitobulu
11 Muasikupumenase Helondiyani omuk-
wange Munjunda. awo awaniwa mu lusika
lwa Nasiso. Muasikupumenase awo ali
mwa Mbumu.
12 Muasikupumenase Tilaifaena ni
Tilaifosa, ao abeleki mwa Mbumu,
muasikupumenase musingiwa no mu
Pesisi woyo onabeleke mu kongola mwa
Mbumu.
13 Muasikupumenase Lufusi woyo ona
ketiwa no kongola mwa Mbumu mane
nainawaye naamandi.
14 Muasikupumenase Asinkilitasi Felen-
goni Hemusi, Patolobasi, Hemasi mane ni
asingiwa ao ali noo.
15 Oasikupumenase Filolongasi ni Njuliya
mane ni Neliyasi ni mandaye ni Olimpasi
mane ni aanu a Nyambe onje ao ali noo.
16 Muasikupumenase omunjili ku munjili
mu ukutubeta no kukena. Mi Etikeleke
tonje ta Kilesite kame timi keeta.

Etitaelo no mamaneneno

17 cwale abange kame ni mikumbela nji
mumamele ao atenda etifapano ni utata
mu kulwisa etuto eyo munaiyetiwa, mwaa
tokomele.
18 Kakuli aanu no ngeso kaa belekele Om-
bumu Kilesite kono kame abelekela ama-
pumo oo feela, mi mu maywi ayupisa
oku mamata ni kushembashemba kame
akelusa emicima no awo asaela okuyupi-
sisa.
19 Ba nako ino okupumena kwenu kame
kulimukilwe kwaanu onje, kuti cwale niwa-
belelwe, kono kame ni singa nji mwikale
aano kushangama kweyi no kuwaba mi mu
tende ano kweluba kweyi no kwiiba
20 Cwale Nyambe omunyaa kozo mba col-
wele Satani kunji no makondo enu. Es-
ishemo sa Mbumu wetu Jesu siikale naanyi.
21 Timoteya omukwange ni beleka naye
kame amikeeta, mane ni Lusiyasi ni Nja-
soni, ni Sosipatele akwaange ni beleka noo
kame amikeeta
22 Meene Tetiyasi omung'oli no ling'olo
kame ni mikeeta mwa Mbumu.
23 Ngayusi omutambuli wange nou no
keleke yonje kame amikeeta. Elasitasi omu
babaleli no mali no muleneng'i kame ami-
keeta, ni Kwatasi omwabetu kame ami-
keeta.
24 Esishemo sa Mbumu wetu Jesu Kilesite
siikale naanyi moonje. Ameni.

Okumanenena emilapelo no milumbeko

25 Cwale bano kwawoyo otwesa okumy-
ongota oku kumanena ni liywi lyange ni
tikutazo ta Jesu Kilesite mane niku kuma-
nena ni sinulo no kunutu no niti eyo in-
akushweekiwa ba nako no kuleba nakuny-
ima.
26 Kono cwale eniti nailimukisiwa mi
cwale mwaang'oli no aanuhi a Nyambe
nailimukiswa kwaa simacaba onje, okwa-
mana ni taelo ya Nyambe no nako yonje,
okulita elikute no tumelo.
27 Kwa Nyambe yonyene feela no
kushangama, mwa Jesu Kilesite kwikale
ekanya no kwaabwa! Ameni

Eliñolo lya Paulusi no weli ku MAKOLINTE

Okulimukisa

Eliñolo no weli no Makolinte kame lina kuñoliwa kwa mutumiwa Paulusi mu myaka no makumi mutanu ni mutanu (55) munyima no kuleiwa kwa Kilesite (1.1). Eli lyokame eliñolo no weli ku mañolo ayiili awo ana kuñola Paulusi mu Kolinte. Kame ana kuñola eliñolo eli mu nako eyo yoli mu Efese oweli yo yambuta okuta ku Kolinte okutunda ku Mesidoniya (16.9).

Eliñolo eli neli ekalabo ku mañusa awo ana kutambula Paulusi okutunda kwaanu no keleke mulibaka no mikwa no kupula mu keleke, bamweya nuukutaba ni uhule. Omuleneñi no Kolinte nau kulimukiwa ku uhule wawo mi ka inu ikomokisa eyo ekeleke aba ina kumona etitaba eti. Makolinte no weli kame likwite ekauhanyo eyo ilimukiwa onene no lilato (13).

Emitwi no titaba

Paulusi kame akeeta Amakolinte nuukutumela kwa Nyambe mulibaka lyoo (1.1-9).

Cwale Paulusi kame ambola etitaba eto ana kutambula mulibaka no oukutaba mu keleke no Makolinte (1.10-21).

Esi sitatamako Paulusi kame ambola etitaba no uhule nuukutwala ku kuta omunjili ni munjili (5-6).

Munyima no eyo kame aba etitaelo ba titaba no makwala, eitabelo no kutendela emilimu, okulapela patalaza, etimpo no mebo mane ni kwinguka (7-15).

Kumamaneneno kame amana okwamba ba inu itendahala ni titaba no munu yomboci (16).

1 Okutunda kwa mene Paulusi, ona isaniwa muku singa kwa Nyambe oku tenda omutumiwa wa Jesu Kilesite ni Sositeni omwabetu,

2 Kame ni ñolela ku keleke ya Nyambe eyo ili mu Kolinte, naawo akenisitwe mwa Kilesite Jesu aa ana isanwa nji atende ano kupumena bamweya naawo ali mu sibaka sonje awo aisana ba litina lya Molyetu Jesu Kilesite, Omolyoo bamweya naaci.

3 Esishemo ni kozo ikale naanyi okutunda kwa Nyambe sitetu, ni kwa molyetu Jesu Kilesite.

Etimbuyoti mwa Kilesite

4 Kame niku tumela kwa Nyambe enako yonje mulibaka lyenu, mu sishemo sa Nyambe muna biwi mwa Jesu Kilesite

5 nji mundila yonje kame muna fumisiwa mwa yonyene mu kwamba konje mane ni mu zibo yonje

6 simba oupaki wa Kilesite kame ongotitwe mukaci kenu

7 mulibakeelyo kakwisa eso muulwile mu mpo yonje no mebo kanyi omo munyolelele okutatelela okumonahala kwa Mbumu Jesu Kilesite.

8 Yoso myongota okutwala ku mamaneneno, nji muulwe esi si nyazahala mu liywaa lya Mbumu Jesu Kilesite.

9 Nyambe wa kusepahala, yonyene ona mi isanene okwingena mu ukuwana ni mwanaye Jesu Kilesite Ombum wetu.

Oukutaba mu Keleke

10 Abaange kame nimi kumbela, mu litina lya molyetu Jesu Kilesite nji moonje, mukuyupe nji cwale oukutaba kulese okwikalako mukaci kenu, kono mu kuwane wino mu maikuto amweya mane nimu munahano umweya.

11 Kakuli kame nina biheliwa kwaanu a Kiloe nji oukulwisa kame kuli mukaci kenu anyi abaange.

12 Eso nitalusa neesi, omunu yonje kwaanyi kame aamba nji, “Mene kame nili wa Paulusi”, Simba nji, “Mene kame nili wa Apolosi”, Simba nji, “Mene kame nili wa Kefasi”, Simba nji, “Mene kame nili wa Kilesite”.

13 Ninji Kilesite kame aku tabile? Paulusi kame ana kungongotelwa ba sifapno mulibaka lyenu? Nji kame muna kolobezwa mu litina lya Paulusi?

14 Kame niku tumela aba kanisi kolobeza omunu kwaanyi, konji feela Kilisipasi ni Gayusi.

15 Nji cwale kuulwe omunu so aamba nji kame muna kukolobeziwa mu litina lyange.

16 Kame ni na kolobeze asindoo ya Setefanasi, okutunda abo kaniyii nji kame nina kolobeze kame omunu.

17 Kakuli Kilesite kasini tuma nji ni kolobeze, kono nji naambe eliywi no kuwaba, kono kasa mu kushangama no maywi nji esifapahano sa Kilesite siulwe okufutuka esi nambulwa tuso.

Kilesite Amaata ni Kushangama kwa Nyambe

18 Kakuli etuto no sifapano weelo kwaa afa, kono kwaaci awo ayoyisitwe yonyene ni maata a Nyambe.

19 Kakuli kame kuñolilwe nji, “Kame sani sinye okushangama nwawo asi kushangama, ezibo nwawo ashangamine ni ifutule esinu no mbango.”

20 Okwaali omunu no kushangama? Omuñoli kubine ali? Ositiñananyi no tinako no bano okwaali? Kana Nyambe

kasifutula okushangama no litunga okuutenda oweelo?
21 Kakuli cwalehe mu kushangama kwa Nyambe elitunga kalisiku limuka Nyambe okubitela mu kushangama kwalyo. Kame si wabelisa Nyambe mu weelo tuna kwiyete okuyoyisa awo apumena.
22 Kakuli aendisi no Majuda kame a kumbela emakazo, mi Amagelike kame asaela okushangama.
23 Kono aci kame tukutaza nji Kilesite nakungongotelwa ba sifapano, oko kutendile esi sisataliso ku Majuda, weelo kwa asimacaba,
24 kono kwawo ana isanwa, onje Amajuda ni Magelike, Kilesite yo maata a Nyambe ni kushangama kwa Nyambe.
25 Kakuli oweelo wa Nyambe niwa kushangama onene okubita aanu, mi oufokoli wa Nyambe kame kuli ni maata okubita no aanu.
26 Abaange, mu tokomele okwisanwa kwenu, kakwisa ano kupula kwaanyi awo ashangamine okukumanena ni moyo no litunga, kakwisa ano kupula awo ali ni maata, kakwisa ano kupula ana leiwa mu lusika no utokwa.
27 Kono Nyambe na kuketa eyi no weelo mu litunga okwenisa eyo no kushangama, Nyambe na kete eyi nokufokola mu litunga okwenisa eyi no kongola.
28 Nyambe na kuketa eyi ili munji ni kuyenisa mu litunga simba einu eyo yulwileko okwitenda eyi iliko.
29 Nji cwale kuulwe omunu sokuyeema balubala lwa Nyambe.
30 Yokame amatatekelo no moyo wenu mwa Kilesite Jesu, woyo anatende Nyambe okushangama kwetu, ni ku luka kwetu, ni ku kenisiwa kwetu, ni ku liululwa kwetu.
31 Cwalehe kanyi omo ku ñolelwe nji, “Mulesele woyo oku kuhumusa, aku kuhumusete kwa Mbumu.”

2

Eliñusa okukumanena ni ku Ngongoteliwa kwa Kilesite

1 Abaange, aba ina kwiiya kwaanyi, kani siiya nji ni kutaze kwaanyi oupaki wa Nyambe mu maywi no kuneneba simba okushangama.
2 Kakuli kame ina yambuta okwalimuka esinjili mwaanyi konji Jesu Kilesite mi yonyene ona ngongotelwa ba sifapano.
3 Mi kame ina kwikala naanyi mu kufokola nimu kucila onene ni ku njanjata,
4 mi omwambelo wange ni liñusa lyange kasa mu ku mikolwisa ni maywi no kushangama, kono neli muku monahalisa no Mebo nesi no maata.
5 Nji cwale etumelo yenu ilese oku pumula ba kushangama nwaanu kono mu maata a Nyambe.

Okushangama kwa Nyambe

6 Nabakulingeso mukaci kawo no ku kula mu Mebo kame twamba mu kushangama, simba nji kasa okushangama no litunga lino, simba no aendisi no litunga lino awo safe.
7 Kono kame twamba etikunutu ni kushangama kwa Nyambe oko kushwekilwe, oko ana sumu Nyambe oweli etinako me katisi kwikalako, nji aci tukanyisiwe.
8 Kakwisa omwendisi simba mumweya ona kuyupisisa esi, kambe kame ana kuyupisisa kambe kasi ku ngongotela Ombumu no kanya.
9 Kono kanyi omo ku ñolelwe nji, “Kakwisa elitiyo lina imona, simba elitwi lina iyupu, simba omucima no munu ona itambula, eyo ana lukisa Nyambe yaawo aa amusinga.”
10 Nyambe kame ana imonahaza kwaaci mu mebo. Kakuli Emebo eyi saisisa einu yonje, mane neyi itungile ya Nyambe.
11 Kakuli anyine omunu woyo olimuka emihupulo no munu konji emebo no munu eyo ili mwa yonyene. Mumukwanongeso kakwisa woyo olimuka emihupulo ya Nyambe konji Emebo ya Nyambe.
12 Aci katusi tambula emebo no litunga, kono natu tambula Emebo eyi itunda kwa Nyambe nji tu yupisise etimpo ana tubi Nyambe.
13 Mi kame twamba eyi mu maywi no kwaiyetiwa mu kushangama kwa munu, kono okwiyetiwa ku Mebo, okutoloka eniti no Mebo kwawo atwalelela mu Mebo.
14 Omunu ulwile Emebo ka tambula etimpo no Mebo ya Nyambe kakuli kwa yonyene ni weelo, mi ka twese okwiyupisisa kakuli kame ilemuhiwa ni mebo.
15 Kono omunu no Mebo, kame aatula einu yonje, kono yonyene kaatulwa ku munu.
16 Kakuli kanyi amañolo aba aamba nji,

“Anyine woyo olimukile omuhupulo wa Nyambe?
Nji a mulaele?”

Kono aci natu limuka omuhupulo wa Kilesite.

3

Abika a Nyambe

1 Kono abaange, mene kanisi kutwesa okwamba naanyi omu kwiyetelwa aanu no mebo, kono kanyi aanu no unu, kanyi tukeke tucana mwa Kilesite

2 Kame nina milele ni mawe, kasa ni ilya
no kongola kakuli kamusi kwi twesa, mane
simba abano ka mwitwese,
3 kakuli musi tendile aa ayoya mu unu.
Kakuli ba nako ino kame muli ni muna
ni tifapano mukaci kenu, kana kamuyoyo
kanyi kame muli muunu mane ni mikwa
yenu kanyi aanu feela?
4 Kakuli omunjili aba aamba nji, “Mene
kame nili wa Paulusi, mi omunjili nji,
“Mene kame nili wa Apolosi,” kamutendile
aanu feela no litunga?
5 Cwale anyine Apolosi? Ni Paulusi
anyine? Abika fela awo muna pumene kwa
onyene, kanyi Mbumu omo ana tumene
omunjili ni munjili.
6 Mene kame nina kunu, Apolosi kame
ana itaele ameyi, kono Nyambe yona kulisa
eyo ina kuniwa.
7 Cwale simba woyo okuna simba woyo
oitaela kakwite outokwa kono konji feela
Nyambe woyo omenisa ni kukulisa.
8 Woyo okuna ni woyo oitaela ameyi ni
sinu simweya fela, mi omunjili ni munjili
kame satambule omupuzo okukumanena
ni musebezi waye ana tende.
9 Kakuli kame tusebeleza Nyambe
bamweya.
Anyi elitema lya Nyambe, anyi endoo ya
Nyambe.
10 Okukumanena ku sishemo sa Nyambe
eso ana nibi kanyi osiku limuka okuyaka
kame nina kumi monisa omutomo kono
omunu munjili kame ayakabo. Kono
omunu ni munu atokomele omo a yakelabo.
11 Kakuli kakwisa woyo so yaka omutomo
mundina, konji owo onayakiwa, yonyene
Jesu Kilesite.
12 Nji omunjili kame ayaka ba mutomo
owo ni gauda, simba ni silibela, simba ni
mawee no utokwa, simba ni itondo, simba
ni musuhela no moopu, simba ni mwange,
13 Omusebezi no munu ni munu mba u
moniwa. Kakuli Eliywaa mba liumona-
halisa kakuli kame sauku monahalise ni
mulilo, mi omulilo mba weteke omusebezi
no munu ni munu nji ngaibi wikalile owo
ana tende.
14 Nji omusebezi no munu yonje owo ana
yaka ba mutomo aba so u siyale wo ima-
nine, yonyene mba tambula omupuzo.
15 Nji omusebezi no munu aba ubya,
omunu woyo kakwisa eso sa wanebo simba
nji yonyene mba yoyisiwa, kanyi woyo ona
banduka mu mulilo.
16 Kana ka mulikile nji aanyi Endoo ya
Nyambe mane nji ni Mebo ya Nyambe
kame iyoya mwaanyi!
17 Nji omunu kame asinya endoo ya
Nyambe, Nyambe mba mu sinyi. Kakuli
endoo ya Nyambe niya kukena, mi endoo ya
Nyambe eyo aanyi mwenyene.
18 Omunu alese okoonga. Nji omunjili
mukaci kenu kame anahana nji wa
kushangama ba nako ino afutuke omwelo
nji cwale akatende woyo no kushangama
luli.
19 Kakuli okushangama no litunga lino
weelo mu miyo a Nyambe, kakuli kame ku
ñolilwe mu mañolo nji, “Kame saswase asi
kushangama mu tingana too,”
20 mi kame, “Ombumu kame alimukile
emihupulo yawo asi kushangama nji kaik-
wite tuso.”
21 Cwale omunu alese oukuyeema
mulibaka nwaanu, Kakuli einu yonje ni
yenu,
22 Simba Paulusi, simba Apolosi, simba
Kefasi, simba elitunga, simba omoyo, simba
elifu, simba eyi iliko, simba eyi isiiya, yonje
ni yenu
23 mi anyi kame muli kwa Kilesite, mi
Kilesite kame ali kwa Nyambe.

4

Atumiwa a Kilesite

1 Omo mokufanenena nji omunu atwa-
likete kanyi abika a Kilesite ni ikombwa no
inu ya Nyambe eyi ishwekilwe.
2 Mi cwale esi sisingahala ku ikombwa
ninji isepahale.
3 Kono kwa mene ni sinu sinyonyo a basa
ni atulwe kwaanyi, simba ni kuta nwaanu
mane simba me kani kwatula menyene.
4 Kakuli menyene kani kumono
omubonda oli mwa mene mu sinu sinjili,
kono cwale kani tendile nji nili woyo no
kusepahala luli. Ombumu yoso natula.
5 Cwalehe mulese okwatula enako
ekayasikwana kale. Ombumu yo kasiiya
kale woyo so lita einu mu liseli eyo ish-
wekilwe mu uwi ni kushotola emihupulo
namu micima. Cwale omunu ni munu
bokame abo sa tambule okububekiwa
kwaye okutunda kwa Nyambe.
6 Abaange, kame ni talusa eyo yonje
mwa mene ni Apolosi mulibaka lyenu,
nji mu kwiyete mwaaci kasa okutunda
kweyo iñolilwe nji kulese okwikala omunu
kwaanyi woyo soku kuhumuseta omunjili
mane ni kulwisa omukwaye.
7 Kakuli anyine woyo omona eshutano
mwaanyi? Siikene eso ukwite nji kausi tam-
bula? Nji cwale nusi tambula, cwale ikene
aba ukukumusa kanyi kaisi kutenda empo?
8 Kame mukwite einu yonje eyo mu saela?
Mwa fuma kale? Me mu lemine oku busa,
aci mekatu sako mwatenda kale ambumu.
Kambe kame mu busa luli, nji cwale naaci
tubuse naanyi.

9 Kakuli kame nimona nji Nyambe na
tu beeke nji aaci atumiwa, kwawo no
mamaneneno kwaanu onje, kanyi aanu
atulelwe elifu, kakuli natu beekiwa
okwaliketwa ku litunga, ku mangeloi ni
kwaanu.
10 Aci kame tuli aelo mulibaka lya Kilesite,
kono anyi kame muli asikushangama mwa
Kilesite! Kame tufokola, kono anyi kame
muli akoongola! Anyi kame mukutekiwa,
kono aci mu kwakutekiwa!
11 Mane simba banako ino kame tufanga
elishebo ni linyotwa, mi kame twenda no
kwa kumanga wino, kame tutendiwa ouyi,
mi katukwite esibaka oko no kwikala,
12 kame tu sebeza onene ni maoko etu.
Mi aba tukutiwa kame tu fuyola, aba tu
yandisiwa kame tu kongota,
13 naba twangoliwa kame tweteka okuku
usa, kame tu tendilwe amanyalala no
litunga, mi kame tuli amanyalala no inu
yonje.
14 Kani simiñolela eyi nji mwenisiwe,
kono oku milemusa kanyi anange aa
nisinga.
15 Kakuli simba nji kame mukwite aiyeti
no kupula onene mwa Kilesite, kamu kwite
asitenu no kupula. Kakuli kame ninaku-
tenda sitenu mwa Kilesite Jesu mulibaka no
liywi no kuwaba.
16 Kame nimi kumbela onene cwale nji
mutende afaniketi ange.
17 Cwalehe kame nimitumena Timoteya,
mwanange nisinga ni kusepahala mwa
Mbumu nji amipulukise emikwa yange
mwa Kilesite, kanyi omu nina kwaiyeteta
konje mu tikeleke tonje.
18 Anjili kame anoku kumusa kanyi kanisi
kwiyanga kwaanyi.
19 Kono mbaniiyi kwanyi muwangu nji
Mbumu mba singi, mi mbani saisisa kasa
omwambelo nwawo asiku kumusa kono
amaata oo.
20 Kakuli omubuso wa Nyambe kau mon-
ahala mu maywi, kono mu maata.
21 Sibine eso musinga? Niiye kwaanyi ni
lunupa, nji mu lilato ni mebo no musa?

5

Ouhule mu Keleke

1 Kame kuna bihiwa nji kame kuli ouhule
mukaci kenu, mi owo no kwawaniwa simba
mukaci no asimacaba kakuli omulume
kame alanganangа ni inawaye nokwa
muleya moywaa sitaye!
2 Mi kame mu ku kumusa? Mi kame mu-
fanena okweena? Mulese woyo ona tende
ekezo eyo atundisiwe mukaci kenu.
3 Kakuli simba nji mene sisako mu lutu
kame niliko mu mebo, kanyi kame nili
kwaanyi, naatula kale etaba eyi
4 mu litina lya Mbumu Jesu ba mulume
woyo ona tende esinu eso. Aba mukuwa-
nine, mi emebo yange koili ni maata a
Mbumu wetu Jesu,
5 woyo mulume mumube kwa Satani nji
olutu lusinyiwe nji mebo yaye mwendi
mbaika yoyisiwa mu liywaa lya Mbumu
Jesu.
6 Ouku kumusa kwenu kasa wa kuwaba.
Ka muyii nji omumena no kucaniba kame
ukulisa eliñende lyonje?
7 Muku kenise ku mumena no kale nji
mu tende eliñende no ubya, kanyi aba
muulilwe ngeso omumena. Kakuli Kilesite
omukoko no Paseka yetu na tendelwe aci
esitabelo.
8 Cwalehe mulese aci, tu tende omukiti
owo ulwile omumena no kale, omumena no
lunya ni kwiiba, kono ni sinkwa na mbulwa
omumena eso sikenine mane ni niti.
9 Kame nina kumi ñolela mu liñolo lyange
nji mulese oukuwana naanu no mahule.
10 Kasa muku talusa nji mutunde ku
mahule onje no litunga lino, simba aanu
asi kulakaza oufumu, simba ambuyi, simba
asi kulapela emilimu. Kambe kame kuli
ngeeso, kambe kame mu fanena okutunda
mu litunga.
11 Kono simba nji kame ni miñolela nji
mulese oukuwana ni munu yonje woyo
okwisana nji mwabenu yo tendile elihule,
simba woyo no kulakaza oufumu, simba osi
kulapela emilimu, simba ondalabangwana,
simba ombuyi. Mulese okulya naye eilya
woyo no ngeso.
12 Kakuli iikene sani tende okwatula awo
ali kundee, kasa awo ali mukaci no Keleke
awo mufanena okwatula?
13 Nyambe kame atula awo ali kundee.
“Mu tundise omunu no kufokola mukaci
kenu.”

6

Emizeko mukaci no Asikulapela

1 Cwale omunjili mwaanyi nji kame ali ni
taba ni mukwaye, ka cile okuta ku mulawo
balubala no awo no kwakena okubita nji
ate kwa aanu no kukena a Nyambe?
2 Kamu limukile nji aanu no kukena
a Nyambe mba atula elitunga? Mi nji
elitunga kame lyatuliwa kwaanyi, kamu
twese okwatula etitaba no kucaniba?
3 Ka muyii nji kame satu atule amangeloi?
Ngasibine sakwikalele, cwale onene kweyi
no moyo?
4 Cwale nji kame muli ni titaba no ngeso,
ikene muku twalela balubala nwawo no
kwakutekiwa ku keleke?
5 Kame naamba ngeso nji mweene.
Ninji mukaci kenu kakwisa omunu no
kushangama otwesa okwamba ba taba

ili mukaci no mulapeli ni mwabaye osi kulapela?

6 Kono osikulapela kame azeka ni mwabaye osikulapela, mi kame atenda ngeso balubala nwaanu no kwalapela!

7 Eyi no kukutwala ku kuta kame imonisa nji namu kwangwa. Iikene aba mwatwese oku tambula okufosetwa? Iikene aba mu ulwa oku tambula okongiwa?

8 Kono anyi mwenyene kame mufosa ni kwitela akwenu mane simba abenu luli!

9 Ka muyii nji awo no kwaluka katamba okuyola omubuso wa Nyambe? Mulese okoongiwa, simba ouhule, simba okulapela emilimu, simba okubuka, simba okutendiwa akalombe,

10 simba ambuyi, simba asikuyumena, simba oundalabangwana, simba asimapwa simba katamba okuyola omubuso wa Nyambe.

11 Mi anjili mwaanyi mwa munakwikalela. Kono namu yowisiwa, namu kenisiwa, namu bekiwa asikuluka mu litina lya Jesu Kilesite ni mu Mebo ya Nyambe wetu.

Mukutusise Etinyutu tenu titende Ekanya ya Nyambe

12 "Einu yonje nai lumelelwe kwa mene," Kono kainu yonje eyo itusa. "Einu yonje nai lumelelwe kwa mene," kono kani tamba okutenda omubika kweyo yonje.

13 "Esilya nisa lipumo, mi elipumo nilya ilya." Kono Nyambe mba sinyi yonje bamweya. Cwale olutu kalusitendelwa ouhule, kono ni lwa Mbumu mi Ombumu ni wa lutu.

14 Mi Nyambe ona ingula Ombumu mi mba twingula naaci ni maata aye ngeso.

15 Ka muyii nji etinyutu tetu kame tili eilama ya Kilesite? Cwalehe mbanitwese okushimba eilama ya Kilesite okwitenda eilama no lihule? Kokuulwa!

16 Ka muyii nji woyo okuwana ni lihule kame afutuka olutu lumweya ni lyonyene? Kakuli kanyi aba kuñolilwe nji, "Ayiili mba tende olutu lumweya feela.

17 Kono woyo okuwana ni Mbumu kame afutuka Emebo imweya ni yonyene.

18 Mulese okutenda ounyazi, Esibi sonje eso atenda omunu, kame sili kundee no lutu lwaye, kono woyo oyoya mu uhule, kame afoseza olutu lwaye luli.

19 Kamuyii nji olutu lwenu kame lutendile Endoo ya Nyambe no Mebo no kukena eyi ili mwaanyi, eyi mu na biwi kwa Nyambe? Kayenu luli,

20 kakuli namu uliwa ni muulo munene. Abakulingeso, mukanyise Nyambe mu lutu lwenu.

7

Etipuzo okukumanena neyi no Makwala

1 Cwale okukumanena ni titaba mu nañolo.

Kame kuli wino nji omulume alese okutenda ouhule ni mukati.

2 Kono mulibaka no kucila emiliko no unyazi, omulume yonje kame afanena okwikala ni moywaye, mi omukati yonje aikale ni mbumwaye.

3 Omulume abe moywaye esi sifanena, mi ni yonyene moywaye atende ngeso kwa mbumwaye.

4 Kakuli omukati katwese okubusa olutu lwaye, kono kame ali mu maata a mbumwaye, mu mukwa no ngeso omulume katwese okubusa olutu lwaye, kono kame ali mu maata no moywaye.

5 Mulese oukukana omunjili ku munjili, konji mwendi aba mulumelelana mu libaka linjili nji kame musinga mwenyene okulapela, kono cwale mukuuse bamweya kame nji cwale Satani alese oku myeteka mu kuulwa oukulema kwenu.

6 Kame naamba esi mu kulukuluha, kasa muku milaela.

7 Kame ni singa nji monje kambe kame mufekile mene, kono munu ni munu kame anabiwi empo kwa Nyambe omunjili kame ana biwi esi ni munjili esi.

8 Kwawo no kwakwata simba okukwaliwa mane ni timbakati simba ambalume, kame namba nji kwa kuwaba nji alese okukwata simba okukwaliwa kanyi mene.

9 Kono nji kame akwangwa oukulema akwate. Kakuli ouwa niku kwata kasa okwibaiwa ku titakazo.

10 Kwawo akwatile kame na laela, kasa mene kono Mbumu nji omukati alese oukutaba ni mbumwaye,

11 (kono nji naa kutaba, akwikalele alese oku kwaliwa, mwendi akuuse ni mbumwaye.) Ni yonyene omulume alese okulukulula moywaye.

12 Kwanjili kame naamba, kasa Ombumu, nji osikupumena kwa Nyambe kame ali ni moywaye no kwa pumena kwa Nyambe, mi kame asinga okwikala naye, alese oku mulukulula.

13 Mi omukati aba ali ni mulume no kwa pumena kwa Nyambe mi woyo kame asinga okwikala naye, alese okukana mbumwaye.

14 Kakuli omulume no kwa pumena kwa Nyambe kame akenisiwa mulibaka no moywaye, mi omukati no kwa pumena kwa Nyambe kame akenisiwa kwa mbumwaye. Kambesi ngeso, kambe anenu kame ali ano kwakena, kandi cwale omo kwikalele kame akenine.

15 Kono nji woyo no kwa pumena kwa
Nyambe kame asinga nji akutabe, kutenda-
hale ngeso. Mu taba eyo omulume simba
omukati ka nungiwa. Kakuli Nyambe kame
anatwisanene okuyoya mu kozo.
16 Wene omukati, ngasibine olimukile nji
mbu yoyisa mbumowe? Ni wene omulume,
ngasibine olimukile nji mbu yoyisa moy-
owowe?

Muyoye kanyi omo Munaisanenwe kwa Nyambe

17 Cwale mulese omunu yonje ayoye
omoyo ana biwi kwa Mbumu nomo ana
mwisanene Nyambe, esi sokame ni laela
mu tikeleke tonje.
18 Nji omunu na isaniwa yowa ingena
kale ku mupato, alesele okutundisa eisupo
no mupato, nji omunu na isaniwa yokasi
ingena kale ku mupato, alese oka ingenamo
mu mupato.
19 Kakuli okwingena simba okwaingena
mu mupato kasinu sinjili, kono esi
no utokwa okukuteka fela emilawo ya
Nyambe.
20 Munu yonje aikale mu moyo ana
kwikalelamo enako eyi ana kwisanwa kwa
Nyambe.
21 Nji kame ona isanwa wooli omubika?
Olese kubilaela, kono aba utwesa oku luku-
luha, osebelise ekolo eyo.
22 Kakuli woyo ona kwisaniwa mwa
Mbumu yoli omubika, munu wa kulukuluha wa Mbumu. Mu ndila imweya,
woyo ona kulukuluha aba ana kwiisaniwa,
mubika kwa Kilesite.
23 Kame mu na kuuliwa ni muulo no
kuneneba, cwale mu lese oku futuka abika
nwaanu.
24 Cwale abaange, munu yonje aikale kwa
Nyambe omo ana kwikalelamo mu nako
eyo aba ana kwisanwa.

Etipuzo okukumane nawo nokwa kwata ni Timbelwa

25 Cwale okukumanena nawo no kwa
kwalwa ni kukwata, kani kwite etaelo ya
Mbumu, kono kame ni lita amaikuto ange,
kanyi woyo mu sishemo sa Mbumu kame ni
sepahala.
26 Cwale kame ni yambuta nji mu nako no
tiziyezi, kwa kuwaba omunu okwikala omo
aikalele.
27 Nunungiwa ku mukati? Olese oku saela
etukuluho. Nulukuluha ku mukati? Olese
kukwata.
28 Kono nji kame okwata, kutende esibi,
mi omukatana aba akwaliwa katende esibi.
Kono awo akwata mbaikala ni mayando no
litunga mi mba nimitundisa kweyo.
29 Abaange, esi nitalusa neesi, enako niya
kwibiba, okutunda bano awo ali na moyoo,
atende kanyi kakwatile,
30 mi awo alila, atende kanyi kalili, awo
awabelelwe, atende kanyi kasi wabelelwa,
mi awo aula, atende kanyi kakwite einu ana
ulu,
31 awo aku tusisa eyi no litunga lino,
atende kanyi kaku tusisa yo, kakuli
omukwa no litunga lino kame ubwa.
32 Kame nisinga nji muulwe etipilaelo.
Omulume no kwakwata kame anyolelwe
eyi ya Mbumu omu sa wabelisese Ombumu.
33 Kono omulume no kukwata kame
alakaza eyi no ba litunga omo sa wabelisese
moywaye,
34 mi etitakazo taye kame tikutabile.
Mi omukati mukulu simba omukatana
nokwa kwaliwa kame alakaza emisebezi
ya Mbumu omo sa kenene mu lutu ni mu
mebo, kono omukati no ku kwaliwa kame
alakaza eyi no litunga nomo sa wabelisete
mbumwaye.
35 Kame naamba eyi mulibaka lyenu kasa
oku mi kanisa, kono okumi twala kweyi
ifanena nji mu sebeleze Mbumu oku ulwile
esi si mi tundisa kwa Mbumu.
36 Nji omunu kame ayambuta nji katende
wino kwawoyo ana beeleze, mi nji eti-
takazo taye nita koongola mi kame afanena
okutenda ngeeso, atende omwa singela ak-
wate, kakwisa sibi.
37 Kono woyo yonje ongolile mu mucima
waye, nambulwa eso asaela kono yo kulem-
ine mu titakazo taye ni kuteula eyi ili mu
mucima waye mane nikubabalela woyo
abeelelize, kame atenda wino.
38 Cwale woyo okwata woyo ana beeleze
kame atenda wino, mi woyo oulwa oku
kwata, kame atenda wino mane ni ku
bitelela.
39 Omukati kame anungilwe kwa
mbumwaye yo siyoya, nji mbumwaye nafu,
omukati kame alukuluhile okukwaliwa
kwa woyo yonje asinga, kono konji kwa
woyo opumena mwa Mbumu.
40 Kono mu katulo yange, kwakuwaba
nji omukati akwikalele fela kanyi omo ana
kwikalela. Mi kame ni yambuta nji kame
nili ni Mebo ya Nyambe.

8

Epuzo okukumanena ni Ilya Ibiwangwa ku Milimu

1 Cwale okukumanena ni ilya ibiwangwa
ku milimu.

Kame tu yii nji “tonje kame tuli ni zibo.”
Ezibo kame ilita okukumusa, kono elilato
kame li yakisa.
2 Nji omunu kame ayambuta nji kame
alimukile esinjili, kasi limuka kale kanyi
omo afanenena oku limukela.
3 Kono nji omunu kame asinga Nyambe,
woyo kame alimukiwa kwa Nyambe.

4 Cwale kweyi no kulya eyi ibiwa
emilimu, kame tuyii nji emilimu kaisako,
mi cwale kakwisa Nyambe mundina kono
mumweya feela.
5 Kakuli, naaba kuli aa aisaniwa nji “mil-
imu”, mu wilu simba ba litunga, kanyi
omo kwikalele luli ya kupula “emilimu” na
“mbumu” akupula,
6 cwale kwaaci kame kuli Nyambe
mumweya, Sitetu, woyo einu yonje kame
itunda kwa yonyene, naaci kame tuli
kwa yonyene mi kame kuli ni Mbumu
mumweya feela, yonyene Jesu Kilesite
woyo einu yonje kame itendilwe mwa
yonyene, naaci kame toyoya mulibaka
lyaye.
7 Abakulingeso, kasa anu onje aa alimuka
ngeso. Kono anjili aa atwaele esizo no mil-
imu, kame alya eilya kanyi kame itendelwe
emilimu, mi elizwalo lyoo lya kufokola,
mane kame lisilafalile.
8 Esilya kasi tuliti kwa Nyambe. Katu
sinyehelwa esinjili naba katuli mi kat-
uekeleziwa esinjili naba tulya esilya.
9 Kono mu tokomele nji oku lukuluha
kwenu ku lese oku futuka esi sisataliso
kwawo afokola.
10 Kakuli nji omunjili kame amona nji
wene kame oli ni zibo, kame wikalile ba
tafule mu keleke no milimu, katamba oku
susuweziwa nji elizwalo lyaye lya kufokola
okulya esilya sina beekelwa emilimu?
11 Mi cwale mulibaka no zibo yowe
woyo munu no kufokola kame asinyeha
omwabowe woyo ona feliwa kwa Kilesite.
12 Cwale aba mu foseza abeenu ngeso ni
kulemeka amazwalo oo aba afokola, abo
kame mu foseza Kilesite.
13 Cwalehe, nji esilya kame si kwisa
omwabange, ka ni tamba okulya enyama
nji ni lese oku sitatalisa omwabange.

9

Etitukelo ni Misebezi no Mutumiwa

1 Ka nisi lukuluha? Ka nili omutumiwa?
Kani simona Jesu Ombumu wetu? Kasaanyi
embuya no musebezi wange mwa Mbumu?
2 Nji kwanjili kanili omutumiwa,
kwaanyi kame nili omutumiwa! Kakuli
anyi eliswayo no utumiwa wange mwa
Mbumu.
3 Esi sokame esi silelezo sange kwawo ani
ibanguta.
4 Kandi katukwite etukelo ku silya ni
nwa?
5 Kandi katukwite etukelo no kwenda ni
moywetu kanyi anjili atumiwa na inaye
Mbumu ni Kefasi?
6 Kasa Banabasi fela ni mene awo kakwite
etukelo no kutunda mu kusebeleza okuy-
oya?
7 Anyine woyo osebeza kanyi musole mi
kame akuteneka yonyene? Anyine woyo
okuna esitondo no beine yokali kumbuya
yaso? Anyine olisa omutapi no mikoko
yokali ku mawe no mutapi?
8 Kana kame naamba esi mu maata no
unu? Kasanji omulawo wa Mushe kame
wamba esinu noukufeka?
9 Kakuli mu mulawo wa Mushe kame
kuñolilwe nji, “Olese oku tika akanwa no
pulu aba ilya oubeke.” Ninji Nyambe kame
ababalela amapulu feela?
10 Kasa nji kame aamba ngeso mu libaka
lyetu? Naiku ñoliwa mulibaka lyetu kakuli
woyo olima kame a fanena oku lima mu
sepo, mi woyo okutula oubeke akutule mu
sepo no kuwana ekalulo mu kutulo.
11 Nji na tumikunene embuto no kuwaba
no mebo mukaci kenu, kana ni sinu sinene
aba tu kutula ku inu yenu muna sebeze?
12 Nji anjili kame akutabela etukelo
eyi beulu yenu, kasa nji etukelo yetu ya
kuneneba?
Nabakulingeso ka tusiku kutusisa etukelo
eyo, kono kame tuna kongota mu inu yonje,
nji tulese oku tikela eliywi lya Kilesite.
13 Ka muyii nji awo anabekiwa okusebeza
mu Ndoo ya Nyambe kame awana esilya
okutunda ku Ndoo ya Nyambe, mi awo ase-
beza ba aletale kame atabelwa ku tinubu
eto tilitiwa ba aletale?
14 Mu ndila imweya Ombumu na laele nji
awo aamba eliywi kame afanena okuyoyela
ba liywi.
15 Kono kani siku kutusisa ku tinjili no
titukelo eti, simba kame niñola eyi nji ni
bukeleze etitukelo eti. Kakuli kame ni fa-
nena okufa kubita okwikala ni munu woyo
onilunisa neso nikukumusa naso.
16 Kakuli nji kame ni kutaza eliywi ka
kwisa elibaka elyo ni kukumusa nalyo.
Kakuli etukelo kame ina bekiwa beulu
yange. Oumai kame uli kwa mene nji ni-
ulwe okukutaza eliywi!
17 Kakuli nji kame ni tenda mu kusinga
kwange, kame nikwite omupuzo kono nji
kasa mu kusinga kwange, kame ina biwi
omusebezi.
18 Ubine cwale omupuzo wange? Ni wa
nji mu kukutaza kame nikutaza eliywi no
kuwaba okulwile oku wanamo esinjili, ni
lese oku tusisa etukelo yange mu liywi no
kuwaba.
19 Kakuli simba nji kame ni lukuluhile
kwaanu onje kame ni ku tendile omubika
kwaanu onje nji ni luwe aanu no kupula.
20 Ku Majuda kame ni ku tendile kanyi
Mujuda, nji ni luwe Amajuda, kwawo ali
munji no mulawo wa Mushe kame ni ku
tendile kanyi kame nili munji no mulawo,
simba nji kanili munji no mulawo nji ni
luwe awo ali munji no mulawo.

21 Kwawo ali kundee no mulawo kame ni ku tendile kanyi kame nili kundee no mulawo kasa nji kani kwite omulawo kwa Nyambe kono munji no mulawo wa Kilesite nji ni luwe awo ali kundee no mulawo.
22 Kwawo no kufokola kame niku tendile kanyi kame nifokolile, nji ni luwe awo afokolile mu mebo. Kwanu onje kame ni ku tendile einu yonje, nji ni yoyise anjili.
23 Kame ni tenda einu yonje mulibaka no liywi no kuwaba, nji ni tabelwe ku timbuyoti talyo.
24 Kamuyii nji awo ali mu takano onje awo kame aituka, kono konji mumweya so tambula omupuzo. Cwale mwituke nji muwane omupuzo.
25 Omunu yonje woyo oli mu takano kame akutukiseta mu inu yonje, kame atenda ngeso nji atambule omushukwe owo ubwa, kono aci mba tutambula owo uta oku no kwaabwa.
26 Abakulingeso kani ituka feela, kanilwi kanyi omunu ufula mu mebo.
27 Kono kame nikoongota olutu lwange mu ukulema ni kulutenda omubika wange nji munyima no kukutaza kwanjili nji nilese okakaniwa.

10

Emamela mulibaka no kulapela emilimu

1 Abaange, kame ni singa nji anyi mulimuke nji anjekulyetu onje kame ana kwikala munji no likumbi, mi onje kame ana kuluta eliwate.
2 Mi onje kame ana ku kolobeziwa mwa Mushe mu likumbi ni mu liwate.
3 Onje kame anakulya esilya simweya no mebo
4 mi onje kame ana kunwa ameyi amweya no mebo kakuli kame ana kunwa ku meyi awo atunda ku liwee no mebo elyo lina kwakoña mi Eliwee elyo neli Kilesite.
5 Simba kulingeso Nyambe kasi kuwabeliswa kwaanu onje, kakuli kame ana kufela mu lihalaupa.
6 Cwale einu eyi kame itendile etitemuso kwaaci, nji tulese kulakaza eyi no kwiiba, kanyi omo ana ku tendela.
7 Mu lese kufutuka awo alapela emilimu no ifekiso kanyi anjili kwa onyene kanyi omu ku ñolelwe nji, “Aanu kame aikala banji okulya ni kunwa ni kwimana okunenga.”
8 Tulese okutenda ounyazi, kanyi anjili omo ana kutendela mi aanu no kukwana eikiti makumi ayiili naanu aatu (23;000) mi nakufa mu liywaa limweya.
9 Tulese okweteka Ombumu kanyi anjili omo ana kutendela, mi kame ana kuumiwa ku tinyoka nikufa.
10 Tulese okutongoka, kanyi omu ana kutongookela anjili kwa onyene, mi kame ana ku sinyiwa kwa woyo osikusinya.
11 Cwale einu eyi kame inakutendahala kwa onyene kanyi etemuso, kono kame ina kuñoliwa mulibaka no kutusimweta beulu ya woyo amamaneneno no tinako na keela.
12 Cwalehe mulesele omunu yonje woyo onahana nji naimana mukoongola alese okukwa.
13 Kakwisa omuliko oneyi kwaanyi owo ulwile outokwa ku munu. Nyambe wa kusepahala mi katamba okupumena nji mwetekiwe okubitelela okongola kwenu, kono omuliko ni onyene kame so mibe endila no kumatuka nji mutwese okoongola.
14 Cwalehe, abange, mucile okulapela emilimu.
15 Kame naamba kanyi kwaanu no kuyupisisa, mu kwatule mwenyene kweyi naamba.
16 Ekomoki no mbuyoti eyi tu fuyaulelwa kasa nji kame tutabelwa ku unyinga wa Kilesite? Esinkwa esi tu patola, kasa nji kame tu tabelwa ku lutu lwa Kilesite?
17 Kakuli kame kuli esinkwa simweya, aci no kupula kame tuli olutu lumweya kakuli kame tulya esinkwa simweya.
18 Mu mone Amaisilaele, kasa okame awo alya amatabelo mu aletale?
19 Iikene sa naambe cwale? Siya silya sibekelwa emilimu nisinu simba omulimu sinu?
20 Kokuulwa! Kame naamba nji eyo itendiwa esitabelo kame ibiwa ku madimona mi kasa kwa Nyambe. Ka nisingi nji mukuwane ni madimona.
21 Ka mutwese oku nwena mu komoki ya Mbumu ni mu komoki no madimona. Ka mutwese okulyela ba tafule ya Mbumu ni ba tafule no madimona.
22 Kame tutwesa okushamaeta Ombumu mu muna? Kame tumu bita ku maata?
23 “Einu yonje kame ilumelelwe,” kono kasanji einu yonje kame ili ni tuso. “Einu yonje kame ilumelelwe,” kono kasanji yonje kame iyakisa.
24 Omunu alese okusaela ouwa waye yomboci kono ni uwa no akwaye.
25 Mu lye yonje eyi yulisiwa mu musika no nyama, okuulwile okwibanguta esinjili mulibaka no lizwalo.
26 Kakuli “Elitunga ni lya Mbumu, neyi ilimo yonje.”
27 Nji omunjili kwawo no kwapumena kame akumemela ku kulya mi nupumene okutako, olye yonje eyo inabekiwa balubala lowe okuulwile okwibanguta epuzo imweya mulibaka no lizwalo.
28 Kono omunu kame aamba kwawene nji, “Esi na silitiwa mu sitabelo,” abo olese

okulya mulibaka lyawoyo ona kwambele ni mulibaka no lizwalo.
29 Kame nitalusa elizwalo lyaye kasa elizwalo lyowe olese okusilya.

Kakuli ngasibine etukuluho yange aba yatuliwa ku lizwalo no munu munjili?
30 Cwale nji kame nilya nukutumela, iikene aba nishendaulelwa kweso nina kutumele?
31 Cwale naba mu lya, naba mu nwa, naba mu tenda esinu sinjili, mu tende einu yonje nji Nyambe ayemiwe mulibaka lyayo.
32 Mulese okuba omubonda ku Majuda, simba ku Mangelike, simba ku keleke ya Nyambe.
33 Kanyi omo netekela oku wabelisa aanu onje mu inu yonje eyi nitenda, kasa okusaela ouwa wange fela, kono ni uwa no aanu no kupula nji ayoyisiwe.

11

1 Mu nifanikete, kanyi mene aba ni faniketa Kilesite.

Mukufuke ku Mutwi aba ku Lapeliwa

2 Kame ni miyema kakuli kame mu ni puluka mu inu yonje mi kame mu mamela eizo simba aba nina kumiba yoo.
3 Kono kame ni singa nji mu limuke nji omutwi no mulume yonje ni Kilesite, mi omutwi no mukati mbumwaye, mi omutwi wa Kilesite, Nyambe.
4 Omunu yonje woyo olapela simba okunuha yo kufukile ku mutwi waye kame ashubula omutwi waye.
5 Kono omukati yonje woyo olapela simba okunuha yoka kufukile ku mutwi waye, kame ashubula omutwi waye kakuli ni sinu simweya kanyi kame abeulilwe etiñuki ku mutwi waye.
6 Kakuli omukati nji ka kufuku sinjili ku mutwi, cwale abeule etiñuki taye. Kono nji kame kwenisa omukati okubeuliwa simba okutundisa etiñuki, akufuke esinjili ku mutwi waye.
7 Kakuli omulume ka fanene okufuka ekuwani ku mutwi, kakuli yonyene ni sifekiso ni kanya ya Nyambe. Kono omukati ni kanya ya mulume.
8 Kakuli omulume kasi kuumbiwa ba mukati kono omukati yona kuumbiwa ba mulume.
9 Mi kame omulume kasi umbiwa mulibaka no mukati, kono omukati naku umbiwa mulibaka no mulume.
10 Mulibaka elyo omukati kame afanena okufuka esinu ku mutwi waye, mulibaka no mangeloi.
11 Simbakulingeso mwa Mbumu omukati olukuluhile konji ni mulume, simba omulume konji ni mukati.
12 Kakuli kanyi omukati aba ana kuumbiwa ba mulume, ni yonyene omulume kame aleyiwa ku mukati, mi einu yonje kame itunda kwa Nyambe.
13 Mu kwatula mwenyene nji kame kufanena omukati okulapela Nyambe yoka kufukile esinjili ku mutwi.
14 Kasa nji omwikalelo wonyene kame utwiyeta nji omulume aba aikala ni tiñuki no kuleba kame aku shubula,
15 kono nji omukati kame ali ni tiñuki no kuleba kwa yonyene kwa kuwaba. Kakuli kame anabiwi etiñuki kanyi olwambi lufuka omutwi.
16 Nji omunu kame asinga oku lita etiñananyi, omukwa owo kausako kwaaci, simba mu tikeleke ta Nyambe.

Omulalelo wa Mbumu
(Mateu26.26-29; Maleka14.22-25; Luka22.14-20)

17 Kono mu titaelo titatamako kani mi yeme, kakuli aba mukuwana bamweya, kasa okulita eyi no kuwaba kono eyi no kwiiba.
18 Kakuli a matatekelo, aba muna kukuwana kanyi keleke kame ni yupa nji kame kuli ni tifapano mukaci kenu mi abanjili kame ni pumena.
19 Kakuli oukutaba kame kufanena okwikalako mukaci kenu mulibaka nji awo no niti mukaci kenu amonahale.
20 Cwale aba mukuwana bamweya, kasa omulalelo wa Mbumu owo mulya.
21 Kakuli aba kuliwa, munu ni munu kame alelubela okulya ku mulalelo waye, mi omunjili kame anafu elishebo mi omunjili na koliwa.
22 Iikene! kamu kwite etindoo no kulyelamo ni kunwenamo? Simba nji kamu kuteka ekeleke ya Nyambe ni kukwenisa awo aulwile? Iikene sa naambe kwaanyi? Ni mi yeme mwesi? Kokuulwa kanimi yeme.
23 Kakuli kame nina tambula okutunda kwa Mbumu esi nina mibi, nji Ombumu Jesu, mu usiku aba ana ku betekiwa, sebeli oshimba esinkwa,
24 mi cwale aba anaku mana outumela, sebeli osipatola, ni kwamba nji, “Olu nilutu lwange luna cokele anyi. Mu tende esi nji muni puluke.
25 Mundila imweya, aba ana kumana oku lalela sebeli oshimba kame ekomoki ni kwamba nji, “Ekomoki eyi okame oulikani no ubya oli mu unyinga wange. Enako yonge aba munwamo mutende esi nji mu nipuluke.”
26 Kakuli mu nako yonje aba mulya esinkwa esi ni kunwa mu komoki, mwambe elifu lya Mbumu konji aba saiye.

27 Cwalehe omunu yonje woyo olya ku
sinkwa ni kunwa mu komoki ya Mbumu
mu mukwa no kwa fanena, kame ali ni sibi
mu lutu ni mu unyinga wa Mbumu.
28 Munu ni munu aku tatube yonyene, mi
cwale alye ku sinkwa ni kunwa mu komoki.
29 Kakuli omunu yonje woyo olya ni
kunwa yo ka lemuha olutu lwa Mbumu
kame aku lyela ni uku nwena ekatulo kame
ili beulu yaye.
30 Mulibakelyo ano kupula kwanyi kame
afokola ni ku toma, mi anjili naafu.
31 Kono nji kame tukwatula twenyene mu
niti, kambe ka tutamba okwatuliwa.
32 Kono aba twatuliwa kwa Mbumu kame
tu kalimelwa kwa yonyene nji cwale tulese
oku nyaziwa ni litunga.
33 Cwalehe abange, aba muku wanena ba
kulya, mu ku tatelele omunjili ku munjili.
34 Nji omunu kame ayombile, alye ku
mundi, nji oukuwana kwenu ku lese oku
miwanisa okunyazahala. Mi einu injili mba
niilukisa aba niiya.

12

Etimpo okutunda ku Mebo No Kukena

1 Abaange, cwale okukumanena ni timpo
no mebo.

Ka nisingi nji mu ulwe okusimwetiwa.

2 Kame muyii nji aba muna kwikala
memuli anokwalimuka Nyambe kame
muna kukokelwa ku milimu no kwamba,
omo muna kutundisiwa.

3 Cwalehe kame nisinga nji anyi muyupi-
sise nji kakwisa omunu woyo wamba ni
Mebo ya Nyambe woyo swamba nji, “Jesu
akutiwe!” Mi kakwisa woyo swamba nji,
“Jesu ni Mbumu”, konji woyo otwaletelwa
ni Mebo No Kukena.

4 Cwale etimpo kame tiku tabile kono
Emebo niimweya.

5 Mi kame kuli oukusiya ku misebezi kono
Mbumu ni mumweya.

6 Cwale kame kuli emisebezi no
kwakufeka, kono Nyambe nimumweya
woyo osebeza emisebezi yonje nikwibeeka
mwaanu onje.

7 Ku munu yonje kame anabiwi ku Mebo
no sinñulo kuuwa no munu yonje.

8 Kakuli okukumanena mu Mebo imweya
omunu munjili kame abiwa amaywi
no kushangama, omunjili kame abiwa
amaywi no zibo.

9 Omunjili kame atambula etumelo kwa
yonyene Emebo eyo, omunjili kame atam-
bula empo no kubalisa ameeti ku yonyene
Emebo imweya.

10 Ku munjili kame abiwa amaata no
kutenda etimakazo, omunjili kame abiwa
okunuha, omunjili okulimuka emebo,
omunjili etipuo no kushutana-shutana
omunjili etaluso no tipuo.

11 Eyo yonje kame isebezwa ku yonyene
Emebo imweya, woyo otabela omunjli ni
munjili omo asingela.

Olutu Lumweya lukwite Eilama no Kupula

12 Kakuli olutu kanyi aba luli lumweya,
mi kame luli ni eilama no kupula, eilama
yonje no lutu naba ili eyi no kupula kono
kame itendile olutu lumweya, Kilesite ni
yonyene kame ali ngeso.

13 Kakuli tonje kame tuna kolobeziwa mu
Mebo imweya, nji tutende olutu lumweya,
simba Amajuda simba Amagelike, simba
awo ali muukoba simba awo no kulukuluha
mi tonje natu nwisiwa ku Mebo imweya.

14 Kakuli olutu kalukwite esilama
simweya, kono kame lukwite eilama no
kupula.

15 Nji elikondo kame lyamba nji, “Kakuli
kamene elyoko, sisako ku lutu,” eso kasita-
mba okumonisa nji elikondo ni lyonyene
kame lili esilama no lutu.

16 Mi nji elitwi kame lyamba nji, “Kakuli
kasa mene elitiyo sisako ku lutu,” eso kasita-
mba okumonisa nji kalisako ku lutu.

17 Kambe olutu lonje kame lutendile eli-
tiyo fela, kambe ngasibine satuyupe? Mi
olutu lonje kambe neli elitwi feela kambe
ngasibine satuyupe eyi inuka?

18 Kono kanyi omo kwikalele, Nyambe
naku lukisa eilama mu lutu esinjili ni sinjili
omo ana kusingela.

19 Kambe olutu neli silama simweya fela
kambe olutu kubine luli?

20 Kanyi omo kwikalele nji eilama niya
kupula, kono olutu ni lumweya.

21 Elitiyo kalitwese okwambela elyoko nji,
“Ku kwite tuso kwa mene!” Simba omutwi
kautwese okwambela amakondo nji, “Ku
kwite tuso kwa mene!”

22 Niti luli mane eilama no lutu eyi
imonahala oku fokola onene yokame eyi
noutokwa onene,

23 mi eilama no lutu eyi tu yambuta nji
kaikwite elikute, yokame eyi tukuteka ni
ku bitelela, cwale eilama yetu eyi yenenwa
kame tuibabalela ni likute eli no kubitelela
onene,

24 eyi tubuha onene ka isaele esinjili.
Kono Nyambe na waneke olutu, mi elikute
no ku bitelela kame ana libi eilama eyi yul-
wile.

25 Nji oukutaba ku tendiwe mu lutu, kono
eilama iku babalele esinjili ku sinjili.

26 Mi esilama simweya aba siyupa
okukola, eilama yonje kame iyupa okukola
bamweya, mi esilama sinjili aba si
lumbiwa, eilama yonje kame iwabelelwa
bamweya.

27 Cwale aanyi olutu lwa Kilesite mi kame
mu tendile injili yaye.
28 Mi Nyambe awo ana beeke mu keleke,
oweli na tumiwa, ano wili nanuhi ano
waatu asikwiyeta, nawo ana ku biwa
amaata no kutenda etimakazo, nasi
timpo no kubalisa, nasi kutusa, naendisi,
nasikwamba etipuo no mifuta injili.
29 Ninji onje natumiwa? Ninji onje
nanuhi? Kamba onje naiyeti? Ninji onje
awo kame atenda etimakazo?
30 Ninji onje kame ali ni mpo no kubalisa?
Kamba onje kame aamba etipuo? Kamba
onje kame atalusa etipuo?
31 Kono ni micima yenu yonje mulakaza
etimpo tinene.
Mi cwale nisi mimonisa endila eyi ib-
itelela onene ku uwa.

13

Elilato

1 Cwale aba sanambe etipuo no aanu neti
no Mangeloi, aba ni ulwile elilato, kame nili
omulangu fela owo ulila, simba engonge no
mulumo no kuneneba.
2 Mi naaba sani ikale ni mpo no kunuha,
mi kame ni yii eyi ishwekilwe yonje ni
kushangama konje, nji kame nili ni tumelo
mane kame ni shimbulula amalundu, kono
kani kwite elilato abo sikwite tuso.
3 Mi nabasa nibe eyi ni luwile yonje,
simba abasa ni kutobohe olutu lwange nji
luciñiwe kono sikwite elilato kakwisa esi
sani wanebo.
4 Elilato kame lili ni mucima no kuwaba,
kame lili ni musa, elilato kali kwite omuna
nukukumusa,
5 Elilato kali tende eyi yenisa ni ma-
hanyi, elilato kaliku kandimeke lyonyene
kali imana ba titukelo lyato, kali twese
okutwebisa, simba okuteula ouyi,
6 kali wabelele eyi no kwaluka, kono
kame liwabelelwa eyi no kuluka.
7 Elilato kame li shimba einu yonje, kono
kame lipumena einu yonje ni kusepa einu
yonje mane nukoongota mu inu yonje.
8 Elilato kali tamba okubwa, okuta
oku no kwaabwa, kono anuhi onyene
mbaabu simbe etipuo kame sati leselwe
okwambiwa, simba ezibo mba ibu.
9 Kakuli oku limuka kwetu ni kwa kuulwa
eniti ni ku nuha kwetu ni kwakuulwa enit,
10 kono einu no ku petahala enako saiye,
eyi na kwa luka mba ibu.
11 Aba nina kwikala ni sili omwana, kame
nina kwamba kanyi omwana, kame nina ku
nahananga kanyi mwanukana, kame ni na
kupulukanga kanyi mwana, kono aba nina
kulu oku tenda omulume, sebeli ni siya eyi
no wanukana.
12 Mu nako ino, kame tu mona ni siponi,
mu uwi kono enako icana, olubala mba lu
monana ni lubala mu nako ino, cwale kame
ni limuka banyonyo simba nji kame nina
kuyupisisa.
13 Cwale etumelo, ni sepo, mane ni lilato
yonje eyo yaatu kame ili bamweya, kono esi
no ku neneba kweeyo ni lilato.

14

*Eino Kupula kweyi no timpo okutunda
ku Mebo*

1 Mu koñe endila no lilato, luli mu lakaze
etimpo no mebo, onene eyi no unuhi.
2 Kakuli woyo wamba etipuo kaamba ku
munu, kono kame aamba kwa Nyambe,
kakuli kakwisa woyo omu yupisisa.
Kono mu Mebo kame aamba eyi no
kwalimukiwa.
3 Ku lineku linjili woyo onuha kame
aamba kwaanu eyi iyakisa, eyi isusuweza
neyi yongota.
4 Woyo wamba mu tipuo kame akoongota
yomboci, kono woyo onuha kame atusa
ekeleke.
5 Cwale kame nisinga nji anyi monje
mwambe mu tipuo, kono simba onene mu
kunuha. Kakuli woyo onuha kame abitelela
woyo wamba mu tipuo, konji omunjili aba
satoloke nji cwale ekeleke yongole.
6 Cwale abaange, nji kame niiya kwaanyi
me naamba mu tipuo, ngasibine sani mi-
tuse? Konji aba sani militele eyi nina
shotolelwe no sinulo, simba ezibo, simba
eyi no unuhi, simba eyi no kwiyeta?
7 Nji simba einu nokutusisa nambulwa
moyo kanyi epala, simba ehalepa nji kame
itundisa omulumo nokwa limukiwa wino,
ngaibi omo salimukele omunu nji iikene
eyo ipetiwa?
8 Mi etolombita aba ipetiwa omulumo no
kwa yupahala wino, anyine woyo so ku
tukiseta endwaa?
9 Mumukwanongeso, naanyi nji kame
mwamba eyi no kwa yupahala, ngasibine
sa limuke omunu eso sinambiwa? Kakuli
kame samu kwambele mu mebo.
10 Mu litunga kame kuli emifuta no
kupula no mishobo, mi kakwisa owo ulwile
etaluso.
11 Kono simba nji kani yii etaluso
no mushobo kame sanitende woyo no
kwalimukiwa kwa woyo waamba mi
woyo waamba kame satende woyo no
kwalimukiwa kwa mene.
12 Cwale naanyi kanyi aba mulakaza
etimpo no Mebo, mu tundamene okut-
walelela mu kuyaka ekeleke.
13 Cwalehe woyo wamba mu tipuo
alapele nji atwese okutoloka.
14 Kakuli nji kame nilapela mu puo,
emebo yange kame ilapela, kono oku yupi-
sisa kwange ka kukwite embuya.

15 Cwale iikene sanitende? Kame sa ni
lapele ni mebo, mane kame sani lapele ni
kuyupisisa ngeso, kame sani imbe ni mebo,
ni imbe ngeso ni kuyupisisa.
16 Abakulingeso, nji kame ufuyola
ni mebo, ngasibine omunjili woyo
oli mu sibaka nwawo ali kundee ok-
wamba “Ameni” kuukutumela kowe abo
yokalimukile eyo wamba.
17 Kakuli kame ufanena okutumela wino,
kono omunjili katusiwa.
18 Kame ni ku tumela kwa Nyambe kakuli
kame naamba mu tipuo okumibita monje.
19 Nabakulingeso, mu keleke kame
nitwesa fela okwamba amaywi no kuk-
wana atanu ao ayupisisa aanu mulibaka no
kwiyeta akwange okubita amaywi akwana
eikiti likumi mu puo.
20 Abaange, mulese oku tenda kanyi
anukana mu kunahana, mutende kanyi
anukana mu inu no kwiiba, kono mu
kunahana mutende kanyi akulu.
21 Mu mulawo kame kuñolilwe nji,
“Mulibaka no anu no tipuo tindina.
Ni tunwa no anu awo atunda ku ndina
Kame sanambe kwaanu aa,
mi naba saulwe okuyupeteta kwa
mene, kame kwaamba Ombumu.”
22 Abakulingeso etipuo katitendile esisupo
no anu awo apumena, kono kwawo no kwa
pumena, cwale ounuhi kasa wao no kwa
pumena, kono niwa asiku pumena.
23 Cwalehe, nji ekeleke yonje kame
ikuwanine bamweya mi anu onje kame
aamba mu tipuo, mi awo ali kundee simba
anokwa pumena aba aingena, katamba
kwamba nji kame mu pulumuka?
24 Kono nji onje kame anuha mi awo
nokwa pumena simba awo ali kundee aba
aingena, kame akolwisiwa kwa onyene
onje nji kame ali ni uyi mi kame atulwa kwa
onyene onje.
25 Eyi ishwekilwe mu mucima waye kame
sa ishootoke, mi cwale kame akubama
balubala ni ku lumbeka Nyambe, mane
aambe nji, luli Nyambe mwaali mwaanyi.

Etukelo mu Keleke

26 Abange ku tendiwe ngaibi? Aba mu
kuwana, munu ni munu kwaanyi kame sa
ikale ni lusimo, simba etuto, simba sinulo,
simba epuo, simba etaluso no tipuo. Einu
yonje itendwe mu kuyakisa.
27 Nji omunjili kame aamba mu puo,
kwaambe ayiili, simba aatu, mu kube esi-
baka mi omunjili atoloke.
28 Kono nji kakwisa woyo otwesa oku-
toloka, cwale onje aondoke mu keleke mi
akwambele yomboci ni kwa Nyambe.
29 Kwaambe anuhi ayiili simba aatu mi
anjili aatule esi sambiwa.
30 Nji etaba kame sinuliwa kwa woyo
oikalile kunyonga, cwale woyo no weli aon-
doke.
31 Kakuli kame mutwesa okunuha
monje, nji cwale onje akwiyete mi onje
asusuweziwe.
32 Emebo no anuhi kame ibusiwa kwa
nuhi.
33 Kakuli Nyambe kasa Nyambe no mifili-
fili, kono ni wa kozo.
Kanyi omo ku tendelwa mu tikeleke
toonje no anu no kukena a Nyambe,
34 mi akati aondoke mu tikeleke, ka
lumelelwe okwamba, kono kame afanene
oku beeka kunji, kanyi omulawo aba
wamba.
35 Nji kame kuli eso alakaza okulimuka,
kame atwesa okwibanguta ambumoo ku
ndoo. Kakuli kame kwenisa akati okwamba
mu keleke.
36 Iikene! ninji eliywi lya Nyambe oku
lina tangisete okwiiya ni kwaanyi? Simba
nji anyi fela awo ana waniwa kwa ly-
onyene?
37 Nji omunjili kame anahana nji
omunuhi wa Nyambe, simba omunu oli
ni mebo, kame afanena okulimuka nji
eyi nimi ñolela kame itendile etaelo ya
Mbumu.
38 Nji omunjili kalimuka eye, ni yonyene
kalimukiwa.
39 Cwalehe, abaange, mongotete
okunuha mane mulese okukwangwa
okwamba mu tipuo.
40 Kono einu yonje itendwe mu ku fanena,
ni mu mulawo.

15

Okwinguka kwa Kilesite

1 Abaange, kame ni mipulukisa eliywi no
kuwaba ni na kumi kutaza, yonyene eyo mu
na tambula, eyo mongolela kwa yonyene.
2 Eyi mu yoyisiwa nayo, nji kame
mwilema mukoongola, konji mwendi nji
okupumena kwenu ni kwambango.
3 Kakuli kame nina mibi kwesi no utokwa
no weli esi nina tambula, nji Kilesite kame
ana kufela eibi yetu, okukumanena nomu
ina ñolelwe mu mañolo,
4 nji kame ana ku pumbekiwa, mane se-
beli oingulwa eli no waatu, okukumanena
nomo ku ñolelwe mu mañolo,
5 mi cwale sebeli omonahala kwa Kefasi,
cwale sebeli omonahala kwa ano kukwana
likumi ni twiili.
6 Cwale sebeli okumonahaza kwaanu no
kubitelela emyanda itanu banako imweya,
mane anjili asiyoya simba nji anjili naafu.
7 Cwale sebeli omonahala kwa Jakobo,
mane ni kwaatumiwa onje.
8 Cwale ku mamaneneno sebeli okumon-
ahaza mane ni kwa mene esifolozwani.

9 Kakuli ya mene omucana kwa tumiwa
onje, mi kani lukele okwisaniwa omutu-
miwa, kakuli kame nina kuyandisa ekeleke
ya Nyambe.
10 Kono mu sishemo sa Nyambe aba nili
eso niliso mi esishemo saye kwa mene ka
sambango. Kono kame nina sebeze onene
okubita onyene onje, simba nji kasa mene,
kono ni sishemo sa Nyambe esi sili kwa
mene.
11 Cwale simba ya mene, simba onyene,
sokame esi tuna kutaza, mi sokame muna
pumene.

Okwinguka kwetu Kwaafu

12 Aba kwiyetwa nji Kilesite kame ana
kwingulwa kwaafu, iikene aba aamba anjili
kwaanyi nji kakwisa okwinguka nwaafu?
13 Kono kambe kakwisa okwinguka
nwaafu, kambe ni yonyene Kilesite kasi
kwingulwa kwaafu.
14 Mi Kilesite nji kasi ingulwa kwaafu,
cwale oku kutaza kwetu ni kwambango, mi
ni tumelo yenu ni ya mbango.
15 Kame mbatu waniwa nji kame tuli
apaki a Nyambe no mapwa, kakuli natu
paka nji Nyambe naingula Kilesite, kono
nji ni niti nji aafu kaingulwa, abo cwale
Nyambe kasikwingula Kilesite.
16 Kakuli nji aafu katamba okwingulwa,
abohe, Kilesite ni yonyene kasi kwingulwa.
17 Nji Kilesite kasi kwingulwa, etumelo
yenu kaikwite tuso mi mu sili mu ibi yenu.
18 Abakulingeso, awo ana fele mwa Kile-
site kame ana felele.
19 Nji kame tu sepile Kilesite mu moyo
uno fela, cwale kame atuyupele amakeke
okubita aanu onje.
20 Kono cwale eniti ninji, Kilesite na
kwingulwa kwaafu, mi yokame omuta-
muno nwawo anafu.
21 Kakuli kanyi olufu aba luna iyi
mulibaka no munu, ni konyene okwinguka
nwaafu kame ku neyi mulibaka no munu.
22 Kakuli kanyi aanu onje aba afa mwa
Adama, mumukwanongeso onje mba yoyo
ngeso kame mwa Kilesite.
23 Kono omunu ni munu mba inguka mu
nako yaye ifanena Kilesite yo mutamuno no
weli bokame awo ali a Kilesite mba ingulwa
aba saiye.
24 Cwale kame sa kwiiye amamaneneno
aba sabe omubuso kwa Nyambe Sitetu
munyima no kusinya omulawo onje, ni
tukelo ni maata.
25 Kakuli kame sabuse oku twala abo
sa kabeekele eila yaye yonje munji no
makondo aye.
26 Esila no mamaneneno ku kusinyiwa ni
lifu.
27 Kakuli Nyambe kame ana beeke einu
yonje munji no makondo aye. Mi aba
kwambiwa nji, “Einu yonje kame ina
bekiwa munji yaye.” Kame ku yupahala
nji woyo ona ibeke munji yaye ka baliwako.
28 Cwale einu yonje aba ina kumana
okubekiwa munji yaye, abohe ni yonyene
omwana mba bekiwa mu maata aye woyo
ona beeke einu yonje munji yaye, nji
Nyambe abeeke einu yonje ku munu yonje.
29 Abakulingeso, iikene eyo atalusa aanu
aba akolobezwa mulibaka nwaafu? Aafu
nji luli katamba okwingulwa, iikene aba
akolobeleziwa mulibaka lyoo?
30 Iikene aba ni yoya mu tikozi mu nako
yonje?
31 Abaange, kame naamba eniti,
mulibaka no kuyeema kwange mwaanyi
oko nili nako mwa Kilesite Jesu Ombumu
wetu, kame nifa ba liywaa ni liywaa.
32 Iikene nina wana nji kame naamba
mu mukwa no unu fela, kame ninalwi ni
“iyamana” mu Efese? Nji aafu katamba
okwingulwa, “Tulyenihe ni kunwa kakuli
byuunda mbatufu.”
33 Mulese okoongiwa. “Einu no kwiiba
kame isinya ouwa.”
34 Mwiye mu mihupulo yenu no kuluka
mi mulese okutenda esibi kame. Kakuli an-
jili kalimukile Nyambe, kame ni myambela
eyo nji mweene.

Olutu luna Inguka Kwaafu

35 Kono omunjili kame saibangute nji,
“Ngasibine omo saingulelwe aafu? Kame
saiye ni lutu no ngasibine?”
36 Wene omwelo no mulume! Eso ukuna
kasitamba okuyoya, konji aba sasife oweli.
37 Cwale aba ukuna, ka ukunu olutu olu
sa lwiye, kono kame ukuna embuto eyi in-
amene, mwendi ni ya uloto, simba eyi no
mbuto indina.
38 Kono Nyambe kame aba embuto olutu
omo asingela, mi kame aba embuto injili ni
injili olutu lwayo.
39 Kakuli olutu lonje kalukufekile, kono
aanu kame ali ni lutu lumweya lukufek-
ile, eiyamana lundina, otuyunyi ni lundina
mane ni tindi ni lundina.
40 Cwale kame kuli etinyutu na kuwilu,
ni tinyutu no ba litunga, kono ekanya no
tinyutu na kuwilu indina, ni kanya no ba
litunga indina.
41 Ekanya no liywaa ni indina, ni kanya
no kweti ni indina, ni kanya no tinungweti
ni indina, kakuli olutungweti ni lutungweti
kame luku siile ku kanya ni lunjili.
42 Mo sakwikalele ngeso niba kwinguka
nwaafu. Eso sikuniwa sonje kame sifa, mi
eso siingulwa kasifi.
43 Kame ikuniwa mu kwakutekiwa, mi
kame ingulwa mu kanya, kame ikuniwa mu
kufokola mi kame ingulwa mu maata.

44 Kame lupumbekiwa oluli olutu no unu,
kame sa lwinguke oluli olutu no mebo. Nji
kame kuli olutu no unu, ni lutu no mebo
koluli kame.
45 Kakuli mo kuñolelwe nji, “Omulume no
weli Adama, kame ana tendiwa omunu no
kuyoya, mi Adama no mamaneneno kame
ana tendiwa Emebo ibiwa no kuyoyisa.
46 Kono kasa mebo eyo ili no weli, kono
lutu, okubinda cwale emebo.
47 Omunu no weli kame ana kutunda ba
litunga, ona kuumbiwa ba liluli cwale omu-
lume no wili kame ana kutunda ku wilu.
48 Omo aikalele omulume woyo otunda
ba liluli, mwaikalele ni woyo otunda ba
liluli, mi omo aikalele woyo otunda ku wilu,
mwaikalele nawo atunda ku wilu.
49 Kanyi omo tukufukele esifekiso no mu-
lume woyo ona umbiwa ba liluli, mba
tukufeke ngeso esifekiso no mulume woyo
otunda ku wilu.
50 Abaange, kame nimyambela esi
nji, olutu ni unyinga kaitwese okuyola
omubuso wa Nyambe, simba eso sifa kasi
tamba okuyola eso no kwaafa.
51 Komumone! Kame ni myambela etaba
eyi ina ku shwekiwa. Katu tamba okufa
tonje, kono kame satu futuke tonje.
52 Mu nako imweya, mu ku koba no litiyo,
ba tolombita no mamaneneno. Kakuli
etolombita mba ilili, mi aafu mba ingulwa
atendile ano kwaafa, mi naaci mba tu fu-
tuka.
53 Kakuli eso soola mbasi kufuku esi no
kwaola, mi esi sifa mbasi kufuku esi no
kwaafa.
54 Esi soola, enako sa sikufuke okwaola,
mi esi sifa kame sikufuka okwafa, abohe
mba ku tendahala eliywi eli li na kuñoliwa,
eli lyaamba nji, “Elifu kame li na miniwa ku
kukoma!”
55 Wene olufu, okukoma kowe ku bine kuli?
Wene elufu omulyashinji wowe ni kubine?
56 Omulyashinji no lufu ni sibi, mi amaata
no sibi ni mulawo wa Mushe.
57 Tuku tumele kwa Nyambe woyo ona tubi
okukoma mu libaka no Mbumu wetu Jesu
Kilesite.
58 Cwale abaange aa asingwa, mongole,
mulese oku zikinyeha, mi mongote enako
yonje omusebezi wa Mbumu memu yii nji
omusebezi wenu no ku bambaba kautamba
okutenda ou nambulwa tuso kwa Mbumu.

16

Enubu no Akwetu Alumeli

1 Kweyi no koleko eyi etendelwa
asikupumena, mu tende omu nina laelele
etikeleke no Galatiya.
2 Eli no Sunda lyonje, omunu ni munu
kwaanyi abeeke ku nyonga yaye esi ana
waneke, mu ku faniketa kwesi ana biwi, nji
etikoleko tileswe oku tendiwa aba niiya.
3 Mi abasa ni keele, aa muna kete, kame
sana tume ni mañolo, nji atwale empo yenu
ku Jelusalema.
4 Mi nji kame saku fanene nji ni mene
nite, kame saate ni mene.

Emilelo ya Paulusi

5 Kame sani mipotele munyima no kubita
mu Masedoniya, kakuli kame ni nahana
okubita endila no Masedoniya,
6 Mwendi kame sa ni ikale naanyi simba
okwikalamo omubebo onje, nji cwale muni
tuse okuta mu mwendo wange okuta oko
konje sanite.
7 Kakuli kani singi okumimona bano
mukubita fela, kame ni sepa okwikala
naanyi enako icana nji Ombumu mbani
lumelele.
8 Kono kame sani ikale mu Efese okut-
wala ba Pentakota,
9 kakuli kame nili ni kolo no kuwaba nji
nitendemo omusebezi, kono cwale kame
kuli aanu no kupula awo anilwisa.
10 Cwale Timoteya aba sakeele, mu
mutambule kanyi mwabenu, kakuli kame
atenda omusebezi wa Mbumu kanyi meene
omo nitendela.
11 Cwale kulese okwikala omunu woyo
so muyandisa. Mumulelubise mu mwendo
waye mu kozo nji afanene okuuka kwa
mene, kakuli kame nimutatelele okwiiya
naasikupumena.
12 Kanyi ku mwabetu Apolosi
kame nisinga onene nji amipotele
naasikupumena anjili, kono kasingi
okwiiya abano, kame saiye aba sawane
esibaka.

Amaywi no Mamaneneno

13 Mutone, mongole mu tumelo yenu, mu
tende etindume ni koongola.
14 Mu monise elilato mu inu yonje eyo
mutenda.
15 Abaange, cwale, kame mulimukile nji
asindoo ya Setefanasi kame ana kutenda aa
no weli okupumena mu Akiya, kame ana
kuku beeka onyene ku musebezi no anu no
kukena a Nyambe,
16 kame ni mikumbela nji mukuteke aanu
no ngeeso, ni kwa asikupumena onje nawo
musebeza noo.
17 Kame nina kuwabelelwa ba kwiiya
kwa Setefanasi ni Fotanatasi ni Acaikasi
kakuli kame ana kwikalako aba muna ku-
ulwa okwikalako,
18 kakuli kame anani katulusa wino
emebo yange kanyi omo ana mikatulusete
wino naanyi. Kame mufanena okukuteka
aanu no ngeso.
19 Etikeleke namu Asiya kame timi keeta,
Akwila ni Pulisika bamweya ni keleke eyo

ili mu ndoo yoo kame ami keeta onene mwa Mbumu.
20 Abetu onje kame ami keeta. Mu ku-
keete mu ukutubeta no kukena.
21 Mene Paulusi woyo oñola okukeeta oko
ni Lyoko lyange.
22 Nji omunjili kakwite elilato kwa
Mbumu, mumulese akutiwe! Mbumu wetu
wiiye!
23 Esishemo sa Mbumu Jesu Kilesite si-
ikale naanyi.
24 Elilato lyange liikale naanyi monje
mwa Jesu Kilesite Ameni.

Eliñolo lya Paulusi no wiili ku MAKOLINTE

Okulimukisa

Eliñolo no wiili no Makolinte kama linakuñoliwa kwa Mutumiwa Paulusi mu naka no kukwana makumi mutanu ni mutanu okutwala ku makumi mutanu ni mutanu ni kamweya munyima no kuleiwa kwa Kilesite (1.1). Eli eliñolo no wili ku mañolo ayiili awo tuli nawo ana kuñoliwa kwa Paulusi ku Keleke mu Kolinte. Asiku kwiyeta kama alumela nji Paulusi na kuñola amañolo no kupula ku Makolinte. Kono katukwite simba limweya kumañolo ao abapanya Kauhanyo no 2.3-4. Eliñolo no wiili (2 Makolinte) kamali kulubelwa nji kamalina kuñoliwa abo Paulusi yoli mu Mesidoniya (2.13).

Makolinte no wiili ni lya utokwa onene mi kame lyamba eyaye luli. Paulusi kame awabelelwe mulibaka no liñusano kuwaba ana kutambula okutunda kwa Tite ulibaka no keleke ili mu Kolinte. Mu liñolo eli, kame tuwanamo outungi no tuto mulibaka no mu kumona no ulikani no ubya, musibaka omo Paulusi aba etitaelo mu kuwaneka amali aoa afanena okutwaliwa mukutusa asi kupumena mu Jelusalema (8-9). Kame kumonahala nji atuiwa anjili no mapwa okutunad kundee no keleke kame akutusisa etikezo no anu anjili mu keleke okulwisa Paulusi okubeka beulu. Kama ana kulwanga esepo beulu no maata a Paulusi, esi mwendi esina ku mulitela nji cwale mu maata aiyatetete etukelo yaye okutenda omutumiwa wa Jesu Kilesite aba musheeteta ku mamaneneno no Maklinte no wiili (2 Makolinte).

Emitwi no titaba

Paulusi kame atateka eliñolo mu kukeeta ekeleke (1.1-7)

Esisitatama ko Paulusi kame aamba okufutuka kwaye mu mileleo no myendo yaye ni liñusa ana kutambula mu libaka lyoo mane ni kalabo ku liñolo lyaye na kunyima (1.8-9;16).

Munyima no eyi, Paulusi kame aba etitaelo mulibaka no kuwaneka amali no asikupumena mu Jelusalema (8.1-9;15).

Ku mamaneneno, Paulusi kame aimanena outumiwa waye mane ni kuba etimamela mulibaka no poto yaye eyo ikeyile (10.1-13.10)

1 Okutunda kwa mene Paulusi ni Timoteya omwabetu, omutumiwa wa Kilesite Jesu mu kusinga kwa Nyambe.

Kame ni ñolela ekeleke ya Nyambe eyi ili mu kolinte, naanu a Nyambe onje no kukena aa ali mu naha yonje no Akaya.

2 Mu biwe esishemo ni kozo okutunda kwa Nyambe Sitetu, ni kwa Mbumu Jesu Kilesite.

Paulusi yo Kutumela kwa Nyambe

3 Nyambe a lumbekiwe, yonyene Sitaye Mbumu wetu Jesu Kilesite Sitange no makeke, Nyambe weyi no kombaomba konje!

4 Woyo otombaomba mu tiñalelwa tetu tonje, nji cwale naaci tufanene okuombaomba awo ali mu tiñalelwa tonje, okombaombiwa oko kutunda kwa Nyambe tuna ombaombiwa naaci.

5 Kakuli kanyi aba tukutabela mu kupula mu mayando a Kilesite, cwale mwa Kilesite kame tukutabela mu kupula mukuombaombiwa kame.

6 Nji kame tuyandisiwa kame ni kuombaombiwa mane ni mukuyoyisiwa kwenu, mi nji kame tongotwa naanyi kame tuombaombiwa, okuombaombiwa oko mukwite aba mutwalelela mukuyanda oko tuyanda naaci.

7 Mi esepo yetu kwaanyi kame yongolile, me tuyii nji kanyi aba mu kutabela ku mayando etu, mba mukutabele ngeeso nimu okuombaombiwa kwetu.

8 Kakuli abaange, katusingi nji mu ulwe okuyupa eyi no mayando awo ana kutwiyela mu Esiya. Kakuli kame tuna kwimelwa onene mane oku bita amaata etu mi sebeli tubwelwa ni sepo no kuyoya kame.

9 Iikene aba tuna kuyupa nji kame tuna atulelwe elifu, kono eyo neli okutu tenda nji tulese oukusepa twenyene kono nji tusepe Nyambe woyo oingula aafu.

10 Kame ana tuyoyisa okutunda ku kozi no lifu, mi mbatu yoyisa, mi kame tuna beeke esepo yetu kwa yonyene nji cwale mbatuyoyisa kame,

11 naanyi ngeso mutu tuse okutu lapelela. Nji cwale ano kupula kame sakutumele mulibaka lyetu kakuli embuyoti tu tambula kame titunda mu tikalabo no titapelo no kupula.

Okusiuluka mu Milelo ya Paulusi

12 Kakuli oukuyeema kwetu ninji oupaki no lizwalo lyetu owo tuna tende mu litunga mi isili onene kwaanyi ni kukena ni niti ya Nyambe, kasa okushangama no litunga kono nimu sishemo sa Nyambe.

13 Kakuli katu miñolele eyambo indina, kono eyo mutwesa okubala niku yupisisa. Kame ni sepa nji mbamu yupisisa wino,

14 kanyi aba muna yupu mu lineku linjili, nji kame mutwesa oukuyeema mulibaka lyetu kanyi aci aba satu kuyeema mulibaka lyenu ba liywaa lya Mbumu Jesu.

15 Kakuli kame nina kusepa esi, kame
nina kusinga okwiiya kwaanyi oweli nji
cwale mu fuyolwe twiili kweyi.
16 Kame nina saele nji ni mipotele aba
nita ku Masedoniya mane ni kumyukela
aba ni tunda ku Masedonia, nji cwale mu-
nitume okuta ku Judeya.
17 Aba ni nakusinga okutenda esi kameni
nakuikala ni micima iyili? Kana kame ni
nakutenda emihupulo yange kanyi omunu
feela no litunga? Woyo okutukisete ok-
wamba “Ee” simba “kokuulwa” ba nako
imweya?
18 Niti luli kanyi Nyambe aba ali woyo
no kusepahala, eliywi no okwamba kwetu
kwaanyi kasa nji “Ee” ni “Kokuulwa”.
19 Kakuli Omwana Nyambe, Jesu Kile-
site, woyo tuna kukutaza mukaci kenu,
Silubanasi, ni Timoteya ni Mene, kakusi
tendiwa “Ee” ni “Kokuulwa”. Kono mwa
yonyene mu nako yonje ni Ee.
20 Kakuli etisepiso tonje ta Nyambe kame
tiwana Ee yato mwa yonyene. Mulibaka
elyo kame twamba Ameni mwa yonyene ku
kanya ya Nyambe.
21 Kono neli Nyambe woyo otutenda ok-
wimana mu kongola naanyi mwa Kelesite
mi yokame ona kutututuma,
22 na beeke enombolo yaye beulu yetu
ni kutuba Emebo yaye mu micima yetu nji
tukulemenenebo feela.
23 Kono kame ni isana Nyambe atende
opaki, neli okumi sileleza aba nina kuulwa
okwiiya ku Kolinte.
24 Kasanji kame tubusa etumelo yenu,
kono kame tusebeza naanyi muku wa-
belelwa kwenu, kakuli kame muna ongola
mu tumelo yenu.

2

1 Kakuli kame nina puluka nji nilese
okumi potela nji nilese okumiyupisa
okukola kame.
2 Kakuli nji ni miyupise okukola, anyine
soni wabelisa? Kono woyo nina yupisa
okukola.
3 Kame nina ñolo kanyi omo nina
tendele nji cwale aba saniiye nuulwe
okuyandisiwa kwaawo afanena okuni
wabelisa. Kakuli kame ni sepile anyi monje
nji okuwabelelwa kwange okuwabelelwa
kwenu monje.
4 Kakuli kame ninaku mi ñolela meni
yanda niku ziyeleha omucima ni myooti
no kupula, mi kasa okumi yupisa okukola
kono okumi limukisa elilato nokuneneba
elyo nili nalyo kwaanyi.

Okulemeniwa kwaa Sikufosa

5 Nji omunjili kame ana yupisiwa okukola
kasa mene ana yupisa okukola kono ni
kwaanjili, kame naamba ngeso kakuli
kanisingi nji esi sitende esi no kubambaba
kwanyi.
6 Kakuli ku munu woyo onabiwi ekoto
kwaanu no kupula nakubu.
7 Cwale ouwa niku mulemena ni
ku muombaoamba kakuli mbafanene
okwibaiwa ku kweena kwaye onene.
8 Cwale kame nimikumbela nji mongote
elilato lyenu mwa yonyene.
9 Kakuli sokame eso nina miñolele ngeso
nji ni myeteke ni kulimuka nji kame
mukuteka mu inu yonje.
10 Omunu yonje woyo samulemene
nimene kame ni mulemena ngeso, eso nina
lemene, nji kame nina lemene esinu sinjili
ni mulibaka lyenu balubala lwa Kilesite,
11 okwapumena Satani nji awane esibaka
beulu yetu, kakuli kasa nji katu limukile
emilelo yaye.

Epilaelo ya Paulusi mu Tulowasi

12 Aba nina kwiiya mu Tulowasi muku
kutaza eliywi no kuwaba lya Kilesite,
omweelo kame onaku yatulelwa mene
mwa Mbumu.
13 Kono kanisi kupumula wino mu mi-
nahano yange kakuli kanisi kuwana mwa-
bange Tite muya. Cwale sebeli nasiya okuta
ku Mesodoniya.

Okukoma mwa Kilesite

14 Kono tuku tumele kwa Nyambe
woyo mwa Kilesite enako yonje kame
atutwaletela mu kukoma ni mwaaci kame
alita omumwee no zibo yaye mu ibaka
yonje
15 Kakuli kame tuli omumwee wa Kelesite
no kumamata kwa Nyambe mukaci kaawo
ayoyisiwa ni mukaci kaawo afa.
16 Kwa anjili kame tuli omwwee no ku-
tunda ku lifu okuta ku lifu, kwaanjili kame
tuli omumwee no kutunda ku moyo okuta
ku moyo. Anyine woyo otwesa einu eyi?
17 Kakuli katu kufekile naanjili no
kupula awo aulisa eliywi lya Nyambe
kono kanyi omo alume no niti kanyi omo
atubela Nyambe, mu miyo a Nyambe kame
tulyamba mwa Kilesite.

3

Abika no Ulikani no Ubya

1 Kame tutangisa oukuyeema twenyene
kame? Simba kame tusinga kanyi omo
atendela anjili, amañolo awo amipaka
simba okutunda kwaanyi?
2 Anyi mwenyene eliñolo lyetu elyo litu-
paka, elyo liñolilwe mu micima yenu nji
lilimukiwe ni kubaliwa kwaanu onje,
3 mi kame mumonisa nji aanyi eliñolo
eli litunda kwa Kilesite tunatumu aci, elyo
kalyasi ñoliwa ni inki kono ni mebo ya
Nyambe no kuyoya, kasa ba matapa no
mawee kono ba matapa no micima no aanu.

4 Yokame etumelo tuli nayo kwa Kilesite
mulibaka lya Nyambe.
5 Kasanji kame tutwesa okutenda esinu
twenyene kanyi kame situnda kwaaci,
okutwesa kwetu kame kutunda kwa
Nyambe.
6 Yokame ona tutende nji tubekiwe abika
no ulikani no ubya kasa ba taku ina ñoliwa
kono mu Mebo. Kakuli etaku iñolilwe kame
ibaa, kono Emebo kame ilita omoyo.
7 Cwale nji esitulo no lifu eyi ina kuñoliwa
muku cakula ba liwee, aba ina kwiiya
ni kanya no ngeso nji Amaisilaele kame
ana ku kwangwa okwaliketa ba lubala lwa
Mushe kakuli mulibaka no kubenya kwalo
nakubu kanyi omo luna kwikalela,
8 kasa nji esitulo no Mebo kame sasib-
itelele onene ku kanya?
9 Kakuli nji kame kuna kwikala ekanya
mu situlo no kunyaziwa, esitulo no kuluka
kame saibitelele onene ku kanya.
10 Niti luli mu taba eyi eso sina kwikala ni
kanya kame sasi ulwe ekanya mulibaka no
kanya eyo iibitelela.
11 Kakuli esi sina kubwa aba sineyi ni
kanya, onene esi si ulwa okubwa kame sasi
ikale ni kanya no kuneneba ni kubitelela.
12 Kakuli kame tuli ni sepo no ngeso,
kame tuli ni maata.
13 Aci katukufekile kanyi Mushe, woyo
ona ku kufuka olwambi ba lubala nji
Amaisilaele alese kumona amamaneneno
no kanya no kwamonahala wino.
14 Kono emihupulo yoo kame inakongola
onene okulita ni balelo lino, aba abala eyi
no ulikani no kale okwamona wino koo
kusiliko kakuli konji Kelesite yotwesa oku-
tundisa okwamona wino.
15 Ee ba liywaa lino simba nji omu-
lawo wa Mushe kame obaliwa okwayupi-
sisa kusiliko mu mihupulo yoo.
16 Kono omunu aba a siulukela kwa
Mbumu okwamona wino mbaku tun-
disiwa.
17 Cwale Ombumu yo Mebo, mi aba kuli
Emebo ya Mbumu kame kuli etukuluho.
18 Cwale aaci tonje tuli ni timala no kwa-
fukiwa kame tumona ekanya ya Mbumu
kame tufutukile mu sifekiso simweya ni
yonyene, okutunda ku kanya okuta ku
kanya injli kakuli kame itunda kwa Mbumu
woyo oli Emebo.

4

Oufumu no Mebo mu Tucoo no Limaa

1 Cwalehe, aba tuli ni situlo mu makeke a
Nyambe, tulese okuzwafa.
2 Na tusiyi einu eyo yenisa eyo ish-
wekilwe, ka twende mu tingana no kwi-
iba simba okuwaneka eliywi lya Nyambe
kono mu kumonahaza eniti kame tufanena
oukubeeka twenyene elizwalo lya munu
yonje mu miyo a Nyambe.
3 Cwale simba nji eliywi no kuwaba lyetu
nali shwekiwa, kame li shweekelwe awo
afa.
4 Mu taba yoo onyambe no litunga lino
kame ana fokolisa etingana tawo no kwa-
pumena okwaulwisa okumona eliseli no
liywi no kuwaba no kanya ya Kelisite woyo
oli mu sifekiso sa Nyambe.
5 Kakuli eyo tukutaza kayetu, kono Jesu
Kelesite mukutenda Mbumu, naaci aba tuli
abika enu mulibaka lya Jesu.
6 Kakuli Nyambe yo naamba nji, “Mule-
sele eliseli litundise ouwi!” woyo ona mon-
isa mu micima yetu okutuba eliseli no zibo
no kanya ya Nyambe mu lubala lwa Kele-
site.
7 Kono kame tuli ni ufumu mu tucoo no
limaa no litunga, okumonisa nji amaata
kame ali kwa Nyambe mi kasa kwaaci.
8 Kame tuyanda mu mukwa onje, kono
katu honehe, kame tuna ziyelehe, kono
katu bwelwe esepo,
9 kame tu yandisiwa, kono ka tu fu-
lalelwa, kame tu kwisetwa banji, kono ka-
tusinyehe.
10 Enako yonje kame tushimbile elifu lya
Jesu mu tinyutu tetu, nji cwale omoyo wa
Jesu omonahale mu tinyutu tetu.
11 Kakuli aci me tuyoya, kame tu twaliwa
ku lifu mulibaka lya Jesu, nji cwale omoyo
wa Jesu omonahale mu lutu lwetu olo lufa.
12 Cwale elifu kame lisebeza mwaaci,
kono omoyo kame osebeza mwaanyi.
13 Kakuli kame tuli ni mebo imweya no
tumelo kanyi woyo onaku ñola nji, “Kame
nina pumene, mi cwale kame ni naamba.”
naaci natu pumene ngeso mi cwale kame
twamba.
14 Kame tuyii nji woyo ona kwingula Om-
bumu Jesu kwaafu mba twingula ngeeso
naaci kwaafu bamweya ni Jesu nikutulita
naanyi balubala lwaye.
15 Kakuli einu yonje kame itendiwa
mulibaka lyenu nji cwale esishemo sekeze
mukupula kwaanu no kupula nji ifanene
okwekeza oukutumela ku kanya ya
Nyambe.

Okuyoya mulibaka no Tumelo

16 Cwale tulese okuzwafa. Ounu wetu na
kundee kame usinyeha, kono ounu wetu
namukaci kame ushemunwa ba liywaa ni
liywaa.
17 Kakuli amayando etu no kucaniba
kame atulukiseta kuneneba no kanya no
kwaabwa no kwafaniketwa konje.
18 Kakuli ka twaliketa kwiinu eyo imona-
hala, kono kwiinu no kwa monahala, kakuli
einu eyo imonahala niya mu nako icana

feela, kono einu no kwa monahala niya kuta oko no kwaabwa.

5

Omundi Wetu naku Wilu

1 Kakuli kame tulimukile nji cwale etende naba litunga bano eyo tuyoyamo kame isinyeha, mi kame tuli ni muyako kwa Nyambe, endoo no kwa tendiwa ni maoko, no kwaabwa mu wilu.
2 Niti luli bano kame tu tonga ni ku lakaza, nji Nyambe atufuke ni lutu olo salukufeke kanyi endoo yetu na ku wilu,
3 nji cwale aba tukufukayo tulese okuwaniwa nji kame tuli njeshe.
4 Kakuli aci aba tusili mu tende eyi, kame tutonga ni kwimelwa kasa nji mbatwikala nokwakufuka, kono kame tu singa okufuka, nji cwale eso sifa si miniwe ku moyo.
5 Woyo ona tulukisete einu yonje eyi ni Nyambe, yonyene ona tubi Emebo kanyi oukulemenenena feela.
6 Cwale enako yonje kame tuli ni undume no kuwaba. Kame tuyii nji abo tusili ku mundi mu lutu kame tuli oku no kuleba ni Mbumu.
7 Kakuli kame twenda ni tumelo, kasa mu kumona.
8 Kame tuli ni undume no kuwaba mi kame tutwesa okusiya okutunda mu lutu ni kwikala ku mundi ni Mbumu.
9 Simba nji kame tuli ku mundi simba katusako kame tutenda omuhupulo wetu nji tumuwabelise.
10 Kakuli kame tufanene okwiiya tonje balubala no sipula no katulo sa Kilesite, nji cwale omunu ni munu atambule eso no kuwaba simba esi no kwiiba okukumanena kweyo anatende mu lutu.

Oulikani ni Nyambe mwa Kilesite

11 Kakuli kame tulimuka okucila Ombumu, tu susuweze aanu. Kono eso tuli kwa sonyene kame silimukiwa kwa Nyambe mi kame ni sepa nji kame silimukiwa ngeso ni kulizwalo lyenu.
12 Kasa nji kame tu kubeeka kwaanyi kame, kono kame tumiba elibaka nji mukukumuse mulibaka lyetu, nji cwale mutwese okutambula awo akukumuseta mu sibaka no munu mi kasa mu mucima waye.
13 Kakuli nji katunahana wino twenyene, nimulibaka lya Nyambe, nji kame tuli mu mihupulo yetu no kuluka nimulibaka lyenu.
14 Kakuli elilato lya Kilesite kame litusiulula kakuli natuku kolwisisa nji omunu mumweya nafele aanu no kupula, cwalehe aanu onje kame anafu.
15 Mi kame ana fele aanu onje nji awo ayoya alese oukuyoyela onyene kono ni mulibaka lyaye woyo onakufa mulibaka lyoo mi na kwingulwa kwaafu.
16 Okutunda bano ni kuta kuuso, cwalehe, tulese okwaliketa omunu mu mukwa no unu, kanyi omo tuna kwalitela Kilesite mu mukwa no unu, omo tuna kumwaliketela tulese okutenda ngeso.
17 Cwalehe nji omunu kame ali mwa Kilesite, kame ali esumbiwa no ubya, esi no kale nasibu, komumone, eyi no ubya naiyi.
18 Eyi yonje kame itunda kwa Nyambe woyo mwa Kilesite natu usu kwa yonyene ni kutuba omusebezi no kuusana.
19 Kame ku talusa nji mwa Kilesite, Nyambe nakuusa elitunga kwa yonyene kasa okwa balela emibonda yoo mi nabeeke mwaaci eliywi no kukuusa.
20 Cwale kame tuli aimaneni a Kilesite, Nyambe kame anabeeke eliywi lyaye mwaaci. Kame tumyambela mu sibaka sa Kilesite nji muusetwe kwa Nyambe.
21 Kakuli mulibaka lyetu Nyambe nakutenda Kilesite esibi woyo ona kuulwa okulimuka esibi, nji cwale mwa yonyene tutendiwe ano kuluka a Nyambe.

6

1 Okusebeza bamweya ni Nyambe, kame tu mi kumbela nji mu lese oku tambula esishemo sa Nyambe mukwa tusa esinjili.
2 Kakuli kame anaamba nji,
“Ba nako ifanena,
Kame nina kuteeteta kwaanyi
Kame nina kumi tusa
ba liywaa no kuyoyisiwa.”
Komumone, cwale enako naikwana, mumone cwale sebeli eliywaa no kuyoyisiwa.
3 Ka tubekela omunu esi sitataliso mu mundila yaye nji cwale tulese okuwaniwa ni mubonda mu musebezi wetu.
4 Kono kame tuli abika a Nyambe tukubeeke twenyene mundila yonje mu koongola onene, mu mayando, mu kuulwa mane ni mu tinako no kubambaba,
5 mu kufuliwa, mu titolongo, mu mifilifili, mu misebezi, mu kutona, nimu lishebo,
6 mu kukena, mu zibo, ni kutatelela, ni musa ni Mebo No Kukena, mu lilato no niti.
7 mu kwamba eniti, ni maata a Nyambe ni ilwiso no kuluka mu lyoko no silyo neli no simoo.
8 Mu kukutekiwa ni mukwakutekiwa, mu kwambiwa ouyi ni uwa. Kame tutendiwa kanyi aongi mi cwale kame twamba eyi no niti,
9 kanyi katu limukiwa mi cwale kame tulimukiwa wino, kanyi kame tufile mi komumone kame tuyoya, kanyi kame tuna kubiwa ekoto kono katu sikwibaiwa,
10 kanyi kame twenine kono enako yonje kame tuwabelelwa, kanyi kame tushebile kono kame tufumisa ano kupula, kanyi

katukwite einu kandi kame tuluwile einu yonje.

11 Akanwa ketu kame tu myambela patalaza, Amakolinte, omucima wetu nau yatuluka.

12 Ka muukele munyima mulibaka lyetu, kono kame muukela munyima mulibaka no mayando enu.

13 Mu kuusa kame naamba kanyi kame nambela anukana, muyatulule emicima yenu ngeso.

Emamela kweyi no Kutenda ouyi

14 Mu lese okusebeleza bamweya nawo no kwapumena, kakuli oukuwana kubine kuli kwano kuluka na sikutenda ouyi? Simba oulikani no liseli ni uwi?

15 Kilesite kaumweya ali nawo ni Satani? Simba ngasibine osiku pumena nji akuyupe nawo no kwapumena?

16 Ibine etumelelano ili ku ndoo ya Nyambe ni ifekiso no kulapela? Kakuli kame tuli Endoo ya Nyambe no kuyoya! Kanyi Nyambe aba anamba nji,

Kame sa niyoye mwa onyene
ni kwenda mukaci koo
mi kame sa nitende Nyambe woo,
onyene atende aanu ange.
17 Cwalehe mutunde kwa onyene,
mi mukutabe noo,
kame kwamba Ombumu
Mu lese okulema esi no kwakena,
mi mba nimi tambula.
18 Kame sani tende sitenu,
mi anyi mu tende anange no andumbana naa no akatana,
kame kwamba Ombumu no maata onje."

7

1 Abaange cwale kakuli kame tuli ni tisepiso eti, tu kukenise ku oukusilafaza konje no lutu noku no mebo, mane tutende ano kukena awo kupetahalile mu kucila Nyambe.

Okuwabelelwa kwa Paulusi

2 Mu tuyatulwele emicima yenu. Kakwisa omunu tuna foseze, ka tu silyanganisa omunu, kakwisa woyo tuna kwangwisa.

3 Ka naamba eyi nji niminyaze, kakuli kame nina kwamba oweli nji kame muli mu micima yetu, okufa ni kuyoya bamweya.

4 Kame ni kwite etumelo inene mwaanyi, kame ni kuyeema onene mwanyi! Kame niiyalile okombaombiwa, kame ni wabelelwe onene mu mayando etu onje.

5 Kakuli simba aba tuna kwiiya mu Masedoniya, Etinyutu tetu katisi kupumula kono kame tuna kuyanda ku maneku onje okulwa kundee mi mukaci kame tucila.

6 Kono Nyambe woyo ombaomba emicima yawo aku kokobeza, naku tombaomba mu kwiiya kwa Tite.

7 Mi kasa mu kwiiya kwaye fela, kono kame ni kweyo ana kumyombaombisa kanyi aba ana otwambele eyi no kulakaza kwenu, ni ku lila kwenu, mane ninyolelo yenu kwa mene nji cwale okuwabelelwa kwange kusiliko onene.

8 Kakuli naba nina kumyenisa ni liñolo lyange, ka niku nyaza, Kame nina kuku nyaza aba nina kumona nji eliñolo elyo kame lina ku myenisa, naba ku nakutenda mu nako icana fela.

9 Kanyi omo kwikalele kame ni wabelelwa, kasa mulibaka nji kame muna kweena onene, kono kakuli kame muna kweena mulibaka no kubaka, kakuli okweena kwa nyambe no litunga ninji cwale mulese okuyanda esinjili mwaaci.

10 Kakuli okweena kwa Nyambe kame kulita okubaka oko kutwala ku kuyoyisiwa mi kakwisa oukunyaza, kono okweena no litunga kame kulita elifu.

11 Komumone eso anatende Nyambe mwaanyi mulibaka no kweena kwenu, ka kutukufalelwa no ngaibi omo musingela oukukenisa mwenyene, oukukataza kwenu, ni oku tambwela kwa ngaibi, ni takazo no ngaibi, ni kulukisa no ngaibi, kakoto no ngaibi! Kweyo yonje kame muna tumonisa nji ka mu siikalamo mu taba eyo.

12 Cwale simba nji kame nina ku mi ñolela ngeso eliñolo, kasa mulibaka lya woyo ona kufosa, simba mulibaka lya woyo ona ku fosezwa. Kono neli nji ku monahale kwanyi enyolelo yenu mulibaka lyetu balubala lwa Nyambe.

13 Cwalehe natu ombaombiwa.

Simba nji natuku ombaombiwa, kame tuna kuwabelelwa onene mulibaka lya Tite ona kuwabelelwa kakuli eminahano yaye kame ina kukatuluha mulibaka lyenu monje.

14 Kakuli naba nina ku kuyeema kwa yonyene mulibaka lyenu, kanisi kwenisiwa. Kono kanyi einu yonje tuna kwamba kwanyi neli ya niti, cwalehe oukuyeema kwetu balubala lwa Tite naku monisa eniti.

15 Elilato lya Tite kwaanyi lisi ekezeha, aba apuluka oukukuteka kwenu monje ni kucila ni kunjanjata muna kumu tambwelamo.

16 Kame niwabelelwa kakuli kame nili ni tumelo no kupetahala mwaanyi.

8

Okuba no Asikupumena

1 Abange, kame tusinga nji mulimuke esishemo sa Nyambe eso sina monisiwa mu tikeleke namu Mesodoniya.
2 Kakuli mu kwetekiwa onene no mayando, okuwabelelwa koo no kupula ni kusheba koo kame ana tundisa oufumu mu kuba koo.
3 Kakuli kame anabi okukumanena nomo ana kutweseta, kanyi aba nitwesa okupaka mane ni kubitelela omo ana kutweseta mu kusinga koo,
4 kame ana tukumbele mu ku tundamena onene nji twa lumelele okwingena mu tuso eyi itendelwa aanu a Nyambe no kukena.
5 Kame ana tende okubita esi tuna kusepa, kakuli kame ana tangisa oweli oukubeeka kunji wa Mbumu ni kunji wetu mu kusinga kwa Nyambe.
6 Kame tuna kumbela Tite woyo ona kutateka omusebezi oweli, nji afanene oku umanenena ngeso mukaci kenu owo musebezi no sishemo.
7 Cwale kanyi aba muna pulelwe mu inu yonje, mu tumelo, mu kwamba, mu zibo, mu niti yonje mane ni mu lilato lyenu mulibaka lyetu, mu mone nji mupulelwe ni mu musebezi no utokwa.
8 Ka naamba eyi kanyi etaelo. Kono mukulimuka mulibaka no niti no yenu nji elilato lyenu no niti ngeso.
9 Kakuli kame muyii esishemo sa Mbumu wetu Jesu Kilesite nji naaba ana kufuma, cwale mulibaka lyenu natende osikusheba nji cwale mukusheba kwaye mufanene okufuma.
10 Cwale mu taba eyi kame niba ekelezo yange nji kwa kuwaba aanyi cwale okumanenena eyo munaku tateka mwakuyu kasa mu kutenda fela kono muku lakaza,
11 cwale nji okutukiseta kwenu mu kulakza kufanene okwendelela ni kumanenena kwenu kweyo mu kwite.
12 Kakuli nji okutukiseta kwakuli kame kulumelelwe okukumanena kweso akwite omunu, kasa okukumanena kweso aulwile omunu.
13 Kani talusa nji anjili atusiwe mi anyi muimelwe,
14 kono ku tendwe mu kufanenena eyo mukwite ba nako ino mufanene okwekeza eyo asinga, nji cwale eyo akwite yekeze eyo musinga nji cwale kufanenene.
15 Kanyi omo kuñolelwe nji, “Woyo ona ungeke onene kasi siyalelwa esinjili mi woyo ona ungeke mbicani alese okuulwa.”

Tite ni Sikwata saye

16 Kono kame tukutumela kwa Nyambe woyo ona beeke epabalelo inene mulibaka lyenu mu mucima wa Tite.
17 Kakuli katambula fela oku kumbela kwetu, kono mu koongola kwaye onene kame ata ni kwaanyi mu kusinga kwaye.
18 Bamweya ni yonyene kame tu tuma omwabetu, woyo olimukiwa onene elibubo lyaye mu tikeleke tonje muku kutaza eliywi no kuwaba.
19 Mane kasa eyo fela, kono naku ketiwa ku tikeleke nji aende naaci mu musebezi waye no sishemo owo tu shimbile mulibaka no kanya ya Mbumu ni kumonisa okusinga kwetu no kuwaba.
20 Tu tende ngeso nji kuulwe omunu woyo sotunyaza mulibaka no tuso no mpo eyi, eyo twendisa.
21 Kakuli kame tusinga okutenda wino, kasa mu miyo a Mbumu fela, kono ni mu miyo no aanu ngeso.
22 Natu tumu omwabetu bamweya nonyene woyo tuna eteke aka no kupula ni kuwana eniti yaye mu titaba no kupula. Kono kame alakaza onene bano ni kubitelela mulibaka noku misepa onene.
23 Kakuli Tite kame atendile omulikani wange mane niku sebeza naye mu misebezi yenu, mi kwaabetu kame ali atumiwa no tikeleke ekanya ya Kilesite.
24 Cwale mu monise balubala no tikeleke oupaki no lilato lyenu mane ni ukuyeema kwetu mulibaka lyenu kwaanu aa.

9

Etuso kwaabetu Alumeli

1 Cwale kasikwite outokwa nji kame mene ni miñolele mulibaka no nubu no aanu a Nyambe,
2 kakuli kame niyii okutukiseta kwenu, oko nikuyeema mulibaka lyenu kwaanu no Mesodoniya okwamba nji, “Akaya kame ano kutukiseta kale mwakuyu.” Mane oku tukufalelwa kwenu kame kuna susuweze ano kupula.
3 Cwale kame nituma abaange, nji cwale okuyeema kwetu mulibaka lyenu kulese okutenda oko nambulwa tuso mu taba eyi, nji cwale mufanene okutukiseta kanyi omo ninambele kame mufanene okutenda ngeso.
4 Anjili mwendi ano Masodoniya kame saiye ni mene mi cwale aba samiwane nji kamwasi kutukiseta kale, kame satwenisiwe, kono anyi mbamwenisiwa onene, mulibaka noku misepa.
5 Cwale kame ninahana nji kwakuwaba oku kumbela abetu okuta kwaanyi balubala lwange nji akalukise oweli mulibaka no mpo eyo muna kusepisa nji cwale ifanene okulukisiwa kasa okukandimekwa kono itendiwe mu kusinga.

6 Etaba neyi, woyo okuna muku caniba
kame sayangule muku caniba mi woyo
okuna onene kame sayangule onene.
7 Munu ni munu atende omo ana
nahanele mu mucima waye, kasa mu
kubilaela simba okukandimekwa kakuli
Nyambe kame asinga woyo oba yo
wabelelwe.
8 Mi Nyambe kame atwesa okumiba em-
buyoti yonje mu kupula nji cwale enako
yonje mufanene okwikala ni inu no kupula
mane kame atwesa okumiba mu kupula
mulibaka no musebezi onje no kuwaba.
9 Kanyi omo kuñolelwe nji,
“Kame ana kwaa mukupula, kame anabi
asikusheba,
okuluka kwaye kwikala enako yonje
okuta okuno kwaabwa.”
10 Woyo oba omukuni embuto ni sinkwa
okutenda esilya mbabi onene ni kubitelela
eyo mukwite mane aekeze ekutulo no ku-
luka kwenu.
11 Kame sa mu fumisiwe mu mikwa yonje
no kuba onene eyo okubitela mwaaci
mbaitundisa enubu no okutumela kwa
Nyambe.
12 Kakuli okwendisa ekoleko eyo kasa nji
fela oku tusa aanu a Nyambe awo aulwile
eyo asaela, kono ngeso ni kwekeza mu
tinubu no kupula no oukutumela kwa
Nyambe.
13 Munji no kweteka omusebezi ou, kame
samuyeme Nyambe nukubeeka kwenu mu
kulimuka eliywi no kuwaba lya Kilesite
mane ni sishemo senu no kuba kwa onyene
ni kwanjili onje.
14 Cwale muku minyolelwa ni kumilapelela
mulibaka no sishemo no kupula sa Nyambe
sili mwaanyi.
15 Kulumbiwe Nyambe mulibaka no mpo
yaye no kwatwesiwa okutalusiwa.

10

Paulusi yo Sileleza Esitulo saye

1 Time Paulusi, kame ni mikumbela ni
musa ni mucima no kuwaba wa Kilesite
mene woyo no kukokobeza aba niku mona
olubala ni lubala naanyi, kono kame ni-
bambabile aba nili oku no kuleba.
2 Kame ni mikumbela nji aba sani ikaleko
kwaanyi nilese okumonisa okubambaba
awo ali ni tumelo kanyi omo sani monisete
okubambaba kwanjili awo atuyambuteta
nji kame tutenda einu no litunga.
3 Kakuli naba tuyoya mu litunga katulwi
endwaa kanyi omo atendela asi litunga.
4 Kakuli eilwiso no ndwaa yetu kasa ya
litunga kono kame ili ni maata no kusinya
amakwakwa aongolile,
5 kame tusinya etiñananyi neyo no
kukumusa ikwangwisa aanu okulimuka
Nyambe, mi kame tununga emihupulo
yonje nji ikuteke Kilesite.
6 Munyima no kupumena okupetahala
kwenu, mi mbatukutukisete okuba ekoto
ku kezo no mbulwa okupumena nji
okupumena kwenu na kupetahala.
7 Mwalikete kweyo ili balubala no miyo
enu. Nji omunu kame akolwa nji ni wa
Kilesite alemuhe yonyene nji kanyi aba ali
wa Kilesite naaci kame tuli aye ngeso.
8 Kakuli naaba sani kuyeeme kanyonyo
mulibaka no maata etu awo tubilwe kwa
Mbumu ano ku miyaka, kasa ano kumi
sinya, kani tamba okweena.
9 Kani singi okutenda kanyi kame nimi
cilisa ni mañolo ange.
10 Kakuli kame aamba nji, “Amañolo aye
ni akulema ni maata, kono olutu lwaye no
unu olo luliko kame lufokola, mi okwamba
kwaye kakukwite etaluso!”
11 Mulesele aanu no ngeso ayupisise nji
eso twamba ni mañolo aba tuli kundina,
kame tusitenda naaba tuliko.
12 Aci kame tu cila ouku bala simba ouku-
faniketa twenyene nanjili awo akukulisa
onyene. Kono aba akubeeka ba sikala
omunjili ku munjili, mane nukubapanya
onyene ku munjili ni munjili, kayupisisa.
13 Cwale aci katu tamba oukuyeema oku-
matuka esikala, kono kame satute ba sikala
eso ana tutabele Nyambe, okukeela simba
baanyi.
14 Kakuli katukukulisa twenyene, simba
nji katukeela ba siyemo senu, kono aaci ano
matatekelo okulita eliywi no kuwaba lya
Kileste kwaanyi.
15 Katu kuyeeme okubitelela esikala mu
musebezi no akwetu, kono esepo yetu ninji
kanyi etumelo yenu aba yekeza, elitema
lyetu mukaci kenu mwendi mba lineneba
onene,
16 nji cwale tuka kutaze eliywi no kuwaba
mu tinaha tinjili okusiya omo muli, metu
ulwile oukuyeema ku musebezi owo ona
tendiwa oweli mu litema no munjili.
17 “Cwale mulese woyo okuyema,
akuyeme mulibaka lya Mbumu.”
18 Kakuli kasa nji munu woyo okukulisa
yonyene nji natambulwa, kono omunu
woyo okulisiwa kwa Mbumu.

11

Paulusi ni Atumiwa no Mapwa

1 Kambe kame samuni pumenene kany-
onyo mu weelo wange. Mulumele ngeso!
2 Kakuli kame ni mifela omuna no
ulumeli, kakuli kame nimiba kwa Kilesite
kanyi omukwaliwa no niti kwa mbumwaye
mumweya.
3 Kono kame nicila nji kanyi nyoka aba
ina koonga Eba ku mapwa ayo no kwiiba,

emihupulo yenu kame saite kundina okutunda mu niti ni tukufalo no kukena kwa Kilesite.

4 Kakuli omunu nji kame aiya muku mikutaza Jesu mundina okubita woyo tuna mikutaza, simba nji kame mu tambula emebo indina okutunda kweyo muna tambula, simba nji kame mupumena eliywi no kuwaba lindina okutunda kwelyo muna pumene kame mukubeeka kwa yonyene luli.

5 Kame ni nahana nji kanili munyonyo kwatumiwa no kuneneba ni kubitelela.

6 Simba nji kani sikwiyeta wino mu kwamba, kani kwite ezibo, mu ndila yonje natutende omuhupulo ou mwaanyi mu inu yonje.

7 Kana kame ninatende esibi aba nina kukukokobeza, nji cwale anyi mu kulisiwe, kakuli kame nina kutaza eliywi no kuwaba lya Nyambe okuulwile eso munanibi?

8 Kame nina itele etikeleke tinjili okutambula etuso okutunda kwa onyene mulibaka no kumi sebeleza.

9 Mi naba nina kwikala naanyi ni kuulwa einu, kanisi kwimezwa omunu, kakuli eyo nina kusaela kame ina kutunda kwabaange ana kutunda mu Mesodoniya. Cwale kame nina lesele oku miimezwa mane nisilesele okumi imezwa mu mukwa onje.

10 Mi kanyi eniti ya Kilesite aba ili mwa mene, oukuyeema kwange oko kakutamba okondoka mu ilalanda yonje namu Akaya.

11 Iikene nambela esi? Kakuli kani misingi? Nyambe yo limukile nji kame nimisinga!

12 Mi eso nitenda kame sani twalelele okusitenda mulibaka no kukwangwisa awo asinga okuwana elibaka nji mu musebezi no kuyeema koo kame asebeza ba sinu sikufekile kanyi eso tutenda naaci.

13 Aanu no ngeso kame atendile atumiwa no mapwa, kame asebeza ni tingana no kwiiba, kame akutenda onyene kanyi atumiwa a Kilesite.

14 Ka kukomokisa, kakuli simba Satani kame ana kukutenda yonyene kanyi elingeloi no liseli!

15 Cwale kaku komokisa nji abika aye nonyene ngeso kame akutenda kanyi abika no kuluka. Amamaneneno oo kame sakufeke ni misebezi yoo.

Amayando a Paulusi yoli Omutumiwa

16 Kame niukela kame nji omunu alese oku nahana nji nili mweelo. Kono simba nji kame munahana ngeso, muni tambule kanyi mweelo, nji cwale ni kuyeeme kanyonyo.

17 Eyi naamba kani yaamba ni maata a Mbumu kono kanyi mweelo mu ukuyeema ni sepile.

18 Abakulingeso ano kupula kame akuyeema mu inu no litunga, ni mene kame sa ni kuyeeme ngeso.

19 Kakuli kame muwabelelwa naelo, anyi mwenyene me mutendile ano kushangama.

20 Kakuli kame mupumena nji omunu amitende abika aye, simba okumiputelela, simba oku mibyangula eyenu, simba okwikala beulu yenu, simba okumiyaa mu lubala.

21 Mu kweena kwange kame naamba nji natuku fokola onene kweeyo!

Kono eso sonje atenda omunu okuyeema naso, kame naamba kanyi omweelo ni mene kame nitwesa okuyeema ngeso.

22 Okame Amahebelu? Cwale nimene kame nili ngeso. Okame Amaisilaele? Ni mene ngeso. Kalokame olusika lwa Abulahama? Ni mene ngeso.

23 Ninji okame abika a Kilesite? Kame nili wino, Kame naamba kanyi sipulumuki ni ku sebeza onene ni kwikala mu tolongo onene ni kufuliwa no kwabalwa mane ni kwikala abeebi ni lifu.

24 Mu tinako titanu kame nina kutambulanga ku maoko no aendisi no Majuda etinupa no kakwana makumi anee okutundisiko olupa lumweya (39).

25 Kame ni na shapiwa kaatu ni lunupa, kame nina kondiwa ni mawee kamweya, kame ni na kufelwa ku sisepa kaatu, kame nina koonda eliywaa limweya ni usiku umweya mu liwate.

26 Mu misipili no kupula kame nina kwiyelwa etikozi mu misindi, etikozi kwa mbuyi, etikozi kwaanu ange, etikozi kwa simacaba, etikozi mu muleneñi, etikozi mu mahalaupa, etikozi mu liwate, ekozi kwa baange no mapwa,

27 mu kusebeza onene ni utata, mu kwalangana wino aka no kupula ousiku, mu lishebo ni linyotwa, mu kuulwa eilya no kupula, mu kufa esenge ni mu kuulwa eikumango.

28 Cwale okutundisako einu injili, kame kuli outata kwa mene oniyela mu liywaa ni liywaa no kutukufalelwa etikeleke tonje.

29 Anyini no kufokola, mi mene si fokola, anyine sokwisetwa mu sibi mi mene sitini?

30 Nji kame nikuyeema, kame sani kuyeeme ku inu eyo imonisa oufokoli wange.

31 Nyambe ni Sitaye Mbumu Jesu, woyo ofuyolilwe mu nako yonje kame alimuka nji kanoongo.

32 Ku Damaseka, omubusisi no Mbumu Aletasi kame ana kutatelela omuleneñi no Damaseka nji aninunge.

33 Kono kame nina kubeekiwa mu litanda okushulumukisetwa mu lihaulo ba limota mane sebeli ni banduka mu maoko aye.

12

Epono ya Paulusi ni Inulo

1 Kame nifanena okuyeema, kakwisa eso ni wanabo kono cwale kame sa nilite neyi nina mono, neyi nina shotwelwe ya Mbumu.

2 Kame ni yii omunu mwa Kilesite woyo sebeli emyaka likumi ni tunee inabu ona ku shimbelwa ku liwilu no waatu, kuune nji mu lutu nji kundee no lutu kaniyii kono Nyambe yo limukile.

3 Cwale kame niyii nji omunu woyo kame ana kushimbelwa mu Paladaisi nji neli mu lutu simba mukuulwa olutu kaniyii kono Nyambe yo limukile.

4 Mi na kuyupa einu eyo nokwa twesiwa okwambeliwa, eyo no kwatwesiwa omunu okwamba.

5 Mu kwimanena woyo munu mbani kuyeeme kono muukwimanena menyene kanitamba okuyeema konji mu mifokolo yange.

6 Simba nji kame nisinga okuyeema, si tamba okutenda omweelo, kono kame sanambe mu niti. Kono kame sanitundemo nji cwale kuulwe omunu woyo sonahana onene eyange okubita eyo ana mono mwa mene simba eyo ana yupu kwa mene.

7 Mi okuni tundisa ku ukuyeema onene mulibaka no kupulelwa kweyi nina shotwelwe, omunguya nauku biwa mene mu lutu, omutumiwa wa Satani okuni fula okuni kanisa nji nilese oukuyeema.

8 Kame nina lapele Ombumu twaatu mulibaka no taba eyi nji itwese okuni siya.

9 Kono Ombumu sebeli wamba kwa mene nji, “Esishemo sange kame siku likana kakuli amaata ange kame apetahalile mu mifokolo.” Kame sani wabelelwe onene oukuyeema mu mifokolo yange, nji amaata a Kilesite apumulele beula yange.

10 Kakuli mulibaka lya Kilesite cwale kame ni wabelelwa mu mifokolo, mutingangu, mu matata, mu mayando ni mu kubambaba kakuli aba ni fokola cwale kame nongola.

Epilelo ya Paulusi ku Makolinte

11 Kame nina kutende kanyi omweelo, kame muna kuni kandimeka okwitenda, kakuli kame nina kufanena okukulisiwa kwaanyi. Kakuli kani bitiwa ku inu yonje kwaa atumiwa no kuneneba simba nji kakwisa omo niikalele.

12 Eisupo no mutumiwa no niti kame tina kumonisiwa mukaci kenu mu mucima onje no kuwaba ni isupo ni timakazo ni misebezi no maata.

13 Kana mu iikene omo muna kuulwa okusingiwa okubita etikeleke tinjili, konji eyo mene menyene kanisi miimezwa? Muni lemene omo nina foso!

14 Bano sebeli aka no waatu aka nikutukiseta okwiiya kwaanyi, mi kanitamba okumiimezwa kakuli kani saele eyenu, kono kame nisaela aanyi, kakuli kasa aana awo afanene oku babalela ashemi, kono ashemi okame awo ababalela aana.

15 Kame sani wabelelwe onene okutundisa ni kusebeleza emyoyo yenu. Nji kame nimi singa onene, mene kame nisingiwa kanyonyo?

16 Kono kame mupumena nji mene kanisi kumiimezwa, mbili wa kushangama omo mwambela, mi kame nina mileme mu kumyonga.

17 Ninji kame munakongiwa kwawo nina kutuma kwaanyi?

18 Kame nina kumbele Tite nji aka mi mone, mi kame nina tumu abange ni yonyene. Ninji Tite kame ana ku myonga? Katusiku tenda mu mebo imweya? Katusi kushimba endila imweya?

19 Mwendi kame mu yambuta nji kame tuku sileleza twenyene kwaanyi? Kame twamba balubala lwa Nyambe mwa Kilesite, kakuli eyi tutenda yonje asingiwa, kame tuitenda nji mu yakiwe.

20 Kono kame nicila nji enako eyi sani iye kame sani miwane nji omu mwikalele kasa omo ni singela mi ni mene muni wane nji omu niikalele kasa omo mu singela. Mwendi kame sani wane omufilifili mwaanyi, nuuku fela omuna, ni kutina, nuukusinga mwenyene, ni kobana, nuukulwisa , nuuku kumusa, nukwakuyupa.

21 Kame nicila nji abasa niiye kwaanyi kame, Nyambe wange kame sani kokobeze balubala lwenu, mi kame sani lile mulibakalya ano kupula awo anatende esibi oweli, mi ka siibakela okukena, ouhule, ni titakazo no kwiiba ana tende.

13

Etitemuso ni Milaano no Mamaneneno

1 Aka ni kawaatu aka niiya kwaanyi. “Ekatulo yonje kame ifanena okupakiwa kwaanu ayiili simba aatu.”

2 Kame nina kuba emamela kwaanu awo ana kutenda esibi oweli nanjili onje, mi nisaaba emamela nibano naba niulwileko kanyi omo nina kutendela aba nina kupota aka no wiili nji cwale aba saniiye kame sitamba okwafela amakeke.

3 Kakuli kame musaela eniti nji Kilesite kame aamba mwa mene, kafokola muku tenda mwaanyi kakuli kame akwite amaata mwaanyi.

4 Kakuli kame ana kungongotelwa mu ku fokola, kono kame ayoya ni maata a Nyambe. Kakuli kame tufokola mwa yonyene, kono mukutenda naanyi kame tuyoya naye mu maata a Nyambe.

5 Mu kutatube mwenyene oku mona nji
musongotite mu tumelo yenu. Mu kweteke
mwenyene, kamu lemuha nji Jesu Kilesite
kame ali mwaanyi? Konji mwendi luli aba
samu kwangwe oukweteka.
6 Kame nisepa nji kame samuwane nji
katusi kwangwa.
7 Kono kame tulapela Nyambe nji mulese
oku tenda ouyi kasanji tu monahale nji
natutwese etatubo kono mutende eso siluk-
ile naba tumonahala nji natu kwangwa.
8 Kakuli katu twese okutenda esinjili
okulwisa eniti, kono konji ba niti fela.
9 Kakuli kame tu wabelelwa aba tu fokola
mi anyi kame mongolile. Cwale eso tu
lapela ninji mu tende ano kupetahala.
10 Kame ni ñola etitaba eti abo me sisako
kwanyi, nji cwale aba saniiye nilese ouku-
tusisa onene etukelo eyo ananibi Mbumu
eyo no kumiyaka mi kasa eyo no kumishan-
dola.
11 Abaange amamaneneno kame ni mi-
laana, mulukise etindila tenu, muyupe eyi
naamba, mukuyupe mukaci kenu, muy-
oye mu kozo mi Nyambe no lilato ni kozo
mbaikala naanyi.
12 Muku keete omunjili ku munjili mu
ukutubeta no kukena.
13 Aanu a Nyambe onje no kukena kame
amikeeta.
14 Esishemo sa Mbumu Jesu Kilesite ni
lilato lya Nyambe, nuumweya no Mebo No
Kukena iikale naanyi moonje.

Eliñolo lya Paulusi ku MAGALATA

Okulimukisa

Ebuka no Magalata kame ina kuñoliwa kwa mutumiwa Paulusi (1.1). Neli eliñolo elyo anakñola Paulusi ku keleke no Magalata enakoinjili mukaci ka nako inakukwana makumi anee nimutanu nitwaatu (48) ni kutwala bamyaka makumi mutanu ni mutanu ni twiili (57) munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Amagalata mwendi neli anu ana kuyoyanga mu tolopo no Maloma mu Galata. Asi kukuiyeta kakwite oupaki noko anakwikalanga Paulusi aba ana kuñola eliñoloeli, kono emileneñi yiili Efese ni Kolinte kame iyambutetwa nji mwana kwikalanga.

Paulusi kame ana kuñola okwambela alumeli, Amajuda bamweya nawo asimacaba, mu tikeleke mu Galata. Kame ana kuñola mu luli okwayuta etituto no mapwa eto tina kwamba nji alumeli kame afanena okukoñelela omulao no majuda okutunda mu Tesitamende no kale, onene omupato. Kame kuna kwikala esikwata no anu esosina kwisaniwa nji Amajudaizasi ao ana kusaelanga nji, asimacaba nonyene atwaliwe ku mupato. Kasi kupumena amaata no utumiwa wa Paulusi. Paulusi na kuimanena outumiwa waye mu kwamba einjili no mikalelo yaye (1.11-2.14) mi kame ana kuimanena eliywi no kuwaba mu kutoloka nji okuyoyisa kame kutwesa okuwaniwa fela mu kupumena mwa Jesu Kilesite (2.16). Esi ni mulibaka ni makeke ao amonisa mi kasa eyo atenda anu.

Emitwi no titaba

Paulusi kame atateka eliñololyaye mu kukeeta etikeleke mu Galata (1.1-5).

Cwale Paulusi kame atoloka emiyoyelo yaye na kunyima okuimanena etukelo yaye no kuiyeta ni kumonisa nji naeteke okuyoya mukukoñelela omulao kono eso kasisi ku sebeza (1.6-2.21).

Esisikoñelelako, kame atoloka omusebezi no mulao ni sishemo mu kuyoyisiwa (3-4).

Cwale kame aba etitaelo mukupula ku muyoyelo no kuwaba no ulapeli (5-6.10)

Paulusi kame amana eliñolo lyaye ni kukeeta mane ni kukumbela no mamaneneno mu kupuluka nji mukufulwa kwa Nyambe okutenda omunu no ubya ni kwautokwa onene nji emilaona bandee eyo no kuta ku mupato (6.11-18).

1 Okutunda kwa Paulisi, omutumiwa kasa okutunda kwaanu simba okubitela mu munu, kono okubitela mwa Jesu Kilesite ni mwa Nyambe Sitange woyo ona kumwingula kwaafu.

2 Onje abaange awo nili noo ku tikeleke na mu Galata.

3 Esishemo ni kozo itunda kwa Nyambe Sitange ni kwa Jesu Kilesite Ombumu wetu iikale naanyi.

4 Woyo ona kukutoboha yonyene mulibaka no ibi yetu okutu tundisa ku kwiiba no litunga lino, okukumanena mukusinga kwa Nyambe ni Sitetu.

5 Kwa yonyene kwikale ekanya okuta oku no kwaabwa! Ameni.

Eliywi Limweya no Kuwaba

6 Kame ni komokile aba mufulalele wangu ngeso yonyene woyo ona miisanene mu sishemo sa Kilesite mane namu siulukele ku liywii no kuwaba lindina.

7 Kasa nji kame kuli ni liywii linjili, kono kame kuli anjili awo amikataza mane kame asinga okukandakanda eliywii no kuwaba lya Kilesite.

8 Kono simba aci simba elingeloi eli litunda ku wilu, aba sami iyete eliywi no kuwaba lindina kweeli tuna mikutaza, woyo munu kame sabiwe ekoto.

9 Kanyi omo tunambele kunyima, cwale nibano kame naamba kame, nji omunu yonje somikutaza eliywi no kuwaba lindina kweeli muna tambula, woyo munu kame sabiwe ekoto.

10 Kana esi ni saela, ninji ni wabelise aanu nji Nyambe? Kana kame neteka okuwabelisa aanu! Nji nisi wabelisa aanu, kani fanene okutenda omubika wa Kilesite.

Omo kuna Kwiyela nji Paulusi atenda Omutumiwa

11 Abaange, kame nisinga nji mulimuke nji eliywi no kuwaba nina kukutaza kalitundu ku munu.

12 Kakuli kana siku litambula okutunda ku munu. Kono kame lina kwiiya mu sinulo ya Jesu Kilesite.

13 Kakuli kame muna yupu omwikalelo wange nakunyima no Sijuda, omo nina kuyandiseta onene ekeleke ya Nyambe ni kwisinya.

14 Mu tuto no Sijunda, kame nina kusiya ataka ange no kupula, kame nina kwabita onene muku tukufalelwa emikwa no sizo no anjekulyange.

15 Kono cwale Nyambe woyo ona kunikete mekani sileiwa kale, kame ana niisana okubitela mu sishemo saye,

16 okuni monisa Mwanaye nji nika mukutaze mukaci no asimacaba, kanasi kweleziwa ku munu.

17 Kanasi kukambamena ku Jelusalema
kwawo ana kutenda atumiwa oweli kwa
mene, kono kame ina kuta mu Alabiya, mi
kame sebeli nuuka ku Damaseka.
18 Munyima no myaka yaatu sebeli nita
ku Jelusalema okapotela Kefasi mane sebeli
niikala naye amaywaa akwana likumi ni
mutanu.
19 Kono kana sikukumona natumiwa an-
jili konji Jakobo minaye Mbumu.
20 Cwale, mweyo nimi ñolela, balubala
lwa Nyambe, kanoongo!
21 Cwale sebeli nita ku ilalanda ya Siliya
ni Silisiya.
22 Kana siku limukiwa okumoniwa ku
tikeleke ta Kilesite mu Judeya.
23 Kame ana kuyupa fela nji, “Wuya
ona ku tuyandisanga bano sebeli okutaza
etumelo eyi ana kusinya oweli!”
24 Cwale sebeli akanyisa Nyambe
mulibaka lyange.

2

Paulusi na Tumiwa Anjili

1 Cwale munyima no myaka likumi ni
tunee sebeli nita kame ku Jelusalema ni
Bababasi mane ni Tite sebeli nita naye.
2 Kame nina kuta mulibaka no taelo
ya Nyambe. Cwale sebeli nataluseta
eliywi no kuwaba, kono kumukunda sebeli
ni kuwana nawo ana kumonahala nji
autokwa, eliywi no kuwaba elyo nikutaza
mwa simacaba. Sisingi nji okwituka
kwange nomo nina itukele kutende oko
nambulwa tuso.
3 Kono simba Tite, woyo ona kwikala ni
mene kasi kukandimekwa okwingena ku
mupato naba atendile nji Mugelike.
4 Kono mulibaka no asikupumena no
mapwa mukwalimuka sebeli tutenda
ngeso, awo anaku kwingenyeka mu
tukuluho yetu eyo tuli nayo mwa Kilesite
Jesu nji atutende abika.
5 Katusi kwa sheteta okubeeka kunji yoo
simba enako icana, nji eniti no liywi no
kuwaba ikale kwaanyi.
6 Cwale okutunda kwawo ana kumon-
ahala nji aendisi no utokwa, kakwisa es-
hutano ni mene, Nyambe kakwite esobozi,
kame namba nji awo aliketwa nji autokwa
kakwisa eso ana ekeze kwa mene.
7 Kono ba kulemuha aba ana kumona
nji ina biwi omusebezi no kwambela awo
aulwile omupato eliywi no kuwaba, kanyi
omo ana kubelwa Pitolosi okwamba eliywi
no kuwaba kwawo ana kwingena mu mu-
pato.
8 Kakuli woyo ona sebeze mwa Pitlosi oku
mutenda omutumiwa no asimupato, kame
ana sebeze ngeso ni kwa mane oku nitenda
omutumiwa wa asimacaba.
9 Mane aba ana kulemuha esishemo nina
biwi, Jakobo, Kefasi ni Jowani awo ana
kwaliketwa nji misumo, sebeli akulema
bamweya ni mene ni Banabasi elyoko no
silyo oulikani. Nji tute kwa simacaba mi
onyene ate kwa simupato.
10 Fela onyene nji, tu pulukange ano
kusheba, mi sokame eso nina tukufalele
oku tenda.

Paulusi yo Kalimela Pitolosi ku Antiyoki

11 Kono Kefasi enako ana kwiya mu An-
tiyoki, sebeli nimu kananisa balubala no
aanu, kakuli kame ana kufanena okun-
yaziwa.
12 Kakuli baweli Jakobo yo kasituma
kale alume anjili, Pitlosi kame ana ku
lyanga na simacaba. Kono aba ana
kukeela sebeli oukela munyima mane
sebeli okukauhanya yonyene, mukucila
asimupato.
13 Cwale yonyene ni Majuda anjili sebeli
oulwa okumonisa eniti, nji cwale simba Ba-
nabasi sebeli oyembuluka ni kuulwa eniti
koo.
14 Kono aba nina kumona nji kakwite en-
iti okukumanena ni liywi no kuwaba, se-
beli namba kwa Kayafa balubala loo onje
nji, “Wene kame oli Mujuda, kono kame
oyoya kanyi asimacaba. Cwale iikene aba
okandimeka asimacaba okuyoya kanyi Ma-
juda?”

Amajuda na Simacaba kame Asebelezwa ku Tumelo

15 Aci, kame tuli aendisi no Majuda mu
kuleiwa, kasa nji tuli asimacaba awo asiku-
tenda eibi.
16 Mulibakaelyo, woyo oyii nji omunu
kasi kenisiwa ni misebezi no mulawo, kono
mu kupumena mwa Jesu Kilesite, mane
simba nji natu pumene mwa Kilesite nji
tukenisiwe mu kupumena mwa Kilesite
kasa mu misebezi no mulawo kakuli
omusebezi no mulawo kakwisa woyo
sokenisiwa.
17 Kono nji, mukusinga kwetu
okukenisiwa mwa Kilesite, aci twenyene na
tuwaniwa metutenda eibi, kasa nji Kilesite
yona liti esibi nji? Kokuulwa!
18 Kono kambe kame niingula einu nina
kukwisa, cwale kambe kame ni yii nji kame
nimatuka omulawo.
19 Kakuli mene mu mulawo kame ni-
nafu mu mulawo, nji cwale ni yoyele kwa
Nyambe,
20 kame nina ngongotelwa ni Kilesite ba
sifapano, mi kasa mene woyo oyoya, kono
ni Kilesite woyo oyoya mwa mene. Mi
cwale omoyo ni yoya mu lutu, kame niyoya
mulibaka no tumelo mwa Mwana Nyambe,
woyo ona nisingi mane nikuniba omoyo
waye.

21 Kani tamba okukana esishemo sa Nyambe, kakuli okukenisiwa kame kunakwiiya mu mulawo, cwale abohe Kilesite nafu oku nambulwa tuso.

3

Omulawo simba Etumelo

1 Anyi aelo Amagalata! Anyine ona milowo nji mu lesele okuyupa eniti, Jesu Kilesite kame ana kungongotelwa me mumwine!

2 Esi ni miibanguta nesi, kana namu kutambula Emebo mulibaka no misebezi no mulawo nji muku yupa ni tumelo?

3 Naanyi muli aelo! Aba mu na tangisa ni Mebo, kana cwale kame musinga okuungule ni lutu?

4 Kana einu munabiti no kupula eyi nambulwa tuso? Niti luli kame ina kutalusa esinjili!

5 Cwale Nyambe woyo omiba Emebo ni kutenda etimakazo mukaci kenu, kana kame aitenda mulibaka no misebezi no mulawo nji mulibaka no kuyupa ni tumelo?

6 Kanyi Abulahama aba ana kupumena Nyambe, mane sebeli obaliwa nji, “Wa kuluka.”

7 Cwale mu lemuhe nji aanu no tumelo aana a Abulahama.

8 Cwale eliñolo kame lyamba nji Nyambe mba kenisa asimacaba mulibaka no tumelo. Nalikutaziwa kwa Abulahama oweli okwamba nji, “Mwa wene emishobo yonje mba ifoyauliwa.”

9 Cwalehe aanu awo ali ni tumelo nafuyauliwa ni Abulahama woyo ona kwikala ni tumelo.

10 Kakuli onje awo asepile ba misebezi no Mulawo, kame ali munji no sikuto, kakuli kame ku ñolilwe nji, “Ku kutiwe omunu yonje woyo no kwakoña eyo iñolilwe mu buka no mulawo.”

11 Cwale uno oupaki nji kakwisa omunu okenine balubala lwa Nyambe mulibaka no mulawo. “Kakuli konji woyo okenisiwa mulibaka no tumelo, wakuluka yoso yoya.”

12 Kono omulawo kausuminwe ba tumelo. “Kakuli woyo otenda etitaelo eto kame ayoya nato.”

13 Kilesite natu liulula mu sikuto no Mulawo, muku tenda kanyi woyo no ku kutiwa mu libaka lyetu. Kakuli kame ku ñolilwe nji, “Kukutiwe omunu yonje woyo otulekiwa ba sitondo.”

14 Nakutendahala ngeso nji embuyoti ya Abulahama iiye kwa simacaba mwa Kilesite Jesu, nji aci mu tumelo, tu tambule Emebo tuna kusepisiwa.

Omulawo ni Sepiso

15 Abaange, okuba omwanda mu mukwa no unu. Kakwisa omunu otwesa okufutula okusinga kwa munu simba okuwekeza abo owa okongotwa kale.

16 Cwale etisepiso kame tina kubiwa kwa Abulahama ni lusika lwaye. Ka ku sambiwa nji, “Ni ku masika aye kanyi a kupula, kono ni “lumweya,” aba ku nambiwa nji, “Ni ku lusika lowe,” kame kutalusiwa Kilesite.

17 Cwale esi sokame eso nitalusa omulawo, owo ona kwiiya munyima no myaka ikwana emyanda inee ni makumi aatu (430) kausi mana oulikani ana koongota Nyambe nji cwale esepiso ni yonyene yuulwe okutendahala.

18 Kakuli nji okuyoola ni mulibaka no mulawo, abo cwale kasa nji ni mulibaka no sepiso, kono Nyambe na kuba Abulahama mu sepiso.

19 Abakulingesohe, omulawo ni wa ikene? Kame ona kwekeziwako mulibaka no tifoso, okutwala abo salwiyele olusika olo kwa woyo ona kulusepisiwa mane kame ona kulaeliwa ku Mangeloi mulibaka lya mwimaneni.

20 Cwale omwimaneni kasa wa no mumweya, kono Nyambe mumweya.

Omusebezi no Mulawo

21 Kana cwale omulawo kame ulwisa etisepiso ta Nyambe? Kokuulwa! kakuli nji omulawo kame ona kubiwa okuyoyisa, kambe okuluka naku kwiiya mulibaka no mulawo.

22 Kono eliñolo kame lyamba nji esibi kame sendisa omunu yonje, nji cwale eso sina kusepisiwa ku tumelo mwa Jesu Kilesite nji sibiwe kwawo apumena.

23 Cwale etumelo ekaya siiya kale, kame tuna kubekiwa munji no Mulawo, me tutatelele okutwala abo etumelo saika monahalele.

24 Cwale omulawo neli omwendisi wetu okutwala aba ana kwiyela Kilesite nji tukenisiwe mulibaka no tumelo.

25 Kono cwale etumelo eyo aba ineeyi, ka tusili kame munji no mulawo.

26 Kakuli monje kame muli aana a Nyambe mwa Kilesite Jesu mulibaka no tumelo yenu.

27 Kakuli anyi monje aba mukolobelizwe mwa Kilesite namu kufuku Kilesite.

28 Kakwisa Mujuda, simba Mugelike, kakwisa omubika simba woyo noku lukuluha, kakwisa omulume simba omukati, kakuli monje kame muli mu umweya mwa Kilesite Jesu.

29 Cwale nji kame muli a Kilesite, abohe kame muli asilusika lwa Abulahama, ayooli no sanda okukumanena ku sepiso ya Nyambe.

4

1 Kame ni talusa nji omuyoli no sanda
kakwisa taba nji mwanuke kakwisa omo
akusiyela ni mubika, naba atendile nji einu
yonje niyaye.
2 Kono kame ali munji no aleli ni wa
ikombwa, mane okutwala ba nako ana
beeke sitaye.
3 Cwale naaci abo metusili aana, kame
tuna kwikala mu ubika no mebo no litunga.
4 Kono enako aba ineeyi, Nyambe naku-
tuma Mwanaye. Nakuleiwa ku mukati
mane okuleiwa munji no mulawo,
5 nji aliulule awo ali munji no Mulao, nji
cwale tuwane okwañulwa tu tende aana a
Nyambe.
6 Mi cwale kakuli kame muli aana,
Nyambe na tumene mu micima yetu Emebo
ya Mwanaye, eikuwa nji, “Abba, Sitange!”
7 Abakulingeso, ka musili abika, kono se-
beli muli aana, mi nji kame muli aana mane
mbamuyolo esaanda.

Paulusi Yopuluka eyi no Magalata

8 Ku nyima aba me mwakasilimuka kale
Nyambe, kame muna kunungiwa ku mil-
imu eyo kasa yokame luli.
9 Kono cwale aba muna limuka Nyambe
simba okulikiwa kwa Nyambe, cwale nga-
sibine aba muukela kame mu ufokoli ni
maata no mebo no kwiiba oubika owo
musaela okubusiwa ku onyene kame?
10 Kame mu tokomela amaywaa, etikweti,
etinako mane ni myaka.
11 Kame ni cila mulibaka lyenu! Nji
mwendi kame nina misebeleze omo nam-
bulwa tuso?
12 Abaange, kame ni mikumbela, nji
mufeke kanyi mene, kakuli mene kame ni
ikalile kanyi anyi. Ka mu sini foseza.
13 Kame mu limuka nji neli mu ufokoli
no lutu nji kame ina kukutaza eliywi no
kuwaba kwaanyi ba weli.
14 Cwale okukumanena nomo nina
kwikalela neli muliko kwaanyi, ka
mwasiku ni kana simba okuni timba. Kono
kame namu ni tambula kanyi elingeloi lya
Nyambe, mane kanyi time Kilesite Jesu.
15 Okuwabelelwa kwenu kame kuna
bwele babine? Kakuli kame nimi paka nji,
kambe kame kutwesahala, kambe kame
mu na kutundisa amiyo enu ni kuniba wo.
16 Kana kame ni na futuka esila senu mu
kumyambela eniti?
17 Kame ana mi tukufalele onene, kono
kasa mu mukwa no kuwaba. Kame
asaela oku mi tundisa kwa mene nji cwale
mwatukufalelwe onene.
18 Kakuli esiwa ni ku tukufalelwa eyi no
kuwaba enako yonje, kasa mu nako feela
eyo nili naanyi.
19 Anange acana, anyi awo ni yupela
kame okukola no kuleya, okutwala aba sa
umbelwe Kilesite mwaanyi.
20 Kame ni shukelele okwikala naanyi
cwale, ni ku futula omwambelo wange.
Kakuli kame ni ziyelehile onene mulibaka
lyenu.

Omwanda wa Agale ni Sala

21 Mu nambele, anyi anyine osinga
kwikala munji no Mulao, ka mu yupu
omulawo?
22 Kakuli kame ku ñolilwe nji Abulahama
kame ana kwikala naana ayili, omunjili
mwana inawaye neli mubika, omunjili in-
awaye neli waku lukuluka.
23 Kono omwana no mukati no mubika
kame ana leiwa okukumanena ni lutu, kono
omwana wa woyo osi kulukuluka kame ana
leiwa mu sepiso.
24 Cwale eyi kame itendile enguli mi aa
akati kame ali oulikani wiili. omunjili kame
atunda ku lilundu no Sinai, woyo oleya
aana no ubika, yokame Hagale.
25 Cwale Hagale yokame elilundu no
Sanai lili mu Alabiya, yosi kwambola ku
Jelusalema no bano, kakuli kame ana
kwikala mu ubika naanaye.
26 Kono Jelusalema na ku wilu niwa ku
lukuluha, mi yokame inawetu.
27 Kakuli kame ku ñolilwe nji,

Owabelelwe wene omuumba no kwa leya!
oluluweze, mane okuwe wene no kwa
limuka okukola no luleya!
kakuli aana awoyo ona lukululwa, kame
sapule okubitelela
aana awoyo okwalilwe.

28 Abaange cwale aci, kame tuli aana no
sepiso kanyi Isaka.
29 Kono kanyi enako ica woyo ona leiwa
mu lutu kame ana kuyandisa woyo oleilwe
ni Mebo, ku sili ngeso ni nako ino.
30 Kono eliñolo ngasibine lyamba? Eli
lili nji, “Ocite omubika ni mwanaye,
kakuli omwana no mukati no mubika ka
tamba okuyola esanda ni mwana wa woyo
omukati ona lukuluka.”
31 Cwale, abaange, katuli aana no mukati
no mubika, kono kame tuli aana no mukati
woyo ona lukuluka.

5

Mubabalele Etukuluho yenu

1 Kakuli Jesu natu lukulula nji tu ikale ano
kulukuluha. Cwale mongole, mane mulese
oku bopiwa kame ku coko no ubika.
2 Cwale, mene Paulusi, kame ni myam-
bela nji kame munatambula omupato,
Kilesite katamba okutenda ono utokwa
kwaanyi.
3 Kame ni pakela kame ku munu
yonje woyo so ingena mu mupato, kame

anungilwe okuteula etitaelo tonje no mulawo.

4 Kame muna kauhelwe kwa Kilesite anyi mwamba mukenisiwa mulibaka no mulawo, kame muna tundu ku sishemo sa Nyambe.

5 Kakuli mulibaka no Mebo, ni tumelo, tutatelele mu sepo okuluka.

6 Kakuli mwa Kilesite Jesu esi sili ni tuso kasa okwingena mu mupato simba okwa ingena, kono ni mu tumelo isebeza mu lilato.

7 Kame muna ituka wino, anyine ona mitikele nji mulese okukuteka eniti?

8 Ekelezo eyi kaitunda kwa yonyene woyo ona miisana.

9 Omumena no kucaniba kame ukulisa eliñende lyonje.

10 Kame ni sepile kwa Mbumu nji ka mu tamba oku puluka indina okubita eyange, kono woyo omikataza mbatambula ekoto yaye, ku tende anyine simba anyine.

11 Abaange, kono nji mene, nisikutaza eyi no mupato, ngasibine aba nisi yandisiwa? Mu taba eyi eliwee lisisitalisa no sifapano nali tundisiwa.

12 Onyene awo ami ibetwa, kambe kame sa kufaule onyene.

13 Kakuli aanyi, abaange, kame mu na isanenwe etukuluho. Kono fela mulese okutusisa etukuluho yenu kanyi namuwana esibaka no lutu, kono okukumanena ni lilato mukutenda omubika no munjili.

14 Kakuli omulawo onje kame ona iyatetetwa mu liywi limweya nji, “Osinge woyo oyakile naye kanyi omo okusingela wenyene.”

15 Kono aba mukuuma, mi kame mu lyela bamweya, mu mone nji mulese oukusinya mwenyene.

Emebo ni Misebezi no Unu

16 Kono kame naamba nji, Mwende ni mebo, mi mulese oku tenda esi si lakazwa ku nyama.

17 Kakuli etakazo no nyama kame ilwisa Emebo mi etakazono Mebo kame ilwisa enyama kakuli yonje eyi yiili kailumelelana nji mulese okutenda eyo musinga.

18 Kono cwale nji kame mu etelelwa ku Mebo, kamusamo munji no mulawo.

19 Cwale emisebezi no nyama kame ilimukiwa, Okubuka, ouhule, ni mikwa no matilo, ni kwibaa.

20 Okulapele emilimu, ouloti, olutimbo, etifapano, omuna, okutweba, oulyangelino, etiñananyi, oukutaba.

21 olunya, outakwa, okulya ouyi ni injili ngeso. Kame ni nakulemusa kanyi omo ina kumilemuseta ba oweli nji awo atenda einu no ngeso katamba okuyola esanda no mubuso wa Nyambe.

22 Kono omuselo no Mebo ni lilato, kuwabelelwa, ni kozo, oukulema, omusa, ouwa, ni usepahali,

23 wikokobezo, oukulema kakwisa omulawo okana eyi no ngeso.

24 Cwale awo ali kwa Kilesite Jesu kame ana kokotele enyama ba sifapano, ba mweya nesi sisingwa mane nikulakaziwa ku yonyene.

25 Nji kame tuyoya mulibaka no Mebo, tweende kame ngeso ni Mebo.

26 Tu lese oku bubekwa nambula tuso, mu uku shamaeta ni mu kufelana omuna.

6

Mukutuse Onjili ni Munjili ku Matata

1 Abaange, nji omunu kame aleminwe yo tenda einu no kwiiba, cwale aanyi mukwite emebo no ulapeli, mu mu use ni mebo no musa. Mi mutokomele naanyi mwendi mba mwetekiwa ngeso.

2 Mu kutuse omunjili ni munjili ku matata enu, mi mwiyatetete ngeso omulawo wa Kilesite.

3 Kakuli omunu aba anahana nji ni sinu sinene, cwale kandi kasa simweya, kame akoonga yonyene.

4 Kono mulesele omunu yonje atatube emisebezi yaye, mi cwale elibaka no kuyeema mbaliikala mwa yonyene yomboci, kasa kweyi no mukwae.

5 Kakuli omunu yonje mba shimbi omushimbo waye.

6 Mulese woyo ona iyetiwa eliywi akutabele einu yonje no kuwaba ni woyo omwiyeta.

7 Mulese okoonga, Nyambe ka yandisiwa, kakuli eso sonje akuna omunu, sokame eso sa kutule.

8 Kakuli woyo okunena enyama yaye, kame sa kutule eyi no koola ku nyama, kono woyo okuna ku Mebo, mba kutula ku Mebo omoyo no kwaabwa.

9 Tulese kukwangwa okutenda ouwa, kakuli kame satu kutule mu nako yayo nji katutamba ku zwafa.

10 Cwalehe, a ba tu sili ni sibaka, tu tende eyi no kuwaba kwaanu onje, onene abeetu aasikupumena.

Etemuso ni Mulaano no Mamaneneno

11 Komumone etitaku tinene eti nimi ñolela ni Lyoko lyange luli.

12 Onyene awo asinga okumonahaza wino mu nyama kame ami kandimeka okwingena mu mupato, nji cwale alese oku yandisiwa mulibaka no sifapano sa Kilesite.

13 Kakuli simba onyene awo ana ingene mu mupato kamemele omulawo, kono kame alakaza nji aanyi mwingene mu mupato nji akukanyise mu nyama yenu.

14 Kono kanitamba okukanyisa konji
esifapano sa Mbumu wetu Jesu Kilesite,
mulibaka elyo elitunga nalikokoteliwa kwa
mene mane ni mene ku litunga.
15 Kakuli simba okwingena simba ok-
waingena mu mupato kakwisa taba, kono
okutenda esumbiwa no ubya.
16 Ekozo ni makeke ikale beulu yawo onje
aenda ni mulawo mane ni beulu no Isilaele
wa Nyambe.
17 Cwalehe omunu alese okuni kataza,
kakuli kame nina shimbi ba lutu lwange
amabote a Jesu.
18 Abaange esishemo sa Mbumu wetu
Jesu Kilesite si ikale ni mebo yenu. Ameni.

Eliñolo lya Paulusi ku MAEFESE

Okulimukisa

Eliñolo ku Maefese kame lina ku ñoliwa mu nako imweya kanyi eliñolo no Makolose emyaka makumi atanu ni likumi limweya (60) munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Osikuñola kame akulimukisa yonyene nji ni mutumiwa Paulusi (1.1). Asi kukwiyeta nonyene kame apumena nji, niti luli ni yonyene simba nji mu liñolo kakwisa okukeeta kanyi oko kuwaniwa mu liñolo no Makolose. Mwendi elibaka elyo ina kutendelwa ni ku hasanyiwa mu tikeleke no kupula mu tolopo. Paulusi kame aamba kame nji, kame ana kunungiwa mu tolongo aba ana kuñola eliñolo eli, (3.1; 4.1; and 6.20). Paulusi na kutuma eliñolo ni Tacikasi mu mwendo waye okapotela ekeleke mu Efese (6.21-22).

Efese neli omuleneñi no kuneneba onene mane neli omutwi no muleneñi no Maloma mu Asiya. Efese kame ina kulimukiwa onene ku Tempele yayo eyo ina kubekiwa mu makaa no milimu no Magelike (Tikezo19.23-31). Ekeleke na mu Efese kame ina kongolanga ku matatekelo kono munyima kame ina kumonahala okushekesha (Sinulo 2.1-7).

Paulusi kame atoloka mu licika no matatekelo no liñolo eli, Nyambe omo ana ketele aanu aye mane nakwa yoyisa kuuyi woo mwa Jesu Kilesite. Kame abapanya ekeleke ku lutu ni Kilesite nji Omutwi ni muyako ni Kilesite nji yo liwee linene no lilulu. Mu licika no wiili Paulusi kame aba etitaelo omo afanena okuyoyela asikupumena.

Emitwi no Titaba

1. Mu kauhanyo no 1.1-2 Paulusi kame akulimukisa yonyene mane ni kukeeta Amaefese.
   Cwale sebeli otoloka oumweya no Keleke ni Kilesite (1.2-3; 21).
   Cwale Paulusi kame añola omukwa omo afanena okuyoyela asikupumena 4.1-6; 20).
   Ku mamaneneno Paulusi kame aba amaywi no kuyatila (6.21-24).

1 Okutunda kwa Paulusi omutumiwa wa Jesu Kilesite muku singa kwa Nyambe,

Kwa asikupumena awo asepahala mwa Kilesite Jesu.

2 Esishemo ni kozo ikale kwaanyi okutunda kwa Nyambe Sitetu ni Mbumu Jesu Kilesite.

Etimbuyoti no Mebo mwa Kilesite

3 Etumbo iikale kwa Nyambe ni Sitaye Mbumu wetu Jesu Kilesite! Woyo onatu fuyola mwa Kilesite ni timbuyoti no mebo mu kozo mu ibaka naku wilu.

4 Simba abana kutuketa mwa yonyene eliwilu ekalya sisumiwa kale, nji kame tufanena okukena ni kuulwa okunyazahala balubala lwaye.

5 Nakutu keta mu lilato nji tutende anaye mulibaka lya Jesu Kilesite okukumanena mu kusinga kwaye.

6 Okulumbeka ekanya no sishemo saye eso ana kutuba feela mwa mwanaye osingiwa.

7 Mwa yonyene natu liululwa mu unyinga waye, okulemeniwa ku mibonda yetu, okukumanena ku ufumu no sishemo saye,

8 eso ana kutuba mu kupula.

9 Kakuli kame ana kutu limukisa mu kushangama ni kumona eyi ishweekilwe mu kusinga kwaye, okukumanena ku kutenda kwaye eyo ana kulukisa okutundelela mwa Kilesite.

10 Mu mulelo no kwiyateteta enako okuwaneka bamweya einu yonje mwa yonyene, einu namu wilu ni inu na ba litunga.

11 Mwa yonyene okukumanena ni mulelo waye woyo omanenena einu yonje okukumanena ni kusinga kwaye.

12 Aci no weli okusepa mwa Kilesite natu bekiwa ni kuketiwa okuyoya mulibaka no kulumbeka ekanya yaye.

13 Mwa yonyene naanyi ngeso awo ana yupu eliywi no niti, eliywi no kuyoyisiwa kwenu ni kupumena mwa yonyene namu kubeekiwa enombolo no Emebo No Kukena muna kusepisiwa.

14 Emebo no Kukena neli sepiso no kuyola kwetu okutwala abo satubiwe esanda mu tumbo no kanya yaye.

Etapelo ya Paulusi

15 Mulibaka eli kakuli kame nina yupu eyi no tumelo yenu mwa Jesu Ombumu ni lilato lyenu kwa aanu a Nyambe no kukena onje,

16 Kani twese okulesela okumiba etumbo niku miyambuta mu milapelo yange,

17 nji Nyambe no Mbumu wetu Jesu Kilesite Sitaye kanya, amibe Emebo no kushangama neyi no sinulo nji cwale mu mulimuke.

18 Cwale kame ni lapela nji amiyo no micima yenu ayatuluke nji mulimuke esepo eyo ana kumi isanena, kasifumu eso satu kawane mu sanda no kanya yaye mwa anu a Nyambe no kukena,

19 cwale ngasibine kuwabile ni kuneneba no maata aye mwaaci anu no kukena a Nyambe, okukumanena ku kusebeza kwaye no kuneneba luli,

20 oko ana kumanenena mwa Kilesite
abana kumwingula kwaafu ni kwikala ku
lyoko lyaye no silyo mu ibaka na mu wilu.
21 Beulu no kubusa konje ni tukelo mane
ni maata ni puso, ni beulu no litina lyonje
elyo litumbilwe kasa muno mu nako feela
kono ni mu nako ikeyile.
22 Cwale Nyambe nabeeke einu yonje
munji no makondo aye mane naku mu-
tenda omutwi kwiinu yonje eyi no keleke,
23 eyo olutu lwaye, okwiyatetetwa kwaye
woyo oiyata einu yonje mu ibaka yonje.

2

Okutunda ku Lufu okuta ku Moyo

1 Cwale anyi ana kutenda awo no kuyoya,
abo muna kufa mweyo no mibonda ni ibi.
2 Omo muna kwendelanga, okukoña
emiyoyelo no litunga lino, okukoña
ombumu no maata no mebo, emebo eyo
isebeza bano mwaana no kwa kuteka
Nyambe.
3 Mukaci no eyi, naaci kunyima natu
kuyoyanga mu mwikalelo no lutu lwetu,
okukoña etitakazo no lutu ni minahano mi
cwale kame tuna kutenda aana no kutweba
mu kuyoya kanyi omuyoyelo no aanu onje.
4 Kono Nyambe woyo ofumine mu
makeke, okutunda mu lilato linene elyo ana
kutu singa,
5 simba nji kame tuna kufa mu mibonda
yetu, nakutu yoyisa bamweya ni Kilesite.
Mulibaka no sishemo sa Nyambe namu
yoyisiwa.
6 Cwale naku twingula naye mane ni
kwikala naye mu ibaka na kuwilu mwa
Kilesite Jesu.
7 Nji cwale mu tinako tikeyile mbafanene
okumonisa oufumu no sishemo saye no
kwapimiwa mu musa kwaci mwa Kilesite
Jesu.
8 Kakuli mulibaka no sishemo namu
yoyisiwa mulibaka no tumelo, mi kasa
mulibaka no misebezi yenu mwenyene, eyi
nimpo itunda kwa Nyambe.
9 Kasa mulibaka no misebezi yenu, nji
cwale omunu yonje akuyeeme.
10 Kakuli kame tuli eyumbiwa ya Nyambe
no utokwa, mu kuumbiwa mwa Kilesite
Jesu ku misebezi no kuwaba, eyo ana ku-
lukisa Nyambe oweli nji tufanene okwen-
damo.

Oumweya mwa Kilesite

11 Cwalehe mupuluke nji mu nako
injili anyi asimacaba mukuleiwa mu
lutu, aisaniwa nji “Anokwata ku mupato”
kwawo aisaniwa nji, “Asikuta ku mupato”
owo ona kutendiwa mu lutu ni maoko.
12 Mupuluke nji mu nako ica kame muna
kutundisiwa kwa Kilesite. Kame muna ku-
tenda angenda ku Maisilaele ni ku ulikani
no sepiso me muulwile esepo ni kuulwa
Nyambe mu litunga.
13 Kono bano mwa Kilesite Jesu anyi
muna kwikalanga okuno kuleba, namu
litiwa beebi mu unyinga wa Kilesite.
14 Kakuli Kilesite ya kozo yetu, woyo
ona kututenda mumweya tonje mi natibula
elimota no ukutaba no kwakuyupa.
15 Mu kumana omulawo no Majuda ni
lutu lwaye mane ni titaelo nji cwale mwa
yonyene, aumbu omunu mumweya no
ubya mu sibaka no anu ayiili nji alite ekozo,
16 nji cwale atu usete kwa Nyambe mu
lutu lumweya mulibaka no sifapano ni ku-
mana olutimbo.
17 Cwale kame ana kwiiya mukukutaza
ekozo kwaanyi muna kwikala oko no
kuleba ni kwaawo ana kwikala abeebi.
18 Kakuli mulibaka lyaye kame tuli ni
tukelo mu Mebo imweya kwa Sitetu.
19 Cwale kasa muli angenda kame simba
awo atunda kundina, kono sebeli muli asi-
naha imweya naanu a Nyambe no kukena
naanu asindoo ya Nyambe.
20 Mukuyakiwa ba mutomo no atumiwa
nanuhi, Kilesite Jesu yokame eliwee no
utokwa.
21 Mwa yonyene endoo kame iwanekilwe
bamweya ni kukula mu ndoo no kukena ya
Nyambe mwa Mbumu.
22 Mwa yonyene naanyi ngeso kame
muyakilwemo nji mwikalemo kakuli
esibaka no kwikala sa Nyambe mu Mebo.

3

Omusebezi wa Paulusi kwa Simacaba

1 Mulibaka eli, mene Paulusi, omu-
nungiwa wa Kilesite Jesu okwimanena anyi
Asimacaba.
2 Luli namu yupu eyi no musebezi no
sishemo sa Nyambe eso sina kubiwa kwa
mene mulibaka lyenu.
3 Omo tina kumonisetwa etikunutu kwa
mene mu sinulo kanyi omo nina iñolele mu
kwiibiba,
4 aba mubala eyi, mbamu monisisa omo
niyupisiseta eyi no kunutu ya Kilesite,
5 eyo ina kushwekeliwa kwaana no aanu
mu masika anjili kanyi aba ina kumona-
haza bano kwa tumiwa aye no kukena ni
kwa nuhi a Nyambe mu mebo.
6 Elibaka elyo omo asimacaba sebeli ali
ayooli, asilutu lumweya, sebeli ali ni tukelo
ku tisepiso taye ana kuba mwa Kilesite Jesu
mulibaka no liywi no kuwaba.
7 Mulibaka no liywi no kuwaba eli kame
nina kutendiwa omubeleki okukumanena
ku mpo no sishemo sa Nyambe, eyo nina
kubiwa mu maata aye awo abeleka.
8 Kwa mene simba nji kame nili woyo
no mamaneneno kwaanu onje no kukena

a Nyambe, esishemo esi nasi kubiwa kwa mene okukutaza kwa asimacaba oufumu wa Kilesite no kwa saeliwa,
9 mi ni kumonisa aanu onje nji omulelo no kunutu ina kushwekelwa ana kukale mwa Nyambe woyo ona kuumba einu yonje,
10 nji mulibaka no keleke okupula no kushangama kwa Nyambe, kufanene okulimukiwa bano kwawo ali ni tukelo ni maata mu ibaka na kuwilu.
11 Eyi neli okukumanena ni mulelo waye no kwaabwa, owo ana kulemuha mwa Kilesite Jesu Ombumu wetu.
12 Mwa yonyene omo tuna wana okongola ni kusepa okusheeteta kwa yonyene mulibaka no tumelo yetu mwa yonyene.
13 Cwale kame nimi kumbela nji mulese okuzwafa aba niyanda mulibaka lyenu, eyo ili ekanya yenu.

Elilato lya Kilesite

14 Mulibaka eli kame nikubama banji ni manwi balubala lwa Sitange,
15 okutunda kwa yonyene amasika onje mu wilu ni ba litunga na mutumbiwa amatina no niti,
16 okukumanena ni ufumu no kanya yaye mba mibi amaata mutende ano kongola mulibaka no Mebo ku munu namu kaci,
17 nji cwale Jesu ayoye mu micima yenu mulibaka no tumelo, nji anyi mwikale ni mibisi mi musumiwe mu lilato,
18 nji cwale anyi bamweya ni aanu no kukena a Nyambe onje muyupisise okwibiba ni mukuleba ni mukutunga ni kuneneba
19 ni kulimuka elilato lya Kilesite elyo libitelela etingana, nji cwale mwiyale ni mwiyalelela onje wa Nyambe.
20 Cwale kwa yonyene woyo mulibaka no maata awo abeleka mwaaci, kame atwesa okutenda eyi no kupula onene okubita eyo tukumbela neyo tu nahana,
21 kwa Nyambe kwikale ekanya mu keleke ni mwa Kilesite Jesu mu nako yonje, oko no kwaabwa! Ameni.

4

Oukuyupa no lutu

1 Cwalehe mene, osikunungiwa mulibaka lya Mbumu kame ni mikumbela okuyoya omooyo ofanena okwisanwa oko munaisaniwa.
2 Mu ukukokobeza konje, okuluka ni mu kutatelela. Mu kubabalele omunjili ni munjili mu lilato.
3 Weteke omo otweseta monje okubukeleza oukuyupa no Mebo mu ukununga no kozo.
4 Kame kuli olutu lumweya ni Mebo imweya, kanyi aba muna kwisaniwa mu sepo imweya eyo ili mu kwisaniwa kwenu.
5 Kame kuli feela ni Mbumu mumweya, etumelo imweya mane ni kolobezo imweya,
6 kame tuli ni Nyambe mumweya ni Sitetu tonje, woyo oli beulu no inu yonje, woyo osebeza mwaaci tonje mane ni kuyoya mwaaci tonje.
7 Kono esishemo nasi kubiwa ku munu ni munu kwaaci tonje okukumanena nomo atu bela Kilesite.
8 Cwalehe kame yaamba mu mañolo nji,

“Aba ana nyuluhele ku liwilu kame ana
lukulula ano kupula ali mu ukoba,
mi nakuba etimpo kwaanu.”

9 Mu kwamba nji, “Na kambamene ku wilu” Iikene italusa kono kame nji na shetumukele ngeeso mu ibaka na kunji no litunga?
10 Woyo ona kushetumukela banji yokame woyo ona kukambamena kule mu mawilu onje, nji cwale afanene okwiyateteta einu yonje.
11 Cwale etimpo taye neli nji anjili atende atumiwa, anjili atende anuhi a Nyambe, anjili atende asikwambela emikopano, anjili atende alisana mane anjili atende aiyeti.
12 Okulukisa aaanu a Nyambe no kukena mulibaka no musebezi no situlo, nji ayake wino olutu lwa Kilesite,
13 konji aci tonje aba satwiye mu ukulema kumweya oko no tumelo yetu noko no kulimuka Omwana a Nyambe, mbatutende aanu no kupetahala, okubita basiyemo no kwiyalelela sa Kilesite.
14 Cwale tulese okutenda kanyi anuke, tulese okuyauluka ni mebo yonje no tuto, tulese okupumenena aanu no aongi nji atu onge ni mapwa oo.
15 Simba okwamba eniti mu lilato, kame tukula mu mukwa onje mwa yonyene woyo oli omutwi mwa Kilesite.
16 Okutunda mwa woyo olutu lonje nalu wanekiwa ni kunungiwa bamweya ku tingongo tonje omo lubeekelwe. Cwale esilama nji kame sibeleka wino kame sikulisa wino olutu nu ukuyaka sonyene mu lilato.

Omooyo no Ubya mwa Kilesite

17 Cwale sino kame nongoteteta ni kwamba mwa Mbumu nji kamu fanene okuyoya kanyi omo atendela asimacaba mu minahano yoo no kufokola,
18 kame ali mu uwi muku yupisisa koo. Kakuwanine ku mooyo wa Nyambe mulibaka no kwalimuka eso sili mwa onyene mulibaka no micima yoo no kongola.

19 Kame anabwelwe amaikuto nuukuba
onyene okuyoya mu uhule ni kutenda
emikwa yonje no kwakena.
20 Kamu si kukwiyeta Kilesite ngeeso.
21 Mu kukulubelwa nji na mukuyupa
eyaye mane naiiyetiwa mwa yonyene kanyi
eniti ili mwa Jesu.
22 Cwale mutunde ku mikwa yenu no kale
eyo ili ku mikwa no moyo wenu na kunyima
mane kame isinyiwa mu mikwa no kwiiba.
23 Cwale mushemunwe mu minahano
yenu mu Mebo,
24 mi mukufuke omukwa no ubya ona
umbiwa munyima no kufeka kwa Nyambe
mu kuluka ni kukena no niti.
25 Cwalehe mutunde ku koonga mule-
sele omunu yonje aambe eniti ni mwabaye
kakuli kame tuli aanu amweya ku munjili.
26 Mutine kono mulese okutenda esibi,
mulese okutina nji mane eliywaa liike osi-
tinine ngeso.
27 Cwale mulese okuba Diyabulosi esi-
baka.
28 Ombuyi alese okwiita, kono akuten-
dele eyaye, okutenda emisebezi no kusepa-
hala ni makaa aye, nji cwale atwese okuba
kwawo kakwite.
29 Mu tunwa twenu mulese okwamba
eyi no kwiiba, kono amaywi no kuwaba
awo atusa, awo afanena nji abe esishemo
kwawo amiyupa.
30 Cwale mulese okwenisa Emebo no
Kukena ya Nyambe, mwa yonyene muna
kubeekiwa enombolo mane konji ba liywaa
no tiululo.
31 Mutundise eyi no kulula yonje,
okutweba, okutina, okwaayuta mane ni
lunya itunde kwaanyi mane ni matangu
onje.
32 Cwale mukusinge omunjili ku munjili
mulese oukutimba, mukulemene omunjili
ku munjili kanyi Nyambe aba ana
milemene mwa Kilesite.

5

Okuyoya mu liseli

1 Cwalehe mutende afaniketi a Nyambe,
kanyi aana asingiwa.
2 Mi mwende mu lilato, kanyi Kilesite
omo ana kutusingela nuukuba yonyene
mulibaka lyetu, okulita enubu no mumwee
no kumamata ni sitabelo kwa Nyambe.
3 Kono owozwa ni inu yonje no kwiiba
simba etitakazo kaifanene simba okwitoya
amatina ayo mukaci kenu, kanyi omo ku-
fanenena mukaci no aanu no kukena a
Nyambe.
4 Kusele okwikala eyi no kwenisa, neyi
no weelo simba eyi ishekisa onene eyo no
kwafanena, kono cwale muku tumele.
5 Mulimuke nji kakwisa osikutenda
owozwa, simba omunu no kwakena
simba osititakazo (osikusebeleza emilimu)
katamba okuyola mu mubuso wa Kilesite
ni wa Nyambe.
6 Kulese okwikala omunu so myoonga ni
maywi nambulwa tuso, kakuli ni mulibaka
no inu eyi nji okutweba kwa Nyambe kame
sakwiiye beulu no aana nambulwa elikute.
7 Cwalehe mulese oukuwana noo.
8 Kakuli kame muna kwikala mu uwi,
kono bano kame muli mu liseli mwa
Mbumu, mweende kanyi aana no liseli,
9 kakuli embuya no liseli kame iwaniwa
mu inu yonje no kuwaba ni kuluka mane ni
niti.
10 Cwale mweteke oukwiyeta eyo iwa-
belisa kwa Mbumu.
11 Mulese okuwaniwa mu misebezi no
uwi, kono cwale eyo mwinyaze.
12 Kakuli kame kwenisa simba okwamba
einu atenda mu kunutu.
13 Kono cwale esinu nji kame sinyaziwa
mulibaka no liseli kame simonahala, kakuli
esinu sonje eso simonahala, eliseli.
14 Cwalehe kame kwambiwa nji,
“Mwinguke, anyi mulanganine,
mi mwinguke kwaafu,
mi Kilesite mbamibi eliseli.”
15 Mwalikete wino cwale omo mwendela,
kasanji kanyi aano kwashangama kono ano
kushangama.
16 Mutende ngeso enako yonje kakuli aa
nimaywaa no kwiiba.
17 Cwalehe mulese okutenda aelo, kono
muyupisise okusinga kwa Mbumu omo
kwikalele.
18 Cwale mulese ku koliwa ku malopu,
kakuli amalopu kame atwala kukutenda
eyi no kwiiba, kono cwale mwiyale Emebo.
19 Mu kwambote omunjili ni munjili mu
Lisamu, mu tindimo, etindimo no mebo,
okwiimba ni kutendela Ombumu etindimo
no milumbeko ni micima yenu yonje.
20 Enako yonje ni mwiinu yonje muku
tumele mu litina lya Mbumu wetu Jesu Kile-
site kwa Nyambe Sitetu.

Akati no Kukwaliwa na Lume noku Kwata

21 Mukubeeke omunjili ku munjili
mulibaka no kucila Kilesite.
22 Akati no kukwaliwa mukubeeke kwa
mbumwenu kanyi kwa Mbumu.
23 Kakuli omulume yo mutwi no moy-
waye kanyi Kilesite aba ali omutwi no
keleke, olutu lwaye mi yokame luli Omuy-
oyisi wayo.
24 Kanyi ekeleke omo ikubeekele kwa
Kilesite, nakati no kukwaliwa akubeeke
ngeso mu inu yonje kwa mbumoo.
25 Alume no kukwata musinge amoy-
wenu kanyi Kilesite omo ana kusingela

ekeleke mane nuukuba yonyene kwa yonyene.
26 Nji cwale aikenise okwiyowisa ni meyi mane ni liywi,
27 nji cwale amonise ekeleke kwa yonyene mu kuwaba kwayo okuulwile esi sinyazahala simba etiñonde simba esinu sonje, kame afanena okukena ni kwanyazahala.
28 Simba ngeeso alume kame afanena okusinga amoyo oo kanyi etinyutu too luli. Woyo osinga moywaye kame akusinga yonyene.
29 Kakuli kakwisa omunu woyo otimbile olutu lwaye, kono kame alufepa wino mane ni kulubabalela, kanyi Kilesite omo atendela ekeleke,
30 kakuli kame tuli eilama no lutu lwaye.
31 "Cwale mulibaka eli omulume mbasiyi Sitaye ni inawaye ni kwikala ni moywaye, mi ayiili mbatende olutu lumweya."
32 Cwale etaba eyi inene eyi ikushweekile, kame naamba ngeso kakuli kame niifekisa kwa Kilesite ni keleke.
33 Mulibaka elyo cwale omulume yonje asinge moywaye kanyi omo akusingela yonyene, mane ni mukati no kukwaliwa amone nji kame akuteka mbumwaye.

6

Aana na Shemi oo

1 Aana, mukuteke ashemi enu mwa Mbumu, kakuli sokame esi silukeele.
2 "Okuteke sitowe ni inawowe" ou omulawo no weli ni sepiso,
3 "nji cwale einu iikale wino kwa wene mane nji oyoye enako no kuleba bano ba litunga."
4 Ashemi mulese okwayuta anenu nji atine. Kono akulele mu likute mane ni milawo ya Mbumu.

Abika na Olyoo

5 Abika mukuteke awo ali aolyenu na ba litunga mu kucila mane ni kunjanjata, ni mucima mumweya kanyi kwa Kilesite.
6 Mutende ngeso kasa nji konji mumoniwe kwaanu, kono kanyi abika a Kilesite awo atenda eso asinga Nyambe okutundelela kunji no micima yenu.
7 Mutende emisebezi yenu mu kusinga wino kanyi kame musebeleza Mbumu kasa kanyi kwaanu feela.
8 Mu kulimuka nji eso sonje atenda wino omunu mba tambula ngeso okutunda kwa Mbumu, simba nji mubika simba nji kasa mubika.
9 Ambumu mutende ngeso kwabika enu mi mulese okwa cilisa. Mukulimuka nji woyo oli mu wilu molyenu monje mi kakwite esaluluti.

Esilelezo yonje ya Nyambe

10 Kumamaneneno, mongole mwa Mbumu mane ni mu maata aye no kuneneba.
11 Mukufuke eilwiso yonje ya Nyambe, nji cwale mutwese okukoma emikwa no Diyabulozi.
12 Kakuli katulwisi olutu ni unyinga, kono kame tulwisa amaata no mbumu no litunga, kame tulwisa amaata, kame tulwisa abusisi no litunga no uwi uno mane ni kulwisa emebo no kwiiba mu ibaka naku wilu.
13 Cwalehe mushimbe eilwiso yonje ya Nyambe, nji mutwese okwimana mu maywaa no kwiiba mane aba samumane okutenda eyo yonje, mba mwimana.
14 Cwalehe mwimane, mu kununge amakanda okutendile eniti, me mukufukile esisilelezo basaali eso sitendile okuluka,
15 cwale mukumange ku makondo eilwiso no kwamba Eliywi no Kuwaba no kozo.
16 Kwiinu yonje, mushimbe etebe no tumelo eyo samu twese okutima amalimi onje a woyo no kwiiba.
17 Mushimbe ekuwani no kuyoyisa ni mukwale no Mebo, eyo ili eliywi lya Nyambe.
18 Mulapele enako yonje mu Mebo, ni tapelo yonje nuukuba. Ku mamaneneno awo mutatelele mu kutundamena, mulapelele aanu onje no kukena a Nyambe.
19 Cwale ni mene muni lapelele nji nibiwe eliñusa mekanicili okwamba eyo ishwekilwe no liywi no kuwaba.
20 Kakuli kame nili ondumeleti mu tolongo. Nji cwale naambe meni lukuluhile kanyi omo nisingela okwamba.

Okukeeta no mamaneneno

21 Cwale bano mbamu limuka ngeso omo niikalele neyo nitenda, Taicikasi omusingiwa ni mwiyeti no kusepahala mwa Mbumu mba myambela einu yonje.
22 Kame nina mutumu kwaanyi mulibaka eli nji mulimuke omo twiikalele mane nji afanene okususuweza emicima yenu.
23 Ekozo iikale kwa singiwa ni lilato ni tumelo, okutunda kwa Nyambe Sitetu ni kwa Mbumu Jesu Kilesite.
24 Esishemo siikale kwawo onje asinga Mbumu wetu Jesu Kilesite ni lilato no kwaafa.

Eliñolo lya Paulusi ku MAFILIPI
Okulimukisa

Paulusi nakuñola eliñolo eli kwa sikulumela mu Filipi emyaka no kukwana makumi mutanu ni likumi ni kamweya (61AD) munyima no kufa kwa Jesu. Kama ana kuliñola abo yoli mu tolongo (1:13), Mwendi neli mu Loma. Eliñolo kama lina kuñolelwa ku Keleke ili mu muleneñi wa Filipi. Kama tu twesa okwiyeta kanyonyo eya Filipi mu buka no Tikezo.

Filipi neli muleneñi munene mutolopo mu Mesodoniya. Eyi neli kame ekeleke no matatekelo eyo ina kutendiwa mu Mesidoniya. Paulusi ni Sailasi kame ana kutateka ekeleke eyi bamweya mane kame ana kubekiwa mutolongo usiku umweya aba ana kwikalanga kuya (Etikezo 16).

Paulusi kama afanena okwikala ni mabaka no kupula ao ana kulita nji añole eliñolo eli. Kame anokutusisa eyi taba okutumela ku keleke ku mpo eyo ana kutuma kwa yonyene aba ana kuyupa nji kama ali mu tolongo (4.10-19). Kame ana kwa limukisa kame omukwa anakwikalanga nawo mu tolongo mane sebeli oyuleka Timoteya ni Epafuloditasi ku Keleke (2.19-30) nji aatambule mane akuteke eketelelo yoo.

Emitwi no titaba.

Paulusi kama atateka eliñolo mumukwa no kulumelisa Ekeleke mu Flipi (1.1-2)
Esisitatama ko, kama akutabela noo eliñusa eli no mwikalelo waye mane ni mihupulo eyo ali nayo (1.3-2:30)
Cwale kama aba eti taelo eti titendahala ku kuyoya no alumeli (3.1-4; 9) Paulusi kame amana eliñolo laye mu mukwa no kutumela ku Keleke no Mafilipi ku mpo yoo mane ni kutuma etitumeliso (4.10-23).

1 Okutunda kwa mene Paulusi ni Timoteya abika a Kilesite Jesu.

Kwa asikupumena onje mwa Kilesite Jesu awo ali ku Mafilipi nabika na asikwatusa.

2 Mubiwe esishemo ni kozo itunda kwa Nyambe Sitetu ni kwa Mbumu Jesu Kilesite.

Etapelo ya Paulusi ku Keleke namu Mafilipi

3 Kame ni kutumbelanga kwa Nyambe wange munako yonje abani mipulukanga.

4 Enako yonje mu tapelo yange mulibaka lyenu monje kame ni milapelela mukuwabelwa,

5 oukutumela mu kubelekela bamweya mu liywi no kuwaba okutunda ba liywaa no weli okulita ba liywaa lya balelo.

6 Mi kame ni pumena nji woyo onakutateka omusebezi no kuwaba mwaanyi, mbaumanenene ba liywaa lya Jesu Kilesite.

7 Kame nifanena nji niyupe ngeso mwaanyi monje! Kakuli kame muli mu mucima wange kakuli kame mukutabela esishemo ni mene bamweya mukunungiwa kwange mu tolongo ni muukusileleza ni mukoongoteta eliywi.

8 Kakuli Nyambe yo paki wange omo nina minyolelelwe monje ni lilato lya Kilesite Jesu.

9 Mi etapelo yange ninji elilato lyenu liekezehe onene, ni zibo ni kuyupisisa konje kwenu,

10 nji cwale mulemuhe eso no kuwaba ni kukena nikuulwa okunyaziwa ba liywaa lya Kilesite,

11 memwiyalile emiselo no kuluka eyo iiya mulibaka lya Jesu Kilesite ku kanya ni milumbeko kwa Nyambe.

Okuyoya ni Kilesite

12 Abaange kame nisinga nji mulimuke nji eso sina tendahala kwa mene nasitusu luli okutwala eliywi no kuwaba kuuso.

13 Nji cwale nakulimukiwa kwaatateleli no muleneñi ni kwanjili onje nji okunungiwa kwange nimulibaka lya Kilesite.

14 Mi abetu anjili naaku kolwisisa mwa Mbumu mulibaka no kunugiwa kwange mane kame ali ni undume onene mu kwamba eliywi lya Nyambe mukwacila.

15 Anjili luli kame akutaza Kilesiite mu muna ni mutiñananyi, kono anjili kame akutaza mukusinga no kuwaba.

16 Aano mamaneneno kame atenda mu lilato, kame ayii nji kame ni na bekiwa ba musebezi no kusileleza eliywi no kuwaba.

17 Kono ano matatekelo kame kutaza Kilesite mu kwakununga nimu kwasepahala kono mukunahana nji anekeleze ku utata mu tolongo.

18 Iikene cwale! konji fela mundila yonje simba eyi no ukulyanganisa, simba mu niti, Kilesite kame akutaziwa mane mweso kame ni wabelwe,

19 ee mane kame sani wabelelwe kakuli kame niyii nji mu titapelo tenu ni kutuso no Mebo ya Jesu Kilesite eyi mbani lukululwa.

20 Kanyi aba ni nyolelwe ni kutatelele onene ni kusepa nji kanitamba okweene, kono mukususuweziwa bano kanyi mu nako yonje Kilesite mba kutekiwa mu lutu lwange, simba mu kuyoya kwange, simba mu lifu lyange.

21 Kakuli mwa mene oku yoya ni Kilesite mi okufa ni kutulo.

22 Nji okuyoya nimu lutu mba ni uyu embuya no musebezi wange, cwale sibine sani kete kanitwese okwamba.

23 Kakuli kame nileminwe kwiinu yi-
ili. Etakazo yange kame nisinga okuta
nukekala ni Kilesite, mi sokame esi no
kuwaba onene.
24 Kono okwikala mu lutu, mba ku tende
wino mulibaka lyenu.
25 Kame nipumena mwesi, kame niyii nji
mba niikala ni kutwalelela naanyi monje
mulibaka no kwekeza kwenu ni kuwa-
belelwa mu tumelo,
26 nji cwale mwa mene muwane elibaka
ku kanya mwa Kilesite Jesu kakuli kame
saniiye kwaanyi kame.
27 Cwale esi no utokwa ninji omukwa no
moyo wenu otenda no liywi no kuwaba
lya Kilesite, nji cwale simba naba niiya
mukumi mona simba sisako, kame nifa-
nena okuyupe yenu nji kame mwimanine
mukoongola mu mebo imweya, mane ni
muhupulo umweya me mulwela bamweya
ku maneku onje mulibaka no tumelo no
liywi no kuwaba.
28 Cwale mulese okuciliswa mu sinu
sonje mulibaka no ila yenu, kwa onyene
esi nisisupo esi silimukiwa no ku sinyeha
koo, kono kwaanyi nisisupo no kuyoyisiwa
kwenu, mi eso kame situnda kwa Nyambe.
29 Kakuli kame sina biwi kwaanyi
mulibaka lya Kilesite nji mulese
okupumena fela mwa yonyene kono
nikuyanda ngeso mulibaka lyaye,
30 me muli mu mayando amweya awo
muna mono neyi mu yupa nji kwesili kwa
mene.

2

Owikokobezo ni Kuneneba kwa Kilesite

1 Cwale nji kame kuli esusuwezo injili
mwa Kilesite aba kuli neyi ikwisa omucima
mu lilato, aba kuli nu ukuwana mu Mebo,
aba kuli ni makeke ni kuyupela okukola,
2 cwale mu manenene okuwabelelwa
kwange mulibaka no Mebo imweya ni lilato
limweya ni munahano umweya.
3 Mulese oku tende esinjili ni tiñananyi,
simba oku babaza no fela, kono mu
ukukokobeza omunu ni munu a yambute
nji anjili kame a mu bita.
4 Omunu alese oku tokomele eyaye fela,
kono alikete neyi ya kwaye.
5 Mwikale ni mwikalelo owo ana
kwikalako ni kwa Kilesite Jesu,
6 anyine simba ngeso ona kwikala mu
sumbiwa sa Nyambe,
kasikukubala nji kame akukumanena
ni Nyambe ni sinu esi sa lemenene.
7 Kono sebeli okutenda yonyene okwikala
omubika, ni kuleiwa mukufeka
kanyi aanu.
8 Mi na waniwa yoli kanyi munu, yo
kukokobeza, sebeli okubeeka
okuyupa okutwala ku lifu,
mane elifu na ba sifapano.
9 Mulibakelyo Nyambe kame ana mu tuleke
onene ni ku bitelela,
mi kame ana mubi elitina eli li li beulu
no matina onje,
10 nji cwale mu litina lya Jesu,
amanwi onje a kubame,
ku liwilu ni mu litunga ni munji no
litunga,
11 mi amalimi onje aambe nji Jesu Kilesite ni
Mbumu,
ku kanya ya Nyambe Sitange.

Okubenya kanyi Amasebeli mu Litunga

12 Cwalehe asingiwa ange, kanyi aba mu-
nikuteka enako yonje cwale bano kasa fela
aba niliko kono onene luli nabo kani sako.
Musebeze eyi no ku yoyisiwa kwenu mu
kucila ni mukunjanjata,
13 kakuli Nyambe kame asebeza
mwaanyi bamweya ku kusinga ni kukuse-
beza mulibaka no kusinga kwaye no
kuwaba.
14 Mu tende einu yonje mu kwatonga
simba oku kanana,
15 nji cwale mutende ano kwa nyaza-
hala ni kuulwa ouyi, aana a Nyambe aa
aulwile esi si nyazahala mukaci no lusika
no kwaluka ni kwiiba, omo kame mu benya
kanyi amasebeli mu litunga,
16 me mu ongotite eliywi no moyo. nji
cwale mu liywaa lya Kilesite kame sa ni
kuyeeme nji kanisi ituka fela, ni ku sebeza
feela.
17 Simba nji kame nina kwitekiwa kanyi
esitabelo no sino ba sitabelo no tumelo
yenu, kame ni wabelwa ni kuwabelelwa
naanyi moonje.
18 Mundila imweya naanyi kame mufa-
nena okuwabelwa ni kuwabelelwa ni mene
ngeso.

Timoteya ni Epafuladitusi

19 Kame nili ni sepo mwa Mbumu Jesu nji
kame sani mitumene Timoteya abano, nji
cwale ni susuweziwe mulibaka no kuyupa
eyenu.
20 Kani kwite omunu okufekile kanyi
yonyene woyo so ikala nuukukalelwa
mulibaka no kuyoya kwenu.
21 Onje kame aku saelela eyoo eyo asinga,
kasa eyo ya Kilesite Jesu.
22 Kono kame muyii okusepahala kwa
Timoteya omo kanyi omwana ni sitaye
kame ana kusebeza ni mene mu liywi no
kuwaba.
23 Cwalehe kame ni sepa okumutuma
abano kanyi omo ni monene eyo saitenda-
hale kwa mene.
24 Kame ni sepile mwa Mbumu nji
menyene mbaniiyi mu wangu ngeso.
25 Kame nina kunahana nji kwautokwa
okutumena Epafaloditusi mwabange woyo

ni sebeza naye, omusole ni mutumiwa wenu ni mutusi kweyi nisaela.
26 Kakuli kame ana minyolelwe monje, kame muna ku ziyeleha onene aba muna kuyupa nji kame ana kutoma.
27 Niti luli kame ana kutoma mane kame ana singi okufa. Kono Nyambe kame ana mu yupele amakeke kasa yonyene fela kono ni mene ngeso, kambe kame nina kwiyelwa amaswabi no kwekeza ba maswabi.
28 Kame nili ni nyolelo no kumutuma, cwalehe nji mu wabelelwe ba kumumona kame mane kame sani bilaele mbicani.
29 Cwale mu mutambule mwa Mbumu, mu kuwabelwa konje mane nikukuteka aanu no ngeso,
30 kakuli kame ana kusinga okufa mulibaka no musebezi wa Kilesite, kame ana kutoboha omoyo waye nji atende esi muna kukwangwa okuni tendela.

3

Okuluka no Niti

1 Okumanenena, abaange, mu wabelelwe mwa Mbumu. Okumiñolela esinu simweya kanibilaele, mi mwaanyi kame siikalile wino.
2 Mutunde kwaanu awo asebeza eyi no kwiiba, awo aambwa mu tunde kwawo apatula olutu.
3 Kakuli aaci asimupato no niti, awo alapela Nyambe mu Mebo ni kanya mwa Kilesite Jesu mi katu sepe eyi nounu.
4 Simba nji mene menyene kame nili ni libaka no kusepa nounu ngeso. Nji omunu munjili kame anahana nji kame ali ni libaka ba kusepa eyi nounu, mene kame nibitelela.
5 Kame ni na kwingena mu mupato ba liywaa no atanu ni twaatu (8), no aanu no Isilaele, no mushobo wa Benjamine, kame nili omuhebelu onaleiwa ku Mahebelu, kweyi no mulawo kame nili omufalisi.
6 Kweyi no ku tukufalelwa time nina yandisa Endoo ya Nyambe. Kweyi no kuluka munji no mulawo kakwisa esi ni nyazahale naso.
7 Kono eso sonje eso sekeza kweso nikwite kame ni baliwa kanyi okusinyehelwa mulibaka lya Kilesite.
8 Niti luli kame nibala einu yonje kanyi esinyehelo mulibaka no utokwa no kuneneba ni kubitelela ou no kulimuka Jesu Kilesite Ombumu wange. Kakuli mulibaka lyaye kame nina yanda okusinyehelwa einu yonje, mane okwibala kanyi eyi ikaninwe nji cwale nifume Kilesite,
9 mi kame ni na waniwa mwa yonyene me kanikwite okuluka kwange menyene ou wimanine ba mulawo, kono mu kupumena mwa Kilesite, okuluka kutunda kwa Nyambe ou wimanine ba tumelo.
10 Nji nilimuke Kilesite ni maata no kwinguka kwaye, nu ukutabela amayando aye, mane ni feke kanyi yonyene mu lifu lyaye,
11 nji cwale kutwesahale nika inguke kwaafu.

Okwituka okuta ku Sikonkwani

12 Kasa nji na wanakale omupuzo ou simba nji napetahala kale. Kono kame ni twalelelela menyene kakuli Kilesite Jesu kame ana nitende waye.
13 Abaange, kani puluka nji na lema kale menyene, kono esinu simweya nitenda, kame ni pulama eyi ili munyima mi kame ni koongota kweyi ili kulubala.
14 Kame ni itukela ba sikonkwani mulibaka no mupuzo no kwisaniwa kunene kwa Nyambe mwa Kilesite Jesu.
15 Aci tonje tunakulu mu tingana kame tufanena okwikala ni mukwa mumweya ou. Mi nji mu sinu sonje kamu lumelelana, Nyambe mba mi monisa esi sifanena.
16 Konji mutulesele tuleme eniti kweso tuna wana.
17 Abaange mukuwane mu kunifaniketa, mi mutwale emicima yenu kwawo ayoya kanyi kame muli omwanda mwaaci.
18 Kakuli anokupula awo nina myambele mane nibano nisi myambela ni myooti, muyoye kanyi eila no sifapano sa Kilesite.
19 Okubwa koo niku sinyeha, Nyambe woo ni lipumo, mi kame akuyeema mukweena koo mane nimihupulo iimanine ba inu no litunga feela.
20 Kono aci owikalo wetu kame uli mu wilu, mi bawonyene kame tutatelele omuyoyisi Ombumu Jesu Kilesite.
21 Woyo so futula etinyutu tetu eti tifa nji tukufeke ni lutu lwaye no kanya mulibaka no maata awo amutwesisa simba okubeeka einu yonje kwa yonyene.

4

Etitaelo

1 Cwalehe abaange, awo ni singa ni kunyolelwa onene, aanyi okuwabelwa kwange ni mushukwe wange mwimane mukoongola mwa Mbumu asingiwa ange.
2 Kame ni kumbela Eudiya ni Sintike nji akuyupe mwa Mbumu.
3 Mi kame ni mikumbela ngeso, abeleki no niti mutuse aa akati kakauli kame ana sebeze oku noku ni mene mu liywi bamweya ni Kilementi na tusi anjili, awo amatina oo kame ali mu buka no moyo.
4 Muwabelelwe mwa Mbumu enako yonje kame niukela okwamba nji muwabelelwe.
5 Mulesele aanu onje alimuke omusa wenu. Ombumu kame ali beebi.

6 Mulese oku bilaela ku sinjili, kono
musinu sonje mu lapele ni ku kumbela
owitumelo mi okukumbela kwenu ku
limukiwe kwa Nyambe.
7 Cwale ekozo ya Nyambe eyi ibita oku
yupisisa konje, mba iteula emicima yenu ni
mihupulo yenu mwa Kilesite Jesu.
8 Amamaneneno abaange, esinu sonje
esi no niti, sonje esi sikutekiwa, sonje esi
no kuluka, sonje esi no kukena, sonje esi
sisingiwa, sonje esi sishemo, nesi silukile
okuyemiwa, nji kame kuli esinjili eso sifa-
nena kuyeema, mupuluke einu eyi.
9 Eyi muna iyetiwa kwa mene ni ku-
tambula ni kuyupa neyi muna mono mwa
mene, mwitende mi Nyambe no kozo mba
ikala naanyi.

Oukutumela ku Timpo

10 Kame ni wabelelwa onene mwa
Mbumu nji cwale munyima no nako
nokuleba na muwana ekolo no kumonisa
nji kame munipuluka luli kame muna kuni
hupuanga, kono kamusikuwana esibaka.
11 Kasa nji kame ni bilaela ku sinjili kakuli
kame nina kwiyete mu mukwa onje owo
niyupisisa kame ni fanena.
12 Kame niyii oku yoya mu kusheba,
mi kame niyii oku yoya mu kupulelwa
einu. Mu inu yonje kame nina kwiyete
oku yoya mu kwikuta simba mu kuyomba,
okupulelwa simba okuulwa.
13 Kame nitwesa okutenda einu yonje
mwa Kilesite woyo onongota.
14 Nabakulingeso na mutende wino
okutabela ku mayando ange.
15 Cwale aanyi Amafilipi mwenyene
kame muyii nji ku matatekelo no liywi no
kuwaba, aba nina kutunda ku Mesodonia
kakwisa Endoo ya Nyambe ina kukuwana
ni mene mukuba nimu kutambula konji
aanyi feela.
16 Simba mu Teselonika, kame muna ku-
nitusa okubitelela kamweya.
17 Kasanji kame ni saela empo, kono kame
ni saela Omuselo owo ubekiwa kwaanyi mu
kupula.
18 Kame ina tambula etuwelo no kwiyala
ni kubitelela, mane kame niiyalile aba nina
tambula kwa Epafuladitusi empo muna ku-
tuma enubu no mumwee noku mamata, es-
itabelo esi sitambulwa ni kuwabelisa kwa
Nyambe.
19 Mi Nyambe wange mba mi monene
kweyi mu saela yonje, okuta kufumu waye
mu kanya mwa Kilesite Jesu.
20 Kwa Nyambe ni Sitetu kwikale ekanya
mu nako ni nako. Ameni

Omulaano no Mamaneneno

21 Mu keete aasikupumena onje aa ali
mwa Kilesite Jesu. Abange aa nili noo kame
ami keeta.
22 Aasikupumena onje kame ami keeta,
onene aa sindoo ya Sesale.
23 Esishemo sa Mbumu Kilesite Jesu si-
ikale ni mebo yenu. Ameni!

Eliñolo lya Paulusi ku MAKOLOSE

Okulimukisa

Eliñolo ku kwaasima kolose kame lina kuñoliwa kwa mu tumiwa Paulusi (1.1). Kame ana kuñola eliñolo yoli mutolongo, mwendi neli mu Loma, mu myaka makumi atanu ni kamweya munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Asimakolose, bamweya nelyo no maefese mane ni lya Filimoni, kame aisaniwa nji asi tolong kakuli Paulusi kame ana kwañola yoli mutolongo. Kame anakuñola eliñolo eli ku Keleke mu muleneñi no Makolose. Paulusi kasiku tateka ekeleke mu Makolose, kanyi omo aambele mu 2.1; kono kame ana kufanena okuyupa etukelo yayo. Kame kukonahala nji Epafulasi yona kutateka Ekeleke kakuli kame atundelela ku Makolose.

Paulusi kame ana kutwalela onene etingana ku tituto no mapwa mu Keleke mu Kolose. Nakumana amañolo no kupula okuñola eyi. Mwendi kame kuna kwikala esikwata no alumeli no majuda ao ana kweteka okukandimeka akoo aalumeli nji akoñe emilao no aendisi no majuda okutunda mu tesitamente no Kale, onene eyi no mupato. Paulusi kame añola feela nji alumeli kasaela esinjili simba omunu konji fela Kilesite nji cwale atambulwe kwa Nyambe (1.15-20) mi etituto eto kame tina kwimana ba mabaka no unu katikwite tuso (2.8).

EMITWI NO YAMBO

Paulusi kame atateka eliñolo mu kukeeta Ekeleke mu Kolose (1.1-2).
Cwale kame añola okuneneba kwa Kilesite onene mu kutambula ku tituto no mapwa mu Kolose (1.3-3; 4).
Kanyi mu mañolo no kupula a Paulusi kame amana elicika no mamaneneno okuba etitaelo ku muyoyelo no alumeli ao ali wino (3. 5-4; 6).
Paulusi kame amana okukeeta mane ni titaelo nji eliñolo libaliwe mu tikeleke tinjili (4.7-18).

1 Okutunda kwa mene Paulusi, omutumiwa wa Kilesite Jesu mu kusinga kwa Nyambe, kame nili ni Timoteya omwabetu.
2 Kame ni ñolela aanu a Nyambe no kukena ni kusepahala mwa Kilesite awo ali mu Kolose nji,
Esishemo siikale mwaanyi ni kozo itunda kwa Nyambe Sitetu.

Etapelo no Witumelo

3 Kame tuku tumelanga kwa Nyambe mu nako yonje, Sitaye Ombumu wetu Jesu Kilesite mu titapelo aba tu milapelelanga.
4 Kakuli kame tuna yupu eyi no tumelo yenu mwa Kilesite Jesu ni lilato muli nalyo kwaanu a Nyambe no kukena onje.
5 Cwale mulibaka no sepo ina beekelwe anyi ku wilu. Eyo muna yupu oweli mu liywi no niti lyonyene eliywi no kuwaba,
6 elyo lineyi kwaanyi, kanyi aba lineeyi mu litunga lyonje, mi kame libeeka embuya ni kukula, cwale mukaci kenu okutunda ba liywaa elyo muna yupu ni kuyupisisa esishemo sa Nyambe mu niti.
7 Kanyi aba muna kwiiyeteyo kwa Epafulasi omukwetu omubika osingiwa. Niwa kusepahala esikombwa sa Jesu mu kutwimanena,
8 cwale yona tulimukisa elilato elyo muli nalyo mu Mebo.
9 Mi cwale okutunda ba liywaa tuna kuyupa eyo, ka tusi lesela oku milapelela ni kumi kumbelela nji mwiyale ezibo no kusinga kwaye muku shangama konje mu mebo mane ni kuyupisisa.
10 Nji muyoye mu mukwa owo ofanena wa Mbumu, omuwabelisa luli. Mu beeke embuya mu musebezi onje no kuwaba ni kukula muku limuka kwenu Nyambe.
11 Kame tumilapelelako kwa Nyambe nji mongotwe ni maata onje okukumanena ku maata no kanya yaye, nji cwale mukongotwa no kuneneba ni kutatelela,
12 mu kuwabelelwa mi mukutumele kwa Sitange woyo ona tubi etukelo no oukutabela mu kuyoola no aanu a Nyambe no kukena mu liseli.
13 Kame ana tulamulele ku maata no uwi mane niku tushimbulwela mu mubuso wa Mwanaye woyo osingiwa,
14 mwa yonyene natu liululwa, mu kulemenwa eibi yetu.

Omunu ni Musebezi wa Kilesite

15 Kilesite yo sifekiso sa Nyambe no kwamoniwa, omweli kweyo ina umbiwa yonje.
16 Kakuli inu yonje kame ina tendiwa mwa yonyene, eyo ili mu wilu ni ba litunga, eyo imoniwa neyo no kwamoniwa, simba amabona, simba amaata, simba abusisi, simba etukelo, einu yonje kame ina tendiwa mwa onyene, mane na itendelwe yonyene.
17 Kilesite yono matatekelo kwiinu yonje, mi mwa yonyene einu yonje naikuleme bamweya.
18 Yokame omutwi no lutu, Ekeleke, yo matatekelo, omweeli okutunda kwaafu, nji mu inu yonje atende woyo no weli.
19 Kakuli mwa yonyene omwiiyalelela wonje wa Nyambe nakuwabelelwa nji wikale mwa yonyene,

20 cwale mwa yonyene ausete einu yonje
kwa Yonyene naba litunga neyi na muwilu,
mukutenda ekozo mu unyinga ona kwiteka
ba sifapano.
21 Cwale naanyi ku kale kame muna
kwikala oku no kuleba kwa Nyambe, me
muli eila yaye mu mihupulo yenu, me mu-
tenda emisebezi yenu no kwiiba.
22 Cwale kame ana myuusu mu lutu lwaye
no nyama mulibaka no lifu lyaye, nji ami
lite balubala lwa Nyambe, me mu kenine,
me muulwile eso sinyazahala ni kulukuluha kweyo no kunungelelwa,
23 Nji kame mutwalelela mu tumelo,
moongole ni kwa zikinyeha, mulese oku-
tunda mu sepo yenu no liywi no kuwaba
elyo muna yupu, elyo lina kutaziwa
ku yumbiwa yonje ili munji no liwilu.
Mulibaka no liywi elyo mene, Paulusi kame
nili esikombwa.

Omusebezi wa Paulusi Omubika no Keleke

24 Cwale kame ni wabelelwe mu
mayando ange mulibaka lyenu, mi kame
ni manenena mu unu wange kweeso sina
siyala ku mayando a Kilesite mulibaka no
lutu lyaye, yonyene Ekeleke,
25 eyo nina tendelwe esikombwa sayo,
mu musebezi ana nibi Nyambe, mulibaka
lyenu, okukumanena ku musebezi ona ku-
biwa kwa mene mulibaka lyenu okulimuk-
isa eliywi lya Nyambe mukwiyala,
26 cwale ekunutu eyo, kame ina ku
shweekiwa kukale ni mu masika onje, kono
cwale bano nai monahalisiwa kwaanu a
Nyambe no kukena.
27 Kwa onyene Nyambe na kuketa nji al-
imuke okuneneba no ufumu no kanya ili
mu kunutu eyi ili mukaci no asimacaba,
Eyo ya Kilesite oli mwanyi esepo no kanya.
28 Kilesite yatuna kwamba. Okuba
emamela ku munu yonje ni kwiyeta ku
munu yonje mu kushangama konje nji
tulite omunu yonje no kupetahala mwa
Kilesite.
29 Esi sokame eso ni sebeza, me nilwa mu
tuso no maata aye, awo asebeza mwa mene
mu koongola.

2

1 Kakuli cwale kame ni singa nji
mulimuke amayando no kuneneba
niyanda mulibaka lyenu nawo ali mu
Laodesiya, nawo onje kasi mona olubala
lwange,
2 nji emicima yoo isusuweziwe aba
akuwana bamweya mu lilato, nji abiwe
esifumu sonje no kuyupisisa kwiiyalile,
nji alimuke ezibo no kunutu ya Nyambe,
yokame Kilesite.
3 Mwa yonyene kame ku shweekilwe esi-
fumu sonje no ku shangama ni zibo.
4 Kame ni myambela eyi nji omunu alese
oku myoonga ni mwambelo no kumamata.
5 Kakuli simba nji kani sako mu lutu,
kame nili nanyi mu mebo, me ni wabelelwe
okumona omwikalelo no kuwaba ni koon-
gola kwenu mu tumelo mwa Kilesite.

Okwiyala no Moyo mwa Kilesite

6 Cwalehe kanyi aba muna tambula Kile-
site Jesu Ombumu, mutwalelele omuyoye
mwa yonyene,
7 mutikise emibisi mane muyake mwa
yonyene, moongole mu tumelo, kanyi omo
muna iyetetwe, me mwiiyalile oukutumela.
8 Mu tokomele nji omunu alese omilema
ni tuto no kushangama neyi na mbulwa
tuso, okukumanena ni zibo no unu okuta ni
mebo no inu no litunga eyo ibusa kasa eyi
itunda kwa Kilesite.
9 Kakuli mwa yonyene mo kuli omwi-
iyalelela onje no Unyambe, mu lutu,
10 mi mwa yonyene na mubiwi omoyo no
kwiiyala, yonyene omutwi no kubusa konje
ni tukelo.
11 Mwa yonyene na muti mu mupato no
kwatendiwa ni maoko, me utendile oku
tundisa eibi no lutu mu mupato wa Kilesite.
12 Kame mu pumbekilwe naye mu
kolobezo mi na mwingulwa naye mu ku
pumena amaata a Nyambe woyo ana ingula
Jesu kwaafu.
13 Cwale anyi mu nakufa mulibaka no
tifoso tenu ni kuulwa omupato no lutu
lwenu, Nyambe nami yoyisa bamweya ni
yonyene, kakuli natu lemene etifoso tetu
tonje,
14 na tundisa eliñolo no mubonda no mi-
lawo owo ona kutununga, naitundisa mu
kwingongotela ba sifapano.
15 Nakukoma amaata no abusisi ni uku-
tenda kwaliketwa kwaanu onje, na akomo
ba sifapano mwa yonyene.
16 Cwalehe mulese okupumelela omunu
oku myatula kweeyi no kulya ni kunwa,
simba eyi no mukiti, simba omoonda no
kweti, simba eli no Pumulo.
17 Eyo neli fela omwiinda kweyo isiiya,
kono etinyutu tayo ni kwa Kilesite.
18 Mu lese oku pumelela omunu omy-
oonga nji amyulwise omupuzo no ukusiya,
kweyi nouku kokobeza ni ku lapelela aman-
geloi, woyo no ngeeso, kame ata neyi
kasimona kale, ni kununekiwa nambulwa
elibaka ku mihupulo yaye no unu
19 ni kuulwa okulemenena ku Mutwi abo
kwa yonyene olutu lonje kame lufepiwa
ni kuwanekiwa bamweya, mi kame
owanikiwa ni mooko mu malukulwelo,
olemine okukula, oku kulisiwa kutunda
kwa Nyambe.

Okuyoya ni Kufa ni Kilesite

20 Cwalehe nji namufu ni Kilesite ku
mebo no inu no litunga, iikene aba musiy-
oya kanyi musili mu litunga? Iikene aba
musi kubeeka ku milawo eyi yaamba nji,
21 "Olese okulema esi," "olese okulasako,"
"olese okulemako?"
22 Eyo yonje kame isinya omunu aba ku
yoyiwa nayo, mi kame tili etitaelo ni tituto
no aanu.
23 Eyi kame ikwite luli eponahazo no
kushangama, kanyi kame ku sebelezwa
Nyambe mu kusinga, nuuku kokobeza, ni
mu kwababalela olutu, kono kame yulwile
etuso, kakuli kaikwite amaata no kukoma
etitakazo no lutu.

3

1 Nji cwale kame mu naingulwa ni Kile-
site mu saele eyi na ku wilu, oko ali Kile-
site woyo oikalile ku Lyooko no Silyo lya
Nyambe.
2 Mu beeke emihupulo yenu kwiinu na
kuwilu, kasa ba inu ili mu litunga.
3 Kakuli namufu, mi omoyo wenu kame
ona shweekiwa ni Kilesite mwa Nyambe.
4 Cwale Kilesite woyo oli omoyo wenu aba
sa monahale, mi naanyi mba mu monahala
naye mu kanya.

Omoyo no Kale ni Moyo no Ubya

5 Cwalehe mwiibae eyo ili no litunga
mwaanyi, ounyazi, okwaakena, amaikuto
no kwiiba, etitakazo no kwiiba, ni takazo
no kufuma, eyo itendile kanyi oku sebeleza
emilimu.
6 Mulibaka no inu eyi okutweba kwa
Nyamba kame kwiiya.
7 Naanyi yokame eyo muna kweenda
nayo ku kale, abo me mu siyoya nayo.
8 Kono cwale bano yonje mwiitundise,
okutina, okutweba, olunya, okunyefula ni
kwamba eyi yenisa oku tunda mu tunwa
twenu.
9 Mulese okoonga omunjili ku munjili,
mu mone nji na mu tundisa eyi no kale ni
misebezi yayo
10 mi na muku fuku woyo no ubya, woyo
ona ku shemunwa mu sifekiso sa woyo ona
muumbu.
11 Bano kakwisa Omugelike simba Omu-
juda, okuta ku mupato simba okwaata ku
mupato, simba Omuñete, Eikebenga, omu-
bika simba no ku lukuluha, kono Kilesite yo
inu yonje, mu inu onje.
12 Mu kufuke cwale kanyi awo aketilwe
kwa Nyambe, aa nokukena niku singiwa,
aa ali ni maikuto no makeke, ni musa,
nuuku kokobeza, ni kotoba ni mucima no
kutatelela.
13 Mu kuuse omunjili ku munjili, nji
omunu kame ali neso abilaela ku muk-
waye, mukulemene, kanyi Ombumu aba
ana milemene, cwale naanyi mulemene
ngeeso.
14 Cwale beulu no inu yonje mukufuke
elilato, elyo linunga einu yonje mu ku peta-
hala.
15 Cwale mulese ekozo ya Kilesite ibuse
mu micima yenu, eyo muna isanenwe nji
mutende olutu lumweya. Mi muku tumele.
16 Mulesele eliywi lya Kilesite liyake
mwaanyi mu ufumu, mu kwiiyete, ni
ku kutazana omunjili ku munjili mu
ku shangama konje, mi mwiimbe mu
lisamu, ni milumbeko ni tindimo no
mebo nuukutumela mu micima yenu kwa
Nyambe.
17 Cwale eyo yonje mutenda, mu liywi
simba mu misebezi, mutende esinu sonje
mu litina lya Mbumu Jesu, nuukutumela
kwa Nyambe Sitetu mwa yonyene.

Owikalo no Munu mu Moyo no Ubya

18 Akati mu kubeeke kunji nwa
mbumwenu, kanyi moku fanenena kwa
Mbumu.
19 Alume musinge amoywenu, mi mulese
okwa twebela.
20 Aana muyupele ashemienu, kakuli
kame siwabelisa Ombumu.
21 Ashemi, mulese oku twebela aneenu,
nji alese kuzwafa.
22 Abika, mu yupele aolyenu no litunga
mu inu yonje, kasa okwa sebeleza aba
amyaliketa ni miyo fela, kanyi kame
musinga oku wabelisa aanu, kono ni
mucima mumweya, me mucila Ombumu.
23 Eso musebeza sonje, musisebeze kanyi
kame musebeleza Ombumu kasa aanu.
24 Me mulimukile nji oku tunda mwa
Mbumu kame sa mu tambule omupuzo no
ku yoola esanda, kakuli kame mu sebeleza
Ombumu Kilesite.
25 Kakuli woyo otenda eyi no kwiiba
kame satenekiwe okuta kweyo no kwiiba
ana tende, mi abo kakwisa esaluluti.

4

1 Ambumu, mubabalele abika enu wino
ni niti, me mulimukile nji naanyi kame muli
ni Mbumu wenu ku wilu.

Etitaelo

2 Mu twalelele okongooteta mu kulapela,
mu tokomele aba mu lapela nuukutumela.
3 Cwale naaci mutulapelele, nji Nyambe
atu yatulwele endila no liywi, mi twaambe
ekunutu ya Kilesite eyo ni nungelwe
mulibaka lyalyo,
4 nji ni ilimukise mu mukwa owo ni saela
oku yaamba.
5 Mutende awo no kushangama kweyo
mutenda kwaawo no kwapumena, me mu
yolisa etinako.

6 Mulesele omwambelo wenu otenda owo
oli ni musa enako yonje kanyi kame ol-
ungilwe omungwa, nji cwale mulimuke eso
mufanena oku tambula omunu yonje.

Omulaano no Mamaneneno

7 Taikikasi kame sa myambele eyange
yonje, mwabange no ku singiwa, woyo
no kusepahala, esikombwa mwa Mbumu
kanyi meene.
8 Kame nina mutumu kwaanyi mulibaka
elyi nji mulimuke omo tuyoyela mane amis-
usuweze emicima yenu.
9 Cwale kame aiya ni Onesimasi omwa-
bange osingiwa ni kusepapala, omunjili
mwaanyi. Kame samyambele eyi ina tenda-
hala kuno yonje.
10 Elisitakasi omwabange elipantiti kame
ami keeta, ni Maleka omwiibaye Banabasi,
(okukumanena woyo muna tambwele eti-
taelo nji kame aiye kwaanyi, mu mutam-
bule wino),
11 ni Jesu woyo wiisaniwa nji Jusitusi. Aa
Amajuda feela mukaci kwawo ni sebeza
noo mulibaka no mubuso wa Nyambe, mi
kame anoongota omucima.
12 Epafulasi, omunjili mwaanyi, omubika
wa Kilesite Jesu ni yonyene kame amikeeta,
kame amihupula onene enako yonje mu
milapelo yaye nambulwa okwangwa, nji
mwimane mu kusepahala, mi mukubeeke
oku manenenena ku kusinga kwa Nyambe
konje.
13 Kakuli kame ni mupaka onene nji nami
sebeleze onene naa ali mu Laodisiya ni mu
Hilapolisi.
14 Luka onganga osingwa ni Demasi,
kame amikeeta.
15 Mu ni keetete abaange mu Laodisiya ni
Ninfasi, ni Keleke ili mu ndoo yaye.
16 Cwale eliñolo eli aba mumana
okulibalelwa, lika baliwe kame ni mu
Keleke na mu Laodisiya, mi naanyi mu
mone nji kame mubala eliñolo eli litunda
ku Laodisiya.
17 Cwale mwaambele Akipo kame nji,
“Wiyatetete omusebezi ona tambula mwa
Mbumu.”
18 Mene Paulusi kame nina ñolo amaywi
aa no kukeeta ni Lyoko lyange. Mupuluke
okunungiwa kwange!
Esishemo siikale naanyi.

Eliñolo lya paulusi no matatekelo ku MATESELONIKA

Okulimukisa

Mateselonika Kama lina kuñoliwa kwa Mutumiwa Paulusi (1.1). Kama lifanena okutenda elingolo no weli elyo ana kuñola Paulusi eli linakutenda ekalulo no Bibele mi kama lina kuñoliwa mu myaka makumi atanu ni kamweya (51) munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Paulusi yoli mu Kolinte aba ana kuñola eli liñolo ku Keleke mu Teselonika. Ekeleke eyo ana kuwana mu mwendo waye no weli no ulapeli (Tikezo 17.1-10). Kama yamba mu buka no Tikezo.

Ekeleke kame ina kwikalanga ni kalulo no Majuda ni Magelike no kupula. Paulusi kasi twesa okwikala mu Matesalonika enako no kuleba munyima no kuwana ekeleke, cwale sebeli otuma eliñolo lyaye munyima okususuweza alumeli muya. Eliñolo kame lina kukuwanekela etingambolo no kupula ni titaelo no kupula okukumanena nomo afanena okuyoyela aalapeli. Paulusi kame atokomela ku kwiiya kwa Kilesite aka no wiili. Simba nji aalumeli mu Keleke no Teselonika luli kama ana twalelanga etingana ku ngambolo eyi. Paulusi kame akutusisa okwiiya kwa Kilesite aka no wiili kanyi esusuezo no kuyoya oupilo owo uwabeliswa kwa Nyambe (5.6-8).

Emitwi no titaba

Paulusi kama atateka eliñolo eli mu ku keeta ekeleke nuukutumela kwa Nyambe mulibaka lyoo (1).

Cwale kame atoloka etikezo taye ni mañusa ao ana kulita Timoteya (2-3).

Esisitatamako Paulusi kama ba etitaelo omo afanena okuyoyela aalapeli mu lisebeli no kwiya kwa Jesu aka no wiili (4.1-5; 15).

Paulusi kame amana mu kukeeta ekeleke kame ni kwakumbela nji omunu yonje mu Keleke abale eliñolo (5.16-28).

1 Paulusi, Silubanus, ni Timoteya ku keleke no Matesolonika mwa Nyambe Sitetu ni Mbumu Jesu Kilesite.

Esishemo ni kozo iikale naanyi.

Paulusi yo ku Tumela kwa Nyambe ku Oupilo ni Tumelo no Matesalonika.

2 Kame tukutumela kwa Nyambe onene mulibaka lyenu moonje mi kame tutwalelela oku milapelela mu titapelo tetu.

3 Abo kame tumihupula balubala waye Nyambe wetu ni sitetu ku musebezi wenu no tumelo ni misebezi no lilato ni kongoteteta mu kusepa Mbumu Jesu Kilesite.

4 Abeetu kame tulimukile nji Nyambe kame amisinga mi namikete nji mutende aye luli,

5 kakuli eliywi no kuwaba lyetu kalya sikwiiya feela mu liywi, kono kame ni maata ni mu mebo no kukena ni mukuyupisisa onene. Mulimukile omu tuna kwikalela mukaci kenu mulibaka lyenu.

6 Namutu fanikete ni Mbumu, simba nji na mu kuyanda, na mutambula eliywi okutunda ku mebo no kukena mu kuwabelelwa.

7 Abo cwale mutende omwaanda kwa sikupumena onje mu Mesodoniya ni mu Akaya.

8 Kakuli kasa feela eliywi lya Mbumu lina kuyupahala onene okutunda kwaanyi mu Mesodoniya ni mu Akaya, kono etumelo yenu mwa Nyambe naikuta kwibaka yonje, nji cwale ka tutwese okwamba esinjili.

9 Kakuli aanu no sibaka eso kame abiha okukumanena naaci ni kutambula eyo tunakuwana mukaci kenu, nomo munakufutukela kwa Nyambe okutunda ku milimu, nikusebeleza Nyambe no kuyoya ni niti

10 mi nikutatelela mwanaye okutunda kuwilu, woyo anakwingula kwafu Jesu wuyu otuyoyisa ku kutweba kwa Nyambe ukeyile.

2

Omusebezi wa Paulusi mu Matesalonika

1 Mi naanyi abaange mulimukile nji okupota kwetu kwaanyi kaa kwambango,

2 natu kuyandisiwa mane ni kwanguliwa mu mikalelo ku Mafilipi, kanyi omo mulimukele nji kame tuna kwikalanga ni undume kwa Nyambe wetu okwamba eliywi lya Nyambe mu kulwisiwa onene.

3 Kakuli oku kumbela kwetu kakutundu mu mafosisa simba mu kwakena, simba kame sina tendiwa mukoonga.

4 Kono kanyi omo tuna lumelelwa kwa Nyambe nji tu sepahale mu liywi, cwale kame twamba, kasa nji tuwabelise aanu, kono mu kuyema Nyambe woyo otatuba mu micima yetu.

5 Kakuli katwasiku kutusisa simba amaywi no kushemba-shemba, kanyi omo mu limukele, simba emikwa no ung'wanyama, mi Nyambe ni paki!

6 Katu kumbele ekanya kwaanu, simba ku munu yonje, nji kame tuna ku kumbela ekanya kanyi atumiwa a Kilesite

7 kono kame tuna kutenda aano mukekecima mukaci kenu, kanyi omushemi no mukati aba ababalela aanaye.

8 Mukwikala ni lilato kwaanyi, kame tuna kwikala aakutukisite okukutabela naanyi

kasa feela eliywi lya Nyambe kono mane simba eyi no moyo wetu, kakuli kame muna kutenda aasingwa kwaaci.

9 Aasingiwa abo cwale muhupule emisebezi ni kulema tuna kuyupa! natu kubeleka ousiku ni munji nji tulese kubeeka omunjili kwaanyi mu utata aba tuna ku kutaza eliywi lya Nyambe kwaanyi.

10 Kame muli etipaki ngeeso ni Nyambe, kakuli mulimukile okukena ni kuluka mane ni mikwa yetu nakwanyazahala kwaanyi asikupumena.

11 Anyi kame mulimukile omo tuna kuyoyela ku munjili ni munjili mukaci kenu nomo tuna ku tusezanga mu tikelezo, kanyi omushemi kwaanaye.

12 Okuyoya omoyo no kuwaba wa Nyambe woyo ona miisanene mu mubuso ni mu kanya yaye.

13 Mi kame tuyema Nyambe mu nako yonje kweyi, kakuli aba muna tambula eliywi elyo muna yupu okutunda kwaaci, namulitambula kasa kanyi eliywi litunda ku munu, kono namulitambula omo liikalele, nji ni liywi lya Nyambe elyo libeleka mwaanyi aaasikupumena.

14 Aanyi aasingwa, namutende aafaniketi no Tikeleke ta Nyambe eto tili mu Judeya eto tili mwa Jesu Kilesite. Namu kuyandisiwa okutunda kwao muyakile noo mu naha kanyi omo ana kutendela aendisi no Majuda ku tikeleke,

15 ao ana kwibaa Ombumu Jesu Klesiste bamweya naa nuhi a Nyambe, mi nikutuyandisa, ni kukwangwa okuwabelisa Nyambe mane ni niku tenda eila kwaanu onje!

16 Okutu kanisa okwamba kwao no asimacaba nji mane aka yoyisiwe. Mukutenda ngeeso kame tumana esipimo soo no sibi, kono okubambaba kwa Nyambe nakwiyi kwa onyene ku mamaneneno!

Enyolelo ya Paulusi okwaa Potela kame

17 Kono kakuli natuku tabiwa kwaanyi mu nako inyonyo feela, kasa mu minahano kono mulutu no nyama, Natusaele okumimona onene ni kunyolelwa okumi mona olubala ni lubala!

18 Kakuli kame tuna saele okwiiya kwaanyi, mene Paulusi mu nako ni nako kono Satani nakutu kwangwisa.

19 Abo cwale kandi esepo yetu simba okuwabelelwa simba omushukwe no oukununeka kwetu ba lubala lwa Mbumu wetu Jesu bakwiiya kwaye nikubine? kasa aanyi kandi?

20 Abo kame muli ekanya yetu mane ni kuwabelelwa kwetu.

3

1 Kakuli natu ku kwangwa okutwalelela okumimona, sebeli tu hupula feela nji twikale mu Atenisi

2 mi natu tumu Timoteya, omwabetu ni mubika wa Nyambe muku kutaza eliywi no kuwaba lya Kilesite. Natu mutumu muku miongota ni kususuweza mu tumelo yenu,

3 nji cwale kulese kwikala omunu mukaci kenu woyo so futuka mulibaka no mayando aa. Anyi luli mulimukile nji aa mayando ni lineku no kusinga kwa Nyambe kwaaci.

4 Abo aba tuna kwikalanga naanyi, natuku myambela eyi inu yakasiiya kale nji kame tufanena oku yanda, kanyi feela omo inatendahalele noomo mulimukele.

5 Mulibaka elyo aba kanitwese okwimana, kame inatumu omunu nji nilimuke etumelo yenu. Mulibaka no kucila nji mwendi omweeteki namieteke nji omusebezi wetu nauti omo nambulwa tuso.

Timoteya Yo Susueza Eling'usa

6 Kono cwale bano Timoteya naiyi okutunda kwaanyi, mi natu litele olushango no kuwaba olu no tumelo yenu ni lilato mi natubihele kame nji kame mutuhupula mi mane kame munyolelwe okutu mona kanyi omo tunyolelwe oku mimona,

7 aasingiwa, mulibaka eli, natu susuweziwa muku yandisiwa kwetu mulibaka no tumelo yenu.

8 Bano kame tuyoya aba mutwalelela okwimana mukongola mwa Mbumu.

9 Ngasibine satukutumele kwa Nyambe mulibaka lyenu, mukuusa okuwabelelwa tukwite mulibaka lyenu, kame tuku tumela kwa yonyene mulibaka no kuwabelelwa tukwite mulibaka lyenu.

10 Kame tulapela mu kusepahala ousiku ni munji nji tumimone amiyo ni miyo nji cwale tumibe eyo kamukwite mu tumelo yenu.

11 Cwale Nyambe ni sitetu ni Mbumu wetu Jesu Kilesite atu lukisete endila yetu okwiiya kwaanyi.

12 Mi cwale mulese Ombumu atende elilato lyenu ku munjili ni munjili nji likule onene kwaanu onje, kanyi omo tutendela kwaanyi.

13 Cwale aongote emicima yenu nji muwaniwe aano kwanyazahala ni kukena balubala wa Nyambe wetu ni Sitetu bakwiiya kwa Mbumu Jesu ni aanu aye onje no kukena.

4

Oupilo owo Uwabelisa Nyambe

1 Asingiwa kumamaneneno, kame tumikumbela ni kumisususweza mwa Mbumu

Jesu, nji kanyi omo muna ku kwiyeteta okutunda kwaaci, omo mufanena okuyoyela ni kuwabelisa Nyambe, kanyi omo mutendela, mutende ngeeso mane ni kubitelela.
2 Kakuli kame mulimukile etitaelo tuna kumiba mwa Jesu Ombumu wetu.
3 Nyambe kame asinga nji mutende aano kukena mi kame asinga nji mutunde kweyi no kutenda ouhule,
4 nji omunjili ni munjili kwaanyi alimuke okusiulula olutu lwaye nomo no ku yoyela ni moyo waye mu kukena ni likute
5 kasa mu titakazo no uhule kanyi asimacaba ao kaalimukile Nyambe.
6 Abo cwale kulese kwikala omunu so foseza mandaye mu mukwa ou, kakuli Ombumu mbabi ekoto kwao satende ngeeso kanyi omo tuna kumi lemuseta.
7 Kakuli Nyambe kasikutu isaanena mu kwikala aano kutenda ouhule kono aano kukena.
8 Abo cwale, woyo okana eyi kakana omunu, kono kame akana Nyambe, woyo oba Emebo yaye no kukena kwaanyi.
9 Kono okukumanena ni lilato kwa kwenu, kakwisa woyo ofanena okuming'olela kakuli anyi mwenyene na mukwiyetiwa kwa Nyambe nji mukusinge omunjili ku mujili.
10 Mi muniti luli kame musinga aakwenu mu Mesodoniya monje. Mi kame tumikandiketa nji mutende yongeso mu nako yonje.
11 Mutende emihupulo yenu okuyoya mukondoka, okutwalela etingana kwiinu yenu fela mane ni kusebeza ni makaa enu kanyi omo tuna ku miyeteta.
12 Mukutenda ngeeso mbamubiwi elikute kwaao kasa aaasikupumena, mane nikuyoya mu mukwa no kwasepa omunu.

Okwiiya kwa Mbumu

13 Abange kono katusingi nji mwikale mukwaa limuka, okukumanena nawo asilanganine nji mulese okutenda aanu no kulila kanyi omo atendela aakwenu nambulwa sepo.
14 Okumona nji kame tupumena nji Jesu nakufa mi nainguka kame, simba ngeeso, kame tupumena nji Nyambe mbaliti Jesu nawo asilanganine awo apumena mwa yonyene.
15 Mweyi kame twamba kwaanyi ni liywi lya Mbumu, nji cwale aaci ao asiyoya tuna siiwa okutwala abo saiyele Ombumu katutamba kutwaletela ao asilanganine.
16 Abo Mbumu yonyene mbashetumuka okutunda kuwilu ni liywi no taelo, ni liywi no ling'eloi no mukulu, mi ni mulumo no tolombita ya Nyambe mi ao anafele kwa Kilesite mbaainguka oweli,
17 cwale aaci tusiyoya mbatukuwanene mu makumbi nonyene ni kukuwana ni Mbumu mu mebo, mi mbatukaikalanga ni Mbumu enako yonje.
18 Abo cwale mukuomba-ombe omunjili ku munjili ni maywi aa.

5

Mukutukisete okwiiya kwa Mbumu

1 Asingwa, kono kanyi ku tinako ni tinako no mwaka kakwisa etuso nji konji omunu aming'oleleyo.
2 Abo aanyi luli mulimukile nji eliywaa lya Mbumu mba liiyi kanyi ombuyi mu usiku.
3 Cwale aanu aba aamba nji, “Kame kuli ekozo ni pukelezo,” cwale kushandola mbakwiyi beulu yoo kanyi oku kola kwikalanga ku mukati ba kuleya mi kakutamba kwikala oku shotoka.
4 Kono anyi abange kamuli muuwi, nji elyo liywaa limikomokise kanyi ombuyi.
5 Anyi monje kame muli aanu ao ali mu liseli ni munjii, aci katukwele ku usiku simba kuuwi.
6 Abo cwale tulese kulangana kanyi omo atendela aakwetu, kono tutone mane twikale aano kukulemaule.
7 Kakuli ao alangana kame alangana ousiku mi ao akoliwa kame akoliwa ousiku.
8 Kono kakuli aaci kame tuli aasi munji, tuikale aano ukulema, tuku mange etumelo ni lilato kanyi esisilelezo naba saali, ni kukumanga esepo no kuyoyisiwa kanyi ekuwani.
9 Kakuli Nyambe ka situketa nji tu yandisiwe kuku bambaba kwaye, kono okuwana okuyoyisiwa mwa Mbumu wetu Jesu Kilesite,
10 woyo ona kutufela, nji kame tuinguka simba okufa kame tufanena okuyoya naye.
11 Cwale abo mu susuweze omunjili ku munjili mi mu kutuse omunjili ku munjili kanyi omo mutendela.

Etitaelo ni titumeliso no mamaneneno

12 Kono abaange kame tu mikumbela nji, mukuteke ao mubeleka noo, ao amyambela eyi no kutenda mwa Mbumu,
13 mane nikwatenda mu lilato no kuneneba mulibaka no musebezi woo, mwikale ni kozo mukaci kenu.
14 Mi kame tumyambela aabetu, okuba emamela kwao no kububa, mususuweze ao nokwaongola emicima, mutuse ao kaatwese mi mwikale ni mucima no kutatelela kwa onyene.
15 Mu mone nji kwaanyi kakwisa woyo ousa ouyi ku uyi, kono mu nako yonje musaele okutenda ouwa kwaakwenu mane nikwaanu onje.
16 Mu wabelelwe enako yonje,

17 mulapele mukulemenena enakao yonje,
18 Mube oukutumelo mu mikwa yonje. Kakuli okusinga kwa Nyambe mwa Jesu Kilesite kwaanyi.
19 Mulese kutima Emebo no kukena,
20 Mulese okunyefula amang'usa no anuhi a Nyambe.
21 Kono mweteke einu yonji mi mulemenene eyi no kuwaba
22 mutunde kuuyi wonje.
23 Cwale Nyambe no kozo yonyene amikenise mukene, cwale Emebo yenu yonje ni moyo ni lutu tiikale etino kwanyazaha aba saiye Ombumu wetu Jesu Kilesite.
24 Woyo ona miisana mbaitende kakuli niwa kusepahala.
25 Aakwetu mutulapeleleko,
26 Muasikupumenase aakwetu onje nuu kutubeta no mebo.
27 Kame ni myambela ni maata onje nji eling'olo eli libaleliwe aakwetu onje.
28 Esishemo sa Mbumu wetu Jesu Kilesite siikale naanyi.

ELIÑOLO NO WIILI KU MATESELONIKA

Okulimukisa ku Mateselonika no wiili

Eliñolo no wiili ku Mateselonika kama lina kuñoliwa kwa Mutumiwa Paulusi (1.1). Kama nakuñola eli liñolo mukwibiba munyima no Mateselonika no weli, mu myaka makumi atanu ni kamweya munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Paulusi yosili mu Kolinte abana kuñola eli liñolo ku Keleke mu Teselonika, Ekeleke eyo ana kuwana mu musipili waye no wiili no ulapeli (Tikezo 17.1-10). Kama yamba mu buka no Tikezo nji Ekeleke kama inakwikalanga ni kalulo no Majuda ni Magelike no kupula.

Ekeleke no Mateselonika kama ifanena okutwalela etingana ni tinako no mamaneneno ni kwiya kwa Kilesite aka no wiili, kakuli Paulusi kama anakwiñola aka no kupula mu mañolo aye onje ku Mateselonika. Beebi ekalulo no Mateselonika no wiili kama yamba eino tinako no mamaneneno. Paulusi mane osiba emamela okulwisa eyi nambulwa tuso. Omunu yonje kama afanena okusebeleza eilya yoo (3.6-10).

Emitwi no titaba

1. Paulusi kama atateka eliñolo muukulimukisa yonyene nawo aikalanga noo mu 1.1-2
2. Cwale kame aku tumela kwa Nyambe mulibaka no Keleke mu Mateselonika ni kwalapelela (1.3-12).
3. Mukauhanyo no wiili, Paulusi kama aamba eyi no tinako no mamaneneno.
4. Cwale kama aamba okulwisa eyi nambulwa tuso mane ni tuso no kubeleka (3.1-15)
5. Paulusi kama amana mu kukeeta Ekeleke kame (3.16-18).

1 Okutunda kwa Paulusi, Silubanasi ni Timoteya.

Ku Ndoo ya Nyambe na mu Muteselonika mwa Nyambe Sitetu mane ni Mbumu Jesu Kilesite.

2 Sishemo siikale naanyi ni kozo ya Nyambe Sitetu ni Mbumu Jesu Kilesite.

Ekatulo ba kwiiya kwa Kilesite

3 Kame tufanena okuba etumbo kwa Nyambe mu nako yonje mulibaka lyenu, aasingwa, kanyi omu kufanenena kakuli etumelo yenu kame ikula mukupula mane ni lilato lyenu moonje sebeli lyekeza.

4 Abo cwale aaci twenyene kaama tukuyema kwaanyi mu Tikeleke ta Nyambe mulibaka mu kongota kwenu mane ni mu tumelo yenu mu mayando ni matata ao mubitamo.

5 Ou ni upaki no katulo no kuluka ya Nyambe, nji mutendiwe aafanena ku mubuso wa Nyambe, owo muyandela.

6 Kakuli Nyambe ni wakuluka, mbateneke outata kwao amiyandisa,

7 mi mbabi epumulo kwaanyi muyandisiwa mane ni kwaaci ngeso, abo Mbumu Jesu aba sa shootolwe kuwilu ni mutindimi no mulilo mane ni mang'eloi aye no kongola,

8 mbabi ekoto kwao kaalimukile Nyambe ni kwao kaakuteke eliywi lya Mbumu wetu Jesu Kilesite.

9 Mbaayandisiwa mu koto no kwaabwa mane ni kutundisiwa beebi ni Mbumu ni kanya no kuneneba kwaye,

10 cwale aba saiye ba liywaa elyo nji akanyisiwe mwaanu aye no kukena onje ni kumakalisiwa mwao onje ao ana kupumena, kakuli amaywi etu kwaanyi naku asikupumenawa.

11 Ku mamaneneno aa, enako yonje kame tumilapelela nji Nyambe wetu amitende aafanena ku kwisana kwaye mane mu maata aye aiyatetete emilelo yenu yonje no kuwaba ni misebezi yenu no tumelo mu maata aye.

12 Abo cwale nji elitina lya Mbumu wetu Jesu likanyisiwe mwaanyi, mane naanyi ngeeso okutunda kwa yonyene, mulibaka no sishemo sa Nyambe wetu ni Mbumu Jesu Kilesite.

2

Omulume no kwa Kong'elela omulao wonje

1 Cwale okukumanena neyi no kwiiya kwa Mbumu wetu Jesu Kilesite ni kukuwana kwetu naye aasingiwa, kame tumikumbela nji,

2 mulese oku lelubela oku nyanganyisiwa mu minahano simba ku cilisiwa, simba ku Mebo, simba ku maywi, simba ku mang'olo ao aamba nji mwendi kame atunda kwaaci, nji eliywaa lya Mbumu lyaiya kale.

3 Mulese okongiwa ku munu mu ndila yonje, kakuli eliywaa elyo kalitamba kwiya konji oku kufutukela aba sakwiye oweli mi ku monahale omulume no kwa kong'elela omulawo wonje, yonyene otatelele okasinyeha.

4 Woyo olwisa ni kuku nuneka yonyene kwao akwisana nji Nyambe ni kwasikulapela onje, nji cwale ashimbe esibaka saye mundoo ya Nyambe mane ni kukuyema yonyene nji Nyambe.

5 Kandi anyi kamupuluka nji abo meni sili nanyi inaku myambela eyi yonje?

6 mi mulimukile eso siliyeisa nji cwale
woyo no kwiiba ashotoliwe mu nako yaye.
7 Kakuli amaata no tikunutu no mu-
lume no kwakong'elela omulawo tatateka
kale okubeleka, kono kaitamba kutenda-
hala konji woyo oikanisa okutendahala aba
satundisiwe mu ndila
8 mi cwale woyo no kwa kong'elela omu-
lawo aba sashotolwe, mi abo cwale Mbumu
Jesu mba mwibaa ni koyela na mukanwa
kaye mane ni kumu sinya mu kumonahala
ni kwiiya kwaye.
9 Okwiiya kwa woyo no kwa kong'elela
omulawo mutikezo ta Satani mbakwikala
ni maata ni isupo no mapwa ni timakazo,
10 mane ni koonga no kwiiba konje kwao
afanena oku sinyeha kakuli naakana oku
singa eniti mane nji ayoyisiwe.
11 Cwalehe Nyambe sebeli otuma amaata
no ubofu okwaatende asiku pumena eyi no
mapwa,
12 nji cwale onje aatuliwe awo no kwaa-
pumena eniti kono kame ana ku wabelelwa
eyi no kwaluka.

Namuketelwe oku Yoyisiwa

13 Kono kame tufanena okuutumela kwa
Nyambe mu nako yonje, abetu aa asingiwa
kwa Nyambe, kakuli Nyambe na kumiketa
okutunda ku matatekelo nji mu yoyisiwe
mu kukenisiwa ni mebo ni ku pumena mu
uniti.
14 Mulibaka elyo Nyambe na ku miisana
mu liywi, nji cwale mu tambule ekanya ya
Mbumu Jesu Kilesite.
15 Cwalehe abaange, mukoongote ni
kwikalelela mu sizo tuna ku miyeta, simba
mu liywi, simba mu tunwa, simba mu
mang'olo.
16 Cwale Ombumu wetu Jesu Kilesite
yonyene ni Nyambe Sitetu woyo ona ku
tusinga ni kutuba kozo na kwaabwa ni mi-
nahano no kuwaba mu sishemo,
17 ababalele emicima yenu ni miongota
mu misebezi yonje no kuwaba ni mu
maywi.

3

Mutulapelele

1 Abaange amamaneneno, mu tu lapelele,
nji eliywi lya Mbumu lifanene okwekeza
okwambiwa muwangu ni ku kutekiwa
kanyi omu lina kwikalela naanyi.
2 Mi mulapele nji tu fanene oku tundisiwa
ku ufokoli ni kwaanu no kwiiba, kakuli
kasa omunu yonje oli ni tumelo.
3 Kono Ombumu no tumelo, mba mion-
gota ni ku mi babalela kwa woyo no kwiiba.
4 Mi kame tu yupisisa mwa Mbumu kwi-
inu yenu, eyo mu tenda ni ku tenda einu eyo
tu mi laelela.
5 Mbumu afanene oku mi twaletela
emicima yenu ku lilato lya Nyambe ni ku
kongotiwa kwa Kilesite.

Okulemusiwa mulibaka no kububa

6 Abaange, cwale kame tu mi laelela, mu
litina lya Mbumu Jesu Kilesite nji mu tunde
ku mwabenu yonje woyo no kububa mu
kwapumena mi kasa mu ku kong'a esizo eso
mu na tambula kwaaci.
7 Kakuli anyi mwenyene kame mulimuk-
ile oku tenda oku kong'a eyo tuna tende,
katusi kwitenda abo me tuli naanyi.
8 ka tusi kulya esinkwa sa munu yonje
katusi teneka, kono oukuwana ni mu mise-
bezi kame tu sebeza ousiku ni munji, nji tu
lese oku imezwa omunjili mwaanyi.
9 Kasa nji ni mulibaka nji katu kwite
etukelo eyo, kono oku miba omutendelo
wetu omwanda no ku sebeza.
10 Kakuli simba aba tu na kwikala naanyi,
na tu kumiba etaelo eyi. Nji omunjili ka
sebeze, mu lese oku mulumelela nji alye.
11 Kakuli kame tu yupa nji anjili mwaanyi
kame ayoya mu kwaongola, ka tende
omusebezi simba mumweya.
12 Cwale aanu no ngeso kame tu laelela
ni kwaalemusa mwa Mbumu Jesu Kilesite
oku tenda emisebezi yoo mu koondoka ni
ku wana omoyo woo.
13 Abaange, mulese oku katala mu ku
tenda wino.
14 Nji omunu munjili kame akana
oku kuteka eyo twamba mu ling'olo eli,
mulimuke woyo munu, mi mulese oku
tenda esinjli kwa yonyene, nji afanene
okweena.
15 Mu lese oku mwaliketa kanyi esi-
ila kwaanyi, kono mu mueleze kanyi
omuasikupumena munjili.

Amaywi no Mamaneneno

16 Cwale mulesele Ombumu no kozo
amibe ekozo mu nako yonje ni mu tindila
tonje. Ombumu aikale naanyi enako yonje.
17 Meene Paulusi, kame ni ng'ola eti-
tumeliso eti ni maoko ange. Esi esisupo mu
ling'olo lyange lyonje, mo kame omu ina
ng'olele.
18 Esishemo sa Mbumu wetu Jesu Kilesite
siikale naanyi moonje.

Eliñolo lya Paulusi no weli kwa TIMOTEYA

Okulimukisa

Ebuka ya Timoteya no weli ni liñolo linakuñoliwa okutunda kwa mutumiwa Paulusi okuta ku mwiyeti waye Timoteya. Timoteya no weli mwendi kame lina kuñoliwa mu myaka makumi mutanu ni limweya ni twiili okutwala ku makumi mutanu ni limweya ni tunee (62-64 AD) munyima no kufa kwa Jesu. Esi kame simonahala okutendahala beebi ni mamaneneno no upilo wa Paulusi. Paulusi kame ano kulema esilikani sinene ni Timoteya mane enako no kupula kame ana ku mwisananga nji mwanaye (Filipi 2.22; 1 Timoteya 1.2; 1.18).

Eli ni limweya ku mañolo anee atunda kwa Paulusi ao ana yuleke ku munu kasa ku Keleke. Amañolo aatu anjili ni Timoteya no wiili, Tite, mane ni Filimoni. Timoteya no weli kame likwite onene etitaba no titaelo ba kulumbeka Keleke (2.1-15), etiswanelo no aendisi mu Keleke (3.1-13), mi etitemuso kweyi no aiyeti no mapwa (1.3-11; 4.1-5; 6.2-5). Esi kame simonisa Paulusi omo naiyetetanga Timoteya okutenda omwendisi mukaci no tikeleke. Timoteya weli kame lili ni milao no kupula eyo itwesa okutusa aendisi no tikeleke mu maywaa etu oku babalela eketelelo no tikeleke na mwibaka yetu.

Emitwi no titaba

Paulusi kame atateka muku keeta Timoteya (1.1-2).

Cwale kame aba Timoteya emamela mulibka no aiyeti no mapwa (1.3-11).

Kame Paulusi kame aekeza okutoloka okutumela kwaye kwa Jesu Kilesite (1.12-19).

Esisitatama kame a laela Timoteya mulibaka no milumbeko mane ni aendisi no Keleke (2-3).

Paulusi kame amanenena eliñolo lyaye mukuba Timoteya eti taelo no mamaneneno (4-6).

Okukeeta

1 Mene Paulusi, Omutumiwa wa Jesu Kilesite, mutaelo ya Nyambe omuyo yisi wetu, neyi ya Jesu Kilesite esepo yetu.

2 Kame niñolela Timoteya, mwanange luli mu tumelo,

Esishemo, amakeke ni kozo okutunda kwa Nyambe Sitetu, ni kwa Kilesite Jesu Ombumu wetu.

Emamela okulwisa Etituto no Mapwa

3 Kanyi omo nina kukwambelela aba nina kuta ku Masedonia, nji osiyale mu Efese nji cwale olemuse aanu anjili nji alese okwiyeta etuto indina,

4 simba alese okubeeka onyene ku matangu ni ku masika no kwaabwa , awo alita etiñananyi, mi katusu omunjili okutenda omusebezi wa Nyambe owo otwesiwa okutendiwa konji fela mu tumelo.

5 Elibaka no taelo eyo, ninji wiikale ni lilato eli litunda mu mucima no kukena, ni mu lizwalo no kuwaba, ni ku tumelo no niti.

6 Aanu anjili kame anatundu kweeyo mi kame anati ku myambelo nambulwa tuso.

7 Kame alakaza nji atende aiyeti no mulawo kono kayupisisa eyo aamba simba einu eyi yaa ongota.

Etuso no Mulao wa Mushe

8 Cwale kame tuyii nji omulawo niwakuwaba, nji omunu kame akutusisa wo mu kufanena.

9 Okuyupisisa eyi, ninji omulawo kausi sitendelwa aanu no kuluka, kono kame usumenwe awo nokwiiba nawo akana okuyupa, naa akana etitaba ta Nyambe, nawo asikutenda eibi, nawo no kwakena, naa asikushwaula, naa anaibaa asitoo, nawo anaibaa ainaoo, naa aibaa aanu,

10 kame usumenwe ni mahule awo atenda naakoo alume, ni asodoma, naa aulisa aanu, naa no mapwa, naa akununga amapwa, nawo asikukana etuto no niti.

11 okukumanena ni liywi no kuwaba no kanya ya Nyambe no kufuyaulwa woyo olumbekiwa, elyo ni beekilwe mu pabalelo yalyo.

Okutumela ku Makeke a Nyambe

12 Kame nikutumelo kwa Jesu Kilesite Ombumu wetu, woyo onanibi amaata no musebezi wange. Kakuli nanimono okusepahala okuniketa mu musebezi waye

13 simba nji kame nina kumunyefula, okumuyandisa mane ni kumwangola. Kono kame ina shemubiwa, kakuli kame nina kutenda eyo mu kwalimuka, me kani sipumena.

14 Cwale esishemo sa Mbumu wetu kame sinaiyi kwa mene onene ni tumelo ni lilato eli liliko mwa Jesu Kilesite.

15 Omwambelo niwa niti mane ni kutambuliwa luli, nji Kilesite Jesu nakwiiya mu litunga mu kuyoyisa asikutenda eibi. Mi kwa onyene awo asikutenda eibi time nakuuso,

16 kono kame nina tambula esishemo mulibaka eli nji mwa mene woyo na kuuso nji, Jesu Kilesite amonise omucima waye no kuwaba mi kutendiwe omwanda kwawo sa lumele mwa yonyene nji abiwe omoyo no kwaabwa.

17 Kwa Mbumu no kuta oku nokwaabwa, no kwaafa, no kwa monwa, yonyene Nyambe yomboci, abiwe elikute ni kanya mu tinako ni tinako Ameni.

18 Etaelo eyi kame niibeeka kwa wene Timoteya mwanange okukumanena nanuhi anakwamba mulibaka lyowe. Mwa onyene, ote nayo mi olwe endwa no kuwaba,

19 mi oikale ni tumelo ni lizwalo no kuwaba. Mukulesela elizwalo no kuwaba aanu anjili nasinyehelwe elizwalo lyoo ni tumelo yoo.

20 Kwa onyene kame kuli Himeniyasi ni Alekizanda, awo ninabi kwa Satani nji aiyetiwe okwanyefula.

2

Okulumbeka Mu Keleke

1 Cwale oweli kame ni myambela nji, etitapelo, okukumbela, okulapelela ni wi-tumelo itendiwe kwaanu onje,

2 kakuli ambumu nawo ali ba itulo no kukutekeha, nji tuyoye muukuketa ni moyo no kozo mu ulapeli ni likute mu mikwa yonje.

3 Kakuli esi nisa kuwaba ni kupumeniwa mu miyo a Nyambe omuyoyisi wetu,

4 woyo osinga nji aanu onje ayoyisiwe ni kukeela ba kulimuka eniti.

5 Kakuli kame kuli Nyambe mumweya feela, mi kame kuli omwimaneni mumweya woyo oli mukaci no aanu ni Nyambe yonyene Kilesite Jesu omulume,

6 woyo ona kukuba yonyene etifo no aanu onje. Oupaki ona kubiwa mu nako no niti,

7 kakuli sokame eso ina ketelwe okutenda omwiyeti ni mutumiwa kame naamba eniti mi kanoongo, meene omwiyeti no asimacaba mu tumelo ni niti.

Akati kame Afanena Okupumeniwa Okwiyeta

8 Kame ni lakaza cwale nji mu sibaka sonje aanu alapele, aimekile amaoko no kukena okuulwile okutina ni tiñananyi.

9 Kame ni singa nji akati onyene akufuke wino nuukukabisa mu kumonahala kasa ni tiñuki nokwa monahala wino simba egauda, simba etipelela simba eikumango no kutula,

10 Kono ni misebezi no kuwaba kanyi akati alukele awo alapela Nyambe.

11 Mulesele akati akwiyete mu kondoka akubeekile kunji mu ukukokobezo no kwiyala mwa Nyambe.

12 Silumele nji omukati aiyete simba okwikala ni maata beulu no alume, kono kame afanena akondoke.

13 Kakuli Adama yona kuumbiwa oweli, okubinda Eba munyima.

14 Cwale Adama kasa yonyene ona kongiwa, kono omukati yona kongiwa mane sebeli ocola omulawo wa Nyambe.

15 Cwale omukati mbayoyiswa mukuleya aana, nji yotwalelelela mu tumelo ni lilato, niukukenisa nuukulema.

3

Aendisi Namu Keleke

1 Omwambelo niwaniti, nji omunu yonje aba alakaza okwingena ba wiyeti, kame alakaza omusebezi no kuwaba.

2 Cwale omwiyeti aulwe esi sinyazahala mwa yonyene, atende omulume no mukati mumweya, atende woyo no ukulema, nuukuteka, woyo osikutambula angenda, woyo otwesa okwiyeta aanu,

3 kasa osikunwa onene eyi ikolwisa, woyo osikufula aanu, simba woyo no kusinga onene amali,

4 kame afanena okubusa wino asindoo yaye, okuyupiwa kwanaye mane niku kutekeha mu mukwa onje.

5 Kakuli omunu aba aulwa okulimuka okubusa wino asindoo yaye, ngasibine satwese okubabalela Endoo ya Nyambe ya Nyambe?

6 Alese okutenda omunu woyo otangisa okupumena, simba ofanena oukukuhumusa mane akwele mu katulo ya Diyabulozi.

7 Kame afanena oku pakiwa wino kwaanu awo ali kundee, nji alese okukwela mukunyaziwa ni mu mukwa wa Diyabulozi.

Atusi namu Keleke

8 Atusi no keleke ni onyene atende ano kutukufalelwa, kasa asitindimi timbili, asikunwa onene amalopu mane nikusinga onene amali

9 atundamene mu tumelo no niti ni lizwalo no kukena.

10 Cwale kame afanena okwetekiwa oweli, nji cwale kaanyazahala asebeze kanyi atusi no keleke.

11 Naakati ngeso atukufalelwe, alese okutenda asikooba, kono akuleme mane niku sepahala mu inu yonje.

12 Atusi no keleke atende omulume no mukati mumweya mane asikubabalela wino anoo nasindo yoo.

13 Kakuli awo asebeza wino kanyi atusi no keleke mbakuwana elikute no kuwaba mane ngeso ni koongola mu tumelo eyo ili mwa Kilesite Jesu.

Ekunutu no Kuneneba no Unyambe

14 Kame nisinga okwiiya kwa wene abano, kono kame nikuñolela etitaelo eti nji cwale,

15 nji kame niliyeha, mufanene
okulimuka omo omunu afanena ok-
wikalela mu ndoo ya Nyambe eyo itendile
nji keleke ya Nyambe no kuyoya omusumo
ni matatekelo no niti.
16 Omunene luli woyo tupumena no
kuneneba mu tumelo yetu.
Naku monahala mu unu,
kame anatendiwa woyo no kuluka ku
mebo,
kame ana kumoniwa ku mangeloi.
kame ana kukutaziwa mukaci no aanu,
kame ana kutumeniwa mu litunga
mane nakushimbeliwa mu kanya.

4

Ayeti no Mapwa

1 Cwale Emebo kame yaamba mu koon-
gola nji mu tinako na kuuso anjili mbat-
undu mu tumelo, okukumalela emebo no
mapwa mane ni tituto no madimona.
2 Etituto eti kame titunda kwasikukuba
no mapwa awo amazwalo oo nababuliwa.
3 Ao akanisa aanu okukwata ni kulya
eilya eyo ana umbu Nyambe nji itambu-
liwe muukutumela kwawo apumena ni
kulimuka eniti.
4 Kakuli einu yonje ina kumbiwa kwa
Nyambe niya kuwaba, mi kakwisa eyo
ikaniwa nji kame itambuliwa muuku-
tumela,
5 kakuli kame ikenisiwa yonje ni liywi lya
Nyambe ni tapelo.

Omubika no Kuwaba wa Kilesite Jesu

6 Nji kame obeeka etitaelo eto balubala
no aasikupumena, mbutende omubika
nokuwaba wa Kilesite Jesu, woyo onakulele
ba liywi no tumelo ni mu tuto no kuwaba
eyo onakoño.
7 Olese okutenda esinjili ni milimu mane
ni matangu. Oku twaete mu musebezi no
ulapeli.
8 Kakuli okutwaeza olutu emisebezi kame
kutusa mbicani, kono ounyambe kame
otusa mu inu yonje owo onabiwi esepiso no
omoyo wa bano mane nowo osiiya.
9 Omwambelo owo niwa niti mi otambu-
liwe mu kwiyala.
10 Kakuli kumamaneneno ano kame
tuyanda ni kusebeza kakuli kame tubekile
esepo yetu mwa Nyambe wetu no kuyoya,
Omuyoyisi no aanu onje onene kwawo
apumena.
11 Olaele mane oiyete einu eyi kwaanu
12 Kuulwe omunu woyo sosinya oundum-
bana wowe, kono otenda omwanda mu
kwamba ni oukulema, mu lilato, mu tumelo
mane nimu kukena.
13 Okutwala aba saniyele, oikale kwaanu
meubala amañolo okukutaza ni kwiiyeta.
14 Olese oku keshebisa empo eyo okwite
eyo onakubiwa mu unuhi abo esikwata no
akulu aba anakukubeeka amaoko oo beulu
yowe.
15 Otokomele emisebezi eyi, okubeeke
wenyene ku yonyene nji cwale aanu onje
amone okutukufalelwa kowe.
16 Okutokomele wenyene mane
otokomele ni tuto yowe. Otwalelelela mo
kakuli mukutenda ngeso mbuku yoyisa
mane bamweya nawo akuyupa.

5

Etitukelo no Alumeli

1 Olese okwayuta omukulu kono
omususuweze kanyi sitowe, obabalele
andumbana kanyi ainowe,
2 obabalele akulu no akati kanyi aina-
wowe, obabalele akatana kanyi amandowe
mu kukena monje,
3 Okuteke akati no timbelwa awo atendile
ambelwa luli.
4 Nji ombelwa kame ali naana simba
aikulyaye, mwalesele akwiyete oweli
oulapeli woo ku lubasi loo mi anjili mwause
kwashemi oo, kakuli esi sokame eso
silumelelwa mu miyo a Nyambe.
5 Cwale ombelwa no niti mi nasiyala
yomboci mu umweya, mi kame atwalelela
mu kukumbela ni kulapela omunji ni usiku.
6 Kono woyo okuyoyela mu minyaka,
nafu naaba ayoya.
7 Walaele eyi, nji cwale aulwe naaba
anyazahala.
8 Nji omunu yonje kababalele aabaye,
onene asindoo yaye kame ana kana
etumelo, mi kame abitiwa ku munu no
kwapumena.

Etimbelwa

9 Ombelwa kame afanena okuñoliwa mu
buka no timbelwa nji nabitelele emyaka
makumi atanu ni likumi limweya no
kuleiwa. Woyo ona kukwaliwa ku mulume
mumweya feela,
10 mi kame afanena okupakiwa wino
ku misebezi yaye no kuwaba, oku lela
aana, oku tambula angenda, oku yow-
isa amakondo no anu a Mbumu, okutusa
aakalelwe, mane nukubeeka yonyene oku-
tenda wino mu mikwa yonje.
11 Kono okane okuñola etimbelwa no
akatana, kakuli aba akula mu minyaka
kame atunda kwa Kilesite mane kame
alakaza okukwaliwa,
12 mi kame akwingenyeka mu mubonda
aba acola esepiso yoo no weli.
13 Kame akwiyeta okububa aba apota
pota mu tindoo, mi kasa kububa feela kono
ni kooba mane nikupateha etinyutu too, ni
kwamba einu nambulwa tuso.

14 Cwale kame nisinga nji etimbelwa no
akatana tikwaliwe, aleye aana, ababalele
asitindoo too mane alese okuba esiila esi-
baka no kwamba eyi no kwiiba kwaaci.
15 Kakuli etimbelwa tinjili sebeli tafu-
tukela kale kwa Satani.
16 Nji omuasi kupumena no mukati kame
ali naabaye no timbelwa, aatuse, keleke
ilese okwimelwa nji cwale keleke yonyene
ituse etimbelwa nambulwa awo aatusa.

Aakulu no Keleke

17 Mulesele akulu awo aendisa wino,
atenekiwe twiili onene awo sebeza mu
kukutaza ni kwiyeta eliywi.
18 Kakuli eliñolo kame lyamba nji,
“Mulese okununga opulu kukanwa aba
ashenga oubeke” mane, “Woyo osebeza
kame afaneniwa omupuzo waye.”
19 Olese okutambula etaba eyi ilwisa
omukulu no keleke, konji aba ibihiwa kwa-
paki ayiili simba aatu.
20 Kwawo atenda esiibi, waakalimele
balubala no aanu onje nji cwale anjili acile.
21 Balubala lwa Nyambe ni lwa Kilesite
Jesu mane ni balubala no mañeloi aketilwe
kame ni kulaela okumamela emilao eyi me
ulwile esaluluti okutenda esinjili ni sobozi.
22 Olese okuleluba okubeeka amaoko
baanu simba oukubeeka mu sibi no akowe,
kono wene okukenise.
23 Olese okunwanga feela ameyi, kono
okutusisange ni waine icana mulibaka
no lipumo lyowe ni kukola-kola kowe no
kulemenena.
24 Eibi no aanu anjili kame imonahala
wino muwangu-wangu simba ba nako no
katulo, kono eibi no anjili kame saimona-
hale munyima aba sakubite enako.
25 Cwale yongeeso ni ku misebezi no
kuwaba kame imonahala, simba nji kai-
monahala, kono kaitamba kusiyalela eish-
weekilwe.

6

1 Awo ali munji no coko no ubika alikete
aolyoo mukwakuteka onene, nji cwale
elitina lya Nyambe ni tuto yetu ilese
okwambiwa esi no kwiiba.
2 Awo aluwilwe kwa olyoo no
aasikupumena aabe elikute nji nonyene
nasikupumena, asebeze wino kakuli awo
asebelezwa nonyene niaasikupumena
nasingiwa, mwiyete ni kutokomela emise-
bezi eyi.

Etuto no mapwa ni ufumu no niti

3 Nji omunu kame aiyeta mi kalumele-
lana ni maywi no niti a Mbumu wetu Jesu
Kilesite ni tuto eyo ilumelelana ni ulapeli
4 woyo kame akukuumusa mi kakwisa
eso alimukile. Kame atomine mu mi-
nahano yoo mi kame asinga okutenda
etiñananyi ba maywi, eto tilita omuna, ok-
wayuta, etingangu mane ni mihupulo no
kwiiba,
5 mi kame ali ni tiñananyi mukaci no
aanu ni kunahana eyi no kwiiba mane
nikuulwa eniti. Kame ahupula nji oulapeli
endila no kufuma.
6 Kame kuli esifumu no kuneneba mu
ulapeli, nji kame tukolwa kweyo tuli nayo.
7 Kakuli kakwisa esi tuna liti mu litunga
mi katutwese okushimba esinjili mu
litunga aba tulisiya.
8 Kono nji kame tuli ni ilya ni ikumango,
yatusepa eyeyo.
9 Kono awo alakaza okufuma kame ak-
wela mu muliko, mu malaba, neyi isinya,
mane eyi itikiseta aanu mukusinyeha ni
kutaukelela.
10 Kakuli okusinga onene amali, endila
eyo itwala ku uyiii onje. Aanu anjili
mukusinga amali, natundu mu tumelo
yoo mane kame acola emicima yoo mu
mayando no kupula.

Etitaelo no Mamaneneno Kwa Timoteya

11 Kono kwa wene, omunu wa Nyambe,
otunde kweyi yonje. Otwalelelela mu ku-
luka, mu ulapeli, mu tumelo, ni lilato, mu
ukukoongota ni ukuketa.
12 Olwe endwaa no kuwaba no tumelo,
oleme omoyo no kwaabwa ou onaisanenwe
aba ona kwamba eyi no tumelo yowe
balubala no apaki no kupula.
13 Balubala lwa Nyambe woyo oba omoyo
ku inu yonje ni balubala lwa Kilesite Jesu
woyo no paka eyi no tumelo yaye balubala
lwa Pontiyasi Pilato woyo ona kutenda
oupaki no kuwaba.
14 kame ni kulaela nji omamele etaelo eyo
mane kuulwe neso sinyazahala mwa wene
okutwala abo sa kamona halele Ombumu
wetu Jesu Kilesite.
15 Cwale esi mbasi monahala ba nako ilu-
keele kwa Nyambe ona fuyaulwa Omubusi
yomboci, Ombumu no ambumu onje.
16 Yonyene yomboci no kwaafa mi kame
ayoya mu liseli elyo kakwisa omunu otwesa
okushetetako, woyo kakwisa onamumono
mane kakwisa woyo omumona. Kwa
yonyene kwikale elikute ni maata no
kwaabwa! Ameni.
17 Kwawo aluwile muno mu litunga
waabe emamela nji alese oukukuumusa
simba okubeeka esepo yoo ku ufumu
nambulwa tuso kono asepe Nyambe woyo
otuba oufumu mukupula nikutu fuyola
okutuba einu yonje tukukola.
18 Asebeze eyi no kuwaba, okufuma mu
misebezi no kuwaba, awo aba ni mucima
mumweya.

19 Mu kutenda ngeso kame akutewela
onyene okutenda omusumo no kuwaba na
kuuso nji cwale alimuke omoyo no niti luli.
20 Weene Timoteya oteule eyo ibekilwe
mu pabalelo yowe. Otunde mu yambo nam-
bulwa tuso eyo no mapwa nji ezibo.
21 Anjili mu kupaka, cwale mukutenda
ngeso kame ana tundu mu tumelo yoo.
Esishemo siikale niwene.

Eliñolo lya Paulusi kwa TIMOTEYA

Okulimukisa

Ebuka ya Timoteya no wiili ni buka no wili ya mutumiwa Paulusi eyo ana kuñolela ku mwiyeti waye Timoteya. Timoteya no wiili kame ina kuñoliwa beebi ni mamaneneno no upilo wa Paulusi. Kame ana kubeekiwa mu tolongo mu Loma munako yaye (1.16). Paulusi kame ana kutenda oulikani no kongola ni Timoteya mane enako no kupula kame ana kumwisananga nji mwanaye (Fillipi 2.22), Timoteya no wiili (1.2; 1.18).

Eyi einjili no tibuka tinee eto tiyuleka ku munu kasa ku Keleke. Etaatu tinjili ni Timoteya wiili, Tite, mane ni Filimoni. Enako eyo lina kuñoliwa eliñolo lya Timoteya no wiili asikulapela mu mubuso no Maloma kame ana kuyandiswangwa. Mwendi eli elibaka elyo ana kunungeliwa Paulusi mi kame ana kulaelanga Timoteya nji akongote mu mayando. Kanyi mu Timoteya no weli, Paulusi kame aba etitemuso no kupula oku kumanena ni aiyeti no mapwa (1 Timoteya 1.16-18). Paulusi kame ambela Timoteya nji mbakwikala enako no utata kuuso (3.1)

Emitwi no titaba

- Paulusi kame atateka mu kukeeta Timoteya (1.1-2)
- Cwale kame ambela Timoteya nji akongote (2.1-13)
- Esisikoñelelako kame amuba etitaelo mukupula (2.14-26).
- Cwale kame amutobosa eyi saitendahale kuuso mane noomo afanena okutambulela (3.1-4; 8).
- Paulusi kame amana ni maywi aye no kumanenena kwa Timoteya (4.9-24).

1 Mene Paulusi, omutumiwa wa Kilesite
Jesu mukusinga kwa Nyambe okukumanena ni ku sepiso no omoyo owo oli mwa
Kilesite Jesu.
2 Kame niñolela Timoteya, omwanange
nisinga.
Obiwe esishemo, amakeke mane ni kozo
eyi itunda kwa Nyambe Sitange mane
nikwa Kilesite Jesu Ombumu wetu.

Okutumela ni Kususuweziwa

3 Kame ni kutumela kwa Nyambe woyo
ni sebeleza ni lizwalo no kukena, kanyi
anjekulyetu omo ana kutendela aba
nikuhupula mu nako yonje mu titapelo
tange.
4 Kame nihupula emyoti yowe, ousiku ni
munji kame nishukele okumona nji cwale
niiyale okuwabelelwa.
5 Kame ni yambuta ni tumelo yowe no
kwakesheba, etumelo ina kwikala oweli
mwa nyakulyowe Loisi ni mwa inawowe
Yunisi. Kame nikolwa luli nji nimwa wene
kweeli.
6 Mulibaka elyo nisi kupulukisa nji
ofutelele empo ya Nyambe eyo ili mwa
wene aba nina kukubeeka amaoko ange
beulu.
7 Kakuli Nyambe kasituba Emebo no
umowa, kono wa kongota, ni wa lilato, nou
no ukusiulula wenyene.
8 Cwale olese okwenena okwamba
oupaki wa Mbumu wetu simba okwamba
eyange mene elipanditi lyaye. Kono
tukutabele kumayando mulibaka no liywi
no kuwaba mu maata a Nyambe.
9 Woyo ona tuyoyisa ni kutwiisana,
okwisaniwa no kukena kasa mu libaka no
misebezi yetu kono mu libaka no kusinga
kwaye mane ni sishemo eso ana kutuba
mwa Kelesite Jesu kunyima elitunga
elyakalya sumbiwa kale,
10 mi cwale bano esishemo nasi monahalisiwa mukwiiya kwa muyoyisi wetu
Kilesite Jesu woyo ona mana elifu nikulita
omoyo mane nikulita omoyo no kwaafa mu
liseli mulibaka no liywi no kuwaba.
11 Lyonyene eliywi no kuwaba nina
beekiwa okutenda omukutazi, omutumiwa
mane ni mwiyeti walyo,
12 cwalehe bokame aba ni yanda aba nisebeza. Kono kanienisiwa kakuli kame niyii
woyo ina pumene mwa yonyene mi kame
nikolwa nji kame atwesa okubabalela eyo
nina beeke kwa yonyene okutwala ba liywaa sauke.
13 Cwale okoñe omwanda no maywi no
kuwaba no niti awo ona yupu kwa mene,
mu tumelo mane nimu lilato eyo ili mwa
Kelesite Jesu.
14 Omamele eyi no niti eyi ina beekiwa
mu pabalelo yowe, mu Mebo no Kukena
woyo oyoya mwaaci.
15 Kame olimukile nji onje awo ali mu
Asiya nani futukele okunilwisa, mwa
onyene kame kuli Figalusi ni Hemogenisi.
16 Ombumu ashemube asindoo ya Onesifolasi, kakuli kame ani katulusanga. Kasi
kwenena okunungiwa kwange.
17 Kono aba ana kukeela mu Loma sebeli
oni saela mane nikuni wana.
18 Ombumu amube esishemo okutunda
kwa Mbumu Nyambe ba liywaa elyo mane
kame olimukile wino omo ana kunituseta
mu Efese.

2

Omusole no Kuwaba wa Kilesite Jesu

1 Cwale wene omwanange, ongole mu
sishemo eso sili mwa Kilesite Jesu.

2 Mi eyi ona yupu kwa mene balubala no
tipaki no kupula, oibeeke kwanu no kusep-
ahala, awo satwese okwiiyeta anjili kame.
3 Okutabele mu mayando kanyi omusole
no kuwaba wa Kilesite Jesu.
4 Kakwisa omusole oli ba musebezi woyo
okwingenyeka mu musebezi wa woyo
nokwatenda omusole, kakuli omulelo waye
waku wabelisa woyo ona mubeeke ba
musebezi.
5 Omunu oli mu takano kabiwi omupuzo
no takano, konji aba alakana okukuma-
nena ni mulawo.
6 Osikulima mu koongola yosowana ow-
eli kweyo ina kutuliwa.
7 Opuluke kweyo naamba, kakuli Om-
bumu mbakubi okuyupisisa mu inu yonje.
8 Opuluke Jesu Kilesite woyo ona
kwinguka kwaafu, no lusika lwa Dabida,
kanyi omo ina kutaleziwa mu liywi lyange
no kuwaba.
9 Eliywi no kuwaba elyo ina yandele ni
kunungiwa mu tungongolo kanyi osisinyi.
Kono eliywi lya Nyambe kalisi nungiwa mu
tungongolo.
10 Cwalehe kame nongota einu yonje
mulibaka no awo ana ketiwa nji nonyene
awane okuyoyisiwa mwa Kilesite Jesu ni
kanya no kwaabwa.
11 Omwambelo ni waniti.
“Nji kame tufile naye,
mbatuyoyo naye.
12 Nji kame tukoongota mu mayando,
mbatubusa naye.
nji kame tumukana,
niyonyene mbakatukana.
13 Nji aci katu kwite etumelo,
yonyene wa kusepahala,
kakuli katwese oukukana yonyene.”

Omubeleki ona Pumeniwa kwa Nyambe

14 Wa pulukise eyi, mane nikwalemusa
balubala lwa Mbumu nji alese okukanana
ni maywi. Kaikwite tuso kono konji feela
okusinya awo ateeteta.
15 Otenda omo tweseta nji okubeeke
wenyene kwa Nyambe kanyi omubeleki
no kulumelelwa, omubeleki woyo kakwite
etaba nikwena woyo oiyeta eliywi no niti.
16 Mwambuke omwambelo no kwiiba,
kakuli kame yekeza okutwala anu ku ku-
fosa onene.
17 Omwambelo woo kame okufekile
kanyi esitombo no kwabala. Mukaci koo
kame kuli Hemenaeyasi ni Filetasi,
18 okame awo anatundu mu niti aamba
nji okwinguka no afu naku tendahala.
Kame akwisa etumelo no akoo.
19 Kono omusumo no koongola wa
Nyambe osimanine obeekilwe eliswayo
“Ombumu kame ayii awo ali aye” mi
“Omunu yonje woyo oisana elitina lya
Mbumu atunde ku kutenda eyi no kwiiba”
20 Cwale mu ndoo no kuneneba kakwisa
fela eiwana no gauda ni silibela kono kame
kuli ngeso neyi no itondo ni limaa, einjili ya
kukutekeha einjili yano kwakutekeha.
21 Nji omunu kame akukenisa yonyene
okutunda kwiinu no kwiiba, cwale mbat-
ende esibelekiso sili ni tuso, okukutekeha ni
tuso ku munya ndoo, woyo otatelele omuse-
bezi wonje no kuwaba.
22 Ocile etitakazo no undumbana, kono
otwalelele eyi no kuluka, ni tumelo, ni
lilato, ni kozo, bamweya nanu onje a
alapela Ombumu ni mucima no kukena.
23 Okane etiñananyi no welo na mbulwa
etingana, mu kulimuka nji kame tilita
okulwa.
24 Cwale omubika wa Mbumu ka lukele
okulwa, kono kame alukela okutenda woyo
no musa kwanu onje, woyo otwesa ok-
wiyeta ni mucima no kuwaba,
25 Woyo ofanena okusiulula ao amul-
wisa ni mucima no kuluka, kakuli mwendi
Nyambe mbaabi okubaka mane nji alimuke
eniti.
26 Cwale atwese okupicuka mu malaba a
Satani woyo waswazize nji atende esi sis-
ingwa kwa yonyene

3

*Okuyoya nambulwa Nyambe mu may-
waa no Mamaneneno*

1 Kono oyupisise eyi nji mu maywaa
no mamaneneno, kame sakwiye tinako no
kubambaba.
2 Kakuli anu kame sa kusinge onyene,
asikusinga amali, akuyeema, oukuku-
umusa, anyefuli, awo akana oku yupa
ashemi oo, awo aulwile okutumela, awo
akana einu ya ouwa, awo no kwakena,
3 awo no kuulwa elilato, asiñole, asi
kooba anu ni mapwa, awo no kwakulema,
asikutweba, awo atimba einu no kuwaba,
4 asi kushemba, amatanya, asiku
kununeka, awo asinga eminyaka okubita
okusinga Nyambe,
5 awo akumonisa nji aasikupumena,
kono kame akana amaata no uasikupumena.
Ocile anu no ngeso.
6 Kakuli mukaci koo kame kuli awo ain-
gena mu tindoo no anu ni kununga akati no
kufokola, awo aimelwe ku ibi ni kulakaza
eiminyaka no kupula,
7 awo ayupeteta kwanu feela mane ka-
keela ba kulimuka eniti.
8 Kanyi Janesi ni Jambulesi aba ana
kukananisa Mushe, cwale alume awo
nonyene kame akanana eniti, anu no
kwanahana wino mane kame ana tauka
mu tumelo.

9 Kono katamba oku twalelela, kakuli owelo woo mba umonahala kwanu onje, kanyi uya no alume ayiili aya.

Etitaelo no Mamaneneno kwa Timoteya

10 Cwale bano nu limuka etuto yange luli, nomu ni tendelanga, ni milelo yange mu moyo, etumelo yange, ni mucima wange no kuwaba, ni lilato lyange, nu koongota kwange,
11 amayando ange, okuyandisiwa kwange, oko kuna niiyele ku Antiyoki, ni ku Ikoniyamu ni ku Lisitila, mu mayando ao kame ni na kongota, mi Ombumu na nilamulele kweyo yonje.
12 Niti luli awo onje asaela okuyoya mu moyo no uasikupumena oli mwa Kilesite Jesu kame sa yandisiwe,
13 kono anu no kwiiba na ongi, kame sa twalelele onene mu uyi, me alemine okonga anu, mi kame aongiwa nonyene.
14 Kono wene otwalelele kweyi ona kwiyete mane ongotete eyo ona pumenemi kame olimukile woyo ona kwiyeteyo,
15 okutunda ku wanuke wowe kame uyii amañolo no kukena, awo atwesa okusimweta eyo no kuyoyisiwa mu kupumena mwa Kilesite Jesu.
16 Amañolo onje kame anañoliwa mu kususuweziwa kwa Nyambe mi kame ali ni tuso mu kwiyeta, mu kukolwisa, mu kulukisa mane ni mukumonisa okuluka,
17 nji cwale omunu wa Nyambe a petahale mane afanene okutenda omusebezi onje no kuwaba.

4

Ekatulo kame Ikeyile mutende Omusebezi wenu wino

1 Kame ni kulaela bouso wa Nyambe ni wa Mbumu Kilesite Jesu woyo soatula awo ayoya nawo asikufa, enako saiye ni mubuso waye
2 okutaze eliywi, ongote mu nako no kuwaba neeyi no kwiiba, ukolwise, okalimele, osusuweze mi otenda ngeso ni mucima no kuwaba ni mane nimu kwiyeta.
3 Kakuli enako kame iiya eyo anu kame sakane etuto no kuwaba, kono bakwikala ni matwi nokuyuwa mbaku saelele aiyeti oo awo sate mu titakazo too.
4 Kame satunde muku teeteta eniti mi kame sayaulukele mu matangu.
5 Kono wene enako yonje okutukisete, wongole mu mayando, otenda omusebezi no kwamba eliywi, oiyatetete eyi no situlo sowe.
6 Kakuli mene kame nili ba nako no kutendiwa esitabelo, enako no kuta kwange naikeela.
7 Kame ni nalwi endwa no kuwaba, na keela kale ba mamaneneno, kame nina teula etumelo.
8 Mi cwale kame nibeekelwe ekuwani no kuluka, eyo Ombumu, omwatuli no kuluka, kame saibe kwa mene ba liywaa no katulo mane kasa mene feela kono ngeso ni kwawo onje ana singi okwiiya kwaye.

Amaywi Ange

9 Otenda omo sotwesete monje okwiiye kwa mene muwangu.
10 Kakuli Damasi kame ana ni fulalele mu ku singa elitunga mi kame anati ku Tesalonika. Kilesenisi kame anati ku Galatiya, Tite kame anati ku Dalumatiya.
11 Luka yokame fela oli ni mene. Oshimbe Maleka oiye naye, kakuli niwaotokwa onene mu kunitusa mu musebezi.
12 Kame ni na tumu Tayikikasi ku Efese.
13 Aba sawiye, oni shimbele omukanjo ni nasiyi ku Tulowasi kwa Kapusi, olite ni tibuka mane niitumba inapungiwa abo ina ñolo.
14 Alekizanda, ombuti no yondo kame ana ni tende ouyi onene, Ombumu mba mu usete okukumanena ni misebezi yaye.
15 Omu tokomele ni wene, kakuli kame ana kulwisa amaywi etu onene.
16 Enako inaku kutambwela ba weli kakwisa woyo ona kuniimanena, onje kame ana kuni futukela. Alese okubalelwa omubonda owo.
17 Kono Ombumu na kuni imanena mane kuniba amaata no kwamba eliywi no niti elyo asimacaba aliyupe, mi kame ina lamulelwe ku kanwa ka Ndee.
18 Ombumu mba ni lamwene niku misebezi no kwiiba yonje mane niku niyoyisa oku ni ingenyeka mu mubuso waye na ku wilu. Kwa yonyene kwikale ekanya, mu tinako ni tinako! Ameni.

Okukeeta no Mamaneneno

19 Okeete Pulisika ni Akwila, na sindoo ya Onesifolasi.
20 Elasitasi nasiyala mu Kolinte. Tulofimasi ina musiyi yotomine ku Miletasi.
21 Weteke omo sotwesete monje okwiiya omubebo owaka sikeela kale.

Eubulusi, Pudensi, Linasi, ni Kulaudiya na beetu onje kame akukeeta.
22 Ombumu aikale ni mebo yenu,
Esishemo siikale naanyi moonje.

ELINOLO LYA PAULUSI KWA TITE

Okulimukisa

Ebuka ya Tite niinjili no tibuka tinee ta Paulusi eto tina kuñoleliwa omunu, kasa ku Keleke. Eti buka taatu tinjili ni 1 Timoteya, 2 Timoteya mane ni Filemoni. Paulusi kame ana kuñolela Tite, kono nakuñola kame kanyi nji eliñolo kame lifanena okubaleliwa kwaanu no kupula mu kukuwa. Paulusi kame akulubelwa okuñola eliñolo eli kumyaka na kunyima munyim no kuleiwa kwa Kilesite.

Paulusi nalaele Tite nji aendise etikeleke eto tili ba sooli sa Kilete. Paulusi nakuñola eliñolo eli nji alaele Tite omu afanena okuketela ni ku simweteta asikwendisa ekeleke. Mi nakuba etitaelo no kukufeka kanyi eto ana kuba muliñolo kwa Timoteya. Eliñolo lyaye kame litoloka omo afanena okwikalela aaendisi no tikeleke mu mukwa no likuta. Etikeleke mane niaendisi no tikeleke balelo kame afanena okumamela onene kuinu eyo ifanena kwao ali muketelelo no tikeleke.

Emitwi no yambo

Paulusi kame alaela Tite okuketa aendisi ao ali ni mebo ya Nyambe (1.1-16).

Cwale kame amulaela kame nji aiyete aanu okuyoya ni mebo ya Nyambe (2.1-3,11).

Kumamaneneno Paulusi kama amana mu kukutabela einjili no mihupulo yaye mane ni kutuma etitumeliso (3.12-15).

1 Time Paulusi, omubika wa Nyambe ni
mutumiwa wa Jesu Kilesite.
Oku ongoteteta etumelo ya awo ana
ketiwa kwa Nyambe ni tingana no niti yoo
eyo yendelela ni mwikalelo no Unyambe,
2 mu ku sepa omoyo no kwaabwa owo
ana kutusepisa Nyambe ku kale woyo na
kwaonga,
3 ni mu nako eyo ifanena kame ana
shootola amaywi aye mu ku kutaza nina
bekiwa mu ku laelelwa kwa Nyambe omuy-
oyisi wetu.
4 Kwa wene Tite, omwanange mu tumelo.
Esishemo ni kozo eyo itunda kwa
Nyambe Sitetu ni Kilesite Jesu omuyoyisi
wetu.

Omusebezi wa Tite mu Kelete

5 Eli elibaka ina ku ku siyela mu Kilete,
nji omanenene eyambo eyo ina kuulwa
oku lukisa, ni ku keta aakulu no Tikeleke
mu titolopo tonje kanyi omo ina ku
kusimwetela,
6 nji omunu kanyazahala, woyo okwatile
omukati mumweya, woyo oli naana no ku
pumena no kwaanyazahala mu mifilifili
simba mu ungulunde.
7 Kakuli kame ku fanena nji omwiyeti
no keleke, atende woyo no kwa nyazahala,
omunu no kwaa ku kuumusa, ni ku lelubela
okutina, simba esitakwa, simba osi mifilifili
simba omunu no ku singa onene amali.
8 Kono atende omunu no ku tambula
wino angenda, woyo osinga ouwa, woyo no
ku shangama, woyo otenda wino einu, no
kukena, nuu kulema.
9 Kame afanena oku kumalela ku tuto
no niti, omo ina kwiiyetetwa, nji cwale
atwese okuba etitaelo mututo iyupahala
mane ni ku monisa amafosisa kwao ailwisa
nji ayupisise.
10 Kakuli kame kuli awo no kupula aman-
gulunde, awo aamba eyo na mbulwa tuso,
awo aonga aanu, onene kwaawo no mu-
pato.
11 Kame afanena oku tikiwa otunwa, mi
aanu ashandoola amasika onje mu kwiyeta
eyo no kwafanena, nji awanemo esifumu
no kwaaluka.
12 Omwaboo omunjili woyo neli munuhi,
kame ana kwamba nji, Amakileta nasi
mapwa enako yonje, mi ni ibatana no kwi-
iba, asi mapumo no ku buba.
13 Oupaki owo ni wa niti. Cwalehe
mwaakalimele mu kongola, nji cwale mwa-
tuse nji akule mu tumelo.
14 Alese oku tokomela amatangu no Sin-
juda, ni titaelo no aanu akana eniti.
15 Einu yonje ni ya kukena kwaanu no
kukena, kono kwao no kwakena no kwaa
pumena kakwisa esi no kukena, etingana ni
mihupulo yoo kame asilafalile.
16 Kame aamba nji kame alimukile
Nyambe, kono kame amulatula mu
misebezi yoo, kame akwite olutimbo, mane
ni kuulwa elikute mi kaafanene emisebezi
no kuwaba.

2

Etuto Ilukile

1 Kono wene oiyete eyo ifanena etuto eyo
ilukile.
2 Mwiyete akulu no alume nji atende
aanu no ku sepahala, no ku shangama, ano
ukulema, awo ali mu tumelo, ni mulilato, ni
mu kongooteta emicima.
3 Wambele akati akulu nji nonyene aikale
ni mukwa no kukena, alese okooba, simba
aabika no kunwa, kame afanena okwiyeta
eyi no kuwaba,
4 mi cwale aiyete aasizana oku singa am-
bumoo naanoo,
5 atende aa no ku yupisisa, nuuku ba-
balela, ni ku sebeza, aikale ni musa, ni
ukubeeka kunji no ambumoo, nji cwale
eliywi lya Nyambe lyuulwe oku nyefulwa.

6 Mi kame waambele ngeso naa ndumbana nji akuleme onyene.
7 Oku tende omwanda wenyene mu inu onje okutenda emisebezi no kuwaba, mi mu tuto yowe wiyeta omonise nji ni ya kukena, ni ku kutekiwa.
8 Amaywi wamba atende aa ayoisa, nji cwale awo atu lwisa aene, aulwe esi no kwiiba eso saambe kwaaci.
9 Waambele aabika nji aku beeke kunji no aolyoo ni kwawabetwa mu inu yonje, mi alese oku kanana
10 simba okwaitela, kono amonise okusepahala no ku manenena mu nako yonje, nji cwale etuto ya Nyambe Omuyoyisi wetu ikutekiwe konje.
11 Kakuli esishemo sa Nyambe nasi monahala eso si yoisa aanu.
12 Esishemo kame sitwiiyeta okukana emikwa eyo kasa ya Nyambe ni no ku shukela eyi no litunga, ni ku yoya mu kuyupisisa, ni mu kuluka, ni ku yoya mu mukwa wa Nyambe mu litunga lino,
13 me tu tatelele esepo yetu ili ni mbuyoti, ni ku monahala ni kanya ya Nyambe wetu no kuneneba, neyi ya Muyoisi Jesu Kilesite.
14 Woyo ona kutobohele aaci oku tu lukulula ku uyi wetu yonje, ni kutukenisa nji tutende aanu aye luli awo atukufalelwe emisebezi no kuwaba.
15 Otatulule etitaba eti, mi mbu kutaza mu maata onje. Kuulwe omunu so ku shwaula.

3

Omwikalelo no ulumeli

1 Mwaapulukise nji akubeeke kunji no aabusisi ni mu maata, nuuku kuteka oku tenda omusebezi no kuwaba.
2 mwaambele nji alese okushwaula omukwenu, mu lesele okukanana, mu ku kuteke mane ni kumonisa ouwa wenu ku munu yonje.
3 Kakuli naaci natu kutenda aaelo kunyima, me tuli aanu no kongiwa, aabika no titakazo no mifuta-futa ni minyaka, ni ku yoya mu lunya ni uyi, okutimbiwa kwaakwetu ni mukaci ketu.
4 Kono ouwa ni mukekecima wa Nyambe omuyoyisi wetu aba una kumonahala,
5 naku tuyoyisa. Kasa mulibaka no itendanu yetu tuna tende mu kuluka, kono mulibaka no makeke aye, mu kuyowisa amasika ni kwaatenda ano ubya mu mebo no kukena.
6 Eyo Nyambe nakwitela kwaaci mukupula mulibaka lya Jesu Kilesite omuyoyisi wetu,
7 nji cwale tubekiwe ano kukena mu sishemo saye mane nji tuka shwane mu sepo no moyo waye na kwaabwa.
8 Omwambelo ni wa niti. Etituto eti nita niti mi kame tikwite etuso onene ku munu yonje.

Cwale kame ni singa nji mongotetete mu yambo eyi, nji cwale aanu ao apumena mwa Nyambe atokomele oku tenda eyi no kuwaba, mi eyi niiwa mane ikwite omupuzo kwaanu.
9 Kono mulesele einu nambulwa tuso, eyi no masika na ku kale, eting'ananyi, okulwisa omulawo, kakuli ka ikwite outokwa ni tuso.
10 Kanyi ku munu na munyima noo ku mweleza kamweya simba twiili, kakwisa kame eso sa mutende kwa yonyene.
11 Me mulimukile nji woyo omunu kame asinyehile ni kutenda esibi, woyo ni wa ku nyazahala.

Etitaelo no mamaneneno

12 Cwale aba sanitume Atemasi simba Taicikasi kwa wene, mutende omo mutweseta monje okwiiya kwamene mu Nekapolisi kakuli nani hupula nji nikaikale kuya uno mubebo wonje.
13 Mutende omo mutweseta monje okulelubisa Zenasi osi milao ni apolosi mumone nji mundila yoo kakwisa esinjili eso abilaelasaele.
14 Mi aanu etu akwiyete oku tenda eyi no kuwaba, nji atuse eyo isaeliwa yonje kasa okwikala nambulwa tuso.
15 Awo nili noo onje kame ami keeta.

Esishemo sa Nyambe siikale naanyi moonje.

Eliñolo lya Paulusi kwa FILIMONI

Okulimukisa

Ebuka no kwibiba ya Filimoni kame ina kuñoliwa kwa mutumiwa Paulusi (1.1). Paulusi kame ana kuñola ebuka eyi yoli mutolngo, okutalusa nji kame ana kwiñola luli yoli mu Loma. Nji kame ana kwikalanga mu Loma cwale kame ifanena okuñoliwa mu myaka makumi atanu ni likumi limweya munyima (60) no kuleiwa kwa Kilesite, mi enako imweya eyo ana kuñola ebuka no Makolose.

Kame ana kuñola ebuka eyi ku mulume oisaniwa Filimoni. Filimoni neli omunjili no Keleke mane nakwikala naabika. Paulusi nakumuñolela oku mukumbela nji alese okuba ekoto ku mubika waye Onesimasi woyo ona kushotoka kwa Filimoni. Ku mulawo no siloma, Filimoni nakwikala ni tukelo no kuba omubonda Onesimasi. Paulusi kame akutusisa amaywi no kukandimeka Filimoni okutambula Onesimasi kanyi omulumeli mane kame anahana nji Onesimasi apumenwe okusebeza ni Paulusi (1.13-14)

Emitwa no titaba

Paulusi kame akeeta Filimoni mu (1.1-3)

Cwale Paulusi kame akumbela musibaka sa Onesimasi nji Filimoni amutambule kanyi minaye mu ulumeli (1.4-21)

Paulusi kame amana mu kulimukisa omunahano waye no kupota mi kame atuma okukeeta kwaye (1.22-25)

1 Okutunda kwa mene Paulusi elipantiti mulibaka lya Kilesite Jesu ni Timoteya omwabetu,

Kame tuñolela kwa wene Filimoni omusingiwa ni mwabetu mu musebezi

2 ni kwa Afiya mandetu ni Akipasi, omwabetu omusole ni keleke mu ndoo yowe.

3 Esishemo siikale nanyi ni kozo itunda kwa Nyambe Sitetu ni kwa Jesu Kilesite.

Elilato ni Tumelo ya Filimoni

4 Kame ni kutumelanga kwa Nyambe enako yonje aba nimi pulukanga mu titapelo tange.

5 Kakuli kame niyupa eyi no lilato ni tumelo eyo uli nayo kwa Mbumu Jesu ni kwa asikupumena onje a Nyambe.

6 Kame ni lapela nji okutabela no tumelo yowe ifanene okukulisa ezibo no uwa wetu wonje mwa Kilesite.

7 Kakuli kame niwabelelwe onene ni kombaombiwa okutunda mu lilato lyowe omwabange. Kakuli emicima no aasikupumena kame ninatende eyi no ubya mwa wene.

Paulusi yo Kumbela Filimoni nji Atambule wino Onesimasi

8 Abo cwale simba nji kame nili ni undume mwa Kilesite kame nitwisa oku milaela okutenda eso mufanena oku tenda.

9 Mulibaka no lilato kame ni singa okukumbela kwa wene mene Paulusi omunume mukulu mi bano nili elipantiti kame mulibaka lya Kilesite Jesu,

10 Kame ni kumbela kwa wene mulibaka lya mwanange Onesimasi woyo inakutenda sitaye abo menili mu tolongo.

11 Ku matatekelo kasikwikalanga ni tuso kwa wene, kono bano niwautokwa luli kwa wene ni kwa mene.

12 Kame nimuusa kwa wene, okumutuma yo mucima wange wonje.

13 Simba nji kame ninakusinga okwikala naye kuno, mulibaka nji ani sebeleze mu sibaka sowe mu nako no kunungiwa kwange mulibaka no liywi no kuwaba.

14 Kono kame nina kusinga okwatenda esinjili me kawasilimuka oweli. Nji ouwa sotende olese kuutenda mu kukandimekwa kono outende mu kusinga kowe.

15 Mwendi eli elibaka ana kutundela Onesimasi kwa wene mu nako icana nji cwale wikale naye okuta oku no kwaabwa,

16 cwale kasa kanyi mubika kono okubitelele omubika, omwabetu osingiwa, onene kwa mene, kono cwale ngasibine kwa wene, bamweya mu lutu mane ni mwa Mbumu.

17 Cwale nji kamo nishimba nji kame nili omukowe mu musebezi, niyonyene omutambule omoso tambwele mene.

18 Nji kame anaku kufoseze onene simba oku kukolotela esinu sonje, osibalele sitende omubonda wange.

19 Mene Paulusi kame niñola eyi ni lyoko lyange, mi mbani siteneke. Kulese okwambiwa esinjili ku sikoloti sange mane ni sowe.

20 Ee mwabange, kame nisinga nji onitendeleko esi mwa Mbumu. Okatuluse omucima wange mwa Kilesite.

21 Mu kusepa okuyupela kowe kame nikuñolela muku limuka nji mbutende okubitelela eyi ninaamba.

22 Ba nako imweya onilukisete omuzuzu, kakuli kame nisepa mu titapelo tenu mba nimiusetwe.

Omulaano no Mamaneneno

23 Epafalasi omwabange lipantiti mwa Kilesite Jesu, kame amikeeta.

24 Mane ni Maleka, Alisitakasi, Demasi ni Luka akwange ni belekanga noo.

25 Esishemo sa Mbumu Jesu Kilesite siikale mu myoyo yenu.

Eliñolo ku HEBELU Okulimukisa

Amaywi a Nyambe Okubitela mwa Mwanaye

1 Mu tinako ni mu mikwa no kupula
Nyambe kame ana kwambanga na sitetu
naku kale okubitela mwa anuhi aye,
2 kono mu tinako tino no mamaneneno,
kame aamba kwaaci mwa Mwanaye woyo
abekile oku yola einu yonje, woyo kame
mwa yonyene kame anatende elitunga.
3 Yokame woyo omonisa ekanya ya
Nyambe ni sifekiso esi ali mwa sonyene,
kame a shimba einu yonje mu liywi no
maata aye. Aba ana kumana okukenisa
eibi, sebeli oikala ku lyooko no silyo lya
Nyambe no maata onje naku wilu.

Okuneneba kwa Mwana Nyambe

4 Kakuli yo bita amangeloi ku maata no
kuneneba, simba elitina elyo ana biwi ni lya
utokwa onene okubitelela oo.
5 Kakuli ku lingeloi li bine eli a naamba
Nyambe nji,
"Tiwe Mwanange,
balelo kame nina futuka Sitowe."
Simba kame libine elingeloi eli anambele
Nyambe nji,
"Kame sani tende Sitowe,
mi yonyene kame satende Mwanaye."
6 Mi kame aba sa lite mwanaye no mweli mu
litunga, sebeli wamba nji,
"Mulesele amangeloi onje a Nyambe amu
lumbeke."
7 Nyambe ku mangeloi onje kame ana
kwamba nji,
"Anyine otenda amangeloi aye emebo,
mi abika aye kame aatenda amalimi no
mulilo."
8 Kono kwa Mwanaye kame aamba nji,
"Olubona lowe, wene Nyambe, ni lwakuta
oku no kwaabwa!
Omulamu wowe Mbumu no kuluka
omulamu no mubuso wowe no ku-
luka.
9 Kame osinga esi no kuluka, mi kame otim-
bile eyi no kwaluka.
Abo cwale Nyambe, Nyambe wowe, kame
ana waa wene
ni maati no ku wabelelwa onene,
kame oli beulu no alikani."
10 Kame sebeli wamba nji,
"Weene, Mbumu, ku matatekelo kame ona
kuumba elitunga,
mi amawilu kame atendile omusebezi
no maoko owe.
11 Eyo yonje mba ibu, kono wene
mbusiyala,
yonje mba ikulubala kanyi esiku-
mango.
12 Mbu ipungu kanyi mukanjo,
mi mbai futuka.
Kono wene mbusiyala kanyi omo oikalele,
mi emyaka yowe ka itamba kubwa."
13 Kono ku mangeloi libine anambele nji,
"Oikale ku lyoko lyange no silyo,
oku twala abo sa ni tende eiila yowe
esipula no malyatelo no makondo
owe."
14 Kasanji onje amangeloi kame atendile
emebo eyi isebeleza Nyambe, eyi itumi-
wangwa oku sebeleza awo sawane okuyoy-
isiwa?

2

Okuyoyisiwa no Kuneneba

1 Mulibakaelyo, kame tu fanena oku
tokomela onene eyi tu na yupu, nji cwale
tulese okutundamo.
2 Kakuli nji eliñusa linambiwa ku man-
geloi neli lya niti, mi onje awo ana kuulwa
oku li kuteka ni ku likana nakuwana ekoto
ina kwaafanena.
3 Ngasibine satu banduke nji tu keshe-
bise okuyoyisiwa no kuneneba oko? Na
likwambiwa oweli kwa Mbumu, mi na
tuku lyambeliwa kwaawo ana kwiyupa
kwa yonyene.
4 Nyambe niyonyene sebeli oongoteteta
okuba oupaki woo mu isupo ni mu
timakazo ni inu no kukomokisa mu
timpo no Mebo No Kukena titabiwa
okukumanena nomu asingela yonyene.

Woyo Otu Twaletela ku Kuyoyisiwa

5 Kakuli kasa ku mangeloi oko Nyambe
ana ku beeka elitunga elyo liiya, elyo
twamba.
6 Nai kwambiwa kunjili nji,
"Omunu anyine nji umu puluke,
Simba omwana munu anyine, nji umu
babalele?
7 Kame ona mubi okwikala kunji no man-
geloi enako icana,
kame onamu fuku ekuwani no kanya
neyi noku kutekiwa,
8 mi kame obeeka einu yonje kunji no
makondo aye.
Cwalehe, aba abekile einu yonje munji
yaye, ka si siya esinjii esi aulwile oku beeka
mu maata aye. Nabakulingeso, katu simona
kale nji einu yonje kame ili mu maata aye.
9 Kono kame tu mona Jesu, yonyene woyo
ona ku bekiwa ba nako icana kunji no man-
geloi, mulibaka no lifu ana yupu okukola
kwalyo, kame afukilwe ekuwani no kanya
ni likute mulibaka no ku yandela elifu, nji
cwale mulibaka no sishemo sa Nyambe, na
fele aanu onje.

10 Kakuli kame kuna kulukela nji Nyambe
okubitela mwa yonyene ni kwa einu yonje
iikaleko, mukulita aana no kupula mu
kanya abo okubitela mu muyando aye,
mbaa tweletele mukuyoyisiwa no niti.
11 Kakuli yonyene osi kukenisa nawo
asiku kenisiwa, onje Sitoo ni mumweya.
Mulibakelyo ka ene okwaa isana abaange.
12 Cwale aba aamba nji,
"Kame sa nambele abaange elitina lyowe,
Kame saniyeme wene mukaci no
mukopano."
13 Mi kame sebeli wamba nji, "Kame sa ni
mu sepe." Mi kame sebeli wamba nji, "Ya
mene uno, naana ana nibi Nyambe."
14 Cwalehe abo aana omu aku tabela mu
lutu ni mu unyinga, mu mukwanongeso
ni yonyene nashimbi kuunu ukufekile, nji
cwale mu lifu lyaye asinye woyo oli ni
maata no lifu, yonyene diyabulozi,
15 mi aliulule aanu onje awo ana ku yoya
omoyo woo wonje mu ubika no kucila elifu.
16 Niti luli kasa mu ku tusa amangeloi,
kono kame aneyi mu kutusa olusika lwa
Abulahama.
17 Mulibakelyo neli nji afanene oku-
tendiwa kanyi ainaye mu likute lyonje,
nji cwale atende omupulisita munene no
makeke ni kusepahala mu sebelezo ya
Nyambe, oku tenda esitabelo no tifo no ibi
no aanu.
18 Kakuli kanyi yonyene aba ana kuyanda
ni kwetekiwa kame atwesa okutusa awo
aetekiwa.

3

Jesu Wa Kuneneba okubita Mushe

1 Cwalehe, anyi abaange no kukena, anyi
mu tabelwe ku kwisanwa na ku wilu, mu
lemuhe Jesu, omutumiwa ni mupulisita
mukulu no tumelo yetu eyi twamba.
2 Na kusepahala kwa woyo ona kumu
keta, kanyi ngeeso Mushe aba ana ku sep-
ahala mu ndoo ya Nyambe.
3 Kakuli Jesu kame akutekiwa onene mu
kanya eyi ibita Mushe kanyi omuyaki no
ndoo aba akutekiwa onene okubita endoo.
4 Kakuli endoo einjili ni injili kame ili ni
munu ona kwiyaka, kono omuyaki no inu
yonje Nyambe.
5 Cwale Mushe kame ana ku sepahala
mu ndoo ya Nyambe kanyi omubika, aba
ana ku paka einu eyo ina ku fanena ok-
wambiwa kulubala.
6 Kono Kilesite na kusepahala mu ndoo ya
Nyambe kanyi Omwana. Cwale aci kame
tuli asindoo yaye nji kame toongoteta mu
tumelo yetu ni ukukumusa mu sepo yetu.

Emamela Kwawo no kwa Pumena

7 Abakulingeso, kanyi Emebo No Kukena
aba yamba nji,
"Balelo aba mu yupa eliywi lyaye,
8 mu lese oku tatafaza emicima mu ku
futuka,
kanyi ba liywaa liya mu na kwetekiwa
mu lihalaupa.
9 Omo anjekulyenu aba ana ku neteka,
mi kame ana mono emisebezi yange ba
myaka makumi anee (40).
10 Mulibakaelyo kame nina kutinisiwa ku
lusika olo ni kwamba nji,
'Kame ayauluka enako yonje mu
micima yoo,
Mi kasi limuka etindila tange.'
11 Kanyi aba ni kweta mu kutweba kwange
nji,
'Ka tamba okwingena mu pumulo
yange!' "
12 Abaange mu tokomele, omunjili
kwaayi alese okulumelela okwiiba ni
mucima no kwapumena okumi twaletela
okutunda kwa Nyambe no ku yoya.
13 Kono mu kususuweze omunjili ku
munjili mu liywaa ni liywaa, konji fela aba
liisaniwa balelo, nji kuulwe kwaanyi woyo
so tatafala omucima mu ku komiwa ku sibi.
14 Kakuli kame tuku tabela mwa Kilesite,
konji aba satuleme etumelo yetu no weli mu
koongola okutwala ku mamaneneno.
15 Eileminwe okwambiwa nji,
"Balelo aba mu yupa eliywi lyaye,
mu lese oku tatafaza emicima yenu,
kanyi mu kufutuka kwenu."
16 Anyine awo ana kuyupa mi sebeli amu
shamaeta okumulwisa? Kasa nji neli onje
awo ana ku tunda mu Egepita munji no
ketelelo ya Mushe?
17 Mi anyine awo ana kutinisa Nyambe
emyaka ina kukwana makumi anee? kasa
nji neli awo ana kutenda esibi awo etinyutu
too natikukwela ni kufa mu lihalaupa?
18 Mi kwa nyine awo ana kwetela
nji katamba okwengena mu pumulo
yaye, kono neli kwawo ana kuulwa oku
mukuteka.
19 Cwale kame tumona nji kasi kutwesa
okwingena kakuli kasi kupumena.

4

Epumulo no Anu a Nyambe

1 Cwalehe, abo esepiso no kwingena mu
pumulo yaye aba isiliko, tu cile, mwendi an-
jili mwaanyi mba atuliwa ba ku kwangwa
oku keela bo.
2 Kakuli eyambo no kuwaba eyo, nai kwi-
iya kwaaci, kanyi omo unakwiyela kwa
onyene. Kono eliywi ana ku yupa kali sikwa
tusa esinjili, kakuli kalisikuwana ni tumelo
kwawo anakuliyupa.
3 Aci asi kupumena, kame tu ingena mu
pumulo yaye, kanyi omo anambele nji,
"Kame ni na ku nungu oluci mu kutweba

kwange nji, ‘Katamba okwingena mu pumulo yange!’ ”
simba nji emisebezi yaye naba ina kubwa oku tundelele ku matatekelo no elitunga.
4 Kakuli kame kuli abanjili aba ana talusa eliywaa no utanu ni twiili (7) nji, “Nyambe kame ana pumula ku misebezi yaye yonge mu liywaa no utanu ni twiili (7).”
5 Mi kame musibaka esi kame anamba nji, “Ka tamba okwikala mu pumulo yange.”
6 Cwale kakuli kusi siyalile esibaka no aanu anjili okwingenamo, mi awo ana kusepisiwa oweli kasi ingena, mulibaka no kwa pumena,
7 Nyambe na ku suma eliywaa linjili kame nji, “Balelo,” mi sebeli olyamba mwa Dabida, aba kuna kubita enako no kuleba, omo kuna kwambeliwa kale,
“Balelo, aba mu yupa eliywi lyaye,
mulese okutatafaza emicima yenu.”
8 Kakuli nji Joshuwa, kambe kame ana kwaaba epumulo, kambe Nyambe kasi kwamba eliywaa lindina.
9 Abakulingeso, kame kusili ni pumulo no liywa no utanu ni twiili eyi isiyalele aanu a Nyambe.
10 Kakuli woyo oingena mu pumulo ya Nyambe, kame apumula ku misebezi yaye kanyi Nyambe omo apumulele ku yaye.
11 Cwalehe tulwele okwingena mu pumulo eyo, nji kuulwe omunjili okukwangwa mundila imweya no kwa pumena.
12 Kakuli eliywi lya Nyambe nilya kuyoya ni maata, lya kutweba okubita omukwale no kutweba ku maneku ayili mi kame li cuula oka keela ku matabelo no mebo ni mucima, ni ku mawaneno no ifuba ni ku mooko, mi kame lyatula mu wangu amaikuto ni minahano no mucima.
13 Mi balubala lwaye kakwisa esumbiwa eso siku shwekile, kono yonje kame ili aba nolikena ni kumonahala ku miyo aye woyo satuku tambwele twenyene kwa yonyene.

Jesu Omupulisita Omukulu

14 Cwale aba tuli ni mupulisita omukulu, woyo ona ka kubita mu mawilu, yonyene Jesu Omwana Nyambe, tuongolele mu kwamba etumelo yetu.
15 Kakuli woyo tuli naye, kasa mupulisita mukulu woyo no kwatu yupela okukola mu mifokolo yetu, kono yonyene woyo mu ndila yonje na kwetekiwa kanyi aci, kono yo kakwite sibi.
16 Cwale tu shetete mu undume inene ku lubona lwa Nyambe no sishemo, nji tu tambule amakeke ni sishemo mi tu tusiwe mu nako eyi ifanena.

5

1 Kakuli omupulisita omukulu yonje ona ketiwa mukaci no aanu na bekiwa nji aimanene aanu kwa Nyambe, okulita etimpo ni itabelo mulibaka no ibi.
2 Kame atwesa okutenda osimacaba naa ayauluka ni kwayupisisa kakuli ni yonyene kame afokola.
3 Mulibakelyo kame anungilwe okulita esitabelo no ibi yaye kanyi eyo no aanu.
4 Mi kakwisa omunu otwesa okuketa nuukuba elikute yonyene, kono kame ana isaniwa kwa Nyambe kanyi Aluni omo ana kwisanenwa.
5 Cwale ni yonyene Kilesite ngeeso, kasi ku kununeka yonyene nji aku tende omupulisita mukulu. Kono kame ana beekiwa kwa yonyene woyo ona kwamba kwa yonyene nji,
Tiwe mwanange,
kame nina tende sitowe balelo.
6 Kanyi omo ana kwambela kame mu sibaka sinjili nji,
“Tiwe omupulisita na mu tinako no kwabwa,
kanyi omo ana kutendela Melekisendeki omupulisita.”
7 Mu maywaa no unu waye Jesu sebeli olapela ni ku kumbela ni kukuwa onene ni myoti, kwa yonyene woyo otwesa okumu yoyisa okutunda mu lifu, mi nakuyupiwa kwa Nyambe mulibaka no ulapeli waye.
8 Simba nji neli Mwana, na ku kwiyeta elikute okubitela mu mayando ana ku yanda.
9 Mi cwale aba anaku tendiwa woyo no ku petahala, sebeli otenda amatatekelo no kuyoyisiwa no kwabwa kwawo onje amukuteka.
10 Nyambe na kumu beeka omupulisita mukulu kanyi omo ana kwikalela Melekizedeki omupulisita.

Etemuso mulibaka no kusiya Etumelo

11 Mulibaka no eyi kame tukwite eino kupula no kwamba kono yaku bambaba okwitalusa, kakuli kame muna kesheba kukuyupa.
12 Kame munafanene okutenda aiyeti ba nako ino, mu si saela omunu oku miyeta kame amatatekelo no tituto ta maywi a Nyambe. Kame mu saela amawe, kasa eilya no kongola.
13 Kakuli omunu yonje woyo oyoya ba mawe osikwiyeta mu liywi no kuluka, kakuli osili mwanukana.
14 Kono eilya no kongola yaa kulu, awo akwiyetile oku keta eino kuwaba kweyi no kwiiba.

6

1 Cwalehe tute kuuso kututo no kukula mu tingana mi tusiye etituto no liñusa no ulapeli. Tulese okusuma kame omutomo no kufutuka okutunda ku misebezi

na mbulwa tuso kono tupumene mwa Nyambe,
2 nou no tuto no tikolobezo ni kubeeka amaoko, okwinguka nwaafu ni katulo no kuta oku no kwaabwa.
3 Cwale esi mba tu sitende nji Nyambe mba sipumenene.
4 Kakuli ka ku twesahala kame okuukela ku kubaka awo ana ku monyekelwa kamweya awo ana eteke empo na kuwilu mi kame ana tabelwa ku Mebo No Kukena,
5 mi kame ana eteke ouwa no liywi lya Nyambe ni maata no mamaneneno awo aiya.
6 Nji nakwi mutumelo yoo, kakutwesahala okwausa ku kubaka kame kakuli kame angongotela Omwana Nyambe kame ba mubonda woo ni ku mwenisa patalaza.
7 Kakuli omumbu ona lokiwa onene ku mbula eyo ina ku lokeliwabo ni ku lita eimena no kulya eyo itusa awo ana ilimi mba utambula embuyoti okutunda kwa Nyambe.
8 Kono nji kame ubeka emikona ni moopu, kaukwite tuso mi kame oli bebi ni kukutiwa amamaneneno kame so ciñiwe ni mulilo.
9 Asingiwa, ababo twamba ngeso mu taba yenu, kame tu kwela kweyi no kuwaba eyo iyoyisa.
10 Kakuli Nyambe kakwite saluluti, nji a pulame emisebezi yenu, ni lilato eli muna monisa kwa yonyene muku tusa aanu a Nyambe no kukena eyo mane mu sitenda.
11 Mi kame tulakaza nji omunu yonje mwaanyi amonise okutukufalelwa okulemuha esepo no kwiyala okutwala ba mamaneneno.
12 Nji cwale mulese okutenda ano kububa, kono mufanikete awo ana wana oku yola etisepiso, mu tumelo ni kutatelela.

Esepiso ya Nyambe no Niti

13 Kakuli Nyambe aba ana kuba Abulahama esepiso, kakuli kakwisa omunjili no kuneneba woyo saetele sebeli okweeta yonyene.
14 Seli wamba nji, “Luli mba niku fuyola mane ni kupulisetwa.”
15 Mi cwale Abulahama sebeli otatelela mu kongola, mi sebeli obiwa esi ana ku sepisiwa.
16 Kakuli aanu kame aeta mwa woyo no kuneneba okwa bita, mi oku nunga oluci no ngeso ku mamaneneno kame lulita okumana etiñananyi.
17 Cwale Nyambe aba alakaza oku monisa omulelo waye onene kwawo sa yole esanda no sepiso nji kautamba oku futuka, kame aongoteteta ni luci,
18 nji cwale mu inu yiili eyi no kwafutuka mwa yonyene nji Nyambe ka twese okwamba amapwa aci tute kusicilelo ku ku yoyisiwa kame tu fanena okwikala ni susuwezo inene tuleme mu kongola esepo eyi ibekilwe balubala lwetu.
19 Kame tu kwite esi kanyi eniti ni kongola no linjanga no wato no moyo esepo eyo ingena mukaci no lwambi no sisilelezo konji ku linjaliya.
20 Omo Jesu ana ku tangetele kanyi omutwaleteli mu kutwimanena, ana beekiwa okutenda omupulisita mukulu okuta oku no kwaabwa kanyi omo ana kuikalela Melekizendeki omupulisita.

7

Melukizendeki Omupulisita

1 Kakuli uyu Melekizendeki ombumu wa salemu omupulisita wa Nyambe oli beulu, sebeli okuwaniketa ni Abulahama yo uka okutunda mu kwibaa aambumu mi sebeli omu fuyola,
2 mi kwa yonyene Abulahama sebeli omuba esi no likumi ku inu yonje. Yo no weli oku tolokiwa elitina lyaye nji, “Ombumu no kuluka” mi kame yo mbumu wa Salemu, okutalusa nji, “Ombumu no kozo.”
3 Melekizendeki kakwite sitaye simba inawaye, simba olusika mi kakwite amatatekelo no maywaa simba amamaneneno no moyo, kono kame afekile Mwanaye Nyambe sebeli otwalelela oupulisita okuta oku no kwaabwa.
4 Ko mumone okuneneba kwaye, Abulahama onjekulyetu no kulimukiwa onene sebeli omuba esi no likumi ku inu ana kuhapa.
5 Mi awo aana a Lebi atambula oupulisita kame ana biwi etaelo mu mulawo okushimba eyi no likumi kwaanu eyo itunda kwa boo, simba nji nonyene aa kame atunda kwa Abulahama.
6 Kono uyu mulume no kwatunda ku lusika loo na ku tambula eyi no likumi okutunda kwa Abulahama ni ku mu fuyola, woyo yonyene ona kutambula etisepiso.
7 Abo kakwisa oku hakanyeha nji woyo oba embuyoti wa kuneneba kwa woyo otambula embuyoti.
8 Bano eyi no likumi kame itambuliwa kwaanu afa, mundila injili woyo ona itambula yonyene kame apakiwa nji kame ayoya.
9 Cwale omunjili mba fanene okwamba nji Lebi yonyene woyo otambula esi no likumi, na teneke esi no likumi okuta mwa Abulahama.
10 Kakuli abo Melekisendeki aba ana kukuwana ni Abulahama, Lebi yosili mu lipumo lya njekulyaye.
11 Cwale nji okupetahala kame kuna sumiwa ba upulisita no lusika lwa Lebi

kakuli munji no upulisita ou, aanu kame atambula omulawo, cwale kautokwa owo oli bo okubeeka omupulisita omunjili kanyi Melekizendeki mu upulisita, okubita omunjili ona isaniwa kanyi Aluni?

12 Kakuli aba kuna futuliwa mu situlo no upulisita, kame ku fanena oku futuliwa ngeso mu mulawo.

13 Kakuli omunu woyo twamba eyaye niwa mushobo mundina, mi kakwisa omunu no mushobo owo ona sebeze ba aletale.

14 Kakuli kame kulimukiwa nji Ombumu wetu kame atunda mu mushobo wa Juda, mi owo ouli omushobo ana ku ulwa okwambabo esinjili Mushe kweyi no upulisita.

Omupulisita Omunjili okufekile kanyi Melekizendeki

15 Mi etaba eyi kame imonahala eniti luli ni ku bitelela, ababo ku neyi kame omupulisita omunjili woyo okufekile ni Melekizendeki.

16 Woyo ona beekiwa oupulisita, kasa okukumanena mulibaka lya njekulyaye, kono mulibaka no maata no moyo no kwaabwa.

17 Kakuli na ku pakiwa eyaye nji, “Tiwe omupulisita okuta oko no kwaabwa, kanyi omo anakutendela Melekizedeki.”

18 Cwale ku lineku linjili, na ku beekiwa kunyonga omulawo no weli, mulibaka no kufokola mane ni kuulwa etuso kwawo.

19 Kakuli omulawo kausitenda esinu no kupetahala, kono mu sibaka sawo kame ku neyi esepiso no kuwaba luli, eyi itu sheteta abeebi kwa Nyambe.

20 Mi eyo ka isi tendiwa oku nambulwa okweeta.

21 Kandi a pulisita nakunyima kame ana bekiwa oku ulwile okweeta, Kono Jesu kame ana bekiwa mu kweeta nji,

“Ombumu na ete,
mi ka tamba kufutuka mu minahano yaye,
Tiwe omupulisita no tinako no kwa abwa.’ ”

22 Esi kame simonisa nji, Jesu kame atendile opaki no oulikani ou ubita ou no weli.

23 Aapulisita nakunyima neli ano kupula, kakuli elifu na li kwa kwangwisa okwikala enako ba musebezi no upulisita.

24 Kono yonyene kame aikala mu tinako no kwaabwa mi cwale mbatende omupulisita okuta oku no kwaabwa.

25 Mulibakelyo, kame a twesa oku yoyisa munako yonje ao aiya beebi kwa Nyambe mwa yonyene, yo yoya enako yonje okwa lapelela.

26 Mi kame kutu lukela nji twikale ni mupulisita no ngeso, no ku kena, woyo no kwanyazahala, woyo oku tabile naa sikutenda eibi, woyo otulekilwe beulu no mawilu.

27 Katende kanyi omu ana ku tendela apulisita anjili no akulu, mu liywaa ni liywaa oku lita amatabelo, oweli saye mulibaka no ibi yaye, bokame kame alita eino sicaba. Esi, kame ana si tende ka mweya mi na kubu, enako ana kutende esitabelo yonyene.

28 Niti luli omulawo kame u beeka ba upulisita no ku neneba aanu no ku fokola, kono eliywi nokweeta elyo lineyi oweli okubita omulawo, kame libeeka Omwana woyo onatendiwa no kupetahala okuta oku no kwaabwa.

8

Jesu Omupulisita Omukulu no Ulikani no Ubya

1 Cwale etaba no mu yambo twamba ninji kame tuli ni mupulisita omukulu, woyo oli ku Lyoko no silyo no lubona no maata onje ombumu mu liwilu.

2 Omubeleki mu sibaka no kukena ni tende no niti eyo kaisisumiwa mu maata no munu kono a Mbumu.

3 Kakuli omupulisita omukulu naketiwa nji abe etimpo ni itabelo mulibakaelyo kame ku fanena nji uyu omupulisista mukulu ni yonyene ngeso alite esinjili no nubu.

4 Cwale nji osili bano ba litunga, kambe katendile omupulisita kame kakuli kwaali apulisita awo atundisa etimpo okukumanena ni mulawo.

5 Alemine okutenda emisebezi eyi ili esifekiso ni mwiinda naku liwilu, kakuli abo Mushe yo saela okuyaka etende, kame ana ku laelelwa kwa Nyambe aba ana kwamba nji, “Omone nji kame otenda einu yonje okukumanena ku inu eyi ona kumonisiwa ba lilundu.”

6 Kono kanyi omo kwikalele, Jesu na biwi esitulo eso no utokwa onene okubitelela eyi no kale kanyi oulikani aimanena ni wakuwaba, kakuli kame ina beekiwa ba tisepiso no kuwaba.

7 Kakuli nji oulikani no weli kambe kawa si nyaziwa, kambe kakwisa esibaka no ulikani no wiili.

8 Kakuli Nyambe na wana oufosi kwa onyene aba amba nji,

“Amaywaa kame aiya, kame kwamba Ombumu,
Aba sani kuleme oulikani no ubya na sindoo ya Isilaele na sindoo ya Juda.
9 Kasa kanyi oulikani ni na ku kulema na njeku lyoo,
ba liywaa aba nina kwalema ni Lyoko okwa twaletela okwatundisa mu naha no Engepita.

kakuli kasi ku twalelela mu ulikani wange,
mi cwale kanisi kwaateteta, kame kwamba Mbumu.
10 Cwale, ou wo kame oulikani sani kuleme na sindoo ya Isilaele
munyima no maywaa awo, Kame kwamba Ombumu.
Kame sani ingenyeke emilawo yange mu tingana too,
ni kwiñola ba micima yoo.
mi kame sa ni tende Nyambe woo,
mi onyene atende aanu ange.
11 Mi katamba okwiyeta omunu yonje ni mwabaye,
simba omunu ni minaye okwamba nji,
‘Olimuke Ombumu.’
kakuli onje mbani limuka,
okutangisa ku mwanukana okutwala ku mukulu.
12 Kakuli kame sani ikale ni makeke ku uyi woo,
mi kani tamba oku puluka eibi yoo kame.
13 Mu kwamba oulikani no ubya, kame aamba owu no weli nji kaukwite tuso, mi esi sihonehile niku kuulwa etuso kame sili bebi ni kubwa.

9

Elitunga ni Liwilu kame Ilumbeka

1 Cwale oulikani no weli ni wonyene kame una kwikala ni milawo no sebelezo no kulumbeka ni sibaka no kukena namu litunga.

2 Kakuli kame ku naku yakiwa etende, eyi no kuleba, omo kuna kwikala olutala no lambi ni tafule ni sinkwa no aana a Mbumu kame sina kwiisaniwa nji Esibaka no Kukena.

3 Mi ku linjaliya no lwambi no wiili kame kwimanine etende isaniwa nji Esibaka no Kukena Onene.

4 Omo kame kuna kwikala ni aletale no gauda eyi iciñelwa ensense, ni aleka no ulikani eyi ifukilwe egauda ku maneku onje eyo ikwite aleka no gauda kame ku na ku bekiwa akacoo no gauda aka kali ni maana, mi omulamu wa Aluni ona kushoshela amamuna ni matapa no mawee no kupatama bañolilwe oulikani.

5 Beulu kame kuna kwikala celabimu no kanya eyi iukumele esitulo no makeke, eyi no inu eyo katutwese okwamba mu utungi.

6 Einu eyo aba ina lukisiwa ngeso, apulisita sebeli atwalelela okwingena mu tende no weli alemine okutenda eyi no misebezi yoo.

7 Kono mu tende no wiili, konji omupulisita mukulu yo ingenamo kono kamweya mu mwaka mi okuulwile okwashimba ounyinga owo atenda esitabelo sa yonyene ni sa ufosi no aanu.

8 Mweyi, Emebo No Kukena kame ina monahalisa nji endila no ka ingene mu Sibaka no Kukena onene kaisi yatuluka kale kakwisa taba okumona nji etende no weli isi imanine.

9 Eyi itendile esisupo no nako no bano. Okukumanena ni tukiso eyi, etimpo ni itabelo eyo ibiwa kaitwese okupetahalisa elizwalo no asikulumbeka,

10 kono kame itendiwa feela ni ilya ni kunwa ni inu no kupula eyi ifanena olutu no unu okutwala ba nako no kufutuka no ubya.

11 Kono Kilesite aba ana ku monahala yooli omupulisita mukulu no inu no kuwaba eyo ineeyi, cwale mu kuneneba ni tende no kupetahala onene eyo nokwayakiwa ni maoko eyi itendile nji kasa no litunga lino.

12 Cwale Jesu kame ana kwingenangamo kamweya feela mu Sibaka no Kukena yo kashimbile ounyinga no tupuli ni tunamani kono ni unyinga waye owo ulita etiululo no kwaabwa.

13 Kakuli nji okukwawiwa no aanu no kwakena ni unyinga no tupuli ni tiñundi ni mute no kanamani no sitole no ngombe esitabelo no kukenisa olutu,

14 ngasibine sakwikale ku unyinga wa Kilesite! yonyene mu Mebo no kwaabwa, naku kutenda esitabelo no kwa nyazahala kwa Nyambe, nakenisa elizwalo lyenu okutunda ku misebezi no kufa nji tu sebeleze Nyambe no kuyoya.

15 Cwalehe Kilesite yo mwimaneni no ulikani no ubya, nji cwale awo ana isaniwa atambule okuyoola esanda ana ku sepisiwa kakuli elifu lina kutendahala na likwaa liulula okutunda kwiinu no kwiiba ina kutendiwa mu ulikani no weli.

16 Kakuli abo aba kuli oupaki no kuñoliwa, elifu lya woyo ona iñolo kame lifanena oku pakiwa.

17 Kakuli oupaki kame osebeza ba nako no lifu, kakuli kakukwite amaata abo woyo ona tende ngeso yosiyoya.

18 Mulibakelyo oulikani no weli ni wonyene kausi kutendiwa no kwa ulwa ounyinga.

19 Kakuli Mushe aba ana ku mana okuba etitaelo tonje no mulawo kwaanu onje, sebeli oshimba ounyinga no tunamani nou no tupuli okuwaneka ni meyi, ni wanda ona basiwa omucaa, ni haisopu sebeli okwaa ebuka no mulawo bamweya ni aanu onje.

20 Cwale sebeli wamba nji, “Ou ounyinga no ulikani ana ku laela Nyambe kwaanyi.”

21 Cwale ni mundila imweya sebeli okwaa etende ounyinga bamweya ni inu yonje ana kukutusisanga mu kulumbeka.

22 Niti luli, munji no mulawo kainu yonje ina kukenisiwa ni unyinga, mi aba kuulwile

okwiita ounyinga kakwisa okulemenwa no ibi.

Esitabelo sa Kilesite kame situndisa Eibi

23 Abakulingeso, na ku kufanena oku-
faniketa eyi na ku liwilu aba ina ku fanena
oku kenisiwa mu mukwa owo, kono eyi na
ku liwilu ikenisiwe ni matabelo abita ano.
24 Kakuli Kilesite kasi ingena mu Sibaka
No Kukena esi sitendilwe ni maoko, so
nyene esifekiso sa woyo fela no niti, kono
na ingene mu liwilu lyonyene, nji cwale
akamonahale balubala lwa Nyambe mu
kutwimanena.
25 Simba kasa nji aku tende esitabelo mu
kuukela, kanyi omupulisita omukulu aba
aingena mu Sibaka No Kukena mu mwaka
ni mwaka, yo lemine ounyinga ou utendile
nji kasa waye,
26 kakuli cwale kame ana yanda aka no
kupula okutunda ku matatekelo no litunga.
Kono kanyi aba kulingeso, na kumonaha-
langa kamweya nakubu ku mamneneno no
nako okutundisa esibi mu ukutenda esita-
belo yonyene.
27 Cwale kanyi aba kuna laelwe nji aanu
onje kame safe kamweya, munyima oku-
binda sa kwiiye ekatulo.
28 Cwale Kilesite ona kutendiwa esita-
belo kamweya okutundisa eibi no aanu no
kupula kame sa monahale aka no wiili, mi
kasa mu kutundisa eibi kono mu kuyoyisa
awo amutatelela onene.

10

1 Kakuli omulawo wa Mushe kame uli ni
mwinda fela no inu no kuwaba eyi iiya,
kasa lutu luli no inu. Ka sitwese oku tenda,
mu sitabelo sikufekile eso atwalelela okuba
mu mwaka ni mwaka okupetahalisa awo
asheteta beebi.
2 Kambesi ngeso, amatabelo kambe naku
lezeliwa oku litiwa? Kakuli abo aa asiku-
lumbeka Nyambe aba ku na mana okwa
kenisa, kakwite amaikuto no sibi.
3 Kono mu itabelo eyi kame kuli esi pulu-
kiso no sibi mu mwaka ni mwaka.
4 Kakuli kaku twesahala nji ounyinga no
tiñundi ni tupuli otwese okutundise eibi.
5 Mulibakelyo Kilesite enako ana kwiya
mu litunga, kame ana kwamba nji,
“Ka usi singa esitabelo simba enubu,
kono kame onani lukisete olutu.
6 Ka uwabelelwe esitabelo no kucinyiñiwa
ni mulilo,
simba esitabelo no sibi.
7 Cwale kame naamba nji, ‘Kame ni neeyi,
mu ku tenda eso si singwa kwa wene,
Nyambe wange,
kanyi omo iñolelwe eyange mu buka no
muputo.’ ”
8 Aba ana kwamba yonyene nji, “Simba
osinga simba okutenda eyi no mwelembo
mu itabelo ni tinubu, etinubu no kucinga ni
tinubu no sibi.” eyi kame ibiwa okukuma-
nena ni mulawo wa Mushe.
9 Cwale sebeli wekeza nji, “Nyambe,
kame ineeyi mu kutenda esi si singwa kwa
wene.” Kame ana ku tundisa eitabelo no
weli nji kubekiwe esi no wiili.
10 Mi mu libakaelyo ana kusinga
Nyambe, na tukenisiwa mu sitabelo no lutu
lwa Jesu Kilesite esi sina tendiwa kamweya
mi nakubu.
11 Mi omupulisita yonje kame aimana
okutenda omusebezi waye mu liywaa ni
liywaa okutundisa esitabelo no kukufeka,
eso suulwa okutundisa eibi.
12 Kono Jesu Kilesite aba ana oukutenda
esitabelo ba nako imweya mulibaka no
ibi, sebeli oka ikala ku lyoko no silyo lya
Nyambe,
13 oku tatelela konji abo eila yaye aba
saikatendelwe esipula no malyatelo no
makondo aye.
14 Kakuli mu sitabelo saye simweya,
kame ana tende aanu okupetahala enako
yonje awo ana kenisiwa.
15 Mi Emebo No Kukena ni yonyene kame
itu pakela mu taba eyo. Kakuli munyima no
kwamba nji,
16 “Ou oulikani sani kuleme noo,
munyima no maywaa awo, kame
kwamba Ombumu.
Kame sani beeke emilawo yange mu
micima yoo,
ni kwiñola mu tingana too.”
17 Cwale sebeli weekeza okwamba nji, “Ka
ni tamba oku puluka eibi yoo ni uyi woo.”
18 Cwale aba kuli ouku lemena, ka ku-
tendiwa kame esitabelo sinjili mulibaka no
sibi.

Okuisana no ku Kongota mu Tumelo Mwa Nyambe

19 Cwalehe, abaange, aba tuli ni undume
no kwingena mu Sibaka no Kukena Onene
mulibaka no unyinga wa Jesu,
20 mu ndila no ubya ni kuyoya, eyo ana tu
yatulwele mulibaka no lwaambi okutalusa
nji, mu lutu lwaye.
21 Mi simba nji kame tuli ni mupulisita
munene woyo obeekelwe oku busa endoo
ya Nyambe,
22 tu shetete ni micima no niti, ni
tumelo no kwiyala, ni micima yetu no eyi
ikenisitwe ku inu no uyi, elizwalo ni tinyutu
tetu tiyowisitwe ni meyi no kukena.
23 Tuleme mukongola mu kwamba eyi no
sepo yetu me tu ulwile okutantalika, kakuli
woyo ona tu sepisa ni wa ku sepahala.
24 Tuku babalele omunjili ku munjili mu
lilato ni mu misebezi no kuwaba.
25 Tule okukana oukuwana bamweya,
kanyi omwatendela anjili, kono tuku

susuweze omunjili ni munjili onene kanyi omo mumonena nji eliywaa lya Mbumu kame lili beebi.

26 Kakuli nji kame tutenda esibi no ka mabomu munyima no ku limuka eniti abo kakwisa esitabelo sisiyalele no kulemena eibi.

27 Kono tucile enako no katulo ni kutweba no mulilo owo so cinge awo asi tingananyi.

28 Omunu ona ku shwaula omulawo wa Mushe, kame aibaiwa yo ka yupelwe amakeke mu upaki no aanu ayiili simba aatu.

29 Ka koto ikumana babine eyo munahana eyo sawane woyo ona ku shwaula Omwana Nyambe ni ku nyefula ounyinga no ulikani owo ana kukenisa ni ku tinisa Emebo no sishemo?

30 Kakuli tu mulimuke woyo ona kwamba nji, “Okuuseta ni kwa nge, time sa ni teneke.” Mi kame, “Nyambe yo soatula aanu aye.”

31 Oku kwela mu maoko a Nyambe no ku yoya ni sinu no ku cilisa.

32 Kono mupuluke amaywaa no weli, munyima no kumonyekelwa, kame muna kukoongota ku mayando.

33 Abanjili kame muna kushubulwangwa epatalaza mu ku anguliwa ni ku yandisiwa, mi abanjili kame muno kutabela ku utata nwawo atendiwa ngeso.

34 Kakuli kame muna kwikala ni sishemo kwawo anungilwe mi kame mu wabelelwa okutambula okusinya esifumu senu, kakuli kame mu limukile mwenyene eyi no kuwaba, esinu eso siikala okuta oku no kwaabwa.

35 Cwalehe mulese okuyumba oundume wenu owo oli ni mupuzo no kuneneba.

36 Kakuli kame mu fanena oku tundamena, nji cwale mutende esi si singwa kwa Nyambe ni kutambula eso muna sepisiwa.

37 “Kakuli kusi siyalele enako icana,
mi yonyene woyo oiiya kame saiye
mi katamba oku liyeha.
38 Kono ange ano kuluka kame sayoye
mulibaka no tumelo,
mi nji kame aukela munyima,
Omoyo wange kauwabelelwa mwa
yonyene.”

39 Kono aci katuli kwawo aukela munyima mi kame asinyehile, kono aci kame tuli kwawo ali ni tumelo ni kuteula emyoyo yoo.

11

Etumelo

1 Cwale etumelo eniti no inu eyo tusepa niku kolwa eyi no kwa monwa.

2 Kakuli mulibaka no tumelo aanu na kukale Nyambe nakwatambula.

3 Mulibaka no tumelo kame tu yupisisa nji elitunga kame lina tendiwa ni Liywi lya Nyambe nji cwale eyo imonwa kame ina kutendiwa okutunda ku inu nokwa moniwa.

4 Mulibaka no tumelo Abele kame ana ku lita balubala wa Nyambe esitabelo esi sibita sa Kaine mu sonyene ana kutambula nji wa kuluka, Nyambe kame amupaka muku tambula etimpo taye, nafu kono mu tumelo yaye osilemine okwamba.

5 Mulibaka no tumelo Inoki kame ana ku shimbiwa ku wilu nji aulwe okufa. Mi kasi kuwaniwa, kakuli Nyambe na ku mushimba. Cwale yo kasi shimbiwa kale kame ana ku wabelisa Nyambe.

6 Mi mukuulwa etumelo ka kukonahala oku wabelisa Nyambe, kakuli woyo yonje so iiya kunyonga ya Nyambe kame afanena okupumena nji Nyambe kwaali mi kame aba omupuzo awo amusaela.

7 Mulibaka no tumelo Nuwe na ku lemusiwa kwa Nyambe mu inu eyo kaisiku moniwa kale. Kame ana kukuteka Nyambe ni kuyaka Aleka no ku yoyisa asindoo yaye, mulibaka no eyi Nyambe na kwatula elitunga ni kutenda omuyoli no kuluka oko kuneyi mu tumelo.

8 Mulibaka no tumelo Abulahama na kukuteka Nyambe abo ana ku isaniwa okutunda mu sibaka eso ana ku tambula kanyi ana kuyola mi sebeli otundamo yoka limukile oko ata nji kubine.

9 Mulibaka no tumelo Abulahama sebeli ofunduka okuta mu sibaka no sepiso kanyi ongenda mu sibaka eso yo yoya mu titente ni Isaka bamweya ni Jakobo ana kutambula ni yonyene esepiso imweya.

10 Kakuli kame ana kwaliketa ku muleneñi owo ukwite omutomo mi omuyaki ni mutendi, Nyambe.

11 Mulibaka no tumelo ni yonyene Sala kame ana kutambula amaata noku leya, simba nji kame ana kukulubala kakuli kame ana ku sepa woyo ona ku musepisa.

12 Cwalehe okutunda ku mulume mumweya naba ana kumonahala kanyi nafu nakuleya olusika no kupula kanyi etitungweti na ku wilu mane kanyi oubeke no mushekesheke na ba likamba no liwate.

13 Aa onje kame afile mu tumelo aka si tambula eyi ana sepisiwa, kono nai mono ni kwakeeta asili oku no ku leba, mi kame ana kulimuka nji kame atunda ku ndina mi angenda ba litunga.

14 Kakuli aanu awo aamba ngeso kame a monahaza nji kame asaela enaha yoo.

15 Kambe kame ana ku puluka enaha eyo ana kutunda, kambe kame ana kuwana omukwa no ku ukela mo.

16 Kono kanyi omo kwikalele kame a shukele enaha no ku waba yonyene eyo na ku wilu. Mulibakelyo Nyambe ka enee

okumwisana nji Nyambe woo mane kame anaa lukisete omuleneñi.

17 Mulibaka no tumelo, Abulahama enako ana kwetekiwa, sebeli olita Isaka mwanaye mumweya oku mutenda esitabelo, mi yo kame ona kubiwa etisepiso,

18 Woyo ona kwambelwa mwa Isaka nji, “Aikulyowe kame sa isaniwe mwa wene.”

19 Seli okolwa nji Nyambe kame atwesa mane okwingula aafu mi mu mukwa umweya Isaka sebeli oukisetwa kwa yonyene, kanyi nimu kwingulwa kwaafu.

20 Mulibaka no tumelo, Isaka kame ana fuyola Jakobo ni Isau, yo alemusa eyi saiye kuuso.

21 Mulibaka no tumelo, Jakobo aba ana kufa, sebeli ofuyola aana a Josefa ayili, sebeli olapela yo lemine ba mutwi no mulamu waye.

22 Mulibaka no tumelo, Josefa aba ana kufa, sebeli wamba eyi no kutunda kwa aana a Isilaele, mi sebeli osiya etitaelo kweyi no kupumbekiwa kwaye.

23 Mulibaka no tumelo, Mushe aba ana leiwa, sebeli oshwekiwa kwa shemiaye etikweti taatu, mu kumona nji ni mwana no kuwaba, mi kasi cila etaelo no mbumu.

24 Mulibaka no tumelo, Mushe aba ana kukula, sebeli okana okwisanwa nji mwana a Falo no mukati.

25 Kono sebeli oku ketela okuyanda naanu a Nyambe okubita nji akukole eminyaka no sibi.

26 Seli onahana nji okushubaulwa mulibaka no mayando a Kilesite ni sifumu no kuneneba esi sibita esifumu no Egepita, kakuli kame ana kwa liketa omupuzo.

27 Mulibaka no tumelo, sebeli otunda mu Egepita, mi kasi cila oku tweba kwa mbumu, kakuli kame ana kukoongota kanyi kame amona woyo no kwa monwa.

28 Mulibaka no tumelo kame ana teula epaseka ni kukwaa ounyinga, nji cwale esisinyi no aana no aeli silese okwalema.

29 Mulibaka no tumelo aanu sebeli aluta eliwate no mucaa kanyi ba likamba, kono amaengepita aba ana kweteka oku tenda ngeso, sebeli aminisiwa ku meyi.

30 Mulibaka no tumelo amamota no Jeliko sebeli akwa, aba ana kumana oku tingulukwa amaywaa atanu ni twiili (7).

31 Mulibaka no tumelo Lahaba elihule kasi kufa nawo no kwa pumena elibaka no ku tambula amatwela mu kozo.

32 Mi eyi sa naambe kame ni ibine? Kakuli kame sa ni taelelwe enako aba sa naambe eyi ya Gidiyoni, ni Balaki, ni Samisoni, ni Jefita ni Dabida, ni Samwele, neyi nwaanuhi a Nyambe.

33 Awo mu tumelo kame hapa emibuso kame ana sebeleze eniti, kame ana wana kweyi ana ku sepisiwa, kame ana tiki otunwa no andee,

34 kame ana timi amaata no mulilo, ni ku banduka ku kutweba no mukwale, kame ana ombola ku meeti, kame ana tendiwa etindume mu ndwaa, kame ana cilisa etimpi no iila.

35 Akati na tambula aafu oo mu kwinguka, anjili kame ayandisiwa ouyi, mi kame akana oku lamulelwa, nji awane okwingukela ku moyo no kuwaba ni kubita.

36 Anjili kame ayandiswa muku shubulwa, ni tipafa, ni mu mawenge mane ni titolongo.

37 Kame aibaiwa ni mawee, kame a patuliwa ba kaci, kame aibaiwa ni mukwale, kame ayambaela aku fukile eitumba no mikoko neyi no tupuli, kame ayanda, kame anungiwa mane ni kuyandisiwa onene.

38 Onyene elitunga kali sikwa fanena, kame a yambaelisiwa mu mahalaupa, ba malundu, mu mina no kucakula ba mawee, ni mu mina eyi itungile no litunga.

39 Onyene awo onje kame ana etekiwa wino kweyi no tumelo yoo, ka sitambula eyi ana sepisiwa,

40 kakuli Nyambe kame ana ku tu monena eyi no kuwaba, nji okuulwili aci katwese okutendiwa ano kupetahala.

12

Nyambe Sitetu

1 Cwalehe, kakuli kame tu tingulukilwe kwaanu no kupula no tipaki, tu lese yonje eyi itwimelwa, ni sibi esi sitwiyela beebi, mi twituke mu koongota mu takano eyi ilukisitwe balubala wetu.

2 Me twa liketile kwa Jesu, yonyene omutateki ni mumaneneni no tumelo yetu. Mulibaka no ku wabelelwa oko ana kubekelwa kuuso, naku koongota ku sifapano yo ulwile oku tokomela elishwau lyaso! mane kame aikalile ku lyoko no silyo no lubona lwa Nyambe.

3 Mu puluke woyo onaku kongota kukulwisiwa kwawo asi kutende eibi, nji cwale mulese oku kwangwa simba oku zwafiswa.

4 Mu utata wenu no kulwisa esibi kamu sikeela ba nako no kwiita ounyinga wenu.

5 Cwale kame muna pulama esusuwezo eyi mu nambeliwa kwa Nyambe kanyi aana? Eyi yamba nji,

“Mwanange, olese oku nyaziseza Ombumu
aba aku kalimela,
simba okuzwafa aba obiwa ekoto kwa
yonyene.
6 Kakuli Ombumu kame asiulula woyo
asinga,
mi kame aba ekoto yonje mwana woyo
atambula.”

7 Aba mu kalimelwa nji mu koongote,
kakuli Nyambe kame ami shimba kanyi
aana, kana kwaali omwana no kwa
kalimelwa kwa sitaye?
8 Nji kamu kalimelwa, kanyi omo aten-
delwa aana onje, cwale abohe muli aana
feela mi kasamuli aana no niti.
9 Okwekeza kweyi kame tu kwite asitetu no
litunga awo atweleza mi kame twakuteka.
Cwale ikene aba katukubeeke kunji kwa
Sitetu no mebo ni moyo!
10 Kakuli onyene kame ana tu kalimele
ba nako no kwibiba omo anaku monena
nji kame kulukile, kono Nyambe kame
atu kalimela ba uwa wetu nji tu kutabele
okukena kwaye.
11 Kakuli enako yonje aba ku kalimelwa
kame kuyupiswangwa okukola okubita
okuwabelelwa, kono munyima kame ku
beeka embuya no kozo no kuluka kwawo
ana iyetiwa ngeso.

Etitaelo ni Titemuso

12 Cwalehe munone amaoko enu anakwi,
mi mongote amanwi enu no kwaaongola!
13 Mu tendele amakondo enu etindila no
kooloka, nji cwale eihole iikale wino simba
okubala.
14 Mu tundamene oku yoya mu kozo
naanu onje, ni kwikala ni ku kena, nji
omunu kakwite okukena oko kakwisa woyo
sokamona Ombumu.
15 Mu mone nji cwale kuulwe omunu so
kwangwa okuwana esishemo sa Nyambe
nji kuulwe omubisi no kulula so mene ni
kulita outata mi mu onyene aanu no kupula
kame sasilafazwe.
16 Kwaanyi ku lese okwikala woyo no
wozwa nawo no kwa lapela kanyi Isau ona
kuulisa etukelo no ukulu waye mulibaka no
silya simweya.
17 Kakuli kame mulimukile nji kuuso aba
na shukela oka yoola embuyoti, kame ana
kukaniwa kakuli kasi kuwana esibaka no
kubaka simba nji na kwimona ni myooti.
18 Kakuli kamu siiya kweeso si twesiwa
oku lemiwa, esi sibya omulilo, simba ouwi,
ni kweena, niku liñungwa.
19 Ku mulumo no tolombita, ni liywi elyo
amaywi alyo kame litenda awo analiyupu
okukumbela nji kulese okwikala amañusa
sa ambiwe kwa onyenye.
20 Kakuli kasi kukoongota mu taelo eyo
ina kubiwa nji, “Simba esiyamana kame
silema elilundu, mbasi pwacauliwa ni
mawee.”
21 Niti luli kame sina kumonahala eso
Mushe ana kwamba nji, “Kame ninjanjata
ni kucila!”
22 Kono na mwiyi ku lilundu no Sione
ni ku muleneñi wa Nyambe no kuyoya,
Jelusalema naku wilu ni ku mangeloi aa aku
wanine aa atenda eikiti-kiti okupula.
23 Ni ku kopano no aana no aaeli awo ana
ñoliwa mu liwilu, ni kwa Nyambe omwatuli
no aanu onje ni ku mebo no aanu no niti
awo ana tendiwa asiku patehala.
24 Ni kwa Jesu omwimaneni no ulikani no
ubya, ni ku unyinga waye ou tuna kwaiwa
ou wamba eyi no kuwaba onene okubita
ounyinga wa Abele.
25 Mumone nji mulese oku kana woyo
wamba. Kakuli nji kasi kubanduka aba
ana ku mukana woyo ona kwalemusa ba
litunga, cwale aci ngasibine satu banduke
nji kame tukana woyo wamba okutunda ku
wilu!
26 Eliywi lyaye nali nyanganyisa elitunga,
kono bano na sepisa nji, “Kame kani tamba
oku nyanganyisa elitunga feela kono mane
ni liwilu.”
27 Amaywi aa,“Kamweya kame” okumon-
isa okutundisiwa no inu eyo inyanganya
kanyi omo ina ku tendelwa, nji cwale eyo
nokwa nyanganya kame saisiyale.
28 Cwalehe tuku tumele kakuli natu tam-
bula omubuso owo nokwa nyanganya mi
tube kwa Nyambe okulumbeka oko kutam-
buliwa me tuli ni likute ni kucila,
29 kakuli Nyambe wetu ni mulilo ou
usinya.

13

Omo Kuwabelisetwa Nyambe

1 Mulesele elilato no munu ni minaye
simba mukulwaye litwalelele.
2 Mulese oku ketulula okutambula an-
genda. Kakuli anjili kame ana tambula
amangeloi mu kwa limuka.
3 Mu puluke awo ali mu tolongo kanyi
naanyi kame muli mu tolongo ni onyene
nawo ayandisiwa onene, kakuli naanyi
musili mu lutu.
4 Mulesele amakwala akutekiwe kwaanu
onje mi mulesele omumbeta no likwala
uulwe elitilo kakuli Nyambe mba atula
amahule nasi kubuka.
5 Mutundise omoyo wenu ku kusinga
amali mi moongotete kweyo muli nayo
kakuli Nyambe kame anamba nji, “Sitamba
kuku lesela, simba okuku fulalela.”
6 Abakulingeso, kame sa twambe ni
mucima ou ongolile nji,
“Ombumu yo mutusi wange,
Sitamba kucila.
Iikene eso satende omunu kwa mene?”
7 Mu puluke awo amyendisa, awo ana
myambele eliywi lya Nyambe, mu lemuhe
amamaneno no moyo woo, mi mu fanikete
etumelo yoo.
8 Jesu Kilesite yokame ni bingolwa, ni
balelo, ni kuta oku no kwaabwa.

9 Mulese oku kelusiwa ku tituto no
kupula naku ndina, kakuli esi no kuwaba
ni mucima aba ukongota ni sishemo sa
Nyambe, kasa oku tokomela eyi iliwa,
kakuli awo ata nayo katusiwa esinjili.
10 Kame tuli ni Aletale yetu, mi awo ase-
beza mu tende, ka kwite etukelo no kulya
eyayo.
11 Mupulisita omukulu aba alita oun-
yinga no iyamana mu Sibaka no Kukena
oku utende esitabelo mu libaka no ibi,
etinyutu no iyayana kame ika ciñelwa
kundee no mafulo.
12 Cwale Jesu ni yonyene naku yanda
kundee no mwelo mulibaka no kukenisa
aanu ni unyinga waye.
13 Cwalehe, tu banene kwa yonyene
ku ndee no mafulo, me tu shimbile oku
shubulwa kwaye.
14 Kakuli kuno ka tu tende omuleneñi no
kwaabwa, kono kame tu saela omuleneñi
owo sa wiye.
15 Cwale mwa Jesu tulitele Nyambe esita-
belo no milumbeko, eso ninji embuya eyo
itunda mu tunwa oto tu lumba elitina lyaye.
16 Mulese okwatenda eyi no kuwaba
nuukutabela eyo mukwite na kwenu kakuli
eitabelo eyo kame iwabelisa Nyambe.
17 Mukuteke awo amyendisa, mi muku
beeke kunji yoo, kakuli kame atonena Emy-
oyo yenu, abakulingeso kame sa ibangutwe
yayo. Mwalese atende eyi mu kuwabelelwa
kasa mu kweena kakuli eso kasitamba oku
mi tusa esinjili.
18 Mu tulapelele kakuli kame tu kolwa
nji elizwalo lyetu ni lya kuwaba, ni nji mu
inu yonje kame tu singa oku tenda esi si
lukanela.
19 Kame ni kumbela onene luli nji
mu tende ngeso, nji nusetwe kwaanyi
muwangu.

Etapelo no ku yatila

20 Cwale Nyambe no kozo yonyene uyu
una usu kwa afu Ombumu wetu Jesu,
omulisani no mikoko, mu unyinga no
ulikani no kwaabwa.
21 Ami tende ano petahala mu misebezi
no kuwaba yonje, nji mu tende esi singwa
kwa yonyene asebeze mu micima yenu eyo
imuwabelisa mu miyo aye mwa Jesu Kile-
site, ekanya ikale kwa yonyene okuta oku
no kwaabwa. Amen!
22 Abaange, kame ni kumbela nji mu tam-
bule wino amaywi no kutazo eyo, kakuli
eliñolo ni mi ñolela ni lya kwibiba.
23 Mu limuke nji omwabetu Timoteya, na
lukululwa mu tolongo aba sa iye wangu
mba ni ka mi mona naye.
24 Mukeete awo amyendisa onje, naanu a
Nyambe no kukena onje. Awo atunda mu
Italiya kame ami keeta.
25 Esishemo si ikale naanyi moonje.
Ameni

Eliñolo okutunda kwa JAKOBO

Okulimukisa

Ebuka ya Jakobo kame ina kuñoliwa ku munjili oisaniwa Jakobo. Esi kame sitwesahala nji wuyu neli Jakobo minaye Jesu, woyo neli omwendisi mu Keleke na kunyima mi neli ekalulo no kuta ya Jelusalema (Tikezo 15.13). Omutumiwa Paulusi naku mwisananga nji 'Omusumo' no Keleke mu Magalaata 2.9. Asiku kwiyeta kame alumela nji ebuka ya Jakobo kame ina kuñoliwa mu myaka makumi atanu (50) munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Kakuli Jakobo neli omwendisi no keleke mu Jelusalema, mwendi kame ana kuñola ebuka eyi yoli mu Jelusalema.

Jakobo kame añola ebuka yaye ku masika no kukwana "likumi ni twili (12) awo anahasanele mu naha" (1.1) etuto mu buka ya Jakobo, kame ifanena oukutusisa yo kwa sikupumena onje kono omukwa no oukutusisa amaywi "likumi ni twili (12)" Kame sikumonisa nji Jakobo kame ana kuñola mukuyuleka kwa sikupumena no Majuda. Kakuli ebuka eyi kame ina kuñoliwa nji ikeele mu maoko no sikwata sinene sawo asikubala, kame inakwamba ba tituto no kupula. Jokobo yonyene kame ana kutwalela onene omunahano ba ulikani mukaci no tumelo ni tikezo. Etumelo no niti mbaimonahala ni tikezo (2.17). Kame anaabi emamela mulibaka no kumonisa eketululo kwaanu asikufuma (2.1-4) mi kame atwambela nji tumamele neyo twaamba (3.1-12).

EMITWI NO YAAMBO

1. Jakobo kame akeeta asikubala aye. (1.1)
2. Esisitatamako kame asususweza asikupumena koongota aba ayanda (1.2-27)
3. Cwale kame atwambela omo kutwesahalela etumelo okumonahaza mu tikezo (1.1-26)
4. Munyima no eyi kame aamba amaata no maywi (3.1-12)
5. Cwale Jakobo kame atoloka omo kushutanena okushangama kwa Nyambe ni kushangama no litunga (3.13-4;10).
6. Esisistatamako kame alemusa asikubala mulibaka no kukununeka (4.11-5;6).
7. Jakobo kame amana ebuka yaye mu 5.7-20 mu kuba etitaelo.

1 Okutunda kwa Jakobo, omubika wa Nyambe ni wa Mbumu Jesu Kilesite,

Kame ni ñolela amasika likumi na yiili aa ana hasana mene nji, shaangwe.

Etumelo ni ku Shangama

2 Abaange, mu wabelelwe aba mwiyelwa amayando no kupula,

3 kakuli mulimuke nji okwetekiwa mu tumelo yenu kame ku militela okongola.

4 Cwale mulesele oukoongota kwenu kumanenene omusebezi kwako no kwiyala, nji mutende aa no kupetahala ni kukula, me mwasaela esinjili.

5 Nji omunjili mwaanyi kakwite oku shangama, akumbele kwa Nyambe woyo obaanga aanu ni mucima mumweya youlwile okusaisisa omubonda, mi mba biwi.

6 Kono akumbele mu tumelo, yo ulwile okwasepa, kakuli woyo no kwasepa kame akufekile kanyi mandinda naba liwate awo akashetwa oku noku ku mebo.

7 Omunu no mukwa no ngeso, alese kutatelela nji mbatambula esinjili okutunda kwa Mbumu.

8 Omunu no ngeso ni wa micima yiili kame akukana mwinu atenda yonje.

Okusheba ni Kufuma

9 Mulesele woyo no kusheba akukumuse mu kununekiwa kwaye kwa Nyambe,

10 mi osikufuma akukumuse mu ukukokobeza kwaye kwa Nyambe, kakuli kanyi epalisa no mopu aba saukukute.

11 Kakuli eliywaa aba lipa ni kubya kwalyo kame liletukisa omoopu, etipalisa tawo kame tikwa ni kuwaba kwayo kame isinyeha. Mu mukwa no ngeso omufumi ni yonyene mba sinyehe ngeso yo sipatehile ni yaye.

Emiliko ni Kwetekiwa

12 Embuyoti ni ya woyo omunu okongota mu mayando, kakuli aba akoma aba aetekiwa , mba tambula omushukwe no moyo eyo Nyambe na ku sepisa kwaanu awo amu singa.

13 Omunu alese okwamba aba aetekiwa nji, "Nyambe kame aneteka." Kakuli Nyambe kaetekiwa ni uyii mane ni yonyene kaeteke omunu.

14 Kono omunu yonje kame aetekiwa aba akokiwa ni ku putelelwa ku titakazo taye no kwiiba.

15 Cwale etakazo aba ikula kame ileya esibi, mi esibi aba sikula kame silita olufu.

16 Abaange aa asingwa, mulese okongiwa.

17 Oku petahala no kuwaba ni mpo yonje no kuwaba kame itunda ku wilu, okwiiya banji okuunda kwa Sitoo no masebeli, woyo no kwa futuka, kanyi omwiinda aba ufutuka.

18 Mu ku singa kwaye, na tuleye ni liywi
no niti nji ku yumbiwa yaye tutende em-
buya no weeli.

Okuyupa ni Kutenda

19 Abaange aa asingiwa! mu limuke
eyi, omunu yonje atende woyo oyupa mu
wangu, kono akatabe mu kwamba, woyo no
kwatina wangu.

20 Kakuli okutweba kwa munu ka ku se-
beze okuluka kwa Nyambe.

21 Cwalehe mulesele eyo yonje no kwi-
iba neyo isiliko no lunya mi mutambule ni
musa eliywi elyo likuniwa mwaanyi, elyo
litwesa okuyoyisa emyoyo yenu.

22 Kono mutende atendi no liywi, kasa aa
ayupa feela, kame mukoonga mwenyene.

23 Cwale nji omunu ni muteeteti no liywi
mi katende, kame akufekile kanyi omunu
oku mona olubala lwaye ana kuleiwa nalo
mu siponi.

24 Cwalehe aba amana oku mona wino
yonyene mi nuukutela, mba pulama wangu
omo aikalele.

25 Kono woyo waliketa mu mulawo no ku
petahala, wonyene omulawo no tukuluho,
mi ni koongotetetamo, kasa osi kuyupa
feela niku pulama, kono osi kutenda
omusebezi, mba fuyolwa mu misebezi
yaye.

26 Nji omunu kame ayambuta nji kame
atenda wino omusebezi wa Nyambe,
mi kakuleme olulimi lwaye, kono kame
akoonga mu omucima waye, woyo omunu
okupumena kwaye ni kwambulwa tuso.

27 Okutenda wino omusebezi wa Nyambe
no kukena ni niti no kwa nyazahala
balubala lwa Nyambe ni Sitetu neesi, oku
lekula andiyala ni timbela mu matata oo, mi
yo kubabalela kweeyi no litunga yo ulwile
eso anyazahala naso.

2

Etemuso okulwisa Esaluluti

1 Abaange, mulese okumonisa esaluluti
aba mulema etumelo ya Mbumu wetu Jesu
Kilesite, Ombumu no kanya.

2 Kakuli nji omunu oli ni lisale no gauda
ku munwe mi kame akufukile eyi no
kuwaba yoiya mu mukopano wenu, mi ni
woyo no kusheba yoku fukile mu ikumango
no kukaoka ni yonyene kame sebeli oiya.

3 Nji kame mutwala etingana kwa woyo
okufukile eikumango no kuwaba ni ku
mwambela nji, “Wiiye wikale bano aba no
kuwaba,” kono kwa woyo no kusheba kame
mu mwambela nji, “Wimane abo, simba nji,
“Wikale banji ku makondo ange,”

4 cwale abo kame mumonisa esaluluti
mukaci kenu, cwale kame mwatula ni mi-
nahano no kwiiba.

5 Abaange aa asingiwa, muteetete! Kandi
Nyambe kasiketa aa ashebile mu litunga nji
afume mu tumelo ni ku yoola omubuso ana
ku sepisa kwawo amu singa?

6 Kono anyi kamusi kuteka aasi
kusheeba! Kasa okame awo asikufuma awo
amiyandisa, kasa okame awo amitwala ku
kuta oka mizekisa?

7 Kandi kasa okame awo anyefula elitina
elyo no ku kutekeha elyo mwiisaniwa na
lyo?

8 Nji kame mwiiyateteta omulao no
mubuso, okukumanena nomu ung'olelwe
mu mang'olo nji, “Osinge mwabowe kanyi
omo oku singila wenyene” abohe kame
mutenda wino.

9 Kono aba mu monisa esaluluti kame
mu tenda esibi, mi abo kame muwaniwa ni
mubonda ku mulawo, kanyi woyo ona colo
omulao.

10 Kakuli woyo yonje oteula omulao onje
kono kame acolabo mumweya, abo nacola
emilao yonje.

11 Kakuli woyo wamba nji, “Olese
kubuka,” ni kwamba kame nji, “Olese
kwibaa.” Nji kubuku, kono kame wibaa,
nu colo omulao.

12 Abo cwale mwaambe mi mu tende
kanyi awo sa atuliwe munji no mulawo no
tukuluho.

13 Kakuli ekatulo kaikwite amakeke
kwa woyo nokwamonisa amakeke, kono
amakeke kame akoma ekatulo.

Etumelo ni Tikezo

14 Abaange, sibine esi sili ni tuso nji
omunu kame aamba nji, kame ali ni tumelo
kono kakwite emisebezi? kana etumelo
yaye kame itwesa oku muyoyisa?

15 Cwale nji omwabowe no mulume ni
mwabowe no mukati kame aulwile esiku-
mango nesi no kulya,

16 cwale omunjili mwaanyi aambele nji,
“Mweende mu kozo! Muka enyenwe ni
kulya wino!” mi kamwaabi eyo isaeliwa ku
tinyutu too, Iikene cwale itusa abo?

17 Cwale etumelo yonyene feela nji kaik-
wite omusebezi, ya kufa.

18 Kono omunjili kame saambe nji, “Wene
kame oli ni tumelo, meene kame nili ni
misebezi.” Oni monise etumelo yowe oku
nambulwa emisebezi, mi meene mba niku
monisa etumelo yange mulibaka no mise-
bezi yange.

19 Wene opumena nji Nyambe ni
mumweya kame utenda wino, Simba
emebo no kwiiba kame ipumena ngeso, ni
kucila.

20 Wene omweelo, kame osinga nji niku-
monise emisebezi? etumelo nambulwa
emisebezi ya kufa.

21 Kasa nji Sitetu Abulahama nakutendiwa osi kuluka mulibaka no misebezi yaye, aba ana kusinga okutenda Mwanaye Isaka esitabelo ba aletale?
22 Kame omona nji etumelo naiku sebelisana bamweya ni misebezi yaye, mi etumelo yaye kame iiyatetetwa mulibaka no misebezi.
23 Mane amang'olo na iyatetetwe awo aamba nji, “Abulahama kame apumena kwa Nyambe, mi na kwibalelwa nji kuluka.” mi kame ana kwisaniwa nji mulikani wa Nyambe.
24 Kame mu mona nji omunu kame atendiwa ona kuluka mu misebezi yaye kasa mulibaka no tumelo yomboci feela.
25 Mundila imweya Lahaba olihule, na ku beekiwa woyo no luka mulibaka no misebezi yaye aba ana ku tambula amatwela awo ana ku tumiwa mi sebeli wausa ni ndila indina.
26 Kakuli olutu aba lukutaba ni mebo lwakufa, mane ni tumelo nambulwa emisebezi ya kufa.

3

Olulimi

1 Abaange, mulese okutenda aiyeti no kupula kakuli kame muyii nji aaci twiyeta kame satu atuliwe ni katulo no kuneneba mu utata.
2 Kakuli tonje kame tu tendanga etifoso no kupula. Cwale nji mumweya kwanyi kafoso mweyo aamba, woyo munu waku petahala, kame atwese oukulema kweyi no lutu lwaye lonje ngeso.
3 Nji tu beeke olumingo mu tunwa no timbii nji titu yupele, kame tu twesa okwendisa etinyutu tato tonge.
4 Kamumone eisepe ni yonyene, simba nji ya kuneneba mi kame yendisiwa ku mebo inene, kame yendisiwa ku kaondo kanyonyo kame ita oko asinga omwendisi wayo konje.
5 Mundila imweya olulimi nisilama nokucaniba ba lutu kono kame lununeka ba inu no kuneneba.

Komunahane omushitu omo unenebele kono kame ociñiwa olubya ku mulilo no kucaniba.

6 Cwale olulimi kame lukufekile ni mulilo. Olulimi kame lutendile elitunga no kwakena mukaci no ilama yetu, kame lusilafaza olutu longe, mi kame luyakisite omulilo omwendelo no moyo, ni lonyene olulimi na luyakisiwa omulilo no lyangalilo.
7 Kakuli omifuta yonje no ibatana ni iyunyi neyo yeenda ni mapumo, ni yumbiwa na mu liwate, kame itwesa oku leliwa, mi nai leliwa kwaanu.
8 Kono omunu katwese oku babalela olulimi, ouyi no kwa tikelwa, olu lwiyalile omulyashinji no kwibaa.
9 Mwa lonyene olulimi kame tuyeema Mbumu Nyambe ni Sitetu, mi mwa lonyene kame tukuta aanu, awo ana umbiwa mu sifekiso sa Nyambe.
10 Mu kanwa kamweya ako kame ku tunda embuyoti ni ikuto. Abaange kakufanene nji ku tendahale ngeso.
11 Kana mu lisima limweya kame ku fanena oku tunda ameyi no kumamata ni meyi no kulula ba nako imweya?
12 Abaange, kana esitondo no mukuyu kame sitwesa okubeeka embuya no olibe, simba estondo no beine sibeeke mukuyu? Kakwisa ameyi no mungwa atwesa okulita okumamata.

Okushangama kutunda Kuwilu

13 Anyine no kushangama ni ku yupisisa mukaci kenu? Mu moyo waye no kuwaba amonise emisebezi yaye itendiwa mu uku kokobeza no kushangama.
14 Kono nji kame mukwite omuna no ku lula, ni ulyangelino mu micilma yenu, mulesele oukununeka simba okukana eniti.
15 Oku shangama no ngeso ka ku tundu ku wilu, kono ni kwa litunga, no kwakena ni dimona.
16 Kakuli abo kuli omuna ni ulyangelino, kakwisa ekozo mane nikwayupa ni mifilifili.
17 Kono okushangama oko kutunda ku wilu kwa kukena konje baweli, kame kuli ni kozo, ni likute, ni kutompeha, mi kwakwiyala esishemo ni mbuya no kuwaba, nambulwa esishweka simba okwasepahala.
18 Cwale ekutulo no kuluka kame ikuniwa mu kozo kwaanu awo ayoyisana mu kozo.

4

Esilikani ni Litunga

1 Iikene eyo ilita etindwaa ni mifili-fili mukaci kenu? Kasanji mu titakazo no ilama yenu mo kutunda etindwaa?
2 Kame mu singa kono ka mukwite cwale kame mwibaa. Mi kame mushukela kono kamukwite, kame mufapana, ni kulwaa. Ka mu wana eso mu saela kakuli ka mu kumbele.
3 Kame mu kumbela kono ka mu tambula eso mu kumbela, kakuli kame mukumbelanga omo no kwa fanena, nji mwitendise okuta mu titakazo tenu.
4 Aanyi eyumbiwa no kwasepahala! ka mu limukile nji oulikani ni litunga kame utendile esiila kwa Nyambe? Abakulingeso woyo osinga oku tenda woyo no litunga kame akutenda yonyene esiila sa Nyambe.

5 Simba kame mu nahana nji eyi yambiwa mu mang'olo niya mbulwa tuso aba kwamba nji, “Nyambe kame anyolelwe mu lifuba mulibaka no mebo eyo ana beeke mwaaci”
6 Kono Nyambe kame atwekeleza esishemo. Cwalehe kame kwambiwa nji, “Nyambe kame akanena awo aku kumusa, kono kame aba esishemo kwaawo aku kokobeza.”
7 Cwalehe mu kubeeke kwa Nyambe. Mu kanene Odiyabulosi, mi mbacili kwaanyi.
8 Mu sheetete kwa Nyambe mi ni yonyene mba sheetete kwaanyi. Mu yowise amaoko enu, anyi asikutenda esibi, mi mu kenise emicima yenu, anyi asi micima yiili!
9 Mweene, ni ku lila niku bokolola. Okusheka kwenu ku futuke esililo, oku wabelelwa kwenu ku futuke okweena.
10 Mu ku kokobeze balubala lwa Nyambe, mi mba mikulisa.

Etemuso no Kwatula Omukowe

11 Abaange, mulese okwamba esi no kwiiba ku munjili ni munjli. Woyo wamba eyi no kwiiba ku mwabaye, simba okwatula omwabaye, kame aamba eyi no kwiiba ku mulawo ni kwatula omulao. Cwale nji kame watula omulawo, kutendile osi mulao kono osi kwatula omulao.
12 Kwaali osi kuba emilawo ni kwatula, woyo otwesa oku tuyoyisa ni ku sinya. Cwale tiwe anyine nji watule akowe?

Etemuso mu Ukununeka eyi no Byuunda

13 Mwiiye cwale, anyi mwambanga nji, “Balelo simba byuunda kame satute mu tolopo injili tuka ikalemo omwaka nuuka ulisetamo tu kawane amali no kupula.”
14 Kandi ka mulimukile eyi na byuunda! Omoyo wenu ubine? Kakuli kame muku fekile kanyi embundu eyi imonahala mu nako icana feela, mi cwale ni kubwa.
15 Kame mufanena okwamba nji, “Ombumu nji osinge, nji tusiyoya, kame satu tende esi simba siya.”
16 Kanyi omu kwikalele, kame muku nuneka mu ku bambaba kwenu. Oukununeka oko konje ni kwa kwiiba.
17 Cwale woyo yonje olimuka oku tenda ouwa mi kautende, kame atenda esibi.

5

Etemuso ku Mufumi

1 Cwale anyi muluwile, mu lile ni ku bokolola ku mayando awo asa miiyele!
2 Oufumu wenu na woolo ni ikumango yenu na iliwi ku utwa.
3 Egauda ni silibela yenu ili ni mafumi, mi amafumi yayo ni upaki owo umilema mi mba ili etinyutu tenu kanyi mulilo. Na mu ungeka oufumu no maywaa no mamaneneno.
4 Komumone! kamwa siteneka amali kwawo ana sebeze mu matema enu awo munali mu umbuyi, kame alila, mi okulila koo awo asi kuyangula na ku kakeela mu matwi a Mbumu no timpi.
5 Na mu yoyo mu litunga mu ukukola eminyaka, na mu nunisa emicima yenu mu liywaa no kwibaa.
6 Na mukana ni kwibaa woyo no kuluka, mi kasi mikana.

Okutatelela ni Tapelo

7 Abaange, mutatelele cwale, okutwala abo sa kaiyele Mbumu. Komumone! Omulimi kame atatelela ombuya no utokwa no litunga, mi kame atatelela oku twala abo saka tambwele ombula no maseulo neyo no mamaneneno.
8 Naanyi mu tatelele ngeeso, mi mu koongote mu micima yenu. Kakuli okwiiya kwa Mbumu sebeli kuli beebi.
9 Abaange, mulese oku bilaela omunjili ku munjili, nji cwale mulese okwatuliwa, komumone! omwatuli kame aimanine ba myeelo.
10 Abaange, kamu londe omwanda, outata nuukongota nwa nuhi a Nyambe awo ana kwamba mu litina lya Mbumu.
11 Komumone, kame twiisana awo awabelelwa, awo ana kukoongota, na muyupu eyi ya Jobo omo ana kukoongoteta, mi na mumono okusinga kwa Mbumu ku mamaneneno, omo Ombumu ana kwiiyalela mane ni makeke.
12 Abaange, kono mu inu yonje, mulese okweeta, simba eyi no liwilu, simba eyi no litunga, simba mu mweetelo onje, kono Ee yenu itende Ee, mi Kokulwa yenu itende Kokulwa, nji mulese oku kwela munji no katulo.
13 Kana mukaci kenu kwaali woyo oyanda? A lapele. Kana kwaali woyo owabelelwe, aimbe etindimo no milumbeko.
14 Kana kwaali mukaci kenu woyo otomine? Aisane akulu no keleke nji amulapelele ni ku muwaa amaati mu litina lya Mbumu.
15 Mi etapelo ina tendiwa mu tumelo mba iyoyisa osikutoma, mi Mbumu mba mwingula mane nji na tende eiibi, mba ilemenwe.
16 Cwalehe mu kwaambe eiibi yenu omunjili ku munjli, mi muku lapelele, nji cwale mubale. Etapelo no munu no kuluka kame ikwite amaata onene mane kame itusa onene.
17 Eliya neli omunu ona kukufeka kanyi aci mu unu. Seli oongoteteta okulapela ni ku kumbela nji ombula alese kuloka mu litunga ba myaka yaatu ni tikweti titanu ni kamweya.

18 Cwale sebeli olapela kame mi eliwilu
sebeli lilokisa ombula, mi elitunga sebeli
lilita embuya kame.
19 Abaange, nji omunjili mwaanyi kame
ayaukile mu niti, mi omukwaye sebeli
omuusa,
20 woyo alimuke nji, woyo ousa osiku
tenda eiibi okutunda ku uyi waye, kame
ayoyisa omoyo waye ku lifu, mi na fuku
eiibi no kupula.

ELIÑOLO NO WELI LYA PITOLOSI
Okulimukisa

Eliñolo lya Pitolosi no weli kame lina kuñoliwa kwa mutumiwa Pitolosi. Pitolosi kame atateka eliñolo lyaye okwamba omo ana kwikala ni kwa woyo ana kuñolela. Kame ana kuñolela eliñolo kwa sikupumena kwa Nyambe onje awo aisana nji “angenda” (1.1; 1.17) ni (2.11). Kame ana kwamba aanu aye asikubala awo mu nako yonje kame ahasanele mu tinaha tinjili. Kakuli eliñolo eli kame liku fekile ni liñolo lya Paulusi ana kuñolela ku Efese mu mikwa injili, ano kupula kame apumena nji eliñolo no weli lya Pitolosi kame lina kuñoliwa munyima no kuñolela Amaifese mu myaka no kukwana makumi atanu ni likumi limweya ni tutanu munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Pitolosi kame ana kuñola eliñolo eli yoli mu Loma omo ana kwisananga nji Babiloni (5.13). Pitolosi kame aamba nji na kuñola eliñolo eli mulibaka noku “misusuweza ni kupaka nji esi esishemo no niti sa Nyambe.” (5.12). Kweeli eyi no kupula eyo ikufekile mu 1 Pitolosi 2-11; 3.7; Maifese 5.18; 6.9 ni Makolose 3.18; 4.6. Etikalulo taatu eti tonje kame titalusa omo kufanenena okuyoyelwa mu umweya olusika ni kumamela etitukelo. Mane osisusuweza kame asikupumena nji akoongote aba kuli amayando kakuli amamaneneno sebeli ali beebi (4.1).

Emitwi no Yambo.

1. Pitolosi kame akutoloka yonyene ni kusimweta aye asikubala (1.1-2. 2). Cwale kame akutumela kwa Nyambe omo akutabela onje okuyoyisiwa neso sitalusa mulibaka no kuyoya koo (1.3; 2.10). 3. Esi sitatamako kame ataluseta asikupumena kwa Nyambe awo ali mu litunga omo afanenena okuyoyela wino ni kutalusa omuyoyelo oli mukaci ka mulume no kukwata ni mukati no kukwaliwa, mukaci ka mubika ni molyaye (2.1; 4.11). 4. Munyima nweyo, Pitolosi kame aasusuweza nji akoongote aba aingena mu mayando (4.12; 5.11). 5. Cwale kame ayatila eliñolo lyaye (5.12-14).

1 Okutunda kwa Pitolosi omutumiwa wa Jesu Kilesite.

Kame niñolela awo ali mu ukoba ana hasanene mu tinaha no Pontusi, Magalata, Kapadosiya, Asiya ni Biteniya.

2 Okuketiwa ni tumiwa kwa Nyambe Sitetu ni kukenisiwa ni Mebo mulibaka no likute kwa Jesu Kilesite ni mulibaka no kuwaiwa ni unyinga waye.

Esishemo ni kozo iikale naanyi mukupula.

Esepo no Kuyoya

3 Kulumbekwe Nyambe ni Sitaye Ombumu wetu Jesu Kilesite! Mulibaka no sishemo saye no kuneneba natuleiwa oubya mu sepo no kuyoya mu kwinguka kwa Jesu Kilesite okutunda kwaafu,

4 mane nukayola oko no kwaabwa, okwasilafazwa ni koola eyo mutewelwe mu wilu.

5 Awo mu maata a Nyambe kame musilelezwe mu tumelo mu kuyoyisiwa itatelele okumonisiwa mu nako no mamaneneno.

6 Mwesi muwabelelwe simba nji mu nako icana abo memuyanda amayando no ukusiyasiya.

7 Nji cwale okongola no tumelo yenu ni ya utokwa okubita egauda eyo ibwa aba yetekiwa mu mulilo imiwanise okuyemiwa ni kanya ni likute ba kumonahala kwa Jesu Kilesite.

8 Kamwa simumona kame mumusinga, simba nji kamumumono bano kono kame mupumena mwa yonyene ni kuwabelelwa okuwabelewa no kuneneba no kwatalusiwa ni kanya.

9 Eyi inatundu mu tumelo yenu na muwana okuyoyisiwa no myoyo yenu.

10 Anuhi a Nyambe ana kunuha esishemo eso sina kufanena okutenda senu nasi kusaisisiwa ni kwibangutisisa eyi no kuyoyisiwa oko.

11 Kame ana kusaisisisa nji kamunu simba enako eyo ina kumonisiwa ni Mebo ya Kilesite mukaci koo aba anakwamba amayando a Kilesite ni kanya yaye.

12 Nai kumonisiwa kwa onyene nji kame ana kusebeza, kono kasa onyene kono anyi mu inu eyo inambiwa kwanyi okutunda kwawo ana kukutaza eliywi no kuwaba kwanyi mu Mebo no kukena inakutunda ku wilu. Einu eyo amangeloi anyolelwe okumona.

Kame ami Isana nji Muyoye Omoyo no Kukena

13 Cwalehe mukutatube eminahano yenu. mukuleme, mo mubeeka esepo yenu ba sishemo eso sikeyile kwaanyi ba kumonahala kwa Jesu Kilesite.

14 Kanyi anu no likute, mulese okuukela kwiinu no kwiiba eyo muna kutendanga kunyima.

15 Kono woyo ona kumiisana wakukena, cwale naanyi mutende ano kukena mu inu yonje mutenda.

16 Kanyi omo kuñolelwe nji, “Mba mukene kakuli ni mene nili wa kukena.”

17 Cwale nji kame muisana Sitenu woyo
watula aanu onje okuulwile esaluluti
okukumnena ni tikezo taya, cwale muku
babalele mwenyene mukucila enako yonje
aba musiyoya.
18 Mulimukile nji kame munakuliwa ku
mikwa nambulwa tuso muna kuyola kwa
njekulyenu kasa ni inu isinyeha kanyi Sili-
bela ni gauda,
19 kono cwale ni unyinga wa Kilesite no
utokwa owo okufekile kanyi omukoko no
kwanyazahala ni litilo.
20 Kame abo elitunga elyaka sumbiwa
kale kono kame ana kumonahala ku ma-
manenena no tinako mulibaka lyenu.
21 Mwa yonyene kame muli ni sepo mwa
Nyambe woyo ona kumwingula kwaafu ni
kumuba ekanya nji cwale etumelo ni sepo
yenu iikale mwa Nyambe.
22 Cwale mukukenisiwa emyoyo yenu
mulibaka no kukuteka eniti mu lilato
musinge asikupumena, mukusinge
omunjili ku munjili okutunda kunji no
micima yenu.
23 Kame muna leiwa oubya kasa embuto
eyo ifa kono eyo iyoya okubitela mu liywi
lya Nyambe.
24 Kakuli
“Olutu lonje kame lukufekile kanyi moopu,
ni kanya yalo kame ikufekile kanyi
epalisa no moopu.
Omopu kame ukukutanga ni tipalisa kame
tikwanga,
25 kono eliywi lya Mbumu kame liikalelela
okuta oku no kwabwa.”
Eliywi elyo neli eliywi no kuwaba lina
kukutaziwa kwaanyi.

2

Eliwee liyoya ni Anu no Kukena

1 Mutundise omwiipo wonje, ni lunya, ni
woongi ni muna mane ni kooba.
2 Mukufeke kanyi anukana no kuleiwa
abano, munyolelwe amawe no Mebo no
kukena, mwa onyene kame samukule ni
kuyoyisiwa.
3 Kakuli namweteke esishemo sa Mbumu.
4 Mwiiye kwa yonyene ku liwee no kuy-
oya lina kukaniwa kwaanu kono mu miyo
a Nyambe nalikuketiwa mane lya utokwa.
5 Naanyi ngeso, kanyi amawee no kuyoya
mulesele amiyake okutenda endoo no
Mebo okutenda oupulisita no kukena
okuba eitabelo no Mebo eyo ipumeniwa
kwa Nyambe mwa Jesu Kilesite.
6 Kakuli mu liñolo kame ku ñolilwe nji,
Komumone, kame nilangeka eliwee mu
Sione,
(kanyi omusumu no lilulu) no kuketiwa
ni utokwa
mane woyo opumena mwa yonyene
katamba kwenisiwa.
7 Cwalehe kwanyi mu pumena niwa
utokwa kono kwawo no kwapumena.
Eliwee luli (Omusumo na mulilulu) elyo
ana kukana ayaki
nalifutuka okutenda omutwi no
utokwa.
8 Cwale mu liñolo elinjili kame lyamba nji,
“Eliwee elyo (musumo na mulilulu) sali si-
tatalise anu,
eliwee salyakwise
kakuli kame asitatala mulibaka no
kwakuteka eliywi kanyi omo ana ku-
laelelwa okutenda.
9 Kono anyi kame muli olusika no
kuketiwa, apulisita no umbumu, omushobo
no kukena, aanu luli a Nyambe nji cwale
mufanene okutenda einu no kuwaba ya
woyo ona kumiisana okutunda ku uwi ni
kuta mu liseli lyaye no kuwaba.
10 Ba weli kame muna kwikalanga anu
feela, kono bano sebeli muli anu a Nyambe,
baweli kamwa sikutambula esishemo,
kono bano namutambula esishemo.

Muyoye kanyi Abika a Nyambe

11 Asingiwa kame nimi lemusa nji muli
kame asikwenda mi muli angenda nji kame
mutunda ku titakazo no lutu eto tilwisa
omoyo yenu.
12 Mutende ouwa mukaci no asimacama
nji cwale simba nji kame amba eyi imilwisa
kanyi asikutenda eino kwiiba, afanene oku-
mona eyi no kuwaba eyo ikanyisa Nyambe
ba liywaa saiye.
13 Mukukokobeze mulibaka lya Mbumu
ku maata anu onje, onene ku mubusisi
mukulu,
14 simba kwa busisi awo ana tumiwa kwa
yonyene nji abe ekoto awo atenda eino
kwiiba mane ni kuyeema awo atenda eino
kuwaba.
15 Kakuli ni mukusinga kwa Nyambe nji
mukutenda eino kuwaba mwenise anu no
aelo awo no kwalimuka esinjili.
16 Muyoye kanyi aanu no kulukuluha,
kono cwale mulese oukutusisa etukuluho
yenu okutenda eyi no kwiiba, kono cwale
muyoye kanyi abika a Nyambe.
17 Mukuteke aanu onje, musinge akwenu
asikupumena, mucile Nyambe mane
mukuteke abusisi.

Omwanda no Mayando a Kilesite

18 Anyi abika mukubeke kunji no aolyenu
ni likute lyonje, kasa fela kwawo akwite
esishemo kono ni kwawo abambabile.
19 Kakuli omunjili kame afuyauliwa nji
kame atenda ya Nyambe, nji kame muyupa
okukola simba nji kamusifosa.
20 Kamubonda samu wane nji kame mu-
tenda eyi no kwiiba mu kufuliwa mulibaka

yalyo memukukokobeza? Kono nji kame mutenda eyi no kuwaba ni kwiyandisetwa muku kokobeze kakuli Nyambe na mifuyola.
21 Kakuli mwesi namwisaniwa mulibaka lya Kilesite ona kumiyandele ngeso mi namisiyele omwanda nji mukoñe emikwa yaye.
22 Kasikutenda esibi mi kakwisa okoonga kuna kuwaniwa mu kwamba kwaye.
23 Aba ana kushubauliwa kasiku usa ouyi naba ana kuyandisiwa kasiku afumbela kono kame ana kusepa kwa Nyambe omwatuli no niti.
24 Kilesite luli nakushimba eibi yetu mu lutu lwaye ba sifapano, nji tufe ku sibi ni kuyoyela okuluka. Mulibaka no itombo yaye namu balisiwa.
25 Kakuli kame muna kwikala kanyi omukoko, kono bano namuusiwa ku Mulisana ni mubabaleli no myoyo yenu.

3

Akati noku Kwaliwa na Lume noku Kwata

1 Mumukwa mumweya, anyi akati mukukokobeze kwa mbumwenu, nji cwale anjili simba kaakuteke amaywi kame saakome okulwile eliywi mulibaka no mikwa ya amoyoo,
2 aba samone emikwa yenu no likute ni kuluka.
3 Ouwa wenu ulese okutunda kuinu eyi, okukabisa etiñuki, simba etinyuma no gauda nuukufuka eikumango no kuwaba.
4 Kono mulese omumu woyo oshwekilwe mu micima yenu eyo no kwasinyeha ni kuwaba no mebo yondokile, eyo no utokwa mu miyo a Nyambe.
5 Cwale mu tinako na kunyima akati no kukena awo ana kusepa mwa Nyambe kame ano kutendanga okuwaba nu kukokobeza kwa mbumoo.
6 Kanyi Sala aba ana kukuteka Abulahama ni kumwisananga nji mbumu. Cwale bano muli anaye nji kame mutenda eyi no kuwaba mi kakwisa eso sasi micilise.
7 Mu mukwa mumweya, naanyi alume no kukwata muyoye wino na moywenu me mulimukile nji amoywenu akufokola. Kakuli kame mukuwanine mu sishemo no moyo nji cwale etitapelo tenu tilese okukwangwisiwa ku sinjili.

Amayando mulibaka no Kutenda eyi no Kuluka

8 Muku manenena, moonje mukuyupe mu mebo ni makeke, mukusinge mukaci kenu ni mucima no kuwaba ni minahano no kukokobeza.
9 Mulese okuusa ouyi ku uyi simba okukuta, kono anyi mufuyole kakuli okufuyola kwana kumisepisa Nyambe aba ana kumiisana nji mutambule embuyoti.
10 Kakuli
“Woyo osinga omoyo
ni kumona amaywaa no kuwaba
atundise olulimi lwaye kwiinu no kwiiba
ni kanwa kaye okwamba eyi no mapwa.
11 Kame afanena okutunda kweyi no kwiiba
nji atenda eyi no kuwaba,
ni kusaela ekozo ni kwitundamena.
12 Kakuli amiyo a Mbumu kame aliketa awo no kuluka
mane amatwi aye kame ayupa etitapelo too,
kono olubala lwa Nyambe kalusingi awo atenda eyi no kwiiba.”
13 Cwale anyine so miyupisa okukola nji kame moongotite okutenda eino kuwaba?
14 Kono simba nji kame muyandisiwa mulibaka no kuluka, mba mufuyoliwa, cwale mulese okwacila simba okubilaela.
15 Kono mu micima yenu mu kuteke Kilesite kanyi Ombumu. Enako yonje mukutukisete oukusileleza ku munu yonje woyo weteka esepo ili mwaanyi, cwale mutende mu kusepa ni likute,
16 cwale muteule elizwalo lyenu wino, nji cwale aba mu foseziwa, awo aamba eyi no kwiiba ku mikwa yenu no kuwaba mwa Kilesite mba enisiwa.
17 Kakuli kwa kuwaba okuyanda okutenda eyi no kuluka, nji omo mwa singela Nyambe okubita okutenda ouyi.
18 Kakuli Kilesite nakufa kamweya fela ngeso mulibaka no ibi mi woyo no kuluka kwawo ano kwaluka nji atulite kwa Nyambe nakwibaiwa ku lutu kono nakuyoyisiwa mu Mebo,
19 omo ana kuta nukakutaza ku mebo ili mu tolongo.
20 Eyo ina kukwangwa okukuteka abo okutatelela kwa Nyambe esitatelela mu maywaa a Nuwe, mu nako no kuyaka aleka omo anyonyo fela neli aanu nokukwana atanu ni twaatu ana kuyoyisiwa ku meyi,
21 neli ekolobezo ilumelelana kwesi, bano kame imiyoyisa kasa okutundisa elitilo na balutu kono neli okukumbela kwa Nyambe mulibaka no lizwalo no kukena mu kwingulwa kwa Jesu Kilesite,
22 woyo ana kuta mu wilu mi kame ali ku lyooko no silyo lya Nyambe ni mangeloi, ni titukelo ni maata anabiwi kwa yonyene.

4

Okufutuka Akayoyelo

1 Cwalehe okumona nji Kilesite naku yandisiwa mu lutu, mukutukisete naanyi ni

muhupulo umweya, kakuli woyo yonje ona yanda mu lutu natundisiwa mu sibi.
2 Cwale mu kuyoya mu nako yonje mu lutu kasa mutitakazo no unu kono mulibaka no kusinga kwa Nyambe.
3 Namu kuyoya mu nako no kuleba kanyi asimacaba omo ana kutendela no kwalimuka Nyambe. Okuyoya mu uhule, etitakazo no kwiiba, outahwa, emiikalelo no kwiiba mane ni kulapela emilimu no mapwa.
4 Cwale asimacaba kame akomokile nji bano kamu kuwana noo mukutenda eyi no kwiiba mane kame aminyefula.
5 Kono kame sakutambwele kwa Nyambe woyo okutukisete okwatula asikuyoya na sikufa.
6 Kakuli elibaka elyo linakukutalezwa eliywi no kuwaba simba kwaafu, nji kame satuliwe mu lutu kanyi anu, kame sayoye mu Mebo kanyi Nyambe.

Aanu awo Ateula wino Etimpo ta Nyambe

7 Cwale amamaneneno no inu yonje sebeli ali bebi. cwalehe mutukufalelwe mane mwikale nukulema mu titapelo tenu.
8 Beulu no inu yonje esinu sinene ninji, mukoongote mu lilato lyenu ku munjili ni munjili, kakuli elilato kame lifuka eibi no kupula.
9 Mutambule anu mu tindoo tenu mi mulese okubilaela.
10 Omunjli ni munjili natambula empo, cwale mwibelekise kwa kwenu kanyi omubeleki no kuwaba no sishemo sa Nyambe eso siiya mu mikwa no kupula.
11 Woyo yonje wamba kanyi woyo okutaza amaywi a Nyambe, woyo yonje osebeza, asebeze mulibaka no maata anabiwi kwa Nyambe, nji mu inu yonje Nyambe akanyisiwe mwa Jesu Kilesite, kwa yonyene kame kuli ekanya ni maata mu nako yonje. Ameni.

Okuyanda kanyi Osikupumena

12 Asingiwa, mulese kukomoka ku miliko eyo imiyela mu kumyeteka kanyi ni sinu no ubya sitendahala mukaci kenu.
13 Kono cwale muwabelelwe kakuli kame mukutabela amayando a Kilesite, nji cwale mukawabelelwe ni kunyakalala ngeso aba saimonahale ekanya yaye.
14 Nji kame munyefuliwa mulibaka no litina lya Kilesite, namu fuyolwa kakuli emebo no kanya ni ya Nyambe kame ili beulu yenu.
15 Kono kuulwe mukaci kenu woyo so yandisiwa kanyi omwibayi, simba ombuyi simba osikutenda eyi no kwiiba, simba woyo nokwa kukuteka.
16 Kono nji omunjili kwanyi kame ayandisiwa mulibaka no asikupumena, alese kweena, kono munji no litina elyo akanyise Nyambe.
17 Enako naiyi no katulo okutateka nasindoo ya Nyambe mi cwale nji kame saitateke kwaaci, ngasibine sakutendahale kwaawo nokwa kuteka eliywi no kuwaba lya Nyambe?
18 Cwale,
“Nji omunu no kuluka kame sayoyisiwe,
kubine sakamonahalele woyo no kutenda eyi no kwiiba?”
19 Cwalehe mulese awo ayanda okukumanena ni kusinga kwa Nyambe atende eyi no kuwaba ni kubeeka emyoyo yoo ku Muumbi woo no kusepahala.

5

Omutapi wa Nyambe

1 Cwale kame nikumbela akulu mukaci kenu kanyi omukwenu mukulu. Kame nili opaki no mayando a Kilesite mane kame nili omunjili nwawo saka waniwe mu kanya eyo sai monahale.
2 Mulise omutapi wa Nyambe, owo omusebezi munabiwi. Kasa muku kandimekwa kono mu kusinga, kasa wa mbango kono mutakazo.
3 Mulese okweteka okuhapa awo ali mu pabalelo yenu, kono mutende omwanda ku mutapi.
4 Mi cwale Omulisana omukulu aba samonahale, mba mubiwi omushukwe no kwabwa ekanya.
5 Mundila imweya naanyi anukana muku kokobeze kwa kulu. Muku babalele mwenyene monje mukutuse omunjili ku munjili kakuli kame kwambiwa nji, “Nyambe kame akanena awo akukumusa, kono kame aba esishemo kwawo akukokobeza.”
6 Cwalehe muku kokobeze mwenyene munji no maata no lyooko lya Nyambe, nji cwale mu nako ilukele mbamikulisa.
7 Mubeeke etipilaelo tenu kwa yonyene, kakuli kame amibabalela.
8 Mukuleme mi mutone! Omolyenu Diyabulosi kame abenabena kanyi ndee obenabena okusaela omunu saleme.
9 Mumukanene mi mongole mu tumelo yenu me mulimukile nji amayando muyoya kame akufekile naabenu awo ali mu litunga lyonje.
10 Cwale munyima no kuyanda kanyonyo, Nyambe no sishemo sonje woyo ona kumiisanena ku kanya yaye no kwaabwa mwa Kilesite, yonyene luli mba mitende ano kupetahala, okumyongota, mi mbamibi amata ni matatekelo.
11 Kwa yonyene kwikale amaata no kwaabwa. Ameni

Okulumelisa no Mamaneneno

12 Mulibaka lya Silubenasi omunu no
kusepahala kanyi aba nina mushimbi.
Kame nina miñolele eli liñolo mukwiibiba
okumyongota mane ni kwamba nji esi
esishemo no niti sa Nyambe. Mwimane
mukoongola mwa sonyene.
13 Ekeleke eyi ili mu Babilona ina
kuketiwa kwa Nyambe, ni yonyene kame
imikeeta bamweya ni mwanange Maleka.
14 Mukukeete omunjili ku munjili mu
ukutubeta no lilato.
Ekozo iikale kwaanyi monje anyi muli
mwa Kilesite.

ELIÑOLO NO WIILI LYA PITOLOSI OKULIMUKISA

Eliñolo lya Pitolosi no wiili kame limonisa nji kame lina kuñoliwa kwa mutumiwa Pitolosi, kono asikukwiyeta balelo lino kapumene nji niti. Kame kotobile nji omunjili kame ana kuñola eliñolo eli musibaka sa Pitolosi. Omuñoli kame aamba nji kame apaka na kumona ni miyo aye mukuyoya kwa Jesu mane onene kame aamba ba kufutuka kwaye (1.17-18). Nji Pitolosi nakuñola eliñolo mwendi kame ana kuliñola yoli mu Loma mukaci ka myaka no 65 okutwala ba 69 munyima no kuleiwa kwa Kilesite, yoka sifa kale. Pitolosi kame aisana eliñolo lyaye eli ngeso nji lya wiili (3.1) okubeeka enako no kuñola munyima no liñolo lya Pitolosi no weeli. Kame ana kulimukisa eliñolo eli kwa sikupumena kwa Nyambe onje.

Pitolosi nakuñola eliñolo eli mulibaka no kususuweza asikupumena nji ayoye omuyoyelo no kuwaba nikwa laela nji alese okukoña aiyeti no mapwa (2). Kame aasusuweza nji alimbulule aanu awo aamba nji Jesu kame aliyeha okuuka. Okubita nji ayuleke nji Nyambe kakatabile kono kame asinga nji omunu yonje ayoyisiwe (2 Pitolosi 3.8-9). Eli elibaka no kuyoya omuyoyelo no kuwaba (3.14).

Emitwi no Yambo 1. Pitolosi kame akulimukisa yonyene ni kusimweta asikubala aye (1.1-2). 2. Cwale kame aapulukisa nji ayoye omuyoyelo no kuwaba kakuli Nyambe natu twesisa okutenda ngeso (1.3-21). 3. Esi sitatamako neli okwaba emamela kweyi no aiyeti no mapwa mane ni kwaamba eyo saitendahale kwa iyeti no mapwa ku mamaneneno (2. 1-22). 4. Munyima nweyo Pitolosi kame asususweza asikupumena okuyoya omuyoyelo no kuwaba okutukiseta Jesu okwiiya aka no wiili (3. 1-17).

1 Okutunda kwa Simoni Pitolosi, omubika
ni mutumiwa wa Jesu Kilesite.
Kwawo ana wana etumelo eyo ikufekile
naaci mu kuluka mwa Nyambe wetu ni
muyoyisi Jesu Kilesite.
2 Esishemo ni kozo yekeziwe kwanyi mu
zibo yenu ya Nyambe ni Jesu ombumu
wetu.

Eketo ni Kwisana kwa Nyambe

3 Amaata aye natubi einu yonje no moyo
ni ya Nyambe, mukulimuka kwaye woyo
ona kutwisana ku kanya yaye mane ni ku-
uwa,
4 mulibakaelyo Nyambe natubi utokwa
waye ni sepiso inene, nji mu inu eyi muban-
duke ku ulyangelino owo uli mu litunga
mulibaka no titakazo ni kufutuka atendi no
inu no unyambe.
5 Kakuli mu libaka eli mweteke onene
okwekeza ku tumelo yenu ouwa ni kuuwa
wenu ezibo
6 ni ku zibo mwekeze oukulema, ni
ukulema mwekeze okoongola, ni kukoon-
gota mwekeze ou nyambe.
7 mi ounyambe ni umweya mane
oumweya mwekeze oukusinga.
8 Kakuli nji einu eyi niyenu mi kame
ili kwaanyi, kame imitenda nji mulese
okuzwafa simba okwabeeka embuya mu
zibo ya Mbumu wetu Jesu Kilesite.
9 Kakuli yonje woyo oulwile einu eyi
kame ali esibofu mi kamono mane na pu-
lama nji naku kenisiwa ku ibi yaye no kale.
10 Cwalehe abaange, mukoongote onene
mukulimuka okwisaniwa ni kuketiwa
kwenu kakuli nji kame mutenda eyi
kamutamba okukwa.
11 Cwale kame sa mubiwe esifumu no
kupula no kwingena mu Mubuso wa
Mbumu ni muyoyisi wetu Jesu Kilesite.
12 Cwalehe kame sani mipulukisange
enako yonje einu eyi naba muilimukile mi
kame ili mu niti eyo mukwite.
13 Kame ninahana nji kame kuli wino
onene aba nili mu lutu olu okumiingula mu
mukwa no ku mipulukisa.
14 Kakuli kame niyii nji okutubula olutu
lwange kame kuli beebi kanyi eso ana ku ni
monisa Jesu Kilesite Ombumu wetu.
15 Cwale kame sanimone nji munyima
yange mbamutwese mu nako yonje okupu-
luka einu eyi.

Oupaki no Kanya ya Kilesite

16 Kakuli katusikukoña okushangama no
inu no matangu aba tuna kumi limukisa
amaata ni kwiiya kwa Mbumu wetu Jesu
Kilesite. Kono kame tuli apaki no kuneneba
kwaye.
17 Kakuli aba ana kutambula elikute
ni kanya okutunda kwa Nyambe sitetu
mi eliywi kame linatundu kwa yonyene
mulibaka no kanya inene okwamba nji,
“Wuyu nimwanange ni singa, woyo oni
wabelisa!”
18 Kame tuna kuyupa eliywi lina kutunda
ku wilu kakuli kame tuna kwikala naye ba
lilundu no kukena.
19 Cwale kame tuli ni liywi no unuhi
no niti. Cwale kame samutende wino
kanyi elambi itumbuka mu sibaka no uwi
okutunda amangolwaa okutwala amasiku
mi olutungweti no masiku olubenya mu
micima yenu.

20 Oweli muyupisise eyi, nji kakwisa ounuhi no mañolo wambiwa okutunda ku munu yonyene feela.
21 Kakuli kakwisa ounuhi onakwiiya mulibaka no unu, kono aanu kame anakunyanganya ni Mebo no Kukena ina kwambiwa okutunda kwa Nyambe.

2

Aiyeti no Mapwa

1 Kono anuhi no mapwa mane kame amonahala mukaci no aanu, kanyi aba sakwikale aiyeti no mapwa mukaci kenu. Kame salite ku mukunda eyi samuyupe eyi isinya, simba okukana Omolyoo ona kwaula mi kame sakusinye onyene.
2 Cwale anokupula kame sakoñe ouyi woo, mi mulibaka lyoo endila no niti kame saisinyehe.
3 Cwale mu ulyangelino woo kame sa myoonge ni maywi oo no mapwa, kakuli okutunda kunyima okunyaziwa koo ku sibitelele, mi okusinyeha koo kakukoso!
4 Kakuli nji Nyambe kasi kushemuba amangeloi aba ana kufosa, kono kame ana kwanunga ni kwayumbela mu mukoti no uwi mu lihele okuteuliwamo okutwala ba nako no katulo.
5 Nyambe kasi kushemuba elitunga no kale, kono nakuyoyisa Nuwe, yonyene ona kwamba eyi no kuluka nanjili aanu noku kwana mutanu ni twiili, aba ana kulita omuunda mu litunga no anyefuli.
6 Nyambe muku futula emileneñe no Sodoma ni Gomola okwiitenda omute kame ana kwaatula ni kwatenda omwanda kwaawo sanyefule.
7 Nyambe kame ana kuyoyisa Loti no kuluka, ona kweenanga onene mulibaka no oyi no aanu no kufokola.
8 Kakuli mulibaka no inu eyo ana kumonanga nikuyupanga woyo mulume nokuluka omo ana kuyoyelanga mukaci koo, kame ana kuyupanga okukola mu moyo waye no kuluka mu liywaa ni liywaa mulibaka no misebezi yoo no kwiiba.
9 Cwale Ombumu kame ayii omo no kuyoyiseta aasikupumena okutunda mu miliko ni kuteula awo no kwaluka munji no koto okutwala ba liywaa no katulo,
10 onene awo ata mu titakazo too no uyii ni kushwaula etukelo.

Aanu aa kame akukuhumusa ni koongola emicima, mi kacili okunyefula awo no kukanya.
11 Simba amangeloi naba ali ano kuneneba ni maata kaatoyo ni katulo eyo anyefula balubala lwa Mbumu.
12 Kono aanu aa kabiti eiyamana nambulwa etingana, eyo ileyelwa okulemiwa ni kwibaiwa awo akwingenyeka mu titaba no kwalimukiwa, kame sasinyiwe mu sinyeho imweya nonyene,
13 kame sayande mulibaka no misebezi yoo no kwiiba. Kame aibala nji mwelembo okumonahala omunji okutenda enokwiiba. Kame aenisa ni kunyazahala, kame amonahala mu koonga koo aba alya naanyi.
14 Kame akwite amiyo aiyalile ohule ni nyolelo no kutenda esibi. Kame akomanga emyoyo no kwaongola. Kame akwite emicima iyetelwe mu ulyangelino mi kame ali aana no sikuto!
15 Kame ana tundu mundila no kuluka ni kuyauluka, kame ana koño endila ya Balami omwana Beole, woyo ona kusinga okuwana einu no kwiiba,
16 kono kame ana kukalimelwa mulibaka no uyi waye. Embongolo sebeli yaamba okutusisa eliywi no unu ni kumana olweelo no munuhi.
17 Aa aanu kame akufekile kanyi eliweluwelu no kukuta ameyi ni makumbi aendisiwa ku mebo no liñungwa, kakuli onyene kame atewelwe esibaka no ouwi.
18 Kakuli kame aamba mukukuwa oukuyeema eyi no weelo, kame akutusisa etitakazo no unu ni uhule aanu anamana okubanduka kwawo ayoya mu mafosisa.
19 Kame asepisiwa okwalukulula kono onyene kame ali abika no inu no ulyangelino, kakuli kweyo yonje iiya eyo ikoma omunu kumubeeka mu ubika.
20 Kakuli nji munyima no kubanduka ouwi no litunga kubitela mu kulimuka kwa Nyambe ni muyoyisi wetu Jesu Kilesite, asinungilwe kame kweyo mane ni kukomiwa, amamaneneno oo kame saibe onene okubita ba weli.
21 Kakuli kwakuwaba kwa onyene kambe kasikulimuka endila no kuluka, kubita nji aba ana mana okulika atunda mu titaelo no kuluka ana kubiwa.
22 Kame ina tendahala kwa onyene okukumanena ku nguli no niti eyi yaamba nji, Ombwa kame aukela kweyo ana lusu" mi "Ongulube ona yowisiwa osita kame okakuyowa mu ndowa."

3

Esepiso no Kwiiya kwa Mbumu

1 Eli cwale eliñolo no wiili elyo inami ñolele. Asingiwa mi mu mañolo ayiili kame ina mipulukisa nji mulese okupulama mu minahano yenu,
2 nji cwale mupuluke ana kunuha anuhi no kukena ni titaelo ta Mbumu ni Muyoyisi okubitela mwa tumiwa enu.
3 Oweli aanyi kame mufanena okuyupisisa eyi nji aongi kame saiye mu maywaa no mamaneneno okukoña etitakazo too

4 ni kwamba nji, “Kubine ili esepiso no
kwiiya kwaye? Kakuli okutunda aba ana
kufela anjekulyetu, einu yonje kame yekeza
okutunda ku matatekelo no litunga!”
5 Kame akulyanganisa fela eniti eyi nji
mulibaka no liywi lya Nyambe eliwilu
kwalina kwikalanga okutunda ku kale mi
elitunga kame lina kuumbiwa okutunda ba
meyi mane kame lina umbiwa ba meyi,
6 mulibaka elyo elitunga lina kwikalako
naliku miniwa ku meyi ni kubwa.
7 Kono mu liywi limweya eliwilu ni
litunga eyo iliko kame itewelwe omulilo,
owo utewelwe okutwala ba liywaa no
katulo ni kusinya aanu no kwapumena kwa
Nyambe.
8 Asingiwa, kono mulese okupulama en-
iti eyi! nji cwale kwa Nyambe eliywaa
limweya kame likufekile kanyi emyaka no
kukwana esikiti, mane emyaka no kuk-
wana esikiti kame ifekile kanyi eliywaa
limweya.
9 Ombumu kaliyehisa etisepiso taye kanyi
omo aambela aanu nji naliyehe, kono kame
afela amakeke kakuli kasingi nji aanu
asinyehe kono nji aanu onje akeele ba
kubaka.
10 Kono eliywaa lya Mbumu kame saliiye
kanyi ombuyi mi cwale eliwilu kame sal-
ibwe ni liywi no kuneneba, mi einu ilimo
kame saishengununwe ku mulilo, cwale eli-
tunga ni misebezi yalyo mba iciñiwa.
11 Kakuli eyi inu yonje mba isinyehe,
cwale aanyi muli aanu no ngasibine? kame
mufanena okuyoya mu kukena ni muu
Nyambe.
12 mutatelele me mulubisa okwiiya no
liywaa lya Nyambe, kakuli eliwilu kame
sali shengununwe ni kusinyeha mane einu
yonje ilimo mba ishengununwa ku mulilo!
13 Kono okukumanena ni sepiso yaye tu
tatelele eliwilu ni litunga no ubya elyo oku-
luka saku kaikale.
14 Cwalehe, asingiwa, kakuli kame
mutatelela eyi moongole nji muwaniwe
kwa yonyene me muulwile esi sinyazahala
mwaanyi ni kuyoya mu kozo.
15 Cwale mulemuhe nji okutatelela kwa
Mbumu wetu okuyoyisiwa no aanu, mi
ni yonyene Paulusi omwabetu osingiwa
kame ana miñolele okukumanena ku
kushangama ana biwi.
16 Okwamba eyi kanyi omo atendela
mu mañolo aye. Kweeli einu injili iliko
eyo no kubambaba okwiyupisisa eyo aanu
aulwile ezibo ni kwakonda kame afutula
okuwaneka ku kusinyeha koo, kanyi omo
atendela mu mañolo anjili.
17 Asingiwa, cwalehe anyi mulimukelele
oweli eyi, mumamele nji mulese
okuyauluka ni mafosisa no aanu no
kwakonda ni taukelwa okoongola kwetu.
18 Kono mukulele mu sishemo ni zibo
ya Mbumu ni Muyoyisi wetu Jesu Kilesite.
Kwa yonyene kwikale ekanya bano mane ni
kuta oko no kwaabwa! Amen.

Eling'olo no Weli lya Jodani

Okulimukisa ku ling'olo lya Jodani no weli

Eliñolo la Jowani eli no matatekelo kame lina kuñoliwa kwa mutumiwa Jowani mukaci no myaka makumi mutanu ni makumi aatu ni myaka mutanu (85) munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Jowani kaku limukisa yonyene nji yo muñoli, kono ekauhanyo no matatekelo kamaimonisa nji, yo paki kuupilo ni kwinguka kwa Jesu (1.1-3). Omukwa no muñolelo kama ukufekile kanyi omuñolelo namu Eliywi okwamana ni Jowani. Kame kulumeliwa nji Jowani yona kuñola Eliywi okwamana nji Jowani mane ni mañolo aatu, 1 Jowani, 2 Jowani mane ni 3 Jowani abo yosiyoya mu Efesasi.

Jowani nakuñola eli liñolo kwaa sikulapela onje banako eyo Ekeleke aba ina kwikalanga muutata kutundelela kusikwata sina kwiisaniwa “Gnositics.” Aa aanu onyene kamana kulumela nji Jesu luli yo Nyambe kono kasa neli luli munu ni lutu no unu muno mulitunga. Mulibaka eli Jowani kame añola eyi no upaki no kumona oupilo wa Jesu mane ni kumulema (1.1-3) Omulelo wa Jowani mu kuñola eli liñolo neli kutenda okuwabelelwa okumanenenwa, (1Jowani 1.4) okubabalela alumeli kukutenda esibi (1Jowani 2.1), okubukeleza alumeli kuti tuto nomapwa (1Jowani 2.26), mane niku sepisa alumeli nji namu yoyisiwa (5.13)

Emitwi no yambo

Jowani kama alimukisa eliñolo lyaye mane nikuba etuso imweya eyo ana kuliñolela (1.1-4).

Kame atoloka omo Nyambe atendele elisebeli mane nji tuyoye kanyi omo anakuyoyela Jesu (1.5-3;10).

Esisi tatama kama atupulukisa etaelo no oukusinga omunjili ku munjili (3.11; 5.12)

Kama amana eliñolo lyaye mu (5.13-21.)

Eliywi no Oupilo

1 Kame tumi ñolela eyi no liywii no moyo, esi si na kwikalako ku simuluho, esi tu na ku yupa, esi tu na mono ni miyo etu, mi natu kusi mona eso tuna leme ni maoko etu.

2 Cwale omoyo owo aba onaku monahala, mi sebeli tuumona kame tuba oupaki mi kame tu myambela omoyo no kwabwa, ou una kwikalako kwa Sitange, mi na ukulimukiswa kwaaci.

3 Esi tu na mono nesi tu na yupu so kame eso tu myambela, mi cwale naanyi muku wane naaci. Mi okuwana kwetu ni Sitetu kame tuli ni ku mwanaye Jesu Kilesite.

4 Mi kame tuñola etaba eyo nji etabo yetu ipetahale.

Nyambe yo Lisebeli

5 Eli eling'usa tuna yupu kwa Mwanaye, eli tu myambela, ninji Nyambe yo liseli, mi ka kwisa ouwii kwa yonyene simba mbicani.

6 Mi cwale aba twamba nji kame tuli bamweya ni yonyene, mi abo kame tweenda mu uwi, abo kame toonga mi ka tutende eniti mu maywi mane neyo tutenda.

7 Kono aba tweenda mu liseli, kanyi yonyene aba ali mu liseli, kame tuku wana bamweya, mi ounyinga wa Mwanaye Jesu kame u tu yowisa eibi yonje.

8 Aba twamba nji katu kwite esibi, kame tu koonga, mi eniti ka isako mwaaci.

9 Aba tu kwamba eibi yetu, yonyene niwa kusepahala mi niwaluka mbatulemene eibi yetu ni kutukenisa ku ouyi wetu wonje.

10 Aba twamba nji katusitenda esibi, kame twamba nji Nyambe niwa mapwa mi eliywi lyaye kalisamo mwaaci.

2

Kilesite Omutusi Wetu

1 Anaange anyonyo, kame ni mi ñolela etitabe eti nji mu lese o ku tende esibi, kono omunu aba atendile esibi, kame tuli ni mwimaneni bouso wa Sitetu, Jesu Kilesite woyo no kuluka.

2 Yonyene ni sitabelo esi si teneka eibi yetu, mi kasa eyetu feela, kono neyi no litunga lyonje.

3 Aba tu teula etitaelo ta Nyambe kame satulimuke nji tumulimukile.

4 Woyo wamba nji kame ni mu limuka, mi ka mamele etitaelo taye, ni wa mapwa, mi eniti ka isako mwa yonyene.

5 Kono woyo omamela eliywi lya ye, elilato lya Nyambe luli kame li petehile mwa yonyene. Mweesi, kame tuyii nji kame tuli kwa yonyene.

6 Woyo wamba nji kame ali kwa yonyene, kame a fanena ni yonyene okwenda mu mukwa owo ana kwenda nawo Jesu.

Etaelo no Ubya

7 Aasingiwa, kanimi ñolele etaelo no ubya, kono ni taelo no kale muli nayo okutunda ku matatekelo. Etaelo no kale, ni Liywi eli muna yupu.

8 Kame ni mi ñolela etaelo no ubya kame, eyi ili eniti kwa yonyene ni kwaanyi, kakuli ouwi okutwa ubwe mi eliseli no niti lyabenya kale.

9 Woyo wamba nji kame ali mu liseli, mi kame atimbile mandaye, osili muuwi ni bano.

10 Woyo usinga mandaye kame ali mu liseli, mi ka kwite eso sasi mu sitatalise.
11 Kono woyo otimbale mandaye kame ali mu uwi ni kweenda mu uwi, mi kalimukile oko ata, kakuli ouwi ka umonisa amiyo aye.
12 Anaange anyonyo, kame ni mi ñolela kakuli kame mu na lemenwe eibi yenu, mu libakalya Kilesite.
13 Atate, kame ni mi ñolela, kakuli kame mu limukile woyo oliko oku tunda ku matatekelo. Aa no ubya, kame ni mi ñolela kakuli kame muna matuka woyo no kwiiba. Aana anyonyo, kame ni na mi ñolela kakuli kame mu yii Sitange.
14 Aana anyonyo, kame ni mi ñolela, kakuli kame mu limukile sitange. Asitange kame ni mi ñolela kakui kame mulikile woyo oliko okutunda ku matatekelo. Aa no ubya, kame ni mi ñolela kakuli kame muli akongola, mi eliywi lya Nyambe kame lili mwaanyi, mi kame mu na matuka woyo no kwiiba.
15 Mu lese o ku singa elitunga, simba eyi ilimo mu litunga. Omunu nji kame asinga elitunga, elilato lya Sitange ka lisamo mwa yonyene.
16 Kakuli eyi ili mu litunga yonje, etakazo no lutu, ni takazo no miyo, nuu uku kuhumusa no moyo, ka itundu kwa Sitange, kono kame itunda mu litunga.
17 Mi elitunga mba libwi, ni takazo ya lyo, kono woyo otenda etato ya Nyambe kame aikala okuta oku no kwaabwa.

Esiila sa Kilesite

18 Aanange, ni nako no mamaneneno! mi kanyi aba muna yupu nji eila ya Kilesite kame ikeile, ni bano eila ya Kilesite no kupula kame ineyi, mulibaka eli natulimuka nji sebeli nako no mamaneneno.
19 Kame ana tundu kwaaci kono kasa etu, kambe neli etu, kambe kame a na siyala kwaaci, awo nakutunda mwaci nji kumonahale aba nokukena nji kasa etu onje.
20 Kono aanyi namu wabiwa kwa woyo no kukena, mi moonje kame mulimukile eniti.
21 Kame nimi ñolela, kasa nji ka mu limukile eniti, kono ni nji kame mwiyii, mi ka kwisa amapwa aa atunda ku niti.
22 Anyine cwale woyo oli ni mapwa? Konji woyo olatula nji Jesu kasa yokame Kilesite. Woyo yokame esila sa Kilesite woyo olatula Sitange bamweya ni Mwana.
23 Munu yonje woyo olatula omwana, kame alatula bamweya mane ni Sitange, kono woyo opumena omwana ni sitange kame ali naye.
24 Cwale aanyi, esi mu na yupu ku sili ku matatekelo si ikale mwaanyi. Esi mu nayupu ku matatekelo nji kamesiikala mwaanyi, naa nyi mba mwikala kwa mwana ni kwa Sitange.
25 Mi esepiso eyi ana kutuba, ni moyo ou no kwaabwa.
26 Kame nimi ñolela eyambo eti mulibaka no ao saiye muku mionga.
27 Kono aanyi oku wabiwa mu na tambula okutunda kwa yonyene okuyoya mwaanyi, ka mu saele okwiyetiwa ku munu, mi okuwaa kwaye aba kumiyeta eyambo tonje, mi niyaniti mi kayoongo kanyi omo ina miiyetete, muyoye mwa yonyene.
28 Mi cwale aana anyonyo, muyoye mwa yonyene nji enako sa monahale twikale ni undume mi tu lese okucitiwa mu kweena bouso yaye mu nako eyo sa iye.
29 Aba mulimuka nji yonyene ni wa kuluka, mu linuke nji munu yonje woyo otenda eyi no kuluka kame aleilwe kwa yonyene.

3

Aana a Nyambe

1 Ko mu mone elilato eli Sitange na tu singi na lyo, ni lya ngaibi? Aba twisanwa aana a Nyambe! Mi aaci aano, mulibakelyo, elitunga ka li tu yii, kakuli ka li si mu limuka,
2 Anokusingiwa, cwale kame tuli aana a Nyambe, mi esi sa twikale so ka si si monahaliswa kale. Kame tu yii nji enako eyi sa iye, mba tu feke kanyi yonyene, kakuli mba tu mu mono omu aikalele.
3 Mi munu yonje woyo oli ni sepo mwa yonyene kame a ku kenisa, kanyi yonyene aba ali uyu no kukena.
4 Munu yonje aba atende sibi, kame a matuka omuloo, kakuli esibi ni ku matuka omulawo.
5 Mi kame mu yii nji yonyene kame aneyi nji a tundise esibi, mi ka kwisa esibi kwa yonyene.
6 Ounu yonje woyo oli kwa yonyene ka tende esibi, munu yonje woyo otenda sibi kasi mumona, mane ka mu yii.
7 Aana, mu lese okongiwa ku munu, uyu otenda esi no kuluka, kame a lukile kanyi yonyene aba ali uyu no kuluka.
8 Woyo otenda esibi ni wa Satani, kakuli osatani kame atende sibi oku tunda ku matangiseto. Omwana Nyambe aba aneyi, elibaka ninji a mane emisebezi ya Satani.
9 Omunu onje woyo ona leiwa kwa Nyambe ka tende esibi, kakuli embuto no Nyambe kame ili kwa yonyene, mi ka twese o ku tende sibi kakuli kame aleilwe kwa Nyambe.
10 Aana a Nyambe naana a Satani kame a monahala mwesi, Munu yonje no kwa tenda esi si lukile kasa wa Nyambe, simba woyo nokwa singa omwabaye.

Mukusinge

11 Etaba mu na yupu ku sili ku matatekelo
ninji tu ku singe.
12 Tu lese o ku tenda kanyi Kaine, woyo
ona kwikala kwa woyo no kwiiba, mi kame
ana kwibaa ominaye. Mi esi a na mibaele
nisibine? Ninji emisebezi ya ye neli eyi no
kwiiba, kandi eyi no minaye neli eyi no ku
waba.
13 Abange, mu lese o ku komoka elitunga
aba li mi timbile.
14 Omu tu limukela nji na tu tundu mu
lufu o kwingena mu moyo, konji aba tu
singa abetu. Uyu no kwa singa omwabaye
osili mu lufu.
15 Munu yonje woyo otimbile omwabaye
ni mibai, mi kame mu limukile nji ka kwisa
omwibai oli ni omoyo no kwaabwa mwa
yonyene.
16 Omo tuna limukele elilato, ni Jesu aba
ana tu tobohele omoyo waye, naaci kame tu
fanena o ku tobohela abetu Emebo yetu.
17 Kono omunu aba afumine oufumu no
litunga, mi aba a mona omwabaye yo ulwile
esinjili, mi kamuyatulwele omucima waye,
abo, elilato lya Nyambe ngaibi liikalile kwa
yonyene?
18 Aanange ooku singa kwetu ku lese o ku
tendwa mu maywi ni mu lulimi, kono ku
tendahale mu tikezo ni mu niti.

Okongota booso wa Nyambe

19 Mi mweesi aba satu limuke nji kame
tuli ni niti, mi mbatongota emicima yetu
bouso ya ye.
20 Mi emicima yetu naba itu nyaza,
Nyambe ni mukulu ku micima yetu, mi
kame ayii eyambo tonje.
21 Aasingiwa, omucima wetu aba kautu
nyaza, kame tuli ni sepo no kongola kwa
Nyambe.
22 Mi esi tu kumbela kame tu si tambula
kwa yonyene, kakuli kame ateula etitaelo
taye, mi kame tu tenda eyo asinga.
23 Mi etaelo ya ye neeyi, tu lumele Elitina
no Mwana ye Jesu Kilesite mi tu ku singe,
omu ana tu laelele.
24 Awo akuteka etitaelo taye kame ali kwa
Nyambe, ni Nyambe kame ali kwa yonyene.
Omu tu linukele nji kame ali mwaaci, ni mu
mebo eyo ana tubi.

4

Emebo ya Nyambe neyi no iila ya Kilesite

1 Aasingiwa, mu lese o ku pumena Emebo
yonje, kono mweteke Emebo nji kame
itunda kwa Nyambe. Kakuli anuhi no
kupula aa no mapwa kame aneyi mu
litunga.
2 Mu limuke Emebo no Nyambe mweesi,
Emebo yonje eyi yamba nji Jesu Kilesite
kame aneyi kanyi omunu luli woyo oli ni
lutu ni unginga, ni ya Nyambe.
3 Mi Emebo yonje eyo yulwa okwamba
Jesu, kasa ya Nyambe. Yo kame esiila sa
Kilesite eyo mu na yupu nji kame iiya, mi ni
bano yaiya kale mu litunga.
4 Kono aanyi, aanange anyonyo, kame
muli a Nyambe mi namukomo anuhi no
mapwa, kakuli yonyene oli mwaanyi, ni wa
ku neneba obita woyo oli mu litunga.
5 Onyene naa si litunga, kakuli eyi aamba
niya litunga mi elitunga kame lya yupa.
6 Aci kame tuli a no Nyambe. Woyo
yonje olimukile Nyambe, kame a yupeteta
kwaaci, kono woyo kasa kwa Nyambe, ka
teetete kwaaci. Esi sokame eso tu limukela
Emebo no niti, ni mebo no mapwa.

Nyambe ni wa Lilato

7 Aasingiwa, tu ku singe, kakuli elilato
kame li tunda kwa Nyambe, omunu yonje
woyo osinga kame leilwe kwa Nyambe mi
kame a limukile Nyambe.
8 Woyo no kwa singa, ka yii Nyambe,
kakuli Nyambe ni wa lilato.
9 Elilato lya Nyambe kame li monahala
mwaaci mweesi, Nyambe naku tumu
mwanaye mu mweya mu litunga nji mu
yonyene tu yoye mwa yonyene.
10 Omu moliikalele elilato, kasa aaci tu na
singi Nyambe, kono ni yonyene onatu singi,
mi kame anaku tuma mwanaye nji atende
esitabelo no ibi yetu.
11 Asingiwa, Nyambe aba ana tusingi
ngeso, naaci kame tu fanena ooku singa
ngeso.
12 Ka kwisa omunu woyo ona ku mona bo
Nyambe, mi aba tu ku singa, Nyambe kame
ali mwaaci, mi elilato lyaye kame li petehile
mwaaci.
13 Abo tu limukela nji kame tuli kwa
yonyene, ni yonyene kwaaci, kakuli kame
ana tubi ku Mebo yaye no kukena.
14 Cwale aci natu mono, mi kame tuli
apaki nji sitetu kame ana tumu Mwanaye
nji atende Omuyoyisi no litunga.
15 Woyo onje wamba nji Jesu ni mwana
Nyambe, Nyambe kame ali kwa yonyene, ni
yonyene kame ali kwa Nyambe.
16 Mi aaci na tu limuka, mane kame tuna
lumele elilato lya Nyambe mwaaci.

Nyambe niwa lilato, mi woyo oikalile mu
lilato kame ali kwa Nyambe, mi Nyambe
kame ali kwa yonyene.
17 Elilato kame lipetahalele mwaaci nji
twikale ni sepo noku neneba mu liywaa no
katulo, kakuli omu aikalele yonyene mwa
tu ikalele naaci mu litunga lino.
18 Ka kwisa oku cila mu lilato, kono elilato
no ku petahala kame li cita okucila, kakuli
oku cila kame ku yuleka ekoto, mi woyo
ocila ka si tendiwa kale woyo no ku peta-
hala mu lilato.

19 Aaci kame tu singa, kakuli yonyene
kame ana tu singi ba weli.
20 Nji omunu kame aamba nji kame
ni singa Nyambe, mi kame atimbile
omwabaye niwamapwa, kwa woyo otim-
bile mwabaye woyo amona ka twese o ku
singa Nyambe woyo no kwa monwa.
21 Mi etaelo eyi tu na shimbi kwa yonyene
neeyi, woyo onje osinga Nyambe, a singe ni
mwabaye kame.

5

Okukoma Kwetu Elitunga

1 Munu yonje woyo opumena nji Jesu
yokame Kilesite kame naleiwa kwa
Nyambe, mi munu yonje woyo osinga
sitange, asinge ni woyo onaleiwa kwa
Nyambe.
2 Omo satu limukele nji kame tu singa
aana a Nyambe, nimu kusinga Nyambe ni
kumamela etitaelo taye.
3 Elilato lyetu kwa Nyambe, konji aba satu
mamele etitaelo taye. Mi etitaelo taye ka
tikwite okulema.
4 Kakuli esi si na leiwa kwa Nyambe sonje
kame sikoma elitunga, mi okukoma kuna
komiwa elitunga ni tumelo yetu.
5 Anyine woyo sokoma elitunga? Konji
woyo opumena nji Jesu ni Mwanaa
Nyambe.

Oupaki okwamana eyi ya Jesu

6 Jesu Kilesite yokame woyo onakwiya ni
meyi ni unyinga. Kasa ni meyi fela, kono
ameyi ni unyinga. Mi Emebo yo kame eyi
ipaka, kakuli Emebo ni niti.
7 Kweeli yaatu eyo iapaka,
8 mebo, ameyi ni unyinga mi eyo yaatu
kame ilumelelana.
9 Aba tu tambula oupaki nwaanu, oupaki
wa Nyambe ni wa ku neneba ni ku bitelela.
Mi okame oupaki wa Nyambe owo ana paka
mwanaye.
10 Awo apumena mwa mwanaye
Nyambe, kame ali ni upaki woo mu micima
yoo, awo no kwa pumena Nyambe, kame
amutenda woyo no mapwa, kakuli ka
lumele oupaki wa Nyambe, owo ana paka
mwanaye.
11 Mi oupaki uno okame, Nyambe kame
ana tubi omoyo no kwaabwa, mi omoyo
owo, kame oli mwa mwanaye.
12 Woyo oli ni mwana kame ali ni moyo,
mi woyo wa kwite Omwana Nyambe ka
kwite omoyo.

Oupilo no Kwaabwa

13 Kame ni mi ñolela eyambo eti aanyi
mu pumena mu litina lya Mwanaa Nyambe
nji mu limuke nji kame muli ni moyo no
kwaabwa.
14 Oundume tuli nayo kwa yonyene ninji
aba tu kumbela esinu mukusinga kwaye,
kame a tu yupa.
15 Mi aba tu limuka nji kame atu yupa
einu yonje eyi tu kumbela, kame tulimuka
nji natu tambula esi tu na kumbele kwa
yonyene.
16 Omunu aba a mona mandaye yo tenda
esibi nokwa twala ku lufu, a lapele, mi
Nyambe mba mubi omoyo. Kame sa ube aa
aulwa o ku tende sibi nokwa twala ku lufu.
Esibi kwa sili esi si twala ku lufu, ka naamba
nji kame tufanena okulapela mu libaka no
sinu eso.
17 Ouyi onje ni sibi, mi kwa sili esibi eso
siulwa okutwala ku lufu.
18 Kame tu yii nji omunu yonje woyo
oleilwe kwa Nyambe katwalele oku tenda
esibi, kono woyo oleilwe kwa Nyambe
kame a ku babalela, mi woyo no kwiiba
kamu leme.
19 Kame tu limukile nji kame tutunda kwa
Nyambe, ni litunga lyonje kame lili munji
ya woyo no kwiiba.
20 Kame tu yii nji omwana Nyambe kame
aneeyi, mi kame ana tubi okuyupisisa nji
tu limuke woyo no niti. Mi kame twikalile
mwa woyo no niti ni mwa Mwanaye Jesu
Kilesite. Yo kame Nyambe no niti ni moyo
no kwaabwa.
21 Aanange anyonyo, mutokomele ku al-
imu no mapwa.

Eliñolo no wili lya Jowani Okulimukisa ku liñolo no wili lya Jowani

Eliñolo no wiili lya Jodani kame lina kuñoliwa kwa Mutumiwa Jowani mumwaka no 90 (AD) munyima no kuleiwa kwa Kilesite. Kono Jowani ka kumonisa yonyene nji yo muñoli walyo, okubita nji akwisane nji yokame omukulu. Emitwi no yambo ya 2 Jowani kama isheteta kuukufeka kanyi emitwi no yambo eto tiwaniwa mu buka iisaniwa Eliywi okwamana ni Jodani. Onene luli kame imonahalela mu mukwa omo aongoteteta etaelo ya Jesu no oukusinga omunjili ku munjili mane ni mukwa owo wendelela ni kusinga Jesu ni koñelela etitaelo (1.5-6; Jowani 15.9-10). Kame kulumeliwa nji Jowani nakuñola Eliywi okwamana kwa Jowani mane ni mañolo aatu, 1 Jowani, 2 Jowani ni 3 Jowani abo yo yoya mu Efesasi. Jowani naku tuma eliñolo lyaye ku mukati no kuketiwa naanaye. Kame anaku singa okubapanya ku keleke cwale sebeli waamba nji nilyalumeli onje. Elibaka lya Jowani mukuñola eliñolo eli neli okususuweza ekeleke ni kwaaba emamela no aiyeti no mapwa.

Emitwi no Titaba

Jowani kame alimukisa eliñolo mu kwaamba nji lyanyine ni mukulumelisa asiku litambula (2 Jowani 1.1-3).

Cwale sebeli osususweza ekeleke ni kwaa hupulisa etaelo noku neneba (2 Jowani1.4-6).

Esisitatamako ni kwaaba emamela no aiyeti no mapwa (2 Jowani1.7-11)

Jowani naku mana eliñolo lyaye muku twala okukeeta okutunda kwa lumeli mu keleke omo ayoya (2 Jowani1.12-13).

1 Mene omukulu, kame ni ñolela

Ku mukati woyo ona ketiwa kwa Nyambe, naa naye aa ni singa mu niti, mi ka sa mene fela woyo waa singa, kono naa alimukile eniti onje,

2 mulibaka no niti eyi ili mwaaci, mi kame saikale naaci enako yonje ni kuta oku no kwaabwa.

3 Esishemo ni makeke, ni kozo, iikale naaci eyi itunda kwa Nyambe Sitange, ni kwa Jesu Kilesite omwana Sitange, mu niti ni mu lilato.

Eniti ni Lilato

4 Kame ni wabelelwe onene aba ni na wana aana anjili owe ayoya mu niti, kanyi aba tuna laelwe kwa Sitange.

5 Mi cwale, wene omukati, kame niku lapela, kasa nji kame ni ku ñolela etaelo no ubya, kono eyo tuli nayo okutunda ku matatekelo eyi yaamba nji, tu ku singe omunjili ku munjili.

6 Elilato, ninji tuyoye mu taelo ya Nyambe. Yo kame etaelo, omu muna iyupele ku matatekelo ninji tukusinge omunjili ku munjili.

7 Kakuli asikonga no kupula kame anengene mu litunga, aa aulwa okupumena Jesu nji kame aneyi mu lutu no unu. Woyo omunu no ngeso ni moongi mini siila sa Kilesite.

8 Mu tokomele nji mu lese oku sinyehelwa kweyi tunabeleke, kono mu biwe omupuzo no kwiyala.

9 Omunu yonje woyo okeluha no kwaa ikala mu tuto ya Kilesite mi kame abekelako einjili, kasa ni Nyambe. Kono woyo yonje otwalelela oku mamela etuto ya Jesu, kame ali ni Sitange bamweya ni Mwana.

10 Nji omunjili kame aiya kwaa wene, mika liti etuto eyo, mu lese oku tambula mu tindo tenu, mi mu lese oku mukeeta.

11 Kakuli woyo wakeeta kame aku wana naye mu tikezo taye eti no kwiiba.

Amaywi no Mamaneneno

12 Kame nili neyi nokupula no kuku ng'olela, kono ka ni singi oku kutusisa epampili ni inke, kono kame ni nahana okwiiya muukumona nji nikwambela nikanwa, nji cwale okuwabelelwa kwetu kwiyalelele.

13 Aana no mandowe ana ketiwa kwa Nyambe kame akukeeta.

Eliñolo no waatu lya Jowani Okulimukisa

Eliñolo lya Jodani no waatu naliku ñoliwa kwa Mutumiwa Jowani mukaci no myaka (90 AD) munyima noku leiwa kwa Kilesite. Jowani kasikuku limukisa nji yokame omuñoli, kono sebeli okwisana nji mukulu (3Jowani1.1). Kame anaku tenda kanyi mu liñolo no wili lya Jowani (2 Jowani1.1). Kame kulumelwa nji Jowani naku ñola eliywi akwamana kwa Jodani ni mañolo aatu ni Jowani no weli, Jowani no wiili ni Jowani no waatu abo yo siyoya mu Efasesi.

Jodani nakuñola eli liñolo ku mulumeli wisainiwa Gayusi. Kame anaku limukisa Gayusi kanyi omulikani waaye ni kumwambela nji atambulange wino alumeli awo ana kwendanga mu sibaka.

Emitwi no Titaba

Jowani naku limukisa eliñolo lyaye (3 Jowani1.1).

Cwale sebeli sususweza Gayusi ni kumu laela nji amonise ekamuhelo kwaao anakwiiya (3 Jowani1.2-8).

Esi sinakutatamako, sebeli wamba okwamana kwa lume ayili aisaniwa Diotilefisi ni Demiteliusi (2 Jowani1.9-12).

Amamaneneno sebeli omana eliñolo lyaye (3 Jowani1.13-14).

1 Meene omukulu, kame ni ñolela Gayusi
omusingiwa woyo ni singa mu niti.
2 Musingiwa, etapelo yange ninji einu
yonje itende wino, mi oyoye wino kanyi
Emebo yowe omu ikuketele.
3 Kame nina kuwabelelwa onene, abo aa-
betu ana kubiti bano aba ana kupaka eniti
yowe, omu otwalelela okwenda mu niiti.
4 Ka kwisa esi sini wabeliswa oku bita esi,
aba ni yupa nji anange kame aenda mu niti.

Gayusi kama Alumbekiwa

5 Omusingiwa, kame oli woyo noku sepahala kweyi otenda kwakwetu, simba nji naangenda.
6 Okame ana pake elilato lyowe balubala no keleke, watuse nji ate wino mu musipili woo, mu mukwa ou uwabelisa Nyambe.
7 Kakuli okwenda koo ni mulibaka no litina lya Jesu Kilesite kaa si tambula simweya kwawo no kwa pumena kwa Nyambe.
8 Aaci aasikupumena kame tufanena okwatusa nji, tu belekisane bamweya noo mu niti.

Diotilefi ni Demetiliusi

9 Kame ni naku ñolela Endoo ya Nyambe, kono Diotlefi woyo osinga oku tenda ono weli kasiku tutambula.
10 Cwale aba sani iye, mba ni myambele eyo atenda neyo nokupula eyi no kwiiba atunungelelanga, kasa eyo fela, kono kame akanisanga nawo asinga okutambula aakwetu aasikupumena, mane ni kwaacita mu keleke abaasinga okutenda ngeeso.
11 Omusingiwa, ulese oku faniketa ouyi, kono ouwa. Woyo yonje otenda ouwa kame atunda kwa Nyambe, mi woyo otenda ouyi kasimona Nyambe.
12 Demetliusi kame apakwa wino kwaanu onje, mi eniti ni yonyene kame ipaka, Naaci kame tumu paka, mi kame alimukile nji oupaki weetu ni waniti.

Omulaano no Mamaneneno

13 Kame nili neyi no ku pula no ku kuñole la, kono ka nisingi okuku ñolela mu ling'olo.
14 Kame ni nahana oku kumona wangu, mi mba twambola ni wene ni kanwa.
15 Ekozo iikale ni wene, alikani kame aku keeta. Oasikupumenase alikani mu matina oo.

ELIÑOLO OKUTUNDA KWA JUDA

Okulimukisa

Eliñolo liisaniwa Juda kama lina kutumbiwa elitina lya woyo ona ku liñola. Juda kame akulimukisa yonyene nji ni minaye Jakobo, woyo neli minaye Jesu. Cwale kame kulumeliwa nji niyonyene ni munjili no ainaye Jesu (1). Katulimukile nji eli liñolo kame lina kuñolelwa fela ku Keleke imweya mi omu ni mulibaka no liñolo elyo ana kubapanya nalyo mu Testamende no kale, okubala kwaye Juda no matate kelo kame kuna kutendiwa ni ma Juda. Mu mukwa no ngeso nakuñolela eliñolo lyaye kwao "Onje ana kwisaniwa, ao asingiwa kwa Nyambe ni ku babalelwa kwa Jesu Kilesite" (1) Eliñolo kame limonahala nji kama lina kuñoliwa kuma 60 munyima no kuleiwa kwa Kilesite.

Elibaka elyo ana kuñolela eli ñolo eli ni kuba emamela kwa sikulumela onje nji alese okulyanga nisiwa kwa sikwiyeta no mapwa (Juda 4). Kame ana kuibapanya ni Testamende no kale nji aongotete eyo aamba. Eli liñolo kame likutabela eyambo ni liñolo lya 2 Petolosi okubeeka mane neyi no asikwiyeta no mapwa (Juda 4; 2 Pitolosi 2.1) kame ni kubapanya ni yambo no Mangeloi ni Sodoma ni Gomola.

Emitwi no yambo

Kuma tatekelo Juda kame aamba kwa sikubala (1-2).

Esi sitatamako, kame aba elibaka no kuñola eyi ebuka mi ni kuba emamela kwa sikwiyeta no mapwa (3-4)

Munyma yeyo kame aba emyanda okutunda kwaanu mane niinu injili eyo inakutendahala mu Testamende no kale (5-16)

Cwale kame aambela omo afanena okutambulele ku mamela eyo anaabi (17-23).

Kumamaneneno kame ayatila eliñolo mu kulumbeka Nyambe (24-25).

1 Okutunda kwa meene omubika wa Jesu Kilesite ni minaye Jakobo.

Kwaawo, aa asingwa ana isaniwa,mwa Nyambe Sitange ni Jesu Kilesite.

2 Amakeke, kozo ni lilato iikale naanyi.

Aiyeti no Mapwa

3 Aasingwa, kame ni shukele oku mi ñolela kweyi noku yoyisiwa kwetu, kame na wana nji kwautokwa oku ming'olela ni ku mikumbela nji mu kongote ku tumelo eyo ina kubiwa kwaanu a Nyambe oweli. Mi omucima usini kandiketa okutenda ngeso.

4 Kwaanu anjili ao oku nyaziwa koo na kukung'oliwa kale, mukushweeka naaingene mukaci kenu. Kasa aanu a Nyambe, kame ashandola esishemo sa Nyambe wetu oku sitenda ouhule mi kame akana Jesu Kilesite Omolyetu ni Mbumu wetu.

5 Cwale kame ni singa oku mipulukisa Eyambo simba nji namu kwambeliwa mukwiyala moonje, nji woyo ona kuyoyisa aanu okutunda mu Engepita, munyima sebeli osinya awo na kwapumena.

6 Kame amangeloi no kwateula eitulo yawo, kono kame anasiiyi eibaka yawo naiteuliwa kwa yonyene mu mawenge na kwaabwa mu uwi okutwala ba liywaa linene no katulo.

7 Kanyi omo kuna kutendahalela mu Sodoma ni Gomola mane ni mileneñi ikubapile nayo, eyo ina kutenda ouhule ni inu no kwa fanena, mbaitende omwanda okubita mukoto no mulilo no kwaabwa.

8 Naba kuli ngeeso aanu mukulota koo kame asilafaza etinyutu too, okukana aasimulonga mane ni kukana aa no kukanya.

9 Simba yonyene Mikaele onduna no mangeloi aba ana kuzeka ni Diyabulosi esitupu sa Mushe kasiku mwaatula mu ku munyefula kono sebeli wamba nji Mbumu aku kalimele.

10 Kono aanu kame alwisa eyo kaalimukile, eyo ineyi mu mukwa no ku limukiwa mi ni iyamana kame itenda ngeso, kame asinyiwa.

11 Niti luli oumai ni woo, kakuli kame aenda mu ndila ya Kaine mi naaitukele okonga mulibaka no kuwana ku mafosisa a Balami, mane ni kusinyeha mu kufutuka kwa Kola.

12 Awo ni anyefuli mu mikiti yenu no lilato, kame alya naanyi kanyi omulisani woyo okufepa feela yomboci. Kame akufekile kanyi amakumbi na mbulwa mbula, ao aendiswa ku mebo. Kame akufekile kanyi eitondo no mubebo eyi yulwile okubeeka mbuya, na mbulwa mamuna eyo ina kufa twiili ni kutuliwa mu mumbu.

13 Ni mandinda no liwate a timbelelwe alita olufulo no likenyi lyoo, Kame akufekile kanyi etinungweti eto tiyambaela eti tilukisetwe owilu no uwi no kwaabwa.

14 Na nuhiwa kwa Enoki no lusika no mutanu ni twiili (7) oku tateka kwa Adama aba na kunuha nji, "Komumone, Ombumu naiyi nawo aye no kukena aa abalwa emyanda-nda."

15 Nji alite ekatulo kwaanu onje mane akalimele aanyefuli onje mulibaka no tikezo too no unyefuli tonje eto ana tende, ni ku maywi onje no kubambaba ao anaamba kwa yonyene awo asikutenda eibi.

16 Naanu awo atongoka, ano ting'ananyi
aata ni titakazo too, otunwa too kame
aamba mu ukukumusa mane ni kubabaza
aanu nji awane esinjili kwa onyene.

Etitemuso ni Titaelo

17 Kono anyi aasingwa, kame mufanena
okuhupula amaywi ana kwambiwa oweli
kwa tumiwa a Mbumu wetu Kilesite Jesu.
18 Aba ana ku myambela nji, mu tinako no
mamaneneno aasiku nyefula mbaikalako,
aata mu titakazo too eto tilwisa ounyambe.
19 Okame aafapanisa aanu kame ali ni
moyo no lutu fela, kakwite Emebo.
20 Kono anyi aasingwa mukuyakele
mwenyene ba mutomo no tumelo yenu no
kukena onene anyi mulapela ni mebo no
kukena.
21 Mu ongotete mu lilato lya Nyambe, me
mutatelele amakeke a Mbumu wetu Jesu
Kilesite mu moyo no kwaabwa.
22 Mukolwise akwenu awo alyangana,
23 mu yoyise akwenu okwa tundisa mu
mulilo, anjili mwatende ni makeke mu ku-
cila mi mutimbe ni ikumango no awo ali ni
matilo no lutu.

Etapelo no Milumbeko

24 Cwale kwa yonyene woyo otwesa oku
mibabalela nji mulese kukwa, ni ku milita
balubala no lubala lwaye no kanya me
muwabelelwe.
25 Kwa yonyene feela Nyambe omuyoy-
isi wetu mwa Jesu Kilesite Ombumu wetu
kwikale ekanya ni Umbumu ni maata noku
busa okutunda kukale ni ba nako ino mane
ni ku twala oku no kwaabwa! Ameni

Esinulo kwa Jowani Okulimukisa

1 Ebuka eyi esinulo ya Jesu Kilesite eyo
ana kumuba Nyambe okumonisa kwabika
aye eyo ifanena oku tendahala, mi ni kwi-
monahalisa mu kutuma elingeloi lyaye kwa
mubika waye Jowani,
2 woyo ona kuba oupaki ku liywi lya
Nyambe ni ku maywi a Jesu Kilesite simba
ni kweyo yonje ana kumona.
3 Embuyoti ni ya woyo obala mukukuwa
amaywi no unuhi, mi embuyoti ni yawo
ayupa ni ku teula eyo iñolilwe mu mañolo
kakuli enako kame ili beebi.

Jowani yo Keeta Etikeleke Mutanu ni Twiili

4 Mene Jowani kame niñolela etikeleke
mutanu ni timbili (7) tili mu Esiya,
Esishemo kwaanyi ni kozo okutunda kwa
Nyambe woyo oliko ni woyo ona kwikalako
mane ni kwa woyo soiya, ni kutunda ku
mebo mutanu ni twiili eyo ili balubala no
lubona lwaye,
5 ni kutunda kwa Jesu Kilesite opaki no
kusepahala, omweeli no awo no kufa ni
mubusi no ambumu ba litunga.
Kwa yonyene woyo otusinga ni kutu-
tundisa kwiibi yetu ni unyinga waye,
6 mi na kututenda omubuso no apulisita
kwa Nyambe waye ni sitaye, kwa yonyene
okutenda ekanya ni kubusa mu nako yonje!
Ameni.
7 Komumone, woyo okeyile mu
makumbi, mi amiyo onje kame sa mumone,
mi nawo ana kumuyaa embinji mi aanu
onje no litunga kame salile mulibaka lyaye.
Mosaku kaikalele! Ameni.
8 Time Alufa ni Omega, kame kwamba
Mbumu Nyambe, woyo oliko ona
kwikalako woyo soiya woyo no Maata onje.

Epono ya Kilesite

9 Mene Jowani, omwabenu woyo oku
tabela naanyi mwa Jesu Kilesite amayando
ni mubuso niku tatelela no kongola, kame
nina kubeekiwa ba sooli siisaniwa nji Pa-
timosi omubonda no kwamba eliywi lya
Nyambe ni mulibaka no kupaka Jesu Kile-
site.
10 Kame nina kwikalanga mu Mebo ba
liywaa lya Mbumu, mi sebeli ni yupa eliywi
linene likuweleza munyima yange kanyi
tolombita
11 eli lwamba nji, “Oñole mu buka eyo
omona mi oitumene ku tikeleke mutanu ni
timbili (7), ku Efese ni Simina ni Pegamo
ni Tiyatila ni Sada ni Filadelufiya mane ni
Laodisiya.”
12 Cwale sebeli niku setuka nji nimone
eliywi linambanga nange, mi aba ino kuse-
tuka sebeli nimona otutala no tilambi no
gauda mutanu ni twiili (7),
13 mi bakaci no lutala no tilambi sebeli
nimona mumweya kanyi Mwana no Munu,
yo kufukile olwambi no kuleba mane ni
lukanda no Gauda lutingilwe musaali saye,
14 ni tiñuki naku mutwi waye ta kukene
onene kanyi owanda no likena, okukena
too kanyi ememba, amiyo aye kanyi olulimi
no mulilo,
15 amakondo aye kanyi utale una bekiwa
mu makala no kubya, mi eliywi lyaye kanyi
omulumo no meyi no kupula,
16 mi mu lyoko lyaye na ku silyo yo lem-
ine etitungweti mutanu ni twiili (7), mi
mukanwa kaye sebeli mutunda omukwale
no kushenga oku noku, mi cwale olubala
kanyi eliywaa no kubenya onene.
17 Aba nina ku mumona, sebeli ni kwela
banji ku makondo aye kanyi omunu wak-
ufa. Kono sebeli onilema ni lyoko lyaye no
silyo ni kwamba nji, “Olese kucila! Ya mene
no Matatekelo ni Mamaneneno.
18 Cwale time ni yoya! Kame ina kufa,
kono bano kame ni yoya okuta okuno
kwaabwa, kame ni kwite etinotolo no
sibaka sawo no lifa.
19 Cwale oñole einu omona, mane
bamweya neyo iliko mane neyo saika
tendahale ku uso.
20 Ino ekunutu eyo ni myambela no
titungweti mutanu ni twiili (7) tili mu ly-
ooko lyange na ku silyo, mane ni tutala
no tilambi mutanu ni twiili (7) no gauda,
etitungweti mutanu ni twiili (7) amangeloi
no tikeleke mutanu ni twiili, mi kame otu-
tala no tilampi mutanu ni twiili etikeleke
mutanu ni twiili.

2

Eliñusa ku Keleke mu Efese

1 “Oñolele ku lingeloi no keleke na mu
Efese nji,

“Aa amaywi atunda kwa woyo olemine
etitungweti mutanu ni twiili (7) mu lyoko
lyaye no silyo ni woyo wenda bakaci no
tutala no tilambi no gauda mutanu ni twiili
(7).
2 Ni limukile emisebezi yowe, mi ni
limukile omo ona sebeleze onene mane ni
kondoka kowe, mi ni limukile nji wene ka
utwese oku leselela anu no kwiiba kono
nau kweteka anu awo aamba nji atumiwa
kono kasa okame, mi kame ana waniwa nji
amapwa.
3 Nilimukile nji wene kame uli wa
kongola, simba aba uyandisiwa mulibaka
lyange, kono kausikwangwa.

4 Kono eso nili naso eso ni lwisa kwa wene
ninji, bano kauni singi kanyi omo ona kuni
singelanga ba weli.
5 Opuluke omo ona kwele! Obake mi
otenda emisebezi ona kutendanga ba weli,
nji kutende ngeso mba niiyi kwa wene
ni kutundisa otutala no tilambi ba sibaka
sowe.
6 Kono esi esishemo sili kwa wene, kono
kame otimbile eyo emisebezi ya awo akoña
Nikolasi, kanyi mene omo ni itimbele.
7 Woyo okwite amatwi, ayupe eso Emebo
yambela etikeleke! Kwa yonyene woyo so
matuka mbani mubi okulya ku sitondo no
moyo eso sili mu paladaisi ya Nyambe.

Eliñusa ku Keleke no Simina

8 “Oñolele ku lingeloi no keleke namu
Simina nji, “Aa amaywi a woyo no
matatekelo ni mamaneneno, woyo ona
kufa mane ni ku yoya kame.
9 Ni limukile amayando enu ni kusheba
kwenu, kono kame muli ano kufuma! mi
kame ni limukile etinyefulo tawo aamba
nji ni Majuda kono kasa okame, kono na
sindoo no milapelo no Satani!
10 Olese kucila eso sasi kuyandise.
Komone! Diyabulosi mba yumbele anjili
kwaanyi mu tolongo, nji mba mufanene
okwetekiwa, mi mu maywaa likumi (10)
kame samwikale ni mayando. Mu sepahale
ku lufu mi mba ni mibi omushukwe no
moyo.
11 Woyo okwite amatwi, ayupe eso Emebo
yaamba ku tikeleke!
“Woyo so koma katamba ku lemekiwa ku
lifu no wiili.”

Aliñusa ku Keleke namu Pegamamu

12 “Oñolele ku lingeloi no keleke namu
Pegamamu nji,
“Aa amaywi awo atunda kwa woyo ok-
wite omukwale otwebile oku nooku.
13 Ni limukile oko wikala, oko Satani ali
ni lubona lwaye. Kame olema mu koon-
gola ku litina lyange, mi kausikana etumelo
yange simba mu maywaa a Antipasi, opaki
wange no kusepahala, woyo ona kwiibaiwa
mukaci kenu oko ali Satani.
14 Kono kame ni kwite einu icana eyo
sisingi kwa wene, kwaali anjili mukaci
kenu awo akoña etuto ya Balaami, woyo
ona kwiiyeta Balaki okubeeka esi sitataliso
kwaana a Isilaele mu kwa susuweza okulya
eilya eyo ina tendelwe esitabelo emilimu mi
kame ayoya mu wozwa.
15 Mi kame mukaci kenu mwaali awo
akoña etuto ya Nikolasi.
16 Cwale mutunde ku ibi yenu! Nji ka
mutunduko, mbaniyi mu wanguwangu mu
kulwisa awo anu ni mukwale namu kanwa
kange.
17 “Woyo okwite amatwi, ayupe eso
Emebo yaamba ku tikeleke!
“Kwa woyo so koma kame sanimube ku
maana ashwekilwe mi kame sani mube
eliwee no kukena ni litina no ubya elyo
liñolilwe baliwee elyo kakwisa omunu olil-
imuka konji yonyene woyo oli tambula.

Eliñusa ku Keleke namu Tiyatila

18 “Oñolele ku lingeloi no keleke namu
Tiyatila nji,
“Aa amaywi a Mwana Nyambe, woyo
amiyo aye kame akufekile kanyi olulimi
no mulilo, mi amakondo aye kame abenya
kanyi esondo no mucaa.
19 Ni limukile emisebezi yowe, ni lilato
lyowe, ni tumelo yowe, ni ku tatelela mu
koongola mane ni kusebeza kowe. Mi ni
limukile nji kame otenda onene bano oku-
bita ba weli.
20 Kono esi ninakana kwa wene kame ona
leselele omukati Jezabele, woyo okutoya
yonyene nji munuhi. Mu kwiyeta kwaye
kame akandimeka abika ange muku tenda
owozwa ni kulya eilya eyo ina tendelwe ku
milimu.
21 Kame ni na mubi enako nji abakele eibi
yaye, kono kasingi oku tunda ku wozwa
waye.
22 Komumone, kame sa nimu kondele ba
mumbeta no mayando naawo atenda naye
owozwa ni yonyene kame sa na kondele mu
mayando no kuneneba, konji aba sabakele
emisebezi yaye no kwiiba.
23 Mi kame sani ibae anaaye, mi cwale
etikeleke tonje mbati limuka nji mene time
ni limukile eminahano ni micima yoo.
Kame sa nibe omunjili ni munjili okukuma-
nena ni misebelibezi yaye ana tende.
24 Kono kwaanyi monje mu siyala mu
Tiyatila kamu sikukoña etuto eyi no sibi, ka
musi ku kwiyeta eyo aamba anjili nji out-
ungi no tikunutu ta Satani.’ Kame naamba
kwaanyi nji sitamba okumiba outata.
25 Moongotetete kweso muli naso konji
aba saniiye kame,
26 Woyo so koma niku teula emisebezi
yange okutwala ku mamaneneno, kame
sani mube amaata beulu no matunga,
27 mi kame sabuse ni mulamu no soondo
ni kutubiwa otwembaemba kanyi otucoo
no limaa mane kanyi mene aba ina tambula
amaata okutunda kwa Sitange,
28 cwale kame sanimube olutungweti no
masiku.
29 Woyo okwite amatwi, ayupe eso Emebo
yaamba ku tikeleke.

3

Eliñusa ku Keleke namu Sadisi

1 Oñolele ku lingeloi no keleke namu Sa-
disi nji,

“Amaywi a woyo okwite emebo mutanu ni twiili (7) ya Nyambe ni titungweti titanu ni timbili (7). Kame nilimukile emisebezi yowe kame okwite elitina no kuyoya, kono uli wa kufa!
2 Otone, mi ongotete eso sisiyalele mi kame sili beebi nikufa. Kakuli kani siwana emisebezi yowe noku petahala mu miyo a Nyambe wange.
3 Opuluke cwale, eso ona tambula neso ona yupu, oiteule mi obake, cwale nji kutono, kame saniiye kanyi ombuyi mi kutamba okulimuka enako sani kwiyele.
4 Kono osili ni matina macana mu Sadisi, anu kasi kubeeka elitilo ba ikumango yoo, mi kame saende ni mene akumangile eikumango no likena, kakuli kame yafanena.
5 Woyo so koma kame safukiwe mu ikumango no likena, mi sitamba okutundisa elitina lyaye mu buka no moyo kame sani mupake balubala lwa Sitange ni balubala no mangeloi aye.
6 Cwale woyo okwite amatwi ayupe eso Emebo yaamba ku tikeleke!

Eliñusa ku Keleke namu Filandelufiya

7 “Ku lingeloi no keleke namu Filadelufiya oñole nji,
“Amaywi awoyo no kukena ni niti woyo okwite etinotolo ta Dabida, mi aba ayatulula kakwisa woyo so yatila. Woyo oyatila mi kakwisa woyo so yatulula.
8 Komumone, ni limukile emisebezi yowe otenda, mi kame nina kulukisete omwelo no ku yatuluka, owo kakwisa omunu otwesa oku uyatila, nilimukile nji okwite amaata no kucaniba, mi kame ona teula eliywi lyange mi kausikana elitina lyange.
9 Komumone! Kame sa ni tende awo asindoo no milapelo no Satani awo aamba nji ni Majuda kono kaokame, kono kame aonga, komumone, kame sa naalite nji aiye mu ku kubama balubala no makondo owe. Mi kame sakwiyete nji kame nina kukusinga.
10 Kakuli kame ona teula amaywi ange no ukulema kwange, mbani kuteula mu nako no miliko ikeyile ba litunga lyonje, mukweteka awo ayoya ba litunga.
11 Kame niiya muwagu-wangu. Oleme mu kongola eso oli naso, nji omunu alese oku byangula omushukwe wowe.
12 Woyo so koma, kame sani mu tende omusumo mu ndoo ya Nyambe wange, mi katamba oku tundamo, mi mba ni ñolo ba yonyene elitina lya Nyambe wange, ni litina no muleneñi wa Nyambe wange, Jelusalema no ubya woyo okeile oku tundelela mu wilu kwa Nyambe wange ni litina lyange luli no ubya.
13 Woyo okwite amatwi, ayupe eso yamba Emebo ku tikeleke!

Eliñusa ku Laondesiya

14 “Ku lingeloi no keleke na mu Laodesiya oñole nji,
“Aa amaywi no Ameni, opaki no kusepahala ni niti amatatekelo no yumbiwa ya Nyambe.
15 Ni limukile emisebezi yowe, kaweenye simba okombola, kambe kame weenya simba okombola!
16 Cwalehe, kakuli kame oli bakaci kaweenye simba okombola, kame sani kusibule mu kanwa kange!
17 Kakuli kame wamba nji, ‘Kame ni fumine mi kame nikwite einu yonje, mi kakwisa esi ni saela, kono kulemuha nji kame wenisa, ni kufisa amakeke, kame oshebile, nikufa amiyo, mane kame oli enjeshe.
18 Abakulingeso, kame ni kweleza nji oule kwa mene egauda eyi ina ciñiwa ni mulilo, nji ofume, ni ikumango no likena nji okumange ni kuteula enjeshe yowe nji ilese okweena mu ku moniwa, mi okuulele omutondo obeeke mu miyo nji omone.
19 Awo ni singa, kame na kalimela ni kwaaba ekoto, nji cwale otukufalele eyo mi obake.
20 Komumone, kame niimanine ba mweelo ni ku ngongota, nji omunu kame ayupa eliywi lyange ni ku yatulula esandi, kame sani ingene mwa yonyene ni kulya naye, mi ni yonyene alye ni mene.
21 Woyo so koma, kame sani mupumenene okwikala nange ba lubona lwange, kanyi mene aba nina kukoma ni kwikala ni Sitange ba lubona lwaye.
22 “Woyo okwite amatwi, ayupe eso Emebo yaamba ku tikeleke!”

4

Oku Lapela mu Wilu

1 Eyo aba ina kubwa, sebeli naliketa, ni kumona omweelo oyatulukile mu wilu, mi eliywi no weli nina kuyupa eli likufekile kanyi etolombita sebeli lyamba kwa mene nji, “Okambamene bano, mi mbani kumonisa eyo ifanena okwiya kuuso.
2 Ababo Emebo sebeli inishimba. Cwale sebeli ni mona olubona lubekilwe mu wilu, mi kame kwikalile omunu ba lubona.
3 Cwale woyo oikalile kame ana ku monahala kanyi eliwee no Jasipa ni Kaneliyani, mi olubona kame luna ku tingulukiwa ku nambwamutalati eyo imonahala kanyi eliwee no emelodi.
4 Olubona kame luna ku beekiwa mukaci ku mabona makumi ayili naanee (24) mi awo aikalile ba mabona neli akulu akwana makumi ayiili naanee (24) aku fukile eikumango no likena, mi ku mitwi aku fukile etikuwani no gauda.

5 Cwale mu mabona sebeli ku tunda omamonyi no mbula, ni maywi, ni mishika no mbula. Mi balubala no lubona kame kuli amamoni mutanu na yiili (7) awo atumbuka, eitendile emebo mutanu ni twiili (7) ya Nyambe.
6 Cwale kuuso no lubona kame kuli eso sikufekile kanyi eliwate no siponi kanyi kilisitale.

Mi kunyonga no lubona, ku lineku ni lineku no lubona, kame kuli eyumbiwa inee eyi iyoya, eyo ili ni miyo kuuso ni ku nyima.
7 Esumbiwa no weli kame sina kumonahala kanyi ondee, esi no wiili kanyi pulu, esi no waatu esifateho kanyi sa munu, mi esi no unee kanyi mbande otuka.
8 Eyumbiwa inee noku yoya, esinjili ni sinjli kame sili ni maando mutanu ni kamweya, (6) eyi iyalile amiyo olutu longe ni mukaci, mi ousiku ni munji kaisi kupumulanga okwiimba nji,

No kukena, no kukena, no kukena, Ombumu Nyambe no maata onje,
ona kwikalako, woyo oliko, mi woyo soiya kame."

9 Cwale eyumbiwa no ku yoya aba iba etumbo ni likute, nuukutumela kwa yonyene woyo wikalile ba lubona, woyo oyoya okuta oko no kwaaabwa,
10 akulu makumi ayiili ni tunee kame akwela banji okukubama balubala lwa woyo oikalile ba lubona ni ku muyeema, woyo oyoya okuta oko no kwaabwa. Kame ayumbela etikuwani too balubala no lubona, aaimba nji,

11 "Ombumu ni Nyambe wetu kame ofanena wene
oku tambula ekanya, elikute ni maata,
Kakuli tiwe ona umbu einu yonje,
mi kame ina kwikalako kumbiwa mukusinga kowe."

5

Ebuka no Kupunga ni Mukoko

1 Cwale kame nina kumona mu lyoko lyaye no silyo woyo no ikalanga ba lubona omuputo uñolilwe mukaci ni ku nyima, omamekilwe eilamatela mutanu nayiili.
2 Mi sebeli ni mona elingeloi eli no kongola, eli likuwa ni liywi linene nji, "Anyine otwesa ocola ni kulamutula omuputo ou?"
3 Kono kakwisa omunu mu liwilu simba mu litunga ni munji no litunga ona ku twesa oku yatulula omuputo simba okwaliketamo.
4 Mi kame nina kulila onene oku mona nji kakwisa simba mumweya ona ku twesa oku yatulula omuputo simba okwaliketamo.
5 Cwale omunjili kwa kulu sebeli wamba kwa mene nji, "Olese ku lila. Omone! Ondee na ku mushobo no Juda olusika lwa Dabida, ona kukoma, nji atwese oku yatulula omuputo ni ilamatela mutanu ni yiili (7)."
6 Sebeli ni mona Omukoko oimanine mukaci no lubona kanyi nauibaiwa outingulukilwe ku yumbiwa inee na kulu, ni manaka mutanu na yiili ni miyo mutanu na yili (7) neli emebo mutanu ni yiili (7) ya Nyambe ina kutumiwa mu litunga.
7 Omukoko sebeli uta okashimba omuputo mu lyoko no silyo lya woyo ona kwikalanga ba lubona.
8 Cwale aba ona kumana oku shimba omuputo, eyumbiwa inee eyi iyoya na kulu makumi ayiili ni tunee (24), sebeli akwela banji balubala no Mukoko, omunjili ni munjili yo lemine ehalepa, ni iwana no gauda ina kwiiyala ensense, eyo etapelo no anu no kukena a Nyambe.
9 Cwale sebeli aimba olusimo no ubya nji,

Kame ofanena oku shimba omuputo
ni kucola esilamatela sawo.
Kakuli kame ana kwiibaiwa, mi ounyinga waye nauku liulula anu kwa Nyambe
okutunda ku mushobo onje, ni tindimi, nanu, ni litunga.
10 Kame ona kwaatenda omubuso naa pulisita kwa Nyambe wetu
mi mba busu ba litunga."

11 Cwale sebeli naliketa mi sebeli niyupa ba lubona lutingulukilwe ni yumbiwa noku yoya naakulu ni liywi no mangeloi no kupula olule-lule ni itiki-kiti,
12 mi sebeli aamba mukukuweleza ni liywi linene nji,

"Okufanena nikwa Mukoko ona kwiibaiwa
oku tambula amaata, esifumu, ni ku shangama, ni kongola, ni likute, ni kanya, ni timbuyoti!"

13 Cwale sebeli niyupa eyumbiwa yonje mu wilu, ni mu litunga mane ni munji no litunga, ni mu liwate neyo ilimo, mi yonje eyamba nji,

"Kwa yonyene oikalile ba lubona ni ba mukoko,
afuyolwe mi akutekiwe, ni kanya, ni maata,
no kuta oko no kwaabwa!"

14 Cwale eyumbiwa no ku yoya sebeli yamba nji, "Ameni!" Mi akulu sebeli akwela banji ni kuba etumbo.

6

Eilamatela mutanu ni twiili

1 Cwale sebeli nimona Omukoko omamuna eli no weli ku ilamatela noku kwana mutanu nayiili (7), mi sebeli niyupa simweya ku yumbiwa inee esaamba ni liywi kanyi mushika nji, "Oiye!"

2 Cwale sebeli nimona, mi komumone, ombii no likena, mi omwendisi yo lemine outa, mi kame ana kubiwa ekuwani, sebeli ota kanyi wakukoma, ni kuta kukukoma.

3 Cwale omukoko aba ona ku mamula esilamatela no wiili, sebeli niyupa esumbiwa no kuyoya esaamba nji, “Oiye!”

4 Ombii munjili sebeli oiya no kubenya omucaa. Woyo ona kwendisa ombii kame ana kupumenenwa okutundisa ekozo mu litunga, nji cwale anu akwibaye omunjili ni munjili, mi kame ana kubiwa omukwale no kuneneba.

5 Cwale aba ana kumamuna esilamatela no waatu, sebeli niyupa esumbiwa no waatu esaamba nji, “Oiye!” Komumone, sebeli nimona, ombii no wiilu. Woyo wendisa ombii yo lemine esikala mu lyoko.

6 Cwale sebeli ni yupa eso sina kukufeka kanyi liywii mukaci no yumbiwa inee no kuyoya esaamba nji, “Etikanyo imweya no uloto kame itwesa okutenda etifo no liywa, ni titikanyo taatu no makonga kame titwesa okutenda etifo no liywaa, kono olese kusinya eoli ni waine!”

7 Cwale Omukoko aba ona ku mamuna esilamatela no unee, sebeli ni yupa eliywi no sumbiwa no unee no kuyoya esaamba nji, “Oiye!”

8 Cwale sebeli nimona, mi komumone, ombii no kumbuwa, mi omwendisi wayo elitina lyaye neli Lifu, mi sebeli okoñiwa ku sibaka sawo no kufa, mi kame ana kubiwa amaata beulu no kalulo no unee no litunga, okwibaa ni mukwale ni lishebo ni lifu ni iyamana no litunga.

9 Cwale omukoko aba mamuna esilamatela no mutanu, sebeli nimona munji no aletale emyoyo yawo ana kwibaiwa mulibaka no liywi lya Nyambe ni upaki ana kuba.

10 Seli akuweleza ni liywii linene nji, “Wene Ombumu no Maata onje, no kukena ni niti, kanako ikuma babine nji watula ni kuusa ounyinga wetu kwaawo ayoya ba litunga?”

11 Cwale onje kame ana kubiwa olwambi no likena omunjili ni munjili ni kwambelwa nji apumule kanyonyo konji epalo no akoo abika naboo aba saikwane awo saibaiwe kanyi onyene.

12 Cwale aba ana ku mamuna esilamatela no mutanu ni kamweya, sebeli naliketa, mi komumone, sebeli kwikala ezikinyeho no kuneneba, mi eliywaa sebeli liilola kanyi eikumango no saka, okweti sebeli omonahala kanyi unyinga.

13 Mi etitungweti na ku wilu sebeli tikwela banji kanyi esitondo no mukuyu aba sibulumuna embuya yaso no mubebo, aba si nyanganyisiwa ni mebo no kuneneba.

14 Eliwilu sebeli liminiwa kanyi omuputo aba upungiwa, mi elilundu lyonje ni yooli kame ina kututisiwa ba ibaka yayo.

15 Mi cwale ambumu no litunga, na lume no kukutekeha, nakulu no akulu no masole, na sikufuma, nawo no kongola, nanu onje, naabika, nawo alukuluhile sebeli aka ku shweeka mu mina ni mu mawee no mu malundu.

16 Seli aisana ku malundu ni mawee nji, “Mukwele beulo wetu mi mutu shweeke ku lubala lyaye woyo oikalile ba lubona, ni ku kutweba no Mukoko!

17 Kakuli eliywaa no kuneneba no kutweba koo nalikeela, mi anyine so twesa okwimana balubala walyo?

7

Aanu no Isilaele no kukwana omwanda ni makumi anee ni tunee no ikiti (144;000) ana ku Mamekiwa Eliswayo kwa Nyambe

1 Eyo aba ina kubwa sebeli nimona amangeloi anee aimanine mu maneku anee no litunga, alemine emebo inee no litunga, nji kuulwe emebo aifuka ba litunga simba ba liwate simba ku sitondo sonje.

2 Mi sebeli ni mona elingeloi linjili elikambama okutunda kuupa eli lemine eliswayo ya Nyambe no kuyoya. Seli likuweleza ni liywi linene ku mangeloi anee awo ana kubiwa kwa Nyambe amaata no kusinya elitunga ni liwate.

3 Elingeloi sebeli lyamba nji, “Mulese okusinya elitunga, ni liwate simba eitondo, konji abo satumane okubeeka eliswayo mu timala no abika a Nyambe wetu.”

4 Mi kame nina yupu epalo yaawo abekilwe eliswayo lya Nyambe mu timala omwanda ni makumi anee ni tunee no ikiti (144;000), okutunda mu mushobo wonje no ana no Isilaele,

5 Olusika lwa Juda anaku beekiwa eliswayo neli ano kukwana eikiti likumi ni yiili (12;000) mu lusika lwa Lubeni neli eikiti likumi ni twiili, mu lusika lwa Gadi neli eikiti likumi ni yiili (12;000),

6 mu lusika lwa Asha neli eikiti likumi ni yiili (12;000), mu lusika lwa Nafetali neli eikiti likumi ni yiili (12;000), mu lusika lwa Manasebeli neli eikiti likumi ni yiili (12;000),

7 mu lusika lwa Simioni neli eikiti likumi ni yiili (12;000), eikiti likumi mu lusika lwa Libi, eikiti likumi ni yiili (12;000) mu lusika lwa Isaka,

8 eikiti likumi ni yiili (12;000) mu lusika lwa Zebuloni, eikiti likumi ni yiili mu lusika lwa Josebelifa, eikiti likumi ni yiili (12;000) mu lusika lwa Benjamini.

Esicaba no kupula

9 Munyima nweyi sebeli naliketa, mi
sebeli nimona anu no kupula nambulwa
woyo otwesa okwabala! kame ana ku-
tunda ku masika onje, ku mishobo yonje,
mu tinaha tonje mane ni mu tipuwo tonje,
aimanine balubala no lubona ni balubala
no Mukoko, akumangile mu tinyambi no
likena alemine emitayi no nzalu mu makaa
oo.
10 Seli aisana ni liywi no kuneneba nji,
“Okuyoyisiwa kame kuli kwa Nyambe
wetu, woyo oikalanga ba lubona niku
Mukoko!”
11 Mi ni mangeloi onje sebeli aimana
atingulukile olubona ni kutinguluka akulu,
mane ni yumbiwa inee no kuyoya. Seli
akwinamena balubala no lubona okulum-
beka Nyambe,
12 aamba nji, “Amen! etumbo, ekanya,
okushangama, oukutumela ni likute ni
maata, mi okuneneba iikale kwa Nyambe
wetu okuta oko no kwaabwa! Amen!”
13 Cwale omunjili kwa kulu sebeli oni
ibanguta nji, “Anyine anu aa akumangile
mu ikumango no likena, mi kubine aka
tundile?”
14 Seli nimutambula nji, “Siyii, wene tiwe
ulimukile,”
Seli wamba kwa mene nji, “Aa okame anu
aneyi okutunda mu mayando no kuneneba.
Kame ana yowisa eikumango yoo ni kui-
tenda eyi no likena mu unyinga no Muk-
ouko.
15 Elibaka elyo aimanene balubala* no
lubona lwa Nyambe ni kumu belekela
omunji ni usiku mu ndoo yaye, woyo
oikalanga ba lubona mbaa sileleze
yonyene.
16 Katamba okuyupa elishebo kame,
simba ukufa elinyotwa, mi katamba
okuciñiwa ku kamwi kame simba
okuciñiwa kusinjili,
17 kakuli Omukoko oli bakaci no lubona,
osotenda omulisani woo mi oso atwala ku
manweno no meyi no moyo. Mi Nyambe
yoso tundisa emyoti yonje mu miyo oo.

8

Eliswayo no mutanu ni Twiili (7)

1 Cwale Omokoko aba ona kuyatulula esil-
amatela no mutanu ni twiili (7), mu wilu se-
beli koondoka tuu mu mizuzu no kukwana
makumi aatu (30).
2 Mi cwale sebeli nimona amangeloi
mutanu na yiili aimanine balubala lwa
Nyambe abiwa etitolombita no kukwana
mutanu ni twiili.
3 Elingeloi linjili, eli likwite akacoo no
gaunda omo kuli Insense sebeli liiya ni
kwimana ba aletale. sebeli aliba eitabelo
no kupula okwekeza ku titapelo no anu no
kukena a Nyambe ni kubeeka ba Aletale no
gauda eyo imanine balubala no lubona.
4 Owise no insense iciñiwa, bamweya ni
titapelo no anu no kekena a Nyambe sebeli
ita ku wilu balubala lwa Nyambe okutunda
mu lyooko no lingeloi.
5 Cwale elingeloi sebeli lishimba akacoo
no kuciñela insense niku kaiyata omulilo
naku Aletale, ni ku yumbela ba litunga
mi sebeli kuyupahala omulumo munene ni
mamonyi mane ni zikinyeho.

Etitolombita

6 Cwale amangeloi mutanu ni twiili
awo ana lemanga etitolombita sebeli
akutukiseta okutipeta.
7 Elingeloi no weli sebeli lipeta etolom-
bita yalyo, mi cwale sebeli kwiya esimb-
wewewe ni mulilo eyo ikuwanine ni un-
yinga, eyo ina kukwela banji. Ekalulo no
waatu no litunga sebeli ibya yonje, ni kalulo
injili no itondo mane ni moopu no utala.
8 Cwale elingeloi no wiili sebeli lipeta
etolombita ya lyo. Esinu sina ku monahala
kanyi elilundu linene liciñiwa ni mulilo se-
beli siyumbelwa mu liwate.
9 Mi ekalulo no waatu no liwate sebeli
ifutuka ounyinga, kame ekalulo injili no
yumbiwa iyoya mu liwate sebeli ifa yonje,
mane ni kalulo no waatu no isepe na mu
liwate sebeli isinyeha.
10 Mi kame elingeloi no waatu sebeli
lipeta etolombita ya lyo. Olutungweti
lunene sebeli lukwa okutunda ku wilu
olubenya kanyi eliboni ni kukwela ba
kalulo injili no waatu no misindi ni mu
maweluwelu no meyi.
11 (Elitina no lutunweti neli “Okulula”.)
Mi ameyi akwana ekalulo no waatu yawo
sebeli ifutuka eyi no kulula, mi anu no
kupula sebeli afa aba ana kunwa ku meyi
awo, kakuli kame ana futuka aa no kulula.
12 Mi kame elingeloi no unee sebeli lipeta
etolombita ya lyo. Ekalulo no waatu no
liywaa, ni kalulo no waatu no kweti mane
ni kalulo no waatu no titungweti nji cwale
ekalulo no waatu no liseli yayo sebeli iilola,
mi ekalulo no waatu no munji sebeli ikalani
liseli licana mane ngeeso ni kalulo no waatu
no usiku sebeli ikala ni liseli licana.
13 Cwale sebeli ni aliketa, mi sebeli ni
yupa ombande yo kuwa ni liywi linene
yotuka oku no kuleba mu wilu yo amba
nji, “Oumai! oumai! kame ali ni umai
awo onje ayoya mu litunga abo omulumo
aba sawiye okutunda ku mangeloi aatu awo
sapete etitolombita too.

* **7:15**

9

1 Cwale elingeloi no mutanu sebeli lipeta etolombita ya lyo. sebeli ni mona olutungweti lukwela banji okutunda ku wilu, mi kame luna kubiwa etinotolo no mukoti na mbulwa amamaneneno.

2 Olutungweti sebeli lu yatulula omukoti na mbulwa amamaneneno, mi sebeli kutunda owise ou omonahala kanyi olubya lunene, mi eliywaa ni mebo sebeli ilola ni wise ona kutunda mu mukoti.

3 Cwale omo mu wise sebeli kutunda etimbimba ni kwiiya mu litunga mi sebeli tibiwa amaata akufekile kanyi amaata no tubanse na ba litunga.

4 Etimbimba kame tina kwambelwa nji tilese oku sinya omoopu no litunga simba esinu sonje no utala eso simenine simba esitondo sonje, kono asinye feela anu awo nambulwa eliswayo lya Nyambe mu timala too.

5 Etimbimba kame tina ku laelelwa nji tiyandise anu mu tikweti mutanu, kono tilese okwaibaa. Mi okukola no mayando oo, kame kukufekile kanyi okukola kutunda ku kabanse aba kauma omunu.

6 Mi mu maywaa awo anu mba saele elifu, kono katamba ku liwana, mbaa nyolelwe okufa, kono elifu mba litundu kwa onyene.

7 Etimbimba kame tina ku monahala kanyi ambii alukisetwe okuta ku ndwaa, mi ba mitwi tato kame kuna ku monahala kanyi emishukwe no gauda, mi etimala tato kanyi etimala no anu.

8 Etiñuki tato kame tikufekile kanyi etiñuki no akati, amaeo oo kame akufekile kanyi amaeo no nde.

9 Mi eyaali yato kame ina ku monahala kanyi ya kufukiwa eyoondo, mi omulumo no maando tato kame ukufekile kanyi ambii akoka etikoloi no kupula aitukela ku ndwaa.

10 Mi kame tikwite emisila ni myunguya kanyi otubanse, mi amaata tato no kulemeka anu mu tikweti mutanu kame ali ku misila tato.

11 Mi kame akwite ombumu woyo wabusa, elingeloi elyo libusa mu mukoti na mbulwa amamaneneno. Elitina lyalyo mu Sihebelu ni Abaddoni, mi mu Singelike elitina lyalyo ni Apolioni (okutalusa nji, “O sisinyi”).

12 Cwale oumai no weli naubu, konohe komumone, oumai wiili usiiya.

13 Cwale elingeloi no mutanu ni kamweya sebeli lipeta etolombita yalyo. sebeli ni yupa eliywi oku tundelela mu maneku anee no aletale no gauda liimanine balubala lwa Nyambe.

14 Eliywii sebeli lyamba ku lingeloi no mutanu ni kamweya nji,“Olukulule amangeloi anee awo a nungilwe ku musindi no kuneneba no Ufulatesi!”

15 Amangeloi anee sebeli alukululwa, awo ano kutukiseta omo mu hola, mu liywaa, mu kweti mane ni mu mwaka nji akaibae ekalulo no waatu no anu.

16 Epalo no masole awo atinine ba timbii neli olule no myanda yiili (200;000000).

17 Cwale mokame nina kumonena ambii mu pono yange mi akulu anaku tinabo kame ano kufuka eisilelezo ba yaali ikufekile kanyi mulilo, omubala no liwilu kanyi safile, ni mubala no ñanda talukeke kanyi silufula. Mi emitwi no ambii kame ikufekile kanyi emitwi no ande, mi mu tunwa too kame kuna kutundanga omulilo, owise ni silufula.

18 Mi mu libaka no ifanu yaatu eyi ekalulo no waatu no anu sebeli aibaiwa, ku mulilo, ni wise mane ni silufula ina kutunda mu tunwa too.

19 Kakuli amaata no timbii kame ali mu tunwa too mane ni ku misila yoo. Emisila yoo kame ili kanyi tinyoka ni mitwi, mi kame akutusisa mu kulemeka anu.

20 Aanu awo ana kusiyalako, awo nokwaibaiwa kwifanu eyo, kasi baka ku misebezi no maoko oo simba okulesela oku lapela amadimona, milimu no gauda ni silibela, ni utale ni mawee ni itondo no kwamona, ni kuyupa mane simba okweenda.

21 Kasiku bakela okwibaiwa koo, ni mabibo woo ni wozwa woo ni umbuyi woo.

10

Elingeloi ni muputo ucana

1 Cwale sebeli ni mona elingeloi linjili no maata elikeyile okutunda mu liwilu. Elipungelwe mu likumbi mi kame likwite onambwa-mutalati mu mutwi walyo, olubala lwalyo kanyi eliywaa, mi amakondo alyo kanyi emisumo no mulilo.

2 Mulikaa lyalyo elilemine omuputo ucana no ku yatululwa. Seli libeeka elikondo lyalyo no silyo ba liwate mi elikondo lyalyo no simoo eli lyatile ba litunga,

3 mi sebeli liisana ni liywi linene kanyi onde woyo obuluma. Aba likuwa, emishika mutanu ni twili sebeli iyupahala emilumo yayo.

4 Munyima no mishika mutanu ni twiili okuyupahala emilumo yayo, ababo nji nitateke okuñola, kono sebeli ni yupa eliywii okutunda kuwilu eli lyamba nji, “Oteulu mu mucima wowe ekunutu no ilamatela eyo inambiwa ku mishika mutanu ni twiili, olese okwiñola.”

5 Cwale elingeloi nina mono elimanine ba
liwate ni ba litungu, sebeli liimekela elyoko
lyalyo no silyo mu wilu,
6 mi sebeli lyeeta mu litina lya woyo oy-
oya okuta oko no kwaabwa woyo ona ku-
umba eliwilu neyi ilimo, elitunga neyi ilimo
ni liwate neyo ilimo ni kwamba nji, “Ka
kutamba kuliyeha!
7 Kono mu maywaa awo elingeloi no mu-
tanu ni twiili abasa lipete etolombita ya-
lyo, cwale ekunutu ya Nyambe eyo ina
kwambiwa kwa bika aye na nuhi aye, kame
saiiyatetetwe.”
8 Cwale eliywi nina kuyupu elyamba oku-
tunda kuwilu sebeli lyamba kwa mene
kame nji, “Ote okalonde omuputo no kuyat-
uluka owo uli mulikaa no lingeloi liimanine
ba liwate ni ba litunga.”
9 Seli nita ku lingeloi nu kalyambela
nji linibe omuputo mucana. Cwale sebeli
lyamba kwa mene nji, “Oushimbe olye,
mi mbauka lulu mu lipumo lyowe, kono
mu kanwa kowe kame saka mamate kanyi
ouki.”
10 Mi sebeli nishimba omuputo mucana
mu lyoko no lingeloi niku kulya, mi sebeli
niyupa okumamata kanyi uki mu kanwa
kange, kono abani nakumana okulya, se-
beli niyupa okulula mu lipumo lyange.
11 Cwale sebeli linambela nji, “Ouke kame
okanuhe eyi no anu no kupula ni mishobo
ni tipuwo mane nambumu.”

11

Apaki Ayiili

1 Cwale sebeli nibiwa esitondo no ku-
faniketisa eso simonahala kanyi omulamu,
mi sebeli linambela nji, “Ote okafanikete
endoo ya Nyambe ni aletale, mi okabale
awo alapela mo.
2 Kono olese okafaniketa elilapa lili
kundee no ndoo ya Nyambe, olisiye kakuli
na libiwi kwa simacaba, mi kame sa
lyatangele omuleneñi no kukena ba tikweti
makumi anee ni twiili (42).
3 Mi kame sanibe amaata kwa paki ange
ayili awo sa kumange mwi kumango no
masaka, cwale kame sanuhe mu maywaa
no kukwana esikiti simweya ni myanda yi-
ili ni makumi mutanu ni likumi limweya (1;
260).
4 Apaki ayiili awo okame itondo yiili no
olibe ni tutala twiili no tilambi eyo imanine
ba lubala lwa Mbumu no litunga.
5 Mi cwale nji omunu aeteke okwi yupisa
okukola, omulilo mba utundu mu tunwa
tayo ni ku sinya eila yayo, nji cwalehe
omunu yonje atende ouyi kame saibaiwe.
6 Mi kame akwite amaata no kutwesa
okuyatila ewilu nji cwale kuulwe ombula
soloka mu maywaa no kunuha koo. Mi
kame akwite amaata beulu no meyi okwa
futula ounyinga, mi kame akwite amaata
no kusinya elitunga muyando onje.
7 Cwale aba sa mane okuba oupaki woo,
esibatana sasi tunde mu mukoti mbasa al-
wisi ni kwakoma mane ni kwaibaa.
8 Mi etinyutu too no kufa kame sati kalan-
gane mu mikwakwa no muleneñi munene,
mu nguli kame wisaniwa nji Sodoma ni
Egepita oko Ombumu woo mwana kumu
ngongotela ba sifapano.
9 Ba maywaa aatu ni licika no liywaa,
anu anjili ni mishobo ni tipuo na simacaba,
kame sa mone eitupu yoo mi kame sakane
okwipumbeka mu libita.
10 Anu awo ayoya mu litunga kame sawa-
belelwe elifu lyoo. Kame sa nyakalale ni
ukuba emipuzo, kakuli anuhi ayiili awo
kame ana ku yandisa awo ayakile mu
litunga.
11 Kono munyima no maywaa aatu ni
licika no liywaa omoyo no koyela sebeli
waingena okutunda kwa Nyambe, cwale
sebeli aimana ni makondo oo mi onje awo
ana kwamona sebeli acila onene.
12 Cwale sebeli ayupa eliywi no kuneneba
okutunda ku wilu elyamba kwa onyene nji,
“Komwiye mukambamene kuno!”. Mi se-
beli akambamena ku wilu mu likumbi aa-
liketwe ku ila yoo.
13 Mi ba nako eyeyo sebeli kwiiya
ezikinyeho inene no litunga, mi ekalulo
likumi no muleneñi sebeli kukwa ekalulo
imweya, mi anu no kukwana eikiti mutanu
ni yiili (7;000) sebeli aibaiwa mu zikinyeho
no litunga. Cwale anu ana kusiyalako sebeli
acila onene ni kuba ekanya kwa Nyambe na
ku wilu.
14 Oumai no wiili naubu, kono komu-
mone! oumai no waatu okutwa wiiye!

Etolombita no mutanu ni twiili

15 Cwale elingeloi no mutanu ni twi-
ili sebeli lipeta etolombita ya lyo, mi se-
beli kuyupahala amaywi manene mu wilu,
aamba nji, “Omubuso no litunga nautende
omubuso wa Mbumu wetu ni wa Kile-
site waye mi kame saubuse okuta oku no
kwaabwa.
16 Cwale akulu no kukwana makumi ayi-
ili ni tunee (24) awo aikalile ba mabona oo
balubala lwa Nyambe sebeli aliketa banji ni
kulapela Nyambe,
17 ni okwamba nji,
“Kame tuku tumela kwa wene!
Mbumu Nyambe Omwambakani woyo
oliko ni woyo ona kwikalako!
Mi nushimbi amaata owe no kuneneba
mi nutateke okubusa!
18 Amacaba na kutina,
kono okutweba kowe na kwiiyi,
ni nako no afu okwatuliwa,

ni kuba abika owe omupuzo, anuhi mane
ni anu no kukena a Nyambe nawo
acilile elitina lyowe, bamweya kwa
acana naa no kuneneba
mane ni kusinya awo asinya elitunga!"
19 Cwale endoo ya Nyambe mu wilu sebeli iyatululwa, mi ealeka no ulikani sebeli imonahala mu ndoo ya Nyambe. Mi sebeli kumonahala amamonyi no mbula, emilumo ni mishika, ezikinyeho no litunga ni mawee no kuneneba no mbula.

12

Omukati ni Dilagoni

1 Cwale esisupo sinene sebeli simonahala mu wilu. Seli kumonahala omukati yoku mangile eliywaa ni kweti kunji no makondo aye, mi ba mutwi waye abali omushukwe no titungweti likumi ni twiili (12).

2 Kame ana kwikala bebi ni kuleya, mi okukola ni mayando no kuleya sebeli okuwa.

3 Mi esisupo sinjili sebeli simonahala mu wilu, komumone, Edilagoni no kuneneba no mucaa esikwite emitwi mutanu ni twiili, ni manaka no kukwana likumi mane ni mishukwe no kukwana mutanu ni twiili ba mitwi yaso yonje.

4 Omusila waso esi koka ekalulo no waatu no titungweti naku wilu ni kuti kondela banji. Mi edilagoni sebeli imana balubala no mukati woyo no ikalanga beebi ni kuleya omwana, nji simine mwanaye aba saleiwe.

5 Mi sebeli oleya omwana no mulume, woyo so busa etinaha tonje ni mulamu no sondo. Kono Nyambe sebeli olaela omunu okushombota mwanaye oku mutwala ku wilu ku lubona lwaye.

6 Omukati sebeli oshotokela mu lihalaupa, oko ana kwikala ni sibaka ana ku mulukiseta Nyambe nji aka leliwe mu maywaa akwana esikiti ni myanda yiili ni makumi mutanu ni likumi limweya (1;260).

7 Cwale endwaa sebeli itateka mu wilu. Mikaele ni mangeloi aye sebeli alwisa esibatana, eso sina kulwa esili ni mangeloi aso
8 kono edilagoni sebeli okomiwa, mi sonyene ni mangeloi aso sebeli akanisiwa okwikala mu wilu.

9 Edilagoni inene sebeli siyumbelwa banji yonyene enyoka no kale, iisaniwa nji Ndiyabulozi ni Satani eyo ina koonga anu onje mu litunga. Seli iyumbelawa banji, ni mangeloi ayo onje.

10 Cwale sebeli ni yupa eliywi linene mu wilu elyamba nji, "Cwale okuyoyisiwa ni maata ni mubuso wa Nyambe wetu mane ni tukelo ya Kilesite waye naiyi! Kakuli omunungeleli no titaba no abetu nayumbelwe banji woyo wanungelelanga etitaba ousiku ni munji balubala lwa Nyambe wetu.

11 Cwale kame ana mukomo ni unyinga no Mukoko ni maywi no upaki oo, kakuli kasiku singa omoyo oo oku utwala ku lifu.

12 Cwale muwabelelwe wene eliwilu naanyi mu yoyamo! Kono oumai ni wenu anyi litunga ni liwate, kakuli osatani neeyi kwaanyi mu kutweba, kakuli kame alimukile nji enako yaye naibu."

13 Mi cwale esibatana aba sina kumona nji nasi yumbelwe banji mu litunga, sebeli sisusuweza omukati woyo ona leye omwana no mushimani.

14 Kono omukati kame ana ku biwa amaando ayiili no mbande munene nji atwese okutuka okutunda ku nyoka nikuta mu lihalaupa ku sibaka eso aka leliwelamo ba myaka yaatu ni licika.

15 Enyoka sebeli iita ameyi kanyi musindi utunda mukanwa kayo munyima no mukati nji imukukise ni ku mulwelisa mu musindi.

16 Kono elitunga sebeli litusa omukati, mi elitunga sebeli liyaamisa akanwa kalyo ni ku mina omusindi owo esibatana sinaiiti okutunda mu kanwa kaso.

17 Cwale esibatana sebeli sitinena onene omukati mi sebeli sita nukalwisa olusika lwaye, awo ateula emilawo ya Nyambe ni kuba oupaki kwa Jesu,

18 mi sebeli siimana ba likamba no liwate.

13

Eibatana Yiili

1 Cwale sebeli nimona esibatana siimana okutunda mu liwate, esikwite amanaka likumi (10) ni mitwi mutanu ni twiili (7) ni mishukwe likumi ba manaka aso ni litina no nyefulo beulu no mitwi yaso.

2 Mi esibatana nina kumona kame sikufekile kanyi ongwe, amakondo aso kanyi abele, mi akanwa kanyi akanwa ka nde. Mi kwa dilagoni kwasina kubiwa amaata aso ni lubona ni tukelo inene.

3 Omutwi mu mweya no sibatana nauku monahala kanyi nau lemana onene, kono esitombo na sikubala. Elitunga lyonje sebeli likomoka ni ku koña esibatana.

4 Omunu yonje sebeli olapela edilagoni kakuli kame sina kuba amaata aso ku sibatana sinjili. Kame ana kulapela esibatana ni kwamba nji, "Anyine woyo okufekile ni esibatana? Anyini otwesa okusilwisa?"

5 Esibatana sebeli sibiwa akanwa no kwamba amaywi no kukuumusa mane ni kunyefula, mi kame sina kupumenwa okumonisa amaata mu tikweti makumi anee ni twiili (42).

6 Seli siyatulula akanwa kaso okwamba enyefulo okulwisa Nyambe, okunyefula elitina lyaye ni ku sibaka oko ayoya, nawo ayoya mu liwilu.

7 Kame sina ku pumenenwa okulwisa anu no kukena a Nyambe ni kwakoma, mi kame si na kubiwa amaata ku mishobo yonje, ni kwaanu, niku tipuo ni kwa simacaba.
8 Nawo onje ayoya ba litunga kame sa si lapele, awo onje amatina oo ka sikuñoliwa abo amatatekelo no litunga akasiiya kale mu buka no moyo eyo no Mukoko owo ona kwibaiwa.
9 Woyo yonje okwite amatwi ayupe!
10 Nji omunu kame ashimba akwaye okwatwala mu ukoba, ni yonyene mbatwaliwa mu ukoba. Nji omunu kame aibaa ni mukwale, ni yonyene aibaiwe ni mukwale. Esi kame simonisa nji aana no kukena a Nyambe kame afanena oukongota ni kusepahala.
11 Cwale sebeli ni mona esibatana sinjili, eso si na kutunda mu litunga. Kame sikwite amanaka ayiili akufekile kanyi omukoko, mi sebeli samba kanyi edilagoni.
12 Seli siku tusisa amaata no kuneneba no sibatana no weli sili naso. Seli si kandimeka elitunga nawo onje ayoyamo nji alapele esibatana no weli eso esitombo saso nasikubala.
13 Kame sebeli sitenda etimakazo no kuneneba mane ni kukwisa omulilo okutunda kuwilu okulita ba litunga anu amona.
14 Mi sebeli soonga anu onje ayoya ba litunga muukutusisa etimakazo sina kupumenenwa okutenda balubala no sibatana no weli. Esibatana sebeli saambela nji atende esifekiso no sibatana eso sina kulemekiwa ku mukwale kono sisiyoya.
15 Mi kame sina ku pumenenwa okuba omoyo ku sifekiso no sibatana nji cwale esifekiso no sibatana kame sitwesa okwamba, mane nikutenda awo no kwalapela esifekiso no sibatana nji aibaiwe.
16 Esibatana sebeli sikandiketa anu, acana nano kuneneba afumine nawo no kusheba, abika nawo alukuluhile okubiwa eliswayo ku lyoko no silyo simba ba timala too
17 Mi kakwisa woyo so ula simba oku ulisa nambulwa eliswayo, mi elyo elitina no sibatana simba enombolo no litina lyaso.
18 Esi kame sitalusa okushangama. Woyo no kushangama kame atwesa okulimuka etaluso no nombolo no sibatana, kakuli enombolo kame italusa enombolo no munu. Mi nombolo eyi kame itendile emyanda mutanu ni mwanda mumweya ni makumi mutanu ni likumi limweya ni mutanu ni kamweya (666).

14

Omukoko ni Anu Awo

1 Cwale sebeli naliketa ni kumona Omukoko owimanine ba lilunndu lya Sione nanu wawo no kukwana omwanda ni makumi anee ni tunee no ikiti (144;000) awo añolilwe elitina lyawo ni lya sitawo mu timala too.
2 Cwale sebeli niyupa eliywi okutunda ku wilu kanyi omulumo no meyi no kupula, mi kanyi omulumo no mushika munene. Mi eliywi nina kuyupa kame lina kukufeka kanyi omulumo no tihalepa aba tipetiwa kwawo ati petanga.
3 Mi sebeli aimba olusimo no ubya balubala no lubona ni balubala no yumbiwa inee no kuyoya ni balubala no akulu. Kakwisa woyo ona kukwiyeta olusimo, konji anu awo no kukwana omwanda ni makumi anee ni tunee no ikiti (144;000) awo ana kuliululwa okutunda mu litunga.
4 Aa okame awo no kwa ku silafaza na kati no kwa kutaleha, aa neli anjilulume okame awo akoñanga Omukoko oku uta konje, aa kame ana liululwa okutunda kuunu okutenda embuya no weli kwa Nyambe ni ku Mukoko.
5 Mi kakwisa amapwa ana kuwaniwa mu tunwa too, mi kakwite eso anyazahala naso.

Amangeloi aatu

6 Cwale sebeli nimona elingeloi linjili elituka mu mbyumbyulu ni liywi no kwaabwa okwamba kwawo ayoya ba litunga, ku macaba onje, ni ku mishobo, ni ku tipuwo mane ni kwaanu.
7 Mi sebeli lyamba ni liywi linene nji, “Mucile Nyambe mi mumube ekanya! kakuli enako yaye no kwatula yaiya kale. Mu mukubamene woyo ona kuumba eliwilu ni litunga, eliwate mane ni maweluwelu no meyi!
8 Elingeloi linjili no wiili sebeli likoñelela ni kwamba nji, “Nakwi! nakwi! Babilona no kuneneba. Woyo ona kutenda anu nji anwe ewaine yaye no uhule!”
9 Mi elingeloi linjili no waatu sebeli likoñelela ni kwamba ni liywi linene nji, “Nji omunu yonje kame akubamena esibatana ni sifekiso saso ni kutambula eliswayo ba lubala simba ba lyooko,
10 woyo kame sanwe ewaine no kutweba kwa Nyambe eyo ina itelwe ni kuwanekiwa mu komoki no kutina kwaye mi mbayandisiwa ku mulilo ni silufula balubala no mangeloi no kukena ni balubala no Mukoko.
11 Mi cwale owise no mayando oo kame sa ute mu wilu okuta oku no kwaabwa. Mi kakwisa oku pumula ousiku simba omunji kwawo alapela esibatana mane ni sifekiso saso, nawo onje atambula eliswayo no litina lyaso.

12 Esi kame simonisa nji anu no kukena
a Nyambe kame afanena okongoteta, awo
ateula etitaelo ta Nyambe mane ni kwikala
ni tumelo mwa Jesu.
13 Cwale sebeli niyupa eliywi okutunda
kuwilu eli lyaamba nji, “Oñole eyi nji, Em-
buyoti niyawo afela kwa Mbumu okutunda
bano!”
“Ee nimbuyoti luli!” kame kwamba
Emebo, “Nji aka pumule ku misebelibezi
yoo, kakuli emisebelibezi yoo mbaya koño.”

Ekutulo no litunga

14 Cwale sebeli naliketa, mi sebeli nimona
elikumbi no likena okwikalile omunu woyo
omonahala kanyi omwana no munu ni
mushukwe no gauda ba mutwi waye mane
ni cekesi no kutweba mu lyooko lyaye.
15 Cwale elingeloi linjili sebeli liiya oku-
tunda mu ndoo ya Nyambe eliisana ni
liywi linene kwa yonyene woyo oikalile ba
likumbi nji, “Oshimbe ecekesi yowe oku-
tule kakuli enako no kutulo naikeela, kakuli
ekutulo no litunga naiimbi!”
16 Cwale woyo ona kwikala ba likumbi
sebeli okondela ecekesi yaye ba litunga, mi
elitunga sebeli likutuliwa.
17 Mi elingeloi linjili sebeli liiya okutunda
mu ndoo ya Nyambe mu wilu, mi ni ly-
onyene elilemine ecekesi no kutweba.
18 Cwale elingeloi linjili sebeli liiya oku-
tunda ku aletale. Elingeloi elyo likwite
amaata beulu no mulilo mi sebeli liisana
ni liywi no kuneneba kwa yonyene woyo
ona kulemanga ecekesi no kutweba nji,
“Okonde ecekesi yowe mi owaneke embuya
no beine no litunga, kakuli embuya nai-
imbi!”
19 Cwale elingeloi sebeli likondela ecekisi
yalyo ba litunga, ni kuwaneka embuya no
litunga ni kuuyumbela mu sikandelo no
kutweba kwa Nyambe.
20 Mi esikandelo sebeli sikalyatelwa ku
ndee no muleneñi, mi ounyinga sebeli
otunda mu sikandelo, okuleba kanyi
olukanda no mbii no kukwana esikiti
simweya ni myanda mutanu ni mwanda
mumweya (1;600) eibima.

15

Amangeloi ni Mayando no Mamaneneno

1 Cwale sebeli nimona mu liwilu epono
injili no kuneneba mane niku komokisa.
Amangeloi mutanu ni twiili alemine etikozi
mutanu ni twiili no mamaneneno, kakuli
mwa tonyene mwasaku bwele okutweba
kwa Nyambe.
2 Cwale sebeli nimona eso sina kumon-
ahala kanyi eliwate no siponi iwanekilwe
ni mulilo. Nawo ana kukoma esibatana
ni sifeekiso saso ni palo no litina lyaso,
aimanine ku nyonga no liwate no siponi ni
tihalepa ta Nyambe mu maoko oo.
3 Mi sebeli aimba olusimo lwa Mushe,
omubika wa Nyambe mane ni lusimo no
Mukoko olu lwamba nji,
“Okuneneba ni uuwa emisebelibezi yowe,
Ombumu Nyambe no maata,
oku sebelipahala ni niti etindila towe
wene Ombumu no macaba!
4 Anyine so kana okucila ni ku kanyisa
elitina lyowe wene Ombumu?
Kakuli wene wemboci woyo no
kukena!
Amacaba onje kame saiye okukulumbeka,
Kakuli etikatulo towe nati mona-
haziwa”.
5 Munyima no eyi sebeli nimona endoo
ya Nyambe, no tende no upaki mu wilu nai
yatululwa.
6 Mu ndoo ya Nyambe sebeli kutunda
amangeloi mutanu ni twiili (7) ana kule-
manga etikozi mutanu ni twiili (7), aku-
mangile etinyambi no kukena ni kubenya
ni makanda no gauda anungele mu yaali
yoo.
7 Cwale simweya ku yumbwa no kuyoya
sebeli siba amangeloi no kukwana mutanu
ni twiili (7) eiwana mutanu ni twiili (7) no
kwiyala okutweba kwa Nyambe, woyo oy-
oya okuta oku no kwaabwa.
8 Endoo ya Nyambe sebeli iiyala ni wise
okutunda ku kanya ya Nyambe ni ku maata
aye, mi kakwisa simba mumweya ona
kutwesa okwingena mu ndoo ya Nyambe
konji abo tina kubwela etikozi no mangeloi
mutanu ni twiili.

16

Eiwana no kutweba kwa Nyambe

1 Cwale sebeli ni yupa eliywi linene
okutunda mu ndoo ya Nyambe elyambela
amangeloi mutanu ni twiiili nji, “Mute
muka itele eiwana mutanu ni twiili no
kutweba kwa Nyambe ba litunga!”
2 Cwale elingeloi no weli sebeli lita
nukaitela esiwana salyo ba litunga, mi
eitombo no kwiiba ni kukola onene
sebeli imena anu awo akwite eliswayo no
sibatana mu timala too mane ni kulapela
esifekiso saso.
3 Cwale elingeloi no wiili sebeli liitela esi-
wana salyo mu liwate, mi sebeli lifutuka
kanyi ounyinga no munu no kufa, mi cwale
einu yonje no kuyoya mu liwate sebeli ifa
yonje.
4 Elingeloi no waatu sebeli liitela esiwana
salyo mu misindi ni mawelu-welu no meyi,
mi sebeli ifutuka ounyinga,
5 Mi sebeli niyupa elingeloi no meyi
elyamba nji, “Ekatulo yowe niya niti, wene
no Kukena oliko mi kame ona kwikalako.

6 Kakuli anu kame anaiti ounyinga no
anu owe no kukena Nyambe ni anuhi owe,
mi kame onaabi ounyinga nji anwe, kame
kwaa fanena!"
7 Cwale sebeli niyupa eliywi okutunda ku
aletale eli lyaamba nji,"Eee, wene Mbumu
Nyambe no Maata! etikatulo towe nitaniti
luli!"
8 Mi elingeloi no unee sebeli litela esiwa
salyo ba liywaa, mi eliywaa sebeli libiwa
okuciña anu ni mulilo.
9 Mi sebeli abya ni kwenya no kuneneba
no mulilo, cwale sebeli akuta elitina lya
Nyambe, woyo okwite amaata beulu no
tikozi eti. Kono kasi kubaka ni kuba ekanya
kwa Nyambe.
10 Cwale elingeloi no mutanu sebeli liitela
esiwana salyo ba lubona no sibatana. Mi
ouwi sebeli ufuka omubuso no sibatana, mi
anu sebeli akuuma etitimi too mulibaka no
kukola.
11 Mi sebeli akuta Nyambe na ku wilu
mulibaka no kuyupa okukola koo ni ito-
mbo. Kono ka sikubakela emisebezi yoo.
12 Elingeloi no mutanu ni kamweya sebeli
liitela esiwana salyo ba musindi munene no
Eufulatisi, mi ameyi sebeli akukuta okuluk-
isa endila no ambumu atunda ku upa.
13 Cwale sebeli nimona mukanwa no di-
lagoni ni mukanwa no sibatana sinjili mane
ni mukanwa no munuhi no mapwa oku-
tunda emebo yaatu no kwiiba eyo ikufekile
kanyi mambotwe.
14 Eyo kame itendile emebo no mandi-
mona eyo itenda etimakazo. Eyi ita kwa
mbumu no litunga lyonje, ni kwa waneka
bamweya ba ndwaa ba liywaaa linene lya
Nyambe no Maata.
15 "Komumone! Kame niiya kanyi mbuyi!
Embuyoti niya woyo so waniwa yotatelele
mi kame ateulile eikumango yaye nji alese
oku waniwa yoli njeshe nji alese kweena!"
16 Cwale sebeli awanekiwa ba sibaka si-
isaniwa mu Sihebelu nji Alamagidoni.
17 Elingeloi no mutanu ni twiili sebeli
liitela esiwana salyo mu mebo mi eliywi
linene sebeli liiya oku tunda mu ndoo ya
Nyambe oku tunda ba lubona elyamba nji,
"Naku petahala!"
18 Cwale sebeli kwiiya amamonyi,
amaywi, ni milumo no mushika, ni
zikinyeho no kuneneba eyo kaisi monahala
kale okutunda ku matatekelo no litunga,
cwale eyi neli ezikinyeho inene luli.
19 Omuleneñi no kuneneba sebeli
ukutaba twaatu bakaci, mi emileneñi no
macaba sebeli ishandauka. Cwale Nyambe
sebeli opuluka Babilona no kuneneba
ni kumutenda nji anwe ekomoki iiyalile
ewaine no kutweba kwaye.
20 Mi eyooli yonje sebeli ishotoka mi kak-
wisa amalundu ana ku waniwa.
21 Mi amawee no kuneneba no kulema
no kukwana omwanda (100) sebeli akwela
anu okutunda ku wilu, ku mamaneneno
anu sebeli akuta Nyambe, kakuli okukola
neli oku no kwiiba onene.

17

Elihule noku Limukiwa Onene

1 Cwale elingeloi linjili ku mangeloi mu-
tanu ni twiili awo alemine eiwana mutanu
ni twiili sebeli liiya kwa mene ni kwamba
nji,"Oiye, mbani kumonisa ekatulo sanibe
elihule linene, elyo liikalanga ba meyi no
kupula
2 ambumu no litunga nakutenda nalyo
ouhule, mi ewaine no uhule walyo mi aanu
no litunga naku kolwa aba ana kunwa ku
waine no uhule walyo."
3 Cwale elingeloi sebeli lini shimba mu
mebo ni kunitwala mu lihalapa. Mi sebeli
nimona omukati yoikalile ba sibatana no
mucaa esi siiyalile amatina no unyefuli, mi
esikwite emitwi mutanu ni twiili mane ni
manaka likumi.
4 Omukati woyo kame ano kumanga ol-
wambi no mubala no undilu ni mucaa yo
kabisitwe ni gauda, ni mawee no utokwa ni
tipelela, ni mawee no kuwaba, yo lemine
ekomoki no gauda mu likaa lyaye, eiiyalile
einu no kwakena ni kwenisa neyo no uhule
waye.
5 Mi ba lubala lwaye kame kuna kuñoliwa
elitina no kunutu, "Babilona no kuneneba,
inawaye amahule onje mane neyi yonje no
litilo eyi no litunga."
6 Mi sebeli ni mona omukati woyo nji
nakoliwa ounyinga no anu no kukena a
Nyambe ni unyinga no anu ao neli tipaki ta
Jesu.

Cwale aba nina kumumona, sebeli ni
komoka onene.
7 Kono elingeloi sebeli lyamba kwa mene
nji, "Iikene aba okomoka? Kame sani
kwambele ekunutu no mukati ni sibatana
eso sili ni mitwi mutanu ni twiili (7) ni
manaka likumi (10) eso simu shimbanga.
8 Esibatana ona mona nasikwikalako mi
kasisako kono okutuwa situnde mu mukoti
okubinda sasite okasinyiha. Mi awo ayoya
mu litunga awo amatina oo kasiñoliwa kale
mu buka no moyo elitunga elyaka sisumiwa
kale, mba komoka aba samone esibatana
kakuli nasi kwikalako, mi kasisako mane
mba siiyi.
9 "Esi kame sitalusa okuyupisisa ni
kushangama, emitwi mutanu ni twiili kame
italusa amalundu mutanu ni twiili awo
aikalile omukati.
10 Kame esi ni ambumu no litunga ano
kukwana mutanu naakwi, omunjili kwasili,
omunjili kasiiya kale, kono aba saiiye, kame
saikale enako icana feela.

11 Esibatana sina kwikalako oweli mi kasisako, ni Mbumu no mutanu ni twaatu (8) kono kame ali kwawo akwana mutanu nayiili (7), mi kame ata ku kusinyeha.
12 “Amanaka likumi ona kumona, awo kame ali ambumu likumi awo kasi tambula kale amaata no umbumu, kono kame satambule etukelo kanyi ambumu no hola imweya bamweya ni sibatana.
13 Aa nasi muhupulo mumweya mi kame saabe amaata ni tukelo yoo ku sibatana.
14 Kame salwise Omukoko, kono Omukoko kame sawakome, kakuli yo Mbumu no ambumu mi yo Mbumu no anu onje mi awo ali naye naisaniwa ni kuketiwa mane nasepahala.”
15 Cwale sebeli wamba kwa mene nji, “Ameyi ona kumona, abo liikalile elihule, kame atendile anu, okupula na simacaba mane ni tipuo.
16 Cwale amanaka likumi awo ona kumona, onyene ni sibatana kame satimbe elihule, kame sali tubulise eikumango ni kulisiya enjeshe ni kulya enyama yalyo mane ni kuliciña ni mulilo.
17 Kakuli Nyambe nakwibeeka mu micima yoo okushimba esibaka nji aikale mu muhupulo mumweya ni kuba amaata no umbumu ku sibatana, okutwala abo amaywi a Nyambe aba saka iyatetetwe.
18 Cwale omukati woyo ona kumona, kame otendile omuleneñi no kuneneba owo okwite amaata beulu no ambumu no litunga.”

18

Okukwa kwa Babilona

1 Munyima no eyi sebeli nimona elingeloi elinjili eliiya banji okutunda ku wilu. Elikwite amaata no kuneneba, mi elitunga sebeli li benya ni kanya yalyo.
2 Mi elingeloi sebeli likuwa ni liywi no kuneneba nji, “Nakwi! Nakwi! Babilona no kuneneba! Na futuka esibaka no mandimona, mi nasifutuka esibaka no mebo no kwiiba, esibaka no inu yonje no litilo mane ni tuyunyi tutimbilwe.
3 Kakuli amacaba onje naanwi ku waine yaye no uhule waye. Mi ambumu no litunga kame ana tende eyi no uhule ni lyonyene, ni aulisi no litunga kame ana kufumisiwa mulibaka no titakazo taye no kwiiba.”
4 Cwale sebeli ni yupa eliywi linjili litunda mu wilu elyamba nji,
“Mu tunde mwa yonyene anyi anu ange!
nji cwale mulese okutambula ku ibi yaye,
nji mulese oukutabela etikozi taye!
5 Kakuli eibi yaye kame yungekilwe konji okakeela ku wilu,
mi Nyambe na puluka eibi yaye.
6 Mu mutende kanyi omo ana mi tendele,
mi mu mufanikete twiili ku tikezo taye.
mu waneke twiili mu munwise mu sinweno saye eso ana kuwaneka.
7 Mulibaka no oukukanyisa kwaye ni ku yoya ouyi kwaye,
Cwale mu mube amayando no kuneneba ni kulila,
kakuli mu mucima waye kame aamba nji,
‘Mene kame ni ikalile, time Mbumu!
mene kanili ombelwa,
sitamba kulila!’
8 Mulibaka elyo, etikoto taye kame sati monahale mu liywaa limweya,
elifu, ni kulila ni lishebo,
mi kame sa ciñiwe ni mulilo,
kakuli woyo no maata ni Mbumu Nyambe, woyo omwatula.”
9 Cwale ambumu no litunga awo ana kutenda ouhule mi kame ana kuyoya naye, mba lili aba sa mone owise no kuciñiwa kwaye.
10 Kame sa imane oku no kuleba mu kucila amayando aye. Mane ni kwamba nji, Mawe! mawe! wene omuleneñi no kuneneba, wene omuleneñi no kuneneba Babilona! Mu hola imweya fela ekatulo yaye naiiyi!”
11 Cwale aulisi no litunga kame sa mulile ni kusikoka, kakuli kakwisa aa saule eibyana yoo kame.
12 Eibyana no gauda, ni silibela, ni mawee no utokwa, ni tipelela, ni tinyambi no line, eibyana no undilu, neyi no siliki, neyi no mucaa, ni mifuta yonje no itondo no kunuka wino, ni inu yonje no manaka no tindopu, ni inu yonje no itondo no utokwa, neyi no kopa, neyi no yondo, neyi no malebulu,
13 ni sinamoni, neyi no sipaisi, ni insense, ni mila, ni waine, ni oli, ni fulankinsense, ni unga no kukene, ni uloto, ni tingombe, ni mikoko, ni timbii, ni makoloi, naabika, ni myoyo no anu.
14 “Embuya no utokwa no moyo waye nauti, mi einu yaye no kuwaba yonje naitauka kwa yonyene mi katamba kwiwana kame!”
15 Aulisi no ikumango eyi awo ana kuwana oufumu kwa yonyene, kame saimane oku no kuleba naye okucila amayando aye ni kulila no kuneneba nji,
16 mawe! mawe! Omuleneñi no kuneneba, owo ona kukufuka etinyambi no kuwaba ni undilu ni mucaa ni kubenya ni gauda, ni mawee no kuwaba, ni tipelela!
17 Muhola imweya fela oufumu onje sebeli osinyeha!”
Cwale onje akulu no isepe nanu asikwenda mu sisepe, na sikupuwa, na sikulisa mu liwate onje, sebeli aimana oku no kuleba,

18 ni kulila aba ana kumona owise no
kubya kwaye, “Ubine omuleneñi ona
kukufeka ni muleneñi no kuneneba ou!”
19 Cwale sebeli ayumbela eliluli ba mitwi
yoo, abo alemine okulila onene amba
nji, “Mawe! mawe! omuleneñi ou ku
kuneneba, owo ana kwikala ni isepe mu
liwate kame ana kufuma ku ufumu waye!
Mu hola imweya sebeli osinyeha!”
20 Muwabelelwe mwa yonyene, wene eli-
wilu! Aanu no kukena a Nyambe, na tu-
miwa, na nuhi a Nyambe! Kakuli Nyambe
kame anabi ekatulo kwa yonyene mulibaka
lyenu!
21 Cwale elingeloi no maata sebeli linona
eliwee no kuneneba ni ku likondela mu
liwate ni kwamba nji, “Babilona omuleneñi
no kuneneba mba ukondelwe ngeeso banji
mu kutina mi kautamba ku moniwa kame.
22 Cwale omulumo nwawo apeta eti-
halepa nawo apeta etipala ni titolombita
kautamba oku yupiwa kwa wena, mi kak-
wisa omunu no mapangapanga so waniwa
mu muleneñi ou kame! mi kulese okuyupa-
hala kwa wene omulumo no kutwa kame!
23 Eliseli no lambi kalitamba kubenya
kwa wene kame, ni liywi no mukwati ni
mukwaliwa kalitamba kuyupahala mwa
wene kame, kakuli aulisi no litunga neli
anu luli no litunga, ni macaba onje kame
ana kongiwa ku uloti waye!”
24 Cwale mwa yonyene kame kuna
waniwa ounyinga no anuhi a Nyambe nou
no anu no kukena a Nyambe, nou onje
nwawo ana kwibaiwa mu litunga.

19

1 Munyima no eyi sebeli ni yupa omu-
lumo no kuneneba noukufeka kanyi eliywi
no anu no kupula mu wilu, akuweleza
nji, “Haleluya! Okuyoyisiwa, ni kanya, ni
maata kame ili kwa Nyambe wetu!
2 Kakuli etikatulo taye nita niti mi nita
kuluka, kame ana atula elihule elyo lina
kusinya elitunga ni uhule walyo, mi kame
ana litenekisa ounyinga wa abika aye awo
lina kwibaa.”
3 Kame sebeli akuwa nji, “Haleluya!
Owise owo utunda kwa yonyene kame uta
oko no kwaabwa!”
4 Cwale akulu no kukwana makumi ayiili
ni tunee (24) ni yumbiwa inee no kuyoya
sebeli akwela banji ni ku lumbeka Nyambe
woyo oikalile ba lubona ni kwamba nji,
“Amen! Halelujah!”

Omukiti no Likwala no Mukoko

5 Cwale okutunda ba lubona sebeli kwiiya
eliywi lyamba nji, “Mulumbeke Nyambe
wetu, moonje anyi abika, anyi mu mucila,
anyonyo na kulu!”
6 Cwale sebeli ni yupa omulumo okufek-
ile kanyi eliywi no anu no kupula, kanyi
omulumo no meyi no kupula mi kanyi omu-
lumo no mbula elyamba nji, “Haleluya!
Kakuli Ombumu Nyambe wetu no maata,
kame abusa!
7 Tu wabelelwe, ni kumu lumbeka, kakuli
elikwala no Mukoko naliiyi, mi omuk-
waliwa naku tukisete.
8 Kame ana kubiwa nji amangekiwe ol-
wambi no ku benya ni kukena, kakuli ol-
wambi no kuluka yokame emisebezi no
anu no kukena a Nyambe.
9 Cwale elingeloi sebeli lyamba kwa mene
nji, “Oñole eyi, Emboyoti ni yawo ana isa-
nenwe ku mutiki no likwala no mulalelo no
Mukoko.” Mi sebeli wamba kwa mene nji,
“Aa ni maywi no niti a Nyambe.”
10 Cwale sebeli ni kwela ku makondo aye
ni ku mu lumbeka, kono sebeli wamba kwa
mene nji, “Kaufanene okutenda eyi! Kame
nili omubika mukwenu ni wene nabowe
awo alemine oupaki wa Jesu. Olapele
Nyambe.” Kakuli oupaki wa Jesu ni mebo
no unuhi.

Omwendise no Mbii no Likena

11 Cwale sebeli ni mona eliwilu eliyat-
uluka, mi sebeli ku monahala ombii no
likena! Komumone, woyo oikalilebo kame
aisaniwa nji wa Niti ni ku Sepahala, mi mu
Kuluka kame aatula ni kutenda etindwaa.
12 Amiyo aye kame afekile kanyi olulimi
no mulilo, mi ba mutwi waye kame bali
omushukwe no kupula mi kame akwite
elitina no kwalimukiwa kwa kwaye konji
yonyene feela.
13 Kame akufukile esikumango sina
ombekiwa mu unyiga, mi elitina lyaye
kame aisaniwa nji “Eliywi lya Nyambe”.
14 Cwale esikwendisa etimbii na ku wilu
kame tikufukile etinyambi no likena no
kukena, timukoña etili ba timbii no likena.
15 Mu kanwa kaye kame kutunda
omukwale no kutweba owo osinya esicaba.
Cwale kame sabuse ni mulamu no soondo,
yokame so lyatingela mu sikandelo no
waine no kutina no kutweba kwa Nyambe
no maata.
16 Ba lwambi lwaye ni ba seelo saye kame
kuñolilwe elitina nji, “Ombumu no am-
bumu Omubusisi no anu onje”.
17 Cwale sebeli ni mona elingeloi eli ima-
nine mu kamwi, mi ni liywi linene sebeli
lisana ku iyunyi yonje eyo ituka mu wilu
nji, “Mwiiye, mu kuwane ku mulalelo no
kuneneba wa Nyambe!
18 Mwiiye mukulya etinyutu no ambumu,
etinyutu no akulu no isepe, etinyutu no
anu no maata, ni tinyutu no timbii nawo
atendisa, ni tinyutu no anu onje, bamweya

nawo no kulukuluha na bika, bamweya na nyonyo na kulu.”
19 Cwale sebeli ni mona esibatana nambumu no litunga ni timpi too akuwanine nji atende etindwaa okulwisa woyo oikalanga ba mbii ni kulwisa empi yaye.
20 Cwale esibatana sebeli asilema, ni munuhi no mapwa woyo ona kwikala naso yo tenda etiponiso eto ana koonga awo ana kutambula eliswayo no sibatana nawo anaku lapela esifekiso saso. Esibatana ni munuhi no mapwa sebeli a yumbelwa mu lisa no mulilo owo ubya no silufula.
21 Cwale anu no kupula kame ana kwibaiwa ni mukwale kwa woyo ona kwikalanga ba mbii, omukwale owo ona kutunda mu kanwa kaye, mi eiyunyi yonje sebeli iikuta enyama no itupu yoo.

20

Emyaka no Kukwana Esikiti (1000)

1 Cwale sebeli ni mona elingeloi eli tunda ku wilu okwiiya banji, eli lemine mu Lyoko lyalyo etinotolo no mukoti ni liwenge no kuneneba.
2 Cwale sebeli olema edilagoni enyoka no kale eyi ili Diyabulozi simba Satani, ni ku mununga mu myaka ina kukwana esikiti (1;000).
3 Cwale elingeloi sebeli li muyumbela mu wina ni ku uyatila ni kubeekabo eliswayo nji alesele okoonga anu, okutwala ba myaka ikwana esikiti (1;000) aba sa ikabwele. Munyima no eyo kame sa nungutulwe mu nako icana fela.
4 Cwale sebeli ni mona amabona nawo aikalile bo okame awo ana kwatuliwa. Kame sebeli ni mona emyoyo nwawo ana ku patuliwa emitwi mulibaka no upaki woo kwa Jesu ni ku liywi lya Nyambe, nawo ana kuulwa oku lapelela esibatana simba esifekiso saso mi kasi kutambula eliswayo yaso mu timala too simba mu maoko oo.

Kame ana ku yoya ni kubusa ni Kilesite mu myaka ina kukwana esikiti (1;000).
5 Ano kufa onje kasi kwiiya mu kuyoya konji emyaka sikiti abo ina kubwela. Oku neli okuyoyisiwa no weli no afu.
6 Kame ali ni mbuyoti ni kukena, awo ana biwi esishemo mu kwinguka no weli! Elifu no wiili kalikwite amaata beulu yoo, kono kame satende apulisita a Nayambe naa a Kilesite mi kame sabuse naye emyaka ikwana esikiti (1;000).

Okukomiwa kwa Satani

7 Cwale aba saibwe emyaka eyi ikwana esikiti, Satani mba lukululwa mu tolongo yaye,
8 mi kame saiye muku koonga esicaba awo ali mu maneku anee no litunga, eyo eitendile, Gogo ni Magogo. Okwaungeka ku ndwaa, epalo yoo kame ikufekile kanyi omusheke-sheke no liwate.
9 Cwale sebeli ambeka elitunga ni kutinguluka omunganda wa anu no kukena a Nyambe ni muleneñi owo osingiwa. Kono omulilo sebeli otunda ku wilu okwiiya mu kwaasinya.
10 Cwale woyo no kwiiba ona kwaonga sebeli okondelwa mu lisa no mulilo ni silufula omo ku nakwikala esibatana na nuhi no mapwa, mi kame sa yandisiwe munji ni usiku okuta oku no kwaabwa.

Ekatulo no mamaneneno

11 Cwale sebeli ni mona olubona no likena ni woyo oikalilebo. Elitunga ni liwilu sebeli itunda ba lubala lwaye, mi kaisi wanenwa esibaka kame.
12 Cwale sebeli ni mona afu, ano kuneneba nacana, aimanine balubala no lubona, mi etibuka sebeli tiyatululwa. Kame kuna kuyatululwa ni buka, mi eyi neli ebuka no moyo. Cwale afu sebeli aatulwa okukumanena nomo ku ñolelwe mu tibuka, kweeyo ana kutenda.
13 Eliwate sebeli liusa afu awo ana kwikala mwa lyonyene, mi elifu ni sibaka no anu no kufa sebeli yuusa afu aali mwa onyene, mi onje kame ana kwatulwa kweeyo ana kutenda.
14 Cwale elifu ni sibaka noanu no kufa sebeli ikondelwa mu liwate no mulilo. Eli elifu no wiili, elisa no mulilo.
15 Cwale nji elitina no munu yonje kalisi ku waniwa eli ñolilwe mu buka no moyo, kame ana ku kondelwa mu lisa no mulilo.

21

Eliwilu no Ubya ni Litunga no Ubya

1 Cwale sebeli ni mona eliwilu no ubya ni litunga no ubya. Elitunga no weli ni liwilu no weli sebeli ibwaa, ni liwate sebeli libwa.
2 Cwale sebeli ni mona omuleneñi no kukena, Jelusalema no ubya, oka tundile ku wilu kwa Nyambe, yo kutukisite kanyi osikukwaliwa woyo oku kabisite niku tatela mbumwaye.
3 Seli ni yupa eliywi no kuneneba okutunda ba lubona elyamba nji, “Komumone, omundi wa Nyambe kame oli naanu. Kame saikale noo, mi kame satende anu aye, mi Nyambe yonyene luli kame saikale noo.
4 Kame sa pukute emyooti ku miyo oo, mi elifu kalitamba okumonahala kame, simba okweena ni kulila simba okuyupa okukola, kakuli einu no kale naibwi.”
5 Cwale woyo oikalile ba lubona sebeli wamba nji, “Komumone, einu yonje kame niitenda eyi no ubya!” Kame sebeli wamba nji, “Oñole eyi, kakuli amaywi awo ni aku sepahala mi a niti.”

6 Kame sebeli wamba kwa mene nji, “Na
kupetahala! Time alufa ni Omega, am-
atatekelo ni mamaneneno. Kwawo afile
elinyotwa mba naabi ku liwelu-welu no
meyi no moyo no kwatenekiwa.
7 Woyo so koma kame sa yole eyi, mi kame
sani tende Nyambe waye mi yonyene mba
tende Mwanange.
8 Kono kwawo no umowa, na mbulwa
etumelo, asikwibaa, na si kutenda ouhule,
naloti, na sikulapela eifekiso, na simapwa,
ekoto yoo kame saikale mu lisa elyo libya ni
mulilo ni silufula, mi elyo elifu no wiili.”

Jelusalema no Ubya

9 Cwale sebeli kwiiya elinjili no mangeloi
mutanu ni twiili (7) awo alemine eiwana
mutanu ni twiili eiyalile etikozi mutanu ni
twiili (7) mi sebeli lyamba kwa mene nji,
“Wiiye, niku monise omukwaliwa, omoywa
Mukoko.”
10 Cwale mu mebo sebeli onitwala
ku lilundu no kuleba no kuneneba, ni
kunimonisa omuleneñi no kuneneba
Jelusalema owiiya okutunda ku wilu kwa
Nyambe,
11 ouli ni kanya ya Nyambe, okukanya
kwawo kame kukufekile kanyi eliwee no
utokwa, kanyi jasipa eyi libelela kanyi Kil-
isitale.
12 Kame ona kwikala ni limota no
kuneneba, ni kuleba lina kwikalanga ni
myelo likumi ni twiili (12) mi ba mwelo ni
mwelo kame kwikalile amangeloi likumi
ni twiili, mi ba mwelo kame kuli amatina
likumi ni twiili no mishobo no aana no
Isilaele ana kuñoliwa.
13 Kuupa kame kuna kwikala emwelo
yaatu, ku mboela emwelo yaatu, ku mutulo
emwelo yaatu, mane ni ku wiko emwelo
yaatu.
14 Elimota no muleneñi kame linakwikala
ni mitomo ina kukwana likumi ni twiili
(12), ni mwa yonyene kame kuna kwikala
amatina no atumiwa likumi ni twiili no
Mukoko.
15 Cwale woyo ana kwambola ni mene,
kame ana kulemanga esetekiso no soondo
no gauda okweteka omuleneñi ni mamota.
16 Omuleneñi kame ukwite amaneku
anee, okuleba kwawo kame kulikana ni
kwiibiba, mi sebeli oeteka omuleneñi ni
mulamu waye, eikonkwani eyi itenda eikiti
yiili ni myanda yiili (2;200), okuleba kwawo
ni muupala, ni mukuleba okuta mu wilu
kame kulikanelela.
17 Kame sebeli oeteka elimota lyawo,
enaku kwana eibima omwaanda ni
makumi mutanu ni kamweya nimutanu
(65) okulikana omo ana kuetekela, eyi ina
kutenda eyi no lingeloi.
18 Elimota kame lina kuyakiwa ni jasipa,
abo omuleneñi kame ona kuyakiwa ni
gauda, ou kenine kanyi siponi.
19 Omutomo no limota no muleneñi kame
ona kukabisiwa ni mifuta yonje no mawee.
Ou no weli neli jasipa, ou no wiili neli safiya,
ou no waatu neli ageti, ou no unee neli
emalodi
20 ou no mutanu neli onikisi, ou no mu-
tanu ni kamweya (6) neli kaneliyani, ou no
mutanu ni twiili (7) neli kilisoliti, ou no mu-
tanu ni twaatu (8) neli belilo, ou no mutanu
ni tunee (9) neli topazi, ou no likumi (10)
neli kilisopulazi, ou no likumi ni kamweya
(11) neli yasinto, ou no likumi ni twiili (12)
neli amesisiti.
21 Emyelo likumi ni twiili kame itendile
no tipelela, omwelo ni mwelo kame
opangilwe ba pelela imweya, mi endila
no muleneñi naikutendiwa ni gauda luli,
okumonahala kanyi siponi.
22 Cwale kanasi mona kale endoo ya
Nyambe mu muleneñi, kakuli endoo ya
Nyambe yawo neli Mbumu Nyambe no
maata ni Mukoko.
23 Omuleneñi kausikusaela eliywaa
simba okweti okubenya mo, kakuli ekanya
ya Nyambe eliseli mi elambi yawo ni
Mukoko.
24 Mu liseli lyawo mo sakweende
amacaba na mbumu no litunga kame salite
ekanya yoo mwa onyene.
25 Emyelo yawo kaitamba okuyatiliwa
eliywaa lyonje mi kakutamba kwikala
ousiku omo.
26 Kame sakulitiwe ekanya ni likute ku
macaba.
27 Kono kakwisa esi nokwakena eso sasi
ingene mo, simba woyo otenda einu no
kwiiba simba amapwa kono konji fela awo
añolilwe mu buka no moyo no Mukoko.

22

Omusindi no Moyo

1 Cwale sebeli oni monisa omusindi no
meyi no moyo, no kukena kanyi kilisitale,
aa abuba okutunda ba lubona lwa Nyambe
nolu no Mukoko
2 ba kaci no ndila no muleneñi kame ni ku
maneku onje no musindi, esitondo no moyo
ni mbuya yaso ikwana elikumi ni twiili (12),
eso sibeeka embuya yaso okweti ni kweti,
mi amamuna no sitondo neli ano ku balisa
anu.
3 Kakutamba kwikala eso so kutiwa.

Kono olubona lwa Nyambe nolu no
Mukoko kame saikalemo, mi abika aye mba
mulumbeke.
4 Kame sa mone olubala lwaye mi elitina
lyaye kame saliikale ba timala too.

5 Ousiku kautamba kwikalako, kame
katamba okusaele eliseli no lambi simba
eliywaa, kakuli Nyambe yosotenda eliseli
lyoo, mi kame sabuse okuta oku no
kwaabwa.

Okwiiya kwa Jesu

6 Cwale elingeloi sebeli lyamba kwa
mene nji, “Aa maywi aku sepahala ni niti.
Ombumu, Nyambe no mebo no anuhi
a Nyambe, na tumu amangeloi aye oku
monisa abika aye eso sasi fanene oku
tendahala abano.

7 Komumone, ni keiyile mu wangu.” Em-
buyoti ni ya woyo oteula amaywi no anuhi
a Nyambe no buka eyi.

8 Time Jowani yamene woyo ona kuyupa
ni kumona einu eyi. Cwale aba nina
kwiyupa ni kwimona, sebeli ni kwela banji
okulapela ku makondo no lingeloi elyo lina
kuni monisa yo mane ni kulapela.

9 Kono sebeli lyamba kwa mene nji,
“Kautwese okutenda ngeso kwa mene!
Kame nili omubika kanyi wene na kowe
anuhi a Nyambe, nawo ateula amaywi no
buka eyi. Olumbeke Nyambe!”

10 Cwale sebeli lyamba kwa mene nji, “Mu
lesele okuyatila amaywi no unuhi no eyi
ebuka, kakuli enako kame ili beebi.

11 Mulese ano ku tenda eibi atende eibi,
mulese eyi no kwiiba itende eyi no kwiiba,
mi awo no kuluka atende eyi no kuluka, mi
eyi no kukena itende eyi no kukena.”

12 “Komumone!” Kame niiya mu wangu!
Okulita omupuzo wange, okuteneka
omunu yonje kweyo ana tende.

13 Time Alufa ni Omega, amatatekelo ni
mamaneneno.”

14 Embuyoti ni awo ayowisa eikumango
yoo, nji abiwe etukelo no kulya ku sitondo
no moyo nji akaingene mu muleneñi okutu-
sisa emyelo.

15 Kundee kame kuli ambwa na loti ni
mahule naibayi na alapela emilimu, nawo
aisinga ni kutenda eyi no mapwa.

16 “Mene Jesu kame nina tumu elingeloi
lyange kwaanyi ni upaki ku tikeleke. Time
Omubisi ni Lusika lwa Dabida, Olutungweti
no kubenya no masiku.”

17 Emebo ni Mukwati sebeli aamba nji,
“Mwiiye!” Mulesele woyo oyupa aambe
nji,
“Mwiiye!” Mi mulesele woyo ofile elinyotwa aiye, mulesele woyo olakaza ashimbe
ameyi no moyo no kwaula.

Amamaneneno

18 Kame niba emamela woyo oyupa
eliywi no unuhi no buka eyi. Nji omunu
kame aekeza ku maywii awo, Nyambe mba
mwekeleze ku tikozi eto ti ñolilwe mu buka
eyi.

19 Nji omunu kame atundisa ku amywi
no unuhi no buka eyi, Nyambe kame sa
shimbe ekabelo yaye mu sitondo no moyo
ni mu muleneñi no kukena, eyo inambiwa
mu buka eyi.

20 Woyo opaka ku inu eyi kame aamba nji,
“Niti luli kame niiya mu wangu-wangu!”
Amen. oiye, Mbumu Jesu!

21 Esishemo sa Mbumu Jesu siikale nanu
no kukena onje a Nyambe. Amen!.